

1991

ACADEMIA ROMÂNĂ
DIN VIAȚA POPORULUI ROMÂN
CULEGERI ȘI STUDII

XXVII.

BUCUREȘTI

CREDINȚI
ȘI
SUPERSTITII

ALE POPORULUI ROMÂN
DE
ARTUR GOROVEI

ȘEDINȚA DELA 14 MAIU 1914.

BUCUREȘTI

LIBRĂRIILE SOCEC & Comp., PAVEL SURU ȘI SFETEA

LEIPZIG
OTTO HARRASS WITZ

VIENA
GEROLD & Comp.

1915

Prețul 5 Lei

DIN VIEȚA POPORULUI ROMÂN:

I. <i>Hora din Cartal</i> , de Pompiliu Pârvescu, 1908.	3.-
II. <i>Cîmiliturile românești</i> , de T. Pamfile, 1908	1.-
III. <i>Poezii populare din Maramureș</i> , de Tit Bud, 1908	1.-
IV. <i>Cîntece și urături</i> , de M. Vasiliu, 1909	5.-
V. <i>Din literatura populară</i> , de N. Păsculescu, 1909	6.-
VI. <i>Jocuri de copii</i> , de T. Pamfile, 1909	1.-
VII. <i>Sărbătorile poporului</i> , de C. Rădulescu-Codin și D. Mihala-che, 1910	1.-
VIII. <i>Industria casnucă la Români</i> , de T. Pamfile Premiul „Neuschotz” din 1909, 1910	10.-
IX. <i>Hore și chuituri din Bucovina</i> , de S. Fl. Marian, 1911	2.-
X. <i>Legende, tradiții și amintiri istorice</i> , de C. Rădulescu-Codin, 1910	1,50
XI. <i>Sărbătorile de vară la Români</i> , de T. Pamfile, 1911	2.-
XII. <i>Cîntece de fară</i> adunate de T. Pamfile, 1913	4.-
XIII. <i>Boli și leacuri la oameni, vite și păsări</i> , după daiinile și credințele poporului român, adunate din com. Țepu (Țecuciu) de T. Pamfile, 1911	1.-
XIV. <i>Cîntece populare românești din Comitatul Bihor (Ungaria) culese și notate de Béla Bartók</i> , 1913	5.-
XV. <i>Vremuri înțelepte. Povestiri și legende românești</i> , culese de D. Furtună, 1913	1.-
XVI. <i>Agricultura la Români</i> , de T. Pamfile, 1915	5.-
XVII. <i>Ingerul Româniului</i> , povești și legende din popor, culese de C. Rădulescu-Codin, 1913	4.-
XVIII. <i>Povestea lumii de demult</i> , după credințele poporului român, de T. Pamfile, 1913	2.-
XIX. <i>Sărbătorile la Români; Sărbătorile de toamnă și Postul Crăciunului</i> , de T. Pamfile, 1914	2.-
XX. <i>Sărbătorile la Români: Crăciunul</i> , de T. Pamfile, 1914	3.-
XXI. <i>Superstițiile poporului român</i> , de G. F. Ciușanu. Premiul Adamachi din 1913, 1914	4.-
XXII. <i>Colinde din Ardeal</i> , culese de Alexiu Viciu, 1914	2.-
XXIII. <i>Cuvinte scumpe. Taclale, povestiri și legende românești</i> , culese de D. Furtună, 1914	1,50
XXIV. <i>Cromatică poporului român</i> de T. Pamfile și M. Lupescu, 1914	2.-
XXV. <i>Diavolul învrăjbitor al lumii</i> , după credințele poporului român de T. Pamfile, 1914	1.-
<i>Șerul și podoabele lui</i> , după credințele poporului român, de T. Pamfile, 1914	2.-
<i>Superstiții ale poporului român</i> , de Artur Gorovei	5.-

1991

1991

ACADEMIA ROMANA
DIN VIEȚA POPORULUI
CULEGERI ȘI STUDII

XXVII.

BUCUREȘTI

CREDINȚI ȘI SUPERSTITII

ALE POPORULUI ROMÂN
DE
ARTUR GOROVEI

8 - OCT. 2019
ȘEDINȚA DELA 14 MAIU 1914.

15 IUN. 1973

Univ. "Petru Maior" Tg. Mureș

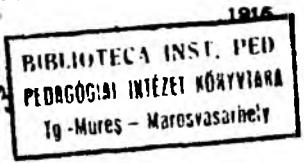
097186 2613

BUCUREȘTI

LIBRĂRIILE SOCFEC & Comp., PAVEL SURU, C. SFETEA

LEIPZIG
OTTO HARRASSOWITZ

VIENA
GEROLD & Comp.

987711553

9.10.10

DIN VIEȚA POPORULUI ROMÂN:

I. <i>Hora din Cartal</i> , de Pompiliu Pârvescu, 1908	L. 3.—
II <i>Cimiliturile românești</i> , de T. Pamfile, 1908	1.—
III <i>Poezii populare din Maramureș</i> , de Tit Bud, 1908	1.—
IV. <i>Cântece și urături</i> , de Al. Vasiliu, 1909	5.—
V. <i>Din literatura populară</i> , de N. Păsculescu, 1909	6.—
VI. <i>Jocuri de copii</i> , de T. Pamfile, 1909	1.—
VII. <i>Sărbătorile poporului</i> , de C. Rădulescu-Codin și D. Mihalache, 1910	1.—
VIII. <i>Industria casnică la Români</i> , de T. Pamfile. Premiul „Neuschotz” din 1909, 1910	10.—
IX. <i>Hore și chiuturi din Bucovina</i> , de S. Fl. Marian, 1911	2.—
X. <i>Legende, tradiții și amintiri istorice</i> , de C. Rădulescu-Codin, 1910	1.50
XI. <i>Sărbătorile de vară la Români</i> , de T. Pamfile, 1911	2.—
XII. <i>Cântece de țară</i> , adunate de T. Pamfile, 1913	4.—
XIII. <i>Boli și leacuri la oameni, vite și păsări</i> , după datinile și credințele poporului român, adunate din com. Țepu (Tecuciu) de T. Pamfile, 1911	1.—
XIV. <i>Cântece populare românești din Comitatul Bihor (Ungaria)</i> , culese și notate de Béla Bartók, 1913	5.—
XV. <i>Vremuri înțelepte</i> . Povestiri și legende românești, culese de D. Furtună, 1913	1.—
XVI. <i>Agricultura la Români</i> , de T. Pamfile, 1913	5.—
XVII. <i>Ingerul Românului</i> , povești și legende din popor, culese de C. Rădulescu-Codin, 1913	4.—
XVIII. <i>Povestea lumii de demult</i> , după credințele poporului român, de T. Pamfile, 1913	2.—
XIX. <i>Sărbătorile la Români; Sărbătorile de toamnă și Postul Crăciunului</i> , de T. Pamfile, 1914	2.—
XX. <i>Sărbătorile la Români: Crăciunul</i> , de T. Pamfile, 1914	3.—
XXI. <i>Superstițiile poporului român</i> , de G. F. Ciaușanu. Premiul Adamachi din 1913, 1914	4.—
XXII. <i>Colinde din Ardeal</i> , culese de Alexiu Viciu, 1914	2.—
XXIII. <i>Cuvinte scumpe, Taclale, povestiri și legende românești</i> , culese de D. Furtună, 1914	1.50
XXIV. <i>Cromatică poporului român</i> de T. Pamfile și M. Lupescu, 1914	2.—
XXV. <i>Diavolul învrăjbitor al lumii</i> , după credințele poporului român de T. Pamfile, 1914	1.—
XXVI. <i>Cerul și podoabele lui</i> , după credințele poporului român, de T. Pamfile, 1914	2.—
XXVII. <i>Credințe și superstiții ale poporului român</i> , de Arhur Gorovei	5.—

județul *Putna*, din *Pădureni*, com. de d. *S. T. Kirileanu*;
 județul *Râmnicu-Sărat*, din *Urechești*, com. de d. *Hrislian Țapu*, și din *Bogza și Mărgăritești*, com. de d. *S. T. Kirileanu*;

județul *Roman*, din *Simionești*, *Sabăoani*, *Dămieniști*, *Eli-sabeta* și *Uniceni*, com. de elevul gimnaziului din *Roman*;

județul *Suceava*, din *Broșteni*, com. de d. *M. Lupescu*;
 din *Holda* (comuna *Broșteni*), com. de d. *S. T. Kirileanu*;
 din *Găinești*, com. de d. *P. Herescu*; din *Șarul-Dornei*, com. de d. *V. Țifescu*; din *Bogdănești*, com. de d. *V. Hudijă*; din *Tălăruși*, com. de d. *Al. Vasiliu*; din *Lespezi* și *Vascani*, com. de d. *S. T. Kirileanu*; din *Giurgești*, com. de d. *N. Tomescu*; din *Giulești*, com. de d. *S. Mihailescu*; din *Dolhasca*, com. de d. *T. C. Ionescu*. și din alte localități din acest județ, com. de d-nii: *R. Marinescu*, *S. Mihailescu*, *Petru Gh. Vănescu*, *V. A. Florescu* și *Nicu Rojniță*, și culese și de mine personal;

județul *Tecuciu*, din comuna *Țăpu*, com. de d. *Tudor Pamfile*, și din *Podul-Turcului*, com. de *S. T. Kirileanu*;

județul *Teleorman*, din *Adămești*, com. de d. *M. T. Adameșleanu*;

județul *Tulova*, din *Banca*, com. de d. *Gr. Coalu*; din *Perienii*, com. de d. *G. Popescu*, și din *Popenii* și *Zorlenii*, com. de d. *S. T. Kirileanu*;

județul *Vâlcea*, com. de d-nii *Gh. Fira* și *Ioan N. Popescu*, și din *Ștefănești*, culese personal;

județul *Vaslui*, din *Parpanița* și *Lipova*, com. de d. *S. T. Kirileanu*;

județul *Vlașca*, din *Slobozia*, com. de d. *Gruia M. Păunescu*.

În acest material, comunicat direct de culegători, am mai adăugat credințele și superstițiile adunate în diferite părți locuite de Români, și publicate prin reviste și ziare greu de găsit, precum:

Credinți și superstiții culese de *St. St. Tuțescu*, din *Catane*, *Ghidici*, *Goicea-mică*, *Măceșii-de-sus* și *Mischi*, județul *Dolj*; *Copăcioasa*, *Creasna* și *Petreștii-de-jos*, jud. *Gorj*; *Miluta*

și *Pătulele*, jud. *Mehedinți*; *Suica*, jud. *Olt*; și *Dioști*, jud. *Romanați*, și publicate sub titlul: «*Pagini din metafizica poporului român*» în *Revista Tinerimea Română*, vol. III, pag. 448—453, și vol. VI, pag. 89—96;

«*Credințe populare bucovinene*», culese de d. *Dimitrie Dan*, și publicate în mai multe numere din *Gazeta Bucovinei*, din *Cernăuți*;

Credinți și superstiții din Palten, județul *Pulna*, culese de d. *Simion Crainic*, și publicate în *Revista Critică-literară*, din *Iași*, An. III, 1895;

Credinți și superstiții din Moldova, probabil din județul *Bacău*, publicate în revista *Răsăritul*, An. I, 1905-1906, din *Bacău*;

Credinți din Luncușoara, comitatul *Bihorului*, *Transilvania*, culese de d. *Petru Cipou*, și publicate în revista *Familia*, 1896, pag. 142, 236, 238 și 356;

Credinți din Sabolciu, comitatul *Bihorului*, culese de d. *Avram Igna*, și publicitate în revista *Familia*, 1896, p. 56, 116, 201, 260 și 296;

Credinți din Transilvania, din o localitate neindicată de culegătorul *Iosif Stanca*, publicate în *Familia*, 1896, p. 224 și 405;

Superstiții din Muntenia, adunate de *George S. Ioneanu*, publicate sub titlul: «*Mica colecțiune de superstițiile poporului român*», *Buzău*, 1888.

În fine, un număr de credinți și superstiții sunt luate din următoarele lucrări:

Hasdeu, *Etymologicum magnum Romaniae*, în care sunt date credinți din: *Rânghilești*, jud. *Botoșani*; din județul *Brăila*; din județul *Ialomița*; din *Șipote* și *Bivolari*, jud. *Iași*; din *Prunișor*, jud. *Mehedinți*; din *Voinești*, jud. *Muscel*; din *Roznov*, jud. *Neamț*; din *Alimănești*, jud. *Olt*; din *Ruginoașa*, jud. *Suceava*; din *Socel*, și *Răioasa*, jud. *Teleorman*; din *Ibănești*, jud. *Tulova*; din județul *Vâlcea*, precum și din *Dobrogea*, *Banat* și *Transilvania*;

Sim. Fl. Marian, *Nașterea la Români și Immormântarea la Români*, în care sunt credinți și superstiții din *Banat*, *Bucovina*, *Transilvania* și *Macedonia*;

Elena Sevastos, *Călătorii prin Țara românească și Nunta la Români*, credinți din Moldova și Muntenia;

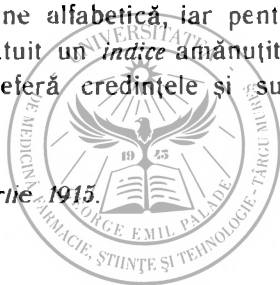
Dimitrie Dan, *Comuna Straja și locuitorii ei*, Cernăuți, 1897,—credinți din acea localitate;

Credinți și superstiții dela Români din *Istria și Valahia moravă*, scoase din lucrările d-lui **Teodor T. Burada**: *O călătorie la românii din Moravia*, Iași, 1894 și *O călătorie în satele românești din Istria*, Iași, 1896.

Sub fiecare credință am indicat localitatea de unde e culeasă; când nu am avut datele necesare, am pus numai numele culegătorului.

Pentru orânduirea materialului, am adoptat sistemul grupării credințelor după obiectele la cari se referă mai mult, puse în ordine alfabetică, iar pentru înlesnirea cercetărilor, am alcătuit un *indice* amănunțit al tuturor lucrărilor la cari se referă credințele și superstițiile din această colecțiune.

Folticeni, Marie 1915.

I. Ac.

1. Ac dacă găsești, e semn de sfadă.—Stânca, Iași.
2. Ac dacă găsești, e a sărăcie.—Țăpu, Tecuciu.
3. Când găsești ac cu urechi, îi face nevasta o fată; fără urechi, băiat.—Maia, Ilfov.
4. Ace aflate înfipte în pământ sau gard, nu este bine a le lua, căci se crede că ele ar fi pline de boale, și acel ce le ia, se poate apoi greu bolnăvi, ba chiar poate muri.—Straja, Bucovina.
5. Acul când îl dai împrumut, să-l înfigi în ceva, și de acolo să-l iei cel căruia îl împrumuți, de voești a nu te sfădi cu el.—Județul Suceava.
6. Dacă se dă cuiva un ac, apoi e bine a i-l da cu ață, fiindcă se zice că dacă ar fi sufletul aceluia în iad, va fi ața, de care trăgându-l, se va scoate afară.—Straja, Bucovina.
7. Când dai cuiva un ac, să nu-l asvârli, căci cât li-i asvârli de departe, atâta are să-ți moară un copil de lung. — Jud. Covurlui.
8. Cine dă acul cu ață întrânsul, își dă zilele. -- Ciulnița, Ialomița.
9. Dacă se împrumută cuiva un ac, apoi i se dă și se ia înapoi cu ață, că 'n altfel ar fi păcat.—Straja, Bucovina
10. Să nu arunci acul, când ți-l cere cineva, căci te lungеști, cât e de la tine până la cerător.—Țăpu, Tecuciu.

11. Se crede că nu e bine a da cuiva un ac sau bold, căc; prin aceasta i s'ar da și o antipatie; însă, de necesitate mare, și spre a paraliză antipatia, trebue a impunge cu acul sau boldul acea persoană, căreia are să se deie instrumentul.—Straja, Bucovina.

12. Să nu te scobești cu acul printre dinți, căci ți se strică.—Jud. Vâlcea.

13. Femeia să nu puie acul în cap, pe perini sau prin alte părți, căci e semn de prosteală, și cu limpul își va pierde mintea.—Țăpu, Tecuciu.

14. Acul cu care s'a cusut ceva pentru mort, și ața rămasă, se pune lângă mort, căci dacă ar rămânea în casă, și ar coasă cu el cineva, apoi i-ar amorți mâinile.—Straja, Bucovina.

II. Acoperemânt.

15. Cine trage acoperemântul (invălițoarea, așternutul) cu dinții, fiind sub el, acela îmbătrânește degrabă.—Țăpu, Tecuciu.

III. Adam.

16. Odată cu înșelarea Evei, diavolul știind viitorul lumii, a căutat să subjuge pe Adam, căutând să-l convingă a face zapis. Adam neștiind carte, diavolul l-a pus să-și apese chipul palmei pe o cărămidă moale, care fiind uscată în urmă, conșliului puternicului zapis cu care ocărnuî lumea până la venirea Mântuitorului.—Țăpu, Tecuciu.

IV. Aguridă.

17. Ca să ți se înăcrească agurida, dă cu chisoiiul (un fel de pisălog de lemn) cu care ai pisat-o, pe la nasul băieților mici, și de acreală plâng, și așa acreala se oțelește.—Țăpu, Tecuciu.

V. Ajun.

18. Când dai ceva din casă, în ziua de Ajun, nu-i bine.—Tătăruși, Suceava.

VI. Albia.

19.—Albia să nu o pui pe foc, că te c..ci mort.—Jud. Vâlcea.

VII. Albina.

20. Când în ziua de *Stretenie* (2 Februar) picură din streșină, va fi mană la albine.—Jud. Suceava.

21. Cei ce cresc albine, nu dau nimic din casă în ziua a-junului Crăciunului, ca albinelor să le meargă bine, și să nu le scape pe vremea roitului.—Straja, Bucovina.

22. Spre a avea multă miere de la albine, este bine a le lăsa să iasă afară în ziua de Buna-Vestire, printr'un gătlan de lup, ș'apoi ele devin foarte rele, ucid pe albinele vecinilor și li fură mierea.—Bucovina.

23. Dacă vei pune o păpușă în grădină la stupi, nu ai baiu de deochiat.—Iosif Stanca.

24. Când albinele roiesc, și nu se prind degrabă de un copac sau altceva, atunci să stai jos, să te prinzi cu mâinile de iarbă, și să zici: „cum m'am prins eu cu mâinile, așa să se prindă albinele de un copac“,—Broșteni, Suceava.

25. Spre a face ca albinele să roiască de multe ori pe vară și să adune miere multă, este bine a frige o țarcă și a o pune sub stupi.—Bucovina.

26. Se crede că dacă visează un om tânăr albine sburând, îi va merge foarte bine.—Bucovina.

27. Se crede că dacă visează un om bătrân albine sburând, îi va arde gospodăria.—Bucovina.

28. Se crede că cel ce îmblă pe lângă albine să nu mănânce usturoiu, c'apoi ele îl mușcă, fiind că ele nu sufăr mirosul usturoiului.—Bucovina.

29. Când albinele dau năvală la urdiniș, e semn că în scurt are să ploaie grozav.—Stânca, Iași.

VIII. Albinărel.

30. Se crede că paserea numită *albinărel*, de accia șueră, pentru că i s'a uscat limba și vrea ploaie, care apoi și urmează, și el apoi își astâmpără setea numai cu apă de ploaie.—Bucovina.

IX. Aldămaș.

31. Când bei aldămaș, varsă din păhar o leacă, ori varsă pe vită, dacă vrei să ai noroc la ea.—Țăpu, Tecuciu.

X. Alexie.

32. Spre Alexi Boji, omul lui Dumnezeu, când ies jvinile din pământ (17 Mart), se ia o cățuie, se pune jar, se pune peste ei tămâie, se împrejură casa clănțanind din clește. — Broșteni, Suceava.

33. În spre seara Sf. Alexie se leagă foarfecile cu ață, ca gurile jvinilor, adică a șerpilor, helgilor, ș. a., să fie peste întreg anul legate, ca ele să nu se poată atinge de vite. Tot spre acest scop, se afumă atunci împrejurul casei cu o petecă, cu busuioc și ceva lână țâială din cojoc.—Straja, Bucovina

34. În ziua de Alexi Boji învie toate jvinile de pe pământ. — Broșteni, Suceava.

35. Ziua Sf. Alexie, sau *bojiile* (17 Mart) se ține, pentru că atunci ies toate jvinile, la care nici nu trebuie a gândi, și ca ele să nu muște vitele. Tot atunci se mătură ogrăzile și livezile, și gunoaiele se aruncă departe, ca locurile să se curățească de gândaci, și ca așa cum s'au aruncat gunoaiele de lângă casă, să nu se apropie nici o jvină de ea. În acea zi nu e bine a umbla cu pieptenele.—Straja, Bucovina.

36. În ziua de Alexi Boji nu se zice *șerpe*, că vezi șerpi mulți, ci se zice *pește*.—Jud. Suceava.

XI. Aluat.

37. Aluatul frământat în noaptea Crăciunului, e bun de deochiu pentru vite.—Jud. Vâlcea.

38. Aluatul de pe covată, care rămâne, e păstrat, fiind bun de trepădare.—Țăpu, Tecuciu.

XII. Alun.

39. În noaptea de Înălțarea Domnului (Ispas), se duc flăcări și fete mari prin alunișuri, ca să culeagă flori de alun, care înfloresc și se scutur în aceeași noapte. Florile acelea sunt bune de făcut de dragoste și de leac.—Ioneanu.

40. Dacă ai un băț de alun, și umbli cu el, ai noroc; Țiganii mai ales, numai cu acest fel umblă. Când o fată de Țigan se mărită, ginerile îi dă socrului său și soacrei și cumnaților, câte un băț de alun, cât se poate de meșteșugit lucrat.—Țăpu, Tecuciu.

41. În ziua de sf. Ilie de va tună, toate alunelile vor seca. — Ioneanu.

42. În anii în care nu se fac alunelile, Dumnezeu a poruncit, căci în loc să se ducă oamenii, în zi de sărbătoare, la biserică, ei se duc la cules alunelile, și le sfarmă cu piatra, și-i păcat. — Holda, Suceava.

XIII. Aluniță.

43. Alunelile-s semne de mare noroc, și de aceea să nu lai părul de pe ele, că perzi norocul.—Țăpu, Tecuciu.

XIV. Amăgire.

44. Să nu amăgești pe nimeni, când vrei să dai cuiva de facere de bine, că plâng morții că-i amăgești pe ei.—Țăpu, Tecuciu.

XV. Amărăciune.

45. Când ți s'a scutură cănele ori mâța lângă tine, ai să ai amărăciune, supărare.—Țăpu, Tecuciu.

XVI. Amuțire.

46. În mijlocul Păresimilor înnumără-ți ouăle găinelor, că dacă nu, vei amuți. Jud. Vâlcea.

XVII. Ana.

47. În ziua Concepției Sf. Ana (9 Decembre), se scoală fetele și femeile disdimineață și încep felurite lucruri, înainte de răsăritul soarelui, ca să li crească fiecare lucru peste an, precum crește de afunci ziua.—Straja, Bucovina.

48. În ziua de Adormirea S-tei Ana, țăranii nu lucrează, și nici nu dorm în acea zi, crezând că nu s'ar mai putea deșteptă.—Vlaici, Olt.

XVIII. Andrei.

49. Spre Sf. Andrei se fac cruci, pe la ferești, cu usturoiu;

se ung coarnele vitelor și mânâncă cu toții usturoiu, de care miros fug strigoi. Jud. Suceava.

50. La Sf. Andrei umblă strigoi. Ca să scapi de ei, trebuie să ungi casa, pe la uși și ferești, cu usturoiu.—Broșteni, Suceava.

51. În ziua Sf. Andrei nu se lucră, ca dihăniile să nu mânânce vitele, și ca vitele să fie ferite de toate relele —Bursucani, Covurluiu; Straja, Bucovina.

52. La Sf. Andrei, oamenii din popor nu se împrumută cu nimic, unii pe alții.—Corod, Tecuciu.

53. Toate animalele vorbesc în noaptea de Sf. Andrei Holda, Suceava.

54. Oamenii cari ascultă cum vorbesc animalele, în noaptea Sf. Andrei, aceia mor.—Holda, Suceava.

XIX. Animale.

55. Când sălbătăciunile intră în saț ziua, nu-i a bine.—Broșteni, Suceava.

56. Se crede că o casă lângă care se află un cucuș, căne și măț neagră, trebuie să fie bătută adese de nenorociri.—Bucovina.

57. Primăvara, cel care vede, pe nemâncate, un animal întâiu născut, precum un vițel, un mânz, etc., sau aude cântul cucului sau al pupezei, se spurcă.—Ioneanu.

58. Măța și cănele, când au durere de cap, mânâncă iarbă.—Broșteni, Suceava.

XX. Antehrist.

59. Antehristul are să se nască, în vremea de apoi, dintr'o femeie roșie.—Valea-mare, Muscel.

XXI. Anul Nou.

60. În ziua de Anul nou, nimeni nu doarme, că tot anul va fi somnoros; nu dau bani împrumut, și cine n'are bani alunceea, va fi tot lipsit.—Făgăraș, Transilvania.

61. La anul nou, de demâncate, fiecare om trebuie să ia în mână unealta cu care lucrează în cursul anului, și s'o mâ-

nuiască de trei ori. Așa, plugarul ia sapa, cu care dă de trei ori în pământ, și furca, cu care ridică de trei ori. De asemenea fac, fiecare în felul său, ciubotarul, croitorul, dulgherul, chefrariul și morariul, ca semn de bărbăție și spor la lucru.—Movileni, Tecuciu.

XXII. Anus.

62. Să nu se spele rufele unui copil pe dos, până nu va implini trei ani, căci i se va întoarce și lui anusul pe dos.

63. Copilul mic să nu se pupe la șezut, căci când se va face mare, va întoarce dosul la cel ce l-a pupat.

64. Un copil până nu împlinește anul, să nu se îmbrace cu haine pe dos, căci i se întoarce anusul. - Ioneanu.

XXIII. Apă.

65. Să nu torni apă îndărâpt, că nu-i ticește omului. — Moldova, (Sevastos, Călătorii).

66. Nu-i bine să torni cuiva apă îndărăt, c'apoi faci băieți încrucșați.—Tătăruși, Suceava.

67. -In Vinerea seacă, în zori de ziua, cine vrea să fie sănătos peste an, să se ducă la fântână sau la apă curgătoare, și să-și toarne trei cofe de apă din cap.—Moldova, (Sevastos, Călătorii).

68. Lunia nu e bine să te speli cu apă rămasă prin vase de duminică.—Adamești, Teleorman.

69. Când te speli și bei apa care rămâne în vasul cu care te-a spălat, te îmbolnăvești.—Tătăruși, Suceava.

70. In ziua de Joimari, dănacii și fetele se duc disdeditinează la baltă, înainte de a răsări soarele, aruncă apa într-o parte și în alta, și pleacă, cu gândul că vor fi sănătoși tot anul.—Catanele, Dolj.

71. Fetele se spală cu apa cu care s'a spălat limba clopotului, crezând c'apoi vestea li va merge așa departe, cum merge sunetul clopotului, și va fi așa de curată, ca și clopotul.—Bucovina.

72. Copiii cei mici să nu se scalde în apă rămasă din ziua

cealaltă, căci nu mai cresc, ci să se scalde totdeauna cu apă proaspătă.—Jud. Vâlcea.

73. Apa care rămâne duminică, să se arunce; e bună numai pentru viermi.—Jud. Vâlcea.

74. Apa de la întâlnitură e bună de scădat, ca să nu se lipească de cel scădat boale și farmece.—Ioneanu.

75. Pentru ca să nu te prindă frigurile, durerile de cap, de piept și de stomac, e bine ca la Bobotează, când se afundă steagul în râu, să te speli în acel moment cu apă de râu, căci tot anul ești sănătos.—Jud. Vâlcea.

76. Apa în care se ciupăește pruncul sâmbătă seara, nu se țipă afară.—Sabolciu, Ardeal.

77. Când ai pus la foc o oală sau un ceaun, pentru scăldătoarea unui copil, și dacă apa se umflă, îi semn că copilul are să îmbătrânească.—Tălăruși, Suceava.

78. În timpul cât un copil sugă, femeia ce-l alăptează să nu bea apă, căci ia copilul vânt în nas.—Ioneanu.

79. Apa primită pe fereastră nu se bea, nici se aruncă nimic la câne, căci turbă.—Sabolciu, Ardeal.

80. Cine bea apă dintr'un vas nou, trebuie să verse mai întâiu jos câteva picături, apoi să bea, ca mai întâiu morții să bea, apoi viii.—Ioneanu.

81. Când cineva e bolnav, și are credință că *i-a fost dat*, îi trece boala, dacă va bea apă din pumnii celui presupus că *i-a dat*.—Giulești, Suceava.

82. Dacă cineva bea apă din vr'un lac, să lese pe malul lui semn din haine, căci dacă lacul nu va fi curat, să nu se prindă de cel care bea, nimic, fiind în loc semnul.—Ioneanu.

83. Copilului nou-născut i se dă de băut apă dintr'un clopoțel sleit, ca să fie cântăreț mare.—Ungaria, (Marian, Nașterea).

84. Când bei apă sau vin dintr'un vas descoperit, să suflă peste fața lui, și să verși o leacă, pentru că noaptea dracul se bagă în apă, vin, etc.—Țăpu, Tecuciu.

85. Se crede că seara apa-i necurată, și aducând cineva

seara apă în casă, trebuie să zică: «binecuvântați apa», iară cei din casă să răspundă: «Dumnezeu s'o binecuvinteze», și apoi abia devine ea curată.—Bucovina.

86. Noaptea să nu se aducă apă de la vreo fântână, căci împrejurul ei joacă ielele, și cel care va lua apă, îl va lua din iele.—Ioneanu.

87. Să nu aduci apă seara, căci e rău de isbituri; sau, dacă aduci, să verși din ea în foc, de trei ori.—Vâlcea.

88. Donița cu apă, din care se bea, să nu se lase noaptea afară, căci bea șoimărițele din ea, și șoimărește pe cel ce bea la urmă.—Ioneanu.

89. În donița din care se bea apă, noaptea, să se stângă seara trei cărbuni, ca să nu se lipească ceva de ea.—Ioneanu.

90. Apa mare, când vine sălbatică, din cauza ploilor ori lopirei zăpezilor, e slăpăniță de duhuri rele. Pentru aceasta copiii se tem de a sta pe mal.

91. Apa de fântână, de izvor—din contra—e locașul duhurilor bune.

92. Aceasta arată fetelor mari pe mirii lor.

93. Apa-sfântă, numai din cauza că-i locașul broaștelor protejatele Maicei Domnului.—Țăpu, Tecuciu.

94. Când o femeie se mărită al doilea, fiindu-i bărbatul mort, o altă femeie, în timpul cununiei, toarnă o doniță de apă pe mormântul celui de'ntâiu bărbat, ca să-i trăiască cel de al doilea, și să stângă focul ce arde pe mort pe lumea cealaltă, căci altfel, cât va sta femeia măritată cu al doilea bărbat, cel mort șede în foc.—Ioneanu.

95. Se crede că acel ce visează apă, va avea vreo supărare.—Bucovina.

96. Dacă visează cineva că se scaldă într'o apă curată, apoi se crede că va fi sănătos și cu voie bună; dacă însă se visează apă tulbure, apoi se va îmbolnăvi.—Bucovina.

97. Inturnându-se mirii de la cununie, se varsă înaintea lor cofe pline cu apă, ca prin toată viața lor să li meargă în plin.—Bucovina.

98. Când vin dănacii și fetele mari, la Paști, de la biserică, să se uite în fântână, ca să fie ca apa de frumoși tot anul.—Catanele, Dolj.

99. În ziua de Drăgaica (24 Iunie), să nu se scalde nimeni, căci e rău de innecat.—Ioneanu.

100. În ziua de Drăgaica, cine va trece o apă de trei ori înnoț fără să se inneece, nu se va mai inneca tot anul. — Ioneanu.

101. Când dai sămbăta apă, ai pomană.—Tătăruși, Suceava.

102. Marți seara și sămbătă seara își fac fetele *de mări* pe vale; deci nu e bine a umbla pe lângă ape.—Luncușoara, Ardeal.

103. Când treci sămbătă ori marți seara peste ape, fă-ți cruce și suflă peste apă, ca să nu fii bolnav, căci atunci se scaldă nemilostivele.—Luncușoara, Ardeal.

104. Când te duci la apă (fântână) cântând, vei uita unde vei pune un lucru.—Moldova, Hănțescu.

105. Apa în care s'au spălat peștii pregătiți pentru a fi fierți, nu e bine a se turna în călea vitelor mulgătoare, ca să nu stârpească.—Bucovina.

106. În ziua de Schimbarea la față (6 August), cerbii se scaldă în apă de izvor, răcind-o prin urina ce și-o lasă în ea, din care cauză nu mai este bună de scaldat.—Ioneanu.

107. Să nu se spele cineva pe mâni cu apă din gură, căci face năjit pe gingii.—Ioneanu.

108. Apa cu care se scaldă un mort, se varsă într'un loc retras, ca să nu umble cineva în ea, fiind un mare păcat. Ioneanu.

109. Ciubărul în care s'au spălat hainele mortului, dacă se spală în nouă ape, e ca și cum s'ar fi turnat în el apă sfințită.—Bucovina (Marian).

110. Dacă un mort se trece peste o apă, una din rudele lui aruncă în acea apă un ban, plata podului.—Ioneanu.

111. Cei cari petrec pe un mort până la mormânt, când se întorc acasă, se spală pe mâni cu apă, apoi stropesc cu ea

înapoi, să nu se lipească ceva de ei; după aceea sar peste un foc, spre semn de curățenie, afumare.—Ioneanu.

112. După ce îngropă un mort, apa ce o aveai în vadră, în casă, s'o verși, căci acea apă e moartă, e apa morților.—Vâlcea.

113. Apa care e în vase, după ce s'a îngropat mortul, să nu se bea, căci aia e moartă, ci să se aducă alla proaspătă.—Adamești, Teleorman.

114. Când moare cineva din sat, sau din rude, apa scoasă să se lapede.—Vâlcea.

115. După ce trece mortul la groapă, e bine să se aducă apă.—Catane, Dolj.

116. Se crede că la miezul nopții, în spre Crăciun, apa se prefăce în vin, iar dobitoacele vorbesc. — Valahia moravă (Burada).

XXIV. Argint.

117. Să nu vinzi lucrurile care le ai căpătat de pomană, că Dumnezeu îți trece banii în numărul *arginților*, și-ți merge rău.—Țăpu, Tecuciu.

XXV. Arhanghel.

118. Când un mort trece pe drum, cei ce au casele pe marginea drumului, aruncă trei câni de apă din vasul cu apă de băut, spre biserica unde merge mortul, sub pretext că Arhanghelul care a luat sufletul acestui om, își spală sabia în vasul lui cu apă.—Rudeni, Argeș.

XXVI. Ariciu.

119. E păcat să omori ariciul, pentru că el a urzit pământul, sau l-a măsurat.—Maia, Ilfov.

120. Dacă ai închide bine puii unei aricioaice, și să'ncui cu lăcată, mama lor umblă până găsește *iarba fierului*, cu care atingând lăcata, se sfarmă. Aceea o pun hojii în palmă, și descuie lăcățile, numai atingându-le.—Giulești, Suceava.

121. Când te afumi cu ariciu, scapi de friguri.—Țăpu, Tecuciu.

122. Grăsimea de ariciu, e bună pentru romalism.—Simio-neșli, Roman.

XXVII. Aripă.

123. Femeia în poziție să nu mânânce aripi de paseri, căci se *aripește* copilul (nu șede înfășat).—Bursucani, Covurluiu.

124.—Femeia îngreunată să nu mânânce aripi de paseri, căci copilul care se va naște, neconținut va da din mâni și din picioare, parcă ar vrea să sboare.—Jud. Suceava, (Forăscu).

XXVIII. Armată.

125. Ca să scapi de armată, leacul este să mânânci puilul scăpat de la cioroiu.—Ciulnița, Ialomița.

XXIX. Armean.

126. Armean este numele unei nații spurcate. În țara lor, taie dobitoace, chiar și oameni, pe care-i aruncă în prăpăstii, la balauri. În schimbul acestora, balaurii îi fac pietre scumpe. - Țăpu, Tecuciu.

XXX. Armindeni.

127.—În ziua de Armindeni (Sf. Irimia), 1 Maiu, să bei vin roșu, că se înnoiește sângele. Tot așa să faci în toată luna lui Maiu, că se înnoiește și maiul. -Broșteni, Suceava.

XXXI. Arniciu.

128. Copilul care se naște având o pată roșie pe el, arală că mamă-sa, când îl purta în pânțele, a băgat în sân arniciu roșu—Vâlcea.

XXXII. Arvună.

129. Să nu întorci arvuna înapoi, că n'ai să ai noroc de ce ai vrut să vinzi.—Țăpu, Tecuciu

XXXIII. Așchii.

130. Așchiile de la tronul mortului să se lapede pe apă.—Vâlcea.

XXXIV. Ață.

131. Când o femeie coasă cămeși, și așa din ac se incur-

că, cel ce va purta cămeșa, are să fie fudul cu ea.—Broșteni, Tătăruși—Suceava; Bucovina.

132. Când doi inși răsucesc o ață, și unul șeade jos, iar altul în picioare, cel care șeade jos, va ologi, el sau din copiii săi.—Ioneanu.

133. Seara nu se rășchirează ața pe rășchitoare, ca nu cumva apoi să se isce sfadă'n casă —Bucovina.

134. Să nu innoade cineva o ață de mai multe ori, apoi s'o arunce fără s'o desnoade, căci pe lumea cealaltă o desnoadă cu ochii.—Ioneanu.

135. Ață visând, arată drumuri. Ața albă-i drumul tău, ața neagră-i drumul ascuns al dușmanilor, ce-l tot fac spre pieirea ta.—Țăpu, Tecuciu.

XXXV. Augur.

136. Se crede că acelaia ce merge la oraș și întâlnește la o cale o babă sau un copil întornat de la țată (copil înțarcat, care apoi iarăș suga), îi va merge de tot rău, din care cauză mulți se întorc înapoi.—Bucovina.

137. Când îți iese cu cofa plină înainte, îți merge bine; când îți iese cu cofa goală, îți merge rău.—Jud. Suceava.

138. De întâlnești în cale pe cineva cu plin, are să-ți meargă bine.—Sevastos (Nunta).

139. De-ți iese înainte cu deșertul, îți merge rău.—Sevastos (Călătorii)

140. Dacă-ți iese popă în cale, e semn rău, și trebuie să arunci după el cu fân, paie, bețe, pietre, orice vei găsi la îndemână.—Sevastos (Nunta).

141. Cu popă și cu iepure cine se întâlnește la drum, bine nu-i merge; de te întâlnești cu popă, zvârle în urma lui paie ori fân, că atunci nu-ți va merge rău. De te întâlnești la drum cu țigani ori jidani, îți va merge bine.—Jud. Suceava.

142. Când ești plecat undeva și-ți iese înainte cu cofa goală ori cu popă, îți merge rău; iar dacă te întâlnești cu un jidan, ori cu un țigan, îți merge bine.—Giulești, Suceava.

143. De întâlnești popă, e rău; iar de vezi iepure, rău de

tot. De-ți iese însă lup în cale, atunci merge bine.—Sevas-tos (Călătorii)

144. Dacă întâlnește cineva în cale un preot, ține această întâlnire de un semn rău, și crede că slăbește urmările acestei întâlniri, aruncând după preot un ac, bold, paie sau altă ceva.—Bucovina.

145.—Mergând vre-un om dela țară pe drum și văzând că îi vine înainte un preot, zice că-i va merge rău, și crede că dacă va trece drumul de-a curmezișul, va putea schimba în bine urmările acestei întâlniri.—Bucovina.

146. Dacă cineva pleacă în călătorie și întâlnește un om cu cofa deșartă, sau dacă un iepure îi trece pe dinainte peste drum, apoi se crede că-i va merge rău în călătorie.—Bucovina.

147. Se crede că dacă pleacă cineva în cotrova și întâlnește pe vre-un șchiop, apoi nu-i va merge bine.—Bucovina.

148. Dacă pleacă cineva la oraș și întâlnește un jidov, apoi se crede că-i va merge bine.—Bucovina.

149. Se crede că dacă iese cuiva o helge, va umbla foarte bine.—Bucovina.

150. Când ți se pare că te strigă cineva, nu-i a bine. —Jud. Suceava.

151. Dacă te întâlnești dimineața cu o babă, toată ziua îți va merge rău.—Moldova.

XXXVI. Aur.

152. Poporul zice că aurul este ochiul dracului, pe care i l-a scos sf. Ilie, plesnind cu biciul, și de atunci a rămas pe pământ.—Prahova.

XXXVII. Avere.

153. Pe cine-l apucă soarele în zi întâiu în paț, nu mai face avere.—Țăpu, Tecuciu.

XXXVIII. Balaur.

154. Balaurii, cari aici se numesc *ale*, sunt crezuți de popor a fi niște duhuri rele, ce se fac pe cer în timpul ploicii.

și că unde se întâlnesc două ale, încep a se bate și dărâmă tot ce întâmpină în calea lor; astfel desrădăcinează arbori, dau jos pătule și coșare, iau carele ce se află la lucru și le duc departe. Se zice că altele se fac din oameni cari au duh necurat și cari în timpul furtunii se culcă adormind un somn greu. În acest interval sufletul celui adormit, făcându-se *ală* se duce de întâmpină pe cealaltă *ală*, care este sufletul altei ființe din altă localitate, și apoi se bat amândouă. Locul unde se bat alele, și localitatea alei celei învinse, sunt supuse furtunii și sufăr mult de grindină.—Com. Plenița, Dolj.

XXXIX. Bale.

155. Balele ce curg la un copil mic, să se iaie Duminica dimineața, că nu-i va mai curge.—Ioneanu,

156. Nu-i bine să te duci nespălat pe obraz la fântână, ca să aduci apă, căci băieților cari-i vei avea au să le curgă bale. Tătăruși, Suceava.

XI. Balegă.

157. Nu-i bine să dai balegă Vinerea, că faci pricaz la vite. Tătăruși, Suceava.

158. La ziua Crucii se strâng balegile și se crede că ele sunt bune de afumat pentru oameni și vite la boale, spaimă, ș. a. Bucovina.

XLI. Ban.

159. Când te mănâncă palma stângă, ai să iei bani; iar când te mănâncă cea dreaptă, ai să dai.—Broșteni, Suceava; Ciulnița, Ialomița.

160. De primești bani lunia, e semn bun.—Bursucani, Covurlui.

161. Când te scuipi pe haine fără voie, de unde nu gândești ai să iei parale.—Broșteni, Suceava

162. Lunia nu e bine să dai bani, căci toată săptămâna vei da.—Grindu, Ialomița.

163. Se crede că spre a avea totdeauna bani în casă, este bine a bate cu cuiu un ban în prag.—Bucovina.

164. În ziua de Paște se pândește că unde sar bani din pământ.--Sabolciu, Ardeal.

165. Poporul, în unele locuri, sărută banul ce-l dă la discos, tot așa și lumina ce o aduce la sfânta biserică, crezând că numai atunci este primită jertfa lui (adică dacă a dat-o din toată inima).—Bucovina.

166. La cele trei sărbători mari : Crăciun, Paște și Rusalii, să te speli cu apă după bani și vei fi bănos.—Sabolciu, Ardeal.

167. Copilul care se naște având pete pe ochi, arată că mamă-sa, când îl purta în pânțece, s'a culcat într'un loc unde erau îngropați bani. Vâlcea.

168. Când vezi lună nouă, să-i arăți bani, și vei avea bani peste toată luna.—Sabolciu, Ardeal.

169. Banii strânși la nuntă, se dau în mâna miresei, după ce nașul a pus în legătură puțină sare și nișel vin peste ei, ca să aibă tinerii noroc în toată viața.—Vâlcea.

170. Când îți arde țigara într-o parte, vei primi bani.—Hânțescu.

171. Când îți aprinzi țigara și părăie chibritul, vei lua bani.—Broșteni, Suceava.

172. Paralele luate întâiu dela cineva, safteaua, cum am zice, să le dai prin păr și barbă, să ai noroc.—Vâlcea.

173. Dacă vinzi întâiu ceva pe bani, să iei banul cela, să-l freci de pământ, și să-ți faci cruce cu el, ca să-ți meargă bine vânzarea.—Țăpu, Tecuciu.

174. Bani de aramă de vei visă, vei plânge de cine știe ce; bani de argint visând, sunt vorbe ce vei auzi.—Țăpu, Tecuciu.

175. Se crede că acel ce visează bani mărunței, va fi vorbit de cineva.—Bucovina

XLII. Baniță.

176. Să nu șezi pe baniță, că e rău de boală.—Vâlcea.

XLIII. Barbă.

177. Se zice că acela ce are o barbă lată și la mijloc o gropiță, este foarte sgârțit.—Bucovina.

178. Când te visezi cu barbă și cu mustăți, îți va veni cineva. — Țăpu, Tecuciu.

XLIV. Bardă.

179. Să nu lași barda cu vârful în sus, că plânge Maica Domnului. — Țăpu, Tecuciu.

XLV. Bârna.

180. Când trosnesc bârnela dela casă, e semn rău.—Țăpu, Tecuciu.

XLVI. Bătae.

181. Când îți asudă palmele, ai să iei bătae.—Țăpu-Tecuciu.

182. Să nu cânți în așternut, că adoua zi iei bătae.—Țăpu, Tecuciu.

183. Când arunci ochii de rac între doi inși cari se ceartă, aceia se iau la bătae.—Rudeni, Argeș.

184. Când se întâmplă de-ți bate cineva nevasta cu băta mai întâiu, atunci aceea de loc să o rupă și să o ardă băta aceea, că de nu, așa o va vrăciui, că mai mult, orice vină va face, nu o va putea bate.—Luncușoara, Ardeal.

XLVII. Bătătură.

185. Să nu calci pe prispă, până nu s'a uscă lipitul, că-i rău pentru bătătură.—Țăpu, Tecuciu.

186. Când dai de tăvălitură de cal și treci peste ea, să scuipi acolo, că nu mai faci bătătură la picioare.—Catane, Dolj.

187. Când calci pe o tăvălitură de cal, sau vezi mânz întâiu și ești cu picioarele goale, vei face bătături sau trântituri. — Țăpu, Tecuciu.

XLVIII. Bătrâneță.

188. Se crede că dacă mănâncă cineva nouă păsărele numite 'pescărași', acela nu va îmbătrâni.—Bucovina.

189. Cu betele dela botezul unui copil să nu se încingă mă-sa, căci îmbătrânește curând.—Ioneanu.

190. Se crede că cel ce râde de oameni bătrâni, și el va îmbătrâni.—Bucovina.

191. Cel ce s'a ras la moartea sa, sau după moarte, când s'a scâldat, se infățișează înaintea lui Dumnezeu ca un tânăr de 25 ani; iar de nu l-a ras, apoi bătrân rămâne pentru totdeauna.—(Marian, Inmormântarea).

XLIX. Băț.

192. Bățul cu care se întoarce mațele la Crăciun, e bun de întorsuri.—Vâlcea.

I. Băutura.

193. Copilului mic să nu i se dea să guste rachiu, ori vin, până nu împlinește un an, că iese bețiv. — Adameșli, Teleorman.

194. Sufăr mai ales de băutura, oamenii ce au fost unici la părinți.—Țăpu, Tecuciu.

195. Cel care bea băuturi cu mâna stângă, se imbată.—Ioneanu.

196. Să bei când îți dă cineva rachiu, tot filigeanul, căci dacă mai rămâne, cine bea după tine, îți bea zilele câte le mai ai, și tu trăiești puțin. Se zice: chiar: «îi-a băut anii». Tânărul e bucuros că zice: «îi-am băut bătrâneța».—Țăpu, Tecuciu.

197. Se zice când cântă gâtul, că acela va bea și se va vesele.—Bucovina.

198. Când bei vin din capacul ploștii, te mânia.—Catane, Dolj.

199. Cârциumarii bagă lipitori în vin, ca să se lipească lumea de vin ca lipitoarea (să vie la cârciumă).—Catane, Dolj.

200. Se crede că spre a desbara pe un bețiv de băutura rachiului, este bine a pune unui mort un ban în gură, care a treia zi scoțindu-se din gura lui, să se spele și să se puie în rachiu și apoi să se dea bețivului să beie din el, și îndată se va vindecă de palima sa. —Bucovina.

201. Pune sub limba unui mort un ban de argint, și când va fi să-l scoală din casă, ia banul. Cumpărând rachiu cu

acel ban, și dând unui bețiv să beie, se lasă de băutură. Bucovina.

202. Spre a desbara pe cineva de patima rachiului, se zice că e bine a pune un șip cu rachiu într'un mormânt, unde să steie trei zile și trei nopți, și apoi să se dea aceluia să bea din el, zicând: «Așa să beie N. rachiu, cum a băut mortul», și respectivul în veci nu va mai bea rachiu.--Bucovina.

203. Se crede că dacă pe cineva nu-l poți desbara cu nici un mijloc dela băutul rachiului, să eie o inimă de țarcă, s'o usuce, s'o frece și să i-o deie de băut cu rachiu; apoi el de sigur că nu va mai bea rachiu.—Bucovina.

204. Ploșniți pisate și puse în rachiu, bun să beie acela care vrea să se lese de rachiu.—Uniceni, Roman.

205. Se crede că un bețiv se poate desbara de urâta lui patimă, dacă se ia o bucată de slănină și se pune, prin cineva, într'un pat în care doarme un jidov. Acolo trebuie să steie slănină trei nopți. Când se pune slănină în pat, trebuie să se zică cuvintele: «Cum se leapădă jidovul de slănină și de mâncările noastre, așa să se lepede N. de casa și de băutura jidovească». Luându-se slănină din pat, să se facă cu ea mâncare, care să se dea bețivului, și apoi acesta nu va mai bea în veci.—Straja, Bucovina.

206. Când bei primul păhar, trebuie să verși puțin jos, ca să beie morții.—Ciulnița, Ialomița.

207. Dacă a băut cineva atâta rachiu încât se aprinde acesta întrânsul, se zice că se poate scoate dela moarte, dacă i se scurge în gură baligă de cal.—Bucovina.

208. Să nu bea doi inși apă de odată, că cel de'ntăiu bea apă și cel din urmă bea venin.—Catane, Dolj.

209. Acela-i om băutor, cui i-a băut dracul la cumătrie.—Țăpu, Tecuciu.

210. Când îți ghiorăie gâtul, e semn de băutură.—Hănțescu.

211. Oamenii gășoi (cu mărul lui Adam desvoltat), sunt de neamul lor bețivi. Țăpu, Tecuciu.

212. Ca să desheri pe un om de beție, să omori o rându-

nică și sângele de rândunică să-l torni într'un pahar de bă-
utură; s'o mesteci bine ca să nu se cunoască și să-i dai să
beie, că din ceasul acela pătimașul se desvață de năravul
beției.—Codăești, Vaslui.

I.I. Belșug.

213. Dacă ninge ori e moleșniță în ziua de Sf. Vasile, va
fi îmbelșugat tot anul.—Țăpu, Tecuciu.

214. Dacă în ziua de Bobotează va fi vreme frumoasă, va
fi un an îmbelșugat în pâne și pește.—Hânțescu.

215. Când Sfinții (9 mari) găesc pământul coperit cu o-
măt, anul va fi bun.—Broșteni, Suceava.

216. Dacă în ziua de Sf. Gheorghe va fi rouă multă, ori
va fi păclă, e semn de an bogat.—Stânca, Iași.

217. Dacă iarna, la zile mari, va fi [promoroacă multă, e
semn de belșug în toate.—Stânca, Iași.

218. Se crede că dacă se arată după ziua Sf. Simion stâl-
pnicul, găzele roșii, numile vâcuțele Domnului, săcările și us-
turoiul vor fi mănoase.—Bucovina.

219. Se zice că dacă iarna nu viscolește, în vara viitoare
pânea nu va rodi mult.—Bucovina.

220. Dacă primăvara iese albă multă, atunci are să fie a-
nul bogat, îmbelșugat în toate, mai cu seamă în porumb.—
Vâlcea.

221. În ziua de Sf. Trifan (1 Faur), podgoreni se duc cu
preot la vii, de fac sfeștanie viilor, ca să fie roditoare și pă-
zite de grindină și mană.—Ioneanu.

222. Când iarna începe de cu vreme, e semn de belșug.
De asemenea când tună de timpuriu.—Țăpu, Tecuciu

223. Se crede că este bine a pune primăvara, când se tra-
ge cu plugul prima brazdă de arătură, pe brazdă pâne și
sare, ca câmpul să aducă mult rod.—Bucovina.

224. Dacă va ploua în ziua de Moși-de-vară, va fi anul mă-
nos.—Țăpu, Tecuciu.

225. Toamna, când găsești în ghinda de stejar vierme, a-

rată că anul viitor va fi productiv; dacă îi muscă, va fi mijlociu, iar de va fi paingân, prevestește foamele.—Giulești, Suceava.

226. Când se ivesc furnici prin casă, e semn de belșug.—Ioneanu.

227. De plouă în Vineria sacă, are să fie anul imbelșugat.—Parpanița, Vaslui.

228. Când primăvara se vede pe ape spume albe-gălbui, care se cheamă *mană*, are să fie mănos anul acela.—Parpanița, Vaslui.

229. Când de pe pădurile de brazi se ridică nori gălbui la suflarea vântului—numiți *mană*—anul va fi cu imbelșugare în toate.—Broșteni, Suceava.

230. Când brazii fac cucuruzi mulți, și iese de pe ei un praf galbăn, numit *mană*, va fi imbelșugare în toate.—Broșteni, Suceava.

231. Să insemni la ce zi a săptămânii a început a ninge, iar în primăvară să sâmeni tot în aceeași zi, ca să fie semintele roditoare.—Sevastos (Călătorii).

232. Când cresc paștele frumoase, atunci ai să ai an bun.—Sevastos (Călătorii).

233. Dacă se culcă găinele devreme și se scoală târziu, e semn că va fi belșug.—Bucovina.

234. Când găinele fac ouă cu două gălbănușe, e semn de belșug.—Stânca, Iași.

235. Când îți se pripășește vreo pasere străină prin curte, să n'o alungi sau s'o tai, căci e semn de belșug.—Țăpu, Tecuciu.

236. Păsările și vitele ce le capeți de pomană, să nu le instrăinezi, căci ele-s aducătoare de belșug.—Țăpu, Tecuciu.

237. Copiii cari prind lesne rapăn pe mâni, vor trăi în belșug.—Țăpu, Tecuciu.

238. Când dușmanul tău se mulă într'altă casă, pune-i în

tuspatru colțurile casei câte o piatră, ca să nu sporească, cum nu sporește piatra. —Sevastos (Călătorii).

239. Când te mulți în altă casă, trimete mai înainte ouă fierțe, pâne, sare, vin și untdelemn, ca să-ți meargă tot din belșug. —Sevastos (Călătorii).

240. Când mama naște copilul ușor, acel copil are să trăiască în belșug. —Stânca, Iași.

241. Când uiți mămăliga nesărată, e semn de belșug. —Stânca, Iași.

242. Când ți se lipește mămăliga pe mână, e semn de belșug. Hânțescu.

243. —Să dai din livadă, ea și dela stână, oricui a veni de a cere, că atunci Dumnezeu îți dă spor și izvor. —Sevastos (Călătorii).

244. La Paști pune de o parte și de alta a pragului casei glij de iarbă verde, ca tot anul să ai în casă belșug și roadă bună. —Vâlcea.

245. De se trag clopotele în ziua de Paști, loată ziua, roadele pământului se vor face bine. —Broșteni, Suceava.

246. Când sunt mulți șoareci, are să fie belșug în acel an Parpanița. —Vasluiu.

247. Când în ajunul logodnei va fi păclă, promoroacă, roadă, e semn că casa lor va fi îmbelșugată —Stânca, Iași.

248. Fruptul alb nu se sară cu cușitul, ci numai cu lingura, că la din contra s'ar impușină. —Bucovina.

249. Incotro tună întâiu, într'acolo are să fie pâne multă anul acela. —Parpanița, Vaslui.

LII. Beșică.

250. Se crede că dacă cineva capătă pe partea dreaptă beșici, pe acela il vorbește cineva de bine. —Bucovina.

LIII. Beșină.

251. După ce te speli, să nu te ștergi niciodată pe masa de pânză, căci te beși întotdeauna; ajungi beșinos de nu mai poți ținea beșinele. —Vâlcea.

I.IV. Bete.

252. Când botezi, nu da bete lungi, că nu se mai insoară ori mărită finul ori fina.—Ifov.

LV. Biserică.

253. Biserica e un întreg atelier de duhuri rele. Aici se nasc liliecii, cari mănâncă din natură; aici își fac plan strigoi, cari, în special o stăpânesc de după sfințitul soarelui, până în cântători.—Țăpu, Tecuciu.

254. Cine cade în biserică, în anul acela moare.—Moldova (N. Rojniță).

I.VI. Blagoviștenie.

255. A doua zi de Blagoviștenie (Buna Vestire), nu se lucrează, că sunt părinții Blagoviștenilor, și e rău de lingoare.—Rudeni, Argeș.

I.VII. Blândă

256. Ca să-ți treacă blânda de pe trup, să iei de dimineață, până nu răsare soarele, pământul de la rădăcina gutuiului și să te freci pe piele.—Adamești, Teleorman.

I.VIII. Blăstăm.

257. E bine ca tot omul să aibă inel în deget, ca să nu se lege blăstămurile de el, sau ale lui de alții.—Țăpu, Tecuciu.

258. Ca să nu se prindă blăstămii de copii, femeile să poarte inele și cruci, de care, în acest caz, se lipesc.—Țăpu, Tecuciu.

259. Să nu cârpești pe altul, că se lipesc blăstămele de el.—Vâlcea.

260. Părinții să nu li toarne copiilor lor apă ca să se spele, fiindcă dacă îi vor blăstăma cândva, se lipesc blăstămele de ei.—Vâlcea.

261.—De cocostârci și rândunele nimeni nu se atinge, nici de cuiburile lor, de oarece e credința că ucizându-le, te blăstăma celelalte neucise și trebuie să ia foc casa celui ce le-a ucis—Tulova.

262. Omul blăstămat, și mai ales de preut, nu mai putrezește nici după șapte ani, și atunci trebuie scos și răzămat 40 de zile de zidul bisericei, și trecătorii să-i zică: Dumnezeu, să-l ierte.—Moldova.

LIX. Blid.

263. Să nu legi cu sârmă un blid stricat, că se mânia Dumnezeu.—Țăpu, Tecuciu.

264. Când ți-ar crăpă blidele, fără ca să le atingi, să te fe-rești, că cineva ți-a dat. Tu ia blidul stricat și-l pune în fa-ța porții, lângă țaraș, cu fărături de pâne și untdelemn, că vrajba tot în capul celui ce ți-a dat, se duce.—Țăpu, Tecu-
ciu.

LX. Boală.

265. Să aibă tot omul la casa lui căne negru sau pisică neagră, că nu se prea lipesc boalele.—Adamești, Teleorman.

266. Ca să te aperi de orice boală, poartă în deget un i-nel făcut dintr'o monedă capatafă de pomână.—Moldova.

267. Să legi trei fărui cu pai de om mort (luat din steag) și să le înfini la fațana porții, căci atunci bolile nu mai vin.—Țăpu, Tecuciu.

268. Din lumânarea de la bolezul unui copil, să se opreas-că o bucată, ca s'o arăte copilului când se va îmbolnăvi, căci se va face bine, iar restul să se lese la biserică.—Io-neanu.

269. Dacă vrei să nu-ți mai vie o boală avută, aruncă scâl-dăturile la un loc curat.—Țăpu, Tecuciu.

270. Dacă se încunjură satul cu o brazdă, cu plugul tras de doi boi gemeni, orice boală va fi în sat, se va tăia.—Pe-rieni, Tutova.

271. Când sunt doi viței de gemene și se vor face boi, să tragi brazdă cu ei în jurul casei, ca să nu se apropie boala de vite.—Moldova.

272. Nu-i bine să cerni pe pal, că-i rău de boleșniță.—Ță-
pu, Tecuciu.

273. Nu e bine să dormim sub cer liber, nici ziua, nici noaptea, până în ziua de Sf. Gheorghe, căci până atunci bat vânturi ce aduc tot felul de boale.—Stanca.

274. Care are vreo bolnăvie, când se cunună, să-și aducă aminte de ea, că n'o mai are.—Catane, Dolj.

275. Se crede că dacă cineva visează că ține un copil mic în brațe, se va îmbolnăvi.—Bucovina.

276. Să nu mai coși cu ața pe care ai discusut-o, că se îmbolnăvește cel a cui îi coși buleandra.—Țăpu, Tecuciu.

277. Se crede că un greu bolnav, despre carele se zice că a murit, se va însănătoșă și va trăi.—Bucovina.

278. Poporul crede că dacă dă unui greu bolnav un alt nume, de cum are el din bofez, acela se va însănătoșă.—Bucovina.

279. Când cineva se îmbolnăvește, sfădjii se duc de se iartă, cum și bolnavul, cerându-i deslegarea blăstămelor.—Țăpu, Tecuciu.

280. Dacă cărbunii stăraie când îi stângi, atunci e semn că boala-i grea; dacă nu, nu.—Țăpu, Tecuciu.

281. Se crede că dacă se face vre un leac pentru un bolnav, apoi acela nu trebuie să știe de dânsul, căci la din contra, nu folosește.—Bucovina.

282. Dacă se dă unui copil nou născut mai întâiu lapte acru și apoi abia să sugă, acel copil până la bătrânețe nu va fi nicicând bolnav.—Bucovina.

283. Dacă vreun copil mic este ceva bolnav, se zice că e bine ca să fure dela o dugheană sineală și să-i facă cu ea cruce pe frunte, piept, etc., și se va însănătoșă.—Bucovina.

284. Când or curge mucii, fie la om, fie la vite, ele trag a boală.—Țăpu, Tecuciu.

285. Se crede că dacă suferă cineva de vreo boală, apoi este bine să se scoale înainte de răsăritul soarelui, să se îmbrace într'o cămașă curată, să eie o oală nouă, pe care a plătit cât i s'a cerut pe ea, și să meargă la moară, fără să vorbească ceva sau să fie văzut de cineva și să eie stro-

pii de pe roala morii, cu care să se spele pe întreg trupul, și apoi se vindecă.—Bucovina.

286. Cine se aruncă în apă, în ziua de Bobotează, se vindecă de orice boală. Din ziua de Bobotează șase săptămâni toate apele sunt curate și sfinte, chiar și în vârful munților.—Făgăraș.

287. Să păstrezi macar o sticlă cu apă dela bolez, dacă vrei să ai cu ce-l tămădui când il va apucă, ferească Dumnezeu, poate, răul.—Țăpu, Tecuciu.

288. Dacă crezi că cineva te-a adăpat, și el zice că nu, du-te cu el la moară, și pune-l să-ți toarne apă cu pumnul din cap, și să zică: «dacă-i fi adăpat de mine, să te lase răul pe tine și să mă apuce pe mine», iar din apa ce-ți curge din cap, să bei, că-ți trece.—Țăpu, Tecuciu.

289. În ziua de ajunul Crăciunului se face câte un măr, și dacă mărul e vermănos, atunci acel ce a tăiat mărul are să fie bolnăvicios tot anul; iar dacă-i putred, atunci are să moară—Valahia moravă.

LXI. Boală lumească.

290. Cămașa cu care o femeie a născut, se leapădă, ca să nu capete copilul boală lumească.—Ioneanu.

LXII. Bob.

291. Se crede că cel ce mănâncă bob fără coajă, aceluia i se va coji pielea de pe față.—Bucovina.

292. Când vrei să sameni bob, linte ori mazăre, să nu le pui pe loc nesăpat (bătătorit), căci fierb anevoie.—Bursucani, Covurlui.

293. Primăvara, când se pune bob și mazăre în câmp, nu se pune traista cu semințe pe hal, ci pe arătură moale, crezându-se că apoi aceste bucate se vor fierbe foarte curând și se vor face moi.—Bucovina.

LXIII. Boboc.

294. Să nu dai afară bobocii de rață sau de găscă, de cât peste trei zile, și să-i stropești cu chinovar, că ți-i deoache lumea. Țăpu, Tecuciu.

LXIV. Bocel.

295. Femeia care bocește bine, are, saraca, lol de morți parte.—Țăpu, Tecuciu.

LXV. Bogăție.

296. Nici un bogat nu-i pe lumea cealaltă în raiu, căci nu se poate boeri în amândouă lumile.—Țăpu, Tecuciu.

298. Cine are mai multe brazde'n palmă, va fi bogat, nevoie mare.—Țăpu, Tecuciu.

LXVI. Bold.

298. Bold dacă găsești, au să vie oaspeți. Stânca, Iași.

299. Bold dacă găsești, e semn de sărăcie—Țăpu, Tecuciu.

300. Dacă se gătește cineva pentru o petrecere și se impunge cu un bold, apoi se crede că va face furori, acolo.—Bucovina.

LXVII. Borș.

301. Să umpli borș marția, că se face acru. —Țăpu, Tecuciu.

302. Ca să ți se acrească borșul, dă cu făcălețul pe la hoful plodurilor. —Țăpu, Tecuciu.

303. Se crede că implând cineva borșul, trebuie să fie atunci mâniaș, și apoi va fi borșul acru —Bucovina.

304. Când umple femeia borș, și are vre-o fată ori băiat răufăcios, să-l ungă pe la nas cu melesteul cu care a mușuiat borș, că atunci se înăcrește degrabă.—Covurluiu.

305. Ca să-ți înăcrești borșul, zi așa, când îl umpli:

Inăcrește, borșule, înăcrește,
că vin nouă cară cu pește:
trei te înăcrește,
trei te oșătește,
trei pe masă te gătește.

Se zice de trei ori.—Țăpu, Tecuciu.

306. Când se umple borș, gospodina trage de urechi sau de cap pe un băiat, ca borșul să fie iute ca și mânia celui tras de urechi. Straja, Bucovina.

307. Când mesteci borșul, la umplut, ca să se înăcrească, zici așa:

rusoaica a umplut borș,
rusul a plecat la pește;
rusul a venit,
borșul s'a înăcrit,
borș cu pește a făcut.—Țăpu, Tecuciu.

308. În fiecare casă se umple borșul în Joia mare, și dacă este de acest borș vara în puțină, atunci nu capătă miros stricat.—Straja, Bucovina.

309. Ca borșul nou umplut să nu se strice curând și să fie iute, îndalineză femeile a arunca o lingură din el în foc și zic ca el să fie iute și acru ca focul.—Straja, Bucovina.

310. Să nu dai borș cu flori de pomană, că pe ceea lume bei tot apă cu hospă și cu flori.—Covurluiu.

EXVIII. Bostan.

311. Bostanul crește la om sarac și prost.—Țăpu, Tecuciu.

312. În ziua în care a nins întâiu, în aceea zi primăvara să pui bostani, că se fac vrăjmaș de mulți.—Stânca, Iași.

313. În ajunul Crăciunului se dă copiilor să mănânce bostan, ca să fie grași peste an.—Țăpu, Tecuciu.

314. Seminți incolțite de vei găsi în bostan, e semn de toamnă lungă.—Stânca, Iași.

315. Coadă de dovleac să nu pui în foc, că faci buboaie.—Vâlcea.

316. Cică cine fură pe lumea asta bostani, pe lumea cealaltă e pus să-i ridice pe un deal; bostanii fiind mai mari și mai grei, când vrea să puie piciorul în vârf, îi scapă la vale; iar pleacă să-i ia, și iar îi scapă.—Țăpu, Tecuciu.

LXIX. Botez.

317. Cât timp e nebotezat copilul, se aprinde în toată sara, în casă, o zdreanță de lână neagră, și atât copilul cât și mama se afumă cu dânsa în tot acest timp, ca să nu se apropie lucrul slab de dânsii.—Bucovina.

318. În acelaș timp, femeia nu iese fără lumină aprinsă, seara, nici măcar până în lîndă, iar în alte locuri fără mătură.—Transilvania.

319. Copiii pierduți, morți nebotezați, merg în cealaltă lume la un loc rău; acolo se prefac tâlhari și trăiesc numai din ceea ce fură de pe la copiii botezați, cărora mamele le dau de pomană.—Banat.

320. Copiii cari nu sunt botezați, și plâng mult, prin acel plâns cer botez.—Ioneanu.

321. Se crede că acel copil care plînge pe timpul săvârșirei tainei botezului, va trăi lung.—Bucovina.

322. Când botezi copii, să li dai fașă lungă.—Broșteni, Suceava.

323. Când botezi, nu da bete lungi, că nu se mai insoară ori mărită finul ori fina.—Ilfov.

324. Ducându-se un copil la botez, este obiceiul a înfrumuseța crijele, care se învâltolesc împrejurul luminelor, cu busuioc, văzdoage și alte flori. Din aceste flori nu se poate să ie cineva vreuna, căci se crede că la din contra i se ia respectivului copil somnul.—Bucovina.

325. Aducându-se un copil la botez, poporul îi pune pîne și sare în fașă, cam pe piept, și crede că făcând așa, copilul crescând mare, va avea toldeauna îndestulare de pîne și sare.—Bucovina.

326. Poporul crede că copiii cari se necurătesc sau udă pe timpul săvârșirei tainei sf. botez, crescând mari, vor fi ușori de principii, vor duce o viață nemorală și vor avea copii nelegitimi.—Bucovina.

327. Intorcându-se cumătrul cu finul său deja botezat de la preot și intrînd cu el în casă, îl pune pe masă, pe lîna unui cojoc de oaie, ca copilul crescând mare să aibă cînste cum are cînste masa în casa omului, să aibă noroc la oi, să aibă atîta noroc la toate, cîtă lînă are oaia, și să fie așa de norocos ca și ea.—Straja, Bucovina.

328. Lehuza dă moașei sale o bucată de pânză, cît ai fa-

ce două mâneci de cămeșă. De acest petec se șterge după ce se spală, în urma operației. Dacă nu i-a dat atunci, vine în casă pe urmă, se spală și se șterge de cămeșa lehuzei, ca să dea necurătenia tot pe dânsa, să nu rămâie necurată și pe cealaltă lume.—Jud. Suceava.

329. Se dă moașei un căuș sau strachină plină cu făină și sare pe deasupra. Dacă este fată noul născut, se pune peste toate un fuior de cânepă, ca să aibă păr mare. Căușul sau strachina plină, pentru ca copilul să fie degrabă capul în sus.—Jud. Suceava.

330. La botezul unui copil se dă moașei un căuș de făină, cu căuș cu tot, în care înfinge ea un fir de busuioc, ca copilul să fină curând capul în sus.—Straja, Bucovina.

331. Din banii ce se câștigă de un copil la botez, să i se cumpere căldare, ca să trăiască mult.—Ioneanu.

332. De-i avea fini mulți, pe cea lume te scot de-i fi la întuneric, căci îți ies cu lumanări în mână.—Covurluiu.

LXV. Bou.

333. Să te ferești de bouul cu coarnele țapoșe (aduse pe spate), că acela are draci.—Țăpu, Tecuciu.

334. Să înveți boii la plug numai marția, joia și vineria, dar nu luna, miercurea ori sâmbăla, că-i înveți cu nărav.—Crasna, Gorj.

335. Se zice că în sara de Sf. Vasile boii vorbesc, și-i auzi, numai dacă te culci în iesle, dar e primejdios de moarte. Se zice că unul s'a culcat și a auzit boii grăind între ei: «Hai frate să ne culcăm, că mâne avem să ducem pe stăpânul nostru la groapă». Și așa a fost.—Țăpu, Tecuciu.

336.—Cine doarme în noaptea de Sf. Gheorghe, în iesla boilor, îi aude vorbind.—Țăpu, Tecuciu.

LXXI. Brad.

337. Să nu răsădești brad, căci când rădăcina lui va fi cât capul tău, vei muri.—Broșteni, Suceava.

338. La brad, mirele cu mireasă să nu se întâlnească, căci unul din doi moare.—Ialomița.

339. Bradul dela o nuntă, în unele localități, se pune sus pe casă, ca să nu-l poată lua cineva și duce la răspântii, căci atunci se risipește casa căsătoriiilor.— Ioneanu.

340. Molidul de aceea îi noduros, că ar fi fost blăstămat de Hristos, fiindcă cuiele bătute în mâinile și picioarele lui să fi fost de molid.— Bucovina.

341. Să nu bați cu bote de brad, că te inbolnăvești ori tu, ori bătutul.— Râpciuni, Neamțu.

LXXII. Brâncă.

342. Dacă nu dai un purcel de pomană, când îți fală scroafa, îți vor muri porcii de brâncă, până la anul.— Țăpu, Tecuciu.

LXXIII. Brânză.

343. Să nu dai brânză cu smânlănă cuiva, că i rău.— Țăpu, Tecuciu.

LXXIV. Brâu.

334. Când îți pică brăul fără să știi, te doresc ibovniciei.— Broșteni, Suceava.

345. Dacă ți se sloboade brăul, când mergi pe drum, află și alții că tot umbli laturile.— Țăpu, Tecuciu.

LXXV. Broască.

346. Când intră broaște în casă, e semn rău: va muri unul din casă.— Tălăruși, Suceava.

347. De-ți intră broască în casă, e semn că cineva ți-a trimis-o ca farmeci, vrajă.— Atunci trebuie cu un băl să o dai afară și să zici: «Du-te la cine te-a trimis, că la noi nu ești primită. Cu ce te-a trimis, dă lui, și de capul lui să fie».— Stânca, Iași.

348. Dacă cineva e bolnav și pe inserate vine o broască la ușă sau în casă, crede că-i trimeasă ca farmece; de aceea o implântă în o țăpușă și o pune în pod la fum.— Giulești, Suceava.

349. Broaște în casă de găsești, nu-i a bine.— Broșteni, Suceava.

350. Când ai omori broaște, se pune ploaie.—Catane, Dolj.

351. Când omori o broască, îți moare mama.—Bogdănești, Găinești, Suceava.

352. Celui care omoară o broască, îi va muri o rudă.—Ioneanu.

353. Se crede că acela care calcă sau ucide o broască, va ucide pe maică-sa; deci numai acela ucide broaște, a căruia mamă este deja moartă.—Bucovina.

354. Când ai călca o broască de iarbă, e un mare rău.—Țăpu, Tecuciu.

355. Cine omoară broasca, îi stârpește vaca.—Broșteni, Suceava.

356. Să nu omori broască, că plouă.—Goicea-mică, Dolj.

357. Să nu omori broaște, că atunci pâinea ce o vei frământa, nu va dospi după mâna ta.—Luncușoara.

357. Când broaștele cântă întâiu primăvara, e bine să te dai de trei ori de-a capul, dacă vrei să fii sănătos peste an.—Stânca, Iași.

359. Când cântă broaștele, zice, că are să ploaie.—Bogza, R.-Sărat.

360. Când cântă broaștele sara, are să fie vreme bună.—Tătăruși, Suceava.

361. Când cântă broasca sub talpa casei, e rău de moarte.—Vâlcea.

362. Când auzi broasca orăcând întâiu primăvara, să te dai de trei ori peste cap, că cresc bostanii mari.—Parpanița, Vaslui.

363. Se servesc de broască și de liliac, pentru a se face legături pentru bolnavi.—Urecheni, Neamțu.

364. Se crede că nu e bine a vorbi sara, în prezența copiilor, de broaște, căci aceea ar aduce oarecare rău vreunui copil; deci, spre a paraliza aceasta, trebuie a zice: «Usturoiu sub limba copilului».—Bucoviua.

365. Femeile care se sfădesc cu oamenii, prind o broască

din fântâna de unde iau vecinii apă, o coasă la gură cu un fir roșu (ii leagă gura), și o aruncă din nou în fântână, Astfel ea a *legal* gura vecinilor. Aceștia simt, și pentru a legă și ei pe a guralivei, fac acelaș lucru cu un broscoiu. Inșă cum acesta cunoaște cu greu, sau de loc, vecina sfădăreață rămâne tot...—Țăpu, Tecuciu.

366. Primăvara, când vei vedea întâia oară ouă de broască să iei ouă de acelea, și să te freci peste tot trupul, și anul acela să n'ai grijă că te-or năcăji frigurile. Cine vrea să nu aibă friguri niciodată, să facă așa în toată primăvara.—Hol-da, Suceava.

367. În fântâna unde nu-i broască, apa nu-i bună.—Broș-teni, Suceava.

368. E mare păcat să omori broaște de fântână.—Țăpu, Tecuciu.

369. Se crede că dacă are cineva vre un buboiu, care nu vrea să spargă, apoi se ia o broască, se frânge în două și se pune încă fiind caldă și sângerândă, pe buboiu, care apoi se sparge.—Bucovina.

LXXVI. Bubă.

370. La 4, 5, 6 Decembrie se zic «zilele bubatului». Nu mânâncă copiii boabe coapte, ci numai fierte, ca să fie bubatul moale. Se împart furtule de azime de pâne, la vecini.—Cata-ne, Dolj.

371. Când dai pâne pe foc, faci bube.—Tătăruși, Suceava.

372. Dumineca nu se lă, că faci bube în cap. —Catane, Dolj.

373. Să nu te uiți după un bubos în oglindă, imediat, ci mai târziu, căci altfel îi iei bubele.—Țăpu, Tecuciu.

374. Nu e bine să mânânci în scăpatul soarelui, că faci bube la gură.—Catane, Dolj.

375. Coaja de ou nu se aruncă în foc, că faci bube.—Bur-sucani, Covurlui.

376. Rumegătura de sfredel nu se pune pe foc, că-i rău de bube.—Țăpu, Tecuciu.

377. Să nu dai cu mâna de pe pieptene pe la nas, căci faci bube la nările nasului.—Ioneanu.

378. Să nu umbli cu pieptenele pe la gură, că faci bube.—Țăpu, Tecuciu.

379. Se crede că copiii cari iau pieptenii în gură, fac bube în gură.—Bucovina.

380. Să nu te speli cu apă caldă pe ochi, că faci bube.—Goicea-mică, Dolj.

381. Să nu te uiți prin ciur, că faci bube 'n cap.—Tătăruși, Suceava; Țăpu, Tecuciu.

382. Să nu pui ciurul în cap, căci atâtea bube vei face tot anul, câte borte are ciurul.—Țăpu, Tecuciu.

383. Cine mănâncă mămăligă necernută, face bube pe limbă.—Jud. Suceava.

384. Nu-i bine să mănânci grăunte fierte, sau cucoși în săptămâna mare, că faci bube pe cap.—Tătăruși, Suceava.

385. Pruncul să nu fie atăptat fiind mama despletită, căci capătă bube în gură.—Moldova.

386. În ziua de Paști să se mănânce întâiu ouă albe, căci acel care va mânca întâiu roșii, va face buboaie.—Ioneanu.

387. Când mănânci fasole în săptămâna întâiu din postul mare, faci bube.—Tătăruși, Suceava.

388. Dacă o femeie însărcinată mănâncă borș umplut în zi de sec, copilul va avea bubușoare, cum le zic : *focuri*, și se lecuiesc cu cărbune viu, pisat pe pragul ușii și amestecat cu smântână.—Sevastos. (Călătorii).

389. Dacă pui pe foc fașa copilului, ori vr'un scutec, copilul se îmbolnăvește rău și face tot soiul de bube.—Țăpu, Tecuciu.

390. Mama îngreunată să nu dea cărbuni aprinși cuiva, că face copilul cu bube pe trup.—Stânca, Iași.

391. Se crede că dacă copiii se joacă cu foc, apoi fac bube pe la gură.—Bucovina.

392. Lunia nu-i bine a umplea borșul, căci la din contra, respectiva ce face aceasta, capătă bube pe trup.—Bucovina.

393. În ajunul Bobotezei și al Crăciunului, nu-i bine să te bați, măcar din glumă, cu cineva, căci faci buboaipe peste an. Țăpu, Tecuciu.

394. În ziua de ajunul Crăciunului nu se dă cu pumnul, nici cu palma, că pe urmă căți pumni dai, atâția buboi faci peste an, și câte palme dai, atâtea răni faci.—Stânca, Iași.

395. Când iei gunoiul de la vârful mălurii, faci bube la degete.—Tătăruși, Suceava.

396. În zilele de post nu se umple borș, că la din contra acela ce ar face aceasta, ar capătă bube pe trup.—Bucovina.

397. Să nu bați pe nimeni în ziua de Ajun, că face buboaipe cel pe care-l bați.—Țăpu, Tecuciu.

398. Ca să scapi de bube, să nu furi ouă la Paști, și în nici o zi, sau să-ți știească cositorul.—Cafane, Dolj.

399. Cine va cânta în apusul soarelui, va face buboaipe în cap.—Ioneanu.

400. Când ai vreo bubă, nu e bine să intri în vie, căci se obrintește, și atunci mai rău te doare.—Vâlcea.

401. La Paști, când ciocnesc ouăle, dacă nu dă pe cel spart celui ce l-a spart, face buboaipe.—Țăpu, Tecuciu.

402. Când ai bube la încheietura gurii, să dai cu lingura și cu coada pisicii pe acolo, că-ți trece.—Cafane, Dolj.

403. Să nu lăsați copiii după Crăciun să mai zică colindul căci fac buboaipe.—Țăpu, Tecuciu.

404. Se crede că este de trebuință a împrăștiă urma ce a lăsat vreo ulcică în spuza sobii, căci la din contra s'ar putea capătă buboaipe pe șezut.—Bucovina.

405. Apa în care s'a scăldat copilul nou născut, nu se aruncă spre sfântul soare, ci spre miezul nopții, căci altfel copilul face bube pe corp.—Marian (Nașterea).

406. Să nu te uiți când cineva își arată buboaiiele care le are, ca să nu se ia de tine. Țăpu, Tecuciu.

407. Când îi iese cuiva un buboiu, apoi să știe că are să-iasă nouă, că buboiul are nouă vițe.—Țăpu, Tecuciu.

408. Dacă are vreo femeie sau fată niște bube pe trup, apoi se vindecă spălându-se cu apă neincepută, care apoi trebuie a o turna înainte de răsăritul soarelui în crucile drumului; dacă trece peste acea apă mai întâiu o viță sau un câne, apoi boala aceea nu se prinde de nime; dacă trece, însă un om, apoi se prinde de dânsul.—Bucovina.

409. Buboaiiele să se vindece, dacă se ia într'o zi de post apă neincepută și pune înfrânsa piele de la un ciur părăsit să mocnească și apoi se spală în acea apă.—Bucovina.

410. Buba rea se vindecă cu prune păstrate din ziua de Joia mare (săptămâna mare).—Ciulnița, Ialomița.

411. Perjele strânse în ziua de Ziua Crucii (14 Septembrie), sunt bune de bubă rea.—Țăpu, Tecuciu.

412. Bubele rele și ulcioarele (de la ochi), nu se isprăvesc până ce nu ies cei nouă pui ai celui întâiu.—Țăpu, Tecuciu.

413. De bubă neagră se despice pielea puiului cu pene cu tot și o pune la bubă. După ce se răcește, pune pielea de la alt puiu.—Bogdănești, Suceava.

414. Când se presupune că bolnavul ar avea dalac, atunci se ia o broască vie și se alipește de bubă. Dacă broasca moare, atunci s'a încredințat că e dalac.—Banca, Tutova.

415. Când intri într'o capiște și ai bolfe, să te lovești la ele de trei ori cu un ciolan de mort, și-ți trece.—Broșteni, Suceava.

LXXVII. **Bucate.**

416. Când umblă negustori după bucate pe sărbători (ca Crăciunul, mai ales), e preț bun pe bucate, primăvara.—Caltane, Dolj.

LXXVIII. **Bucluc.**

417. Omul care varsă din bucate ori băutură, pe masă, e semn de buclucaș.—Țăpu, Tecuciu.

I.XXIX. Bucurie.

418. Când ai bucurie mare, să te ferești, că ai să dai de supărare.—Țăpu, Tecuciu.

419. Când vor plesni cercurile unui bufoiu, bucurie și câștig însemnează.—Ialomița.

I.XXX. Buhaiu.

420. Când (și-a venit buhaiul de să răncăi) la poartă, să te ații la vre un pericol.—Țăpu, Tecuciu.

421. Să nu înforci buhaiul iarna, că nu ține.—Țăpu, Tecuciu.

LXXXI. Bujor.

422. Bujorul, pe la noi nu se cultivă în grădină, neavând cine să-l aducă din pădure, de oare ce, cine-a mulă, ori a aduce rădăcini (gului), ori sămânță, nu va mai face copii.—Țăpu, Tecuciu.

LXXXII. Buratec.

423. Când auzi cântând buratec întâiu primavara, să te dai de trei ori peste cap, că ai noroc.—Popeni, Tutova.

424. Primăvara când auzi pentru prima dată brotăcelul (răcanelul) cântând, să te dai de trei ori peste cap, c'asa e bine.—Adamești, Teleorman.

425. Primăvara cine aude întâiu brotăcei cântând, să se dea de trei ori peste cap, ca să nu fie anul secetos.—Ioneanu.

426. Când vede buratec întâiu, îl dă peste cap și zice: «Buratec, buratec, cum imi pari tu, așa să-mi pară vara de ușoară».—Giulești, Suceava.

LXXXIII. Buric.

427. Femeia însărcinată nu trebuie să treacă peste funie, că face copilul cu buricul incurcat pe după gât; nici nu trebuie să stea pe saci, că naște greu.—Giulești, Suceava.

428. Femeia însărcinată să nu pună vreo legătură după cap, ca s'o depene, că are să facă copilul cu buricul pe după cap.—Transilvania.

429. Dacă trece cineva peste o femeie ingreunată și nu-și

aduce degrabă aminte. copilului i se învârte buricul pe după grumaz.—Mălini, Suceava.

430. Femeia care face cel de'nlăiu copil, se uită pe buricul lui, și câte noduri va vedeă pe el, atâția copii va mai face.—Ioneanu.

431. Buricul unui copil nou născut se leagă c'o ață de cănepă de toamnă, și nu de vară, căci se crede că n'altfel acei copii nu vor avea urmași, așa cum cănepa de vară n'are sămânță.—Bucovina.

432. Buricul copiilor se păstrează până la al șaptelea an, și dacă atunci îl poate desnodă, e semn că va fi deștept.—Marian, (Nașterea).

433. E bine a strânge buricul care cade de la copil, și crescând copilul mare, a i-l da, c'apoi va fi el, dacă este băiat, isteț la învățătură; dacă este fată, iscusită la țesut și cusut.—Bucovina.

434.—Buricul unui copil se păstrează până se face el mare; atunci se moaie în apă și i-l dă să se uite prin el, ca să se facă indemănatăc și să poată face ce va vedeă.—Ioneanu.

435. Mama care păstrează buricul și moțul copilului său, să i-l dea când se va face el mare, să și-l rupă singur în bucățele, și să-l arunce peste ogoare primăvara, căci va fi foarte deștept acel copil, și ce va vedeă cu ochii, va face cu mâinile.—Adamești, Teleorman.

436. Băieții mici, cu buricul afară, au patimă spre boli, iar cei cu buricul dus înăuntru, vor fi voinici.—Țăpu, Tecuciu.

I.LXXXIV. **Buruiană.**

437. Când scoți buruieni de pe câmp, pentru a le răsădi (burueni de leac), ori a le întrebuiță, ca să aibă leac bun, trebuie să pui în locul de scos: o bobîță de poamă, o fărămătură de mămăligă, iar la unele, pietricele.—Țăpu, Tecuciu.

438. Sfântul Gheorghe e o zi când se adună de pe câmp și din păduri multe lucruri de leac.—Țăpu, Tecuciu.

439. Cu *buruiana smău'ui* se afumă copiii cari se

greșesc în pat. Ca să aibă leac, să nu puie nimeni mâna pe ea, când se afumă, de cât acela pe capul căruia a căzut beleaua. Se mai afumă și cu frunzele plantei *mama pădurii*.—Catane, Dolj.

440. Cine se lă vinerea, îi cresc toate buruienile și bălării-le în grădină și în sămănături.—Țăpu, Tecuciu.

I.LXXXV Busuioc.

441. Fetele pun la codițe busuioc luat de la steagul bisericii, ca să se uite băieții la ele, ca la steag.—Vâlcea.

442. În sara lui Sf. Vasile, fetele pun busuioc la partea de jos la ghizdelele fântanei. Dacă a doua zi găesc busuiocul promorocit, fata se va mărită în iarna aceea; iar de busuiocul nu-i promorocit, fata nu se va mărită atunci.—Tătăruși, Suceava.

443. Când se fură cuiva ceva, se bage o cracă de busuioc într'un puț, de unde se bea apă, că-l vă găsi.—Ioneanu.

444. Busuiocul, ca să miroase frumos, să se samene și să se răsădească numai vineria.—Vâlcea.

I.LXXXVI. Buluc.

445. Cine sare de trei ori peste un buluc, înainte și înapoi, are noroc la păduri și livezi.—Țăpu, Tecuciu.

LXXXVII. Buza.

446. Când te mănâncă buzele, ai să săruți pe cineva.—Slânca, Iași.

447. Când pe un sugaciu îl mănâncă buzele, își va vedea visul cu ochi.—Țăpu, Tecuciu.

448. Dacă i se bat cuiva amândouă buzele, apoi se crede că respectivul va avea o gâlceavă cu un cunoscut.—Bucovina.

449. Luni dimineața, în săptămâna mare după a brânzei, să pupi oala cu unt, că nu-ți vor mai crăpă buzele.—Vâlcea.

450. Femeia însărcinată să nu stea jos pe vreun prag, căci poate veni în urmă-i vreun vrăjmaș, să dea cu toporul în pragul pe care a stat, și atunci face copilul cu o buză crăpă ca o tăietură.—Ioneanu

451. Omul ce poartă muscă (musculiță) la buză, e pătimaș de ceva.—Țăpu, Tecuciu.

LXXXVIII. Căciulă.

452. Să nu umbli vara cu căciulă, că traği a iarnă.—Adamești, Teleorman.

453. Cușma sau pălăria nu se pune pe masă, căci la din contra cărtița ar scoate în livadă mulțime de mușuroaie, ca cușma sau pălăria.—Straja, Bucovina.

LXXXIX. Cadelniță.

454. Când i-a pică popii cărbuni din cadelniță, la un mort, va mai muri și altcineva.—Țăpu, Tecuciu.

XC. Căier.

455. Nu e bine să vii cu căierul nemântuit de la șezătoare.—Țăpu, Tecuciu.

XCI. Căfea.

456. Când verși căfeaua, ai să ieși bani.—Stânca, Iași; loaneanu.

457. Când cineva varsă căfeaua din întâmplare, câștigă în ziua aceea.—Rudeni, Argeș.

XCII. Cahlă.

458. Când se face cahla, se pun în ea trei crengi de mălini sau păr de porc, ca cahla să nu ucidă pe casnici. Tot spre acest scop, se pune pe locul vetrei, unde a fost focul, o huscă de sare peste noapte.—Straja, Bucovina.

XCIII. Cal.

459. Se crede că calului, cât trăiește, i se pare omul mare cât un urieș, de aceea i se și supune, și abia când pie-re, îl vede în adevărata lui mărime, și-i pare rău că a ascultat pe om.—Bucovina.

460. Calul de asta nu se mănâncă, că l-au încălecat și fe-meile. Toluși are o parte de măncaț, dar cine o știe! Țăpu, Tecuciu.

461. Calul nu are splină; fuge mai iute și nu ostenește.—Ciulnița, Ialomița.

462. Fetele care merg călare, fac un păcal, ca și cum ar omori pe cineva.—Țăpu, Tecuciu.

463. Când cineva vede întâiu cal împiedecat, pe nemâncate, e împiedecat toată vara.—Rudeni, Argeș.

464. Când calul trage într'un loc unde începe să bată cu copila, să știi că de desupt nu-i curat.—Țăpu, Tecuciu.

465. Când calci în tăvălitură de cal, faci trântituri.—Tătăruși, Suceava.

466. Pe locul unde s'a tăvălit un cal, să nu calci, că faci bătături la picioare.—Bursuceni, Covurlui.

467. Copiii se feresc a călca unde se tăvălesc caii; ei cred că din astă pricină caii îi trântesc.—Moldova.

468. Trântitura se întoarță, dacă se calcă în udul unui cal.—Bucovina.

469. La cal să te încăleci pe partea unde nu-i coamă.—Țăpu, Tecuciu

470. Calul când își va privi trupul, va muri.—Ciulnița, Ialomița.

471. Se crede că nu este bine a călca în locul unde s'a tologit un cal, căci la din contra ar căpăta pecingini, după alții tăvălitură (buboaie pe călcăiul picioarelor).—Bucovina.

472. Pentru diferite umflături, se face prăjeală cu falcă de cal găsită. Pentru ca boala să nu mai revie, e nevoie ca falca să fie dusă îndărăt, și așezată tot cum era întâiu.—Țăpu, Tecuciu.

473. Dacă cineva visează cai alergând, însemnează că a doua zi va fi vânt.—Bucovina.

474. Când trag caii aer pe nări (când sforăiesc), e semn de ploaie.—Adămești, Teleorman; Ciulnița, Ialomița.

475. Când caii vor sta cu dosul spre gard, lăcuți și gânditori, e semn că vremea are să se strice.—Stânca, Iași.

476. Cap de cal se pune in par, ca să nu mânânce lupii dobitoacele.—Găinești, Suceava.

477. Cine vede mînz întăiu, și-i cu picioarele goale, va face trântituri și-i vor da spini în picioare.—Țăpu, Tecuciu.

478. De-i vedeă mînz înainte de să fi văzul miel ori puiu, ai să fii gol tot anul; iar de-i vedeă miel sau puiu, din potrivă.—Covurluiu.

479. Când cineva vede un mînz întăiu pe nemâncate, ca să nu fie spurcat de mînz, își lasă betele ori brăul să atârne, ca că mânânce lupii pe acel mînz, astfel ca paguba să nu fie pentru cel spurcat.—Ioneanu.

XCIV. Călătorie.

480. Se crede că dacă se piaplănă o femeie și-și împletește părul, dacă-i rămâne din întâmplare o viță de păr neimpletită, apoi îi stă înainte o călătorie lungă.—Bucovina.

481. Când se strică ceva, se duce cineva de acasă.—Sevastos (Călătorii).

482. Când cucoșul se suie pe poartă și cântă cu capul spre drum, are să facă un drum cineva din casă; iar dacă îi cu capul spre casă, vine cineva de departe.—Jud. Suceava.

483. Primăvara, cine vede întăiu barze și rândunici în zbor, în acel an va face călătorie; iar de va vedeă șezând jos, nu va face în acel an nici un drum.—Ioneanu.

484. Dacă visează cineva pânză întinsă, apoi se crede că el va călători încotrova; dacă însă visează pânză învălătucită, apoi că va fi împiedecat de a călători.—Bucovina.

485. Când se rupe mămăliga în două sau în trei, vei face drumuri în cotro îți arată ruptura ei.—Țăpu, Tecuciu.

485. Când ești decis să faci o călătorie, să nu pleci marția sau sâmbăta, căci îți va merge rău.—Ioneanu.

487. Să nu pornești la drum cu piciorul stîng, că-ți va merge rău.—Hănțescu.

488. Se crede că nu este bine a dormi în ziua de Paști, căci la din contra, acela călătorind undeva, totdeauna va trebui să fie plouat.—Bucovina.

489. Când cineva pleacă la drum, presară-i făină pe prag, ca să-i meargă în plin.—Țăpu, Tecuciu.

490. Când pleci la drum, să-ți faci cruce—Catane, Dolj Vâlcea.

491. Când pleci de acasă, fă-ți cruce și te roagă lui D-zeu să-ți ajute.—Luncușoara.

492. Se crede că nu e bine a luă ouă sau mere cu sine în călătorie, căci la din contra îi va merge rău. Bucovina.

493. Dacă cineva pleacă în inspecție sau la vreo petrecere și pe drum strănută caili, apoi se crede că va fi bine primit sau își va petrece bine.—Bucovina.

494. Dacă cineva pleacă în călătorie și uitând ceva acasă, se întoarce spre a-și lua obiectul uitat, apoi se crede că nu-i va merge bine în călătorie.—Bucovina.

495. Când ești pormit la drum și te ai înturnat înapoi, ai să mergi rău.—Tălăruși, Suceava; Covurluiu; Țăpu, Tecuciu; Luncușoara; jud. Suceava; Măceșii-de-sus, Dolj.

496. Când linerii însurăței pornesc după zestrea ce le-a făgăduit părinții, nu-i bine să se întoarcă.—Broșteni, Suceava.

497. La Paști și alte praznice mari, nu-i bine a merge de acasă; fată sau femeie nu-i bine de-ți vine mai înainte în casă la praznic.—Luncușoara.

498. Cel care într'o călătorie întâlnește un drum încrucișat, să nu treacă prin răspântia lui, căci îl pocește.—Ioneanu.

499. Când o persoană pleacă la un drum și-i ese înainte un iepure ori preol, nu i va merge bine.—Ioneanu.

500. Când cineva pleacă de acasă, să nu-i ieși în cale cu vasul gol, că nu-i va merge bine.—Sabolciu.

501. Când o persoană pleacă la un drum, și-i iese înainte cineva cu vreun vas sec, nu-i va merge bine ieșindu-i cu sec; iar de-i iese cu un vas plin, să te bucuri, căci îi va merge bine ieșindu-i cu plin.—Ioneanu.

502. Cine cade pe drum, ducându-se la Invierea Domnului, pe drum îi va merge nevoie mare de rău în curgerea anului.—Țăpu, Tecuciu.

503. Când pentru întâia dată intri într'un oraș, să iei o pialtră în gură.—Sevastos (Călătorii).

504. Mergând cineva la un oraș sau într'un loc unde n'a fost încă, apoi e bine să eie o pietricică și intrând într'acel oraș sau loc, s'o ție sub limbă și apoi îi va merge acolo bine; dacă însă nu face astfel, se crede că i se va întâmpla vreo nenorocire.—Bucovina.

505. Cel care trece într'o țară străină, unde n'a mai fost, să calce pe pământ cu piciorul drept întâiu, căci îi va merge bine.—Ioneanu.

XCV. Căldare.

506. Copilul, după ce se naște, se trece prin toarțele unei căldări de aramă, apoi cu acea căldare nu se mai umblă până nu se face mare, s'o poată ridică singur de jos. Această se face ca copilul să trăiască ani mulți și să fie tare ca metalul din care este făcută căldarea.—Ioneanu.

XCVI. Căldură.

507. În ziua de Măcinici se dă cu mațul în pământ, ca să iasă căldura.—Ciulnița, Ialomița.

XCVII. Călugăr.

508. Cu călugărul nu fă negustorie. Dă-i și fugi.—Țăpu, Tecuciu.

509. Când îți iese călugăr în cale, îi a rău —Țăpu, Tecuciu.

XCVIII. Cămașă.

510. Când îmbraci cămeșa pe dos, umbli rău.—Tătăruși, Suceava.

511. Să nu te îmbraci cu cămeșa pe dos, că te urăște lumea.—Jud. Suceava (V. A. Forăscu).

512. Să nu poarte cineva cămașa pe dos, căci i se întoarce norocul spre rău.—Ioneanu.

513. Dacă, din întâmplare, iei cămașa sau izmenele pe dos, vremea se strică.—Ciulnița, Ialomița.

514. Mamele să nu întoarcă cămășile copiilor pe dos, că ei se vor speria noaptea în somn.—Vâlcea.

515. Femeia să poarte cămeșă pe dos, dacă vrea să înfarce copiii.—Țăpu, Tecuciu.

516. Dacă îmbracă cineva o cămeșă anume pe dos, apoi se crede că se depărtează răul dela dânsul.—Bucovina.

517. Spre a face ca omul cărui îi place a sfădi, ocări și bate pe alții, să-și schimbe natura, este bine a lua o cămeșă de a celui om, a legă mânecele ei la spate și a îmbumbă gura cămeșii până sus.—Bucovina.

518. Când îmbraci cămașă nouă, treci prin ea bani, ca să fii norocos.—Vâlcea.

519. Când iei o cămașă nouă, să treci de trei ori un fier prin ea, ca să fii sănătos ca fierul.—Catane, Dolj.

520. Gura de cămașă de sâmbătă e bună pentru crescut porcii.—Vâlcea.

521. Gura cămășii nu se tale, nu se gurește și nu se urzește sâmbătă și marți; e rău de moarte.—Vâlcea.

522. Să nu croiești cămeșă sâmbătă, că moare cel ce a purta-o.—Jud. Suceava.

523. Când femeia îngreunată clătește cămeși de ale ei, să nu le eie de gură, ci de poale.—Broșteni, Suceava.

524. Cămeșile trebuiesc croite sâmbătoarea, ca să-i meargă bine celui ce le va purta și să nu le isprăvească sâmbăta, că face a boală.—Țăpu, Tecuciu.

525. Duminecă să nu coși ceva la o cămeșă a cuiva, că-i coși mințile. Pentru aceasta, când e neaparată nevoie, cât coasă, dă-i purtătorului să țină în gură câteva fire de destrământură.—Țăpu, Tecuciu.

526. Nu e bine a se face copilului nou născut prima cămeșuică din pânză nouă, ci, dacă e băiat, să-i facă din o cămeșă bărbătească, iar dacă e fată, din una femeiască.—Bucovina (Marian, Nașterea).

527. Mamele scutesc fiecare cămeșă nouă a unui copil, înainte de a-l îmbrăca cu dânsa, adică lasă să cadă un cuțit cu vârful în jos printrânsa.—Transilvania; Macedonia (Marian, Nașterea).

528. Se crede că dacă are cineva mai mulți copii, și-i botează pe toți în una și aceeași cămeșă, aceștia crescând, vor ține la un loc; dacă însă se vor boteza fiecare în altă cămeșă, apoi vor fi fiecare pentru sine.—Bucovina.

529. Cămeșa copiilor nu se inchiotoră, căci la din contra n'or vorbi.—Straja, Bucovina.

530. Dacă părinții voiesc ca un copil născut să țină mai mult la tată, îl înfășoară, când se naște, într'o cămașă a tatălui său; iar de voiește să țină la mămă, îl înfășoară într'o cămașă a ei.—Ioneanu.

531. Ca un copil să trăiască, cea de 'ntăiu cămașa i se face din pânză de căpătaf dela trei case.—Ioneanu.

532. Cea de 'ntăiu cămașă ce se va face unui copil, să se treacă prin gura-i de trei ori foarfecele cu care a fost croită ca să fie copilul tare ca foarfecele.—Ioneanu.

533. Femeia care naște întâiu băiat, ține poalele cămășii cu care a născut, și le dă la fele mari, să treacă de nouă ori prin ele, ca să se mărite curând.—Ioneanu.

534. Mireasa dă soacrei ca dar, o cămeșă fără gură, ca să nu aibă gură'n casă.—Sevastos, (Nunta).

535. Fata care spală cămeși și se udă pe vestiminte, va căpăta un bărbat bețiv. Bucovina.

XCIX. Cană.

536. Dumineca să nu te speli pe ochi din cană ori din urciorul din care bei apă, căci apoi va miroși urât. —Adamești, Teleorman.

C. Candelă.

537. Când verși candela, e semn de moarte.—Stânca, Iași.

538. Când s'a stânge candela dela sine, e un mare rău.—Țăpu, Tecuciu.

CI. Câne.

539. Se crede că după păcatul lui Adam, Dumnezeu a blăstămat pământul. Scutiță de blăstăm a rămas partea cânelui

și a mâței, și din aceea se hrănesc oamenii acum; deci este păcat a ucide un câne sau o măță.—Bucovina.

540. Cânele aduce bine la casă, căci el zice: Să dea D-zeu să trăiască stăpânul, ca să aibă cine să vadă de mine.—Slobozia, Vlașca.

541. Să omori căței înaintea de a face ochi, iar nu după, că-i păcat.—Țăpu, Tecuciu.

542. Femeia însărcinată să nu dea cu piciorul în câne, căci copilul ce-l face, va fi cănos la inimă.—Ioneanu.

543. Să nu ții câne roșu la casă. — Jud. Suceava, (V. A. Forăscu).

544. Când îți urlă cânele pe lângă casă, trage a pustietate.—Adamești, Teleorman; Perieni, Tutova; Găinești, Suceava; Broșteni, Suceava.

545. Când urlă câni, vestește a moarte.—Holda, Suceava; Ioneanu; Sevastos (Călătorii); Țăpu, Tecuciu.

546. Când noaptea urlă cânele la casă, e semn sau că va muri cineva din casă, sau că cei din casă au să se mute în altă parte.—Tătăruși, Suceava; Stânca, Iași.

547. Când urlă cânele, face a sărăcie.—Lespezi, Suceava.

548. Dacă schiaună cânele de lângă casă, apoi se crede că va urma vreo nenorocire.—Bucovina.

549. Când urlă cânele, face a moarte. Atunci să zici de trei ori:

Urlă, urlii,
du-te pe pustii.

Țăpu, Tecuciu.

550. Când latră cânele a pustiu, trec duhuri rele pe lângă casă.—Țăpu, Tecuciu.

551. Când se gudură cânele, are să vie cineva.—Tătăruși, Suceava.

552. Când se tăvăleşte cânele în băătură, are să vie cineva (oaspeți).—Jud. Suceava (V. A. Forăscu); Stânca, Iași; Perieni, Tutova; Tătăruși, Suceava.

553. Când urlă cânele, femeia să inloarcă papucii pe dos, că slă îndală de urlat.—Jud. Suceava (V. A. Forăscu).

554. Când scurmă cânele în prispă, ai să ai scârbă. —Tătaruși, Suceava.

555. Când cânele se feștelește inaintea scării, are să fie bine în acea casă.—Jud. Suceava (V. A. Forăscu).

556. Când ți s'a pișă cânele pe păreți, însemnează că unul din soți nu prea trage cu casa; cățeaua vestește palima femeiei, cânele pe a bărbatului. Când câni simt așa ceva, apoi la cel necredincios soț nu se gudură când intră în ogradă.—Țăpu, Tecuciu.

557. Când se udă cânele pe păretele casei, femeiei îi place alt bărbat.—Jud. Suceava (V. A. Forăscu).

558. Când trage cânele pe nări (sforăiește), e semn rău de moarte.—Adamești, Teleorman.

559. Omul pe care-l lătră câni vrăjmaș, e răutăcios.—Stânca, Iași.

560. Când ți-a tot călă cânele în ochi, e semn rău.—Țăpu Tecuciu.

561. Copiii trebuie să dea mâncare la câni, că ei s'au rugat lui Dumnezeu ca să li dea părinților.—Catane, Dolj.

562. Nu e bine să amuți cânele din casă.—Țăpu, Tecuciu.

563. Noaptea să n'amuți cânele, că ai să mori.—Parpanița, Vaslui.

564. Se zice că vulpile s'ar apropiă numai de stârvurile acelor câni cari au fost răi. Dacă, însă, cânele a fost netrebnic, vulpile nici n'au de gând să se apropie de stârvul lor.—Bucovina.

565. Cânele care-i cu cerul gurii negru, e rău (bun la casă).—Țăpu, Tecuciu.

566. Dacă vrei să ai câne rău, să-i tai coada și urechile de mic, și să i le dai să le mânânce.—Țăpu, Tecuciu.

567. Când cineva dă vreun cățel sau pisoiu la altul, să i se plătească, căci altfel va avea pe lumea cealaltă câni și pisici de pomană.—Ioneanu.

568. Când svârli apa descântată pe un câne și el se scutură, atunci să știi că bolnavul are leac; când nu, nu.—Țăpu, Tecuciu.

569. Când se culcă cânele pe omăt, are să fie cald.—Parpanița, Vaslui.

570. Când visezi câni, ai dușmani.—Parpanița, Vaslui.

571. Se crede că dacă mușcă pe cineva vreun câne, trebuie pus pe mușcătură un ban, ș'apoi se va vindeca.—Bucovina.

572. Când te mușcă vreun câne, să pui la rană o pară, și să o dai cui ți-o descânta.—Calane, Dolj.

573. Când te mușcă un câne, să nu-l omori, că nu se mai tămăduște rana.—Podeni, Tutova.

574. Când copilul este mușcat de vreun câne, să ceară spălător (câlți cu care spală blidele), să puie la mușcătură și păr de-a cânelui, să-l afume. Tot așa face când se sperie din pricina vreunui om, să-i ceară vre-o șuviță, să-l afume. Tot de speriat îi bun și părul de urs.—Covurlui.

575. Să nu dai cu mătura 'n câne, că turbează.—Vâlcea.

576. La câne să nu dai mămăligă caldă, că turbă.—Broșteni, Suceava.

577. Să nu se dea la câini mămăligă fierbinte sau prăjită la foc, căci turbează.—Ioneanu.

578. Lemn de câne să nu pui pe foc, că-ți turbează câinii.—Țăpu, Tecuciu.

579. Când te-a mușcat un câne turbat, să te afumi cu păr de a lui.—Țăpu, Tecuciu; Sabolciu.

580. Când omori vreun câne turbat, să smulgi păr înainte de a-l părli (câinii turbați se ard), și să afumi toate vitele mușcate, că le trece.—Țăpu, Tecuciu.

581. Dacă un câne turbat a suflat în gura cuiva, și ca acela să nu turbeze, e bine să-l împărtășești șase săptămâni, să-i tai de sub limbă și să-i atârni la gât nouă rotițe dintr'o țigvă de tâlv.—Vâlcea.

582. Capul de câne se păstrează spre a se arde și a se face *de strâns* sau *de boală*. - Perieni, Tulova.

583. Cap de câne ars în foc, e bun de legat pentru vătă-mătură.--Găinești, Suceava.

584. Când treci pe lângă câni răi și ți-e frică c'o să te muște, atunci să strângi mereu din dinți și vârful picioarelor, până treci de ei.—Vâlcea.

585. Când treci printr'un sat străin, și ca să nu te muște câinii, să zici: «Cheia la mine și lacata la tine», că-i închizi gura, și nici nu mai bate, nici nu te mușcă.—Pădureni, Putna.

586. Când treci pe lângă un câne, și ți-e frică de el, să zici de trei ori:

Taie-i gura
cu custura
pân' oiu trece bătafura.

sau:

Bate-l drace
pân' oiu trece.

Țăpu, Tecuciu.

587. Dacă sare asupra cuiva o potâie de câni, apoi e bine a zice: «Mut și orb te a făcul măfa, mut și orb să fii», și ei imediat se împrăștie, care încoiro.—Bucovina.

588. Cânele care urlă și se duce ne mai înforcându-se la stăpânul său, voiește binele casei.--Ciulnița, Ialomița.

CII. Cănepă.

589. La lăsatul de brânză trebuie mult jucat pentru ca cănepa să crească înaltă.—Bucovina.

590. În Vinerea Paștelor se suie fetele în clopotița bisericii și sună clopotul, ca să crească cănepa.--Jud. Suceava.

591. Poporul crede că dacă va da preotului la ocaziunea când umblă el la Bobotează, cu crucea pe la casele creștinilor, un fuior, apoi se va face în vara viitoare cănepa.—Bucovina.

592. Se crede că cât de lungi sunt țurțurii de ghiață dela

streșina casei, până la Crăciun, așa de înaltă va fi cânepa în vara viitoare.—Bucovina.

593. Din sămânță de cânepă ce se seamănă, se pune pușină într'o cărpă, apoi acea cărpă se leagă de coarnele boilor cari grăpează. Acea sămânță se păstrează, fiind bună de desfăcut de urât și junghiu.—Ioneanu.

594. Dela Paști până la Înălțarea Domnului nu se meliță cânepă, fiindcă ar fi păcat.—Bucovina,

CIII. Cântec.

595. La Rusalii, când se sfințește apa, fetele beau apă sfințită din ținălăul (clopoțelul) bisericii, ca să poată hori (canta bine).—Sabolciu.

CIV. Cap.

596. Copiii cari au capul între umere, este bine a-i lua, când se scot din scaldătoare, de cap.—Bucovina.

597. Când se laptează copilul, să nu se ieie țafa între degetul mijlociu și cel arător, că la din contra copilul va fi cu grumazul între umere.—Bucovina.

598. La un copil nu se întărește moalele capului, până nu va putea zice: piatră.—Ioneanu.

599. Când un copil se lovește la cap, să nu loarne în acel loc apă, ca să nu-i iasă cucuiu în cap.—Ioneanu.

600. Femeile să nu se ducă cu capul gol la biserică, căci e păcat.—Adamești, Teleorman.

601. Dacă moare cineva (vr'o rudă, mai ales), bărbații umblă cu capul descoperit, iar femeile cu părul despletit.—Stânca, Iași; jud. Suceava.

602. Se zice că dacă gârla cefeii la cineva este adâncă, acela este mare mincinos.—Bucovina.

603. După ce te-ai spălat la cap, varsă îndată zoile, căci tremurându-se pământul, îți va tremură capul cât vei trăi.—Ciulnița, Ialomița.

604. Se crede că nu este bine ca un om sănătos să-și puie

capul sub evanghelie, c'apoi de sigur s'ar îmbolnăvi. Bucovina.

605. Când auzi tunând întâia oară primăvara, să te bați cu o piatră pe frunte, că nu ai durere de cap peste an.—Jud. Suceava; Bucovina.

606. Nu dormi când soarele e la asfințit, că pe urmă te doare capul.—Stânca, Iași; Țăpu, Tecuciu.

607. Dacă are cineva durere de cap, să prindă un pescăraș (pasere), să-l taie și să puie la cap carnea lui încă caldă, și-i va trece durerea.—Bucovina.

608. Să nu svârli dalla din tindă în gura podului, că te apucă dureri în creștetul capului.—Țăpu, Tecuciu.

609. Când te doare capul, și te afumi cu pelin dela Rusalii, îți trece.—Ciulnița, Ialomița.

610. Vineri dimineață până în răsăritul de soare, dacă te vei spăla pe cap în vale, îți trec durerile de cap. Stanca.

611. Să nu bați cu papucul pe copii, că-i rău de durere de cap.—Țăpu, Tecuciu.

612. Când scapăra pentru prima oară, să te pleci jos și să iei cu ochii închiși paie, că-s bune de durere de cap.—Covurluiu.

613. Duminică să nu spui că te doare capul, căci te va durea mai rău.—Ciulnița, Ialomița.

614. La caz de durere de cap, e bine a pune la frunte și ceafă frunze de curechiu verde sau și murat.—Bucovina.

615. La mort să nu stai până l-a îngropă, dacă te duci de când il pornește, că-ți amorțește capul.—Țăpu, Tecuciu.

616. Dacă-l doare pe cineva capul, apoi se crede că e bine a se plecă sub evanghelie, ș'apoi se va însănătoșă.—Bucovina.

617. Se crede că spre a scăpa de durere de cap, este bine a se uilă în sf. potir.—Bucovina.

618. Dacă te doare capul, afumă-te cu sămânță de floarea soarelui.—Petrești-de-jos, Gorj.

619. Se crede că spre a scăpa de durere de cap, este bine a aduce apă neîncepută sau stropi dela moară, într'o oală nouă, a turna apoi într'o strachină și a o pune pe trunchiul unde se taie lemnele; apoi se ia o suveică, se moaie 'n apă, și atingându-se cu dânsa fruntea, se zice: «Soarele 'n apă, sănătatea 'n cap», și se aruncă înapoia capului, ceea se se face cu trei surcele în nouă luni dimineață.-- Bucovina.

620. Nu e bine să-ți speli fața cu apă adusă în praznic în ziua următoare, că te doare capul.—Stanca.

621. O samă de mame borbesc și băieților o ureche și le pun cercei, ca să nu-i doară capul.—Straja, Bucovina.

622. Pe cine strânge cruciș de cap, popă făcut din nou, nu-l mai doare capul.—Broșteni, Suceava,

623. Să nu lași să-ți caute doi în cap, că faci și mai multe gănganii.—Țăpu, Tecuciu.

624. Să strecori leșia prin mătură lală, dacă vrei să fii curat în cap.—Țăpu, Tecuciu.

625. Mâța și cănele când au durere de cap, mănâncă iarbă.—Broșteni, Suceava.

CV. Căpac

626. Când a plesni căpacul de pe oală, să știi că ai să prinzi o mare veste.—Țăpu, Tecuciu.

CVI. Căpăstru.

627. Să nu dai în nimeni cu căpăstru, că-i rău de jigănie.—Țăpu, Tecuciu.

CVII. Căpătăiu.

628. Copiii cari nu stau cu capul pe căpătăiu, nu vor trăi mult.—Țăpu, Tecuciu.

CVIII. Căpistere.

629. Să nu lași căpisterea cu răsuri pe ea, că roade luda furca pământului.—Vâlcea.

CIX. Capră.

630. Laptele de capră roșie e bun pentru bolnavi de oflică (tusă cu innecăciune).—Țăpu, Tecuciu.

CX. Căprioară.

631. Când primăvara căprioarele sălbătice intră în sate a bine.—Broșteni, Suceava.

CXI. Cărăbuș.

632. Dacă într'o primăvară se arală mulți cărăbuși, apoi se crede că va rodi păpușoiul, și viceversa.—Bucovina; jud. Suceava.

CXII. Cărbune.

633. Când îți cere cineva cărbune, să nu-i ții tu să aprindă, că-ți cad dinții.—Covurluiu.

634. Când iei un tăciune pentru foc, de la un vecin, trebuie să lași un cărbune ca sămăn.—Broșteni, Suceava.

CXIII. Cărcăiaș.

635. Când te-o mușcă cărcăiașu (40 picioare), să te dea în scărcei 40 de oameni, dacă vrei să nu mori.—Catane, Dolj.

636. Când te mușcă cărcăiașul, nu mai ai leac. Ca să te lecuiești, trebuie să te legene, în teagăn de mălase, nouă frați din nouă sate.—Vișina, Romanai.

CXIV. Cârcei.

637. Să nu mânânci cârcei de la viță de vie, că te apucă cârceii.—Țăpu, Tecuciu.

CXV. Cărciumă.

638. Când cineva va mătură dela ușă spre fundul casei, trage să vie oameni în casă, și așa fac cărciumăresele, ca să vie oameni mulți la cărciumă.--Rudeni, Argeș.

CXVI. Carne.

639. Când iese dela Inviere, carne nu se mânâncă, pentru ca să nu deie lupii la vite.—Șarul - Dornei, Suceava.

640. În ziua de nuntă, mirii nu mânâncă carne, ca să le fie corpul ușor, să aibă noroc și să trăiască ani mulți.--Ioneanu.

641. Ca să fiarbă bine carnea de viță bătrână, i se aruncă la fierț un cuiu de fier de ras.—Bursucani, Covurluiu.

CXVII. Carpăn.

642. Când șezi lângă carpăn în timp de ploaie, nu-i bine, că te trăsnește.—Tălăruși, Suceava.

CXVIII. Cârpeală.

643. Să nu cârpești miercurea și vinerea, că nu ține mult-treaba.—Țăpu, Tecuciu.

CXIX. Cârstel.

644. Dacă te spurcă cârsteiul, toată vara te beși.—Vâlcea.

CXX. Carte.

645. Nu mănăcă cu cartea deschisă, că uiți ce ai învățat.—Stânca, Iași; Pallen, Putna; Ciulnița, Ialomița; Țăpu, Tecuciu.

646. Copilul ce merge la școală, să nu treacă prin gunoaie și scâldături aruncate de cineva. dușman, că nu mai poate învăța carte. —Vâlcea.

647. Când vin copiii de la școală, pun cărțile în căpistere ca să nu uile cartea, cum nu uiți să mănânce. —Cafane, Dolj.

648. Nu e bine să coși pe ține (hamă cu care ești îmbrăcat), că uiți cartea. —Cafane, Dolj.

CXXI. Cârțiță.

649. Când cineva e bolnav de cârțiță (bubă sub gât), să ia o cârțiță (un sobol) și să o omoare între degete, la spate ca să nu vadă cârțița, că dacă o vedeă, omul nu se mai face bine.—Slobozia, Vlașca.

650. Ca să ferești răzoarele cu legume de mușuroaiele cârțișilor, pune în capul răzorului o furcă cu caier și fus, căci cârțița își va face de lucru cu ele, și nu-ți va supără răzoarele. Vâlcea.

CXXII. Căruță.

651. De la căruță să nu pui pe foc: inima, că-i rău de inimă (lingoare); spișile, că te dor dinții; spezezele, coastele; leucile, mânilor; posteuca, șelele.—Țăpu, Tecuciu.

CXXIII. Casă.

652. Dacă voiește cineva să-și clădească casă, apoi se sfătuiește cu rudele și vecinii unde și cu fața încotro s'o facă. După ce s'au ales locul pentru clădirea casei, se pune acolo sara o cofiță cu apă, unde se lasă ea peste noapte. Dacă dimineața apa din cofiță a mai crescut ceva, de cât a fost ea sara, apoi se crede că e bine a clădi pe acel loc casa; la din contra, însă, nu se clădește acolo casă.--Bucovina.

653. Când face cineva casă, dacă voiește să știe de va fi locul acela cu noroc, ori nu, să puie sara acolo o oală nouă plină cu apă neincepută, și dacă dimineața oală va fi prelinsă, e semn bun și acolo să-și clădească casa; iar de va găsi oala goală, să fugă de acel loc, că-i fără noroc.—Broșteni, Suceava.

654. Nu e bine să se puie casa pe locul unde a fost arie, căci e rău de pagubă.--Vâlcea.

655. Când faci casă nouă, să îngropi de viu un cucoș în mijlocul ei; atunci nu se apropie «ucigă-l crucea» de casă.—Găinești, Suceava.

656. Când dintr'o pădure se iaie lemne pentru făcut casă, nouă lemne se lasă cioplite în pădure, ca să pultrezească, zicându-se: acesta este lemnul păduchilor de lemn, acesta al carilor, etc, ursindu-se astfel fiecare lemn; apoi se iau lemne pentru casă, nu însă din cele ursite.—Ioneanu.

657. Când cineva face o casă nouă, după ce i-a așezat căpriorii, atârnă în vârf o ploscă cu rachiu sau vin și o balistă și cine se va putea sui după ele, le ia, și batista o ia el, iar plosca o golesc toți, jos, de bucurie că i-a ajuns casei în vârf.—Rudeni, Argeș.

658. Când se ridică coperișul unei case nouă, se pune în vârf un șumuiag de paie, de fân sau un lârș (brădișor), ca să trăiască stăpânii.--Ioneanu.

659. La ridicarea argelei (acoperișului) unei case, se leagă pe vârf un șumuiag de paie, de fân sau un lârș (brădișor), ca să nu se apropie rălele de ea.—Găinești, Suceava.

660. Niciodată să nu acoperi case ori edificii în zi de vineri, că-și fac cuiburi în ele paserile.—Luncușoara.

661. Când se intră în casă nouă, se pune în costoroabe la toate patru cornuri câte un ban, ca să aibă casa noroc—Bucovina.

662. Casa nouă nu se vâruiește toată, ci se lasă un petec nevâruiț, ca să nu moară cineva.—Preutești, Suceava.

663. Să nu se înădească casa nouă de alta veche, căci e rău de moarte în familia acelor case.—Ioneanu.

664. Când pocnește în casă, nu-i a bine.—Broșteni, Suceava.

665. Să nu te uiți în casă, din afară, pe fereastră, că rămâne pustie.—Țăpu, Tecuciu.

666. Când nu-ți merge bine într-o casă, nici după ce ai făcut masle, atunci ia lemn de la casa din dreapta și de la cea din stânga, și afumă casa ta de trei ori. Sevastos (Călătorii).

667. Casele se grișesc totdeauna la sfârșitul lunii, ca să nu se facă jувini prin casă—Sîraja, Bucovina.

668. Să nu scopești în casă în zi de vineri, că se umple de stâlnițe.—Luncușoara.

669. Să nu fluere cineva în casă, căci trage a pustiu pentru acea casă.—Ioneanu.

670. Când te muți dintr-o casă în alta, să n'o leși nemăturată și negrijită, că te blestemă.—Broșteni, Suceava.

671. Ieșind cineva dintr-o casă, apoi se lasă două pâni și sare, ca cei ce vor intră în ea să aibă pâne și sare.—Bucovina.

672. Când dulgherul bate primul cuiu la o casă nouă, dacă sare scântei, casa aceea va arde—Moldova.

673. Dacă tatăl sau mama rătează, întâia dată, părul copilului, când se va căsători, îi va arde casa.—Bucovina, (Marian, Nașterea).

674. Casă nouă visând, e groapă de îngropare.—Țăpu, Tecuciu.

CXXIV. **Castravete.**

675 Castraveții să nu-i pui în pământ miercuri ori vineri, că ies amari.—Ilfov; Grozești, Mehedinți.

676 Vinerea și miercurea să nu rupi castraveți din acei cari au ieșit întâiu, ca se amărăsc.—Miluta, Mehedinți.

677. Când tai castravetele, ia-i vârful de unde-i floarea și pune-l în fruntea unui copil, că nu-l va durea niciodată capul.—Țăpu, Tecuciu.

678. Când pepenii au floare multă și nu rodesc, strânge floarea duminecă dimineață, când e popa în biserică, și bate-o cu un băț, în răscrucile drumului, și atunci vor rodi.—Broșteni, Suceava.

679. Să nu mănânci castraveți în locul unde cresc, că se amărăsc.—Țăpu, Tecuciu.

680 Ca să se facă castraveții, leagă la vrejurile lor «coinăcelele cotoiului» (o burujană cu flori rotunde și păroase) și va fi belșug de ei.—Adamești, Teleorman.

681 Să nu bei apă după ce ai mâncat castraveți ori lapte, că îți se apleacă.—Adamești, Teleorman.

CXXV. **Caș**

682. Să nu te scalzi, până nu-i mănăcă o bucățică de caș, că altfel îți rămâne pielea tot neagră și crăpănoasă.—Țăpu, Tecuciu.

CXXVI. **Ceafă.**

683 Când te-a mănăcă ceafa, să te cam păzești Țăpu, Tecuciu.

CXXVII. **Ceaiu.**

684. Când cineva bea ceaiu, și din întâmplare i se varsă, e semn bun.—Ioneanu.

CXXVIII. **Ceapă.**

685. Când sâdești ceapă, să nu te beși, că se face iute. —Vâlcea,

686. Nu lucră în săptămâna brânzei, că-ți mănăcă viermii ceapa.—Vâlcea.

687. Ca să nu-ți mânânce viermii ceapa, înțapă un vierme, atârnă-l într'un băț și vei scăpa de ei. Vâlcea.

688. Să nu arunci ceapă în foc, nici să i mânânci pieluțele subțiri, că te vor durea ochii.—Vâlcea.

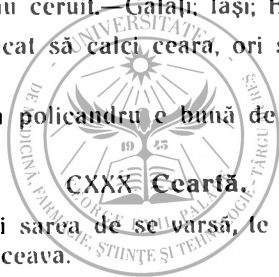
689. Când visează cineva un mort în mai multe nopți de-arândul, în trei zile luna dimineață să asvârle câte o ceapă pe fereastră, astfel: să se pună cu spatele la fereastră, și asvârlind cu mâna dreaptă, să zică: «Cine mă bântuie pe mine noaptea, să n'aibă treabă cu mine, ci cu ceapa». Zicând aceste cuvinte, nu va mai visă. Din astfel de vise se poate căpăta lipitură.—Ioneanu.

CXXIX. Ceară.

690. Poporul crede că este păcat a da cu ceară pe 'n case, la podeală sau ceruif.—Galati; Iași; Banat.

691. E mare păcat să calci ceara, ori s'o sudui.—Țăpu, Tecuciu.

692. Ceara dela policandru e bună de făcut de dragoste.—Vâlcea.

CXXX. Cearță.

693. Chiperul și sarea de se varsă, te vei sfădi cu casnicii.—Broșteni, Suceava.

694. Când cineva ascute ceva de fier în casă, se ceartă în curând cineva din casă.—Rudeni, Argeș.

695. Când lai ceva cu foarfecele și le uiți deschise, e semn de ceartă în casă.—Hânțescu.

696. Se crede că acela care-i certat în ziua de Schimbarea la față a Domnului, va fi certat pe întreg anul.—Bucovina.

697. Când vine de undeva, ca să nu fie de ocărât că a stat mult, zice odată cu închiderea porții: «Inchid poarta, să se închidă gura cutăruia».—Jud. Suceava.

CXXXI. Ceasornic.

698. Ceasornicul îi un chip de drac; dă-i și-l zdrobește.—Țăpu, Tecuciu.

CXXXII. Ceață.

699. Când se lasă toamna ceață groasă, se coace poama iule.—Țăpu, Tecuciu.

CXXXIII. Ceavn.

700. Să nu mânânci coajă de pe ceavn, că le usuci ca coaja.—Țăpu, Tecuciu.

CXXXIV. Cenușă.

701. Când dai cenușa afară în zile de sec, vine uliul la găini.—Tătăruși, Giulești, Broșteni (Suceava); Bucovina; Sevas-tos (Călătorii).

702. În Filipi să nu dai împrumut sau cenușa afară, că-ți mânâncă lupii vitele.—Ciulnița, Ialomița.

703. În ajunurile Crăciunului și Bobotezei, disdediminea-ță, femeile strâng cenușa din valtră, până a nu mânca nimic, și gunoiul de prin casă, și primăvara, când fac straturile, presară cenușă amestecată cu gunoiu, zicând: «Cum n'am mâncat eu diminețile ajunurilor, așa să nu mânânce nici o lighioaie roadele».—Găinești, Suceava.

704. Să nu svârli cenușa în bălătură, că faci a sărăcie.—Țăpu, Tecuciu.

705. Să nu faci leșie cu cenușă de ciocani (hluji și res-turile din știulete), că faci mătreață.—Țăpu, Tecuciu.

CXXXV. Cer.

706. Cerul este ca o movilă nemărgenită. Sfântul Ilie obiș-nuește să iasă cu carul său, ba la plimbare, ba cu treburi de ale casei. Carul lui e lucru sfânt, dumnezeesc, nedat lumii să-l vadă, și de aceea, când iese, acopere cerul cu nour. Acest car, spre a nu răpagă (alunecă) în mersul său, are pe talpa roții cuie mari ce-i slujesc la înțepenire. Aceste cuie, găurind bolta cerească, lasă să curgă ploaia.—Țăpu, Tecuciu.

707. Sunt șapte ceruri succesive, și ploile tot succesiv cad. În cerul de deasupra noastră va trebui să ploaie, să treacă un timp până va intra apa în pământul lui, și apoi se va scurge și la noi. Ne mângâie, deci, în timp de secelă, că nu

numai noi suferim, ci și nașiile celor șapte ceruri. Țăpu, Tecuciu.

708. În noaptea spre anul nou se deschid cerurile, și cine vede când se deschid, capătă de la Dumnezeu tot ce va cere; de asemenea vifele vorbesc în acea noapte între ele, spunând lui Dumnezeu cum le chinuiesc oamenii; dar cine ascultă vorba lor, moare. — Iași; Suceava; Stânca, Iași.

709. În presara anului nou se deschide cerul și vorbesc vifele între ele; cel ce le aude vorbind, moare în scurt timp. — Straja, Bucovina.

710. Cine spre ziua de Bobotează stă de priveghiu noaptea, vede cerurile deschizându-se și orice ar cere, i se dă de Dumnezeu. — Broșteni, Suceava.

711. Cine va vedea cerurile deschise în noaptea de Bobotează, va fi drept înaintea lui Dumnezeu. — Ioneanu.

712. Se crede că în noaptea de Sf. Paști, pe la miez de noapte, se deschide în fiecare an cerul. De aceea trebuie a priveghia în noaptea aceea, și dacă vede cineva cerul deschis, apoi va primi de la Dumnezeu tot ce ar cere. — Bucovina; Covurluiu; Țăpu, Tecuciu.

713. Cerul se deschide și în noaptea de Sf. Gheorghe, când dă putere tuluior pomilor să înflorească: nucul, salcia, și toți pomii pădurilor. — Țăpu, Tecuciu.

714. Când se deschide cerul, oamenii fac cruce și cer să li dea binele de pe cealaltă lume. — Moldova.

CXXXVI. Cerb.

715. Atunci încep a îngheța apele, când se pișă cerbul în apă întâiu. — Țăpu Tecuciu.

CXXXVII. Cerc.

716. Nu e bine când tot plesnesc cercurile de la cofă ori poloboc. — Țăpu, Tecuciu.

CXXXVIII. Cercel.

717. Femeile să nu poarte cercei schimbași, adică unu de la o păreche și altul de la alta, căci își va schimbă și bărbatul. — Ioneanu.

718. La fete să nu se puie cercei când ies plugarii la câmp, căci li se rup urechile.—Ciulnița, Ialomița.

CXXXIX. Cheie.

719. E rău când ți s'a rupe cheia 'n ușă ori în lacăt. Femeile mai ales se tem grozav.—Țăpu, Tecuciu,

CXL. Chef.

720. După cum va vedeă cineva înlăiu dimineața un om leneș sau harnic, așa-i va fi cheful toată ziua.—Perieni, Tulova.

721. Când ți se varsă cofa cu apă chiar la fântână, face-a chef —Țăpu, Tecuciu.

722. Când strănuți de trei ori în șir, e iar semn de mare chef.—Țăpu, Tecuciu.

CXLI. Chelie.

723. Arde părul care-ți cade din cap, căci dacă-l ia vreo pasere, rămâi chel.—Moldova.

CXLII. Chibrit.

724. Când îți aprinzi țigara și părăie chibritul, vei lua bani.—Broșteni, Suceava; Stânca, Iași; Vâlcea; Ioneanu; Crasna, Gorj; Tălăruși, Suceava.

725. Când ți se aprinde cutia de chibrituri în mână, îi a noroc.—Sevastos (Călătorii).

726. Când verși cutia cu chibrituri pe jos, e semn de-o sfadă aprinsă.—Țăpu, Tecuciu.

727. Când se varsă chibriturile, au să-ți vie musafiri.—Broșteni, Suceava.

728. Când verși chibrituri din greșală, iei parale.—Sevastos (Călătorii).

729. Să nu ții patele de chibrit cu gămălia în fundul cutiei, că-ți perzi vederile.

CXLIII. Chifie.

730. Chiftia dracului se găsește în vârful format din colb prin vânt, și dacă vei puteă să ridici colbul tocmai de jos,

poți lua chiftia, pe care punând-o pe cap, poți intra și trece oriunde nevăzută.—Moldova (N. Rojniță).

CXLIV. Cicoare.

731. Femeile care se scaldă cu cicoare, nu fac copii.—Ioneanu.

732. Un ginere nu se cunună încălțat cu cisme, sub cuvânt că la cisme se pot încăpuță carâmbii astfel că și ginerele se va căsători cu altă mireasă, netrându-i cea de'ntăiu. Ioneanu.

733. În ziua de *Sâmzării* (24 Iunie), să te încingi cu o lămură de cicoare, ca să nu te doară mijlocul la secere.—Țăpu, Tecuciu.

CXLV. Cioară.

734. Când umblă cioarele și stâncile (ceucele) cărând, se va strica vremea.—Broșteni, Suceava.

735. Când vin ciorile de cu toamnă, e semn că vine și iarna.—Țăpu, Tecuciu.

736. Se crede că cronicănișul ciorilor anunță vreo nenorocire.—Bucovina.

737. Când gorăie cioara, e semn că și se va întâmpla ceva rău.—Vâlcea.

738. Ciori când își ies noaptea, prevestesc moartea.—Bogdănești, Suceava.

739. Când și se strâng ciorile pe casă, e semn de belșug.—Țăpu, Tecuciu.

740. Cioarele, pentru că mănâncă din tof felul de semințuri, trebuie să ducă fel de fel de semințuri la o mănăstire cu călugări—toți sfinți și care se află în niște ostroave și nu poate nici ca cum să se întâlnească cu oamenii din lumea asta. Călugării aceștia trăiesc numai din ceea ce li-aduc cioarele. De aceea, când lipsesc vara cioarele, ele-s duse ca să-și facă datoria lor.—Holda, Suceava.

CXLVI. Ciocan.

741. Cine nu apucă ciocanul de coadă, îi cade greu la inimă.—Țăpu, Tecuciu.

CXLVII. Ciocănitoare.

742. Când s'aude ciocănitoarea bătând în plop (mai cu seamă), nuc, etc., și în casa stăpânului cu grădina e vreun bolnav, e semn că se va însănătoși.—Țăpu, Tecuciu.

CXLVIII. Cioplitură.

743. Cine cioplește lemne sărbătoarea, i se vor arde așchiile pe piept și pe ochi.—Țăpu, Tecuciu.

CXLIX. Ciorap.

844. Dacă din întâmplare încalți ciorapii pe dos, oricine ar voi să te farmece, nu poate.—Catane, Dolj.

745. Dacă i se desleagă cuiva o legătoare de la colțun, apoi se crede că acela se va afla într'o stare critică.—Bucovina.

CL. Ciubăr

746. Se crede că nu e bine a pune afară un ciubăr sau vas întors cu gura spre sat și fundul spre casă, că apoi aceea casă va fi vorbită (clevetită).—Bucovina.

CLI. Ciudă.

747. Când se bate cineva în ziua de *Ciuda*, are să fie mănios tot anul.—Tătăruși, Suceava.

748. Ziua minunei arhanghelului Gavril (6 Septembrie) numită *Ciuda*, o serbează sătenii, ca să nu cadă în primejdii.—Straja, Bucovina,

CLII. Ciupercă.

749. Se crede că dacă cresc toamna târziu ciuperci pe i-mașe, în anul viitor va fi multă roadă în secară.—Bucovina.

CLIII. Ciur.

750. Să nu dai de mâncare din ciur la horă, că e rău de pagubă.—Vâlcea.

751. De împrumuți ciurul sau sita sara în sat, s'o acoperi cu pestelca sau alceva, că-i cu primejdie.—Covurluiu.

CLIV. Clește.

752. Cine ține cleștele de urechi, neamurile lui sunt de țigan.—Țăpu, Tecuciu.

CLV. Clopot.

753. Când se toarnă un clopot, pentru ca să sune frumos, trebuie să se scornească o minciună mare, care să colinde multă lume, și s'o minuneze.—Jud. Suceava.

754. Când ți se pare că auzi sunând vreun clopot, vei primi o veste rea.—Țăpu, Tecuciu.

755. Când ți se pare sunând clopotul dela biserică, e semn că moare cineva incurând.—Adamești, Teleorman.

CLVI. Cloșcă

756. În casa unde șede vreo cloșcă pe ouă, nu se frig ouă, căci la din contra se vor înăduși pui în ouă.—Bucovina.

757. Când ai să pui cloșcă, duci ouăle la cuibar în căciulă, și le răstorni de odală, ca să iasă puii cușmă 'n cuib și să iasă cucuieți; de vrei să fie și bogheti, să te legi cu un tulpan la gât.—Sevastos (Călătorii).

758. Dacă ouăle ce se pun la o cloșcă se pun cu căciula, va ieși din acele ouă numai cucoși, iar de se vor pune cu poala, vor ieși numai găini.—Ioneanu.

759. Din ouăle puse în cuibarul cloștei din o cușmă sau o pălărie, ies cucoși, iară din cele puse dintr'o hasma, ies puice.—Bucovina.

760. Ouăle se pun la cloșcă cu căciula, ca să iasă odală toți puii, și să șadă grămadă pe lângă cloșcă.—Bursucani, Covurluiu.

761. Când pune ouăle sub cloșcă, nu le pune cu soț, ci fără soț, să iasă din toate pui.—Rudeni, Argeș.

762. Când o cloșcă se pune să clocească, cel care o pune.

ne, să stea iute jos, ca și cloșca să șadă pe ouă și să închidă ochii, ca uliul să treacă pe lângă puii ce va scoate, cu ochii închiși, să nu-i vadă să-i mănânce.--Ioneanu.

763. Cel ce pune ouăle la o cloșcă, trebuie să se așeze jos, căci altfel nu va stă cloșca bine pe cuiabar.—Bursucani, Covurluiu.

764. Când pui cloșca la clocit, s'o învârți de trei ori pe lângă stâlpul hornului și să zici: «Cum șede stâlpul aici, așa să șezi tu pe ouă».—Broșteni, Suceava.

765. Să puie un copil mic cloșca pe ouă, că numai așa va stă pe cuiabar.—Țăpu, Tecuciu.

766. Cloștile când se pun pe ouă, trebuie a calculă așa ca puii să nu iasă în ziua de Bunăvestire, de Paști, etc., c'apoi ar fi belegi și n'ar trăi.—Bucovina.

767. Când cineva pune ouăle sub o cloșcă, nemâncat, pi-
 uie puii mereu; așa și când ia puii de sub cloșcă.—Rudeni,
 Argeș.

768. Pe timpul când este lună nouă, nu este bine a pune cloșcă pe ouă, c'apoi puii ce vor ieși, vor fi pă veșnic.—Stânca, Iași; Bucovina; Sevastos (Călătorii).

769. Ca să nu chisucie puii, ouăle fiind puse în lună nouă pui și surcele sub ouă, zicând: «Nu chisucie ouăle, chisucie, ciurcelele».—Țăpu, Tecuciu.

770. Când îi pune cloșcă luna, îi scoate numai cucoșei.—Broșteni, Suceava.

771. Luna nu se iau ouăle din cuiabar, căci părăsesc găinele ouatul în acel loc. Bursucani, Covurluiu.

772. Să pui cloșca totdeauna marți sara.—Țăpu, Tecuciu.

773. Se crede că din ouăle puse joia sub cloșcă, vor ieși numai cucoșei.—Bucovina.

774. Să nu pui cloșcă în lună nouă, că ies ouăle limpezi.—Țăpu, Tecuciu.

775. De pui sare în gunoiul de după ușă, îți scoate cloșca puice cucuiete. Covurluiu.

776. Să nu lași în casă mălă ori căne, când îi pune cloșcă, că altfel e spărioasă.—Țăpu, Tecuciu.

777. Când moare vara cineva din familie, să acoperi cloșca, că de nu, alunci mor loși puișorii din ouă.—Parpanița, Vaslui.

778. Cât ține clocitul să nu ferbi bucate în oale acoperite cu pocriș, că-ți ies puii înădușiți.—Țăpu, Tecuciu.

779. Se crede că dacă moare cineva în sat pe timpul când sed gănele pe ouă, apoi gospodina trebuie să le amestece cu mâna sub cloșcă, căci ne-aducându-și ea aminte și întrelăsând să facă aceasla puii, vor amorți în ouă și nu vor ieși.—Bucovina.

780. Să nu învălești focul cât timp ai cloșcă, că-ți înădușă puii.—Țăpu, Tecuciu.

781. Pentru cloște și curci sau boboci de găscă, se zice ca să nu se stângă focul, ca să aibă și ele căldură și să nu moară.—Catane, Dolj.

782. Intoarce cloșca cu oborocul, în sara când o pui, împrejur, de trei ori, ca să nu-ți fie ducăușă.—Țăpu, Tecuciu.

783. Leagă oborocul unde clocește cloșca de piciorul patului, dacă vrei ca cloșca să-ți țină puii cu grijă.—Țăpu, Tecuciu.

784. Cel care va dà ouă la altul, pentru pus cloșcă, mai înainte de a pune dânsul, își va luà sporul puilor ce va pune.—Ioneanu.

785. E bine să schimbi prin sat ouă când vrei să pui vreo cloșcă, căci poate ale tale sunt pișcate de străini.—Țăpu, Tecuciu.

786. Când dai puii mici afară, să-i pui în poală, să ieși afară cu ochii închiși și puindu-i în ogradă, să zici: «Cum nu vād eu amu, așa să nu vadă cioara puii».—Broșteni, Suceava.

787. Puii când iese primăvara, să se puie întâiu într'o oală;

din oală, te faci că-i tai la gât, îi pui apoi în ciur, cernându-i pe foc, de aci în poală și în sfârșit îi duci cu ochii închiși afară. — Vâlcea.

788. Pentru întâia oară să nu dai afară cloșca cu puii în zi de sec, căci ți-i va fura cioara și uliul. — Hânțescu

789. Când scoate cloșca puii, să-i pui în sită ori în ciurel și să-i cerni pe vatra cu foc, dacă vrei să-ți trăiască și să nu-i fure găile. — Adamești, Teleorman.

790. Când scoate cloșca pui întâiu, îi cerni pe foc în sită, și zici de două ori: «Când a aduce mama apă cu sita, atunci să muriți voi». — Catane, Dolj.

791. Să nu ții oalele cu gura în jos, ori să le pui în par, ori să le lași nespălate, că n'ai noroc la pui. — Țăpu, Tecuciu.

792. Când clocesc păseri, nu se coc ouăle învălitate cu cenușă, că se înădușă mulți pui în ouăle de sub cloșcă. Giulești, Suceava.

793. Când bate vânt, nu se pune cloșcă, că ies ouăle limpezii. Stânca, Iași.

794. — Ca să-ți cadă găinele la cloșcă, caută o potcoavă ce cade de la cai pe drumuri, și o pune în cuibul găinelor. — Adamești, Teleorman.

795. La ajunurile Bobotezei și Crăciunului, se pune câteva grăunțe de popușoi sub așternutul și în locul unde are să șadă popa, ca să șadă cloștele vara; dacă popa nu șede, când iese, pe furiș îl petrece cu cociorva și se pune femeia de casă în acel loc. — Găinești, Suceava.

796. Venind preotul la Crăciun sau Bobotează, în casele creștinilor, este rugat de gospodine să șadă puțin, crezându-se că apoi vor șede cloștile în primăvară. — Bucovina.

797. Când vine popa cu Crăciunul, trebuie neapărat ca să șază pe pat, ca să stea cloștile pe ouă și să scoală pui. Vâlcea.

798. Pe patul unde șede popa la Ajun, se pun sub așter-

nul grăunțe, pe care le dă la cloște, ca să nu înădușe puii.—Jud. Suceava.

799. La ajunul Crăciunului, care se scoală mai de noapte să ia o poală de paie, cu ochii închiși, din stratul porcilor și să le aducă în casă, apoi să șează pe ele; e bine pentru clocitul ouălor în timpul verei.—Vâlcea.

800. Se crede că așezându-se la ajunul Bobotezei la masă, după aceea nu este bine a se mai codi prin casă, făcând treabă, c'apoi cloștele nu vor ședeă pe ouă, ci se vor tot sculă.—Bucovina.

801. Cojile în care au stat puii, nu se leapădă, ci se strâng toate pe un băț și se pun sub streșina casei, că pe urmă, dacă nu faci așa, puii se răzleșesc de cloșcă.—Stânca, Iași.

802. Dumineca cloșcă nu se pune, că ies pui monștri.—Stânca, Iași.

803. De multe ori gospodinele sunt silite să muncească în sărbători: să coase, să lipească cu luf, bărbații să dea borle cu sfredelul, etc. Pentru această ies puii din cloșcă diformi. Ca să nu să întâmple una ca asta, se lipește, se coase, se dă borle cu sfredelul în prima zi de Crăciun.—Țăpu, Tecuciu.

CLVII. Cloșca (constelația).

804. În noaptea de Drăgaica (24 Iunie), dacă păzești cloța, când iasă pe cer, găsești de trei ori bani. Așa, când stai noaptea de pândești, vezi ieșind câte un puiu, câte un puiu, și tot mereu până iasă toți doisprezece, și joacă, joacă imprejurul măsii.—Așa o prinzi.—Vâlcea.

CLVIII. Coadă.

805. Femeia să mănânce splină de animale, că-i crește coadecle.—Țăpu, Tecuciu.

CLIX. Cociorvă.

806. Femeia lehuză trei zile după ce începe a ieși afară, trebuie să ia cociorva în mână, pentru diochiu, ceas rău și alte răle, să nu se lipească de ea.—Jud. Suceava.

CLX. Cocoloș.

807. Se spune că-i mare păcat de cel ce pune cocoloș de brânză pe jaralec și se umflă ugerul oilor. —Țăpu, Tecuciu

CLX. Cocostârc.

808. Se zice că acea casă pe care cocostârcii își fac cuib, este curată și norocoasă.—Bucovina.

809. Dacă strici cuibul cocostârcului de pe casă, el îi dă foc.—Broșteni, Suceava ; Bucovina ; Bogdănești, Suceava.

810. Nu-i iertat să strici cuibul berzei, că te blastămă și mori împreună cu toți ai casei.—Catane, Dolj.

811. E mare păcat dacă împușți un cocostârc.—Țăpu, Tecuciu.

812. Se crede că femeiușca de cocostârc face, de regulă, numai două ouă; dacă, însă, face trei și le clocește, apoi al treilea puiu îl aruncă jos din cuib.—Bucovina.

813. Puii de barză nu pot sbură, până nu mănâncă coajă de pepene.—Ciulnița, Ialomița ; Ioneanu.

814. De unele boli grele, precum de facere, etc., femeile trebuie să mănânce zămă de cocostârc, ca să li treacă. —Țăpu, Tecuciu.

815. Dacă visezi cocostârci mulți sburând de la un loc, ai să călătorești cu mai mulți tovarăși.—Parpanița, Vaslui.

816. Primăvara, cel ce va vedeă întâiu cocostârc, apoi barză, va face în acel an multe călătorii cu pieze rele.—Ioneanu.

817. Când vezi cocostârc pe jos întâiu, are să te doară picioarele peste an.—Țăpu, Tecuciu.

818. Când vezi întâiu, primăvara, cocostârci umblând pe jos, ai să boalești anul acela de durere de picioare ; dacă-i vezi sburând, ai să fii sprinten la picioare și în toate. Bogza, R.-Sărat.

819. Când vezi întâiu primăvara un cocostârc singur pe jos pe pământ, ai să fii bolnăvicios anul acela.—Parpanița, Vaslui.

820. De vezi primăvara întâiu cocostârc pe sus, nu te doare mijlocul la secere; de-l vezi pe jos, te doare.—Covurluiu.

821. Când vezi barză întâiu pe sus, tot anul vei fi sănătos; iar când o vei vedeă pe jos, tot anul vei fi bolnav.—Ciulnița, Ialomița.

822. Când vezi întâia oară, primăvara, numai un singur cocostârc, vara aceiea ai să fii singuratec; iar de vei vedeă mai mulți, ai să fii tot cu mulți.—Parpanița, Vaslui; Stânca, Iași; Sevastos (Călătorii).

823. Dacă vezi pentru prima oară barză primăvara, trebuie să o scuipi și să-i zici:

Frigurile mele
in penele
și în picioarele tele.

Slobozia, Vlașca.

824. Când vezi barză întâiu, să zici:

— Barză, barză,
— Ce ai în gușă?
— O căpușă.
— Dar în piept?
— Lapte fierț.
— În picioare?
— Două rașchiloare.
— În pene?
— Frigurile tele.

Să te duci 99 de ani cu ele;
că nu te vor mai prinde frigurile tot anul.—Calane, Dolj.

CLXII. Codiță.

825. Dacă copilul născut are codiță după cap, copilul următor va fi fată.—Stânca, Iași.

CLXIII. Codobatură.

826. Când cineva vede întâiu codobatura dând din coadă, bălăie și el ca ea toată vara.—Rudeni, Argeș.

CLXIV. Cofă.

827. Când îți iese cu cofa plină înainte, îți merge bine;

când își iese cu cofa goală, își va merge rău.—Broșteni, Suceava.

828. Când își iese cu cofa goală înainte, ai să umbli bătut.—Tătăruși, Suceava.

CLXV. Colac.

829. În ziua de Sânziene se face de oameni câte un colac de Sânziană, și-l asvâră pe casă; dacă colacul rămâne acolo, e semn că ai să trăiești mult; dacă cade jos, ai să mori.—Tătăruși, Suceava.

830. Când mirele ia mireasa dela casa ei, cum iese afară și o suie în frășură, nașul rupe un colac deasupra capului ei și bucățelele le asvârle printre oameni, în patru părți. Toți strâng câte o bucăciță, și din acest colac pun în urechea vitelor pe care le duc la lărg de vânzare, crezând că lumea se va uita la vite, după cum se uita la mireasă.—Giulești, Suceava.

831. Colacul pe care-l aruncă mireasa de pe tablaua de pe cap, și colacii ce însoțesc pe morți (zece, înșirați pe o ață, și în ei înfipti bani), sunt bune de friguri. Țăpu, Tecuciu.

832. Aluatul ce rămâne pe covată după ce se fac colacii de Sf. Vasile, e bun de dat, amestecat cu lărâte, la vitele ce ar fi să lepede.—Stânca Iași.

CLXVI. Colaștră.

833. Când mânânci întâiu colaștră, e bine să nu sufli în ea, dacă e fierbinte, pentru că coace ugerul.—Vâlcea.

CLXVII. Colivă.

834. Când vii dela biserică în ziua de Florii, să ungi loți pomii cu colivă, ca să fie florile.—Suica, Olt.

835. E bine să mânânci măcar un pic de colivă.—Țăpu, Tecuciu.

CLXIII. Comoară.

836. Când vezi curcubeul, să iei două coafe cu apă și să te duci în coate și în genunchi până acolo undea bea el apă, și acolo ai să găsești o comoară.—Tătăruși, Suceava.

837. Când un om a cărunțit numai pe o jumătate a capului, acela a dormit, cu acea parte, pe o comoară.—Broșteni, Suceava.

838. Pe locurile unde nu crește nimic, să nu te culci, căci dedesubt e o comoară, care te arde cu flacăra ei nevăzută.—Țăpu, Tecuciu.

839. Când «a apucă» pe cineva, să sapi în locul de apucătură, că ai să găsești o comoară.—Țăpu, Tecuciu.

840. Comorile is lăsate de urieși, când i-au alungat militeii. Mai sunt lăsate și de Turci, dar murind, n'au mai fost scoase, Țăpu, Tecuciu.

841. Cel care găsește vreo comoară în pământ, să nu asupe urma vasului în care au fost banii, căci atunci va pierde banii, se va bolnăvi și va muri.—Ioneanu.

842. În sara de paști și Sf. Gheorghe se duc oamenii la pândă pe câmp, căci cred că atunci ard comorile.—Țăpu, Tecuciu.

843. Spre sărbători mari ard comorile. Cine pândește, poate avea bani mulți. Dacă comorile ard de cu sară până la miezul nopții, sunt comori rale, stăpânite de Necuratul; de ard dela miezul-nopții, până în zori de ziuă, sunt curate și halal de cel ce le găsește, că are eu ce trăi în ticnă.—Broșteni, Suceava.

844. Când se vede jucând vreo comoară, iese flacăra verde albastră; când e aur, iese flacăra galbenă.—Transilvania (G. I. Piliș).

845. Când se vede jucând vre-o comoară, să se facă o gropiță în acel loc, căci mulându-se comoara, se mulă și groapa cu ea și se poate lesne găsi.—Ioneanu.

CLXIX. Copac.

846. În ziua de Maria egipleanca se pun pomii.—Broșteni, Suceava.

847. Se crede că pomii răsădiți și ultuiți pe timp de lună nouă, rodesc.—Broșteni, Suceava.

848. Se crede că este bine a răsădi olluanii la începutul lunii, căci dacă se răsădesc ei când crește luna, atunci pomii atâția ani nu vor rodi, cu câte zile este crescută luna.—Straja, Bucovina.

849. Dacă un pom nu rodește, apoi e bine a merge la el cu toporul în mână, cu scopul de a-l tăia; un vecin sau vreun casnic se zică să-l mai lese până la anu, ș'apoi el de sigur în anul viilor va rodi.—Bucovina.

850. Dacă pomii nu rodesc, este bine ca gospdina să meargă în sâmbăta paștelor cu mânele pline de aluat, și să le șteargă de pomi, cari apoi vor rodi.—Bucovina.

851. Mațele cârlanilor tăiași se pun la tulpina pomilor cari nu rodesc, și se crede că apoi pomii vor face fructe.—Straja, Bucovina. —

852. Să nu împănizi copacul (să nu pui pene) când vrei să-l desfaci, că pe Ceea lumé și Dumnezeu îți bate pene pe la încheieturi.—Țăpu, Tecuciu.

853. Să nu ții la casă, în ogradă, plopi și brazi, că sunt copaci de pagubă. Folliceni.

CLXX. Copcă

854. Să nu iei nici odată de pe jos, copci, căci faci a sărăcie.—Țăpu, Tecuciu.

CLXXI. Copil.

855. Se crede că dacă un copil mic leagănă un leagăn desșert, în acea casă incurând se va naște un nou copil. Bucovina.

856. Se crede că dacă dă cineva mâna de sărutat peste prag, acela va aveă mulți copii.—Bucovina.

857. Se crede că acei copii cari se nasc șchiopi, orbi, etc., sunt insemnași, adică foarte răi.—Bucovina.

858. Dacă se naște un copil foarte slab, așa că se pare că-i mort, apoi e bine a-l afumă cu o pelică de pânză și apoi el îndată strănută și prinde putere.—Bucovina.

859. Ca un copil să trăiască, îl cumpără vreo familie dela părinți. — Ioneanu.

860. Ca un copil să trăiască, cum se naște, moașa se duce iute cu el la biserică, și pe cine va întâlni întâiu la biserică, aceluia îl dă să-l boteze. — Ioneanu.

961. Când se scoate copilul din casă spre a-l duce la biserică să se boteze, se umple un paner cu ale mâncării și se duce cu copilul, ca viața pruncului să fie imbelșugată. — Istria (Burada).

862. Dacă la vreo nevestă îi mor copiii unul după altul, le strămută numele în urs, lup, la care i-a mai rămas, ori la care, eventual îi mai are, ca să fie frainici. — Sabolciu.

863. De nu-i trăiesc copiii, pe copilul ce i-a mai rămas îl vinde pe fereastră unuia norocos, la copii, sau strânge peteci dela nouă case neprimenite, de face rochiță copilului, ca să trăiască. — Sevastos (Călătorii).

864. Cârpele unui copil să nu se usuce la soare, până nu este botezat, căci se părleşte când va umblă prin soare. — Ioneanu.

865. Copilul, până la botez, nu trebuie lăsat singur în casă căci vine dracul și-l înfocuește cu unul ce este moale, și crește până la bătrânețe tot moale, de trebuie alăptat și legănat toată viața. — Moldova (N. Rojniță).

866. Dacă un copil are o vână albastră pe frunte, va fi expus pericolelor de apă; dacă are dungă roșie pe grumaz, va muri de foc. Spre a înlătură aceste pericole, fata și mama să taie la degetul cel mic dela mâna stângă și se lasă ca să cadă trei picături de sânge sub leagănul copilului zicând: •la și ne apără pe noi toți de foc și de apă, de fier și de piatră, de boală și de nepricepere (blânzie). — Transilvania (Marian).

867. Când copilul se tunde, adică i se ia din moț de nasul său, trebuie ca să fie în ani nesoț: 3, 5. — Vâlcea.

868. Copiii cari au bube dulci, buni oameni or mai fi în zilele lor. — Țăpu, Tecuciu.

869. Ca să nu mai leșine copilul când e mic, e bine a-l pune să stea puțin în locul unde s'a cocoșit o găină.—Vâlcea.

870. Să-i faci copilului un cănaș de ceară în păr, dacă vrei să fie păzit de rău.—Țăpu, Tecuciu.

871. Primele escremente ale copilului mic, du-le în stratul porcilor, căci când el va fi mare, nu se va mai înlină în pat sau urină.—Vâlcea,

872. Copilul care sugă mult din lăța stângă, va fi nătâng, Țăpu, Tecuciu.

873. Copilul, ca să vorbească iute, e bine să mănânce cir de turtă crudă, când este mic.—Vâlcea.

874. Copilul care plânge mult și e rău, când e mic, când va fi mare va fi bun, și din contra.—Transilvania (Marian).

875. Copilul care tot țipă mic, va fi guraliv și sfădăreț, dar iute, când o crește odală.—Țăpu, Tecuciu.

876. Nu-i bine să sărute mama copilul la ceafă, că se face rău.—Bucovina (Marian).

877. Se crede că nu e bine a săruta unui copil mic picio-rul și anume la călcăiu, căpoi acesta crescând mare, nu va fi ascultător, ci va călca cuvântul părinților.—Bucovina.

878. Să nu-i dai mâncare, să nu-i faci cruce, să nu-l culci pe partea stângă, că se face nătâng.—Țăpu, Tecuciu.

879. Copiii cărora li se schimbă numele, cresc ușor și nu se bolnăvesc lesne.—Bucovina (Marian).

880. Se crede că nu este bine ca un copil să treacă pe sub ață, când se deapănă ea pe ghem, că apoi el nu ar crește.—Straja, Bucovina.

881. Dacă trec alți copii peste un copil, acesta se închir-cește ori rămâne ghebos.—Bucovina, (Marian).

882. Se crede că nu este bine a trece sau a lua vre un lucru peste un copil culcat, căci atunci n'ar mai crește.—Bucovina.

883. Se crede că dacă vor umblă copiii în ploaie cu capul gol, vor crește. —Bucovina.

884. Nu se păsește peste un copil, că nu crește.—Giulești, Suceava; Sevastos (Călătorii).

885. Cine scoate un copil afară din casă, mai înainte de a se împlini 50 de zile dela nașterea lui, să nu se arate cu dânsul înaintea vitelor când vin sau se duc la pășune, căci acel copil ia sberetul vitelor și loată noaptea nu doarme. Ioneanu.

886. Copilul mic nu-i bine a-l lăsa singur în casă, că intră necuratul în el, ci trebuie să punem lângă albia lui o mătură ori un cuțit.—Broșteni, Suceava.

887. Să nu pleci cu ținara aprinsă din casă cu copil mic, că plânge.—Vâlcea.

888. Copiii mici când încep să se ridice în picioare, întâiu să-i dai cu pana de găscă peste picioare, să fie ușor ca pana. —Catane, Dolj.

889. Unde-i copilul mic în o casă, trebuie noaptea astupate ferestrele, ca să nu fure cineva somnul copilului.—Broșteni, Suceava.

890. Se crede că dacă se ia o doică pentru un copil mic, apoi trebuie mai întâiu a-i da să mănânce și apoi să înceapă a lăptă copilul, căci la din contra copilul nu va avea ce suge.—Bucovina.

891. Se crede că nu e bine a hrăni copiii cei mici din gură, căci la din contra le va mirosl rău din gură. —Bucovina.

892. Dacă s'a spurcat copilul mâncând de fruct în postul cel mare, mama să nu mănânce de fruct în ziua de Paști. Covurlui.

893. Când aduci o femeie să alăpteze copil mic, o hrănește și o cinstește, ca copilul să se sature degrabă și să nu umble după mâncare.—Sevastos (Călătorii).

894. Se crede că pe timpul când Dumnezeu umbla pe pământ, a venit în chipul unui cerșetor la o femeie, care tocmai își alăpta copilul, și-i zice să arunce copilul peste cap;

ea însă nu voi. Deci să fi hotărât Dumnezeu, ca pedeapsă pentru neascultarea femeiei, ca copiii omului să nu poată umbla oarecare timp după naștere, iară vifele să umble i-medial după naștere.—Bucovina.

895. Când copilul nu umblă în picioare la timp, i se leagă degetul cel mare dela piciorul drept de degetul dela piciorul stâng, cu un fir de lână roșie, și se taie firul drept în două, pe prag, cu o secure. Cineva întrebă: «da ce faci acolo?», și i se răspunde: «taiu frica copilului».—Macedonia (Marian).

896. În alte locuri, două femei iau copilul de câte o mână, și culegând din ogradă o mână de surcele, le leagă cu o sfoară și le pune în spatele copilului, apoi încălecând cu picioarele copilului pragul, taie sub picioarele lui surcelele sub prag, zicând că-i taie frica. Așa se face în trei sămbete dimineața, iar surcelele se aruncă în drum.—Macedonia (Marian).

897. Ca să umble copilul mai bine, când începe a se trage pe jos, îl ia unul din căseni, într-o duminică dimineața de mânuțe și-l duce în picioare până la prag, iar mă-sa taie cu foarfecele, înaintea lui, câteva pene de găină.—Bucovina (Marian).

898. Tot în acest scop, când vine vreo țigancă cerșitoare, îi ascunde betele în casă, zicând: «Astea pot stă și în casă nu numai în tindă», apoi îl poartă de trei ori călare pe băț, zicând: Cum este de umblătoare țigancă, așa să fie și N. de umblător».—Banat (Marian).

899. Când își mor copiii, pe cel nou născut aruncă-l în drum, și cine l-o găsi, să-l boțeze.—Maia, Ilfov.

900. Copilul care de mic e deșteplat, va muri.—Ciulnița, Ialomița.

901. Când un copil e apucat de hoală grea și nu poate să se vindece, i se schimbă numele, prefăcând o vânzare cătră altă femeie.—Bucovina (Marian).

902. După copilul d'întăiu care moare, muierea nu e bine să se ducă la groapă.—Vâlcea.

903. Când îți mor copiii să-i vinzi pe fereastră allora, și cu banii ce iei pe dânșii să cumperi lucruri de mâncare și să le dai de pomană. Copiii se vând numai celor ce li trăiesc băieții.—Broșteni, Suceava.

904. Când un copil se naște, să nu-i faci nimic de mai înainte, nici cămașă, nici scutece, căci e rău de moarte.—Vâlcea.

905. Dacă unei familii îi moare primul copil, nu se duce după el la mormânt, ca să nu-i mai moară și alți copii.—Ioneanu.

906. Când primul copil moare, mama să nu meargă după el la biserică, căci îi moare și ceilalți.—Ciulnița, Ialomița.

907. Câte fimituri are cineva dinainte când mănâncă, atâtia copii o să aibă — Rudeni, Argeș.

CLXXII. **Corb.**

908. Cică-i blăstămat să nu-și vadă cuibul și puii, și să fie negru cum e și inima, fiindcă nu s-a întors la Noe.—Țăpu, Tecuciu.

CLXXIII. **Cornișor.**

909. Făcându-i-se cuivă rău și neputând să verse, este bine a fierbe planta numită cornișor, și să toarne din acea fiertură atâta într'o lingură, cât ține unghia mezinului și s'o beie, și pe loc se va ușură.—Bucovina.

CLXXIV. **Coropișnița.**

910. Când vei găsi o coropișniță, să o omori cu călcâiul și să-i dai și cu talpa dela amândouă picioarele, ca să nu faci trântitură.—Catane, Dolj.

CLXXV. **Corp.**

911. În ziua de sf. Vasile femeile măritate fac piffie, ca să le fie corpul gras și fraged ca piffia.—Ioneanu.

912. Să nu se păsească peste vreun copil, căci nu mai crește.—Ioneanu.

913. Să nu se dea cu vreo mătură sau ghem în vreun copil, căci nu mai crește. Ioneanu.

914. Să nu se pună un copil în leagănul altuia, căci iea creșutul celui copil.—Ioneanu.

915. În joacă, să nu se bată copiii mici cu palmele peste tălpile picioarelor, căci nu mai cresc.—Ioneanu.

916. Copiii cari șed în ploaie, cresc.—Ioneanu.

917. Când cineva trece peste altul și acela peste care a trecut înnoadă chitoarea, cel care a trecut, nu mai crește.—Rudeni, Argeș.

CLXXVI. Cosciug

918. De o parte și de alta a cosciugului unui mort, se face câte o mică fereastră, ca să aibă mortul pe unde răsufle, să vadă pe cei ce-l conduc la mormânt și să-și ia ziua bună dela ei.—Ioneanu.

CLXXVII. Coș.

919. Coșul casei să nu-l mături în zile de post, căci e rău de aprinderea casei.—Vâlcea.

920. Dacă nu mături coșul de Paști, e rău de aprindere.—Vâlcea.

CLXXVIII. Col.

921. Se crede că dacă se lovește cineva la col, acela este amintit de cumnatul sau cumnata sa.—Bucovina.

CLXXIX. Cotor.

922. Dacă bați pe cineva cu colorul (măturii), nu mai crește.—Țăpu, Tecuciu.

CLXXX. Coțofană.

923. Când cântă coțofana aproape de casă, îi vin rudele.—Grozășli, Mehedinți.

CLXXXI. Covățică.

924. Covățica în care se scaldă copilul, să fie din lemn de brad sau de teiu. Dacă se scaldă în covată de arin, copilul va petrece tot între străini.—Bucovina (Marian).

925. Dacă se pune covățica cu gura în jos, ori cătră părete, copilul moare.—Bucovina (Marian).

926. Covata din care s'a vărsat scaldătoarea dela botez, se răstoarnă cu fundul în sus și toți joacă cu un șip de băulură în mână, împrejurul pomului lângă care s'a vărsat apa, ca nou-născutul să fie vesel și jucăuș, iar moașa joacă pe dosul coveții, ca copilul să aibă noroc în cai. Straja, Bucovina.

CLXXXII. Crăciun.

927. În ajunul Crăciunului se ung pânele și mălaiile pe de-asupra cu muruială de făină de grâu, ca ele să nu crape iară cu rămășița muruiei se ung pomii din grădină, că ei în vara viitoare așa să fie încărcăți cu poame, cum este încărcată masa cu mâncări.—Straja, Bucovina.

928. În zilele ajunurilor Crăciunului și Bobotezei, nu se cerne făină, ca să nu se facă purici în casă. În acele zile nu se dă nimic din casă, ca să nu se împrăștie gospodăria. Dacă în acele zile intră mai întâiu un bărbat în casa cuiva, apoi vacele aceluia vor face bouți; dacă intră mai întâi o femeie, atunci vacele vor făta vilele.—Straja, Bucovina.

929. În ziua Crăciunului nu se mănâncă carne, ca dihanile să nu mănânce vilele.—Straja, Bucovina.

CLXXXIII. Craiu nou.

930. Când este lună nouă sau craiu nou, apoi aduce a-ceastă veste bărbatul în casă, zicând: «Craiu nou în țară», iară femeia nu e bine s'o facă asta, c'apoi s'ar strică oalele și străchinile.—Bucovina.

931. Când îi craiu nou, să nu-l pomenești în casă, că se strică oalele și străchinile.—Sevastos (Călătorii).

932. Când vezi întâiu craiu nou, de ești afară, zici: «Sănătate în casă și ploșnițele afară». De ai asemenea podoabă în casă, ori de ești bolnav, să zici:

Craiu nou, craiu nou!
na un fedeleș gol,
dă-mi unu plin,
roșu ca călina,
gras ca slânina.

Asemenea să polrivești toldeauna când este craiu nou, să ai parale în pungă, dacă vrei ca toată luna să te joci cu ele. —Broșteni, Suceava.

933. Se crede că dacă vede cineva lună nouă și are bani la sine, prin întreaga lună va avea bani.—Bucovina.

934. Când se ivește luna nouă, cei ce o văd se lovesc peste frunte cu o monedă de argint, zicând :

Lună nouă,
taie pânea'n două :
jumătate ție,
jumătate mie.

Aceasta se face ca toată luna să fie sănătos și să aibă câștig de bani.—Ioneanu.

935. Când e craiu nou, atunci la partea călugărească se cântă marele tropar, «lumină lină», iar la mireni se zice: «Frumoasă, sănătoasă m'ai găsit; frumoasă, sănătoasă să mă lași» —Sevastos (Călătorii).

936. Barabulele nu se pun la lună nouă, pentru că punându-le atunci, ar dudăi beldiile lor în sus, pe când barabulele n'ar rodi în pământ.—Straja, Bucovina.

937. Când e lună nouă nu se sămăna legume, nici nu se răsădesc pomi, că nu fac roadă, ci numai floare.—Broșteni, Suceava.

CLXXXIV. Crasnic.

938. Se povestește că unele femei nasc, în loc de copii, purcei, care se zice *crasnic*, adică drac, și cari chiar din limbul apariției începe a țipă și a fugi prin casă. Babele dau foc la sobă, fac jăratec mult; apoi il iau la goană prin casă, până când neavând alt loc de scăpare, țășnește în sobă; se astupă la gură și se arde. Astfel scapă de crasnic.—Perieni, Tutova.

CLXXXV. Crâstel.

939. Oamenii cari au abuzat în tinerețe, și mai cu seamă ciocoi, mănâncă carne de crâstel, uscată bine, și care se zice că îi mai ușurează de boală.—Boydănești, Suceava.

CLXXXVI. Creier.

940. Când mănânci crier de un animal care-i bun de mâncat, atunci îți crește creierul, ori dacă mănânci ochii, atunci vezi bine cu ochii.—Holda, Suceava.

CLXXXVII. Crivăț.

941. Dacă în ziua de Bobotează va bate crivățul, vor fi roade la bucate.—Ciulnița, Ialomița.

CLXXXVIII. Cruce.

942. Când vei auzi de un omor, ori altă grozăvenie, fă-ți cruce cu stânga și te uită în pământ, că crapă dracul.—Țăpu, Tecuciu.

943. E bine să porți în sân, la piele, o cruculiță, că nu se mai lipește nimica de tine—Țăpu, Tecuciu.

944. Jidanii nu mănâncă știucă, că are în frunte un os în formă de cruce.—Țăpu, Tecuciu.

CLXXXIX. Cuc.

945. Despre cuc se crede că erau doi băieți la sfântul Petru, și din cauză că au tăiat un bou și l-au mâncat s'au prefăcut în cucii.—Perieni, Tulova.

946. Se crede că cucul, dela Sânziiene, se prefăce în uliu până la Bunavestire, când devine iar cuc.—Bucovina.

947. Se crede că cucul cântă numai până la Sânziiene, fiindcă atunci mănâncă vișine, cireșe sau grăunțe de orz și răgușește.—Bucovina.

948. Când cântă cucul, el cântă numai până aproape de Sân-Petru și apoi stâmpește de a mai cântă, că Sf. Petrea caută să-l prindă, căci cucul i-a furat calul lui Sf. Petrea.—Bogza, R.-Sărat.

949. Dacă cucul cântă după Sânziiene, sau noaptea, apoi se crede că va urmă foamete sau vreo bătălie.—Bucovina.

950. Când cucul cântă și noaptea, va fi an bun.—Broșteni Suceava.

951. Primăvara, când ieși dimineața afară, fără să fi gustat

cevă, și auzi cucul pentru prima dată, te-a spurcat, și-ți miroase gura. Asemenea, când te spurcă pupăza, îți miroso dinții toată vara. De aceea e bine să iei măcar o firimitură pe limbă.—Adamești, Teleorman.

952. Dacă te spurcă cucul, e rău de pagubă.—Vâlcea.

953. Când vei auzi cucu întâiu și nu-i fi mâncat, te spurcă și cucăi loată vara. Ca să scapi, în fiecare dimineață să iei ceva în gură, cel puțin sare.—Catane, Dolj.

954. Când cineva aude cucu pe nemâncate, este rău de pagubă.—Rudeni, Argeș; Perieni, Tulova.

955. Când auzi cucul întâiu, să-l auzi pe mâncate, că altfel te spurcă, și-ți pute gura tot anul.—Maia, Ilfov.

956. Dacă cineva aude primăvara pentru prima dată cucul cântând și are mulți bani în pungă, apoi se crede că va avea tot anul; la din contra, că tot anul nu va avea nimic.—Bucovina; Straja, Bucovina; Covurlui; jud. Suceava; Sevastos (Călătorii); Stânca, Iași.

957. Când auzi cucul mai înainte, zi următoarele:

Nă, cucule, banul,
că ți-am împlinit anul;

apoi ascultă bine de câte ori îți cântă, că atâtia ani vei trăi.—Luncușoara.

958. Cine aude cucul întâiu cântând, și va număra de câte ori cântă, atâtia ani va trăi.—Ciulniță, Ialomița.

959. Se crede că de câte ori va cântă cucul cuivă, când îl aude primăvara pentru întâia oară, atâtia ani va trăi respectivul.—Bucovina.

960. Când îți cântă cucul în stânga, nu e a bine.—Stânca, Iași; Sevastos (Călătorii); Covurlui; jud. Suceava; Bucovina..

961. Când îți cântă cucul în dreapta, îți merge bine.—Jud. Suceava; Covurlui; Bucovina;

962. Când ți-a cântă cucul în față, are să-ți meargă bine tot anul.—Tătărăuși, Suceava; Stânca, Iași; Bucovina; jud. Suceava; Sevastos (Călătorii).

963. Când îi auzi cucul întâia oară, și vei fi bolnav, atunci bolnav vei fi toată vara.—Tătăruși, Suceava.

964. Când cântă cucul aproape de casă, e semn de moarte.—Perieni, Tutova.

965. Când cântă cucul aproape de casă, ai să te muți de acolo.—Holda, Suceava.

966. Dacă îți cântă întâiu cucul aflându-te la «necesități», e semn că în acel an ai să mori.—Stânca, Iași.

967. Dacă cântă cucul, nu mai miroso fămăioarele.—Vâlcea.

968. Dacă vede cineva primăvara pentru întâia dată cucul pe un pom verde, apoi se crede că acela prin întreg anul va fi sănătos. Dacă-l vede pe o creangă uscată, se zice că acela întreg anul va tot boli. Dacă-l vede pe pământ, se ține ca semn că acolo, în acel an, va avea multe griji și nevoi, —Bucovina.

969. Craca pe care cântă cucul întâiu, să o iei și să o porți în sân, ca să asculte lumea la tine ca la cuc.—Cafane, Dolj.

970. Când cineva vede și aude întâiu cucu cântând, ia crucea pe care a stat cucu, că e bună de dragoste.—Rudeni, Argeș.

971. Cranga pe care a cântat cucul, se pune în lăufoarea fetelor ca să fie drăgălașe la lume, cum îi și cucul de drăgălaș.—jud. Suceava.

972. Când auzi cucul întâiu, să iei sare în mână și craca de sub el, că sunt bune de dragoste.—Vâlcea.

973. Fetele care voiesc să placă la flăcăi, poartă, mergând la joc, un cap de cuc la sine, crezând că apoi ele vor fi căutate și jucate de flăcăi.—Bucovina.

974. Se zice că spre a avea cu cuvântul trecere la toți, este bine a împușcă un cuc înainte de Sânziene, a-l frige și mănca fără pâine și sare, și a purta capul lui totdeauna cu sine.—Bucovina.

975. Să nu puști cucu, că moare cineva din familie, ori îți pierd vreo vită.—Holda, Suceava.

976. Când omori un cuc, îi mor părinții. — Găinești, Suceava.

977. Durerea de inimă se poate lecuî cu untură de cuc.
— Bucovina.

978. Sunt un fel de fluturi ce-și depun ouăle împrejurul unei crengulițe subțiri. Ele-s legate cu o substanță ce se învârtoașă îndată. Sunt în rânduri. Vara clocesc și ies omizile. Poporul crede că-i stupit de cuc.—Țăpu, Tecuciu.

CXC. Cucoare.

979. Câte cucoare îi vedeă primăvara întâiu, atâtea chite de cânepă ai să faci. — Covurluiu; Țăpu, Tecuciu.

980. Când vezi cocoare întâiu, să le numeri câte sunt, că atâtea chile de grâu ai să faci în acel an.—Ciulnița, Ialomița.

981. Când trec cocoarele, copiii înfișă cuțitul în pământ, apoi se dau de-a berbeleacu, și astfel le opresc și le fac de-și perd drumul.—Perieni, Tulova.

982. Când trec cârduri de cocoare, să nu le numeri, că rătăcesc drumul și cărâind se tot învârtesc în loc.—Sevastos (Călătorii).

983. Dacă se numără cucoarele, când vin primăvara sau se duc toamna în alte țări, apoi ele nu mai află drumul lor și rămân locului.—Bucovina.

984. Primăvara, cine va vedeă cocori întâiu, să-i înnumere, și câli vor fi, ațâția ani va mai trăi —Ioneanu.

985. Dacă cucoarele, când vin, sunt puține sau tare împrăștiate, vara vor fi furtuni. —Țăpu, Tecuciu.

986. Când umblă cucoare multe, va fi bătălie.—Găinești, Suceava.

987. Dacă cucoarele trec iute înapoi, vine și iarna tot iute.
—Țăpu, Tecuciu.

CXCI. Cucuș.

988. Se crede că este bine a aveă un cucuș negru la casă căci de acel loc, unde a călcat acel cucuș, nu se prinde nici un fel de vrajă. Bucovina.

989. Cocoșul cântă totdeauna la acelaș timp, pentru că numai el aude toaca în cer.—Țăpu, Tecuciu.

990. Poporul zice că acei cucosi cari cântă la miezul nopții de 12 ori, sunt năzdrăvani.—Bucovina.

991. Dacă ai cocoș bătrân, găinele nu fac ouă cu sămânță. Adamești. Teleorman.

992. Să nu lași cucos străin în ograda ta, că-ți iese ouăle rele la clocit.—Țăpu, Tecuciu.

993. Femeia însărcinată să nu mănânce inimă de pasere rea, cum e cocoșul, căci va face copii răi.—Adamești, Teleorman.

994. Când tai un cocoș, să-i jumoli din penele aripelor, că te bați cu el pe lumea cealaltă.—Vâlcea.

995. Femeile nu mănâncă cap de cucos, că nasc pioduri rele.—Țăpu, Tecuciu.

996. Barba de cucos (cele două pelite ce alărnă), nu se mănâncă.—Țăpu, Tecuciu.

997. Pe beregata cocoșului să nu suflă: e rău de sărăcie.—Vâlcea.

998. Când cântă cocoșii dimineața, din noapte și până se luminează de ziuă bine, vă fi ziua bună.—Adamești, Teleorman.

999. În orice timp al anului de vor cântă cocoșii în pățul, vremea are să se schimbe.—Stânca, Iași.

1000. Când cântă cocoșii ziua, e a moloșag.—Broșteni, Suceava.

1001. Când cântă cocoșul la culcare, se îndreaptă vremea.—Holda, Suceava.

1002. Când cântă cocoșii de cu sară, ii a moloșag.—Tătăruși, Suceava.

1003. De vor cântă cocoșii după scăpătutul soarelui, se va schimbă vremea în ziua următoare.—Adamești, Teleorman.

1004. Când cântă cocoșii înainte de miezul nopții, are să fie moloșag. Holda, Suceava.

1005. Când cocoșul cântă în prag, au să-ți vie musafiri.— Broșteni, Suceava; Perieni, Tutova; Sevastos (Călătorii).

1006. Când cântă cocoșul în prag, ai veste ori de bine, ori de rău.—Vâlcea.

1007. Când cocoșul cântă pe pragul casei, e semn rău, că unul din stăpânii casei va muri în curând.—Vâlcea.

1008. De-ți va cântă cocoșul pe pragul ușei, nu e semn bun; de aceea trebuie să-l gonești. Iar de va cântă pe gardul din băătăură, atunci laudă pe stăpănu-său, cică-i om de treabă, cum nu e altul.—Adamești, Teleorman.

1009. Când cântă cocoșul pe prispă, îți vin rudele.—Cata-ne, Dolj.

1010. Când îți cântă cocoșul pe gard, să te uiți în care parte se uită, căci dintr'acolo îți vor sosi oaspeți.—Țăpu, Tecuciu.

1011. Se crede că dacă cântă cocoșii sara, în noaptea aceea vor umbla tâlharii prin sat.—Bucovina.

1012. Ziua, când umblă cucușii cu coada lăsată în jos, e semn de ploaie.—Adamești, Teleorman.

1013. Când se bat cocoșii, fac a sfadă. De aceea să tai pe unul din ei.—Țăpu, Tecuciu.

CXCII. Cucuveica.

1014. Când cântă cucuveica pe casă, va muri cineva din casa aceea.—Tătăruși, Suceava; Stânca, Iași; Țăpu, Tecuciu; Bucovina.

1015. Când cântă cucumeaua (cucuveaua) pe coșul casei, ori pe alte oleaburi, e rău de pustietate; cică moare cineva din casă.—Adamești, Teleorman; Ioneanu.

1016. Când mortul se află în casă, și cântă cucuvaia pe casă, are să mai moară cineva din casa aceea.—Lipova, Vaslui.

1017. Când râde cucuveica pe o casă unde este fată mare, e semn că se va mărită.—Sevastos (Călătorii).

1018. Dacă cântecul cucuveicei nu-i jalnic, ci mai mult țipător, apoi în acea casă se va naște în curând un copil.— Bucovina.

1019. Nu-i bine să îngâni cucuveica când cântă, c'apoi ai să pățești ceva. Tătârushi, Suceava.

CXCIII. Cuiu.

1020. Cuiul drăcuit dela casă, să-l lapezi.— Vâlcea.

CXCIV. Culbece.

1021. Se crede că culbecii își leapadă capacul, abia după ce lună primăvara.— Straja, Bucovina.

1022. Cel ce pătimizește de durerea șelelor, se vindecă dacă ia un culbece, îl usucă, apoi îl pisează în praf, și-l bea într'un pahar cu apă.— Straja, Bucovina.

CXCV. Cununie.

1023. Poporul crede că acei cununati, nu-i mai poate nime despărți, doară singura moartea.— Bucovina.

1024. Să nu faci cununie în casă, că rămâne unul văduvoiu.— Țăpu, Tecuciu.

1025. Se crede că numai Duminică și Joia este bine a se cunună; dacă s'ar cunună cineva în alte zile, apoi acea căsătorie nu va fi fericită.— Bucovina.

1026. Femeia însărcinată care cunună, îi va muri pruncul.— Ioneanu.

1027. Nuna, care cunună, să nu fie însărcinată, căci nu vor trăi copiii noilor căsătoriți.— Ioneanu.

1028. Dacă o copilă a pătimit de vreo boală și înainte de a se mărită s'a lecuil, dară nu pe deplin, apoi se crede că este bine ca mergând la cununie să zică că nu ia cu nime altul cununia, decât cu mirele ei, și făcând așa, boala ei va încetă cu totul.— Bucovina.

1029. Se crede că înainte de cununie trebuie mirii să se scalde într'o scăldătoare în care se pune busuioc, bani noi de argint, lapte și miere, ca ei să fie iubiți ca busuiocul, curați ca argintul și dulci ca laptele și mierea.— Bucovina.

1030. Mai înainte de a plecă mirii la biserică să se cunune, mireasa împreună cu doi flăcăi cărora li trăiesc părinții, pleacă la o fântână cu apă. De acasă și până la fântână, fac trei hore în locuri deosebite; ajunși aci iau apă într'o doniță, în care pun și busuioc, apoi se inapoiază acasă, repetând iar cele trei jocuri în jurul doniței. Când vin colăcerii cu ginerele să ridice mireasa, iese nuna și cu mireasa înaintea lor cu acea doniță cu apă și cu busuioc, pe care il moaie în apă și stropește de trei ori în cele patru părți. Apoi toată apa din doniță o toarnă peste picioarele cailor colăcerilor, iar busuiocul se pune în perna pe care va dormi mirii. Câl va ședeă acest busuioc în pernă, atât vor trăi mirii căsătoriți.—Ioneanu.

1031. După ce mireasa se suie în car, ca să plece la biserică, să se cunune, una îi pune pe cap o azimă și pe azimă sare și un pahar cu vin, rupe din apă aceea din azimă și dă puțină miresei să mănânce, asemenea și din vin să bea, apoi restul din azimă, îl rupe în mai multe bucăți și le aruncă în cele patru părți, vinul rămas de asemenea. Când aruncă aceste zice: «n'arunc azimă și vin, ci sărăcia». Din azima aruncată este bine să mănânce fețele mari, căci se vor mărita curând.—Ioneanu.

1032. Se crede că mergând mirele și mireasa la cununie, e bine să ieie în fiecare car sau trăsură, câte un brăduț, c'apoi linerii se bucură de o viață veselă, precum se bucură fiecare când vede, mai ales iarna, bradul verde.—Bucovina.

1033. Mirii intrați în biserică să se cunune, li se așterne sub picioare o scoarță sau alt așternut pe care se aruncă și bani, nesocotind prin aceasta materialul sunător, călcând în picioare toate măririle deșarte care se fac prin bani, dorind numai fericirea casnică.—Ioneanu.

1034. Dacă se prezintă în biserică mai multe părechi la cununie, apoi dorește fiecare, ca să steie ca cea dintâiu și a-nume în dreapta, crezând, că stând așa li va merge bine în viață.—Bucovina.

1035. Dacă se întâmplă ca dintr'o casă să se înfățișeze doi

lineri într-o zi la cununie, apoi cer ca să primească cununia deosebit, crezând că dacă doi dintr-o casă iau cununia de odată, nu li va merge bine.—Bucovina.

1036. Se crede că mireasa care voiește să nu aibă curând copii, își ajunge acest scop, dacă ia la cununie în sân atâtea nuci fripte, pe cari le îngroapă în pământ, câți ani voiește să fie fără de copii.—Bucovina.

1037. La cununie, pe când se cântă «Isaia dănțuiește», se aruncă de vălăjei, asupra celor cununați, zaharicale, alune, etc., crezându-se c'apoi linerii vor duce un traiu dulce și vor avea belșug.—Bucovina.

1038. După ce se termină serviciul cununii, un colăcer aruncă prin biserică flori, sau cofeturi, sau alune, sau nuci, spre semn că din acea zi linerii cununați trebuie să părăsească toate jocurile copilăriei și să înceapă a se ocupa numai cu lucruri serioase pentru o viață conjugală.—Ioneanu.

1039. Dacă se întâmplă că în ziua, în care doi lineri au să primească cununia, să fie și o înmormântare, apoi linerii se grăbesc să fie cununați înainte de înmormântarea mortului, crezând că altfel ar muri oarecare din ei foarte curând.—Bucovina.

1040. Se zice că dacă curg luminele nunilor la vre-o cununie, apoi mirii vor plânge toată viața lor.—Bucovina.

1041. După ce mirii se cunună, acasă nuna dă miresei un proaspăt, cu care face câte o cruce în cele patru părți, atât în afară cât și înăuntru casei, ca să meargă treaba bine în acea casă nouă.—Ioneanu.

1042. Se crede că mireasa care mergând la cununie va lua în sân o mică oglindă și o bucălică de zahar, și apoi va pune acel zahar în bucatele ce le va mânca soacra, aceea va fi bine văzută de dânsa. Bucovina.

1043. Când mirii vin dela cununie acasă, mireasa ia pe soacră în brațe, și de o va putea ridică, ea va fi mai mare în casă; iar de nu, soacra.—Ioneanu.

1044. Se crede că dacă calcă mireasa, pe timpul cununii

pe mire pe picior, apoi va fi cea mai poruncitoare în casă.
— Bucovina ; Ioneanu.

1045. Dacă va da mireasa mirelui să mănânce strafide purtate în papuci în ziua cununiei, el va fi cu blândețe în toată viața.— Sevastos (Nunța).

1046. Mireasa, venită acasă dela cununie, invălește îndată focul pe vatră, să astupe gura bărbatului și a soacrei, ca să nu-i zică vreodată ceva.— Ioneanu.

CXCVI. Cuptor.

1047. Nu-i bine să te *inchelji* (incalți) pe cuptor, că mor porcii.— Tătăruși, Suceava.

1048. Pe cuptor nu este bine a se încălța, c'apoi lupul va mânca oile și uliul găinele.— Bucovina.

1049. Când vine nora întâiu în casa soacrei, să nu se uite în cuptor, că moare soacra.— Iud. Suceava.

1050. Când arde funinginea dela gura cuptorului, are să vreamuiască.— Broșteni, Suceava.

CXCVII. Curcă.

1051. Dacă te spurcă puț de curcă, cocăi.— Vâlcea.

1052. Mărgelele de curcan să nu le pui în borș căci n'ai noroc la curci.— Țăpu, Tecuciu.

CXCVIII. Curcubeu.

1053. Curcubeul este brâul lui Dumnezeu.— Broșteni, Suceava.

1054. Curcubeul e o «pompă»; totdeauna un capăt al său e într'un pârâu mare de unde sugă apă, așa că nici un pic nu mai curge. Această credință își are începutul în faptul că curcubeul are capul pe pământ, iar partea exterioară segmentului circular e mai neagră de cât cea închisă sub arc.— Țăpu, Tecuciu.

1055. De oarece s'a observat că partea cerului superioară curcubeului este mai neagră de cât partea inferioară, se dă curcubeului rostul de a readuce o parte din apa căzută sub

formă de ploaie în nori. Spre acest scop se crede că el își ficsează un capăt al său într'un râu mare de unde sugă apa. Acest capăt e acela mai după urmă, când ambele sunt fixate. Când ploaia a pierdut prea multă apă, atunci e necesitate de 2 curcubeie, și fiind că cel de desupt e în calea celui de al 2-lea, lasă din cursul de apă mai puțină cantitate, și pentru aceasta al 2-lea e mai slab. Deci capetele a 2 sau mai multe curcubeie sugăce sânt de aceeași parte.—Țăpu, Tecuciu.

1056. Pe la noi se crede că Prutul e adăpătorul curcubeului de răsărit, și Siretul al celui de apus.—Țăpu, Tecuciu.

1057. Când se face brăul popei (curcubeu) pe cer, e semn că va stă ploaia.—Adamești, Teleorman

1058. Dacă apare dimineața curcubeul, e semn de secetă pe vară —Țăpu, Tecuciu.

1059. Femeia care vrea să aibă pelița albă și lucie, să se spele cu apă din coada curcubeului.—Jud. Suceava (V. A. Forăscu).

1060. Cine bea apă dintr'un loc cu curcubeul, acela într'o lună e prunc, în alta fată.—Sabolciu.

1061. Când cineva se va duce în genunchi să bea apă de unde bea și curcubeul, de va fi fată, flăcău se va face, iar de va fi flăcău, se va preface în fată.—Broșteni, Tătăruși (Suceava).

1062. Când curcubeul e mult roșu, poporul crede că va fi mult vin; când e mult verde, va fi mult grâu; când e mult albastru, va fi multă secetă și moarte.—Poiana-de-sus, Dâmbovița.

CXCIX. Curechiu.

1063. Se crede că nu e bine a tăia căpăini de curechi, nici a mânca curechiu, înainte de Tăierea capului Sf Ioan Botezătorul.—Bucovina.

CC. Curvar.

1064. Când mamele își pupă copiii în spate, este semn că ei se vor face curvari.—Vâlcea.

CCI. Cutremur.

1065. Când peștii pe cari stă pământul poartă cozile, el se cutremură. — Broșteni, Suceava.

1066. Când se cutremură pământul, Dumnezeu se uită la el, și el de frică tremură. — Broșteni, Suceava.

1067. Se crede că pământul când se cutremură, nu mai poate suferi păcatele oamenilor, și se scutură de ele, — lo-neanu.

CCII. Cuțit.

1068. Cu cuțitul asupra altuia să nu te răstești, că fuge în-gerul de tine. — Broșteni, Suceava.

1069. Când te răstești la cineva cu cuțitul, 40 de zile te părăsește ingerul, luând și 7 păcate dela cel din față. — Țăpu, Tecuciu.

1070. Când îți cade cuțitul din mână și se înfinge cu vârful în pământ, sau în podele, o izbândă mare ai să capeți. — Jud. Suceava. (V. A. Forăscu). 25

1071. Când ți-a loț rugini cuțitul, e semn că unul din ca-să a tăiat ceva de jurat cu el. — Țăpu, Tecuciu.

CCIII. Damblă.

1072. Când un om calcă pe urmele pe care au umblat ur-siloarele, rămâne damblagiu. — Ciulnița, Ialomița.

1073. Omul damblagiu e luat de dracu; singur el cere să i se facă masle cu 9 popi. — Țăpu, Tecuciu.

CCIV. Dar.

1074. Dacă se dă cuiva ceva, trebuie a-i dà din toată ini-ma, fără ca să-i pară rău, că la din contra n'are parte din lucrul primit. — Bocovina.

1075. Când dai cuiva și-ți pare rău, atunci n'are parte. — Sevastos (Călătorii).

1076. Să nu-ți ponegrești (impuți) darul tău, sau pe al al-tuia, că superi pe Dumnezeu și-ți ia pomana făcută. Țăpu, Tecuciu.

CCV. Dărnicie.

1077. Dacă apuci copilul, după ce s'a născut, trei zile în șir de mâna dreaptă, el va fi darnic.—Țăpu, Tecuciu

CCVI. Deget.

1078. Să nu te uiți la altul, când se pișă. că-ți crapă degetele.—Vâlcea.

1079. Se crede că dacă-i îngâlbenesc cuivă degetele, în familia aceluia se va întâmpla un caz de moarte.—Bucovina.

1080. Se crede că dacă cinevă își întinde așa degetele, că pœnesc, ele la bătrânețe vor tremură.—Bucovina.

1081. Să nu pui fluier, fus și lingură în foc, că-ți coc degetele toate. Vâlcea.

1082. Se crede că dacă buricul degetelor la o fată sunt astfel că pielea formează puncte, aceasta măritându-se va avea băieți; dacă însă pielea degetelor ei formează o dungă, apoi va avea copile.—Bucovina

1083. Să nu bage cineva fus sau lingură în foc să ardă, căci face sugiu la degete.—Ioneanu.

1084. Dacă i se face cuivă sugel la deget, se zice că e bine să vâre degetul degrabă în uncerop clocotit, ș'apoi se tămăduște.—Bucovina.

1085. Dacă i se face cuivă păr la deget, apoi e bine a pune acolo pepene murat, și se'ntoarce acea bubă.—Bucovina.

CCVII. Deochi.

1086. Se crede că copilul odată înțărcat și întors iar la piept, crescând mare, va deochiă orice va vedea frumos.—Bucovina; Ioneanu; Marian (Nașterea).

1087. Se crede că deoache numai oamenii cu ochi albaștri, cari sunt născuți strigoi, adică la naștere ies cu un fel de fichie pe cap, pe care îndată o apucă cu mânele și o trag la gură ca să o mănânce; mănâcând acea lichie, rămân strigoi în toată vieța, și deoache orice ar vedea și ori de ce s'ar miră. Alimânești, Olt.

1088. Oamenii cei mai răi de deochiu sunt acei cu ochi albaștri.—Rudina, Mehedinți.

1089. Copilul care va suge lăță dela o țigancă, nu se va deochia.—Ciulnița, Ialomița.

1090. Ferește-te de omul cu ochii verzi, că te deoache.—Copăcioasa, Gorj.

1091. Dacă întâlnește cineva o femeie, copil sau vită foarte frumoasă, apoi trebuie a stupi asupra lor de trei ori, și făcând așa se crede că nu se vor deochia.—Bucovina.

1092. Ca să nu-ți fie deochiat copilul, fă-i o creștătură la poalele cămeșii.—Tăpu, Tecuciu.

1093. Să nu se pupe copilul până nu împlinește anul, căci se deoache lesne.—Ioneanu.

1094. Ca să nu fie deochiat copilul, taie-i o șuviță de păr, leagă-o cu un fir de ață roșie și păstrează-o după icoană.—Tăpu, Tecuciu.

1095. Ca să nu se deoache copiii, li se leagă câte un fir roșu la gât sau câte o cruculiță. Cailor li se împletește fir roșu la coamă sau în coadă.—Călane, Dolj.

1096. Pui roșu la vite, să nu se deoache.—Sevastos (Călătorii).

1097. Când se pornește primăvara plugul la arat, se înconjură el de trei ori mai înainte de a eși pe poartă, cu lămâie, busuioc și apă sfințită, cu care se stropește el și vitele, ca să nu se prindă deochiul de vite.—Bucovina.

1098. Copilul mic să nu se arate în oglindă, până nu împlinește anul, căci se deoache singur, văzându-și chipul.—Ioneanu.

1099. Când vezi ceva frumos—vită ori ființă omenească—să scopești și să zici: să nu fie de deochiu.—Sabolciu.

1100. Când o vacă fată, i se leagă un fir roșu în coadă, ca să nu se deoache.—Rudeni, Argeș.

1101. Copilul nebotezat nu se deoache, căci nu este creștinat.—Ioneanu.

1102. Când îți curge sânge din nas, ești deochiat de unul căruia îi ești drag. Țăpu. Tecuciu.

1103. Când te-oiu miră de cineva (copil), să-i scuipi (în gură) ca să nu se deoache.—Catane, Dolj.

1104. Când se țintește atențiunea și mirarea cuivă asupra vreunui animal sau om, să-și aducă aminte de deochiu, ca să nu se deoache cel văzut. Ioneanu.

1105. Dacă stau doi copii mici față în față, se deoache.—Marian (Nașterea).

1106. Femeea lehuză trei zile după ce începe a ieși afară trebuie să ia cociorva în mână, pentru deochiu, ceas rău și alte răle, să nu se lipească de ea.—Jud. Suceava.

1107. Dacă naște o femeie, apoi se leagă la poartă o cordea roșie, ca să nu fie deochiată.—Bucovina.

1108. O lehuză să țină la gât un fir roșu până iese la biserică, ca să nu se deoache.—Ioneanu.

1109. Trei zile dela nașterea unui copil, nu se spune adevărat de este băiat sau fată, ca să nu se deoache, și să trăiască.—Ioneanu.

1110. Copilul nou născut, cântărit înainte de a se fi scaldat, nu se deoache nici odată.—Marian, (Nașterea).

1111. La gâtul unui animal fătat i se leagă un fir roșu, ca să nu se deoache.—Ioneanu.

1112. Primăvara, când scoate întâiu vacile în cireadă, oamenii le leagă ceva roșu de coadă, că pe vita care are roșu nu o poate nici deochia, și nici cel rău nu se poate apropia de ea.—Transilvania.

1113. Să se lege o lingură de gâtul mînzului, ca să crească iute și să nu se deoache.—Maia, Ilfov.

1114. Când cineva are vreun mînz frumos, îi atîrnă de gât o lingură, iar de coadă un fir roșu, ca să nu se deoache.—Ilfov (Revista «Țara nouă»).

1115. Calul care este deochiat, să-i spargă un ou în frunte, că-i va trece.—Ioneanu.

1116. Spre a vindeca vreo vilă de deochiu, să se lase bli-
dele dela ajutorul Crăciunului nespălate până a două zi, când
trebuie a le spăla ș'apoi a strânge acea apă; după ce s'a a-
șezat, se strânge, și la caz de trebuință se spală cu ea vi-
ta.—Bucovina.

1117. Copilul mic când se apucă și se deoache, unge i tăl-
pile cu unt de vacă, că-i trece. Vâlcea.

1118. Se crede că fiind deochiat cineva și spălându-se cu
udul său, se va însănătoșa. Bucovina.

1119. Se crede că usturoiul apără de deochiu.—Bucovina.

1120. Când un copil se botează, cele trei lumânări de pe
marginea pulinei în care se botează, se păstrează, că dacă
se deoache, să-l afume cu ele.—Ioneanu.

1121. Se crede că bolnăvindu-se cineva de deochiu și da-
că i s'a stins cărbuni și s'a spălat cu apa ceea, apoi se va
face bine.—Bucovina.

1122. Când se descântă cuiva de deochiu, se pun pe rând
trei cărbuni aprinși în apă, în care se descântă, și dacă cărbu-
nii se lasă la fund, suferindul este deochiat, iar de va stă
deasupra apei, nu va fi.—Ioneanu.

1123. Ca să nu se îmbolnăvească copilul de deochiu, să-i
faci un benchiu cu cenușă albă.—Jud. Suceava (V. A. Fo-
răscu).

1124. Femeile deochiate nasc cu greu.—Marian (Nașterea).

1125. Spre a nu se deochia un copil, se ia pământ de sub
talpa măsei și i se face zbenghiu în frunte cu această tină,
sau zbenghiu cu scrobeală albastră.—Ciulnița, Ialomița.

1126. Pentru că deochiul mănâncă mașele deochiatului, de
aceea trece prin el (are diaree). Maia, Ilfov.

1127. Gândacii de mătase să se ascundă de vederea oa-
menilor, căci se deoache și mor.—Ioneanu.

1128. Când face săpun, se leagă de făcălețul cu care mes-
tecă, un fir roșu, ca să nu se deoache.—Rudeni, Argeș.

CCVIII. Depănare.

1129. Când te vei visă depănând, ai să vezi ori ai să pă-
leşti ceva. Țăpu, Tecuciu.

CCIX. Desculț.

1130. La praznice nu-i bine a ieși afară desculț. —Luncu-
șoara.

CCX. Desgropare.

1131. Nu-i bine să desgropi mortul până nu îndeplinește
patru ani dela moarte, ca să nu-ți moară altcineva.—Țăpu,
Tecuciu.

CCXI. Deșteptăciune.

1132. Copiii cu fruntea despicală vertical, sunt deștepti.—
Țăpu, Tecuciu.

1133. Când facerea a fost ușoară, copilul născut va fi min-
țios.—Țăpu, Tecuciu.

1134. Copii mințioși sunt acei cari se nasc dimineața, mai
ales sârbătoarea.—Țăpu, Tecuciu.

1135. Cu cât un copil e înfărcat mai de timpuriu, cu atât
e mai deștept.—Țăpu, Tecuciu.

CCXII. Dihor.

1136. Atârnă cercei de fier (lanț) prin copaci, dacă vrei să
nu vie dihorul.—Țăpu, Tecuciu.

CCXIII. Dinte.

1137. La copilul care se va uita în oglindă mai înainte de
a împlini anul, iese dinții anevoie.—Ioneanu.

1138. Să nu pui copilul mic să se uite în oglindă, căci nu-i
vor crește dinții degrabă.—Hânțescu.

1139. Dacă are cineva strungă între dinții cei de deasupra,
dinainte, adică dinți rari, se zice că este lumeț.—Bucovina.

1140. Să nu mânânci zahar, că și se fac dinții ca ciolanul
din care-i făcut zaharul.—Țăpu, Tecuciu.

1141. Se crede că dacă li cad copiilor dinții, e bine să-i

icie și să-i arunce în pod, zicând: «Șorecu!, na-ți un dinte de os, și lu dă-mi unul de oțel», ș'apoi dinții ce li-or crește vor fi foarte tari.—Bucovina.

1142. Dacă îți pică un dinte ori o măseă, să-l svârli peste casă și să zici: «Paserea lui Dumnezeu, n'ați un dinte de fier și dă-mi unul de oțel».—Parpanița, Vasluiu.

1143. Dacă la botez plânge copilul, nu e bine sa-l legeni pe brațe, că îi va cădeă dinții.—Vâlcea.

1144. Dacă cutare om freacă cu degetul dinții unui om mort și pe urmă freacă cu acela dinții proprii, nu-l mai dor dinții în veci.—Sabolciu.

1145. Se crede că dacă mănâncă cineva pâne din locul ros de șoareci, apoi nu va aveă durere de dinți.—Bucovina.

1146. Durerea de dinți se vindecă dacă se pun lipitori la gingini.—Bucovina.

1147. Nu-i bine când înghiți dinții.—Țăpu, Tecuciu.

CCXIV. Dochia.

1148. Se crede că până ce nu desbracă baba Dochia toate cele douăsprezece cojoace ce le are, nu se face primăvara, iară la desbrăcarea fiecărui cojoc, trebuie să fie furtună și ger.—Bucovina.

1149. Baba Dochia s'a pus rămășag cu omățul și cu frigul, că ea-i mai voinică de cât ei. Frigul se întărită; baba își puse cele 9 cojoace, și frigul nu avu ce să-i facă. Incepă să ningă; baba își intoarse un cojoc pe dos și tot ea fû mai tare. Alunci se urmă dușmăni: dădu un frig tare; baba își puse cojoacele, se uimeă și incepă să ningă, apoi se făcû ger mare. Baba își lepădă cojocul. -Tot așa cu fiecare până ce rămase în pielea goală, când împietri. Aceste sunt zilele babei.—Țăpu, Tecuciu.

1150. Baba Dochia e imbrăcată cu 12 cojoace; în fiecare zi lepădând câte unul, vremea se tot schimbă.—Broșteni, Suceava.

1151. Flăcăii își aleg, prin februar, o zi de a babei, și cum

va fi ziua, așa va fi și nevasta lui: urâtă, frumoasă, etc. — Țăpu, Tecuciu.

1152. Cum va fi în ziua Dochiei (1 Mart), așa va fi și vara.—Dacă în ziua babei Dochiei ninge și-i furtună, atunci se zice că ea leapădă un cojoc.—Zilele ei se numesc cojoace. Straja, Bucovina.

CCXV. Drac.

1153. Se crede că dacă poartă cineva un ou, al unei puice negre nouă zile înainte de Paști subsuoară și zice, pe timpul când să iasă cu învierea și să cânte: «Hristos a înviat, și al meu a înviat», atunci iese din acel ou un spirituş, care apoi îi dă celui ce l-a clocit, averea de pe lume, dar după moarte îi ia sufletul. Straja, Bucovina.

1154. Dacă poartă cineva un ou subsuoară prin nouă luni, apoi se zice că din el iese necuratul, care îl servește pe respectivul, iară dacă nu-i dă de lucru, apoi se apucă de capul celui ce l-a clocit.—Bucovina.

1155. De-i cloci ouă de stărpilură (ouăle mici de tot și cam moi, care le face unele puice) subsuoară și-i crește ce va ieși din ele, îți crește spiriduși, și aceștia căți bani ai voi, îți aduc, și nimeni nu te poate bate, că numai îi chemi în gând; dar după moarte a lor ești.—Covurluiu.

1156. Alții mai cred că spiridușul este un ban cu putere de a aduce banii dela alții care au mulți. Astfel de spiriduș zic ei că se cumpără; când îi luă niscai bani dela cei ce au spiriduș, când ajunși acasă, nu-i mai găsești toți; dar vai de sufletul celui ce a avut spiriduș.—Covurluiu.

1157. Când în o adunare de mai multe persoane se produce o tăcere neașteptată, se naște un drac.—Ioneanu.

1158. Când ți-a păreă că huește ceva, fă-ți cruce; iar dacă te chiamă cineva afară, nu ieși, că te chiamă naiba sub chip de om. Țăpu, Tecuciu.

1159. Dacă strigă cineva noaptea la fereastră, nu e bine nici a se răspunde, nici a ieși afară la întâia strigare, căci ar putea au să se calicească, au să moară, au să-i ia graiul,

fiindcă cel ce strigă este necuratul; dacă însă strigă afară de trei ori, apoi se poate răspunde, ori ieși afară, fiind el curat.—Bucovina.

1160. Dracul se poate preface în orice fiară sau dobitoc, numai în oaie și'n albină, ba.—Muscel, Banat.

1161. Necuratul nu se poate preface în oaie, pentru că oaiea e blagoslovită și când se culcă își face cruce cu piciorul.—Transilvania.

1162. Nu e bine să vorbim când ne strigă cineva noaptea afară, până nu cunoaștem bine cine e, căci poate necuratul să fie, și ne poate lua graiul.—Țăpu, Tecuciu.

1263. Când auzi în miezul nopții scârțiind cumpăna dela fântână, să știi că dracul scoate apă. Să nu-ți faci cruce, nici să grăiești ceva de rău, că atunci pieri. Un astfel de drac, dacă bea din fântână sfințită de om de 99 ori, se face duh bun. Țăpu, Tecuciu.

1164. Dacă iese cineva sara afară și se uită îndărăt peste umărul stâng, apoi se pare că-l urmărește cineva, și această spaimă i-o dă omului necuratul, carele se ține de umărul lui cel stâng, pe când de umărul lui cel drept se ține ingerul; de aceea privind îndărăt peste umărul drept, nu i se năzare nimică.—Bucovina.

1165. Să nu pui cureaua la cap noaptea, că vine dracul și te spânzură cu ea.—Țăpu, Tecuciu.

1166. Să nu te juri că ai să te spânzuri, ori că ai să te împuști, că dracul te-a scris la condică, și de acolo nu mai scapi.—Covurluiu.

1167. Când crezi că ai de a face cu dracul, de pildă când mergând noaptea pe drum, tot îți se pare că te strigă cineva în urmă, scapi de el, suduindu-l de cruce.—Țăpu, Tecuciu.

1168. Se crede că diavolul aude cele ce vorbește omul, nu însă și cele ce gândește omul.—Bucovina.

1169. Se crede că nu e bine a umblă pe la miezul nopții, fiindcă atunci întâlnesc pe om duhurile necurate și-l duc în-

Ir'o bulboană să-l inece ori cel puţin în nişte spini, bătându-şi joc de el.—Bucovina.

1170. Nu-i bine să te duci noaptea la apă, să scoţi, căci smânceşte necuratul ciufura în puţ şi te trage şi pe tine la el.—Țăpu, Tecuciu.

1171. Să te culci întâiu pe partea stângă, ca să nu se apropie dracul de tine.—Țăpu, Tecuciu.

1172. Se crede că nu e bine a se culca cu faţa în sus, c'a-poi diavolului i se pune ca o piatră pe piept, așa că nu se poate sculă.—Bucovina.

1173. Pe potlogul ce a rămas dela opinci, să faci cruce că-și face dracul opinci din el.—Vâlcea.

1174. Dracul locuiește în gropi și pivniți părăsite, case pustii, etc.—Țăpu, Tecuciu.

1175. Acel loc unde a fost cineva ucis de luf, este necurat, și acel ce trece noaptea pe acolo, trebuie să rătăcească.—Bucovina.

1176. La pârlirea porcului să bagi lămăe în foc, să fugă dracul.—Vâlcea,

1177. Când îți fiuie urechea, trece dracul pe lângă tine.—Țăpu, Tecuciu.

1178. Când doi spun acelaș cuvânt deodată, atunci crapă un drac de ciudă.—Broșteni, Suceava.

1179. Când vezi ceva înaintea ta, scui-pă jos și zi: «Ptiu, ucigă-te loaca, cruce de aur cu noi», și fă-ți cruce, că dracul piere.—Țăpu, Tecuciu.

1180. Muierea când pleacă cu banișa cu mâncare, să-și facă cruce, căci îi pune dracul piedecă.—Vâlcea.

1181. La ajunul Crăciunului nu se pune rachiul pe masă, nici se bea, fiind el inventat de diavolul, carele apoi își bate joc de cel ce-l bea, zicându-i că rachiul are înfăietate înaintea tuturor bucatelor.—Bucovina.

1182. Când ți se pare că te strigă cineva, să nu răspunzi,

că atunci diavolul te strigă ori te întrebă, fiind el la rămă-
șag cu Dumnezeu.—Stânca, Iași.

1183. Când ești pe drum noaptea, să nu te uiți înapoi, pe
partea stângă, că vezi pe diavol, ci să te uiți pe partea dreap-
tă, că-ți vezi îngerul păzitor. —Țăpu, Tecuciu.

1184. Când ți-a ieși noaptea ied înainte, să știi că-i drac;
să-i arunci bârnețu în coarne, că pe urmă nu-ți mai scapă.
Ii dai bârnețu bine între coarne, și pe urmă ce-i porunci, îți
aduce.—Covurluiu.

1185. Dacă ai o strachină cu gura în jos, să nu pui pe ea
lingură, că se suie dracul pe dânsa. —Țăpu, Tecuciu.

1186. Când se scutură corpul vreunei persoane fără voie,
în momentul acela o pomenește diavolul; și ca să piară din
prejurul ei, să-și scuipe în sân.—Ioneanu.

1187. Cu spatele înapoi să nu mergi, că râde dracul și
plânge Maica Domnului.—Broșteni, Suceava.

1188. Să nu scrășnești, că se bucură dracul.—Țăpu, Tecuciu.

1189. La Sf. Gheorghe și altă dată se face pe la porți, por-
țițe, ușile grajdului, etc. cruci de dohot, ca viind duhurile ne-
curate, să nu poată intra.—Bucovina.

1190. Ouă părăsite nu este bine a se lua, c'apoi din ele ar
ieși necuratul. Bucovina.

1191. Să nu strici stârpitura de ou crudă, ci s'o învălești în
jăratec, că-i dracul înlăuntru în chip de șarpe.—Țăpu, Tecuciu.

1192. Se crede că legănând un casnic deja în vârstă un
leagăn deșert, leagănă un duh necurat.—Bucovina.

1193. Dracul iese întotdeauna la miezul nopții pe locul un-
de s'a făcut vreun omor.—Țăpu, Tecuciu.

1194. Copiii pierduți se prefac în diavoli sau draci, și zi și
noapte plâng, zicând: «Vai de noi și de cine ne-a făcut pre
noi».—Ungaria (Marian, Nașterea).

1195. Când cineva trece vreun râu pe punte, mai întâiu să-și
facă cruce, ca să piară diavolul dinprejurul acelei punți, a-
poi să treacă, ca să nu-i deă brânci în apă.—Ioneanu.

1196. Să nu stuchi când vine vârtejul spre tine, căci cu asta faci semn dracului și vine de te ia.—Țăpu, Tecuciu.

1197. Când vezi vârtej, să nu stupești, ci să zici huideo, că dracul este în vârtej. El se apucă la rămășag cu Dumnezeu că are să scoată apă din piatră, (cică oamenii is pietre), și dacă stupești, dracul rămâne pe Dumnezeu. —Covurluiu.

1198. În casa unde se află un copil nou născut, trebuie să ardă lumină nopțile întregi până la botez, fiindcă se crede că la din contra ar veni duhuri necurate și ar lua posesiune de copil.—Bucovina.

1199. Ca să nu se apropie duhurile necurate de copii, se arde o lumină de ceară în casa unde doarme el, dela naștere și până la botez. —Bucovina (Marian, Naștere).

1200. Moașa, după ce înfașă copilul așa ca să aibă o cruce la piept și alta la spate, pentru ca să fugă duhurile rele de dânsul, îl duce la fereastră și zice:

- Uită-te la lume: cică, cică!

Apoi îl dă măsei în brațe, care zice:

— Dragu mamei, cum te iubesc eu, așa să te iubescă lumea.

Apoi moașa îi pune degetul pe barbă și mâinile pe obraji, ca să facă gropițe și să placă lumii.—Marian (Nașterea).

1201. Copilul mic nu-i bine a-l lăsa singur în casă, că intră necuratul în el, ci trebuie să punem lângă albia lui o mătură, ori un cuțit.—Broșteni, Suceava.

1202. Se crede că nu e bine a lăsa pelințele unui copil afară peste noapte, căci la din contra se prind de ele duhurile necurate; dacă însă totuș au rămas ele afară peste noapte, din uitare, trebuie, spre a le putea întrebuița fără pericol pentru copil, a le afumă cu săcărică.—Bucovina.

1203. Când ai pierdut ceva și nu-l găsești, nu mai căta degeaba, căci dracul a pus coada pe el, ci așteaptă mai târziu că-ți iese singur lucrul.—Țăpu, Tecuciu.

1204. După înmormântarea vreunui om, se merge în trei seri după olaltă la mormânt, lămăindu-se acolo cu tămăie,

ca sufletul să iasă invingător din lupta sa cu diavolul, carele fugе pe lume de mirosul tămăiei.—Bucovina.

1205. Când copiii pierd ceva, scuiпă în palmă și descântă: «Scoate, drace, ce-ai furat, că te-oi bate spânzurat»; apoi lovesc în palmă, și unde sare scuipatul, într'acolo zic că e lucrul.—Perieni, Tutova.

1206. În alte părți, formula este aceasta:

Scoate, drace, ce-ai furat,
că te-oi bate spânzurat,
în mijlocul drumului,
cu fierele plugului.

Jud. Suceava.

1207. Dacă cineva ia vreun instrument în mână spre a face vreun rău altuia, apoi să zice că atunci s'a prelinс de cel dintăiu, cel necurat.—Bucovina.

1208. Când tună, împuşcă Sf. Ilie după dracu.—Broșteni, Suceava.

1209. Când tună și fulgeră, nu e bine a se ascunde de ploaie sub copaci mari, fiindcă acolo se ascunde diavolul, pe care îl urmărește trăsnetul și trăsnește în acei copaci.—Bucovina.

1210. Când tună și fulgeră, să nu îți măță și căne în casă, că s'ascunde, necuratul în ele.—Broșteni, Suceava.

1211. Când trăsnește și fulgeră, să nu stea cineva lângă vreun căne sau pisică, căci diavolul se ascunde în părul lor și se poate întâmplă să trăsnească și pe cei dinprejur. — Ioneanu.

1212. Când fulgeră, tună și trăsnește, să dai afară din casă măța și cănele, căci în ele se ascunde necuratul și trăsnește casa. Asemenea trebuie să închizi ușile, ferestrele, să astupi cahla, ca să nu intre necuratul în casă.—Broșteni, Suceava.

1213. Când fulgeră, se scoate afară lopata dela copleș, grebla și țăpoiul, și se deschid ferestrele, ca să iasă dracul din casă și să-l trăsnească fulgerul.—Valahia moravă (Burada).

1214. Sfântul Ilie, la ziua lui (20 Iulie), umblă pe cer și caută pe diavol să-l trăsnească, ca să scape lumea de ispită. — Ioneanu.

CCXVI. Dragobete.

1215. Când cineva lucrează în ziua de Dragobete, cântă ca toate păsările.—Rudeni, Argeș.

CCXVII. Dragoste.

1216. Fetele mari pun seara (mai ales sâmbăta) unt la cumpăna fântânei, ca să se uite lumea la ele, ca la fântână.—Ghidici, Dolju.

1217. Înainte de a se duce fata la joc, să spele oglinda, și cu apa aceea să se spele ea, zicând: «Cum nu poate nimeni să se gătească fără oglindă, așa să nu poată nici flăcăii jucă fără de mine?». — Hânțescu.

1218. Fetele care vor să placă, se împodobesc cu flori, dar rupând ele florile, nici când nu le pun imediat la brâu, sau sân, ci le trag peste foc sau flacăra unei lumini, crezând că apoi vor fi ele scutite de ură trimisă. — Bucovina.

1219. Fata care va lua busuioac dela clopotul urătorilor în ajunul sf. Vasile, seara, și dacă se va spăla cu el, va fi dragă la flăcăi. — Hânțescu.

1220. Fetele poartă navalnic, și atunci ele cred că au să fie încunjurate de flăcăi și curând au să se mărite.—Valahia moravă (Burada).

1221. Dacă se va da apă din vasul în care beau porumbii, celor ce se au rău la olaltă, se îndrăgesc iarăș.—Transilvania.

1222. Înainte de răsăritul soarelui, fata care merge să se spele la un izvor, să se spele din partea din care răsare soarele și să zică: «După cum așteaptă oamenii ca să răsară soarele, așa să mă aștepte și să mă dorească și pe mine flăcăii». — Hânțescu.

1223. Fetele fură strune dela scripcă și le leagă la mână, ca să fie așa iubite, cum îi iubit tonul strunelor.—Bucovina.

1224. Când vine popa cu căldărușa la Bobotează, fetele mari iau mărgelile dela gât și le pun în prațul ușii ca să treacă popa peste ele. Când este aproape să treacă și cântăreții, le ia, ca să le îndrăgească băieții.—Șuica, Olt.

1225. Se crede că dacă se gădilește tare o copilă, va fi iubită de flăcăi; dacă însă se gădilește tare un băiet, va fi mult iubit de fete.--Bucovina.

1226. La naștere, dacă-l va pune moașa pe copil pe o cămașă de a tatălui, va umblă mai mult după tată-său (il va iubi); și contrariul, după mamă.—Hânțescu.

1227. Se crede că dacă plouă în ziua aceea în care spală gospodina albiturile, bărbatul n'o iubește; dacă însă este timp frumos afară, apoi se crede c'o iubește.—Bucovina.

1228. Fetele mari nu se duc la vadane să li facă pe dragoste, sau pe ursifă, căci cred că nu vor avea noroc de bărbat cu zile.—Țăpu, Tecuciu.

1229. Când ibovnicii își dau unul altuia oreo balistă spre amintire, e semn că dragostea lor nu va ține mult.—Hânțescu.

1230. Să nu ții inel în degetul din mijloc, că n'ai noroc în dragoste.—Țăpu, Tecuciu

CCXVIII. Drum

1231. Cine cade pe drum, ducându-se la Invierea Domnului, pe drum îi va merge nevoie mare de rău în curgerea anului.—Țăpu, Tecuciu.

CCXIX. Duhuri necurate.

1232. Dumnezeu fiind zilnic supărat de duhurile răle, caută să le pedepsească. Când această mânia ajunge la culme, loată firea se sburlește, furtuni se pornesc, cerul se norează, și duhurile cată să se ascundă. Atunci lună.—Țăpu, Tecuciu

1233. Oamenii ce dorm peste noapte sub arbori, taie în trunchiul arborilor semnul crucei, ca să nu se apropie de ei duhuri necurate.—Stanca.

1234. Duhurile se pot ascunde în ființe vii și plante, pe

care D-zeu le stârnește. Pe om îl sacrifică pentru a ucide duhul rău din el, dar rezervă sufletului celui trăsniț un loc în raiu.—Țăpu, Tecuciu.

1235. Peste noapte nu e bine să dormim cu ferestrele deschise, căci ni pot intra duhuri necurate în casă.—Stanca.

1236. Nu se iese din casă până nu cântă cucușul, care cu glasul lui gonește duhurile rele.—Moldova (Revista «Răsăritul»),

CCXX. Duminecă.

1237. Duminecă nu se taie pasere, nici altfel de dobitoac, că pe urmă nu-ți merge bine în acele dobitoace, fiind în acelaș timp și un mare păcat.—Stanca, Iași.

1238. Dacă te lai duminică, faci mătreață și picingine.—Țăpu Tecuciu.

1239. Să nu sădești duminică plante, căci se usuc.—Ioneanu.

1240. Să nu muncești duminică, că-i a foc; dacă înjugi boii, faci a lup.—Țăpu, Tecuciu.

1241. Se crede că dacă coasă o femeie grea duminica, copilul ce-l va naște va fi cu limba cusută (legată).—Bucovina.

1242. Dacă cioplești duminică, pe lumea cealaltă îți vor arde așchiile pe piept.—Țăpu, Tecuciu

1243. Nu e bine să împletești duminica, că te lai (cu ce lucrezi).—Catane, Dolj.

1244. Toamna, când se pune varză în putini, pentru iarnă, să nu se pună duminica, căci se clocește.—Ioneanu.

1245. De ceta ce se lă duminica, se zice că murind el, trupul lui putrezește, iară părul rămâne întreg.—Bucovina.

CCXXI. Dușmănie.

1246. Ca să scape cineva de dușmănie, este bine să meargă la moară și să ieie din stavila cu care se oprește un crac de apă, nouă țanduri din ea, și să le poarte cu sine, ș'apoi dușmanii l-or lăsa în pace.—Bucovina.

1247. Când ia oala de la foc, îi astupă urma, astupând gura dușmanilor prin aceasta --Rudeni, Argeș.

1248. Când simți ferbințele la obraz, e semn că ai dușmani mulți, cari te grăiesc de rău, tu te spală cu apă cu oțet și urzică moartă, că-ți trece, iar gura dușmanilor nu va mai înțepa, ca urzica vie, ci va lăceă ca cea moartă, și va fi ca oțetul lăiat.—Țăpu, Tecuciu.

1249. Nu mănăcă pânea din care a mușcat altul, dacă vrei să nu-ți devie dușman. --Moldova (Revista «Răsăritul»).

1250. Se crede că cel ce poartă la sine os de vită crăpată, acela va fi scutit de uneltirile dușmanilor, cari vor crăpă.—Bucovina.

1251. Dacă-ți țiuie urechea și este cineva cu tine, pune-l să-ți găcească; iar de nu li-a găci, să știi că ți-e dușman și să te ferești de el.—Țăpu, Tecuciu.

1252. Când cineva scoale mălaiul (turta) din țăst, astupă urma unde a fost, astupând prin această gura dușmanilor.—Rudeni, Argeș.

1253. Când șezi la masă, să închizi ușa, căci vei închide gurile dușmanilor și nu te vor mai vorbi de rău.--Mischi, Dolju.

1254. Spre a face ca cineva să n'aibă pace în casă, se ia țărână de la un loc unde s'au mâncat doi câni, și se aruncă după respectiva persoană, care apoi așa se mănâncă cu casnicii săi, cum s'au mâncat câinii.—Bucovina.

1255. Cât timp nuna gătește lumânările, dacă se slădește cineva, sau spune cuvânt rău, însurăței hojma se vor ciondăni.—Sevastos (Nunfa).

1256. Se crede că dacă trăiesc doi inși foarte bine, se poate a-i desbină, dacă se ia țărână de la toți copacii crescuți la olaltă, dară desbinați de vreo furtună, și o aruncă între acei doi, pe timpul când se află la olaltă.—Bucovina.

CCXXII. Fagur.

1257. Fağurii de miere să-i rătezi în ziua de sf. Ilie, că

altfel Sf. Ilie îi dă ploi, de-ți ia știubecele, ori îi înecă albinele.—Țăpu, Tecuciu.

CCXXIII. Făină.

1258. Nu e bine să cerni făină în ziua de Paști, căci din fărâșele acelea se fac locustele care pustiesc câmpiile.—Stânca, Iași.

1259. Să nu cerni făină în covată de sus, că-i a rău.—Țăpu, Tecuciu.

1260. Când se cerne făina cu care se presară mirii peste cap, dacă se ciocnesc sitele, va fi traiu rău în casa tinerilor.—Dobrogea (Sevastos, Nunta.)

1261. Când pleacă cu mortul la groapă, se cheamă un copil și i se dă peste prag o strachină cu făină ca să aibă mortul pe lumea ailaltă.—Catane, Dolj.

CCXXIV. Falcariță.

1262. Baligă de lup, prăjită cu său, e bună de falcariță.—Țăpu, Tecuciu.

CCXXV. Fântână.

1263. La vreo fântână adâncă să nu te uiți în fundul ei, căci amețești și cazi.—Adamești, Teleorman.

1264. Să nu trimești copii mici la fântâni urlătoare, că-i apucă, Dumnezeu fie cu noi.—Țăpu, Tecuciu.

CCXXVI. Farmec.

1265. Dacă are o femeie pizmă pe alla, și vrea să-i facă vreun rău, apoi îi ia țărână din urma dreaptă, cu care apoi unge gura cuptorului, zicând: «Așa să crape călcăile cutăreia, cum crapă gura cuptorului», și respectivei apoi îi crapă călcăile.—Bucovina.

1266. Fata care are pizmă pe alla, pentru că joacă mult, ia un câne și-l spală pe față, apoi stropește cu acea apă pe rivala ei, zicând: «Așa să se uile la mine cutare, cum se uftă la câne, și alunci să joace când a luă-o cânele la joc».—Bucovina.

1267 Dacă mireasa poartă în ziua cununiei o păpușă cu

dânsa, nu o poate nimeni fărâncă.—Oltenia (Sevastos, Nunta)

1268. În presara sf. Andreiu se spurcă vitele, însemnându-le odată cu dohol de la roata carului și cu usturoiu, ca fermecătoarele să nu se atingă de ele, și farmecele să nu le strice. Tot spre acest scop se ung atunci ușile și ferestrele grajdului cu usturoiu.—Straja, Bucovina.

1269. Dacă greșești și încalți ciorapul pe dos, oricine ar voi să te farmece, nu poate.—Catane, Dolj.

1270. De copiii din flori nu se prind farmecele, vrăjile, nici blăstămile.—Muntenia.

1271. Copilul ce se naște cu semn pe față, are să fie fermecător.—Stânca, Iași.

1272. Îndată ce un copil se naște, să se cântărească, ca să nu se lipească farmecele de el niciodată.—Ioneanu.

1273. Se crede că este bine a se cântări de mai multe ori și astfel făcând va fi scutit de molipsire cu boale, felurite bube și vrăji.—Bucovina.

1274. În ziua de sf. Gheorghe oamenii se cântăresc ca să nu se lipească farmecele de ei.—Ioneanu.

1275. Fetele care voiesc să fie înălți la joc, iau floarea numită *toaie*, bat trei metanii și apoi o sărută și zic: «Toaie cinstită din mâna dreaptă, toate de o parte, cu în frunte».—Bucovina.

1276. Spre a face unei oare care fete ca să nu joace, se ia din urma dreaptă și din umbră și se îngroapă în dosul ușii, și apoi se zice, că acea fată în totdeauna va fi la coadă.—Bucovina.

1277. E bine a pune pe pragul ușei o potcoavă de cal, că apoi aducând cineva vreun fapt, acesta se prinde de dânsa.—Bucovina.

1278. Dacă află cineva vreo furnătură, adecă vreun fapt în cărare, apoi e bine să ia foc viu, adecă cărbuni aprinși și ceva sare și să ia un hârleț și să răstoarne acea furnătură zicând: «Nu răstorn lut, ci fapt pe capul celui cel-l-a adus».—Bucovina.

CCXXVII. Fașă.

1279. Când botezi copii, să li dai fașă lungă — Broșteni, Suceava.

CCXXVIII. Față.

1280. Se crede că oamenii cu pete pe față sunt buni. — Bucovina.

1281. Dacă femeia însărcinată va vedeă foc mare, să nu puie mâna la față, nici să să mire, căci copilul va aveà pete roșii. — Marian (Nașterea).

1282. La una mart să iei un mărțișor, înainte de răsăritul soarelui; dacă îl vei pune pe un trandafir, îți va fi fața rumenă ca el. — Hânțescu.

1283. — Petele pe față se vindecă cu apă dintr'o gropiță unde a fost baligă de vită. — Bucovina.

CCXXIX. Fecioară.

1284. Când tinerii merg la cununie și pe drum se va întâmplă vre-un accident nuntașilor, e semn că mireasa nu e fecioară. — Stâncă, Iași.

CCXXX. Femeie.

1285. Femeia e creată din bărbat, și anume: coasta ei dreaptă e coastă stângă de bărbat, coasta stângă a lui; coasta stângă a femeiei, e de drac. De aceea nici nu-i luă din mâna stângă, nici nu-i stă în partea stângă, că te ispitește și te pierzi cu firea. — Țăpu, Tecuciu.

1286. Când visezi noaptea că te joci cu o femeie, acea femeie e smeoaică; a doua zi te doare în piept și în spate și te vindeci dacă te ungi cu untură de porc dela Ignat. — Vâlcea.

1287. Femeia care are incisivii din miiloc din falca de sus depărtați, îi place.... — Țăpu, Tecuciu.

1288. Femeia care merge legănându-se, care se bălăe, nu prea e poamă bună. — Țăpu, Tecuciu.

1289. Printre oi nu trebuie să umble muiere, că nu le merge bine.—Stânca, Iași.

CCXXXI. Fier.

1290. Să nu furi lanțuri de fier, că pe lumea cealaltă ți le atârnă de gât.—Adamești, Teleorman.

1291. Nu strânge fier ruginit, că faci a sărăcie.—Țăpu, Tecuciu.

1292. Primăvara cine aude tunând întâiu, să se lovească peste frunte cu o bucată de fier, ca tot anul să-i fie capul tare ca fierul.—Ioneanu.

1293. Când înfașă moașa prima oară pe copil, il incinge cu un lanț de fier, ca să fie tare ca fierul.—Banat (Marian, Nașterea).

1294. Când o femeie e lehuză, și vrea să iasă pe afară din casă, atunci să aibă sub brau ori în sân o bucățică de fier, ca să nu se imbolnăvească, căci de fier fug toate relele și duhurile necurate.—Vâlcea

CCXXXII. Fereastră.

1295. Unde-i copil mic în o casă, trebuie noaptea astupat ferestrele, ca să nu fure cineva somnul copiilor.—Broșteni, Suceava.

1296. Se crede că pe timpul când tună și fulgeră, nu este bine a stă la fereastră, nici a te uită prin fereastră, căci acela ce ar face aceasta, ușor ar putea fi lovit de fulger.—Bucovina.

1297. Pe fereastă nimănui să nu dai de mâncare, că turbă.—Broșteni, Suceava.

1298. Dacă se taie fereastra la o casă, care e făcută, e rău de moarte.—Vâlcea.

1299. Dacă cei din casă vor să uite mai curând pe cel mort, sau cel puțin să nu li pară rău de dânsul, după ce s'a scos mortul afară din casă, se uită de trei ori pe fereastră.—Bucovina (Marian, Inmormântarea).

CCXXXIII. Fiare.

1300. La lăsatul secului de brânză, să legi fiarele de pe coș, înainte de a te culcă, ca să legi gura fiarelor sălbatece, să nu-ți mânânce vițișoarele.—Măceș-de-sus, Dolj.

CCXXXIV. Fin.

1301. Finul să se ducă în toate zilele mari la naș, până a implini 9 ani, că altfel se păgânește cu sufletul.—Țăpu, Tecuciu

1302. De-i aveă fini mulți, pe ceea lume te scot de-i fi la întuneric; toți îți ies cu lumânări a mână.—Covurluiu.

CCXXXV. Filipii.

1303. Trei zile a Filipilor nu se coase, că îi merge rău de dihanii.—Jud. Suțeava.

1304. În zilele de Filipi nu trebuie să se dea gunoiul afară din casă, și nici cenușă din vatră, căci îi va mânca lupii vilele.—Grindu, Iațomița.

1305. La lăsatul de sec de Crăciun (14 noembrie) și la Trei sfetite (30 Ianuar), se ține trei zile Filipii. Nu se scoate gunoiul afară, că e rău de gaval (lup); nu se lucrează altceva nimic de cât se spală cămăși, ca să oprească gura gavalului.—În aceste zile înșepi bubatul, dacă ai coase sau ai împletii.—Catane, Dolj.

1306. În zilele Filipilor înșepi bubatul, când îi coase: să nu coși. Nu e bine să țesi cu roșu, și să nu împletești la lână, că-ți mor oile.—Catane Dolj.

CCXXXVI. Flăcău.

1307. Flăcăul care se lă lunia, nu se mai insoară.—Țăpu, Tecuciu.

CCXXXVII. Flecar.

1308. Flecar, gureș, vorbăreț din cale afară, pocit la gură, etc., să nu crezi că-i un om de treabă, că toate le fonfăește și nimic nu pornește.—Țăpu, Tecuciu.

CCXXXIII. Floare.

1309. Când uzi florile duminică, fac viermi la rădăcină.— Broșteni, Suceava.

1310. Dacă ramurile de măr, vișin, etc., ce se pun în ziua de sf. Varvară în oale cu apă, vor înflori până în ziua de Florii, e semn de an bogat; iar de nu, e semn de an sărac. — Stânca, Iași.

1311. Dacă ia o fată dela alta vreo floare din cap, se zice că-i ia cinstea și norocul.— Bucovina.

1312. Copilului mic să nu i se dea în mână flori, că nu va vorbi curând.— Vâlcea.

1313. Flori dela mort să nu se lepede de nimeni, ci toate să se puie în perna cu care se îngroapă, că-i semn de mare primejdie.— Țăpu, Tecuciu.

1314. Să nu miroși de pe mormânturi, că nu-ți merge bine.— Jud. Suceava.

CCXXXIX. Florii.

1315. În ziua de Florii se închină mășișoare sfinte spre a fi scutit de durerea de grumazi. Tot atunci se ating vitele cu mășișoare sfinte, ca vitele peste an să fie înflorite, adică frumoase. Mășișoarele se păstrează și vara, la vreme de zloată, frăsnele și grindină, se pune o crenguță din ele pe foc și se crede că fumul lor împrăștie zloată, frăsnetele și grindina. Cum va fi în ziua de Florii, tot așa va fi și în ziua de Paști. — Straja, Bucovina.

1316. Mlădițele de lozie dela biserică în ziua de Florii, nu se pun în casă, ci se lasă afară, sub streșina casei.— Preuțești, Suceava.

1317. În ziua de Florii e bine ca să umbli încins cu o nuță de salcie dela biserică, ca să nu te doară șalele.— Vâlcea.

CCXL. Fluier.

1318. Cine fluieră în casă, face a pustiu. De-ai fluiera pe drumul din sat, te-ar sudui ori te-ar ține mulți de rău, pentru asta.— Țăpu, Tecuciu.

CCXLI. Fluture.

1319. Când vei vedeà vreun fluture prin casă, să nu-l omori. că-i sufletul vreunui copil ce ți-a murit.—Covurluiu.

1320. Se crede că nu e bine a luà fluture în mână, căci înfrând colbul aripelor lui cuiva în ochi, acela va chiori.—Bucovina.

1321. De vei vedeà întâiu primăvara fluturi albi, toată vara vei fi bolnav.—Ioneanu.

1322. Fluture alb când vei vedeà întâiu, vei fi sănătos înfregul an.—Ciulnița, Ialomița.

1323. Primăvara de-i vedeà mai înainte fluture alb, vei fi mai mult bolnav; iar de-i vedeà roșu. freacă-te pe față și vei fi și roșu.—Luncușoara.

1324. Fluture roșu de vei vedeà întâiu primăvara, e semn că peste an vei fi sănătos; iar de vei vedeà fluture galbăn, ai să fii bolnăvicios: —Stânca, Iași; Broșteni, Suceava.

1325. Dacă vei vedeà fluture roșu întâiu. pânea îți va merge bine, iar de vei vedeà galbăn, îți va ieși rea.—Țăpu, Tecuciu.

1326. Când vezi întâiu fluture roșu, să-l prinzi, c'apoi prinzi lesne roiul din vara aceea. —Parpanița, Vaslui.

1327. Flutur galbăn dacă vei vedeà întâiu. tot anul vei fi bolnav și galbăn la față.—Ciulnița, Ialomița.

1328. Se crede că dacă zboară sara niște fluturași împrejurul luminii, este semn a bine.—Bucovina.

1329. Cap de mort (fluture), de vei vedeà, să nu-l omori, căci el duce apă morților.—Ciulnița, Ialomița.

CCXLII. Foame.

1330. Când bucălica dusă aproape de gură va cădeà, e semn că aceluia la care te gândești, îi este foame.—Ciulnița, Ialomița.

CCXLIII. Foamete.

1331. Copiii care-s mănăcioși, oricând sunt, trag a foame-te.—Țăpu, Tecuciu.

1332. Când intră sălbătăciunile în sat, are să fie foamete. Parpanița, Vaslui.

1333. Când pică prea multe stele, ori vin stele mari cu coadă, e semn de foamete imbelșugată, cu boli și multe chinuri.—Țăpu, Tecuciu.

1334. Când zac vitele de gură, e semn că va fi foamete mulți ani.—Țăpu, Tecuciu.

1335. Când țipă gaia pe sus, e semn de mare foamete.—Țăpu, Tecuciu.

1336. Când tună iarna, are să fie foamete anul acela.—Parpanița, Vaslui.

CCXLIV. Foaifece.

1337. Când pui foaifecele pe masă, nu-i bine.—Tătăruși, Suceava.

1338. Foaifecele să nu le bați în gură, căci faci limbar. Ciulnița, Ialomița.

CCXLV. Foc.

1339. În dimineața Joi mari din săptămâna mare de lângă Paști, înainte de a cânta cocoșii a treia oară, oamenii fac focuri prin ogrăzi. Această închipuiește focul unde a fost oprit apostolul Petru și întrebat, și unde s'a lepădat de Isus înainte de a cânta cocoșul a treia oară.—Moldova, (Șenchea).

1340. În seara ajunului sf. Dumitru, se fac focuri, pe lângă care se adună copiii și strigă: «Hai la focul lui Sumedru». Când copiii se întorc acasă, iau câte un tăciune din acele focuri și-l arunc prin grădinele cu pruni, ca să se facă fructe în abundență, în vara viitoare. Ioneanu.

1341. Nu e bine să calce cineva pe foc, că el calcă focul, de șlie, și focul îl calcă pe el, de nu știe.—Rudeni, Argeș.

1342. Să nu stupești în foc, că îți stupești sufletul. Jud. Suceava (V. A. Forăscu).

1343. În foc să nu stupești niciodată, că-i păcat și le spu-zești.—Broșteni, Suceava.

1344. Focul în sobă de vuește, e semn că te vorbește cineva de rău.—Stânca, Iași; Bursucani, Covurlui.

1345. Se crede că dacă țiuie tăciunii în foc, este semn că te vorbește cineva de rău; deci e bine a bate tăciunii cu cleștele.—Bucovina

1246. Când vâjje focul, atunci te vorbește cineva de rău; să iei sare, să arunci în foc, că-i dai în ochii aceluia care te vorbește.—Covurlui.

1347. Când huește tăciunile în foc, are să fie sfadă în casă (Tătăruși, Suceava), și trebuie să li strigi: «la crășmă!»—(Sevastos, Călătorii.

1248. Focul când fâsâe, se face ceartă în casă.—Vâlcea.

1349. Când focul vâjje și huește, te vei sfădi cu cineva.—Broșteni, Suceava.

1350. Dacă se face foc în cuptor și se aprind funinginii din horn, apoi se zice că va urma sfadă în casă.—Bucovina.

1351. Când o persoană sâde la gura sobei în care arde foc și vreun tăciune sfârâe, să nu scuipi în el, căci în timpul acela se ceartă Dumnezeu cu diavolul, și dacă scuipi, face pe voia diavolului, iar de nu, pe a lui Dumnezeu.—Ionean.

1352. Focul din Joia mare, înainte de Paști, se face aprinzând pentru fiecare mort câte o grămăgioară, dacă vrei să fie și ei luminați pe lumea cealaltă.—Țăpu, Tecuciu.

1353. Să nu lași copiii să umble cu tăciuni aprinși prin casă seara; să nu dai foc din casă după scăpătatul soarelui, că-ți mănâncă lupii vitele de pe câmp.—Catane, Dolj.

1354. Foc peste foc să nu pui, că-i păcat.—Broșteni, Suceava.

1355. Să nu se pună foc peste foc, adică să se ia foc dela o vatră, și să se pună peste alt foc dela altă vatră, căci e rău de aprins casa —Ioneanu.

1356. Să nu umbli seara cu foc în mână, că te piși în pat.—Vâlcea

1357. Copiii au obicei de a lua câte un gătej aprins și-l

invârtesc, făcând arcuri de foc. Nu-i bine să-i lași, că se pișă în pat.—Țăpu, Tecuciu.

1358. Femeia însărcinată să nu calce cu piciorul pe foc, căci va ieși pe copil un fel de foc, numit «foc viu».—Ioneanu.

1359. Se crede că dacă îi dă cuiva foc, apoi îi arde și umbra, și el apoi nici pe astă lume, nici în cea viitoare nu va avea umbră.—Bucovina.

1360. Când sare scântei din foc, e semn că vine oaspeți. E bine se observi și încotro sare.—Țăpu, Tecuciu.

1361. Dacă s'a dat foc la vreun acaret sau casă, de un necunoscut, și se uită cineva pe când arde, în flăcări unde-i focul mai mare, apoi se crede că vede chipul celui ce a dat foc.—Bucovina.

1362. Să nu dai dimineața foc din casă, că toată săptămâna o să ai pagubă.—Goicea-mică, Dolj.

1363. Când ai un copil mic rău, să nu dai foc din casă că țipă copilul.—Vâlcea.

1364. Sara nu se dă foc cărbuni, etc., din casă unde este copil mic, căci se crede că într'alt fel copilul nu va dormi toată noaptea.—Bucovina.

1365. Când iei un făciune pentru foc dela vecin, trebuie să leși un cărbune ca semn.—Broșteni, Suceava.

1366. Când un vecin se duce la altul să împrumute foc, nu i se dă până nu aduce iarbă verde, să lase pe vatră de unde ia foc, ca să nu ia sporul puilor din acea casă.—Ioneanu.

1367. Să nu dai foc, când vecina vine să-ți ceară, în hârbul ei, ci să cauți unul prin bătătura ta, căci altfel e rău de vite.—Țăpu, Tecuciu.

1368. Când un vecin se împrumută la altul de foc, i se dă numai cărbuni, nu și făciuni, fiind rău de ceartă.—Ioneanu.

1369. Ziua de sf. Ilie o țin oamenii ca să fie scutiți de foc. Ei cred că când tună, sf. Ilie se plimbă prin cer într'o căruță cu colaci.—Straja, Bucovina.

1370. Tăietorul pe care se laie lemne, să nu se pună pe foc, căci cel ce-l va lăia și pune pe foc, pe lumea cealaltă îl va duce în spinare.—Ioneanu.

1371. Dacă cineva visează că arde undeva, e semn că a doua zi va fi zi cu soare.—Bucovina.

1372. Nu împușcă rândunica, nici cocostârcul, nici cucoara, că ai să ai pagubă de foc.—Jud. Suceava (V. Forăscu).

1373. Să nu asculți la fereastra altuia, că e rău de foc.—Vâlcea.

1374. Să nu lucrezi în nouă joi și nouă marți după Paști, că te izbește cu foc.—Vâlcea.

1375. Seara, când stai la lumânare, să nu te uiți la umbra-ți, pe perete, că-i de foc.—Adamești, Teleorman.

1376. Se crede că spre a fi ferit de focul care mistuește casa vecinului, este bine a pune înaintea casei sale o icoană sfântă, o huscă de sare și două pâni.—Bucovina.

1377. Din ziua de sf. Ilie, femeile nu lucrează o săptămână, fiind rău de foc, trăsnet și boale arzătoare.—Ioneanu.

1378. Să nu fluieri seara în casă, că-i rău de foc.—Adamești, Teleorman.

1379. Ziua de Foc se ține, spre a fi sculit prin întreg anul de vreo daună de foc, sau ca să roadă șoarecii lucrurile din ladă.—Bucovina; Stânca, Iași; Ioneanu.

1380. Când pui lemne de soc pe foc, te dor măselele.—Tătăruși, Suceava.

1381. Nu e bine să lași seara focul neînvelit, ușa și ferestrele deschise, că diavolul vine și intră în casă și strânge copilul de-l imbolnăvește.—Vâlcea.

1382. Când dai cuiva foc lunia, vine uliul la găini.—Jud. Suceava.

1383. Când după ce se trece focul, jăratecul strălucește mult în sobă, e semn că are să fie frig.—Tătăruși, Suceava.

1384. Copilului mic până la anul să nu i se tundă părul, că-i rău de foc.—Ciulnița, Ialomița.

1385. Când nu ți se aprinde focul în sobă, e semn că o femeie a născut prin sal.—Vâlcea.

1386. Se crede că arzând vreo casă și fiind pericol să se lățească focul, este bine a încungiură casele cu Trița (lumină de la Iordan), și așa vor fi ele scutite de foc.—Bucovina.

1387. În seara de Vinerea Paștelui, lumea care vine la biserică, vine cu lumânările aprinse. Sosiți, ocolesc casa de trei ori și fac cruce cu lumânarea pe pereți, în cele patru părți, ca să fie ferită de foc, boale și trăsnet—Ioneanu.

1388. Dacă visează cineva foc, apoi se crede că acela va fi bătut în zilele următoare; după alții, că a doua zi va fi soare.—Bucovina

CCXLVI. Fotografie.

1389. Nu este bine să se fotografieze cineva, căci prin aceasta i se ia din puterea corpului.—Ioneanu.

1390. Nu e bine să se lase a se lua chipul (a se fotografia), căci acela care ar face asta, ar muri îndală, sau i s'ar întâmpla o mare nenorocire.—Români din Istria (Burada),

CCXLVII. Frământat.

1391. Să nu frământași pâinea cu mâna stângă, că nu se face grâul.—Țăpu, Tecuciu.

CCXLVIII. Frântură.

1392. Bărbații cari mor de frântură se duc de a dreptul în iad.—Țăpu, Tecuciu.

CCXLIX. Frate.

1393. Dacă se întâmplă de mor într'o familie doi frați, unul după altul, de mai rămâne vreunul, acela se prinde frate de cruce cu un lânăre ce nu face parte din familia lui. Aceasta se face astfel: la mormântul celui din urmă frate, după ce se coboară mortul în groapă, se coboară și fratele lui după el și șede pe cosciug, iar lânărul care șede pe malul gropii, îl apucă de mână și-l ridică în sus; apoi se pun față'n față și

apucând amândoi de un colac, îl frâng în două, apoi se sărut și astfel sunt frați de cruce. Fratele de cruce și cu sora de cruce, nu se pot lua în căsătorie.—Ioneanu.

CCL. Frig.

1394. Cine va umblă măcar cu boandă vara, va suferi iarna de frig.—Țăpu, Tecuciu.

1395. Copiii cari se nasc vara, sunt friguroși.—Țăpu, Tecuciu.

CCLI. Friguri.

1396. Se crede că frigurile îl apucă pe om dacă a mâncat sau băut ceva lacom; deci dacă se știe care bucate sau băuturi i-au stricat, apoi trebuie a mânca sau bea din acel fel foarte mult, și apoi frigurile îl vor lăsa.—Bucovina.

1397. Cel care are vreun fel de friguri — căci sunt 77 de feluri — este bine să bea rayac cu rachiú, și se vindecă. Bucovina.

1398. În ziua de Obrejeanie se ia o crăcuță cu 7 prune, câteva alune și se păstrează la un loc neumbat, ca să nu fie stricate de ceva, căci sunt bune de friguri și de alte boale în cursul anului.—Creăsna, Gorj.

1399. Joi seara, săptămâna patimilor, când se citesc cele 12 evanghelii, e bine ca cei cari se duc la biserică, să facă câte un nod în baieră, după cetirea fiecărei evanghelii și cu acea baieră cu 12 noduri de se va încinge cine are friguri, îi va trece.—Ioneanu.

1400. În ziua de sf. Gheorghe spală-te pe picioare până în răsărit de soare și te scaldă în acea zi de mai multe ori, că nu vei fi bolnav de friguri; cu un cuvânt vei fi sănătos tot anul.—Luncușoara.

1401. Primăvara cine se va scaldă mai înainte de a mânca caș, toata vara îl va prinde frigurile.—Ioneanu.

1402. Ca să nu te scuture frigurile, înainte de a te scaldă întâiaș dată vara, să mănânci carne de vrabie.—Degerați, Mehedinți.

1403. Cine în ziua de Bobotează va intră în apă, scapă de friguri.—Ciulnița, Ialomița.

1404. Se crede că dacă are cineva friguri, este bine ca pe când îl încep a-l scutura, a turna pe respectivul pe neașteptate o cofă de apă, sau să se scalde în apă rece, și frigurile îl vor lăsa.—Bucovina.

1405. Când te scutură frigurile, dacă vrei să te lese îndată, să-ți toarne o cofă cu apă pe cap, o femeie care a fost furată de bărbatul său; da să se păzească să n'o vezi, căci se duc frigurile pe dânsa.—Jud. Suceava.

1406. De friguri e bine să-i toarne bolnavului, din cap, o cofă de apă rece, pe neștiute, o femeie fugită de bărbatul său.—Țăpu, Tecuciu.

1407. Dacă cineva e prins de friguri, să cheme o femeie, care a fugit cu cineva; să toarne apă pe bolnav, când doarme, și să fugă acasă, ca să fugă frigurile de el, cum a fugit ea de la părinți. Petrești-de-jos, Dolj

1408. De zaci de friguri și vrei să te lecuești, să arunce cineva peste tine, pe când dormi, o doniță de apă, și când vei sări din somn, speriat, frigurile vor fugi de frică.—Adamești, Teleorman.

1409. În ziua de Tăierea capului sf. Ioan Botezătoru (29 August), nu se faie nimic, fiind rău de friguri.—Ioneanu.

1410. De friguri scapi, când se desbracă popa pe tine.—Țăpu, Tecuciu.

1411. Se crede că dacă l-a apucat pe cineva frigurile, este bine a lua un pește mic aflat în mânuntaietele altui mai mare a-luscă, pulveriză și apoi a bea acel praf și frigurile îl vor lăsa.—Bucovina.

1412. Cine bea zeamă trecută prin cămașă de șerpe, scapă de friguri.—Țăpu, Tecuciu.

1413. La crucele din răspântii se pun cârpe de cânepă și se țin acolo 6 săptămâni; apoi se iau. Acele cârpe sunt bune să se afume cei cari au friguri și sunt deochiați.—Ioneanu.

1414. Ca să scapi de friguri, taie unghiile, bagă-le într'un ou și pune-le la răspântie.—Calane, Dolj; Ciulnița, Ialomița.

1415. Se crede că cel care are friguri, este bine să-și taie, păr din cap și unghiile degetelor în cruciș, care apoi se pun într'un ou, care se strică ceva, și apoi se pune în crucile unui drum și apoi se vindecă.—Bucovina.

1416. Când copilul e apucat de friguri, să-l culce jos, să treacă călușarii de trei ori peste el, căci îi trece.—Vâlcea.

1417. Balega de cal e bună de friguri, dacă o storci de zeamă și o amesteci cu puțină apă, dând-o de băut bolnavului.—Țăpu, Tecuciu.

1418. Primăvara cel ce vede rândunica întâiu, să caute în pământ sub talpa piciorului drept, că va găsi un cărbune. Acel cărbune este bun pentru friguri.—Ioneanu.

1419. Când vezi întâiu și întâiu rândunică și barză, să stai în loc și să scobești pământul sub piciorul drept, că ai să găsești trei cărbuni, pe care să-i iei și să-i păstrezi, că sunt buni pentru leacul frigurilor.—Vâlcea.

1420. Se crede că frigurile se lecuesc dacă respectivul ce le are se afumă cu cuibul unei rândunele.—Bucovina.

1421. Pentru friguri căpătate din frică, e bine să te afumi cu păr de urs, sau cu excremente de lup, care conțin mult păr.—Țăpu, Tecuciu.

1422. Pentru friguri să se afume cu găinaț de barză.—Muntenia.

1423. Primăvara cine vede vreun brotăcel prin iarbă, să-l prindă și să-i scuipe de trei ori în gură, apoi să-i dea drumul, fiind bine contra frigurilor.—Ioneanu.

1424. Se crede că frigurile se lecuesc dacă se ia pască ijdovească, se freacă și se bea în ceva.—Bucovina.

1425. Când te apucă frigurile, să te afumi cu floarea-soarelui furată, că-ți va trece.—Miluta, Mehedinți.

1426. De friguri se ia trei muște de cal, vii, se pun în câte

o boabă de vișină (dulceață) și le ia dimineață pe inima nemăncată.—Catane, Dolj.

1427. Pune în sânul unui ăricos o broască de grădină, dacă vrei să-ți treacă frigurile.— Țăpu, Tecuciu.

1428. Când vezi mai întâiu broasca verde, să o prinzi și să o scupești în gură, că peste an nu vei fi bolnav de friguri.— Luncușoara.

1429. Sparge coaja de ou ce ai mâncat, dacă vrei să nu capeți friguri.—Moldova (Revista «Răsăritul».)

1430. Păduchi puși în rachiu, bun pentru friguri.—Elisabeta, Roman.

1431. Când te scutură frigurile, să te afumi cu piele de șerpe, că apoi nu te mai scutură.— Podul-Turcului, Tecuciu.

1432. Când vezi buratec înălăia oară primăvara, să-l pupi de trei ori pe spate și să-l dai peste cap, că apoi n'ai friguri.—Vascani, Suceava.

1433. Cămașă de mânăz de iapă, luată (arsă) cu rachiu, e bună pentru friguri din facere.— Țăpu, Tecuciu.

Ca să scapi de friguri:

1434. Se toarnă bolnavului o cotă de apă peste el;

1435. Se bea vin amestecat cu sare;

1436. Zamă de troscot pisată sau de rădăcină de pelin;

1437. Se bea zamă de balegă de cal;

1438. Du-l dimineață în grădină și cu pielea goală scutură-i rouă din copaci;

1439. Du-te noaptea cu el într'o răspintie de drum; acolo se face groapă, se pune un ou proaspăt și sare, și se zice: când va scoate puilul acesta ou, atunci să mai apuce frigurile pe cutare; când se va face ou de sare aici, atunci să mai apuce frigurile pe cutare.— Țăpu, Tecuciu.

CCLII. Fructe.

1440. Dacă în noaptea de Crăciun arunci cu piatra în arbori, vor da mai multe fructe.—Moldova (Revista «Răsăritul».)

CCLIII. Frunte.

1441. Se crede că oamenii cu o frunte naltă, sunt foarte cuminți.—Bucovina.

1442. Se crede că doi inși cari din întâmplare își lovesc frunțile una de alta, vor țineă amândoi un copil la botez. — Bucovina.

CCLIV. Frupt.

1443. Lunia nu se mânâncă frupt; pășești ceva, și pentru vite îi rău de dihânie.—Broșteni, Suceava.

1444. Ouă, lapte, brânză—frupt alb—în zilele de popă (zi de post), nu se vând.—Broșteni, Suceava.

1445. Dacă s'a spurcat copilul mâncând de frupt în postul cel mare, mama să nu mânânce de frupt în ziua de Paști.—Covurluiu.

CCLV. Fudulie.

1446. Când se încurcă ața la cusutura cămășii, însemnează, că persoana căreia i se coase, este fudulă.—Vâlcea.

CCLVI. Fuior.

1447. Se crede că de aceea se dă preotului un fuior, ca să se prindă de fuior toate relele.—Bucovina.

1448. Dacă se face reșea din fuior furat, se crede că se prind în el bine peștii.

CCLVII. Fulger.

1449. Când fulgeră, cică scapără sfântul Ilie să-și aprindă luleaua;—Adamești, Teleorman.

1450. Când fulgeră, își aprinde Dumnezeu țigara.

1451. Când fulgeră, aprinde Dumnezeu lumânarea de caulă pe drac să-l trăsnească și să-l detune,—Țăpu, Tecuciu.

1452. Când fulgeră, să nu stai lângă câne sau pisică, căci te va trăsni.—Ciulnița, Ialomița.

1453. Când fulgeră înfâiu, să iei paie de jos cu ochii închiși, căci sunt bune de fulgerătură.—Ciulnița, Ialomița.

1454. Când fulgeră, se face cruce, ca dracul să fugă de lângă noi și nu trăsnește de cât acolo unde se ascunde.—Jud. Suceava.

1455.- Când fulgeră, să nu stai în ușa casei.—Ciulnița, Ialomița.

1456. Procopiile (8 Iulie) se țin de săteni, ca să nu fie loviți de fulger.—Straja, Bucovina.

CCLVIII. Fum.

1457. Când fumul din sobă năvălește uneori în casă, e semn că vremea o să se schimbe.—Stânca, Iași.

1458. Când fumul din hogoag se suie drept în sus, e semn de vreme bună; când se împrăștie pe pământ, va vremul.—Broșteni, Suceava; Stânca, Iași.

1459. Să nu te piși în drum, că-ți dă fumul în ochi. Vâlcea

CCLIX. Furcă.

1460. Când iese înaintea unui bărbat vreo femeie cu furca torcând, sau de se duce cu furca la niscaiva muncitori cari lucrează pe câmp, în acea zi va merge acelor lucrători rău, vor da pagubă, fiind furca cobitoare rea.—Ioneanu.

1461. Până pe vremea fanului, femeile n'au voe să meargă cu furca în brău torcând, că bate piatră.—Jud. Suceava.

1462. Dacă intră într'o prăvălie vreo femeie torcând, nu se va mai face în acea zi vânzare în acea prăvălie, fiind furca piază rea.—Ioneanu.

1463. Dacă mărită o mamă o fată, nu-i dă furcă, că la din contră, i-ar da sărăcie.—Bucovina,

CCLX. Furnică.

1464. Să nu mânânce furnicele din laptele unei femei, că-i va pieri țâța.—Ioneanu.

1465. Când ies furnici multe dintr'o crăpătură, are să ploaie.—Parpanița, Vaslui.

1466. E semn de mare sărăcie și lipsă, când sunt multe furnici pe jos, cu aripi.—Țăpu, Tecuciu.

1467. Când cineva vorbește seara de pui de vrabie, sau de altceva, îl mănâncă furnicele.—Rudeni, Argeș.

1468. Ouăle de furnici mari, sunt cele mai bune de pus în undiță.—Țăpu, Tecuciu.

1469. Calci a rău când calci într'un furnicar —Țăpu, Tecuciu.

1470. De faci casa pe furnicar, nu mai ai răgaz de oaspeți.—Covurluiu.

1471. Când strici moșinoiul de furnici, are să ploaie.—Bogdănești, R.-Sărat.

1472. Să nu cumva să moi un băl în scuipat și apoi să-l pui în furnicar și pe urină înăcrit cum e, să-l pui în gură, că te otrăvești.—Țăpu, Tecuciu.

1473. Când vezi cel întâiu furnicar primavara, să te dai de trei ori peste cap, ori să iei trei pumni de furnici și să le svârli peste cap, că apoi ai noroc.—Popeni, Tutova.

1474. Când vezi întâiaș dată primăvara furnicari, să iei în mâna dreaptă furnicari și să asvârli peste cap, iar din gură să zici: «Să fiu iute ca furnicarul», și așa să faci încă de două ori, zicând aceleași vorbe, că apoi ești iute anul acela.—Parpanița, Vasluiu.

1475. Primăvara să iei furnicile cu pumnul și să dai peste cap, pentru ca să fii iute și să trăiești ani mulți.—Mărgineni, Neamț.

1476. Când furnicile își fac mușunoe sus pe patele de iarbă, iarna va fi geroasă.—Holda, Suceava.

CCLXI. Furt.

1477. Cine fură ghizdele ori altceva dela fântână, pe lumea cealaltă mănâncă cațran și foc.—Țăpu, Tecuciu.

1478. Dacă vei fură în noaptea Paștelor, îți va merge bine peste an, când nu te-o prinde nimeni când vei fură.—Cafane, Dolj.

1479. Cine fură pepeni din bostănărie, pe lumea cealaltă, se fac mari, iar păcătosul e silit să-i ridice din vale pe deal,

și iar, și iar, de oarece aproape de vârf ii scapă din nou la vale.—Țăpu, Tecuciu.

1480. Când te duci la furat, și în timpul când stai de ascuțți ca să te încredințezi că nu-i fi prins de cineva furând, de a rage atunci o vacă, nu te prinde nimeni, iar de-a necheză un cal, atunci mai bine să nu furi, că te prinde ca din oală.—Parpanița, Vaslui.

1481. Omul cu gropițe în obraz, are obiceiul luatului.—Țăpu, Tecuciu.

1482. Când îți fură sarea dela oi sau sau vaci, ele vor muri.—Ciulnița, Ialomița.

1483. Din sare și ouă de ții se fură, nu-ți merge bine.—Broșteni, Suceava.

1484. Dacă vrei ca hoții să nu-ți fure banii, spală-i bine și apoi presară-i cu sare și pipet.—Moldova.

1485. Când te pișcă șoarecele în casă, înseamnă că de cei din casă ești furat.—Ciulnița, Ialomița.

1486. Când cumperi un cuțit nou, prima bucățică pe care o tai cu el, dă-o cânelui, dacă vrei să nu-ți fure cuțitul.—Moldova.

CCLXII. Furtună.

1487. Când afară e furtună, românul aprinde tămâie în casă.—După credința poporului, necuratul nu se apropie de tămâie, și sf. Ilie trăsnește după necuratul ori unde ar fi ascuns.—Iosif Stanca.

CCLXIII. Fus.

1488. Nu e bine să te duci în sat cu fusul neprins.—Țăpu, Tecuciu.

1489. Când îți pică fusul gol din mână, cică se jură că n'ai să-l umpli; dar și tu să te juri că da.—Țăpu, Tecuciu.

CCLXIV. Fustă.

1490. Când ți se desleagă fusta pe drum, e semn că vei pierde. (Se zice că din cauză că te-a apucat cineva de ea).—Țăpu, Tecuciu

1491. Femeia căreia i se desleagă și cade fusta, dă a înlelege că nu-i prea de treabă.—Țăpu, Tecuciu.

1492. Când fusta îi se desleagă dela sine, e semn că te dorește cineva.—Stânca, Iași.

CCLXV. Găină.

1493. Găina, ori de câte ori bea apă, ridică capul în sus și mulțamește lui Dumnezeu. —Țăpu, Tecuciu.

1494. Cine fură găina altuia, îi numără fulgii pe cealaltă lume.—Ciulnița, Ialomița.

1495. Cine fură găini, pe ceea lume e pus să le numere; dar când crede că apropie de numărul, vântul vine și suflă penele, și pierde numărul. — Stânca, Iași.

1496. Când ouă găina ouă cu vine întrânsul, este o arătare.—Ciulnița, Ialomița.

1497. Să nu te uii la găină când ouă, că orbești.—Catane, Dolj.

1498. După ce un mort este îngropat, se dă peste mormânt o găină, apoi acea găină se dă de pomană pentru acel mort, ca pe lumea cealaltă să-i răcăie potecile de ciulini.—Ioneanu.

1499. Nu e bine a lăia găinele împiedecate. Catane, Dolj.

1500. Când strigi găinele pe la ajunuri, n'ai să ai găini.—Tătăruși, Suceava.

1501. Apă neincepută amestecată cu făină de popușoiu arsă, e bună de dat găinelor bolnave, stupind asupra lor.—Jud. Suceava

1502. Picioare de găini să nu mănânci, căci nu poți să stăpânești vorba.—Ciulnița, Ialomița.

1503. Când mănânci labe de găină, ai să spui minciuni.—Tătăruși, Suceava.

1504. Să nu mănânci inimă și cap de găină, că-ți mor părinții.— Catane, Dolj.

1505. Se crede că carnea din găina tăiată de o femeie, nu

e dulce, de aceea pun femeile pe bărbați să li taie găinele.-- Bucovina.

1506. Gușa de găini și rânza cu rachiu, e bună de vătămătură.—Țăpu, Tecuciu.

1507. Fetei ce se mărită nu i se dă găini, căci se crede că apoi ar uită de casa părintească așa de curând ca și găinele.—Bucovina.

1508 Găinele care se duc plocon la nuntă de socrii (părinții fetei) e bine ca muma ginerelui să le asvârle pe casă, ca mireasa să facă lesne copiii—Vâlcea.

1509, Pomana făcută cu o găină, abia atunci e primită, dacă i se spală găinei picioarele.—Bucovina.

1510. Când dai găină de pomană, i se spală picioarele să fie bună de sămânță. (Călătorii).

1511. Dacă ți-a dat cineva vreo găină de pomană, și vrei să o păstrezi, las-o pușu cu capul sub aripă, ca să-și uile de vechea stăpână.—Țăpu, Tecuciu.

1512. Să nu pui găina în sac când o duci undeva, că-i rău.—Țăpu, Tecuciu.

1513. Dacă a mâncat vre o găină grăunțe cu strigoaie, se ia și li se despică gușa, li se scot grăunțele cele înveninate, și apoi trăiesc.—Bucovina.

1514. Găina trebuie tăiată sâmbătă seara, că de o tai duminică dimineața, în timpul slujbei, mor de boală găinele.—Țăpu, Tecuciu.

1515. Când cântă găina dimineața, îți desface ce ți-i făcut; iar când cântă seara, îți face cineva farmeci.—Găinești, Suceava.

1516. Când îți moare găina pe cuibar, ți se va îmbolnăvi femeia din greu la facere.--Țăpu, Tecuciu.

1517. Când găina face ou din părăsitură, o calcă dracul.--Găinești, Suceava.

1518 Când găina face ouă părăsite, nu merge bine gospodăria Broșteni, Suceava.

1519. Găinele care fac ouă stărlice (stărpite, mici), se taie. Femeile să nu mănânce din ele, căci nasc stărpituri.—Țăpu, Tecuciu.

1520. Când cântă găinele în pătul, are să ploaie.—Holda, Suceava.

1521. Se crede că nu e bine ca găinele să beie apa în care s'a spălat o găină tăiată, căci la din contra le va mânca vulpea.—Bucovina.

1522. Vinerea nu se mătură prin casă, nici nu se dă gunoiul afară, că mănâncă uliul găinele. Tot pentru aceasta nu se dă cu mătura pe vatră.—Jud. Suceava.

1523. A treia zi după Bobotează nu se țipă cenușa din vatră, pentru că mănâncă dihorul găinele. —Sabolciu.

1524. Când aduni gogoși de tufă sau răsteie în casă, nu-ți mai ouă găinele.—Catane, Doj.

1525. În tot postul Paștelui să nu se aducă în casă flori galbene, căci nu vor mai ouă găinele.—Ioneanu.

1526. La sărbătorile de iarnă se pune sub lăicerul pe care are să șadă preotul, grăunțe, care apoi se dau găinelor, ca ele să se ouă toate într'un loc.—Bucovina.

1527. Când găinele se scoală prea de dimineață, e semn de mare lipsă.—Urechești, R.-Sărat.

1528. Dacă se culcă găinele târziu și se scoală des dimineață și tot umblă scormonind după mâncare, este semn că va urmă foamele.—Bucovina.

1529. Când se culcă găinele de vreme și se scoală târziu, e belșug, iar de se scoală dimineața și se culcă târziu, tot umblând după mâncare, îi a foamele.—Sevastos, Călătorii.

1530. Să nu se ia lumea ouăle din cuibarul găinelor, căci vor părăsi acel cuibar.—Ioneanu.

1531. Dacă cumva mănânci de dulce în post, să nu mănânci ouă după miezul păreții (mijlocul postului), că nu se mai ouă găinele. Țăpu, Tecuciu.

1532. Când primăvara vezi grauri mulți sburând, e semn că ai să scoți mulți pui de găină pe vară.—Stânca, Iași

1533. La lăsatul postului de brânză, seara, să te duci în obor, să dai chicot și să zici: «Găinele tale (ale unui vecin) sunt necărcătoare, neouătoare și neclocitoare, iar ale mele sunt și cărcătoare, și ouătoare și clocitoare», că vei scoate pui mulți pe vară.—Catane, Dolj.

1534. Oul cel d'întăiu al vreunei găini se ia pe mână, se scupă de trei ori și incingându-l în cenușă, se zice: «Așa să fie găina mea de ouătoare ca cenușa în spor de sporitoare.»—Sabolciu.

1535. Când se ouă o puică pentru întâia dată, se ia oul acela și se poartă de către gospodina casei prin șperlă, zicând: «Călă șperlă în vatră, alătea ouă să curgă din găina noastră.»—Tătăruși, Suceava.

1536. Când scoate cloța pui întâiu, să-i cerni în foc pe silă și să zici: «Când o aduce mama apă cu sita, atunci să muriți voi.»—Catane, Dolj.

1537. Cojile dela ouă să te pui pe un băl, ca să se fie puii de cloșcă.—Țăpu, Tecuciu.

1538. Să nu invălești locul, când ai vreo găină cloșcă, căci mor puii.—Palten, Putna.

1539. Dacă vrei să-ți scoată cloșca mai mulți cocoși printre pui, să îi-o așeze pe ouă un băiet în norocul lui; dacă vrei să-ți scoată puice, să îi-o puie o fată.—Țăpu, Tecuciu.

1540. Se zice că găina după ce se ouă și se dă jos din cuib, când cotcodăcește, ar zice: unde pui, nu mai găsești.—Adamești, Teleorman.

1541. Când îți vine popa în casă cu molifta, ori zi întâiu, ori pe la pomeni, fă-l să stea pe pal cât mai mult, ca să-ți stea cloșca pe cuibare.—Țăpu, Tecuciu.

1542. Să nu pui cloșca când bate vântul, că ies ouăle limpezi.—Țăpu, Tecuciu.

1543. Când pui cloșcă, să stropești ouăle cu apă sfințită.

și să pui câteva fire de iarbă verde peste ele, ca să atragă puii, să iasă toți din ouă.—Sabolciu

1544. Când femeia pune cloșcă pe ouă, să nu meargă nimeni la casă, că va duce cioara puii.—Luncușoara.

1545. Când pui cloșcă, să pui ouăle în cuib din pălărie bărbătească, că atunci tot cocoși va scoate găina.—Sabolciu.

1546. Când dai puii mici afară în ogradă, să-i pui în poală, și să ieși afară cu ei, cu ochii închiși, și punându-i jos, să zici: cum nu văd eu amû, așa să nu vadă cioara (ori uliul) puii.—Broșteni, Suceava.

1547. După ce cloșca a scos puii, să-i duci în grădină cu oborocu acoperit, și să-i leși. căci numai așa uliul n'are să-i vadă.—Țăpu, Tecuciu.

1548. Când scoți pui mici afară, să mergi cu ochii închiși, ca nici uliul să nu-i vadă și să nu-i ieie.—Tătăruși, Suceava.

1549. Când se scot puii cei mici pentru întâia dată afară, atunci îi scoate gospodina legându-și ochii, ca paserile cele răpitoare să nu vadă puii. —Straja, Bucovina.

1550. Când cântă găina cucosește, nu-i a bine.—Broșteni, Suceava.

1551. Când cântă găina cucosește, se va întâmpla pagubă, —Tătăruși, Suceava.

1552. Când cântă găina cucosește, e spre neunirea casei.—Vâlcea.

1553. Când cântă găina ca cucosu, atunci are să moară cineva din familie.—Holda, Suceava.

1554. Când cântă găina cucosește, e rău de moarte.—Vâlcea.

1555. Când vreo găină cântă cucosește, este acesta semn că sau găina va muri, sau vreo persoană dela casa unde se află.—Ioneanu.

1556. Dacă cântă o găină ca cucosu, apoi se crede că va urmă o nenorocire, care se poate încunjură luându-se res-

pectiva găină și măsurându-se cu ea casa dela fereastră până la pragul ușii; de cade coada găinei lângă prag, apoi se taie coada, iar de vine capul lângă prag, apoi se laie capul, carele însă nu se mănâncă.--Bucovina; Rudeni, Argeș; Sevastos (Călătorii).

1557. Găina care cântă ca cucosu, nu este bine a o ține lângă casă, deci se vinde ea cu căl se poate, și pentru bannii luați se cumpără tămâie, care se dă la sfânta biserică, ca cântatul găinei să nu fie de stricăciune pentru casnici.--Straja, Bucovina.

1558. Când găina cântă cocoșește, nu e semn bun; trebuie a-i jumuli penele de pe cap, și de vor ieși altele albe, nu ai a te teme; ieșind însă negre, rău prevestește. Grozești, Mehedinți.

1559. Când cântă găina ca cucosu, familia la care a cântat, are să-i meargă bine.--Holda, Suceava.

CCCLXVI. Gălbănare

1560. Unii oameni nu mănâncă gălbănuș, că li-i frică să nu se îmbolnăvească de gălbănare.--Țăpu, Tecuciu.

CCCLXVII. Gâlci

1561. Când cineva coace sau fierbe ouă în ziua de Paști, face gâlci.--Rudeni, Argeș.

1562. Dacă mănânci ghiață, ori omăt, ori țurțuri, faci gâlci.--Țăpu, Tecuciu.

CCCLXVIII. Gândac.

1563. De gândaci de casă se poate colorosi, dacă se iau vineria cu dosul măturii și se dau peste drum.--Bucovina.

1564. Se crede că spre a se colorosi de gândaci, trebuie a afumă în casă cu piele găsită.--Bucovina.

1565. De a scăpa de gândaci din casă, se crede că trebuie a luă nouă din ei și a-i duce la răspântie de drum sau într'o crăsmă sau moară, unde să li se deă drumul, însă așa că să nu vadă nimeni.--Bucovina.

1566. Se aruncă gunoiul de gândaci de mătase în drum, ca călcând oamenii pe el, să se facă firele lungi cât drumul.—Maia, Ilfov.

CCLXIX. Gard.

1567. Să nu rupi lemne din gard, că te mănâncă câinii prin sat.—Țăpu, Tecuciu.

CCLXX. Gâscă.

1568. Iarna, pe timp de ger, dacă găștele fac ca și cum s'ar scâldă, e semn sigur că vremea o să se moaie.—Stânca, Iași.

1569. Se obișnuște a se lua bobocii de găscă ieșiți din ouă, a-i lua în caltrință și a-i duce cu ochii închiși afară, ca să nu-i mănânce uliul.—Bucovina.

1570. Puii de găscă nu mor dacă li tai din coadă, și cu fulgii—firele ce ai lăiat—îi alumi.—Sabolciu.

CCLXXI. Gât.

1571. Când îți chiorăie gâtul ai să bei vin ori rachiu.—Broșteni, Suceava.

1572. Când îți cântă gâtul, faci petrecere.—Sevastos (Călătorii).

1573. Când te arde gâtul, să-ți lingi podul palmei, că-ți trece.—Țăpu, Tecuciu.

1574. Când mortului i-i gâtul moale, e semn că are să mai moară încă cineva din casă.—Stânca, Iași;—Ioneanu.

CCLXXII. Geană.

1575. Când ți se va bate geana, e semn că ai să plângi.—Țăpu, Tecuciu.

1576. Dacă i se clătește cuiva geana dreaptă, apoi se crede că acela va avea o bucurie sau veste bună.—Bucovina.

1577. Când geana dreaptă se bate, o bucurie ai să ai; iar când se bate cea stângă, ai să ai supărare.—Jud. Suceava.

1578. Dacă i se clătește cuiva geana stângă, apoi se crede că acela va plânge. Bucovina.

CCLXXIII. Gemeni.

1579. Se crede că femeia care mănâncă două fructe de gemene, va avea copii gemeni.— Bucovina.

1580. Lucruri îngemănate să nu mănânci, că faci copii gemeni.— Broșteni, Suceava.

1581. Femeia însărcinată să nu mănânce două poame crescute în pom lipite una de alta, căci va face doi copii gemeni.— Ioneanu.

1582. Se crede că dacă mănâncă o vacă două spice de gemene, va făta doi viței. Bucovina.

1583. Femeile nu mănâncă nicicând un ou de găină care are două gălbănușuri, c'apoi ar avea gemeni.— Bucovina.

1584. Copiii gemeni pot face multe lucruri bune, pot ajuta la diferite boale, și au puterea de a fermeca, descântă și vindecă.— Marian, (Nașterea).

CCLXXIV. Ghebos.

1585. Copilul zămislit spre o sărbătoare, iese ghebos. Jud. Suceava.

CCLXXV. Ghem.

1586. Când dă cuiiva cu ghemu în cap, nu mai crește.— Rudeni, Argeș; Vâlcea.

1587. Să nu pui în capul copilului ghem, că n'o să mai crească.— Ciulnița, Ialomița.

1588. Când faci ghem, înșiră așa pe o bucălică de pâne, iar nu pe cârpă, căci pe lumea cealaltă o mănânci.— Ciulnița, Ialomița.

1589. Seara să nu faci ghem, căci se invârtesc vitele din curte.— Vâlcea.

CCLXXVI. Ghiață.

1590. Când sfântul Neculai găsește Bistrița neinghetată, pune pod de gheață peste ea.— Broșteni, Suceava.

CCLXXVII. Ghimpe.

1591. Când ți-a dat un ghimpe ori un spine, suflă-l în vânt să nu-ți mai dea și altul.— Țăpu, Tecuciu.

1592. Când ți-a dat un ghimpe și l-ai scos, păstrează-l, că altfel îți mai dă și altul.—Țăpu, Tecuciu.

CCLXXVIII. Gingie.

1593. Dacă ai roșeață la gingii, ia un fir de lână roșie, u-dă-l, dă-l prin sare și freacă-te pe gingii joia și dumineca, disdedimineață, până nu răsare soarele, apoi du-l la răs-pinteni și-l intinde să treacă peste el cineva. Când îl lași jos, zici de trei ori: Nu lapăd fir roșu, ci lapăd roșeața (sau nă-jitul) dela mine din gură (ori din gingii).—Spătărei, Ialomița.

CCLXXIX. Glie.

1594. În ziua de Paști se pun de o parte și de alta a pragului, glii de iarbă verde, pe care calcă când vine de la biserică.—Rudeni, Argeș.

CCLXXX. Glonț.

1595. Cine a fost impușcat, dinadins ori din greșală și are glonțul sau haliciul în el, de acela dracul nu se apropie.—Țăpu, Tecuciu.

CCLXXXI. Goană.

1596. Când vrei să faci goană cu mai mulți oameni, nu scoate vorba în sal, că nu ți-a ieși nimic.—Țăpu, Tecuciu.

CCLXXXII. Grădinărie.

1597. Când anu-i mare, iese prost grădinăriile.—Țăpu, Tecuciu.

CCLXXXIII. Graiu.

1598. Să nu vorbești când popa iese din altar, că-ți ia Dumnezeu graiul.—Țăpu, Tecuciu.

1599. În noaptea sf. Vasile se deschid cerurile și atunci fiecare animal poate grăi ca și oamenii. Cel care ascultă ceea ce grăiesc animalele, moare, căci Dumnezeu nu vrea ca oamenii să știe treburile dumnezeiești.—Lipova, Vaslui.

CCLXXXIV. Grâu.

1600. Să nu mături cu mânele de pâne, că face grâul tăciune. Catane, Dolj.

1601. În ziua de Paști să nu dai cu mătura prin casă, că face grâul secară.—Catane, Dolj.

1602. La Sămț (9 martie) se impart cei 44 de bradoși ce se fac cu o zi înainte și 44 pahare de vin. Se pune unscul de nărânzat și o cârpă albă pe culme, ca să se facă grâul roșu, mult și mare.—Catane, Dolj.

1603. Joile și marțile după Paști, nu se spală cămeși, că se opărește grâul.—Nu se toarce, nu se țese, nu se pune vârtelniță, că bate piatra.—Catane, Dolj.

1604. Se mai aruncă peri de porc, să se facă grâul cât peria; asemenea mere, pere, să se facă boabele ca merele, etc.—Catane, Dolj.

1605. Să arunci cenușă în grâu, când pleacă la sămănat, ca să nu facă tăciune.—Catane, Dolj.

1606. Când sameni grâu de primăvară, ori grâu curat, atunci se pune în grâu din care seameni, o lăcală închisă și să nu vorbești cu nimeni nimic, că atunci și gura paserilor va fi închisă și nu vor putea mânca grâul.—Luncușoara.

1607. Când sameni grâul să fii cu cămașa spălată și curat de noaptea, ca să nu facă grâul tăciune. Vâlcea.

1608. Când semeni grâu mai întâiu, sămănătorul aruncă de trei ori sămânța cu ochi închiși, zicând: așa să nu vadă păsările grâul, cum nu-l văd eu acuma. Sabolciu.

1609. Când te duci la sămănatul grâului în capul locului, să arunci cu grâu în sus de trei ori și să zici: Doamne ajută cu bine, ca să se facă grâul.—Vâlcea.

1610. De vezi că mănâncă păsările grâul, atunci incunjură grâul în vreo noapte cu ochii închiși, având în brațe un băiat legat la ochi, ca să nu vadă, că atunci nici păsările nu vor vedea grâul ca să-l mănânce, ce-i vor da pace.—Luncușoara.

1611. Dacă visezi grâu verde în postul Crăciunului, e semn bun că anul are să fie mănos în toate și grâul o să fie foarte bun. Vâlcea.

1612. E bine să lași și pe a doua zi macar un petecel de

grâu nesecerat, când îl isprăvești de vreme, că-i a belșug — Țăpu, Tecuciu.

1613 Când se macină grâu de ăl nou, se fac doi colaci. Se leagă cu un fir de ață roșu de ciutură, mai adăogând și sporiș (o plantă), fiind credința ca să se sporească grăul. Se scufundă ciutura în fântână; se scoate afară, se frâng colacii și se dau la copii. — Calane, Dolj

1614 Când seceri la grâu, să lași un pelicel numai cât cu-prinzi cu brațul — numit «barba lui Dumnezeu» în mijlocul lanului, că așa e bine. — Adamești, Teleorman.

1615. Să atârni totdeauna 3 ori 9 fire de grâu la icoană. Unii oameni pot impleți frumos spice de grâu; impletite ori nu, ele poartă numele de «barba lui Dumnezeu». — Țăpu, Tecuciu.

1616. Cele din urmă spice de grâu se numesc «barba popii». — Slobozia, Vlasca.

CCLXXXV. Graur.

1617. La 40 de săniși se face lumegar, și încotro se abate fumul, într'acolo sunt pui de graur. — Sabolciu.

CCLXXXVI. Greață.

1618. Când ți-a fi greață, linge perelele de var. — Țăpu, Tecuciu.

1619. Când vezi un câne scârnăvindu-se, și-ți este greață, și mai ești cu altcineva, spune-i și aceluia, ca să nu-ți mai fie. — Țăpu, Tecuciu.

CCLXXXVII. Grier.

1620. Când ai grieri în casă, pe unde intră ei, pune o piele de iepure, că fug. — Țăpu, Tecuciu.

1621. Dacă în casă ai grieri, ca să scapi de dânsii, pui o roată de car în casă. — Ciulnița, Ialomița.

1622. Ca să depărtezi grierii din casă, să pui o copită de cal mort, pe unde intră, că ei fug și mor. Țăpu, Tecuciu.

1623. Pentru a alungă grierii din casă, prinde un grier,

leagă-l cu o ață și târându-l afară din casă, îl batjocorești în tot felul. Ajungând la o răspintie de drum, îl anini cu ața de un stâlp și-l lași acolo. Toți grierii din casă vor ieși pentru a nu se mai întoarce niciodată. — Jud. Suceava.

1624. Ca să-ți iasă grierii din casă, când a fi lună nouă, să-ți strige cineva de afară, pe fereastră: «Craiu nou în țară», iar tu să răspunzi: «Să iasă grierii afară.» — Țăpu, Tecuciu.

1625. Dacă ai grieri în casă, să aduci unul de câmpși să-l pui între ei, că cei de casă fug. — Țăpu, Tecuciu.

1626. Grierii nu-i bine a-i ucide, căci la din contra intră în urechile celui ce-i ucide, ci se iau pe un băț și se dau afară. — Bucovina.

1627. Să nu umbli după ucisul grierilor din casă, că-i păcat, de oarece grierul e semn de belșug. — Țăpu, Tecuciu.

1628. Să verși borșul, când găsești în puțină grieri, că-i rău de viermi. — Țăpu, Tecuciu.

CCCLXXXVIII. Grindina.

1629. Înainte de sf. Ilie să nu svârli cu mere în sus, că bate piatra peste ogorul tău, căf merele. — Broșteni, Suceava.

1630. În a noua Joi după Paști, «Joia verde», să nu lucrezi nimic nici în casă nici la câmp, ca să nu bată piatra. Vâlcea.

1631. Din Joi mari (joia de 'nainte Paștelui), și până la Ispas (Înalțarea Domnului) nu se toarce, coase, fierbe cămeși, etc, joile, că bate piatra, ori se 'ntorn ploile și se face secetă. — Jud. Suceava; Grindu, Ialomița.

1632. Când ciocnești ouă în ziua de Paști, are să ploaie cu piatră. — Lipova, Vaslui.

1633. La sf. Ilie, dacă bați roadele de păreți, are să bată piatra — Pădureni, Putna.

1634. Până la Sânziene să nu turlești prune, să nu le tai cu brișca, că va bate piatra. Sabolciu.

1635. Primăvara podgoreni leagă câteva vițe din vie cu salcie dela Florii, ca să fie ferită de piatră. Ioneanu.

1636. Când cade grindina, înfinge un cuțit în pământ, și ea va încetă îndată.—Grozești, Mehedinți.

1637. Când bate piatra, înfinge loporul în pământ ca-i bine.—Jud. Suceava.

1638. Când bate piatra, se înfinge loporul în pământ și se pune sare pe muche, ca să stea.—Catane, Dolj; Ioneanu.

CCLXXXIX. Groapă.

1639. Când găsești vreo groapă (mormânt), să nu mai cerci ce-i înăuntru, că nu-i lucru curat și poți muri pe loc.—Țăpu, Tecuciu.

1640. Când sapi groapa alluia, să n'o faci largă, că moare din neamuri.—Vâlcea.

CCXC. Gunoiu.

1641. În ziua de Măcinici, toate gunoaietele se ard ca să vie primăvara mai curând.—Ciulnița, Ialomița.

1642. Gunoiu din ziua de sf. Gheorghe să-l lepezi la rădăcina pomilor, că rodesc bine pe urmă.—Stânca, Iași.

1643. Să nu dai lunia afară gunoiu din casă, căci îți mânăncă uliul găinele.—Păten, Pulna.

1644. Vinerea să nu dai nici odată gunoiul afară, că-i rău.—Țăpu, Tecuciu.

1645. În ziua de Paști și de Crăciun, nu se țipă gozu din casă.—Sabolciu.

1646. A doua zi după lăsatul de sec nu se dă gunoiul afară din casă, că noaptea vine lupoaica și fură cărbuni.—Spătărei, Ialomița.

1647. În ziua de praznice, cum e la sf. Paști și Crăciun, nu mătură în casă, iar a doua zi, când ai măturat, du gozul (gunoiul) acela la pomi, că vor fi roditori.—Luncușoara.

1648. Gunoiu se cară pe câmp numai la lună nouă, ca să inoiască pământul și să nu facă viermi.—Straja, Bucovina.

1649. Să nu te piși în gunoaie, că e rău de buboaie.—Vâlcea.

1650. Gunoiiul amestecat cu păr, fie de la scărmănat lăna, fie de la tuns, nu se dă afară, ducându-l cu mătura până 'n tindă ori pe prispă, că-i rău, ci trebuie să-l dai din casă pe mătură. — Țăpu, Tecuciu.

1651. Gunoiiul nu se svârle nici odată în fața soarelui, că-i pătezi fața, și el pe urmă vara ni arde sămănăturile, iar iarna lasă frâu slobod gerului de ni gătește vitele și pe noi, cu frigul lui. — Stânca, Iași.

1652. Fete mari după ce mătură, să nu asvârle gunoiiul în spre soare, ci în altă parte, că numai așa se mărită degrabă. — Țăpu, Tecuciu.

1653. Când dai gunoiiul afară după asfințitul soarelui, nu-i bine. — Tătărăuși, Suceava.

1654. Fetele mari să nu dea afară gunoiiul măturat din casă dimineața spre fața soarelui, căci se mărită anevoie. — Ioneanu.

1655. Să nu dai gunoiiul spre răsărit, că e păcat. — Vâlcea.

1656. Gunoiiul sara nu se dă afară, că pe urmă nu vin vacile la viței. — Stânca, Iași.

1657. Gunoiiul măturat seara din casă să nu se dea tot seara afară, căci e rău de urât. — Ioneanu.

1658. Gunoiiul nu e bine să-l dai afară din casă după apusul soarelui, căci produce pagube. — Ciulnița, Ialomița.

1659. Nu este bine a scoate gunoiiul măturat în ziua ajutorului Bobotezei, că la din contra se scoate norocul din casă. — Bucovina.

1660. Cine-și lasă gunoiiul lângă prag, ori lângă prispă, nu-i va intră nimenea în casă cu vești bune. — Țăpu, Tecuciu.

1661. Nu se ține gunoiiul la ușă, că nu se mărită fetele. — Lespezi, Suceava.

1662. Când e mort în casă, să se măture gunoiiul de la ușă în spre fundul casei, pentru ca să nu iasă gunoiiul înaintea mortului; tot așa și la cârciumă, pentru a avea mușterii. — Hăntescu.

CCXI. Gură.

1663 Se crede că nu e bine a întrebuința pelincele unui copil ca obiele sau altceva, că la din contra se va auzi (va puși) copilului din gură.--Bucovina.

1664. Copilul mic să nu se șteargă la gură cu cărpe de la șezutul său, căci când se va face mare, îi va miroși gura. —Ioneanu.

1665. O mamă să nu stea cu spatele la copilul său, până nu-l botează, căci va dobândi miros la gură.—Ioneanu.

1666. Pe primii dinți ce iese unui copil, să dea tatăl cu bani de argint, apoi acei bani să-i dăruiască copilului, ca să nu-i miroase gura vreodată.—Ioneanu.

1667. Să nu dai ceva din gură, că-ți dai puterea.—Adamești, Teleorman.

1668 Când te vei trezi cu gura căscată, semn că te ve îmbolnăvi. Țăpu, Tecuciu.

1669 Când sfințește soarele, să nu mănânci, că faci caș la gură.—Ciulnița, la Lomița.

1670. Se crede că spre a astupa gurile rele, trebuie a cumpără o lacată nouă, însă nu a o descuiă, ci a o pune la crucile a trei drumuri, și ceta ce o va ridică, acela va fi vorbit de rău de gurile rele, iară cel vorbit mai înainte, va fi dat uitării - -Bucovina.

1671. Când te scodolești (scobești) cu acul printre dinți, capeți duhoare în gură.—Tătăruși, Suceava.

CCXCII. Gușă.

1672. Să nu sufli în ou spart, căci îți va crește gușă.—Sabolciu.

1673. Cine are gușă, când vede primăvara pentru întâia dată curcubău, să ieie un ac ori un os și să se bată cu el peste gușă, zicând :

Curcubeu, de unde bei,
bea din gușa mea.

—Broșteni, Suceava.

1674. Cine are gușă, sâmbătă sara când toacă popa de vicernie, să ieie un băl de alun, să se bată peste gușă cu el de trei ori, dacă vrea să-i treacă, și să zică :

Popa toacă,
gușa sacă.

—Broșteni, Suceava.

CCXCIII. Gușter.

1675. Piele de gușter uscată, prins în luna mart, e bună de gușter, o boală de gât, un fel de răgușală. — Broșteni, Suceava.

CCXCIV. Gutunar.

1676. Se zice că gutunarul se trece dacă se afumă, cel ce-l are, cu pene și busuioc.—Bucovina.

1677. Cine voește să scape de șuhărie (gutunariu), sărută pe cineva în spate, fără să știe, și scapă.--Broșteni, Suceava.

1678. Cel care suferă de gutunariu, să sărute pe altul în spate, care va avea ceva roșu în dânsu, și-i va trece. — Ioneanu.

1679. Când cineva are gutunariu, pupă pe altul în spinare, și se ia la acela.—Rudeni, Argeș.

1680. Dacă ești cu calar (troahnă) și săruți pe cineva în spate, fără să știe el, se ia catarul de acela.—Sabolciu.

CCXCV. Guzan.

1681. Dacă furi de la moară ală sau altceva, vin guzani la casa ta.—Preutești, Suceava.

CCXCVI. Ham.

1682. Când se va desprinde hamul la plecare, să te întorci acasă. căci vei avea primejdie în drum.—Jud. Suceava.

CCXCVII. Horn.

1683. Dacă mireasa, când intră în casa mirelui, se uită în horn, îi moare soacra.—Sevastos, (Nunța).

1684. Când mireasa intră în casa mirelui, dacă se va ui-

lă în horn, cuvântul ei nu va fi luat în seamă de bărbat, ca și cenușa din vatră.—Sevastos, (Nunta).

1685. De strigi pe gura hornului pe cine dorești, vine degrabă.—Stânca, Iași.

CCXCVIII. Hotar.

1686. Când treci pe la hotar, să scuipi acolo, ca să nu le pocească ceva.

1687. De asemenea când o femeie dă cu copilul de necaz să-i ducă hainele și troaca la hotar.

1688. Găinele moarte iar se duc la hotar.—Vâlcea.

CCXCIX. Hoț.

1689. Tălhar i poartă cu sine dinți sau vreun deget de om mort, ca să nu-i vorbească nimeni, așa cum nu vorbește mortul.—Bucovina.

1690. Copilului mic să nu-i tai unghiile, căci iese hoț. — Ciulnița, Ialomița.

1691. Hoții mergând la furat sau prădat, invoacă ajutorul Maicei Domnului, și-și fac cruce, crezând că apoi își vor ajunge urâtul lor scop. — Bucovina.

1692. Dacă cineva poate fixa câțva timp privirile la soare, e semn că acela este hoț.—Ciulnița, Ialomița.

1693. Când prinzi hoțul în curte să nu-l împuști, că îi iei păcatele.—Vâlcea.

CCC. Hrean.

1694. De vei mânca de 7 ori hrean, te curăți de păcate, ca cum te-ai împărtăși.—Broșteni, Suceava

CCCI. Huhurez.

1695. Când îți cântă huhurezul întâiu, ai să fii bolnav.—Tătăruși, Suceava.

1696. Când cântă huhurezul, are să fie frig.—Parpanița, Vaslui.

1697. Când cântă huhurezul în pădure, ii a vreme rea.—Tătăruși, Suceava.

CCCII. Hulub.

1698. Se crede că hulubii sunt așa de curați, încât de dâșii nu se prinde nici un fel de farmec sau vrajă.—Bucovina.

1699. Să nu ții hulubi în casă, că ei fac a sărăcie. —Jud. Suceava.

1700. Să nu prăsească cineva porumbei la casă, căci sun un augur păgubitor.—Ioneanu.

1701. Inima de hulub e bună s'o mânânci cu ibovnicul sau ibovnica, ca să trăiți fericiți, ca și hulubii.—Țăpu, Tecuciu.

1702. Inima de hulub crudă, e bună pentru atacați să mănânce.—Sabaoani, Roman.

1703. Căpățina de porumbel nu se mânâncă, căci e rău de oftigă.—Adamești, Teleorman.

CCCIII. Iapă.

1704 Să vinzi numai de cât iapa care și-a omori mînzul în camașă.--Țăpu, Tecuciu.

CCCIV. Iarba Fierului.

1705. Se crede că acela ce are iarba fierului și atinge cu ea orișicare încuitori, le deschide. —Bucovina.

CCCIV. Iarnă.

1706. Lemnele care le-ai ars ziua, își pun noaptea frunzele lor pe fereastră.—Țăpu, Tecuciu.

CCCVI. Iască.

1707. Când cuiva i se fură iasca, îi mănâncă dihăniile vitele.—Jud. Suceava.

CCCVII. Icoană.

1708. E mare păcat dacă rupi sau părăsești o icoană! Cel mai bun lucru e să o iei într'o sărbătoare și s'o arunci pe o apă curgătoare.—Țăpu, Tecuciu.

1709. Când icoana cade din cuiu așa de la sine, e semn de moarte.—Stânca, Iași.

1710. Când plesnește icoana, se crede că este cea mai mare nenorocire a casei.—Catane, Dolj.

1711. Când trosnește icoana, e rău de moarte—Vâlcea.

1712. Icoana când s'o ciocni cu păretele, nu este semn bun. Ciul ița, Ialomița.

1713. E foarte aleasă pomana, când o faci cu o icoană. — Țăpu, Tecuciu.

1714. După icoana ce a stat pe pieptul mortului, stă 40 de zile sufletul lui.—Țăpu, Tecuciu.

1715. Când icoana făcătoare de minuni are stropi de apă (e asudată), e semn că va plouă.—Țăpu, Tecuciu.

CCCVIII. Ied.

1716. Când ți-a ieși noaptea ied înainte, să știi că-i dracu; să-i arunci bârnețu în coarne, că pe urmă nu-ți mai scapă. Ii dai bârnețu bine între coarne, și pe urmă ce-i vei porunci, îți aduce.—Covurluiu.

CCCIX. Iele.

1717. La aprilie în Ielele se prind în horă ne'ncheiată și joacă pe verdeață; verdeața pe unde au jucat ielele se topește ca cum ar fi arsă de foc, apoi târziu tare răsare iarăș iarbă în acel loc, de o frumusețe rară, dar nemând-o nici un dobitoc.—Pufna.

1718. Ielele beau noaptea apă de prin fântâni, și oricine va bea după dânsule, îl pocesc. De aceea când cineva bea apă dimineața din vreo fântână, lasă în ea vreun semn de la sine, pentru ca poceala să cadă pe acel semn.—Prahova.

1719. Pe sub unii copaci crește un fel de iarbă mare; acolo au jucat ielele, și cei ce calcă pe acel loc, i se moaie un picior ori o mână.—Siliștea, Suceava.

1720. Săptămâna după Duminica mare nu se lucrează, spre a fi sculiți de dânsule. Mai ales se feresc oamenii de lucru luni după ameză în ziua a opta după Rusalii, căci atunci ielele sau frumuselele ar strică pe om.—Straja, Bucovina.

1721. Cine a văzut ielele făcând hore noaptea prin poieni și cântând, dacă o va spune, amuțește.—Dâmbovița ; Rădești, Muscel.

1722. Dacă te strigă cineva noaptea să ieși afară, să nu ieși, că te pocesc ielele.—Vâlcea.

CCCX. Inel.

1723. E bine să ții inele în dește, că când blestemi, se lipește de el.—Catane, Dolj.

1724. Dacă pierde unul din insurălei inelul de cununie sau dacă se frânge el, apoi se crede că căsătoria ori va fi nefericită, ori se va desface în curând, murind unul dintrânșii.—Bucovina.

1725. Se crede că mergând mirii la cununie și uitând ielele de cununie acasă, vor fi nefericiți în viața lor, sau unul din ei va muri curând.—Bucovina.

CCCXI. Insecte.

1726. În ziua de Paști, cum vii de la biserică, până a nu intră în casă, ștezi pe pragul ușii și zici: «Să se mănânce libarcă pe libarcă, greere pe greere, purece pe purece, furnică pe furnică, și toate lighioanele să se mănânce una pe alta», dacă vrei să scapi de ele.—Catane, Dolj.

CCCXII. ISCOADĂ

1727. Când te duci la iscoadă (pândă), să-ți iei o basmă roșie.—Țăpu, Tecuciu.

CCCXIII. Ițe.

1728. Dacă o fată n'a făcut ițe, după ce se mărită să nu mai facă nici odată, căci e rău de moarte.—Vâlcea.

CCCXIV. Îmbătrânire.

1729. Fata care-și iaie păr din coade, îmbătrânește iute.—Țăpu, Tecuciu.

CCCXV. Imbrăcăminte.

1730. Când imbraci întâiu o haină nouă, pune un ban în buzunar ca să înlături vreo nenorocire. Moldova

1731. Dacă îmbraci o haină nouă, să te duci îndată la apă, că de grabă îți vei face alta. — Covurluiu.

1732. Femeia care se îmbracă bărbătește, va fi ruptă de șerpi pe lumea cealaltă. — Țăpu, Tecuciu.

1733. Omul care cosându-și ceva la vre-o haină, i se înoadă de la sine, este mândru. — Ioneanu.

1734. Cine își coasă straiul pe dânsul, să ție un paiu în gură, căci altfel uită îndată. — Jud. Suceava.

1735. Dacă rămâne în vreo haină însăilătură, apoi se crede că nu i plătit croitorul. — Bucovina.

1736. Se crede că dacă-i cade cuiva vreun bumb sau altceva de la un straiu, va avea o neplăcere. — Bucovina.

1737. Să îmbraci hainele nouă într'o zi de săc, că-ți merge bine. — Țăpu, Tecuciu.

1738. Se crede că acei cari din întâmplare se anină cu vestmintele unul de altul, se vor înrudi. — Bucovina.

1739. Pânza pentru albituri se croește luna, ca cel ce le va purta, să trăiască lung. — Straja, Bucovina.

1740. Pânza pentru albituri se croește într'o joi, pe la sfârșitul lunii, căci se zice că albiturile croite pe acel timp, țin mult. — Straja, Bucovina.

1741. Rufele flăcăilor și fetelor mari să nu se spele cu nasturii sau chioturile incheiate, căci nu se mai căsătoresc. — Ioneanu.

1742. Ca să-ți trăiască multă vreme haina, să ți-o croești marția, joia ori sâmbăta. — Țăpu, Tecuciu.

1743. Să nu gătești hainele sâmbătă, să lași măcar o cheotoare negata, că nu-i bine pentru sănătate. — Covurluiu.

1744. Imbrăcămintea nu trebuie luată la purtare, dar nici măcar încercată sâmbătă, că-i rău de sănătate. — Țăpu, Tecuciu.

1745. În fundul oborocului în care se pun albiturile la spălat, se pune izmenile, apoi se așează de-asupra lor celelalte

albituri și deasupra tururilor albiturilor se pune iarăș o păreche de ismene, și se crede că făcându-se așa, albiturile ies foarte albe și curate.—Stroja, Bucovina.

1746. Se crede că nu e bine a uscă pelințele de la copil mic nici la soare, nici la vânt, căci în cazul prim copilul va fi ars de soare, iar în al doilea va fi furtunat.—Bucovina.

1747. Când îmbraci haina pe dos, are să ți se întâmple ceva.—Sevastos (Călătorii); Broșteni, Suceava; Stânca, Iași.

1748. Când îmbraci hainele pe dos, are să te bată cineva; ori ai să ai sfadă cu cineva. Calcă sumanul în picioare, și nu ți se va întâmplă nimic.—Jud. Suceava; Bucovina.

1749. Să nu îmbraci haina pe dos, că se strică vremea. Adamești, Teleorman; Lespezi, Suceava; Pădureni, Putna.

1750. Când te scuipi pe haine, fără voie, de unde nu gândești, ai să iei parale.—Broșteni, Suceava.

1751. Ziua nu se spune povești, crezându-se că la din contra i s'ar rupe povestitorului curând cămeșile.—Bucovina.

1752. Femeia să nu bată hainele unui copil cu maiul, până la un an, că se face copilul bătaș. Marian (Nașterea).

1753. Dacă visează cineva un straiu rupt, se zice că va avea o scârbă.—Bucovina.

1754. De verși pe straie vin, ai să-ți faci altele nouă. Sevastos (Călătorii).

1755. Dacă sare vre un scânteu pe cineva de pe vatră, și se aprinde vre un straiu de pe dânsul, apoi e semn a svoană.—Bucovina.

1756. Să nu croești la nici o haină întâiu gulerul, că este rău de moarte.—Vâlcea.

1757. Când cumperi vreo foală (haină) nouă, să nu o iei de marți la purtare.—Adamești, Teleorman.

1758. Când croești o haină sâmbăta, și o isprăvești tot sâmbătă, omul a cărui e haina moare cu siguranță.—Stânca Iași.

1759. Înainte de a îmbrăca o cămașă nouă, să dai cu foarfecele de trei ori prin ea, că e bine de sănătate.—Vâlcea.

CCCXVI. **Imprumut.**

1760. Tot luna să iei cu imprumut, și să dai sâmbătă. că-ți merge bine, și din zloată în zloată dai.—Țăpu, Tecuciu.

1761. Bărbatul nu împrumută pe vecin, sub nici un cuvânt cu lucruri de gospodărie femeiești. ca: stative, ițe, melițoiu, etc. și nici femeia nu dă cu împrumut lucruri de gospodărie bărbătești, ca: car, plug, grapă, sub cuvânt că-s lucruri bărbătești și nu se amestecă în lucrurile lor.—Giurgești, Suceava.

CCCXVII. **Impușcată.**

1762. Buruiana *împușcată* are niște frunze mici, lungărețe; florile sunt de o culoare albastră, crește prin livezi. Ramurile sale sunt în număr de trei, dintre care două cresc; cea din mijloc nu mai crește, și e pe jumătatea celorlalte. Poporul cică a tras sf. Petru cu pușca în ea.—Miluțe, Mehedinți.

CCCXVIII. **Inger.**

1763. Cu cuțitul asupra altuia să nu te răstești, că fuge ingerul de tine. —Broșteni, Suceava; Sevastos (Călătarii).

1764. Se crede că fiecare om are un inger păzitor, care are îndatorirea să-l păzească din ziua Botezului până la a cea a morții.—Bucovina.

1765. Toți copiii de față cari mor, vor fi ingeri. De aceia cămașa în care se schimbă, li se despică dinainte de sus până jos, ca să poată sbura.—Marian (Inmormântarea).

CCCIX. **Innec.**

1766. Când te scalzi și intri în apă, fă-ți cruce; de nu faci, necuratul pune fiare și te inneci.—Ciulnița Ialomița.

CCCXX. **Insurătoare.**

1767. În an mare, nu-i bine să te însori.—Broșteni, Suceava.

1768. Se crede că Dumnezeu pe oameni nu-i împărechea-

ză tot una, ci așa, că un bărbat harnic trebuie să ieie o femeie leneșă, și viceversa; unul frumos, una urâtă, etc.—Bucovina.

1769. Când cad fetele pe neștiute în ziua de Bobotează, semn este că se vor mărită.—Broșteni, Suceava; Bucovina.

1770. Se crede că dacă un flăcău sau văduvoiu se înfruptă miercuria, apoi cu greu se poate însură.—Bucovina.

1771. Să nu bați fata cu mătura, că nu se mărită.—Sevastos (Călătorii).

1772. Dacă vreo fată se lă sara, apoi o ia un om bătrân.—Bucovina; Sevastos (Călătorii).

1773. Se crede că dacă vede o fată, primăvara pe când sosesc cocostârcii, numai un singur cocostârc, ea în acel an nu se va mărită.—Bucovina.

1774. Dacă se varsă un pahar cu ceva înaintea cuiva, apoi se crede că acea persoană se va mărită sau însură în curând.—Bucovina.

1775. Moașele taie tivitura de la poalele cămeșei în care a născut nepoata, și o dau fetelor mari ca să se incingă cu acea tivitură, se va mărită degrabă.—Bucovina (Marian, Nașterea).

1776. Dacă visează o copilă zile frumoase cu soare, apoi se crede că se va mărită după un holteiu; dacă visează ea însă luna, apoi se crede că va luă un văduvoiu. Bucovina.

1777. Se zice că fata care este unică la părinți, măritându-se, nu capătă un bărbat bun.—Bucovina.

1778. Dacă la cineva părul capului este astfel aranjat că el se împreună sau purcede din două locuri a capului (are două creșteturi), apoi se crede că va avea două femei.—Bucovina.

1779. După ce s'a sfârșit pânza de țesut, iau fetele furceii de la crucile pânzei și merg pe ele de trei ori călare prin casă, ca viitorul lor soț să nu fie golan, ci să umble călare, adică să aibă vite și stare. Bucovina.

1780. Dacă unui bărbat îi mor trei femei, să nu se mai însoare, căci a patra îl îngroapă pe el.—Ciulnița, Ialomița.

1781. Când se însoară de a doua oară bărbatul rămas văduv, pe mormântul femeiei sale moarte se varsă apă multă, că aceea se crede că arde în groapă.—Transilvania.

CCCXXI. Intâmpinare.

1782. Când îți iese cineva cu deșert înainte, să svârli de trei ori cu țarnă după el, că-ți merge bine.—Țăpu, Tecuciu.

CCCXXII. Înțarcare.

1783. Nu-i bine se înțarci copilul în zi de post, ci în una de fruct.—Bucovina (Marian, Nașterea).

1784. Copiii se înțarcă luna, și astfel: de duminică seara se pune după ușa casei un pahar cu vin și covrig. Luni dimineață, când copilul se scoală, se lasă să se ducă singur să le ia de acolo, apoi să se dea să mănânce. Aceasta se face, ca să uite țâța curând și să n'o dorească.—Ioneanu.

1785. Ca să uite copilul de piept, se fierbe un ou și se pune într'un ungher după ușa.—Sevastos (Călătorii); Bucovina; jud. Suceava.

1786. Când înțarci copilul, să coaci un ou sâmbătă dimineața, să-l pui în gunoiu, după ușa, să-ți copilul să-l, pui aproape de gunoiu, așa ca el să vadă oul spre a-l lua, și să zici: «Cum a uitat găina oul, așa să uite X. țâța». Oul în urmă se curăță de coajă și se dă copilului să-l mănânce.—Broșteni, Suceava.

1787. Când femeia înțarcă copilul, se îmbracă o cămașă cu gura la spate, și să zică: «Cum am întors cămașa, așa să se întorcă X. de la țâța».—Broșteni, Suceava.

CCCXXIII. Invățatură

1788. Copiii cari învață la școală, își pun cărțile în copăia de mălaiu, ca să-și aducă aminte de carte ca de mămăligă.—Ioneanu.

CCCXXIV. Inviere,

1789. În cele trei zile ale Invierii, ard în văzduh trei candelile mari, ce nu le vede nimeni.—Broșteni, Suceava.

CCCXXV. Jidov.

1790 Se zice că jidovii de aceea is «chistrui», adică cu pe-te pe față, pentru că ei după moartea lui Hristos, să fi tăiat și opărit un cucuș și să fi zis că Hristos atunci va înviă, când va înviă și acel cucuș. După aceste cuvinte, cucușul acela să fi bătut din aripi și i-a improșcat cu uncrop pe jidovi, iară pe tot locul unde a căzut un strop de uncrop, s'a făcut o pată.—Bucovina.

1791. Când te întâlnești cu jidan, îți merge bine. —Tătărăși, Suceava; Hânțescu; Țăpu, Tecuciu.

CCCXXVI. Joi.

1792. Poporul ține toate joile de la Paști până la a noua săptămână, crezând că ar fi păcat să lucreze în aceste zile. Bucovina.

1793. Joile de la Paști până la sf. Onufrei de după Dumineca mare, se serbează de românii de loc, de bărbați și femei, căci atunci nu torc, nici zolese, ca să fie feriți de zloți.—Straja, Bucovina.

1794. Joile după Paști se prăznuesc până la Înălțarea Domnului, ca să nu strice grindina țarinei.—Șarul Dornei, Suceava; Tătărăși, Suceava.

1795. Joile de după Paști nu se ară, nu se lucrează la câmp nimică, că e primejdios de secete, trăsnete, etc.—Stânca Iași.

1796. Joi în săptămâna patimilor, să nu se spele rufe, căci la morți, în loc să li se ducă pomana ce li se dă, se duce lături din spălături.—Ioneanu.

1797. Nu lucră în Joia apelor, că e rău de înțepat.—Vâlcea

CCCXXVII. Judecată.

1798. Când cineva are judecată cu altul, își face o ață de cânepă de vară și, după ce a descântat-o, se incinge cu ea peste mijloc, la genunche, la glesnele picioarelor, la mâni, la coale și la gât, aceasta spre a se putea uimi judecătorii și a se pune lucrul la uitare.— Tecuciu.

1799. Când mergi la judecată, pune-ți o pietricica în traislă.—Țăpu, Tecuciu.

1800. Tălharii, dacă intră la judecătorie, calcă cu călcăiul piciorului de trei ori pe pragul ușii, ca așa cum face pragul, să tacă gurile asupra lui și să iasă bine. — Bucovina.

1801. Când tai urzala pânzei, să nu coși cu ea cămeșile, că nu ai dreptate când te duci la judecată. — Jud. Suceava.

CCCXXVIII. Jug.

1802. Jugul boilor să nu-l pui pe foc, că nu poți muri, și numai te chinuești. — Broșteni, Suceava.

1803. Jugul boilor să nu-l arzi, că când ai să mori, suflă din greu, ca și când trag boii la jug. — Lipova, Vaslui.

1804. Jugul ce a servit la trasul boilor nu se pune pe foc, că e mare păcat. Omul ce a făcut această treabă, nu poate muri până ce nu i se pune sub cap un jug. — Stâncă, Iași.

1805. Țandură din jugul boilor să nu puie nimeni pe foc, că la moarte se va căzni mult până să-și dea sufletul; se va bate taman ca boii când trag la plug. — Adămești, Teleorman.

1806. Să nu pui jug pe foc, căci sberii ca bou. — Paltan, Putna.

1807. Jugul de porci, viței, câni (nărăvași), cai (de la trier), boi, etc., nu se pun pe foc, căci porcii capătă brâncă, câinii turbează, etc., iar stăpânul va purta pe cealaltă lume juguri grele în gât. — Țăpu, Tecuciu.

1808. Când cineva taie un jug de la porci, când moare omul acela, grohăie ca porcii. — Pădureni, Putna.

1809. Jugul boilor nu-i bine a-l lăsa peste noapte afară, ca să nu se spurce câinii pe el, căci din contra, boii capătă sgaibă, adică un fel de rapăn, la grumaz. — Bucovina.

1810. Femeiele să nu pășească peste vreun jug, căci mor boii cari trag la acel jug. — Ioneanu.

CCCXXIX. Junghiu.

1811. Se crede că nu se pune furca din care se toarce, culcată, căci la din contra acel ce toarce va căpăla junghiiuri. — Bucovina.

1812. Să nu te joci cu frigarea (sucala), că le îmbolnăvești de junghiuri. Țăpu, Tecuciu.

1813. Se crede că dacă are cineva junghiuri, este bine a spăla limba cloptului bisericii și apoi a se spăla cu aceea apă.—Bucovina.

1814. Pentru junghiu să cumpere mărgelușe albastre mici, să le piseze, să bea cu rachiu de drojdii. — Manuscris 1788 (Hasdeu, Etymologicum, I. 717).

1815. Se crede că dacă are cineva junghiuri, apoi e bine a luă fuior de cânepă de vară, a-l suci la spate și a face nouă noduri și cu asta legându-se cruciș peste piept, îi vor trece junghiurile.—Bucovina.

1816. Ca să se afle junghiul la un copil, se ia un gălbi-
nuș de ou proaspăt și se poartă pe tot corpul lui, și unde se va sparge, acolo se află junghiul; iar de nu se va sparge nicăiri, n'are junghiu.—Ioneanu.

CCCXXX. Jurământ.

1817. Să nu zici «zău», că îți moare mama, de nu-i drept. —Țăpu Tecuciu.

1818. Acei cari voesc, în oarecare chestie, să jure strâmb, iau o piatră'n sân și cred că apoi urmările acelu jurământ vor cădea pe piatră și nu pe dânsii.—Bucovina.

1819. Când se desgroapă un mort și se găsește nepulrezit, se crede că-i jurat; în cazul acesta se reazimă de zidul unei biserici, apoi îi citește preotul rugămintea de deslegarea jurămintelor, ce pot fi asupra lui. — În unele localități pomenetele ce se împart pentru un mort, se fac în formă de scară, căci pe acea scară se suie mortul la cer.—Ioneanu.

CCCXXXI. Lacrimă.

1820. Lacrimele care cad pe obrazul mortului, îl frig ca apa cea clocotitoare și-i înneacă sufletul.—Bucovina, (Marian, Înformântarea).

CCCXXXII. Lăcustă.

1821. Dacă-s multe lăcuste, pe câmp, de acele de ale noastre, fac a sloată, belșug.

1822. Pe aripele lăcustelor stă scris pe rusește, de câți ani sunt, și câți ani au să mânânce holdele.

1823. Când pleacă lăcustele, nu peste multă vreme pleacă și rușii la resbel.--Țăpu, Tecuciu.

CCCXXXIII. Lampă.

1824. Se crede că dacă pocnește cilindrul lampei din senin, este semn rău.—Bucovina.

CCCXXXIV. Lână.

1825. Babele care fură din lâna ce li-o dai de tors, pe ceea lume o scarmână cu dinții.—Stânca, Iași.

1826. Cine toarce vinerea lâna, pe ceea lume va fi căznită cu sucirea gâtului.—Țăpu, Tecuciu.

CCCXXXV. Lapte.

1827. Se zice că iarba cea așternută pe jos în biserică, la Dumineca mare, este bine a o dà la vile s'o mânânce, ca să deie lapte și să fie sănătoase.

1828. Spre a face ca vaca să deie mult lapte, și să nu-i poată luà nimeni laptele, trebuie a secerà vara iarba de pe 9 haturi, a o uscâ și păstrà până ce fală vaca, și apoi să i se deie îndată de mâncat.

1829. Ca să deie vacile lapte, este bine a li se dà în băutură, făină de bob.

1830. Ca vacile să deie mult lapte, se ia vineri sara ceva tărățe și se pune într'o covățică, care se pune pe streșina casei să steie până sâmbătă, înainte de răsăritul soarelui, când se adaugă tărățelor ceva pucioasă și se dà așa vacilor spre mâncare.—Bucovina.

1831. Se crede că dacă amestecă cineva laptele de la vaca sa cu unul de la una străină, apoi vaca cea străină înceată de a dà mult lapte, din care cauză nu se dà lapte unui străin, carele și el are pe acel timp vacă mulgătoare.

1832. Se zice că dacă vacile cărora li s'au luat vițeii, nu vreau să sloboadă laptele, este bine a li pune la uger hleiu și a li da într'o zi de fruct să mănânce ceva pucioasă.

1833. Se crede că dacă bea găina din lapte, se trage laptele.

1834. Se crede că dacă se trage laptele, apoi e bine a turna ceva din lapte pe prag și a-l tăia cu cuțitul, și apoi nu se va trage.—Bucovina.

1835. Dacă fată o juncă, apoi i se sfredelește un corn, se toarnă în el argint viu și se astupă cornul cu un stupuș de lemn, și se crede că după o astfel de procedură, niminea nu-i va putea lua laptele.—Straja, Bucovina.

1836. Se zice că vaca a cărei lapte l-a luat cineva, știe cine este acel om și umblând ea slobodă, merge și rage la poarta respectivului cerându-și laptele înapoi.—Bucovina.

1837. Dacă lași sifșca nespălată, se lungeste laptele.—Țăpu, Tecuciu.

1838. Când cineva îți dă lapte, dă-i paharul înapoi cu puțină apă, ca să nu înțerce vaca.—Ciulnița, Ialomița.

1839. Vinerea să-ți fierbi oalele, pentru strânsul laptelui în chegal.—Țăpu, Tecuciu.

1840. Dacă din întâmplare a dat laptele în foc, apoi trebuie a turna sare și apă în acel loc de pe vatră, căci se crede că vor crăpă țafele vacii.—Bucovina; Jud. Suceava.

1841. Dacă s'ar pune în dubală și fruct alb, adecă ceva lapte, atunci pieile dubite le ar mânca moliile.—Straja, Bucovina.

CCCXXDVI. Lăutoare.

1842. Când te lai lunia, e rău de urât.—Tătărăuși, Suceava.

1843. Nu-i bine de lăut marția, că-i rău de năpaste.—Jud. Suceava.

1844. Nu-i bine de lăut în zile de sec, că apoi când mori te uită nescăldat.—Tătărăuși, Suceava.

1845 Cei ce se lau într'o lăutoare, se văd pe lumea cealaltă.--Jud. Suceava.

1846. Dacă vrea să se lăe o fată, uncropul însă este prea fierbinte apoi se crede că nu e bine a răci apa turnându-se apă, căci la din contra se împrăștie pețitorii.--Bucovina.

1847. Din funia clopotului de la biserică e bine de pus în lăutoare, ca să fii ascultat de lume, cum e ascultat clopotul.
Jud. Suceava.

1848. Fata când are să se lee, să nu lese lăutoarea să fiarbă mult, ci numai să se încălzească, și după ce se va la, să n'o lese mult în casă, ca să nu îmbătrânească la părinți.
--Hănțescu.

1849. Indată după ce te-ai lăul, e bine să te speli cu apă rece, că de nu, apoi șede Maica Domnului în genunchi.--Tătăruși, Suceava.

CCCXXXVII. Leagăn

1850. Când se răstoarnă copilul în leagăn, să-l ferești de foc și de opăreală.--Țăpu, Tecuceiu.

CCCXXXVIII. Legume.

1851. Legume și mai ales leuștean de ți se fură din grădină, verdețurile se usucă.--Broșteni Suceava.

CCCXXXIX. Lehuzie.

1852. Femeia lăuză să nu se uite pe vreo câmpie cu iarbă verde, căci se va uscă acea iarbă.--Ioneanu.

1853. O femeie cât este lăuză, de câte ori iase afară, ia cu dânsa o mătură și un cuțit, să se apere contra duhurilor rele, căci ingerul nu se poate apropia de dânsa s'o apere, fiind spurcată.--Ioneanu.

1854. Indată ce o femeie naște, moașa se duce la preot cu o sticlă cu apă, cu un fir de busuioc pus în gura sticlei, ca să facă moliftele apei. Cu acea apă se spală lăuza pe mâni și pe față, ca să fie curată, apoi mânăncă și bea, căci alfel lăuza este spurcată.--Ioneanu.

1855. O lăuză la trei zile după facere, se scaldă de moașă în albia în care moaie și cămașa cu care a făcut, frecând corpul lăuzei cu ea, ca să-i piară petele de pe față.—Ioneanu.

1856. O femeie lăuză să nu se ducă la vreun puț sau fântână să ia apă, căci va secă acel puț sau fântână.—Ioneanu.

1857. Să nu se vadă o lăuză cu alta 40 de zile, căci li va muri pruncii.—Ioneanu.

1858. Când din întâmplare se văd două lăuze, mai înainte de a se împlini 40 de zile, fac schimb între dânselle cu ace. Astfel, cea care are băiat, dă ac cu gămălie, iar cea care are fată, unul cu urechi, și poartă acest schimb până se împlinesc 40 de zile. Aceasta face, ca să nu li moară pruncii.—Ioneanu.

1859. După asfințitul soarelui nu se scoate nici un lucru din odaia lehuzei, căci pierde laptele.—Macedonia, (Marian, Nașterea).

1860. Se crede că dacă a vizitat pe o lehuză o femeie care pe acel timp menstruează, copilul lehuzei va căpătă rofii.—Bucovina.

1861. Femeia de care nu se alinge bărbat în cele șase săptămâni de lăuzie, când iese la biserică, se zice că se duce cu mielul în gură, iar dacă este alinsă, «se duce căteaua cu cățelul în gură».—Ioneanu.

1862. Dacă moare o femeie lăuză, i se lasă mai multe fire de păr neîmpletite, ca să vadă Dumnezeu că e lăuză, și să-i ierte păcatele.—Ioneanu.

CCCXL. Lene.

1863. Să ieși până la poartă după cel ce-ți vine în casă, că numai așa iese lenea din line, ori dintr'ai tăi.—Țăpu, Te-cuciu.

CCCXLI. Leturghie

1864. Când cineva doarme în timpul leturghiei, în timpul somnului un drac îi ține umbrela, și așlul îi suflă cu flori

ca să-i facă răcoare să poată dormi mai bine.—Rudeni, Argeș.

1865 Când ai vreo neînțelegere cu cineva, plătește 12 le-turghii pomenindu-i numele lui, că se alege la un fel.—Țăpu, Tecuciu.

CCCXII. Liliac (arbust).

1866. Poporul îngroapă la Paști ciolanele purcelului sfințit, în pământ, și crede că din ele va răsări un liliac.—Bucovina.

CCCXIII. Liliac (animal).

1867. Se crede că șoarecele care a ros nafura, se preface în liliac.—Bucovina; Broșteni, Suceava; Catane, Dolj.

1868. Liliacul prevestește moartea.—Bogdănești, Suceava.

1869. Dacă-i dai cuiva liliac pisat în mâncare, îl faci să-și piardă cumpătul, umblând nebunatic.—Țăpu, Tecuciu.

1870. Liliacul prins și uscat, e bun de afumat pe cei ce suferă de frică sau bâiguiesc noaptea.—Țăpu, Tecuciu.

1871. Poporul se ferește de atingerea liliecilor, crezând că dacă s'ar așeza un liliac pe capul cuiva, și i-ar rupe un fir de păr de pe cap, acel om ar trebui să moară în curând.—Bucovina.

1872. Se crede că dacă o fată sau vreun flăcău vrea să-și câștige amorul vreunui flecău sau a vreunei fete, e bine a lua o oală nouă și a face la fund trei borți, apoi a prinde un liliac și a-l pune într'acea oală, care apoi se pune întoarsă cu fundul în sus pe un mușuroiu de furnici și să fugă îndată de acolo, ca să nu audă cum țipă liliacul atacat de furnici. După trei zile, rămâne din liliac numai scheletul, în care unele părți au forma unei cângi, altele a unei greble. Deci ia fata sau flecăul cângile și grebla și sau anină cangea într'acea persoană a cărei amor vrea să-și câștige, sau împinge cu grebla pe acea persoană de care voiește să scape.—Bucovina.

1873. Să se afume cu păr de liliac, ca să treacă ceasul cel rău.—Jud. Suceava.

1874. Să prinzi un liliac, să-l despoi de piele, pe care să o prăjești, să o faci praf; bând acest praf cu apă neincepută, te vindeci de orice boală.—Jud. Suceava.

CCCXLIV. Limbă.

1875. Când îți muști limba, te vorbește cineva de rău.—Broșteni, Suceava; Sevastos (Călătorii); Bucovina; Ioneanu.

1876. Când te doare vârful limbei, ai mâncat ceva cu spurcat de șoarec. Ca să-ți treacă, dă vârful limbei de părete.—Broșteni, Suceava.

1877. E păcat dacă nu dai popii la praznice limba. —Țăpu, Tecuciu.

1878. Se crede că pușcheiul de pe limbă se trece, dacă cel ce-l are, spune altuia: «Am pușcheiu pe limbă», iar celălalt întrebă: «Când?». La ce, primul răspunde: «Acum», iar al doilea scuipește și zice: «Acum să piară», ceea ce trebuie să se facă de trei ori.—Bucovina.

CCCXLV. Limbar.

1879. Foarfecele să nu le bagi în gură, căci faci limbar.—Ciulnița, Ialomița.

1880. Când cineva mănâncă cu coada lingurii, face limbariță sub limbă.—Rudeni, Argeș.

CCCXLVI. Limbrici.

1881. Să nu lăsați pe copii să mănânce lut, că fac limbrici. Cine preface mămăliga, rău face, că-i rău de limbrici.—Țăpu, Tecuciu.

CCCXLVII. Lin.

1882. Când frigi sau prăjești lin, să nu-l curăți de solzi, că-i rău de belitură (jupoială).—Țăpu, Tecuciu.

CCCXLVIII. Lindină.

1883. Să nu te speli cu apă rece pe cap, căci faci lindeni.—Țăpu, Tecuciu.

CCCXLIX. Lingură.

1884. Lingura să nu ți-o schimbi la mâncare, că nu te mai saturi.—Bursucani, Covurlui.

1885. Când uiți lingura sara în oală, noaptea nu poți dormi. Broșteni, Suceava.

1886. Să nu ții lingura de găvan, că-ți crește bărdanul.—Țăpu, Tecuciu.

1887. Cine face roșeață în nas, să se atingă cu coada lingurei încălzită, că-i trece.—Adameșli, Teleorman.

1888. Când cineva mănâncă la masă cu două sau trei linguri din nebăgare de seamă, atâtea neveste o să aibă.—Rudeni, Argeș.

1889. Când mănânci cu lingura din strachină, nu o pune rezemată pe strachină, căci se urcă calicia în strachină, și mâncând-o, nu mai poți scăpa de dansa.—Jud. Suceava.

1890. Să nu lovești pe nimeni cu gavanul lingurei, că-i crește bărdanul.—Țăpu, Tecuciu.

1891. Când dau femeile la porci mănăcare din poală, atunci carnea are să facă lînfi.—Tătăruși, Suceava.

1892. Grăunțe din silă nu se dă la porci, că fac carnea cu lînfi.—Stânca, Iași.

1893. După ce o fată se logodește, atât ea, cât și mă-sa, cu celelalte, de mai are, nu mai forț până se face nunta, ca să nu se întorcă logodna.—Ioneanu.

1894. Părinții sunt datori să deie ce au pomenit că dau feciorilor la logodnă, că altfel nu li merge bine nici lor, nici tinerilor.—Țăpu, Tecuciu.

1895. O logodnă nu este bine să se facă marția, miercură și vineria, fiind zile păgubitoare.—Ioneanu.

CCCLII. Luceafăr.

1896. Lucefirii se zice că ar fi feciorii soarelui cu stelele. Ei sunt pricina pentru care luna nu-l primește pe soare lângă ea.—Țăpu, Tecuciu.

1897. Luceafărul dimineții se zice că ar fi al împăratului

Rosiei, iar cel de sară, numit «luceafărul porcilor», sau «al găinelor», al împăratului nemțesc -Țăpu, Tecuciu.

1898. Când cad luceferi, mor împărați de cei mari.—Țăpu, Tecuciu.

CCCLIII. Lucru.

1899. Când soarele este aproape de sfârșit, trebuie să stai până sfințește, și apoi să începi lucrul.—Ciulnița, Ialomița.

1900. În sâmbăta din săplămâna brânzei și a Paștilor (pa-timelor), să nu lucrezi nimic, căci cazi, ca și Lazăr.—Vâlcea.

1901. Orice lucru să-l începi iunia, miercuria, joia și vineria. Marția și sâmbăta sunt zilele morților, și orice lucru vei începe în ele, nu ies la capăt bun — Broșteni, Suceava.

1902. Nu e bine să coși duminica, să înjuți boii sau să lucrezi ceva, că tot ce faci e lucru dracului și te trăsnește când te-o apucă ploaia undeva.—Catane, Dolj.

1903. În ziua de ajunul Crăciunului, până a nu răsări soarele, să pui mâna pe coasă, seacă, furcă, topor, ca să-ți fie drag să muncești cu ele peste vară.—Țăpu, Tecuciu.

1904. La Ropolin (a Treia marți după Paști), se fac țeste și se lucrează din toate câte ceva, ca să-ți fie drag pe vară să lucrezi. —Catane, Dolj.

1905. Dacă lași un lucru neisprăvit și începi altul, la nici unu nu-ți merge bine.—Țăpu, Tecuciu.

1906. La muncă e bine să îți inelul atârnat de o viță, de brâu.—Țăpu, Tecuciu.

1907. Când o femeie țese (cu natra slobozită), să nu-i dai «bun lucru», că moare. —Catane, Dolj.

1908. Dacă se începe vreun lucru, și intră atunci din întâmplare un om harnic în casă, apoi se crede că lucrul va spori; dacă vine însă un om leneș, apoi se crede că lucrul se va trăgână.—Bucovina.

1909. Când te apuci de lucrat cea întâiu cămeșă a unui copil mic, e bine să stai de ea până ce-i găti-o, căci de câte ori te vei sculă și te vei lăsa de lucru, de atâtea ori sau

în atâția ani va umblă băietul după însurătoare, iar de-i fată, atâția ani va ședeă nemăritată.—Tătărăuși, Suceava.

1910. Ca să vezi dacă un băiet e bun de pus la muncă, e bine să te asvârli pe umerii lui, pe neașteptate, și dacă te-a ținea, ia-l la câmp.—Țăpu, Tecuciu.

CCCLIV. Lumânare.

1911. Cine face lumânări, punând în ele bostan, sau făină, ori altceva, pe lumea cealaltă i se vor arde ochii și inima.—Țăpu, Tecuciu.

1912. De ai vreo lumânare aprinsă în mână, să nu lași să fi-o stângă cineva, că e rău de moarte.—Adamești, Teleorman.

1913. Lumânarea, când n'o mai poți ținea în mână, pune după ușă lumina cea mică, căci e lumina celor innecați.—Ciulnița, Ialomița.

1914. Dacă la botez cură vreo lumină, apoi se zice că copilul prin toată viața lui va plânge.—Bucovina.

1915. Dacă pe lumea aceasta nu dai lumânare de pomână, n'ai lumină pe lumea cealaltă.—Ciulnița, Ialomița.

1916. Când se face acatist contra vreunui făcător de rău, lumânările se aprind dela cotor, ca să meargă vrăjmașului îndărăpt, cum arde lumânarea.—Ioneanu.

1917. Când se umple lumânarea, cătră cine se varsă, acea numai de cât capătă parale.—Sevastos (Călătorii).

1918. Lumânarea dela Paști e bună de aprins când sunt furtuni și grindină.—Broșteni, Suceava; Stânca, Iași.

1919. Să nu fie trei lumânări în odaie.—Jud Suceava.

1920. Un muc de lumânare să-l lași toldeauna să ardă iar când nu-l mai poți ținea în mână, să-l lipești de pământ lăsându-l să se stingă singur, căci cei morți fără lumânare, atâta lumină au și ei pe lumea cealaltă.—Țăpu, Tecuciu.

1921. Dacă în timpul cununiei se va trece mai tare lumânarea mirelui, e semn că el are să moară mai degrabă; dacă se va trece a miresei, mireasa va muri mai degrabă. Da-

că însă lumânările sunt trecute tot una, atunci tinerii la vremea lor, o să moară odată.--Stânca, Iași.

1922. Lumânările dela nuntă se păstrează până la Paștele viilor, când trebuiesc arse în întregime la Înviere, precum și cele 3 nopți.—Țăpu, Tecuciu.

1923. Când după cununie se arde toată lumina, îi semn că omul cununat nu va trăi mult.—Tătăruși, Suceava.

1924. E o prevestire înspăimântătoare că se rupe lumânarea mirilor în timpul cununiei: moartea.—Țăpu, Tecuciu.

1925. Când o persoană bolnavă ajunge în agonia morții, i se pune în mână dreaptă o lumânare de ceară aprinsă, ca dându-și sfârșitul, să nu se apropie duhurile necurate de dânsul, și pe lumea cealaltă să aibă lumină. Cel care va muri fără lumânare în mână, pe lumea cealaltă șade în întineric.—Ioneanu.

1926. Se crede că în unele pete din lună se poate vedea uricioasa scenă a uciderii lui Avel prin fratele său Cain.—Bucovina.

1927. În lună șede Avel cu capul spart de Cain, care-l ține plecat peste un ciubăr, ca să i se scurgă sângele. Jud. Suceava, Neamț.

1928. Când căldarea va fi plină, atunci vor pică din ea trei picure pe pământ; pământul se va aprinde și va arde cu tot de pe el: vremea de apoi.—Transilvania.

1929. În lună sunt doi frați. Cel mic a omorât pe cel mare și acuma îl poartă în spinare, ținându-i o căldărușă la nas în care curge sânge.—Brăila.

1930. Când luna mergând în drumul ei calcă o stea, moare omul a cărui stea a fost arsă.—Țăpu, Tecuciu.

1931. Noul născut nu se culcă cu fața la lună, până ce nu împlinește un an, căci slăbește.—Macedonia (Marian, Nașterea).

1932. Nu-i bine să torci pe lună, că o mănâncă zvârcolacii. Țăpu, Tecuciu.

1933. Când pe lună o mănâncă vârcolacii, va fi războiu ori răsmeriță. — Broșteni, Suceava.

1934. Când luna are în juru-i țarcalan (un cerc gălbui), va vremui. — Broșteni, Suceava.

1935. Când vezi lună nouă, te adresezi la ea, sărind în sus de trei ori și zicând: «Lună nouă, sănătos m'ai găsit, sănătos să mă lași». — Bursucani, Covurlui.

1936. Când vezi lună nouă, ieși în bătătura casei și te adresezi la ea cu următoarele cubinte :

«Lună nouă, lună nouă,
laie pânea 'n două:
ție jumătate,
mie sănătate».

Adamești, Teleorman.

1937. Când vezi craiu nou, de ești afară, să zici: Sănăta-te în casă, și ploșnițele afară». De ai asemenea podoabă în casa ta, ori de ești bolnav, să zici:

Craiu nou, craiu nou,
na un fedeleș gol,
dă-mi unu plin,
roș ca călina,
gras ca slămina.

Asemenea să potrivești totdeauna, când este craiu nou, să ai parale în pungă, dacă vrei ca toată luna să te joci cu ele. — Broșteni, Suceava.

1938. Când vezi lună nouă și n'ai la tine bani, toată luna aceea nu poți țineă la tine bani. — Palten, Putna.

1939. Când e lună nouă nu se grijește casa, că se fac ploșnițe și alte juvine. Broșteni, Suceava ; Bucovina.

1940. Când pleci la drum pe lună nouă, ferește-te de lupi. — Țăpu, Tecuciu.

1941. Când vezi lună nouă, să nu spui în casă, căci se sparg oalele. — Palten, Putna ; Adamești, Teleorman ; Stânca, Iași.

1942. Când e lună nouă, nu se răsădesc pomi, nici nu se samănă legume, că fac numai floare și roadă nu.—Broșteni, Suceava; Stânca, Iași.

1943. Când luna (craiu nou) e cu cornurile în sus și cu burduvul în jos, va fi secetă; dacă e cu burduvul în sus și cu coarnele în jos, e a ploaie. Broșteni, Suceava.

1944. Ca să nu te înșeei că luna-i nouă, uită-te printr'o basmă, căci ea-și desface cornul în vrăste, după numărul zilelor.—Țăpu, Tecuciu.

CCCLVI. Lunatec.

1945. Dacă ai doi copii lunateci (nu de aceeaș vârstă, dar născuți în aceeaș lună), și unul moare, pe celalt îl duci undeva, îl pui în fiare, și pui pe cineva să-l păzască, ca să nu scape, și să vie să vadă fața mortului, căci moare și el.—Țăpu, Tecuciu.

1946. La nuntă și la moarte se scot din fiare ai de sunt lunateci (născuți în același lună), bine înțeles numai cei dintr'o familie, căci dacă nu se scot din fiare, se îmbolnăvesc și chiar mor. Pe copil îl scoale din fiare fața, pe față copilul. Catane, Dolj.

1947. Când doi frați sunt lunateci, și unul moare, îl pune pe cel rămas în fiare cu cel mort, pentru ca și el să nu moară.—Ciulnița, Ialomița.

1948. Dacă mirele și mireasa sunt lunateci, e bine să împiedeci mireasa (s'o legi de picioare) și s'o ții dela asfințitul soarelui până ce-a veni vornicul și mirele s'o despiedice, căci altfel n'are parte de ea.—Țăpu, Tecuciu.

CCCLVII. Luni.

1949. Poporul zice că luna este a sfinților îngeri sau voizi și e bine să se postească, fiindcă, când moare omul, atuncia vine sf. Mihail și Gavril, cari iau sufletul, cu milă și blânzi, iar nu mânioși.—Jud. Neamțu

1950. Să începi toate lucrurile luni, că-i bine.—Țăpu, Tecuciu.

1951. Nu se lucrează luni desdimineață, sau «desniță», până ce nu se vede afară urma bouului, pentru că ar fi păcat. — Straja, Bucovina.

1952. Lunia nu se umple borș, că se scaldă dracul în el. — Stânca, Iași.

1953. Dacă faci lăutoare ori speli cămeși lunia, ai să te îmbolnăvești de râie și de rapân, ai să faci păduchi și lindini, și de pureci nu te vei mântui. — Țăpu, Tecuciu.

1954. Luni nu se aduce lut și baligă de vită pentru uns în casă, căci se crede că la din contra se vor ivi în casă ploșnițe, gândaci. — Bucovina.

1955. Lunia e bine să iei, dar să nu dai. — Stânca, Iași.

1956. Să nu dai nimic din casă lunia, că toată săptămâna păgubești. — Miluta, Mehedinți; Țăpu, Tecuciu; Bucovina; Stânca, Iași.

1957. Când cineva primește lunia bani, se bucură, că toată săptămâna va primi. — Ioneanu.

1958. Lunia nici să iei nici să numeri ouăle din cuibar. — Țăpu, Tecuciu.

1959. Cum îți merge luni, așa-i toată săptămâna. — Țăpu, Tecuciu; Ioneanu.

1960. Se crede că femeile care nu au copii și postesc lunia, capătă copii. — Bucovina.

1961. Lunia nu se mănâncă frupt; pășești ceva, și pentru vite îi rau de dihanii. — Jud. Suceava; Bucovina.

1962. E rău de plecat lunia la drum. — Țăpu, Tecuciu.

1963. Dacă te doare capul și te jălui cuiva lunia, te va durea capul toată săptămâna. — Hânțescu.

CCCLVIII Lup.

1964. Lupul se zice că e cănele sfântului Petru, și unde-i poruncește el, acolo face pradă. Când se strâng mai mulți lupi la un loc, de urlă, se zice că se roagă lui sf. Petru să li rânduiască pradă. Se crede că lupul are trei peri de drac pe cap, de aceea e fioros. — Voinești, Muscel.

1965. Toți lupii bătrâni mor nebuni (căchieți).—Țăpu, Tecuciu.

1966. Pădurea fiind a fiarelor sălbatece, urmează că la sf. Andrei femeile nu se piaptână.—Cârnicești, Iași.

1967. Poporul crede că acela care umblă cu pieptenele în ziua de sf. Andrei, va fi mâncat de lup; de aceea mai cu samă femeile se feresc în acea zi nu numai de a umblă cu pieptenele, dar nici a-i rosti numele.—Rânghilești, Botoșani.

1968. În spre sf. Andrei să nu mătur casa, că-ți mănâncă lupul vitele.—Jud. Suceava.

1969. Pe timpul sfințirii apei la Bobotează se aprind niște pelici și se crede că acela care ține astfel de pelici aprinse în mână, nu va fi mâncat de lupi. Bucovina.

1970. Se crede că lupii dau asupra oamenilor numai până la Bobotează, de atunci însă să nu fie periculoși pentru oameni.—Bucovina.

1971. În ziua de sf. Osie (17 Octombrie) se prânuește lăcșorul, ca să fie feriți de lupi.—Ioneanu.

1972. La Filipi să speli cămași, că opărești gura gavătului (lupului).—Catane, Dolj.

1973. Să nu muncești în ziua de Trif, că-ți ia lupul vitele.—Țăpu, Tecuciu.

1974. Când din întâmplare intră vreun lup în curtea cuiva, acesta este un semn de mare pagubă pentru familia din aceea curte.—Ioneanu.

1975. Se crede că spre a scăpa de lupii care s'au luat după cineva, este bine a tâlângi cu un clopot, sau, în lipsa acestui obiect, a aprinde un foc.—Bucovina.

1976. Cel care va vedea urmă de lup, să mănânce pământ din ea, ca să poată mânca mult cât un lup, spre a merge bine corpului.—Ioneanu.

1977. Când îți iese lup în cale, îi a bine.—Țăpu, Tecuciu

1978. Gâtul de lup în vrăjitorie se suflă pe el asupra celui ce vrei să moară.—Elisabela, Roman.

1979. Când calci în balișă de lup, să te ferești.—Țăpu, Tecuciu.

1980. Când te încalți în pat, îți mânâncă lupii rămătorii.—Ciulnița, Ialomița.

1981. Cine mânâncă carne scoasă din gura lupului, se îmbolnăvește de «colț de lup», de care scapi tot cu legături cu carne încolțită.—Țăpu, Tecuciu.

1982. Dinții de lup, buni pentru mușcătură de lup. Județele Neamț, Roman.

1983. Să mânjești piciorul stâng de dinainte a vitelor cu balișă, căci altfel lupul nu se vor atinge de ele.—Țăpu, Tecuciu.

1984. Întâiul copil născut din flori, de cătră o fată mare, nu trebuie să însereze prin locuri pustii, sau pe timpuri grele, că-l mânâncă lupii.—Spătărei, Ialomița.

1985. Dacă se încunjură pe cineva cu ochi de lup, apoi toți devin dușmanii lui și se uită la dânsul ca la lup.—Bucovina.

1986. Să nu strigi lupul de pe deal la copii, că-i rău din partea vitelor.—Țăpu, Tecuciu.

1987. Când primavara mai ales pe unde sunt ape vor urla lupii vrăjmaș la deal, e semn sigur de viituri mari de ape.—Stânca, Iași.

1988. Când, mergând noaptea ori ziua pe căi lăturalnice, te vede lupul, fără ca tu să-l vezi pe el, a doua zi vei răguși.—Țăpu, Tecuciu.

1989. În Filipi să nu dai împrumut sau cenușa afară, că-ți mânâncă lupii vifele.—Ciulnița, Ialomița.

1990. Să nu mături ograda sărbătoarea, că-i rău de lup.—Țăpu, Tecuciu.

1991. La 16 Ianuar, ziua apostolului Petru, să nu lucrî, că e rău pentru lupi.—Transilvania.

CCCLIX. Lut.

1992. Lunia nu se aduce lut de lipit, că aduci fel de fel de gândaci în casă.

CCCLX. Mac.

1993. Fetele pun flori de mac sub cap, ca să le îndrăgească flăcăii.—Țăpu, Tecuciu.

1994. Se crede că dacă va mânca o femeie grea mac, apoi copilul ce va naște ea va avea o peliță foarte slabă.—Bucovina.

CCCLXI. Machedon.

1995. Alexandru Machedon a umbtat de avalma în iad. De raiu nu s'a apropiat de 15 mile de loc.—Catane, Dolj.

CCCLXII. Măgar.

1996. Dracu nu poate să facă nici un rău cuiva, dacă deși s'ar află într'un loc primejdios, are însă un măgar lângă dânsul.—Moldova.

CCCLXIII. Maica Domnului.

1997. Când mergi cu picioarele înapoi, Maica Domnului plânge, iar dracul râde.—Hănțescu.

CCCLXIV. Mălură.

1998. Când vânturi orzul, ovăzul, etc., să nu stai nici la vânturat nici la primitit, sub lopată, cu capul gol, că face pâinea mălură.—Țăpu, Tecuciu. .

CCCXXV. Mămăligă.

1999. Când iese omul cu sacul cu mălaiu dela moară, dracul îi ia gustul. Când faci mămăliga în moară, nu te mai sațuri; dar afară te sațuri.

2000. Mămăliga și pâinea să n'o calci în picioare, că-i păcat.—Broșteni, Suceava.

2001. Să nu prefaci mămăliga de multe ori, că găsești vine de sânge prin ea. Li păcat să arzi trupul lui Dumnezeu de multe ori.—Bursucani, Covurluiu.

2002. Când mămăliga se uită nesărată, e a bine.--Broșteni Suceava.

2003. Când n'ai pâne neagră, pui în loc de mutătoare, când ai scos rădăcina, mămăliga veche.—Țăpu, Tecuciu.

2004. Să nu tai mămăliga din frunte, că te infruntează altul. --Vâlcea.

2005. Când rămâne mămăliga lipită pe ceun, să n'o mănânci, că ai năpaste.--Broșteni, Suceava.

2006. Coaja de pe ceun e bine s'o mănânce copiii.—Țăpu, Tecuciu.

2007. Când scapi bucățica de mămăligă din mână, vine cineva flămând.—Jud. Suceava.

2008. Când scapi mămăliga din mână fără să știi, ai un neam flămând. Broșteni, Suceava.

2009. Fetele amurezate când fac mămăligă și o toarnă din căldare pun apoi în ea apă, apoi bea, ca să-i iasă focul de la inimă, cum iese din căldare în apă.—Ioneanu.

2010. Vasul în care se face mămăliga, îndată ce se toarnă, se pune apă în el, căci de-l vei lăsa așa, se arde și-l blastămă.—Ioneanu.

2011. Când răstorni mămăliga și pică o buburuză din ceun, aceea-i napasta omului; să iei buburuza și s'o asvârli după ușă, ca să n'o mănânce nimeni. --Sevastos (Călători).

2012. Când mănânci mămăligă din ceun, faci a sărăcie.—Țăpu, Tecuciu.

2013. Când mănânci mămăligă din ceun, dă uliul la pui --Tătăruși, Suceava.

2014. Să nu mănânci mămăligă de pe făcăleț, căci faci gălci.—Țăpu, Tecuciu.

2015. Când razi ceunul, nu-i bine să lași mămăliga pe lingură. Tătăruși, Suceava.

2016. Mămăliga ce rămâne pe melesteu nu se mănâncă, că te mănâncă pe urmă lupul. Stânca, Iași.

2017. Câți cocoloși sunt în mămăliga de 'ntâiu, atâția cumnați ai să ai. Vâlcea.

2018. Nu-i bine să dai mămăligă caldă la câni, că turbă.—Tătăruși, Suceava; Broșteni, Suceava.

2019. Să nu lai mămăliga cu ața de jos în sus, căci se scumpește păpușoiul.—Broșteni, Suceava.

2020. Când mămăliga se taie 'n două pe masă, te călătorești.—Ciulnița, Ialomița; Vâlcea; Jud. Suceava; Bucovina; Sevastos.

2021. Când pe mămăliga ce vei face vor fi dungii, crăpături, e semn că ai să faci drum mare sau mic, după cum vor fi și dungile pe mămăligă—Stânca, Iași; Ioneanu.

2022. Când crapă mămăliga, ai să faci un drum.—În colto este crăpătura, într'acolo ai să pleci.—Covurluiu.

2023. Cu mămăligă găsită, dacă te ungi peste negei, ei pier.—Țăpu, Tecuciu.

CCCLXVI. Mană.

2024. La cei ce au vaci cu lapte, nu se vinde unt, brânză, că-ți ia mana vacii.—Stânca, Iași.

2025. La ajunul Bobotezei se pune pe masă sub față, puține lărițe, care apoi se dau vacilor de mâncat, ca ele să aibă mană.—Straja, Bucovina.

2026. La ajunul Crăciunului se pune puțină otavă pe masă, care după sărbători se dă de mâncat la vaci, ca ele să fie cu mană.—Straja, Bucovina.

2027. În Sâmbăta Paștilor se face și o păscuță a vitelor, care se dă vacilor să mânânce ca să aibă mană.—Straja, Bucovina.

2028. Din crucea paștii se ține o bucată până la sf. Gheorghe, în care zi se zice că ar fi Paștele vitelor, când se dă la vite, ca ele să aibă mană și să nu fie bântuite de pri mejdii.—Straja, Bucovina.

2029. Spre sf. Gheorghe se ia mana vitelor. Ciobanii, ca să apere oile de vrăji și de luatul manei, se scoală în ziua

de sf. Gheorghe în zori de ziuă și buciumă; numai până unde ajunge buciumul, numai până acolo merg vrăjile.—Broșteni, Suceava.

2030. Dacă cântă cucul în luna lui Mart, pe la început, are să fie anul mănos.—Valahia moravă (Burada).

2031. Dacă vaca nu dă lapte, atunci se crede că alții i-au luat mana; deci se descântă cu tărățe, care i se dau vacii de mâncat după ce s'a amestecat în ele planta «luminărița».—Straja, Bucovina.

2032. Ca să nu-ți mai poată lua nimenea mana dela vaci, în spre sf. Gheorghe să faci cu un spițialnic bortă în un corn al vacii, și înlăuntru să pui o bucățică de pâne și sare. Gaura o astupi apoi cu un cep de lemn.—Stânca, Iași.

2033. Nu se vinde, nu se dă nimic de sămânță la alții, până ce nu vei sămăna tu înăiu; altfel îți dai mana, norocul.—Stânca, Iași.

CCCLXVII. Mână.

2034. Se crede că acel copil mic, care totdeauna ține mânele strânse pumni, acela crescând mare, va fi sgârcit; iară dacă ține mânele deschise, va fi împrăstietor.—Bucovina.

2035. Cine doarme strâns cu mânele între picioare, trage a sărăcie.—Stânca, Iași.

2036. Moșa, când înfașă înăiu copilul, să-i lase mâna dreaptă afară, căci așa e bine.—Vâlcea.

2037. Omul se cunoaște de-i harnic ori puturos, după cum are mâna rotundă ori mai mult lungăreată.—Țăpu, Tecuciu.

2038. Mânele copilului mic nu sesărută, că pe urmă îi cad urâte, și nu se mai joacă cu ele.—Stânca, Iași; Bucovina.

2039. Să nu-și observe cineva mânele mai mult, căci în timpul acela oarecine îl va grăi de rău.—Ioneanu.

2040. Când cineva se uită împreună cu altul la mâni, îi vorbește altul de rău.—Rudeni, Argeș.

2041. Oamenii care au mâna grea, sunt stăpâniți de câte un duh rău.—Țăpu, Tecuciu.

2042. Când ai plesnit (pălit, pocnit) o găină sau căne, și e mai mai să moară, calcă-ți mânele și alunci are să scape de moarte. —Tătărăuși, Suceava.

2043. Să nu primești de la nimeni când îți dă cu mâna stângă, că-i a pagubă. —Tăpu, Tecuciu.

2044. Să nu dai cu nimeni mâna când îți-o întinde pe cea stângă, că-i a rău.—Tăpu, Tecuciu.

2045. Când se naște un copil și pică pe mâna dreaptă, toată viața lui va fi cu dreptate, iar dacă pică pe mâna stângă, va trăi numai cu strâmbul. Bucovina (Marian, Nașterea).

2046. În ziua de Paști nu se mănâncă ouăle roșii nesărate, căci cel care le va mânca sărate, i se va roși mânele.—Ioneanu.

2047. Femeia care ia focul ori mușul cu mâna, semn că nu se va teme de bărbat.—Sevastos, (Călătorii).

2048. Ca să nu ne nădușească mânele în ziua de Paști, după ce vii dela biserică, ia-lău să pui mânele pe clanța ușii.—Vâlcea.

2049. Cine șade cu mâna la falcă și gândește, trage a rău.—Ioneanu.

2050. Când vezi un mort, să nu lucrezi nimic până când îl înmormântează, că îți se inmoaie mânele.—Vâlcea.

2051. Spălându-ți mânele cu apa de pe fereastra casei unui mort, nu-ți amorțesc mânele.—Marian (Inmormântarea).

2052. Femeile de pe șirul satului unde este mort, nu-i iertat să coase, nici să toarcă, căci li amorțesc mânele.—Sabolciu.

2053. Peste omul mort toți cei de față aruncă pământ și se spală dintr'o turnătură de apă, ca să nu li amorțescă mânele.—Vâlcea.

2054. Cine petrece mortul, trebuie să-și frece mânele cu țărna de pe groapa mortului, altfel îi amorțesc mânele.—Stânca, Iași.

2055. Dacă lucrează cineva din greu și i se desvâlește mă-

na, apoi este bine să-și lege la mână ața cu care s'a înfors vreun bou și s'o poarte câteva zile, și apoi îi va trece. — Bucovina.

CCCLXVIII. Mănăstire.

2056. Să nu cumperi nimic ce a fost mănăstiresc, că-ți aduci păcat și pagubă în casă. — Jud. Suceava.

CCCLXIX. Mâncare.

2057. Când mânânci ceva și-ți cere cineva, să nu-i zici doară «na» și să nu-i dai, căci de-l minți, atunci îți minți pe cei de ai morți. — Adamești, Teleorman.

2058. Când mânânci și se uită un băiel, și dacă nu-i dai și lui, băielul nu crește. — Tătăruși, Suceava.

2059. Se crede că dacă o femeie grea vede pe cineva mănâcând ceva și fiindu-i poftă, nu i se dă să mânânce, pierde copilul. — Bucovina.

2060. Când mânânci, scurge strachina, să nu rămână picătură măcar, ca să i se scurgă ochii lumii, uitându-se după tine. — Adamești, Teleorman.

2061 Se crede că acel om care mânâncă mult, este mare egoist — Bucovina.

2062. Când scapi mâncarea din mâni, ai un neam flămând. Broșteni, Suceava.

2063. Se crede că cel ce citește mănâcând, uită toate câte a învățat. — Bucovina.

2064 Când mânânci fărâmurile care cad pe mămăligă, te năpăstuește cineva. — Adamești, Teleorman.

2065. Se crede că cel ce merge la fântână mănâcând, uită toate ce are să facă. — Bucovina; Tătăruși, Suceava.

2066. Când mânânci lunea de frupt, se îmbolnăvește o vită. — Tătăruși, Suceava.

2067. După mâncare trebuie a șterge imediat masa, căci la

din contra gospodina ducând ceva la târg de vândut, nu va putea vinde.—Bucovina.

2068. Să nu mânânci nimic când scapătă soarele, căci vei face caș la gură (niște albețe ce se fac de o parte și alta la încheielura gurii).—Broșteni (Suceava); Adamești, Teleorman; Ciulnița, Ialomița; Bursucani, (Covurluiu).

2069. Poporul crede că nu e bine a mânca din bucățița de pâne din locul de unde a mușcat altul, că la din contra acei doi se vor mușcă pe ceea lume —Bucovina.

2070. Când mânânci cu pălăria sau căciula pe cap, atunci dracul râde și Dumnezeu plânge. Broșteni, Suceava.

2071. Poporul crede că este iertat a mânca ingr'o grădină sau vie, poame sau struguri, pentru a-și stămpără pofla gurii; a luă însă din ele și-acasă, se ține de furt.—Bucovina.

2072. Nu țineă blidul pe brațe când mânânci, că faci a să-răcie.—Stânca, Iași.

2073. Se crede că dacă păstrează copiii dintr'o casă unele bucate pe un timp mai târziu, acea casă mai apoi va să-răcie.—Bucovina.

2074. Nu mânca pe vatră, că trași a calicie.—Stânca, Iași.

2075. Se crede că dacă se nimeresc mâncările prea sărate, acela ce le-a fiert, este amorezat.—Bucovina.

2076. De ești căsătorit, nu mânca pe vatră, că trași a bur-lăcie, a văduvie.—Stânca, Iași.

2077. Cine mânâncă ajunurile, ii va mirosi gura peste an.—Țăpu, Tecuciu.

2078. Când ești la masă și-ți cade dumaticatul din mână, ori dela gură, îi e foame vreunei rude ori vreunui părinte mort; însă nu-l lăsa jos, c'apoi îl fură diavolul, și-i păcat, să-i dai să mânânce.—Adamești, Teleorman.

2079. Când mânâncă cineva după spatele altuia, apoi se crede că cel de 'ntăiu mânâncă puterea celui alt.—Bucovina.

2080. Nu e bine a mânca la spatele cuiva, căci atunci cel de pe urmă ar duce pe cel de 'ntăiu pe ceea lume în spate. Straja, Bucovina.

2081. Cine postește lunile și le lasă, amar de el.—Țăpu, Tecuciu.

2082. Când îți uiți mâncarea în mână, îți-i flămând un neam.—Tătăruși, Suceava.

2083. Cine mănâncă cu stânga, Dumnezeu nu-i va primi crucea cu dreapta.—Țăpu, Tecuciu.

2084. Nu este obiceiul a mânca ceva din poale, căci acela care ar face aceasta, și-ar mânca mintea.—Straja; Bucovina.

2085. Când în ziua de Crăciun mănâncă întâiu carne de vrabie, acela va fi ușor la muncă vara ca vrabia.—Stânca, Iași.

2086. Când imbuci de două ori mămăliță, fără a gustă din udătură, e a belșug; tot așa când uiți să iei din udătură, și înghiți mămălița goală.—Țăpu, Tecuciu.

2087. Când va curge zăcă de lemne în oala cu mâncare, atunci dacă vei mânca ai să faci viermi.—Tătăruși, Suceava.

2088. Se crede că e bine ca fetele să mănânce aluatul ras de pe covată și apoi vor plăcea ele flăcăilor.—Bucovina.

2089. Când pui mai multe linguri la masă, îți vor veni prieteni flămânzi.—Țăpu, Tecuciu.

2090. Nu e bine ca un bărbat să cânte, șezând la masă, c'apoi femeia lui va inebuni.—Bucovina; Sevastos (Călătorii).

2091. Să nu mănânci nespălat, că nu mai crești mare, și te innegrești.—Țăpu, Tecuciu.

2092. Pe prag nu este bine a mânca, căci se zice că acela își mănâncă norocul.—Bucovina.

2093. Când mănânci sâmbăta nespălat, nu se apropie ingerul 40 de zile de tine.—Tătăruși, Suceava.

2094. Când îți-i poftă de ceva, mănâncă, ori cere, că nu-i păcat. Femeia poate pierde, iar omul poată lăsa lapte din țâță, și i se coc apoi.—Țăpu, Tecuciu.

2095. Nu este bine a mânca uitându-te în oglindă, c'apoi acela își mănâncă norocul. Bucovina.

2096. Fala tânără să nu mănânce când duce pe cap vasul cu apă, că i se ceartă nuntașii la nuntă.—Vâlcea.

2097. Când te-ai pus la masă, să fii pus, că de te scoli, e rău.—Țăpu, Tecuciu.

1098. Când mănânci ceva fierbinte, să nu suflă să se răcească, căci se sparge vasul.—Palten, Puțna.

2099. Dacă oamenii flămânzesc degrabă, și mănâncă foarte des, fără a se sălură, este semn că va fi foamele.—Bucovina.

2100. Când vine cineva și te găsește la masă, să-l chemi, că-i mânat de Dumnezeu.—Țăpu, Tecuciu.

2101. Când la masă se varsă rachiul, e semn de ceartă. Ioneanu.

2102. Să nu mănânci în momentul când apune soarele, că te doare capul.—Vâlcea.

2103. Femeia însărcinată, dacă mănâncă carne de vânat, trebuie să strângă un os din acel animal, și să-l puie în scâldătoarea copilului; altfel copilul face niște răni ca acele de vânat.—Giulești, Suceava.

2104. Să nu mănânci culeat, ca faci a rău, ci să șezi în capătul oaselor. Țăpu, Tecuciu.

2105. Cel care mănâncă cu lăcomie sau ceva greșos, să bată din palme, ca să nu i se aplece.—Ioneanu.

2106. Să nu mănânci din cote, că te va durea mijlocul.—Țăpu, Tecuciu.

2107. Când mănâncă stăpânul casei, să nu lucre nime în casă, că nu-l va lua nimene în tr'o seamă, când vorbește în adunări.—Luncșoara.

2108. Nu-i bine să mănânci la straturi, că face ceapa sau usturoiul viermi.—Tătăruși, Suceava.

2109. Dacă vreun copil mic se înneacă cu vreun fel de bucate sau băutură, e bine a zice: «Gâtlejul lupului, firul macului», și nu-l va strică nimica. Bucovina.

2110. Când cuiva îi scapă dela gură o bucată de mâncare, i-i foame iubitului aceluia. —Rudeni, Argeș.

2111. Când îți cade bucătura din mână la masă, te vorbește cineva de rău.—Vâlcea.

2112. Când îți cade îmbucătura din gură, se zice că ți-o ia dracul; ca să scapi, s'o iei răpede de jos și s'o mănânci iar, căci dracul va plesni de necaz.—Vâlcea.

2113. Cel care mănâncă supă la masă, să beă după ea vin, ca să nu-l împungă vreun bou. —Ioneanu.

2114. Se crede că fata care mănâncă cântând, va căpăta un barbat ușor la mânia.—Bucovina.

2115. Să nu mănânci din oală, că-ți plouă la nuntă.—Palten, Putna.

2116. Să nu mănânci dat pe fereastră, că turbezi.—Palten, Putna; Ioneanu.

2117. Pasere, vilă rălăcită nu se mănâncă, că pătești ca Arie. (Capeți pânticăraie mare, lezezi mațele).—Stânca, Iași.

2118. Când mănă în casă, să nu fie ușa deschisă, că îi vor numi alții: «gură mare».—Luncușoara.

2119. Dacă se dă cuiva mâncare pe fereastră afară, aceluia îi vine să se tot ducă.—Giulești, Suceava.

2120. La lăsatul postului, dacă îți rămâne ciorba nemăncată, te apucă ploaia cu vraul pe arie. —Miluta, Mehedinți.

2121. Când mănânci trufandale de legume, cereale, fructe, etc., trebuie să zici: «Sănătate nouă în gură veche.—Stânca, Iași.

2122. În ziua de Paști să se mănânce întâi pește proaspăt, apoi alte bucate, ca să fii toată vara vioiu ca peștele.—Ioneanu.

2123. La Paști sau Crăciun, întâiu să mănânci pește sau pasere, ca să fii ușor ca paserea și vioiu ca peștele. Copiii la Crăciun fac frigărui de brabeți și scaiciori pe care îi usucă la coș, și în ziua de Crăciun îi mănâncă.

2124. Când te duci cu cofa la apă, să nu mergi mâncând, căci nu îți minte nimic.—Broșteni, Suceava.

2125. Când mergi pe drum să nu mânânci, căci uiți ceea ce ai făcut.—Palten, Pulna.

2126. Când mânânci roade nouă, să zici : «Roadă nouă, în gură veche».—Broșteni, Suceava.

2127. Femeia nu trebuie să iaie paseri pentru mâncare, că merge rău celor ce mânâncă.—Jud. Suceava.

CCCLXX. Mâneacă.

2128. Să nu te ștergi pe mâneacă, nici să mânânci ceva după ea, căci e rău de uitat. Vâlcea.

CCCLXXI. Mânie.

3129. Când aștepti pe cineva și-ți pare că vine, și el nu se arată, să știi că are să vie mâniaș.—Țăpu, Tecuciu.

2130. Când vezi pe cineva că-ți călă pururi harlag, și-ți poartă mânie, pândește unde-a călă, pune-i sare în urmă, și peste ea toarnă apă și zi așa : «Cum se topește sarea asta în apă, așa să se topească harlațul și mânia cutăruia înpotriva mea».—Țăpu, Tecuciu.

CCCLXXII. Mânz.

2131. Dacă te spurcă mânzul—adică dacă îl vezi pe nemâncate—să lași repede în jos colțul brăului cu care ești incins, căci îl vor mânca lupii.—Vâlcea.

2132. Când te spurcă mânzul, e rău de pagubă, și ca să scapi, porți brăul pe șold 6 săptămâni. Vâlcea.

2133. Dacă vezi mânz mai înainte de a avea boboci scoși, n'ai să ai parte de ei.—Popeni, Tutova.

CCCLXXIII. Măr.

2134. E a belșug să scuturi mărul în ziua de sf. Ilie, și măcar două mere de sunt, să chemi copiii în grădină și să le dai de pomână.—Țăpu, Tecuciu.

CCCLXXIV. Mărgele.

2135. Când pui mărgele la gât, plângi beat.—Catane, Dolj.

2136. Dacă un băiat poartă de mic mărgele, apoi se crede că crescând el mare și îmbătăndu-se, va plânge ca muierile, va fi muieros.—Bucovina; Adamești, Teleorman.

2137. Dacă pui copilului mărgele la gât, petrece zile cu necaz:

Mi-a pus la grumaz mărgele,
să petrec zilele mele
tot cu necaz și cu jele.

Marian. (Nașterea).

2138 Pentru ca fetele să se mărite iute, să puie mărgele pe prag când vine preutul cu botezul, ca să treacă peste ele.—Vâlcea.

2139. Dacă cineva visează că are, înșiră sau capătă mărgele, e semn că va plânge.—Bucovina.

CCCLXXV. Mărire.

2140. Copilul născut în zi mare, are să fie om mare.—Stânca, Iași.

2141. Se crede că cel ce se visează știindu-se pe un deal, va ajunge la o mărire și cinste mare; iar dacă se visează scoborându-se la vale, că și va pierde cinstea.—Bucovina.

CCCLXXVI. Marți.

2142. Marția este zi de ajun, adevă: la cine se fură o oaie, ori i se face alt rău, păgubașul ține zile asupra celui ce i-a făcut rău, și acelea le ține marția, și trebuie să fie 7 marți după olaltă, și crede că n a treia marți se prăpădește ori se bolnăvește cel vinovat, dacă nu merge la păgubaș să se roage de iertare.—Comuna Cugieru, Transilvania.

2143. Să faci bine marția, că-i curățitoare.—Țăpu, Tecuciu.

2144. Să nu începi la plug marția, că nu se fac bucatele. - Gotcea-mică, Dolj.

2145. Să nu începi de lucru de marți, că nu-i bine—Adamești, Teleorman; Bucovina; Ioneanu.

2146. Marția să nu pleci la drum, că nu-ți merge bine.—Jud. Suceava.

2147. Nu te mută marția niciodată, că nu e bine.— Stânca, Iași.

2148. Marți nici se loarce nici se coasă, că vine Marțole.— Sabolciu.

2149. Când torci marți seara, mânâncă vârcolacii luna.— Tătăruși, Suceava.

2150. Când lucri marți seara, nu-i bine de oi. Tătăruși, Suceava.

2151. Când iți tai unghiile marția, îi de năpaste.— Sevastos (Călătorii); Bucovina.

2152. Marția se lucrează la gura cămășii numai pentru cei morți.— Rudeni, Argeș.

CCCXXVII. Mărțișor.

2153. Se crede că este bine a înghiți în duminica Floriilor mălișoare sfințite, și apoi acela va fi scutit de gălci.— Bucovina.

2154. La zi întâiu de martie, fetele pun mărțișor la gât sau la mână, pe care îl țin până la finele lunii, ca să fie curate și rumene la față toată vara.— Ioneanu.

2155. Mălișoarele Floriilor nu e bine a le aduce în casă, ci a le pune sub streșina grajdului, și numai când tună și fulgeră, a afumă în casă cu ele, și apol fulgerul nu va atinge acea casă.— Bucovina.

CCCLMXVIII. Masă.

2156. Dacă pocnește masa sau altă ceva din casă, apoi e semn că casnicii se vor mută din acea casă.— Bucovina.

CCCLXXIX. Măsele.

2257. Dacă pui obadă dela roată pe foc, te dor măselele.— Țăpu, Tecuciu.

2158. Lumânarea de la Inviere e bună de durere de măsele.— Țăpu, Tecuciu.

2159. Dacă vrei să omori pe cineva, dă-i mătreață asudată

de cal, care rămâne pe săceală. Dușmanul tușește până ce-și scuipe bojogii.—Țăpu, Tecuciu.

CCCLXXX. Mătură.

2160. Să nu dai cu mătura în copil, că nu crește; nici în holteiu, că nu se însoară. — Stânca, Iași; Bucovina; Vâlcea; Broșteni, Suceava; Catane, Dolj.

2161. Să nu lovești feciorul cu mătura, că-l părăsesc fetele.—Sabolciu.

2162. Când dai cu mătura în vite, îi a pagubă. — Tătăruși, Suceava.

2163. Cu mătura să nu bați pe nimine. — Broșteni, Suceava.

2164. Pentru leuire să-l bați cu mătura pe nespălate, duminică dimineață. Vâlcea.

2165. Să nu rupi mătura, că-i a pagubă.—Țăpu, Tecuciu.

2166. La Crăciun și la Paști nu se mătură loată ziua prin casă.—Vâlcea.

2167. Noaptea nu se mătură casa.—Broșteni, Suceava.

2168. Dacă mătură o copilă sau și întrerupe măturatul, apoi se crede că ea va fi lăsată în mijlocul jocului.—Bucovina.

2169. Când mături dugheana, să nu mături din fund spre ușă, că dai mușterii afară; începe a mătură de la ușă, și strânge într'un colț.—Covurluiu.

2170. În ziua de ajunul Crăciunului, se mătură casa, ca să nu fie jivini tot anul. — Valahia moravă (Burada).

CCCLXXXI. Măța.

2171. Se zice că măța se roagă la Dumnezeu ca să nu fie într'o casă fără copii și donița să nu fie uscată.—Bucovina.

2172. Cui i-s dragi mății, i-s dragi și copiii. Holda, Suceava.

2173. Pisica aduce rău la casa omului, căci ea zice: «Să dea Dumnezeu să moară stăpânul, ca să mănânc tot ce este în casă».—Slobozia, Vlașca.

2174. Când se scărnavește măța pe sub pat ori după ușă, e semn că nu-i curat în casă. Țăpu, Tecuciu.

2175. Să crede că dacă se taie sau se părlește mățelor mustețele, apoi nu mai prind șoareci.—Bucovina.

2176. Dacă trece măța peste un copil nebotezat, copilul se spurcă.—Marian (Nașterea).

2177. Să nu mânânci după măță, că te ofligești. — Stânca, Iași.

2178. Când și-a linge măța labele, vin oaspeți în casă. -- Țăpu, Tecuciu.

2179. Când se suie măța pe cuptor, au să vie oaspeți. — Holda, Suceava.

2180. Dacă femeia groasă dă cu piciorul în măță, copilul va avea peri pe spate, Straja, Bucovina.

2181. Pisica care nu mânâncă pește 40 de zile, moare.— Ioneanu

2182. Când măța își ascute unghiile, alunci zice că ea vede pește.—Popeni, Tutova.

2183. Nu e bine fața să omoare măța, că are tot măți pe lumea cealaltă.—Cafane, Dolj.

2184. Se crede că dacă o măță linchește din bucate, și apoi mânâncă copiii din ele, li pot fi de stricăciune; deci spre a scuti pe copii de așa ceva, i se taie măței vârful cozii. Bucovina

2185. Plod de măță dat în mâncarea cuiva, acesta se inflă, tot lușește și stupește până moare.—Giulești, Suceava.

2186. Când la casa gospodarului mor mățele, sau fug, e semn rău.—Broșteni, Suceava.

2187. Să nu ei la casă măță neagră, că îi pe dracul în casă.—Moldova.

2188. Măță ori motan negru, cucuș negru și căne negru, aduc bine la casă.—Broșteni, Suceava.

2189. Să nu duci măță în car ori în căruță, că slăbesc vitele trăgace.—Stânca, Iași.

2190. Să nu duci mătă la mutat, peste apă trecătoare. — Moldova.

2191. Mătă să nu iei cu tine, când te muți în altă casă, că iei sărăcia. Broșteni, Suceava; Stânca, Iași.

2192. Să nu crești mătă vânăță pe vremea când se strâng bucatele de pe câmp, că să scârnăvește în casă. — Țăpu, Tecuciu.

2193. Se crede că dacă lușește mătă, va urmă vrajbă în casă. Bucovina.

2194. Când ai să te duci undeva, sau voești să începi un lucru, și ești îngăimat, neștiind dacă îți va merge bine, atunci să apuci mătă de urechi, pe după cap, cu degetul cel mare și cel mic, și să zici: «Dacă m'oiu duce în cutare loc ori dacă am să fac ceva și-mi va fi în plin, atunci să te bucuri, să te scuturi; iar de nu, să-mi stai ca turla'n valtră». - Dacă se va scutura, du-te, iar de nu, nu porni, că nu-ți va merge bine. — Hânțescu.

2195. Se crede că mătă mănăncă cu ochii închiși și apoi jură că n'a mâncat nimic. — Bucovina.

2196. Când mătă miorlăie noaptea, nu-i curat în casă. — Țăpu, Tecuciu.

2197. Când se uită mătă la fereastră, îi a vreme rea. — Tătărăuși, Suceava.

2198. Când se suie mătă în fereastră și șede acolo mult, are să se îndrepte vremea. — Holda, Suceava.

2199. Când mătă se spală, îi a moloșag. — Broșteni, Suceava.

2200. Când mătă șede'n valtra focului și se uită în cuptor, are să fie frig. — Tătărăuși, Suceava.

2201. Când se suie mătă pe sobă și se uită spre ușă, face a frig, iar când se culcă în mijlocul casei sau la prag, are să se încălzească. — Broșteni, Suceava.

2202. Când mătă își ascute unghiile de stâlpul hornului sau în alt loc, are să ploaie. — Parpanița, Vaslui.

2203. Se crede că acel bărbat cărui i-a dat femeia creeri de mână în mâncare, nu-și bate nevasta.—Bucovina.

CCCLXXXII. Mazere.

2204. Se crede că nu este bine a vărsa mazere pe jos, căci ele ar fi lacrimile Maicei Domnului, care nu-i bine să se verse pe jos. Bucovina.

CCCLXXXIII. Melesteu.

2205. Să nu mânânci mămăligă de pe melesteu, c'apoi când ești în mormânt, să nu le scoată lupii și să te mânânce.—Holda, Suceava.

2206. Dacă linge o copilă melesteul cu care s'a frecat mac, se crede că ea va căpăta un barbat pleșuv; dacă face aceasta un băiet, apoi va avea el o astfel de femeie.—Bucovina.

CCCLXXXIV. Mere.

2207. Înainte de sf. Ilie să nu sârli cu mere în sus, că bate piatra cât merele.—Broșteni, Tălăruși, jud. Suceava.

2208. Femeile măritate nu mânâncă mere până la sf. Petru, când impart de sufletul morșilor. Altele așteaptă până la sf. Ilie.—Țăpu, Tecuciu.

2209. Merele să nu se bată, apoi să se mânânce, căci va bate piatra.—Ioneanu; Vâlcea.

2210. Până la sf. Ilie nu se mânâncă mere, când se dau de pomană întâiu, căci n'au parte sufletele morșilor de pomană.—Jud. Suceava.

2211. Când se coc merele, părinți cari au copii morși, să nu mânânce până nu dau de pomană, căci dacă vor mânca copiii lor de pe lumea cealaltă nu pot să ea și ei mere, când se scutură merii acolo, în ziua de Sinziene și sân Petru, fiindcă au mâncat întâi părinții lor.—Vâlcea.

CCCLXXXV. Mers.

2212. Nu e bine să mergi cu spatele înainte și cu fața îndărăt, că cică Dumnezeu plânge și dracul râde.—Dolj.

CCCLXXXVI. Miel.

2213. Dacă te spurcă mielul de oaie și-l vezi culcat, atunci tot anul ți-e lene, stai culcat.—Vâlcea.

2214. De vei vedeă întâiu primăvara miel alb, tot anul vei aveă inimă bună; de vei vedeă negru, inima-ți va fi neagră.—Perieni, Tutova; Covurlui; Vascani, Suceava.

2215. Când vezi pentru întâia oară miei albi, vei face păduchi, iar de vei vedeă miei negri, ai să faci pureci.—Tătăruși, Suceava; Vascani, Suceava; Bucovina; Broșteni, Suceava; Stânca, Iași.

2216. Când vezi primăvara miel alb întâi, ai să fii tot anul.—Tătăruși, Suceava.

2217. Miel alb vâzind întâiu, e a noroc și ți se va împlini cel de pe urmă dor. Miel negru îți prevestește supărări peste an.—Țăpu, Tecuciu.

2218. Primăvara cine vede întâiu miel negru sau jupuit, e rău de moarte sau pagubă; e bine când vede miel alb.—Ioneanu.

2219. Când ți-a fură mieii, nu ai parte de pripas.—Covurlui.

2220. Să nu dormi în ziua de sf. Gheorghe, că iei somnul mieilor.—Covurlui; Ioneanu.

CCCLXXXVII. Miercuri.

2221. Miercuri nu se spală cămeși, că pe ceea lume bei zoala.—Stânca, Iași.

CCCLXXXVIII. Minciună.

2222. Se crede că cel care spune minciuni, trebuie ori să-și muște limba, sau și fără de aceea să-l doară limba.—Bucovina.

2223. Omul care are la ceafă groapă adâncă, e mare minciunos.—Țăpu, Tecuciu.

2224. Când cineva nimerește să facă ouăle cu zeamă, a dică moi, știe să mință.—Rudeni, Argeș.

CCCLXXXIX. **Minte.**

2225. Să nu coși nimic pe line, că îți coși mintea. — Jud. Suceava.

2226. Să nu coși haina când ești îmbrăcat cu ea, căci îți se incurcă mintea cum îți se incurcă ața; sau de nu, să îți ceva în gură. — Palten, Putna; Covurlui; Țăpu, Tecuciu; Bucovina.

2227. Să nu-și coase cineva ceva la haină îmbrăcat cu ea, căci își coase mintea; dar dacă voește ca aceasta să nu se prindă, în timpul când i se coase, să se țină cu mâna dreaptă de ceva. — Ioneanu.

2228. Să nu cârpești pe cineva, că-i cârpești mințile. — Vâlcea.

2229. Nu se mănâncă ceva uitat, că acela uită degrabă. — Jud. Suceava.

2230. Se crede că celînd cineva seara și punându-și cartea sub căpălăiu, nu va uita cele cetile. — Bucovina,

CCCXC. **Mire.**

2231. Mirele e dator să nu se bărbierească până în sara de *Vedere*. — Țăpu, Tecuciu.

CCCXCI. **Mireasă.**

2232. Când vine mireasa acasă, ea nu se dă jos, până nu vine soacră-sa să o ia. — Vâlcea.

2233. Mireasa toate le poate face cât este mireasă, numai să nu se leie și să nu aducă apă de la fântână, că văduvește. — Țăpu, Tecuciu.

CCCXCII. **Miriște.**

2235. Pe cine-l doare mijlocul de secere, să puie un șumuiag de mirește sub brâu, sau sub curea. — Țăpu, Tecuciu.

CCCXCIII. **Moară.**

2235. Când te duci la moară, să nu pui cu ciurul boabe în sac, că se frânge moara.

Să nu forci în moară, că se sparg pietrele. — Vâlcea

CCCXCIV. Moarte.

236 Se crede că dacă il infioară pe om, i s'a uitat moartea în ochi.—Bucovina.

2237. Să nu se scalde cineva unde se întâlnesc două ape, căci e rău de moarte.—Ioneanu.

2238. Nu stânge lumina în noaptea de Crăciun, că-ți moare cineva. Moldova.

2239. Să nu te piși în baltă ori în apă curgătoare, că moare măta.—Vâlcea.

2240 Să nu tai sămbătă nici un fel de animal, că-ți moare cineva din casă—Vâlcea

2241. Când îți iese ursu 'n cale, e a moarte.—Țăpu, Tecuciu.

2242. Când ingenunche bouul la nunță, e rău de moarte.—Vâlcea.

2243. Dacă omori o broască sau mergi cu picioarele înapoi, îți va muri un părinte.—Hânțescu

2244. Când cade bradul dela mireasa, e rău de moarte.—Vâlcea

2245. Nu e bine ca mireasa să vadă bradul vineri seara, că e rău de moarte.—Vâlcea.

2246. Când mânânci nuci, perje, etc., și-ți cere cineva una, tu să-i dai două, că alfel îți moare părechea.—Țăpu, Tecuciu.

2247. Cine pune nuci în pământ, pentru a avea pomi, va muri. Ca să nu moară, să pună nucile în câte un cerc de lemn dela butie ori butoiu, și să-l îngroape în pământ, căci se crede că atunci va muri, când se va face nucul atât de gros cât a fost cercul de larg.

2248. Nucii de asemenea să nu-i tai, că-i rău de moarte.--li poți tăia însă când frunchiul lor va fi atât de gros cât și al tăietorului.—Vâlcea.

2249. Când văzând pe cineva, îți pare că seamănă cu alt-
A. Gorovei, *Superstiții*.

cineva care-i morl, să nu zici: «Sărmanul N., dacă trăia, ar fi fost acum ca T.», căci moare și acest T.—Cu toate acestea, când vorba e scăpată, trebuie să adaugi: «Nu fie de-o măsură».—Țăpu, Tecuciu.

2250 Când ți se îngălbenește un deget, și-l observi în casă, are să-ți moară o rudă, iar dacă-l observi afară, are să moară un străin.—Hânțescu.

2251. Când doi soți își dau mâna înaintea altarului, cel al cărui mână este mai rece, acela va muri mai înainte.—Moldova.

2252. Când ginerile nu se rade la nuntă, e rău de moarte.—Vâlcea.

2253 Când un mire găsește pe altul în biserică, să se lege la ochi ca să nu-l vadă, căci altfel unul din ei trebuie să moară.—Țăpu, Tecuciu.

2254. Când se întâlnesc două fete care sunt logodite, schimbă câte un ac sau inel, sau și flori, ca să nu moară din vre-o parte; asemenea și când se întâlnesc două nunți.—Rudeni, Argeș.

2255. Dacă se însoară un băiat și se mărită o fată în acelaș an din aceeaș casă, moare unul din ei.—Catane, Dolj.

2256. Ginerile să nu se ducă la pădure și la moară, că e rău de moarte.—Vâlcea.

2257. De se strâmbă mireasa la soacră, moare soacra.—Vâlcea.

2258 Să nu arzi în casă trei lumânări de odată, fiind rău de moarte.—Ioneanu.

2259. Copilul care se naște cu spârnel în frunte, îi mor părinții.—Catane, Dolj.

2260. Să nu spui numele copilului în ziua care-l botezi, că nu va trăi mult.—Goicea-mică, Dolj.

2261. Copilul care în anii de nță crește văzând cu ochii, are să moară.—Țăpu, Tecuciu.

2262. Când doi copii își fac necesitățile, cu o mână să-și

ție cămeșa, iar cu alla să se ție de păr, ca să nu li moară părinții. — Țăpu, Tecuciu.

2263. Să nu doarmă cineva cu fața în sus și cu mânele pe piept. căci trage a moarte.—Ioneanu

2264 Când se rupe jugul la nuntă, e rău de moarte.—Vâlcea.

2265 Femeia îngreunată să nu scalde sau să facă altă treabă la mort, ca să nu moară din facere.—Țăpu, Tecuciu.

2266. Dacă o femeie însărcinată trece un mormânt, îi moare copilul.—Moldova.

2267 Se crede că dacă se lă femei nouă miercuri după oaltă, îi va muri bărbatul.—Bucovina.

2268. Femeile să nu umble cu coadele despletite, căci trag a moarte pentru bărbații lor.—Ioneanu.

2269. Dacă își spală o femeie maritată capul vinerea, apoi se crede că-i va muri bărbatul.—Bucovina

2270. Soțul unui mort nu se piaptănă o săptămână dela moartea lui, fiind rău de moarte pentru acel soț.—Ioneanu.

2271. Dacă vreo persoană ce se află în casa mortului strănută, să-și rupă puțin cămeșa sau haina, ca să nu i se întâmple acelaș lucru.—Ioneanu.

2272. Sâmbăta și marția nu se taie guri la cămăși, căci e rău de moarte.—Ioneanu.

2273. Ciubotarul să nu primească la dres o ciobotă despechiată, că-i moare nevasta.—Țăpu, Tecuciu.

2274 Se crede că nu e bine a da mâna cu cineva peste prag sau cruciș, că la din contra va muri unul dintrânșii — Bucovina.

2275. Să nu mergi înapoi, că-ți mor părinții.—Sevastos (Călătorii); Bucovina.

2276 Să nu umbli cu un picior desculț și cu unu încălțat, căci moare cineva din casă.—Catane, Dolj; Țăpu, Tecuciu; Ioneanu.

2277. Să nu treci peste piciorul cuiva, că moare mamă-la. Dacă ai greșit, întoarce-te înapoi, pe unde ai trecut, ca s'o scapi.—Copăcioasa, Gorj.

2278. Când mor copiii cuiva, e bine a adună pelice dela nouă case, a căror gospodari nu sunt cununați de al doilea, și a face straiu copilului, și apoi acesta nu va muri de nimic.—Bucovina.

2279. Când zaci și-ți iese stărlici pe trup, e semn de moarte —Stânca Iași.

2280. Acul rupt să nu-l asvârli, ci să-l înfingi undeva, că altfel îți moare un copil. Țăpu, Tecuciu.

2281. Fala trebuie să știe a face ițe înainte de a se mărita, căci dacă va învăța pe urmă, îi moare bărbatul. Dolhasca, Suceava.

2282. Când dai cu mălura prin pat îți mor copiii.—Țăpu, Tecuciu.

2283. Sâmbătă nu bine a croi cămeși pentru cineva, ca nu cumva acela pentru care să croi, să moară.—Bucovina.

2284. Să nu lași pirostreile pe foc, că-ți moare soacra.—Țăpu, Tecuciu.

2285. Se crede că dacă clădește cineva o casă nouă, trebuie să moară cineva din familia lui.—Bucovina.

2286. La casă nouă, perețele de din dos nu-l lipești bine și nu l văruești până peste doi, trei ani, ca să nu moară cineva.—Sevastos (Călătorii); Bucovina.

2287. Se crede că dacă se adaugă la casă veche ceva nou, apoi trebuie să moară cineva din acea casă.—Bucovina.

2288. Să nu te măsoari cu frești, că mori.—Țăpu, Tecuciu.

2289. Când îți moare copilul de întâiu, să pleci de acasă cu nevasta, ca să fugă moartea de casă, cum ați fugit voi.—Catane, Dolj.

2290. Unele femei nu bocesc, nu se despletesc și nu se duc după primul copil mort, nici nu tămâiază 40 de zile, ca să nu-i moară și alții.—Țăpu, Tecuciu.

2291. Când îți mor flăcăi și fete mari, să nu te înveselești 40 de zile, ca să nu îți mai moară.—Țăpu. Tecuciu.

2292. În casa unde se află un mort, nu se mătură, până nu se înmormântează mortul, fiind rău de moarte și pentru alții din acea casă.—Ioneanu.

2293. Albia sau vana în care s'a scaldat mortul, se răs-toarnă cu gura în jos și nu se mai întrebuințează până după înmormântare, fiind rău de moarte și pentru alții.—Marian (Înmormântarea); Ioneanu.

2294. Când se încălzește apă pentru scăldatul unui mort, să nu se împingă făciunii de foc sub vas, căci e semn de facerea focului și pentru al. morți.—Ioneanu.

2295. Îngroparea mortului să nu se facă luna, căci e rău de moarte.—Vâlcea; Ioneanu.

2296. După ce s'a scos mortul din casă, se închid după el pe loc ușile și ferestrele, crezându-se că la din contra ar intra moartea iarăși în acea casă, și ar cere alte victime.—Bucovina.

2297. Pe drum, ducând mortul, nici să te întorci, nici să te uiți înapoi, că-ți va muri cineva din familie.—Vâlcea.

2298. Se crede cu dacă a fost cineva la înmormântare, trebuie apoi să-și spele mânele, căci la din contra va muri cineva din casa lui.—Bucovina.

2299. La casa unde a murit cineva, nu se spală rufele și nu se spoaște o săptămână, fiind rău de moarte pentru membrii rămași în acea casă.—Ioneanu.

2300. Când se duc să dreagă mortul (iau un mestecău și-l înfing în mormânt, pun tărățe acolo, aprind călți), se duc și se întorc muți (nu vorbesc), ca să nu moară ai de acasă.—Catane, Dolj.

2301. Când stăpânul unei case nouă face pomană pentru morți, nu o face în casa lui, ci în altă casă, fiind rău de moarte.—Ioneanu.

2302. Spre a află ori de vor l ai sau muri, femeile topesc

ceară sau plumb. Dacă plumbul sau ceara topită ia forma crucii, apoi e semn de moarte; dacă ia o altă formă, apoi se zice că respectiva va trăi.—Bucovina.

2303. Nu e bine să întoarcă cineva pe altul dela moarte.—Rudeni, Argeş.

2304. Când bolnavul nu stă cu capul pe perină, e semn că se sfârşeşte.—Țăpu, Tecuciu.

2305. Să nu laşi cenuşă multă pe vatră, căci rămân locurile unde au stat oalele, şi la moarte rămâi cu ochii deschişi şi gura căscată.—Țăpu, Tecuciu.

2306. Când ieşi afară cu udul, şi după ce ai terminat, te scutură câte odată nişte fiori, atunci trece moarlea pe lângă tine.—Țăpu, Tecuciu.

2307. Copiii cari plâng mult, cobesc a moarte pentru ei sau pentru vreun părinte al lor.—Ioneanu.

2308. Când un copil mic merge de andaratele, sau se învârteşte în loc, este semn că-i va muri tatăl său.—Vâlcea.

2309. Când un copil doarme cu şezutul în sus, cobeşte a moarte.—Ioneanu.

2310. Dacă se pun pelinţile unui copil la uscat, trebuie a luă sama ca nu cumva să ardă, că apoi copilul ar muri. —

2311. Dacă trece cineva peste un copil sau îl măsoară cu cotul, moare sau măcar se chirceşte.—Transilvania (Marian, Naşterea).

2312. Când unui copil îi cresc dinţii mai întâiu în falca de jos, copilul are să trăiască lung timp; iar când îi ies întâiu în falca de sus, are să moară degrabă.—Bucovina (Marian, Naşterea).

2313. Copiii cari merg pe drum şi calcă în vigajuri de căruţe, li vor muri părinţii.—Ioneanu.

2314. Se crede că copiii cari se nasc sâmbăta, mor curând.—Bucovina.

2315. Când legeni albia copilului, fără ca el să fie în ea, copilul moare.—Broşteni. Suceava.

2316. Dacă e vreun mort în sat, și strigă vreun gazar, ori altcineva prin sat, se zice că în curând mai moare și altcineva. — Adamești. Teleorman.

2317. Spre a ști ori va trăi cineva anul curent, se face din două paie o cruce, care se pune sub pască și apoi se dă ea cu crucea ceea pe lopată și în cuptor; dacă a ars crucea cea de paie în cuptor, apoi se zice că respectivul va muri în acel an. — Bucovina.

2318. Când cântă cucuveica pe casă, va să moară cineva din acea casă. — Tătăruși. Suceava; Broșteni, Suceava; Bucovina.

2319. Se crede că dacă face cârțița movilă sub perețele casei, va muri cineva din acea casă. — Bucovina.

2320. În casa unde zace cineva, dacă se bat și se mușcă mâțele, bolnavul va muri. — Moldova.

2321. Când urlă cățele, e semn că va muri cineva în acea casă. — Moldova; Bucovina; Ciulnița, Iași.

2322. Dacă fac câinii gropi pe lângă casă, apoi se crede că va muri cineva din acea casă. — Bucovina; Ioneanu.

2323. Groapa și măsura gropii unui mort se păzesc, ca să nu treacă peste ele un câine, căci atunci va muri cineva din familie. — Ioneanu.

2324. Se crede că dacă boncăluiesc vifele, va muri gospodarul casei. — Bucovina.

2325. Când rage un bou dela carul în care se duce mireasa la casa mirelui, e semn de moarte. — Marian (Inmormântarea).

2326. Se zice că acela ce a auzit vifele vorbind, sau a văzut deschizându-se cerul, acela nu trăiește mult. Bucovina.

2327. Când cucul cântă aproape de casă și e un bolnav în ea, acela va muri. — Broșteni, Suceava.

2328. Dacă vede cineva cucul șezând pe un putregaiu, se crede că acela va muri sigur în acel an. — Bucovina

2329. Când miaună mâțele și se spurcă în casă, e semn de moarte.—Marian, (Inmormântarea).

2330. Se crede că dacă își face rândunica cuib sub streșina vreunei case, va muri cineva din acea casă.—Bucovina.

2331. Când cântă vreo găină cucoșește, moare cineva din acea casă.—Jud. Suceava; Bucovina.

2332. Osul dela pieptul găinei (iedeșul), tras de doi, la care rămâne hârlețul, are să-l îngroape pe celălalt.—Jud. Suceava.

2333. Dacă două persoane voesc să știe care din ele va muri mai întâiu, apoi iau o furcă dela pieptul unei găini, și fiecare trage de câte un corn, și a cui corn se frânge, acela se crede că va muri înaintea celuilalt.—Bucovina.

2334. Se crede că voind cineva să plece în călătorie, și nevoind cai să plece din loc, este semn rău și respectivul va muri în curând.—Bucovina.

2335. Când pocnește în casă, moare cineva.—Broșteni, Suceava; Sevastos (Călătorii); Marian (Inmormântarea)

2336. Când vezi vreo roșeață pe fața unui mort, este semn că-ți va muri cineva.—Moldova.

2337. Când se clatină pulpa dela picior, e semn că va muri cineva.—Tătăruși, Suceava.

2338. Dacă se întâmplă că puii de găină, de câteva zile, cântă, este semn rău, și din acea casă în curând va muri cineva.—Bucovina.

2339. Se crede că dacă s'a făcut dintr'o tufă de bărbănoc o cunună pentru vreun mort, nu e bine a face tot din acea tufă una și pentru o mireasă, c'apoi aceea nu ar trăi mult.—Bucovina.

2340. Când un om este bolnav tare, se pun mai multe rămurele de Lemnul Domnului să mocnească la foc, într'o oală, și dacă până a doua zi apa se face roșie, e semn că bolnavul va muri, iară dacă e albă, e semn că va trăi.—Marian (Inmormântarea).

2341. Dacă inflorește o mirtă într'o oasă unde sunt mai multe copile, apoi se crede că una din ele va muri curând.—Bucovina.

2342. Mătrăguna, dacă este undeva în grădină, nu se scoale, că apoi moare fata sau gospodina casei aceleia.—Bucovina

2343 Nu-i bine să spui bocetele care spun femeile când duc mortul la groapă, fiindcă se poate pricinui moarte cui va.—Istria (Burada).

2344. Când găsești șerpi prin holdă, moare cineva și dintrânsul ajunge la pomană.—Grozești, Mehedinți.

2345. Pe cine strigă bolnavul când e aproape să moară, acela va muri îndată după el.—Broșteni, Suceava.

2346. Se crede că dacă află cineva bani în pământ, acela în curând va muri.—Bucovina.

2347. Dacă îți curge sânge din nas, îți va muri o rudă. — Broșteni, Suceava.

2348. Se crede că dacă i se pare cuiva că-l strigă cineva, apoi nu-i a bine, și i se apropie sfârșitul vieții.—Bucovina.

2349. Pentru cel care pierde vreun inel din deget, este semn că va muri cineva din familia sa.—Ioneanu.

2350. Când cade icoana, e semn că va muri cineva din casa aceea.—Tătăruși, Suceava; Bursucani, Covurluiu; Bucovina.

2351. Când îți se pare că trag clopotele, va muri cineva.—Hănțescu.

2352. Dacă lumânarea care arde în altar se stânce de la sine, semn că moare preotul —Moldova.

2353. Când sună mult clopotele, după ce le ai lăsat de tras, e semn că vor muri oameni —Tătăruși, Suceava.

2354 Când rămâne în sobă ori pe vatră numai un tăciune, e semn că are să moară unul din soți — Broșteni, Suceava

2355 Noiți negre de-ți iese pe unghii, e semn de moarte —Stânca, Iași

2356 Când ți se fac pete negre pe mâni, este semn că moare cineva din neamuri.—Sevastos (Călătorii); Bucovina

2357. Când pocnesc grinzile, moare cineva.—Sevastos, (Călătorii); Ioneanu.

2358 Când din greșală ori din nebăgare de seamă, intră întâiu în casă, om sau copil cu capul gol, să știi că copilul moare.—Țăpu, Tecuciu.

2359 Acela dintre doi tineri căsătoriți care adoarme întâiu, va muri înainte.—Moldova.

2360 Moarte arată, ori ție, ori nevastei, ori ibovnicei, când vei zări într'o dimineață, inelul ruginit pe degetul tău. — Țăpu, Tecuciu.

2361. Se crede că dacă intră cineva într'o casă și i se pare că miroase a lămâie, în acea casă va muri cineva. — Bucovina; Țăpu, Tecuciu.

2362. Când se strică blidele din casă, e semn de moarte. — Marian, (Inmormântarea)

2363. Când lucruri din casă (masă, scaun, dulap, etc) trosnesc, așa din senin, e rău de moarte.—Vâlcea.

2364 Când cade oglinda din cuiu și se strică e semn de moarte.—Marian (Inmormântarea); Bucovina.

2365. Dacă vreo icoană sau altceva din biserică se crapă, e semn că unul din preoții acelei biserici va muri — Ioneanu

2366 Se crede că dacă din întâmplare se află 13 inși la masă, apoi până într'un an unul din ei va muri.—Bucovina.

2367. Dacă aluatul din pască nu crește, atunci îți moare cineva din casă în anul acela; tot asemenea și dacă iese ouăle urâte. - Sevastos, (Călătorii).

2368. Se crede că două persoane care beau o băutură și pun paharele de odată la gură, vor muri odată.—Bucovina.

2369 Dacă-i pică cuiva cuțitul din mână și se implântă în pământ, în timpul ospățului de botez, copilul va muri de moarte nenaturală. — Marian (Nașterea).

2370. Colaci, pâni, etc., nu se pun în cuptor fără de soț, că la din contra acelei gospodine i-ar muri barbatul. — Bucovina.

2371. Să nu mânânce cineva într'o rână că-i va muri un membru din familie — Ioneanu.

2372. La nuntă, dacă se întâmplă să cadă cu bradul acel care-l duce, atunci să se știe că moare mireasa, ori curând, ori mai târziu. Vâlcea.

2373. Mireasă cu mireasă la cununie să nu se întâlnească, că una din două moare. — Ciulnița, Ialomița; Ioneanu.

2374. Acela dintre miri va muri întâiu, a căruia lumânare de cununie se va trece mai întâiu — Moldova (Sevastos, Călătorii); Jud. Suceava.

2375. Dacă lumânarea de la cununie se rupe, unul dintre soți va muri curând, sau va avea o nenorocire. -- Sevastos. (Nunta)

2376. Când se cunună doi tineri, se observă lumânările nașilor; dacă lumânarea unuia e mai trecută ca a celuilalt, e semn că va muri înaintea celuilalt. — Brosteni, Suceava.

2377. După ce mirii sau cununat, și se întorc de la biserică, dacă până acasă pierde vreunul din ei ceva, se crede că acela va muri. Ioneanu

2378. Se crede că nu e bine a aprinde trei lumânări într'o odaie, căci la din contra va muri cineva din acea casă. — Bucovina.

2379. Se crede că nu e bine a veni cu lumini de ceară în mână într'o casă, căci la din contra acolo va muri cineva. — Bucovina

2380. Dacă se strică în timpul ospățului un pahar, apoi se crede că va muri unul din logodnici. — Bucovina

2381. Dacă calcă cineva peste paiele cruciș aflate în casă și nu despărțește cu piciorul crucea de paie, ci trece peste dânsa, se crede că acela în curând va muri. — Bucovina

2382. Dacă vreun bolnav nu vrea căpătăiu, puține zile are. Țăpu, Tecuciu.

2383. Dacă cineva s'a bolnăvit greu și s'a înfors singur cu fața la părete, apoi se crede că va muri; dacă însă s'a așezat cu fața în casă, apoi se crede că se va însănătoși. — Bucovina.

2384. Când un bolnav se împărțășește și anafora ce este în linguriță șeade deasupra vinului, bolnavul se va face sănătos; iar de cade la fund, va muri. Ioneai.u.

2385. Se crede că dacă rămân la un mort amândoi ochii sau numai unul deschis, apoi în curând va muri cineva din acea casă. — Bucovina

2386. Dacă un mort va fi moale, este semn că va muri vreo rudă a sa după el. — Ciulnița, Ialomița.

2387. Când cămeșa omului se greșește prea lungă, are să mai moară cineva din acea casă. — Broșteni, Suceava.

2388. Dacă sicriul e mai lung de cât mortul, locul rămas gol cheamă și pe alte rude. — Marian, (Înmormântarea).

2389. Se crede că dacă nu se închide poarta ogrăzii de la drum, pe timpul când duc vreun mort, în casa acelei ogrăzi va muri cineva. — Bucovina.

2390. Dacă unui bărbat îi mor trei femei, să nu se mai însoare, căci a patra îl îngroapă și pe el. — Ciulnița, Ialomița.

2391. Când te lovești cu cineva cap în cap, să scuipi repede jos. Care o scuipi mai pe urmă, îi mor părinții, și te doare capul. — Catane, Dolj.

2392. Dacă visezi vreun mort din rudele tale, unu din casă va muri. — Ciulnița, Ialomița.

2393. Se crede că acel ce visează că a căzut într'o prăpastie, va muri.

2394. Dacă visează cineva că s'a risipit vreo casă, apoi se crede că din casa respectivă va muri cineva.

2395. Se crede că dacă visează cineva pe oarecare om în vestminte nouă, acela va muri.

2396. Se crede că dacă visează cineva că face straluri, apoi va muri cineva din acea casă.

2397. Dacă visează cineva vaci, apoi e semn că i s'a făcut pe ursită și că are să moară.—Bucovina

2398. Când se stârnește de odată furtună, vânt și ploaie sau viscol, trebuie să se fi făcut moarte de om — Jud. Suceava.

2399. Dacă la facere, pe femeie o pălește de ursită, și nu se află nimine să-i desfacă, atunci moare.—Mălini, Suceava.

2400. Dacă mor întruna copiii într'o familie, la cea mai apropiată naștere se prinde un cucuș, de este prunc, iar de este pruncă, o găină, și se îmbracă în îmbrăcământul cu care a venit cel nou născut pe lume, și se zice :

Dau cap
 pentru cap,
 ochi
 pentru ochi,
 nas
 pentru nas,
 gură
 pentru gură.

înșirând toate ce se află la om. Se face apoi o groapă în chilia unde a căzut copilul când s'a născut, și cosindu-se ciocul animalului cu ață tare, se îngroapă acolo, puindu-se în groapă o bucățică de tămâie albă și alta neagră.—Banat (Marian. Nașterea).

2401. Dacă într'o casă moare capul familiei, în acea zi se înjugă boii de la acea casă cu jugul răsturnat, spre semn că dacă a murit gospodarul, toate vor merge anapoda și pe dos.—Ioneanu.

2402. Să nu te duci la înmormântarea popii, ca nu cumva să-i vezi fața, că nu mai ieși la a doua înviere. — Țăpu Teuciu.

2403. Unii lovesc cu piciorul capul copilului mort fără botez; altfel copilul ar învia și ar face mult rău semenilor săi. —Moldova.

2404. Celui care îi moare întâiu, clopotul nu se trage și umblă cu căciula în cap.—Vâlcea.

2405. Cui i-a murit cineva, acela cară nouă săptămâni apă câte o cobiliță, unei rude, în fiecare zi câte una, de la Joi-mari până la Joi-moși, de sufletul aceluia.—Țăpu, Tecuciu.

2406. Se crede că acela care a avut aice pe pământ mai multe femei, pe ceea lume va trăi cu acea de'nțaiu, iară celelalte vor stă în urma ei. Bucovina.

2407. Femeia care moare în poziție, să i se dea de pomană un scăunel și un baston, ca să aibă pe lumea cealaltă, pe ce ședeă și în ce se sprijini.--Ciulnița, Ialomița.

2408. Se crede că copiii cari mor înainte de miezul nopții iau pânea și averea părinților. iar acei cari mor spre ziuă, aceia lasă părinților pânea și averea. - Bucovina.

2409. Unui mort i se leagă o pară de argint cu degetul cel mic de la mâna dreaptă, ca să aibă cu ce plăti vama pe lumea cealaltă.—Ioneanu.

2410. Se crede că dacă îi mor cuiva copiii, aceasta este vina cumătrului, deci dacă va schimba cumătrul, îi vor trăi copiii.—Bucovina.

2411. Când moare o fată mare, rufăria i se coase cu ață neinodată, căci de o va înodă, ursitorul ei ce era să-l ia de bărbat, nu se va mai însura.—Ioneanu.

2412. La un mort se coase fără nod. —Sevastos, (Călătorii).

2413. Se crede că murind cuiva copiii, face bine dacă vinde un copil cuiva și îl dă pe fereastră, carele după ce i s'a pus alt nume, se aduce înapoi, și acest copil va trăi—Bucovina.

2414. E mai bine când moare omul noaptea de cât ziua, pentru că ziua nu-i dau paserele pace. - Bucovina (Marian. În mormântarea).

2415. Când e femeia îngreunată, să nu ia foc din saf, că are să se murdărească moartă.—Țăpu, Tecuciu.

2416. Dacă moare o femeie grea, se ține aceasta de o mare nenorocire, căci se crede că pe ceea lume va umblă veșnic într'o astfel de stare. Bucovina.

2417. Se crede că cel ce moare tânăr, pe ceea lume va trăi tânăr, iar cel ce moare bătrân, pe ceea lume va trăi ca om bătrân.—Bucovina.

2418. Perna la mort se face din florile aduse de femei. — Țăpu, Tecuciu.

2419. Dacă mortul stă cu gura deschisă, se roagă la oameni ca să-l ierte, ori cere de pomană, ori e semn că are să mai moară cineva din acea casă—Bucovina, (Marian, În mormântarea).

2420. E păcat dacă se bocește mortul noaptea.—Țăpu, Tecuciu.

2421. Poporul crede că murind cineva de moarte năprasnică, așa i-a fost scris, deci așa trebuia să se întâmple numai de cât, mai curând sau mai târziu.—Bucovina.

2422. Nu e bine să vorbești de morți noaptea. — Catane, Dolj.

2423. Oala în care s'a fierț apă pentru scaldătoarea mortului, se îngroapă (Transilvania), ori se sparge (Muntenia), ca să nu mai moară și alții.—Marian (În mormântarea).

2424. Când te duci într-o casă unde este vreun mort, să nu zici buna ziua, sau buna seară, căci pentru casnici, numai bună nu este acea zi sau acea seară.—Hănțescu.

2425. Unde e mort, nu se dă bună-vremea, nici nu se face nimic, că amorțesc mâinile.—Jud. Suceava.

2426. Când se dă de pomană pâne și vin, și cel care le primește, voind să bea din acel vin, greșește și varsă pe jos, aceasta este vreun semn că i-a fost foame și sete mortului, pentru care s'a dat acea pomană. Ioneanu.

2427. Cei ce vin la mort, nu se petrec, că nu-i bine.—Preulești, Suceava.

2428. Să nu treci calea mortului, că-ți amorțește mâna. — Catane, Dolj.

2429. Se crede că dacă sapă cineva o groapă pentru un mort, și apoi plouă în acea groapă, mortul merge în rai.

2430. Se crede că dacă mor copiii, nu este bine a plânge mult, c'apoi aceștia pe ceea lume vor trebui să beie lacrimile.

2431. Se crede că dacă cineva căruia i-au murit mai înainte copii și neamuri, îi vin sufletului lui cei mai înainte răposați ca îngeri și-l primesc, dacă respectivul n'a avut rude sau copii, apoi nu-l întâmpină nimeni pe ceea lume. — Bucovina.

2432. Când unui bolnav îi vin lacrimi fără să spuie ceva, el plânge, în el, că moare.—Țăpu, Tecuciu.

2433. Dacă muribundul zace cu capul pe perne umplute cu pene, nu poate muri.—Marian (Inmormântarea).

2434. Dacă cineva nu poate muri, să i se puie sub cap un cojoc, c'apoi va muri ușor — Bucovina.

2435. Dacă un bolnav se canonește prea greu, i se ia perna de sub cap, punându-i-se sub picioare; astfel își dă duhul.—Țăpu, Tecuciu.

2436. Dacă cineva nu poate muri, să se ridice din pat și să se puie jos, și apoi îndată va muri.—Bucovina.

2437. Ca să poată muri, cel ce se chinuiește, i se pune sub cap vreji de mazere.—Marian (Inmormântarea).

2438. Dacă nu poate muri cineva și se chinuiește greu, apoi e bine a-l scâlda în o scaldătoare făcută de lemn de chin, și va muri ușor.—Bucovina.

2439. Când un bolnav se chinuiește mult până ce moare, acela are multe păcate și nu-l iartă Dumnezeu.—Ioneanu.

2440. Cel ce a făcut strâmbătăți în lume, nu poate muri ușor, se chinuiește până ce-și dă sufletul. -- Dacă a fost morar, trebuie să-i puie sub cap diferite unelte de moară, fiindcă ar fi furat la măsură; feciorului boeresc i se vără o prăjână în casă pe fereastră și i se pune în mână, fiindcă a măsurat strâmb ogorul. — Marian (Inmormântarea); Ioneanu.

2441. Când moare cineva, nu-i bine să-i ție lumina unul

din neamurile mai de aproape, căci bolnavul se chinuiește până moare. - Marian (Inmormântarea).

2442. După ce o persoană a murit, corpul i se scaldă într'o albie, ca să se ducă curat pe ceea lume.—Ioneanu.

2443. Cine scaldă un mort, dacă nu-i spală lipul tot de sub unghii sau tina de pe corp, are să o mănânce el pe cealaltă lume.—Marian (Inmormântarea).

2444. Dacă moare cineva, se măsură cu o ață lungimea lui ca să rămâie norocul lui în casă.—Bucovina.

2445. Oinul mort să nu-l incingi moale, că se împiedică în țoale.—Vâlcea.

2446. Un mort se inmormăntează cu hainele cele mai bune pe care le a avut, că infățișându-se înaintea lui Dumnezeu, pe lumea cealaltă, să fie curat.—Ioneanu.

2447. Prin unele locuri un mort se așează cu picioarele spre ușă, adică gata de plecare. De aceea este și zicătoarea : «Vede-te-aș cu picioarele înainte».—Ioneanu.

2448. Unui mort i se pune orăriu pe frunte, ca să fie păzit de focul cei nesfâns.—Ioneanu.

2449. Dacă se așează mortul cu capul spre ușă, tot neamul i se topește.—Mălini, Suceava (Marian, Inmormântarea).

2450. În perna care se pune sub capul unui mort, se pune săpunul cu care a fost scaldat, pieptenele cu care s'a pieptănat și acul cu care i s'a cusut hainele, ca să aibă și pe ceea lume săpun de spălat, piepteni de pieptănat și ac cu care să coase.—Ioneanu.

2451. Paiete pe care a fost mortul la spălare, se aruncă noaptea pe rău sau se îngroapă în pământ, ca să nu calce nimeni pe ele, căci nu e bine. Bucovina, (Marian, Inmormântarea).

2452. Dacă rămâne mortul singur în casă, se apropie necuratul de el. De aceea i se pune pe piept un inel de argint sau o secere.—Transilvania.

2453. Dacă mortul are față veselă, e semn că cei ce l-au
A. Gorovei, *Superstiții*.

îmbrăcat i-au intrat în voie și că pe cealaltă lume a fost primit cu bucurie în vestmintele cu care l-au îmbrăcat. — Marian, (Înmormântarea).

2454. Dacă mortul rămâne cu ochii deschiși, în casa aceea are să fie foamele; ori e semn că și-a pierdut vieța în somn.—Bucovina (Marian, Înmormântarea).

2455. Dacă cadavrul, până la înmormântare, capătă miros greu, se crede că în vieța lui a făcut multe păcate. — Ioneanu.

2456. Dacă se ține un mort mai multe zile și trupul lui începe a crește, apoi se crede că punând o secere pe pânțele, va încetă creșterea cadavrului.—Bucovina.

2457. După ce moare cineva, i se închid ochii, ca să nu vadă jalea și durerea celor ce-l înconjoară — Ioneanu.

2458. Când moare cineva într-o casă, să nu mătură nici să nu scuturi casa până ce nu iese mortul din casă.—Broșteni, Suceava.

2459. Fiindcă omul se naște cu capul înainte, la mormânt se duce din potrivă: cu picioarele înainte. — Ioneanu.

2460. Scoțându-se mortul din casă spre a-l duce la groapă, se atinge cu scriciul de trei ori de fiecare prag peste care trece, crezându-se că mortul afunei își ia rămas bun de la casa sa, cunoscuții și rudele sale.—Bucovina.

2461. În locul unde un mort și-a dat sufletul, în trei seri dearândul, după înmormântare, se pune o ulcică cu vin, una cu apă, o bucată de pâne și o lumânare aprinsă. Vinul și pâinea se dau unui bărbat sau unei femei ce a fost la mort, de mânâncă și bea în cele trei seri, însă tot în acel loc unde mortul și-a dat sufletul. Acel bărbat sau acea femeie reprezintă persoana mortului, ce se crede că umblă trei zile, înforcându-se acasă obosit, găsește de mâncare și băutură. Lumânarea se duce la biserică, de arde la icoana Maicei Domnului, apoi se pune aprinsă la mormânt. — Ioneanu.

2462. Poporul dă, după ce s'a scos mortul din casă în ogradă, peste sicriu, hainele mortului sau din vifele sale de

pomană, sau de suflet, și crede că prin aceasta i se vor ier-
lă celui mort păcatele și sufletul își va află pacea eternă.—
Bucovina.

2463. După ce un mort se pornește la mormânt, se ea a-
pă în oala cu care a fost scăldat, se stropește în urma lui
apoi se trănțește în mijlocul casei de se sparge, ca să se
spargă toate neajunsurile, supărările și să înceteze de a mai
muri cineva din acea casă.—Ioneanu.

2464. Pe podul care duce la drum, se pune o pânză pes-
te care se trece cu mortul și peste care merg cei ce au ve-
nit la mort, care apoi se dă unuia cu un colac și lumânare
de pomană, și această pânză, ca și acea care pe unele lo-
curi se pune pe sicriu, este puntea pe care va putea trece
sufletul mortului la raiu. Bucovina.

2465. După ce omul moare și pleacă cu el, în locul lui
în pat pune: pâne, sare, un pahar cu vin și un somoldoc
de lână nespălată. Toate acestea dimineață, aceeaș persoană
le duce la hotar, sau le dă pe apă.—Vâlcea.

2466. Când pleacă cu mortul de acasă, la groapă, să che-
me un copilaș și să-i dea peste prag o strachină de făină,
ca să aibă mortul pe lumea cealaltă.—Catane, Dolj.

2467. Mortul până la biserică e mai ușor, iar de la bise-
rică, după prohodire, până la întirim, e mai greu. — Hân-
fescu.

2468. În groapa mortului se aruncă un ban, crezându-se
că cu acel ban se cumpără locul pentru mort, ca altul să
nu i-l deroage.—Bucovina.

2469. Când un mort se pune în mormânt, se rupe și mă-
sura gropii în trei și se pune lângă cosciug, căci de se va
lăsa afară, este rău de urât pentru cel care o va lua.—Io-
neanu.

2470. După ce un mort este înmormântat, se trece o oaie
sau un miel peste mormânt.—Oaia să fie udată cu apă, să
se scuture pe mormânt, că cu acea apă sculurată de pe lâ-
na lor, se stinge focul iadului ce poate arde pe mort. — Io-
neanu.

2471. După ce s'a astrucal în mormânt mortul, toți se spală pe mâni cu apa mortului peste groapă, pentru ca să nu amurtă sau asude mânele.—Banat.

2472. Când moare un copil sau uu om matur, după ce-l îngroapă, o fată cu tală și mamă să măture prin casă și să ducă gunoiul la hotar.—Vâlcea.

2473. Se crede că până a nu se face sviștania în casa mortului, după ce acesta a fost înmormântat, casnicii umblă fără a vedea aceasta, până la genunchi în sângele mortului.—Straja, Bucovina.

2474. Când pe un mort îl plouă pe drum, are să mai ție mult timp ploaia.—Rudeni, Argeș.

2475. Dacă i-a murit cuiva cineva și nu-l poate uita, scârbindu-se tot una, se crede că, dacă va înturna cofa cu gura în jos și va bea apă de pe fundul cofei, de pe partea din afară, va uita de cel mort și nu se va mai întrista.—Bucovina.

2476. Pe mormântul unui spânzurat fiecare trecător pune un gătej sau vreasc, până se strânge o grămadă mai mare, apoi un oarecare îi dă foc, zicându-se că aceasta e lumânarea mortului.—Giurgești, Suceava.

2477. Dacă vrei să moară cineva, fă-i cu lumânare furată de la mort.—Țăpu, Tecuciu.

CCCXCIV. Moașă.

2478. Moașa pentru un copil e mai scumpă ca un naș sau o nașă. Pe aceștia, la zile mari îi lasă la o parte, dar la moșica se duce să-i sărute mâna, căci ea a umblat cu lucruri spurcate, făind buricul înlăiu și îngrijind de mama până la «scularea de pe paie».—Țăpu, Tecuciu.

2479. Lehuza dă moașei sale o bucată de pânză, cât ar face două mâneci de cămeșă.— De aceste petece se șterge după ce se spală în urma operației. -- Dacă nu și-a dat alunci, vine moașa pe urmă, se spală și se șterge de cămeșa lehuzei, ca să dea necurătenia tot pe dânsa, să nu rămâie necurată și pe cealaltă lume.

Se mai dă moașei un căuș sau strachină plină cu făină și sare pe deasupra.—Dacă este fată, noul născut. se pune peste toate un fuior de cânepă, ca să aibă păr mare.— Căușul sau strachina plină, pentru ca copilul să fie degrabă capul în sus.—Jud. Suceava.

2480. Moașele, când mor, nu sunt primite nici la raiu nici la iad. Dracii se tem de moașe, și le trimit la raiu, dar acolo sf. Petrea le oprește. Atunci moașa se duce iar la iad, și iar e respinsă, și respinsă-i și de la raiu; a treia oară, alungată fiind de la iad, se duce la poarta raiului cu glistirul în mână și cu celelalte instrumente în tașcă, și trecând cu de a sila pe lângă sf. Petru, intră în raiu, de unde nu mai iese.—Folticeni (1).

CCCXCV. Molie

2481. Preotul la bobotează să-ți boteze rufele, ca să nu îți le roadă moliile.—Vâlcea.

CCCXCVI. Moroi

2482. Copiii cari mor nebolezați, se fac moroi; iese noaptea din mormânt și fac noaptea diferite neplăceri și daune și până la al șaptelea an tot strigă în fiecare noapte botez. Marian (Nașterea).

2483. Moroi iese la șapte ani și se arată în vedenii, mai ales când e lună, și atunci intră pe fereastră și sug rărunchii copiilor mici.—Moldova (Marian, Nașterea).

CCCXCVII. Moși

2484. În ziua de moși (sâmbăta moșilor), se cearcă lut pe lut (omul cearcă blidele de-s lari), și Dumnezeu râde de toți.—Broșteni, Suceava.

a). Dacă plouă în ziua de Moși, are să fie anul bun.—Țăpu, Tecuciu.

CCCXCVIII. Mucenici

2485. La Mucenici să le afumi, să dai ocol casei cu treanță aprinsă, că e bună de mușcătură de șarpe.—Vâlcea.

1) Moașa Maria Bosnecanu, din Folticeni, care a spus aceasta credință, era de origină unghuroaică.

2486. În ziua de mucenici se face niște colăcei cu nucă, numiți «mucenici», și e bine ca în acea zi fiecare să bea 40 de pahare cu vin, pentru fiecare din cei 40 de mucenici.

2487. În ziua de Mucenici se bate pământul cu maiul, ca să iasă căldura și să intre gerul.

2488. În ziua de mucenici se face focul în curte, din gunoiul măturat, și sar peste ele ai casei de trei ori, ca să nu aibă vara pureci—Ioneanu.

CCCXCIX. Muma Pădurii.

2489. Un copil nu se scoate din casă 40 de zile de la nașterea lui, ca să nu se lipească de el muma pădurii.—Ioneanu.

2490. Nu e bine să lași scutecele spălate ale copiilor mici afară, după asfințitul soarelui, căci se îmbolnăvesc, dă peste ei boala numită «mama pădurii», adică plâng mereu tot întruna noaptea.—Vâlcea.

2491. Un copil după ce s'a bolnăvit, în ziua aceea se pune lângă el, unde doarme, un fier, o mătură, și presară tărâțe și spuză din foc, ca să nu vie muma pădurii să-l omoare sau să-l pocească.—Ioneanu.

2492. Unii copii plâng noaptea; atunci se face seara de «muma pădurii». Se ține copilul în brațe și în umbra lui se dă cu toporul de trei ori, zicând:

Fugi nălucă,
prin preluncă,
prin răzor,
printre răzor,
că te taiu cu ăl lopor.

- Catane, Dolj.

CCCC. Murătură.

2493. Câne, măță să nu ucizi, că se fac murăturile bune.—Stânca, Iași.

2494. Când se murează pepenii sau curechiul, atunci este obiceiul că gospodina trage pe băieții de urechi, ca să fie murăturile acre.—Sraja, Bucovina.

CCCCI. **Musafir.**

2495. Când îți se face cărcei la furcă, e semn să au să-ți vie musafiri.—Țăpu, Tecuciu.

2496. Când mergi prin casă și te împiedici de lăicere, e semn că îți vor veni musafiri.—Hânțescu.

2497. Cum îți-a fi musafirul din ziua de sf. Vasile, bogat ori sărac, așa vei fi cu indestulare, ori lipsă, tot anul.—Țăpu, Tecuciu.

CCCCII. **Muscă.**

2498. Când umblă muște multe pe lângă foc, atunci se strică vremea.—Holda, Suceava.

2499. A doua zi de lăsatul secului să mănânci tot ce-a rămas de cu seară, că nu-ți vor da muștele în ochi, în timpul verii, iar fărâmurile să le dai la paseri, că se ouă mai des ouă gustoase.—Țăpu, Tecuciu.

2500. Copilul cu muscă pe nas, n-are să trăiască mult. (Muscă e un fel de vână veșnic neagră).—Stânca, Iași.

CCCCIII. **Mușcătură.**

2501. Pielea de nevastă e bună pentru orice mușcătură.—Roman, Neamț.

2502. Dacă un căne mușcă pe cineva, apoi se crede că a-fumându-l cu păr din sprincenele sau de pe capul acelu căne, îi va trece respectivului spaima și nu-i va strică mușcătura.

2503. Spre a fi lecuit de mușcătură de căne turbal, trebuie a pulveriză lemn de fisă și a bea acel praf cu apă sau cu altceva.

2504. Dacă mușcă un căne turbal vreo vită, apoi se iau muște hispanice, se freacă ca praf și se dă respectivei vite să mănânce cu țărățe, și apoi se vindecă.

2505. Dacă helgea mușcă vreo vită, apoi e bine a spălă o piele de helge și a spălă rana cu acea apă. Bucovina.

2506. Când te-a mușcat cărcăiacul, să te strângi bine mai

in susul mușcăturei, ca să nu se imprăștie veninul in tot trupul, și să te legene 40 de inși cu câte o mână, in o pătură, ori de nu, apoi 20 inși cu amândouă mânele, că te ușurezi.—Adamești, Teleorman.

CCCCIV. Mușteriu.

2507. Ca să nu-ți plece mușteriu din prăvălie până nu va târgu), bate in prag sau sub prag o potcoavă de anderetele sau înfoarsă invers, sau bate pe teighea bani stricați. — Vâlcea.

2508. Când intri in o dugheană, dacă fărăi picioarele, vei aduce noi mușterii, și dacă le fărăi la ieșire, vei luă din mușterii.—Hânțescu.

CCCCV. Muțenie.

2509. Se crede că dacă o femeie grea este întrebată ori de se află in acea poziție și neagă, copilul ce-l va naște, nu va vorbi nici umblă curând.—Bucovina.

2510. Femeia care știe că este însărcinată și nu spune când este întrebată, va naște copilul mul.—Ioneanu

2511. Se crede că copiii miei cari ar mănca pește înainte de ce încep a vorbi, rămân muți; deci la astfel de copii nu li se dă pește de mănca.—Bucovina.

CCCCVI. Năluca.

2512. Dacă i se nălucește cuiva ceva și are in mână ceva, apoi să nu lovească cu acel lucru inaintea sa. ci inapoi, și se mântuie de năluca cea rea.—Bucovina.

CCCCVII. Năpărcă.

2513. Leac de năpărcă nu se află.—Țăpu, Tecuciu.

CCCCVIII. Năpaste.

2514. După ce s'a spălat nu se șterge cu măneca cămeșii, crezând că apoi ar fi năpăstuit.—Bucovina.

2515. Nu se piaptână marția, crezând că la din contra ar fi năpăstuit.—Bucovina.

CCCCIX. Nărav.

2516. Omul care lasă un nărav, ia pe altul.—Țăpu, Tecuciu

CCCCX. Nas.

2517. Când te mănâncă nasul, ai să plângi.—Broșteni, Suceava; Slânca, Iași; Bucovina; Sevastos (Călătorii).

2518. Se zice că copila care-și vede vârful nasului, măriându-se, va avea mulți copii.—Bucovina.

2519. Când îți curge sânge din nas, din patimă, fă o gaură cu sfredelul într'un lemn, lasă să curgă sângele în ea, și bate apoi un dop de lemn, că-ți trece curgerea. —Țăpu, Tecuciu.

2520. Când îți curge sânge din nas sau gură în săptămâna mare (a Paștelui), ai să te îmbolnăvești.—Goicea-mică, Dolj.

2521. Când îți cură sângele din nas, să-ți înoade trei fire de păr din cap, că-ți trece. Catane, Dolj; Țăpu, Tecuciu.

CCCCXI. Nădrăvan.

2522. Puiul de găină de cântă în găoace, e nădrăvan.—Broșteni, Suceava.

CCCCXII. Nașterea.

2523. Se crede că dacă mănâncă o femeie culcată, devine grea.—Bucovina.

2524. Pentru a purcede grea, femeia face lumini (lumânări), cât statul ei de lungi și le aprinde la icoana Maicii Domnului; plătește sărindare și liturghii; incunjură biserica și inge-nunche sub daruri, înne posturile, cu deosebire postul Vine-riimari și lunile.

2525. Pentru a purcede grea, femeia stearpă bea zamă de trandafir alb, liliac alb, rujă, etc.

2526. Se pun nouă fire de usturoiu în jumătate litru rachiu, în care le lasă nouă zile pe horn, iar după a noua zi, începe a bea.

2527. Sau bea boașele unui iepure și matca unei iepuroai-ce, pisate mărunt și ținute nouă zile în rachiu la căldură. După a noua zi, bărbatul bea sămânța de iepure, iar nevas-ta, cea de iepuroaică.—Marian, (Nașterea).

2528. Pentru a purcede grea, femeia se scaldă într'o apă în care au fost fierse: hămeiu, căpușnic și floare de romaniță.—Bucovina (Marian. Nașterea)

2529. Dacă vrea femeie n'are prunci, și vrea să aibă, atunci, la Bobotează, când sfințește preotul apa, ea să ieie mai întâiu apă sfințită; acasă să-și facă pogace cu apă sfințită și să o mănânce cu bărbatul.—Sabolciu.

2530. Femeia îngreunată trebuie să guste din tot ce vede să-și aducă aminte că-i îngreunată la vederea tuturor lucrurilor urâte, și să nu ție mânele în cruciș pe pânțec Broșleni. Suceava.

2531. Femeiei împovorate să nu-i treacă nimeni pe dinainte tot timpul cât se află în această stare, căci acela în cealaltă lume o poartă în spinare. Marian. (Nașterea).

2532. Femeia îngreunată să nu cârpească ciurul.—Țăpu, Tecuciu.

2533. Femeia îngreunată dacă pofteste ceva și cineva nu-i dă, acela face un păcat. —Bucovina (Marian. Nașterea).

2534. Femeia îngreunată să nu cunva să doarmă pe pragul casei, căci i se lasă copilul în prag. și-i greu de ea.—Țăpu, Tecuciu.

2535. Femeia împovorată nu joară. Sabolciu.

2536. Se zice că la cine se uifă o femeie mai cu drag, când e însărcinată, aceluia îi va sămăna copilul. Țăpu, Tecuciu.

2537. Când încep durerile nașterii, bărbatul implântă două topoare cruciș în unul din stâlpzii acoperemântului casei.—Transilvania.

2538. Înainte de a naște femeia, se pune lângă pat o furcă de tors, un topor și o bolă (măciucă), zicând:

De va fi fată,
să iasă la furcă,
de va fi fecior,
să iasă la topor.

Marian, Nașterea.

2539. Nevasta care se visează încinsă cu bete, a purces în-greunată —Țăpu, Tecuciu.

2540. Femeia doritoare să aibă copii, taie capetele buricului dela purceii unei scroafe care a avut purcei pentru prima dată, le fierbe în apă, și apoi bea acea apă și crede că făcând așa, va concepe cu siguritate.— Straja, Bucovina.

2541. Femeile însărcinate să citească în fiecare zi Visul Maicii Domnului, căci vor naște ușor și li vor trăi pruncii.— Ioneanu.

2542. Femeia însărcinată ca să nască ușor, e bine să bea ceaiu de podbeal (podral), care a răsărit întâiu primăvara.— Vâlcea.

2543. Ca o femeie însărcinată să facă lesne, de câte ori mătură și ia gunoiul în poală, aruncându-l, să zică: «cum arunc gunoiul acesta de iute, așa să și fac de iute».— Ioneanu.

2544. După ce se spun iertăciunile în casa miresei—când e aproape să plece nunta—ginerile leagă în sânul soacră-sa un franc ori o rublă și mama miresei să-l lase repede în jos pe sub brâu, adică să i dea drumul iute jos, pentru ca mireasa să facă copii lesne.— Vâlcea.

2545. Dacă în anul când o femeie trebuie să nască, a fătul vreo scroafă sau vreo vacă, iapă, și dacă mieii, iezi, etc. sunt frumoși, femeia va naște ușor, și copilul va trăi.—Țăpu, Tecuciu

2546. Ca să nască lesne, femeia însărcinată, când se apropie timpul, ia apa într-o oală, și aruncând-o peste streșina casei, o sprijinește cu un ciur, și zice: «Cât pestește apa pe streșină, și cât pestește apa în ciur, alăta să pestească și băiatul sau fata»; sau: «Cum nu stă apa pe streșină, așa să nu poată stă băiatul sau fata». Apoi bea de trei ori din apă.—Banat (Marian, Nașterea).

2547. Se duce la o punte peste o apă și sloboade o frânghie de breciri, zicând: «Cât pestește apa sub punte, alăta să pestească pruncul sau prunca». Banat (Marian, Nașterea).

2548. Legătura cu broaște pisate pusă la pântece, e bună de facere ușoară. Țăpu, Tecuciu.

2549. Femeia care nu mănâncă carne de porc în zilele Crăciunului, nici în ale Paștelui, naște ușor.—Țăpu, Tecuciu.

2550. Limbă afumată e bună de facere ușoară. —Țăpu, Tecuciu.

2551. Femeia ingreunată se pune cu pântecul, ușor, pe sulul dela urmă, când se taie o pânză, ca să nască ușor.—Țăpu, Tecuciu.

2552. Femeia însărcinată să nu descâlțe pe nimeni, nici să nu tragă ciorecii cuiva, că apoi nu poate naște până ce acela nu-i va da apă din opinci sau cismă. Marian (Nașterea).

2553. Femeia care doarme pe cuptor, va naște greu.—Țăpu, Tecuciu.

2554. Când femeia nu poate iute naște, moașa îi pune sub așternut un topor, un cuțit sau alt lucru de metal, ca să-i alineze durerile și să grăbească nașterea —Bucovina (Marian, Nașterea).

2555. Femeia însărcinată să nu treacă peste funie, că face copilul cu buricul încurcat pe după gât, nici să șadă pe sac, căci va naște greu.

2556. Dacă va șede pe treptele scării, va naște cu anevoie.—Marian (Nașterea).

2557. Femeia ingreunată să nu tragă de ciubotele bărbatului, că naște greu.—Țăpu, Tecuciu.

2558. Când o femeie nu poate să nască, bea apă de pe icoana Maicii Domnului, iar bărbatul ei dă cu pușca peste casă, și moașa de trei ori cu piciorul în ușă Transilvania (Marian, Nașterea).

2559. Femeia însărcinată care va șede pe treptele unei scări dela casă, va face copilul anevoie.—Ioneanu.

2560. Afară de moașă, altui nimănu nu-i este iertat să știe că o femeie se trudește de naștere, pentru că femeia atâtea oare nu va putea naște, căți oameni vor ști.—Bucovina, Ungaria, (Burada, Convorbiri literare).

2561 Să nu dea nimeni apă femeiei ingreunate, căci nu va

puteă naște, până ce acela nu i va da apă de băul din pumnii Marian, (Nașterea).

2562. Femeia în poziție să nu loarne apă de spălat pe mânele cuiva, căci la facere nu va puteă naște până ce nu va beă apă din pumnii acelaia căruia dânsa i-a turnat apă.—Bursucani, Covurluiu.

2563. Dacă intră cineva pe neștiute în casa unei femei care se trudește de facere, nu-l mai lasă să iasă până după naștere. Altfel ar fi o naștere grea.—Marian, (Nașterea).

2564. Când femeia nu naște ușor, să bea de trei ori apă din pumnul bărbatului, sau să spele un pol de aur în apă; această apă o va așeză într'o farfurie pe capul lui, de unde picând apă pe un alt taler așezat pe piept, s'o bea și să se spele, că naște imediat.—Vâlcea.

2565. Femeia naște cu anevole, dacă lumea știe că se trudește de facere. Pentru a o ușora, se chiamă femeia presupusă că are cunoștință, de o stropește cu apă din gură, sau o afumă cu o bucătică din vestimântul cu care e îmbrăcată. Macedonia (Burada, Conv. Lit.).

2566. Când ești îngreunată, cere, ca să-ți fie pruncul îndrăsnel.—Țăpu, Tecuciu.

2567. Dacă femeia îngreunată va fură ceva, copilul va fi hoț.—Bucovina, Transilvania (Marian, Nașterea).

2568. Să nu te răstești, nici măcar în glumă, cu cuțitul sau cosorul ori altceva, la o femeie îngreunată, căci se naște copilul fricos.—Țăpu, Tecuciu.

2569. Femeia însărcinată să nu puie floare la brâu, că face copilul cu semn.—Marian, Nașterea.

2570. Femeile însărcinate să nu mânânce pești și melci, că vor naște copii băloși și mucoși.—Vâlcea.

2571. Femeia îngreunată să nu se ducă cu secerea sau cu sapa pe umăr la muncă, căci altfel iese copilul ghebos.—Țăpu, Tecuciu.

2572. Femeia însărcinată să nu-și innoade pletele, că face copilul cu limba împiedicată.—Marian, (Nașterea).

2573. Femeia îngreunată să nu mănânce duminică, fructe păslăioase, căci copilul se face bolând și lămp la minte, și toată viața lui comite numai fapte rele.—Transilvania (Marian, Nașterea).

2574. Femeia însărcinată când va vedeà un mort, să zică : nu văd unul, ci văd doi căci altfel copilul ce va naște, va fi palid ca mortul. Marian. (Nașterea).

2575. Femeia grea să nu mănânce borș umplut în zi de sec, căci copilul va aveà un fel de bubușoare numite focuri. -Sevastos (Călătorii).

2576. Să nu mănânce din măr început, că face copilul cu semne, ca și când ar fi mușcat de câne. —Bucovina (Marian, Nașterea).

2577. Să nu se uite la ciunghi, ologi, chiori, etc., că naște copii cu bețeșug —Țăpu, Tecuciu.

2578. Să nu sufle în cuptorul cu pâne, că face copilul cu limba prinsă — Marian, (Nașterea).

2579. Să nu deie cu piciorul în câne, că naște copilul cu păr pe trup —Țăpu, Tecuciu.

1580. Să nu stea jos pe prag, căci dând un dușman cu toporul în prag, copilul se va naște cu buza crăpată. —Marian (Nașterea).

2581. Femeia îngreacă să nu fure nimic și să pună în sân, că face copilul cu semn întocmai ca lucrul furat.—Broșteni, Suceava.

2582. Când o femeie însărcinată intrând într'o băcănie, fură o maslină, copilul născut va aveà o alunică ca o maslină. Dacă ia o floare, unde a pune-o la ureche, acolo va fi părul la copil mai deschis.—Țăpu, Tecuciu.

2583. Femeia îngreunată să nu mănânce aripi de găină sau alte paseri, căci copilul capătă boala numită aripi.—Marian (Nașterea).

2584. Dacă o femeie grea mănâncă din oarecare fructe și pune mâna ei pe o parte oarecare a trupului, copilul ei va

aveă în aceeaș parte a trupului, semnele acelor fructe.— Bucovina.

2585. Dacă umblă cu peri de porc în mână, copilul va căpăta boala «părul porcului».—Marian, (Nașterea).

2586. Dacă femeia însărcinată s'a speriat de foc și în acel moment se prinde de față, dacă însă în acel moment cugetă la împrejurarea că este grea, apoi copilul nu va aveă astfel de semne.—Bucovina.

2587. Femeia îngreunată să nu mânânce carne nelăiată din frigăre, că face copilul cu limba prinsă.—Bucovina (Marian, Nașterea).

2588. Se crede că copiii născuți în zile mari, trebuie să ai-bă vreun beteșug sau corporal sau spiritual, adică trebuie să fie ori ciungi, gheboși, chiori, etc., sau trebuie să fie slabi la minte.—Bucovina.

2589. Când femeia îngreunată se duce la apă, să scurgă bine cofele ca să nu facă copilul cu hoășele mari.—Țăpu, Tecuciu.

2590. Dacă se naște vreun copil cu vreun semn, apoi e bine ca mama să-l iei și să se așeze cu dânsul pe pragul ușii, pe când toacă și trag clopotele pentru leturghie și să-l lingă de trei ori pe frunte, zicând «Precum se trece sunetul clopotelor și al toacei, așa să se treacă și semnul lui N.» și apoi el cu încetul tot pierde.—Bucovina.

2591. Femeiei îngreunate să nu-i vorbești de mîncări bune, că pierde.—Broșteni, Suceava.

2592. Se crede că dacă o femeie grea vede pe cineva mîncând ceva și fiindu-i poftă, nu i se dă și ei să mânânce pierde copilul.—Bucovina.

2593. Dacă o femeie grea avînd poftă care nu i se îndeplinește și se află în primejdie de a pierde, apoi e bine să iei un tort nezolit, să-l opărească și să se înfășure cu el peste coapse, și apoi se va înconjură pericolul — Bucovina.

2594. Dacă este pericol ca vreo femeie sau vită să piardă,

apoi se ia și se rade lopata de pâne, însă nu spre coadă, și se amestică acea ce s'a ras cu cenușcă și se dă bolnavei de băut. și apoi nu pierde. — Bucovina.

2595. Femeia care nu are copii, nu e bună la Dumnezeu. — Bucovina (Marian, Nașterea).

2596. Femeia care face să nu aibă copii, e drăcoaie, și în cealaltă lume o sug gândacii, adică șerprii, de țafă, iar fătul ce ar fi avut să-l nască viu, e pierdut. — Bucovina Marian, Nașterea.

2597. Copilul mic dacă se căznește să se așeze în cap, este semn că mama sa este însărcinată cu altul. — Vâlcea.

2598. Dacă pocnește vreun cerc de la un poloboc, apoi se crede că în acea casă va naște o femeie. — Bucovina.

2599. Dacă smocurile de verdeață aninate pe casa noilor căsătoriți cad curând, e semn că nu vor avea copii. — Sevastos (Nunta).

2600. Femeile nu cern niți când țâma pe pat sau divan, crezând că dacă ar face acest lucru, acolo ar avea mulțime de copii. — Straja, Bucovina.

2601. Ca să nu mai facă femeia copii, se ia buricul noului născut și împreună cu cămeșa pătată a femeiei și cu buricul copilului se îngroapă lângă o moghilă, unde se împreună trei holare, sorocindu-le că alunci să mai nască prunc, când se vor desgropă acele lucruri. Banat (Marian, Nașterea).

2602. Dacă mireasa nu voește să aibă copii, doi, trei ani, să se sprijine în ușa bisericii în atâtea degete câți ani nu voește să aibă copii — Sevastos. (Nunta).

2603. Dacă se îngroapă oala cu locuș cu gura în jos, femeia nu va mai face copii. — Banat (Marian, Nașterea).

2604. Buricul copilului uscat și pisat, îl bea mama cu rachiu, ca să mai facă copii și să-i aibă pe loși dragi. — Când o mamă își alintă copilul, îi cântă : mânca-i-ar mama buricul. — Țăpu, Tecuciu.

2605. Pentru ca femeia să nască copii, moașa îngroapă buricul la rădăcina unui măr tânăr și sănătos, sorocind la câți ani să mai nască nepoata alți copii. — Banat (Marian, Nașterea).

2606. Când copilul se scoală din albie, se dă jos și-și leagă-nă covata, mama va mai face copii.—Broșteni, Suceava.

2607. Copilul mic când este desfășat și ține picioarele în sus, prevestește că mă-sa va mai face un copil.—Ioneanu.

2608. Se crede că dacă amintește cineva numărul copiilor cuiva, și din greșală zice că respectivul are un copil mai mult, lui i se va mai naște un copil.—Bucovina.

2609. Când un copil se uită la altul printre picioare, se crede că mama lui va mai face alții.—Ioneanu.

2610. Câte fire de mac va pune mireasa în papucul drept, în ziua cununiei, alături copii va avea. Sevastos (Nunta).

2611. Să nu se încalțe un copil cu ciorapi până nu împlinește anul, căci va face mă-sa altul curând.—Ioneanu.

2612. Dacă torni restul de băutură dintr'un șip într'un pahar, și nu se umple, persoana a căreia îl dai, va naște băiat —Hănțescu

2613. Un copil când începe să vorbească întâiu și zice tată, mă-sa va mai face un băiat, iar de va zice mamă, va mai face o fată.—Ioneanu.

2614. Mireasa când pleacă de la părinți la ginere, este bine ca să stea pe un buțoiu acoperit cu pantaloni de ai ginerelui, că va naște întâi copil.—Vâlcea.

2615. Buricul ce cade la copilul mic, se învălește bine și se bagă în o gaură de la podețele casei, de voim ca următorul copil să fie băiat.—De vom pune buricul sub coardă sau în vreo crăpătură, va fi fată copilul următor.—Bursucani Covurlui.

2616. Femeia să nu stea pe troacă (copaie) și pe piuă, că face numai fete. — Vâlcea; Rudeni, Argeș.

2617. Femeia însărcinată care va șede pe vreo albie, va naște fată.—Ioneanu.

2618. Pentru ca o femeie să nască o fată, să nu mănânce
A. Gorovei, *Superstiții*.

carne de vițel ori de bou, ori de lap, berbece, rățoiu, cucos, gânsac, curcan. Țăpu, Tecuciu.

2619. Dacă partea bărbătească are părul la ceafă ca o coadă, este făcut după fată, iar de va fi rotund, după băiat. —Ioneanu.

2620. Ca o femeie să facă odată copil și apoi fată, e bine ca când se duce să-și facă molifta de 40 de zile, să-și mute încălțăminte din picioare. Vâlcea.

2621. Ca femeia să facă băiat după fată, e bine să îngroape locul în care s'a zemislit copilul în căciula bărbatului, cu trei grăunțe de usturoiu și toate apoi îngropate la un loc curat.

2622. Mireasa când e încălțată cu pantofi ori ghețe nouă, ce-i se aduc de la ginere odată cu nunta, în ziua nunții, să pună două grăunțe de usturoiu în ghețe, ca să facă doi copii numai.

2623. Muierea când își face moliftă după primul copil, să șază jos de trei ori pe drumul bisericii, ca copiii următori să-i nască la câte trei ani. —Vâlcea.

2624. Când femeia naște pentru prima oară, și pentru ca să nu mai nască trei ani, e bine ca ea să pice trei picături de lapte din țafă în locul în care s'a zămislit, și să-i îngroape la rădăcina unui pom neroditor. —Vâlcea.

2625. După ce mireasa se suie în car să pornească la biserică, se uită spre răsărit și zice: «un porumbel și o porumbiță», adică să facă un băiat și o fată. —Ioneanu.

2626. Când o femeie face doi copii de gemene, unul din ei trebuie să moară de tânăr. Dacă unul moare, să știe că celalt are o viață îndelungată, de oarece trăiește viața lui și pe a gemenului său. —Țăpu, Tecuciu

2627. Prin răsboiul de învălit pânza să nu treacă nici o femeie, pentru că naște copii gemeni. Marian, (Nașterea).

2628. Fata ori femeia care va mânca o gorgoază (perjă, zarzară, prună, curcudușă, etc.) înghinată, are să nască doi copii de gemene. —Țăpu, Tecuciu.

2629. Când se nasc în sat doi copii în aceeaș zi, sunt ge-
meni, și unul trebuie să moară, iar celalț trăiește o viață și
jumătate.—Țăpu, Tecuciu.

2630. Când ginerele vine la casa miresei s'o ia și să se
ducă la biserică, se uită de afară pe fereastra casei la mi-
reasă, și mireasa din casă la el printr'o salbă, ca să facă
copii frumoși.—Ioneanu.

2631. Când vine mireasa dela biserică, stă în vatră pe o
șea cu un băiat frumos în brațe, și se uită pe coș, ca să fa-
că copii frumoși.—Catane, Dolj.

2632. Funie și sfloder sub patul unde doarme femeia groa-
să, să nu fie, că se chinuește la naștere.—Broșteni, Suceava.

2633. Când mama e îngreunată, să nu se uite hulpav la
vreo lighioană, nebun, monstru, etc., că face copilul ca ace-
la.—Stânca, Iași.

2634. Când se taie pânza și în casă este femeie îngreunată,
incalecă pe fușei și ieși afară. De vei vedeă animal ori om,
parte bărbătească, femeia va naște băiat; de vei vedeă parte
femeiască, va naște fată.—Broșteni, Suceava.

2635. Se crede că femeia care umblă prin sat imediat du-
pă copil, fără să-i fi fost celil rugăciunea de curățire, pe ce-
ea lume va umblă pe jaratec.—Bucovina

2636. Când se naște un băiat, de bucurie rād și chioturile
de la casă, iar când se naște o fată, plâng.—Marian, (Naș-
terea).

2637. Copilul nou născut până la șase săptămâni nu e bi-
ne ca mama să-l puie în pat la spate, căci la din contra
crescând el mare și devenind el cât de învățat și cuminte,
toț nu este ținut în samă. Bucovina.

2638. Dacă chiar în ziua facerii copilul născut a plânge,
e semn bun.—Țăpu, Tecuciu.

2639. Când se naște un copil, i se pune în gură o bucă-
țică de măr muiat în vin, ca să fie voinic și vesel. — Istria,
Burada.

2640. În luna a nouă, mama îngreunată să nu mănânce nici ouă, nici ceapă, ca să aibă copiii vederi bune. — Țăpu, Tecuciu.

2641. Cum naște o femeie, se bate un canaf de lână roșie de asupra ușii (Bucovina), sau se implântă cu un ac o stră-mătură roșie (Moldova), sau se implântă în pragul ușii un cuțit, iară în leagăn se pune două ace, ca să nu se deoache copilul și să nu se apropie necuratul de el.— Marian. (Nașterea); Burada (Tribuna)

2642. Când a face femeia, să nu fie în casă nimeni de parte bărbătească, că-i rău. Și când a intra unul, ia-i căciula ori pălăria și i-o svârle departe, ca să aibă sănătate copilul. — Țăpu. Tecuciu

2643. Femeia care merge cu copilul nou născut ca să primească rugăciunea de curățire, este bine ca ieșind și intrând în casă, să calce peste un cuțit și cărbune, ca să nu se prindă nici diochiul, nici un rău de ea și de copilul ei.— Bucovina.

2644. După ce o femeie naște și, la câțiva timp se duce să aducă apă pentru prima dată după facere, atunci să toarne apă pe piciorul drept de la gleznă în sus, ca să nu-i pieie laptele din îțâ.— Vâlcea.

2645. Femeia care moare din facere, o iartă Dumnezeu de toate păcatele.— Țăpu, Tecuciu.

CCCCXIII. Nedreptate.

2646. Se crede că simbria neplătită a unu argat, ca și lucrul furat, nu încălzește pe om.— Bucovina.

CCCCXIV. Negei.

2647. Negeii provin din urinarea pe mâni, picioare, a braoștelor din bălți, mai ales. Leacuri sunt multe; așa: să te ungi, după ce-i tai, cu mămăligă găsită (fărămătură) pe drum. — Țăpu, Tecuciu.

2648. Se crede că dacă vede cineva la vreun om negei și-i numără, capătă și el negei.— Bucovina.

2649. Dacă vrei să scapi de negei, ține mâna la gura calului, după ce bea apă, și cu apa ce-i cade din gură, spală-te pe mâni.—Măceșiu-de-sus, Dolj.

2650. Dacă ai negei pe mâni, ca să scapi de ei, să te piși pe ei duminică dimineață pe nespălate, înainte de răsăritul soarelui, trei duminici pe rând.—Vâlcea.

2651. Pentru ca să-ți treacă negeii, să te bați cu coada lingurii de trei ori pe mână sau pe picior, atunci când toacă la biserică, și să zici :

Popa loacă,
negeii seacă.

--Țăpu, Tecuciu.

2652. Negeii se pot stârpi, dacă îi spune respectivului cineva că afară este lună nouă; atunci își ia în gură apă, iese afară și fără să vadă luna, și fără să vorbească ceva, toarnă de trei ori apă din gură pe negei.—Bucovina.

CCCCXV. Negoț.

2653. Când pleacă nunta de la casa miresei, mireasa stând în car în picioare, rupe un colac în cap. Dacă cu o fărâmură din acest colac se unge pe la bot vita ce o duci în târg de vânzare, toată lumea va trage la vită, după cum se uită cu drag la mireasă.—Sevastos (Nunta).

2654. Se crede că dacă duce cineva ceva la târg de vânzare și-i cade acel lucru din mână, se va vinde cu siguranță.

2655. Se crede că acel ce-și poate procura vreo bucată de șfară cu care s'a spânzurat cineva, făcând negoț cu vite, are mulțime de cumpărători și-și vinde foarte bine marfa.

2656. Când merge cineva la târg și duce ceva de vânzare, aruncă gospodina după dânsul din pragul casei pâne și sare, ca să aibă noroc.—Bucovina.

CCCCXVI. Neputință.

2657. Omul neputincios îl cunoști numai decât, că i-i limba galbănă.

2658. Dacă cineva-i neputincios și se udă noaptea, să se afume cu frânghie de la limba clopotului. Țăpu, Tecuciu.

CCCCXVII. Nenorocire.

2659. Când pocnește sticla de la lampă, însemnă nenorocire în casă.— Sabolciu.

CCCCXVIII. Nevăstuică.

2660. Nevăstuica a fost fată de popă, și de leneșă ce a fost, s'a făcut animal.—Catane, Dolj.

2661. Nevăstuica fuge numai când pui rășchitorul de-a curmezișul la gura coteneței.—Țăpu, Tecuciu.

2662. Când se ivește o nevăstuică, i se pune o furcă și un fus, ca să fugă să nu muște vitele. — Catane, Dolj; jud. Suceava.

2663. Când prinzi nevăstuica, s'o omori și să-i iei pielea, că e bună de vite.—Vâlcea

2664. Când vezi o nevăstuică, să-i dai pace mai bine, căci de-i vrea să o omori și nu-i putea, atunci îți mușcă o vită și moare; fără numai dacă îi afumă-o cu o pielică tot de nevăstuică, așa numai are leac.—Holda, Suceava.

2665. Când vezi o nevăstuică, ca să fugă de prin împrejurimele acelea în altă parte, pui într-un băț un fuior de cânepă și așezi bățul în gard. Nevăstuica când vede bățul cu fuiorul, zice: mi-i urât să torc, și se duce de pe acolo.—Popeni, Tutova.

2666. Pielea de nevăstuică e bună ca s'o speli în apă și să speli și să stropești cu acea apă, vitele umflute, mușcate tot de nevăstuică.—Vâlcea.

2667. Când te-a mușcat ceva și nu știi ce, leagă-te degrabă cu un petec de blană de nevăstuică, că-ți trece. — Țăpu, Tecuciu.

2668. Când mușcă nevăstuica pe o vită, atunci trebuie să speli o piele de nevăstuică în apă, și apa aceea o dai s'o beie vita cea mușcată, și-i trece - Zorleni, Tutova.

2669. Mușcătura de nevăstuică (când dormi), se lămăduiește cu spălări de apă neincepuță, turnată printr'o piele de nevăstuică întinsă pe o cracană.—Țăpu, Tecuciu.

CCCCXIX. Ninsoare.

2670. Când ninge cu fulgi mari (foloștine), se zice că nin-ge cu obiele, și se descalfă Dumnezeu atunci.— Țăpu, Tecu-
ciu.

CCCCXX Noapte.

2671. Înapoi noaptea și în fântână părăsită să nu te uiți, că nu-i bine.— Broșteni, Suceva.

2672. Noaptea pe întuneric să nu te uiți îndărăt, căci vei rămâneă cu gâtul strâmb.— Ciulnița, Ialomița.

2673. Nu-i bine să ieși noaptea afară până nu-ți faci cru-
ce. Țăpu, Tecuciu.

2674. Noaptea nu se mătură casa.— Broșteni, Suceava ; Ca-
tane, Dolj.

2675. Noaptea nu se caută în oglindă, că-ți faci de urât.—
Bursucani, Covurlui.

2676. Scutecele copiilor nu trebuie lăsate noaptea afară.—
Broșteni, Suceava.

2677. Nu e bine să te speți noaptea pe ochi, că orbești. —
Catane, Dolj.

2678. Scăldătoarea copiilor nu se dă noaptea afară. — Broș-
teni, Suceava.

2679. Se crede că cel ce va cosi sau va seceră noaptea,
se va calici cu instrumentul respectiv.— Bucovina.

2680. Toate vasele se țin cu gura în jos, iar cele de apă
se acoper, mai ales noaptea — Lespezi, Suceava.

CCCCXXI. Noroc.

2681. Dacă vrei să știi dacă ești cu noroc, ia un ou roșu
sfântil din ziua de Paști, pune-l de o parte, păstrează-l pâ-
nă la anu în ziua de Paști, și atunci sparge-l: de va fi gol,
n'ai noroc; de va fi plin, ești cu mare noroc,— Broșteni, Su-
ceava.

2682. Să oprești din ziua de Paști un ou roșu, să-l acope-
ri cu o fâșie de ceară pe mijloc, ca să-l poți lega. apoi să-l

afârni în cuiu în casă, și la un an, la celalt Paști, să-l spargi: de-l vei găsi cu vermi, vel aveâ noroc; iar de nu, nu.— Ada-mești, Teleorman.

2683. Dacă oul de la Paști îl păstrezi 40 de zile, și în acest timp nu se strică (impuțește), e semn că ești om cu noroc.— Stânca, Iași.

2684. Copilul născut luna, are noroc și viață îndelungată.— Țăpu, Tecuciu.

2685. Cine postește luna, va aveâ noroc.— Ioneanu.

2686. Cere luna de împrumut. ca să ai noroc la căpătuală.— Țăpu, Tecuciu.

2687. Vinerile unele fete mari mănâncă numai odată, ca să aibă noroc.— Ioneanu.

2668. Ca să ai noroc, să nu mănânci în ajunul Crăciunului— Catane, Dolj.

2689. În noaptea ajunului de colind, cine vede cerul deschis la cântatul cocoșului, și unde loacă în cer, are noroc de bani și sănătate.— Ioneanu.

2690. În seara de sf. Vasile se pune linguri pline cu apă într'o lavă, și a cui o fi, seacă, nu are noroc. Ciulnița, Ialomița.

2691. Fetele mari, la sf. Vasile pun pe păraie punți cu busuioc, parale de argint, inele și fir roșu, ca să-și ghicească norocul.— Vâlcea.

2692. În ajunul Crăcinului, înainte de a gustă din grâul pregătit cu miere, se ia din el o lingură și se aruncă în podeală, crezindu-se că apoi norocul se va ține de casă; după alții ca albinele când vor roi, să se prindă bine.— Bucovina.

2693. Cine postește (nu mănâncă nimic) în ajunul bobotezei, are noroc.— Bursucani, Covurlui; Ioneanu.

2694. La lăsatul secului de postul Paștelui nu este bine să se strângă masa, ci să se lase așa cum s'a mâncat la ea și cu oarecare bucate și vin, căci peste noapte vine norocul și mănâncă și el.— Grindu, Ialomița.

2695. Fetele care vor să știe de ce vor avea noroc, iau în presara Sânzienelor, o floare galbenă, numită sânziană, și împletesc din ea cunună, și apoi o aruncă pe casă; a doua zi dimineață se uită la acele cununi și află, dacă are fata noroc la oi, păr de oaie; dacă are noroc la vite cornute, păr de vită; iară aceea care nu are noroc de fel, află pe cunună păr de mătă sau căne.—Bucovina.

2696. Când îți scârție ușa dimineață, îți intră norocul în casă. Jud. Suceava.

2697. Când îți iese cu plin, ai noroc, îți merge bine.—Tăruși, Suceava.

2698. Copilul cu fire de păr alb, va fi norocos.—Tăpu, Tecuciu.

2699. Copiii născuți duminica se țin de norocoși, iară cei născuți vineria, de fără noroc.—Bucovina.

2700. Copiii născuți după miezul nopții, sunt mai norocoși.—Marian (Nașterea).

2701. Dacă un copil se naște în ceas bun, în loafă viața lui va fi norocos și fericit, iară dacă se naște în ceas rău, are să fie nefericit.—Maian (Nașterea).

2702. Dacă la nașterea copilului va fi timp frumos, va fi cu noroc, iar dacă e timp rău și furtunos, va avea multe vailuri în vieată.—Macedonia (Marian, Nașterea).

2703. Copilul care se va naște în căiță, va fi norocos. Acea căiță să se usuce și să se lege de gâtul copilului, din când în când, fiind bună de deochiu.—Ioneanu.

2704. Copilul născut în cămeșă, (adică într'un fel de peliță), va fi foarte norocos.—Marian (Nașterea); Stânca, Iași.

2705. În timpul cât un naș ține în brațe pe un copil, la un botez, să nu-l sâsâiască dacă plânge, căci îi sâsâie norocul.—Ioneanu.

2706. Dacă cineva ține la botez un copil ilegitim, apoi se crede că va avea noroc la prâsila cailor.—Bucovina.

2707. În locul unde se îngroapă casa unei lăuze, se pune

și o pară de argint, ca să aibă copilul, care a stat în acea casă, noroc de bani.—Ioneanu.

2708. Dacă în timpul nunții se încâlcește peteala, e semn că tinerii ce se căsătoresc vor avea noroc, vor fi oameni gospodari. Tălăruși, Suceava.

2709. Care-i plouă la nuntă, are noroc. Catane, Dolj.

2710. Mireasa când se suie în car să plece la biserică la cununie, plânge, ca să aibă noroc la sămănat cânepă.—Ioneanu.

2711. Dacă se ia ceva dela însurăței, se crede că li se ia norocul.—Bucovina.

2712. Colțurile batistelor mirilor nu se leagă, ca să nu li se lege norocul. Sevastos, (Nunta)

2713. Dacă un mort în viață a fost norocos, membrii familiei lui îi ia măsura, pe care o ține în grinda casei, ca norocul să nu se depărteze de acea casă.—Ioneanu.

2714. Dela un mort se păstrează puțin pâr din cap, ca dacă el va fi avut noroc să nu se ducă și norocul din casă.—Marian (Înmormântarea).

2715. Când îți moare cineva dela casă, să-i tai din păr și din unghii, ca să meargă norocul cu el.—Sabolciu.

2716. Să bați de samă cine moare în ziua când ți s'a născut copilul, că norocul lui va fi ca și al aceluia ce a părăsit lumea.—Țăpu, Tecuciu.

2717. Dacă moare într'o familie copilul cel întâiu, apoi se crede că acea familie nu va avea noroc.—Bucovina.

2718. Cine scaldă nouă morți, foată vieața are noroc la căpătuială.—Țăpu, Tecuciu.

2719. Când vaca fată numai bouți, e semn de noroc în gospodărie.—Broșteni, Suceava.

2720. Cine are noroc la porci, are noroc la toate.—Țăpu, Tecuciu.

2721. Se crede că dacă li merge bine hulubilor dela o casă, acolo fetele nu au noroc.—Bucovina.

2722. Când rândunica cântă înainte de revărsarea zorilor în fața casei, e semn de mare noroc.—Țăpu, Tecuciu.

2723. Se crede că la acele case care au rândunele și multe cuiburi de lăstuni, va fi mult noroc.—Bucovina.

2724. Să nu omori șerpele de casă, că omori norocul.—Jud. Suceava.

2725. Când toamna găștele se ridică în sus ne mai întorcându-se acasă, apoi se zice că este semn că norocul dela acea casă s'a dus și nu se va mai întoarce—Bucovina

2726. Să îngropi un liliac înaintea casei și să pui bani pe-te el, dacă vrei să capeți noroc.—Găinești, Suceava.

2727. Se zice că dacă fuge mâța dela o casă, și se duce la alta, apoi ia cu sine norocul dela casa cea întâiu și-l duce la cea a doua.—Bucovina.

2728. Când îți vin paseri sau vife străine în bătlură, ai semne de noroc.—Țăpu, Tecuciu.

2729. Se crede că dacă ți ies cuiva bine puii și-i cresc, acela nu va avea noroc.—Bucovina

2730. Când pleci cu dobitoacul la târg, să iai din părul lui și să zici: nu dau norocul, ci dau dobitoacul.—Vâlcea.

2731. Se crede că acea casă este cu noroc, pe care-și fac cocostârcii cuib.—Bucovina.

2732. Banul de găsit să-l strângi, că-i cu noroc. -Broșteni, Suceava.

2733. Înltăiuul gologan pe care un cerșitor îl capătă dimineața, îl scui-pă de trei ori, apoi îl bagă în buzunar, ca acel gologan să atragă și pe alții.—Ioneanu.

2734. Dacă te duci în pădure și ai cules fragi, mure și bureți noi ieșiți, nu-i bine să mănânci tu întâiu, ci să dai la alții ca să guste, ca să mai poți găsi și altă dată.—Hântescul.

2735. Când mănânci din poală, îți mănânci norocul.—Tătăruși, Suceava.

2736. Când te uiți mănâcând în oglindă, îți mănânci norocul.—Tătăruși, Suceava; Sevastos (Călătorii)

2737. Nu e iertat să mănânci de pe brațe, nici mergând la fântână ori mergând pe drum, căci îți mănânci norocul.—Sabolciu.

2738. Să nu mănânci din prag, că-ți mănânci norocul.—Sevastos (Călătorii).

2739. Să nu pui traista cu cărțile în căpistere, căți mănânci norocul.—Vâlcea.

2740. Să nu mănânci cu traista cu cărțile de gât, că-ți mănânci norocul.—Vâlcea.

2741. Bucățica de pâne scapală din mână, nu se lasă nemâncată. că îți rămâne norocul,—Jud. Suceava.

2742. Flăcăii și fetele mari la masă nu mănâncă așa mult, căci își mănâncă din noroc.—Ioneanu.

2743. Seara nu se dă gunoială afară din casă, după ce se mălură, ci se păstrează într-un colț, până a doua zi, căci dai norocul afară.—Grindu, Ialomița; Tălăruși, Suceava; Bucovina.

2744. Când faci noște albe pe unghii, ai noroc.—Vâlcea.

2745. Cine are albituri pe unghie, cică are noroc de oi.—Catane, Dolj.

2746. Pecinginile sunt semne de noroc.—Țăpu, Tecuciu.

2747. Când te speli, să nu te ștergi pe picioare, că ștergi norocul.—Covurlui.

2748. Bubele roz-galbene din cap, sunt semne de noroc.—Țăpu, Tecuciu.

2749. Dacă i se bate cuiva fruntea între gene, apoi se crede că acela va avea noroc de avere.—Bucovina.

2750. Oamenii cu mustețile mari, au noroc la murături.—Țăpu, Tecuciu.

2751. Omul care are doi colaci în creștetul capului, adică părul răsucit în două părți, în formă de cruce, va fi norocos.—Ioneanu.

2752. Seara nu este bine să dai foc din vatră vecinului sau oricui, cum și mălaiu, căci îți dai norocul. Grindu, Ialomița

2753. Se crede că acel care află un fir de trifoiu cu patru sau mai multe frunze, este norocos —Bucovina.

2754. Să nu săpunești când speli țeșca (geanta) de vânătoare (dacă e de cânepă), că n'ai noroc la vânat.—Țăpu, Tecuciu.

2755. Nu-i bine să descarci pușca ori de-ai descărcat-o, să nu-i mai pui aceeaș încărcătură, căci ți se întoarce norocul de pușcă.—Țăpu, Tecuciu.

2756. Se crede că nu aduce noroc a da cuiva in dar icoane sfinte.—Bucovina.

2757. Din semințuri, primavara să nu dai nimănui, până ce nu vei pune tu întâiu, că-ți dai norocul la roade, și nu se fac.—Broșteni, Suceava..

2758. Se crede că acea casă în a cărei păreți se aude noaptea un sunet de tic-tac, care provine dela șerpele casei, este norocoasă.—Bucovina.

2759. Când te trezești dimineața cu fața în sus, ești norocos. —Țăpu, Tecuciu.

2760. Se crede că dacă intră într-o casă nouă mai întâiu un bărbat ca oaspe, acea casă va fi norocoasă.--Bucovina.

2761. Copilul care doarme cu fața în sus și cu mânele peste cap, e copil cu noroc și trage a belșug. —Stânca, Iași.

2762. Se crede că făcând doi ani un negoț, și pentru ca să fie el cu noroc, contractenții trebuie să deie mânele, care apoi să fie tăiete de un al treilea.—Bucovina.

CCCCXXII. Nuc.

2763. Dacă cineva sădește nuci în grădină, când a ajunge nucul cât gâtul lui de gros, moare.—Catane, Dolj.

2764. Se crede că dacă se pune o piatră sub nuca pusă de sământă, nucul apoi va rodi curând. —Bucovina.

CCCCXXIII. Nucă.

2765. Când visezi noaptea că mănânci nuci, ziua te vei certă cu cineva.—Vâlcea.

2766. Dacă va fulgeră în ziua de sf. Petru și Păvăl, nucile nu vor legă, și vor rămâneă tot cu mucii.—Țăpu, Tecuciu.

1767. Cojile de nucă nu se aruncă în foc, că la anul se fulgeră nucile.—Bursucani, Covurluiu.

2768. Fulgerând în ziua de sf. Gheorghe, ori sf. Ilie, iese nucile fulgerate.—Țăpu, Tecuciu.

CCCCXXIV. Nuntă.

2769. Se crede că nu e bine a aveă în grădină mintă de cea ce se răslețește, căci apoi fetele acelei case nu vor fi bine văzute și nu se vor mărită curând.—Bucovina.

2770. Când se văd stele ridicându-se pe cer, e semn că se va face o nuntă.—Țăpu, Tecuciu.

2771. Când ți se pare un flăcău sau o fată mai trumoși ca de obicei, e semn că n anul acela se vor căsători.—Hânțescu.

2772. Să nu mănânci pâne uitată, că nu te mai însori: ră-mâi uitat ca pânea. — Catane, Dolj.

2773. Când se scarpină vila de casă, fata sau flăcăul din casă se va mărită sau se va însură.—Țăpu, Tecuciu.

2774. Nu e bine să dai cu mătura peste picioare, că nu te mai măriți.—Catane, Dolj.

2775. Fata care a stă pe un scaun cu un picior, dar piciorul să fie din trei craci, cu siguranță că se mărită.—Țăpu, Tecuciu.

2776. Nu e bine să mănânci un ou uitat în foc, că nu te mai măriți.—Catane, Dolj.

2777. Fata, ca să se mărite, bagă o potcoavă de cal în foc, și nu o scoate până ce se mărită.—Sabolciu.

2778. Dela ușa cuiva nu e bine a se întoarce, c'apoi dela acea casă s'ar întoarce starostlii.—Straja, Bucovina

2779 Cel care pleacă la un drum și-și ia cu dânsul și mâncare, și la întoarcere mai aduce din acea mâncare, să n'o mănânce flăcăii și fetele, căci li se va întoarce nunta dela biserică.—Ioneanu.

2780. Dacă plouă în ziua nunții, e semn că mireasa va plânge cam des.—Moldova, Bucovina.

2781. Femeia care se gădilă la orice atingere, e semn că va lua soț lănar.—Ioneanu.

2782. Când cineva mănâncă din oală, îi plouă la nuntă. Rudeni, Argeș.

2783. Când rămâne lapte în strachină, plouă la nuntă.—Rudeni, Argeș.

2784. Nici o înșurătoare cu farmeci nu-i trainică. —Țăpu, Tecuciu.

2785. Când își face cutare fală de măritat, atunci p'acela după care face fata, îl doare toate oasele, și numai îl vezi uscându-se pe picioare; tot s'ar duce, nu mai are stare și alinare, noaptea parcă toți purecii din lume sunt pe el, și ca să se poată odihni cel puțin noaptea de pureci, trebuie să-și întoarcă toate hainele pe dos, dar aceasta nu-i destul tot trebuie să meargă, dacă nu acum, mai târziu, unde îl chia, mă dorul.—Iosif Stanca.

2786. Când un flăcău care este lunatic cu un alt frate, se însoară, ambii frați apucă unu de un crac și altul de alt crac al unei furci și trag amândoi de spintecă acea furcă, ca să trăiască cel ce se însoară.—Ioneanu.

2787. Când sosește mirele la casa miresei, mireasa din năuntru se uită la el printr'un inel, fiind un ochiu închis, ca să n'o doară ochii la bătrâneță.—Ialomița.

2788. Când ia mirele zestrea miresei acasă, mireasa să puie în ladă o păpușă, ca să fie mirele mul ca păpușa.—Covurluiu.

2789. Când pleacă trăsurile cu nunta din curtea miresei, cel cu trăsura în care se suie mireasa, în momentul când ea pune piciorul în trăsură, trebuie să miște trăsura din loc, ca mireasa, pe urmă, să facă lesne copii.—Vâlcea.

2790. La nuntă, când vine mireasa la soacră, ea are prevederea să-și astupe gura cuptorului, căci nora știind cum de obicei sunt soacrele, temându-se deci de un traiu rău

cu bărbatul din pricina ei, se poate uita în cuptor, și astfel soacra moare.—Țăpu, Tecuciu.

2791. Când nuntașii dela două nunți se întâlnesc, se iau la bătaie, și care învinge, robește bradul celuilalt.—Vâlcea.

2792. Mireasă cu mireasă să nu se întâlnească la biserică. Dacă se întâlnesc, să fugă pe după biserică.—Covurluiu.

2793. Dacă mireasa își trage piciorul după ea la «Isaiia dănțuește» până la anul se mărită toate fetele care sunt la nuntă -- Sevastos (Nunta).

2794. Când are să fie o nuntă, caili plâng cu trei zile înainte. —Broșteni, Suseava.

2795. Când se cunună ginerile și mireasa și dau ocol de trei ori pe la icoane, o femeie ia din tava luată de acasă cu orz și cu stafide, trei grăunți de usturoiu, bucate, cinci bani, și aruncă cu ele în spre ai țineri, ca să aibă noroc de bucate.—Catane Dolj.

2796. Fetele, când se cunună, să aibă la sine bani, oglindă și miere de stup, iar când cetețul ajunge la pasagiul din Apostol: «iar muierea să se teamă de bărbat,» atunci să-l calce de două ori pe picior, și bărbatul se va teme de muiere.—Sabolciu.

2797. Când se cunună ginerile cu mireasa, ginerile să aibă în cismă un cuțit și usturoiu, iar mireasa să aibă o păpușă în sân, că e bună de cuțit.—Catane, Dolj.

2798. Mireasa gălită de nuntă se pune să șadă pe o perină, crezându-se că apoi în viața ei conjugală va duce-o bine, îi va fi moale.—Bucovina.

2799. În biserică, când mirii stau în genunchiați înaintea altarului, mirele ia o parte din rochia miresei și o pune sub genunchi; asta, în credință că el va stăpâni în totdeauna pe femeia lui.—Istria (Burada).

2800. Mirele cât ține nunta, șede cu cușma în cap, crezându-se că lui nu i se cuvire a o depune, fiind pe acel timp, împărat sau principe.—Bucovina.

2801. Dacă mireasa voește să nu aibă dureri când va naște, atunci când iese din biserică, să puște. Sabolciu.

2802. Mirelui nu-i este iertat, pe timpul nunții, a da sau a lua ceva cu mâna goală, ci numai învălita într'o naframă, crezându-se că la din contra el și-ar da norocul și și-ar necurăți mâna. Bucovina.

2803. Când se mărită sau se insoară doi dintr'o casă, în acelaș an, moare unul. Catane, Dolj.

2804. Când vin mirii (mironii) dela cununie, se aruncă peste ei grâu curat, iar când se desbracă de hainele cu care s'au cununat, le pun peste jug, ca să se tragă unul după altul, ca boii din jug.—Sabolciu.

2805. Se crede că dacă se întorc mirii dela cununie fără să se fi cununat, nunilor nu li va merge bine în gospodărie.—Bucovina

2806. Mirele și mireasa, după cununie, mănâncă totdeauna un ou, ca să fie totdeauna împreună cu gândul și fapta.—Țăpu, Tecuciu.

2807. A doua zi după cununie, când mireasa se leagă la cap, șede pe un fedeleș, ca să facă numai băieți, iar nu și fete.—Ioneanu.

2808. Mireasa după cununie își coasă cununa într'o perină, care nu-i mai este iertat a o discoase și a se uita la cunună, căci la din contra ar muri curând.—Bucovina.

2809. Mirii, la câteva zile după nuntă, pleacă la un târg de cumpără două scule de mătase, unul roșu pentru mire, și altul alb, pentru mireasă. Acasă măsură acele scule, și al cui va fi mai lung, acela va trăi mai mult.—Ioneanu.

CCCCXXV. Oale.

2810. Se crede că norocul oilor este pe frunte; de aceea se și încep a lunde dela frunte, unde se face cu țoarfecel semnul crucii. Straja, Bucovina.

2811. Nu e bine să țeși cu roșu și să împletești la lână, că-ți mor oile.—Catane, Dolj.

A Gorovei, *Superstii*.

2812. Când oaia sare și sburdă, face a vreme rea Găinești, Suceava.

2813. Când vei avea pagubă în oi, semn este că ți-a «pișcat» cineva din haine.—Tăpu, Tecuciu.

2814. Oiei care nu i se tunde lâna, ci se lasă a-i cădea singură, trăește mult.—Ioneanu.

2815. Când ți-a pișcă din lâna oilor, îți mor oile.—Covurluiu.

2816. Să nu strângi lâna dela oaie moartă, că-ți mor oile.—Tăpu, Tecuciu

2817. Dacă se va sminti ceva din fructul oilor, pe loc va urmă o pagubă între oi.—Straja, Bucovina.

2818. În ziua de Ajunul Crăciunului, dacă-ți vine în casă om, atunci oile au să fete numai berbeci; iar dacă-ți vine o femeie, atunci au să fete numai miele.—Vâlcea.

2819. Să nu faci seara ghem, că după cum se învârtește ghemul, așa se învârtește oaia (căpiază).—Catane, Dolj.

2820. Să nu lucrezi marți sara, că căpiază oile.—Tătăruși, Suceava.

2821. După ce soarele scapătă, unii ciobani nu mai vând nimic din produsele oilor, ca să nu li moară din oi.—Ioneanu.

2822. De dai sare sau oțet, după asfințitul soarelui, îi cu primejdie pentru oi, din cauza lupilor.—Covurluiu.

2823. Oaia dată de sufletul mortului, pe cealaltă lume se udă cu apă, și merge de scutură lâna pe focul unde arde stăpânul său.—Jud. Suceava.

CCCCXXVI. Oală

2824. Să nu pui oala în fruntea focului, că te infruntează altul.—Vâlcea.

2825. Când fierbe oala la foc, și pe urmă dacă ai luat-o și ai pus-o pe laiță, ea tot fierbe, e semn că ai să trăești mult.—Tătăruși.

2826. Să nu mânânci din oală, că-ți plouă la nuntă.— Stânca, Iași; Perieni, Tutova; Bursucani, Covurluiu; Moldova; Ioneanu; Parpanița, Vaslui.

2827. Când oala este cu gura spre line, e rău de îmbucut, așa că trebuie să o pui în picioare.—Vâlcea.

2528. Locul oalei când o iei dela foc, de pe vatră, să-l aslupi, că altfel rămâi cu gura căscată la moarte.—Broșteni, Suceava; Tătăruși, Suceava.

2829. Când fierbe oala la foc, să nu mânânci, că nu vei avea saț în nouă zile după olaltă.—Luncușoara.

2830. Când pui oala la foc pentru prima dată, să-i faci semnul crucii cu mâna, ca să fie curată și să fie mull.—Țăpu, Tecuciu.

2831. Să nu te uiți în fundul oalei, ci dă cu lingura, dacă vrei să știi de mai este ceva în ea.—Adamești, Teleorman

2832. Cât va mai fierbe o oală dată în sus dela foc, atât va mai dori copilul de mamă.—Ioneanu.

2833. Dacă duci olul la cineva, tot tu să-l duci îndărăt, că de nu, să știi că îți crește nasul cât olul, ceea ce n'ar vrea nimeni.—Luncușoara.

2834. Femeile cumpărând oale pentru lapte, le iau astfel că vără mâna în ele —Bucovina.

2835. Când e lună plină, să nu intri în casă cu bărdița pe umăr, căci se vor strică blidele din casă.—Tătăruși, Suceava.

2836. Să nu leși oala la soare, căci când vei mai fierbe în ea, va mirosi urât. Adamești, Teleorman.

2837. Când scoate mortul din casă, dă cu oala după el, ca să se spargă toate relele.—Vâlcea.

CCCCXXVII. Oaspeți.

2838. De faci casa pe furnicar, nu mai ai răgaz de oaspeți.—Covurluiu.

2839. Când sar scânteii din foc, pârâind, au să-ți vie oaspeți. Broșteni, Suceava.

2840. Dacă se face foc și sare din sobă sau de pe vatră un cărbune în casă, apoi se crede că va veni un oaspe de rău voitor (cu inimă rea). Bucovina.

2841. Când sar scânteii în mijlocul casei, îți vine un oaspe. Când nu se stânge degrabă, oaspetele va șede mult, iar de se stânge curând, se va duce repede.—Sevastos (Călătorii).

2842. Când un copil care poate umbla în picioare, umblă de a bușile, se crede că vin rudele.—Ioneanu.

2843. Se crede că dacă îl mănâncă pe cineva palma stângă, va căpătă bani; dacă cea dreaptă, apoi vor sosi oaspeți. Bucovina.

2844. Când îți prinzi degetele la ușă, îți vine cineva.—Sevastos (Călătorii); Bucovina.

2845. Dacă cuiva i se bate ochiul cel drept, apoi se crede că respectivul va avea o bucurie; dacă cel stâng, apoi o supărare.—Bucovina.

2846. Când te uiți în jurul într-un loc, și îți se încrucișează ochii, vine cineva.—Sevastos (Călătorii).

2847. Dacă privește cineva țintă la un loc și i se împainjesc ochii, se crede că vor sosi oaspeți.

2848. Când se lasă un fir de păr din cap pe frunte în jos, e semn că vin rudele.—Ioneanu.

2849. Când te sui pe pat și-ți cade papucul pe dos, îți vine un neam.—Sevastos (Călătorii).

2850. Se crede că dacă se prinde straiul cuiva în ușă, vor veni oaspeți.—Bucovina.

2851. Dacă-i cade cuiva, pe când se piaptănă, pieptenele cel rar din mână, apoi se crede că are să vie un oaspe rar; iar dacă cade cel des, apoi va sosi un oaspe des.—Bucovina.

2852. Când se deschide ușa singură, are să-ți vie cineva.—Broșteni, Suceava; Bucovina; Sevastos (Călătorii).

2853. Când se varsă chibriturile, au să-ți vie musafiri.—Broșteni, Suceava.

2854. Când îți vine miros de busuioc, semn că un bărbat străin îți va sosii în casă.—Sevastos (Călătorii); Bucovina.

2855. Când cântă cucușul în prag, au să-ți vie oaspeți.—Broșteni, Suceava; Bucovina; Ioneanu.

2856. Când țarca (coșofana) cântă împrejurul casei, au să-ți vie oaspeți—Broșteni, Suceava; Bucovina; Ioneanu

2857. Când cântă cioaca (stâncuța) pe lângă casă, prevestește venirea unor musafiri.—Ioneanu.

2858. Dacă spălându-se mâța, întinde laba în vreo parte, au să sosească oaspeți sau vreo veste.—Bucovina.

2859. Când în față ți se lasă paingâni mici, îți vine o rudă.—Broșteni, Suceava; Bucovina.

2860. Când se coboară painjeni cu labele albe, îți vine un neam de aproape, iar când îi negru mititel, un bun prieten. Sevastos (Călătorii); Ioneanu,

2861. Când se pune masa pentru mâncare și din întâmplare se pun facături mai multe de cât numărul persoanelor ce au să stea la masă, aceasta e un semn că niște musafiri pe neașteptate vor veni.—Ioneanu.

2862. Dacă bea cineva apă și se înecă cu ea, este semn că va căpăta oaspeți. Bucovina.

2863. Dacă cineva mănâncă la masă, îi pică bucata din gură, apoi se crede că va veni cineva flămând; dacă îi pică unui oaspe bucata din gură, apoi se crede că gazdei i-a părut rău după bucatele puse înaintea oaspei.—Bucovina.

2864. Când cade bucățica de la gură, ți-i flămândă o rudă de aproape.—Sevastos (Călătorii).

2865. Se crede că dacă-i cade cuiva, pe când șede la masă, cuțitul sau furculița jos și se înfinge în pământ, vor veni oaspeți. Bucovina.

2866. Când ți se pare că lipsește dela masă, are să-ți vie cineva. Sevastos (Călătorii).

2867. Dacă se pune aluatul de pâne cu lopata în cuptor și se răsfoarnă el așa, că partea ce avea să fie în sus, vine în

jos, apoi se crede că e semn pentru sosirea de oaspeți.— Bucovina.

2868. Dacă a plecat vreun oaspe, apoi se crede că nu-i bine a mătură imediat după el, căci la din contra n'a mai veni.— Bucovina.

CCCCXXVIII. Oboseală.

2869. Să nu faci leșie lunia, miercurea și vineria, că e rău de oboseală—Vâlcea.

CCCCXXIX. Obraz.

2870. Când îți ard obrajii, te vorbește cineva de rău. —Petriceni, Tutova; Jud. Suceava.

CCCCXXX. Ochiu.

2871. Primăvara de vei vedea mai înainte călugării breneni, (niște flori ce cresc prin lufșuri), să te lovești cu ele peste ochi, zicând:

Călugării breneni vestejească,
ochii mei intinerească.

Atunci ochii intinereșc.—Luncușoara

2872. Dacă cineva voește să-i intinerească ochii, trebuie să se frece cu o brândușă pe la ei, zicând următoarele versuri:

Floarea asta îmbătrânească,
ochii mei intinerească.

—Iosif Stanca.

2873. Dacă omul nu ar mânca ou și ceapă, ar vedea și vântul.—Țăpu, Tecuciu,

2874. Când îți joacă un ochiu, ai să plângi.—Tătăruși, Suceava

2875. Ochiul drept de ți se bate, e a bine.—Stânca, Iași.

2876. Nu e bine să spui nimănui, când ți se bate ochiul, că și el multe vede și nu spune nimărui, fără știrea gurei tale.—Țăpu, Tecuciu.

2877. Ochiul stâng de ți se bate, e a supărare.—Stânca, Iași.

2878. Când ți se bate ochiul drept, vei păți ceva —Tătăruși, Suceava.

2879. Dacă-ți intră un paiu sau o fărâmură în ochi, ca să iasă, scupă de trei ori peste brațul drept.—Moldova.

2880 Se crede că copiii mici, cari se uită mult timp la lumină, vor fi slabi de ochi.—Bucovina.

2881 Să nu te speli seara pe ochi, că orbești Vâlcea.

2882. Se crede că nu-i bine ca copiii să se uite prin silă sau ciur, căci la din contra ar deveni sigur încrucișați,—Bucovina.

2883 Vineria să nu coși, că vei suferi de ochi.—Ciulnița, Ialomița.

2884 Gunoii nu este bine a-l aruncă asupra soarelui, nici când răsare, nici când apupe, c'apoi respectiva capătă puhoiele la ochi.—Bucovina.

2885. Puhoielele dela ochi se vindecă dacă se spală respectivul cu apă din troaca unde beau caii.—Bucovina.

2886. Să nu te speli pe cap luna, miercuria și vineria, nici femeile să nu facă leșie, că e rău de căzut și te va durea ochii.—Vâlcea.

2887. Dacă dor pe cineva ochii, e bine a-i frecă cu ud de om.—Bucovina.

2888. Boala de ochi se vindecă spălându-te cu apa în care și-a spălat preotul mânele, după săvârșirea sf. liturghii, sau cu apă dintr'o apă curgătoare luată în Vinerea Paștelui, sau în oricare zi, dar înainte de răsăritul soarelui.—Straja, Bucovina.

2889 Dacă are cineva durere de ochi, e bine să icie mântuș, adică un pește mic, care se află în somn (pește), să-l lege cu o ață și să-l topească la soare, și apoi să se ungă cu acea untură la ochi, și se va vindecă.—Bucovina.

2890. Durerea de ochi se vindecă dacă se spală cineva în zori de ziuă cu apa ce se strânge între frunzele spinilor celor voinicești. Bucovina.

2891. Dacă se jâluește cineva că-l dor ochii, e bine ca cel sănătos să deie cu cununa unghiilor sale pe la ochii acelu-

ia, zicând: «Amù am auzit, umù să treacă», să scuipească. și apoi bolnavul se va vindecă.— Bucovina.

2892. Mortul care va ține un ochiu mai deschis, nu se îndură de lumea asta.— Ciulnița, Ialomița.

CCCCXXXI. Oftare.

2893. Când oftezi fără să vrei, e semn că vei avea o amărăciune.— Țăpu, Tecuciu.

CCCCXXXII. Offigă.

2894. Să nu bei apă din ulcică, că dacă s'a uitat mâța în ea, ai să capeți offigă.— Țăpu, Tecuciu.

CCCCXXXIII. Oglindă.

2895. Noaptea nu e bine să te uiți în oglindă. Adamești, Teleorman.

2896. Să nu te uiți noaptea în oglindă, că-ți pier vederile.— Covurlui.

2897. Sara nu e bine să te uiți în oglindă, că îmbătrânești.— Vâlcea; Bucovina.

2898. Seara nu e bine să te uiți în oglindă, căci urâl lumii te vei face.— Ciulnița, Ialomița.

2899. Nu-i bine să pui oglindă în perețele dela răsărit — Țăpu, Tecuciu.

2900. Oglinda din casa unde este așezat mortul, se acopere cu un tulpănegru, ca să nu mai urmeze și alți morți în acea casă.— Straja, Bucovina; Jud. Suceava.

2901. Femeia născută să nu se uite în oglindă, că e rău de răsăreală.— Vâlcea.

2902. Nu e bine ca femeia ce a născut de curând să se uite în oglindă, că face copii curând. — Vâlcea.

2903. Nu este bine a pune copilul mic, ce nu a implinit un an, să se uite în oglindă. căci când va fi mare, va ieși un curvar.— Grindu, Ialomița.

2904. Dacă visează cineva că așează oglinda, apoi se zice că acela încurând va plânge.— Bucovina.

CCCCXXXIV. Om.

2905. De omul roșu. spân și însămnat, să fugi cât îi trăi.
— Broșteni, Suceava.

CCCCXXXV. Omăt.

2906. Omătul care cade primăvara, să fie al mieilor și al paserilor. Acela căruia i s'a făcut vreo nedreptate, bate metanii, numărând firele de grâu și crede că Dumnezeu îi va face dreplate.—Straja, Bucovina.

CCCCXXXVI. Omor.

2907. Cine omoară, ia toate păcatele celui omorât, și-l poartă în spinare pe lumea cealaltă —Țăpu, Tecuciu.

CCCCXXXVII. Orbalț.

2908. Dacă are cineva orbalț, adică dacă il doare jumăta-
le de cap, apoi se ia pelea cu care s'au șters ouăle im-
pestrite pentru Paști, și se pune la sfințit, alături cu cop-
turile și cărnurile Paștelor, și apoi se așumă cu păcișele de
in, pe partea cea bofinavă, și durerea încetează.—Bucovina.

CCCCXXXVIII. Osânză.

2909. Osânza de porc, netopifă, e bună de răni, iar de o
mânânci e rea de gură.—Țăpu, Tecuciu.

CCCCXXXIX. Oțet.

2910. În ulciorul fără toartă și cu buzele rupte, se face o-
țetul tare.—Țăpu, Tecuciu.

CCCCXL. Ou.

2911. Din ouăle care sunt ascuțite la vârf, vor ieși cocoși,
iar din cele rotunde, găini.—Ioneanu.

2912. De-ți fură din ouăle paserilor, rău îți merge în pă-
seri, pe urmă.—Stânca, Iași.

2913. Cine a fură ori a tăgădui un ou, are de la Dumne-
zeu 7 ani de sărăcie.—Broșteni, Suceava.

2914. Dacă se fură de la cineva ouă de găină, apoi se
crede că 7 ani in acel sat nu vor rodi câmpurile. —Bucovina.

2915. Lunia nu se iau ouă din cuibar, căci tuğ găinele și nu se mai ouă.—Vâlcea.

2916. Când în zilele de post iei ouă din cuibar, trebuie să scuipi în ele.—Broșteni. Suceava

2917. Să nu dai de pomană ouă la Țigani, că îți fură cioara puii. - Covurluiu.

2918. Când coci ou în spuză, să nu-l acoperi peste tot, că se înădușă puii în găscă —Broșteni, Suceava.

2919. Când bagi ouă în foc să se coacă, să nu vorbești, că de vei vorbi, vor plesni. Adamești, Teleorman.

2920. Dacă cumpără sau vinde cineva ouă și le ia într'o basmă, apoi nu e bine a legă basmaua, căci la din contra din acele ouă nu vor ieși pui. Bucovina.

2921. Când pui ouă, de rață noaptea, rațele când vor fi mari, se ouă în poiață; de le pui ziua se ouă pe afară. -- Broșteni, Suceava.

2922. Când găinele fac ouă mici, părăsile, e semn de sărăcie și se zice că diavolul a călcat găinele. Stânca Iași.

2923. Ouăle părăsile nu este bine a le mânca, ci a le da peste casă, că la din contra respectivul om ar fi părăsit de oameni și ținut de nimică.—Bucovina.

2924. Când găsești ou părăsit în cuibar, atunci e a pağubă, și să-l svârli peste casă; iar de oul are două gălbănușuri, îi a belșug.—Sevastos. (Călătorii).

2925. Mirii să mănânce, după ce vin de la cununie, amândoi dintr'un ou, ca să fie amândoi moi, să se lese unu după altul. Înainte de cununie să nu mănânce în ziua aceea.—Covurluiu.

2926. La cununie se dă mirelui să mănânce un ou răscopt, ca să fie econom. Sevastos. (Nunta).

2927. După cununie, seara la masă amândoi mirii mănâncă dintr'un ou oual de o puică întâiu, ca să trăiască amândoi nedespărțiți până la moarte Ioneanu.

2928. La lasatul secului se mănâncă un ou, la urmă, ca să pară postul ușor.—Jud. Suceava; Stânca, Iași.

2929. La jumătatea postului celui mare, se face înnumărătoarea ouălor, ca să nu se strice până la Paști. —Ioneanu.

2930. Vineri, în săptămâna patimelor, se roșesc ouăle și se numește «Vinerea ouălor».—Rudeni, Argeș.

2931. La Paști, cine merge la biserică, să-și puie un ou roșu în sân, ca să fie totdeauna roșu.--Sabolciu, Bihar.

2932. La sf. Paști, mănâncă ouă roșii, că vei fi roșiu. —Iuncușoara, Bihar.

2933 După ce iese de la Înviere, nu se mănâncă ouă, că pe urmă miroase gura. Șarul-Dornei, Suceava.

2934. Înainte de a pune ouă la copt în spuză, să le scupi. —Țăpu, Tecuciu.

2935 În ziua de Paști, când ciocnește ouăle bărbatul cu femeia, a cui nu se va strică, acela va trăi mai mult —Broșteni, Suceava.

2936. În dimineața zilei de Paști, când se spală, pune în cănița cu apă un ou roșu și un ban, ca să fie și omul roșu și sănătos, peste an, ca oul.—Giulești, Suceava.

2937. Să nu ciocnești ouă în ziua de Paști, dacă vrei să nu te doară mijlocul la seceră. —Covurluiu.

2938. Dacă moare cineva în sat în Joia Paștilor, apoi ouăle roșii nu ies frumoase. Bucovina.

2939. Se zice că la Paști întrebă Faraon, mai marele dra-cilor, ori de sunt ouă roșii. Faraon să fie ferecat în lanțuri și el ar scăpa din ele, dacă i s'ar da un răspuns negativ. Răspunzindu-i-se, însă, că în acel an sunt mai multe ouă roșii, de cât în anul trecut, lanțurile lui s'ar îngroșa din nou.—Straja, Bucovina.

2940. În ziua de Paști să nu arunci ghiocile ouălor roșii afară, că-ți arunci norocul și rodul.--Vâlcea.

2941. Cojile de ouă cu care se face Paștele, să le dai pe

vale (pe apă), ca să se ducă să deie de știre și blajinilor că sosesc Paștele.—Broșteni, Suceava.

2942. Cojile ouălor întrebuințate pentru Paști, se dau pe o apă curgătoare și se zice că din ele se hrănesc Rohmanii, cari ar posli așa că dintr'un ou s'ar înfrupta 12 inși. — Straja, Bucovina.

2943. Cojile de ouă întrebuințate la Paști, se strâng și apoi se dau pe o apă curgătoare, crezându-se că ele la 40 de zile, ajung la Rohamani, care apoi trăesc dintrânsele. — Bucovina.

2944. Cojile de ouă de la găinele ce scot pui, le dai afară toate odată, nu pe rând. — Broșteni, Suceava

2945. Cojile de ouă nu se aruncă în foc, crezându-se că apoi ar pieri puii din ouăle de sub cloște; după alții, că din cenușa lor naște pecinginea. — Bucovina.

2946. Strânge coji de ouă ce rămân pe cale în ziua de sf. Paști, că Doamne, de multe leacuri sunt bune. — Luncușoara.

2947. Cojile de ouă din care au ieșit puii, se strâng la un loc și apoi se aruncă afară, crezând că se vor ținea puii la un loc.—Bucovina.

CCCCXII. Păcat.

2948. Mămăliga și pânea să n'o calci în picioare, că-i păcat. — Broșteni, Suceva.

2949. Pe morți și pe bătrâni să nu-i vorbești de rău, că li iei din păcate. — Ilânțescu.

2950. Când se naște copilul, el ia 7 păcate din păcatele maicâsa, pentru a-i răsplăti durerile. De asta, nu se poate om fără păcate. — Țăpu, Tecuciu

2951. Dacă moare o femeie lăuză, i se lasă mai multe fire de păr nelimplelite anume, ca să o vadă Dumnezeu că-i lăuză și să-i ierte păcatele. Marian (Înmormântarea)

2952 Cine împușcă când plouă, capătă păcate. Țăpu, Tecuciu

CCCCXI.II. Păcură.

2953. Sub patul unde e culcat copilul, trebuie să stea în primele săptămâni ale facerii, un hârb cu păcnră; când femeia necurată intră în casă, necurătenii ei se prind de hârb, nu de copil.—Broșteni, Suceva.

CCCCXLIII. Păduche.

2954. Păduchele de-ți iese pe frunte, e a pagubă.—Slânca, Iași.

2955. Păduchii sunt semne de noroc pentru un copil ce se îngrijește.—Țăpu, Tecuciu.

2956. Când iese păduchele pe fruntea unui om bolnav, e semn că nu mai trăește mult.

2957. Să nu-ți faci lăutoare cu apă rece, că faci păduchi și lindine.—Țăpu, Tecuciu.

2958. Păduchele găsit pentru prima oară pe capul copilului, trebuie ucis pe o oală nouă, dacă vorești ca copilul să fie bun cântăreț.—Slânca, Iași.

2959. Dacă te lai în ziua de Crăciun, nu faci păduchi.—Țăpu, Tecuciu.

2960. Când păduchii de găină se pun pe om, nu se iau până când nu se uită în apă; tocmai atunci fug.—Catane, Dolj.

2961. Când te uiți în puț, scapi de păduchi de găină, dacă ai.—Țăpu, Tecuciu.

CCCCXLIV. Pagubă.

2962. Mălaiu să nu dai împrumut, căci ai pagube.—Ciulnița, Ialomița.

2963. La lăsările de post mari, ca Paști și Crăciun toate oalele seara după masă, se pun cu gura în jos, de pagubă.—Vâlcea.

2964. Masa când va trăsni, trebuie sfărmată sau arsă, căci produce pagube.—Ciulnița, Ialomița.

E rău de pagubă :

2965. Când juica sau sarea se varsă ;
2966. Când cănele se târăște pe spate și merge târând curul pe pământ ;
2967. Furnici cu aripi când vin în casă ;
2968. Când urlă cănele ;
2969. Când chibritul se aprinde în mână. --Vâlcea.
2970. Săptămâna brânzei și postul Părăsimilor să nu le spurci, adică să nu mănânci carne, căci e rău de pagubă. - Vâlcea.
2971. Nu e bine să dai sare, foc și împrumut seara și mai ales vineria, că e rău de pagubă. --Vâlcea.

CCCCXLV. Paingân.

2972. Când se lasă un paingân de asupra unui om bolnav, e semn că peste puțin va muri. --Țăpu, Tecuciu.
2973. Dacă se lasă un paingân înaintea cuiva în jos, se crede că respectivul va auzi o veste. Bucovina.
2974. Când îți cad pe mână, față ori gât paingâni, vei primi o veste. --Broșteni, Suceava.
2975. Când paingânul se lasă înaintea cuiva, vine un oaspete. --Găinești, Suceava; Bogdănești, Suceava; Țăpu, Tecuciu; Spătărei, Teleorman; Tătăruși, Suceava; Stânca, Iași
2976. Paingânul, când se lasă în casă, îți vine un neam. --Vâlcea.
2977. Când se lasă un paingân înaintea cuiva, primește veste sau un neam îi vine. Dacă vede paingânul în casă și neamul sau vestea îi de aproape. --Jud. Suceava.
2978. Când te mușcă paingânul, să te dai în scrânciob. --Țăpu, Tecuciu.
2979. Câți paiajeni vei omorâ, atâtea păcate îți iartă Dumnezeu, că paiajenul e bală spurcată. -- Adamești, Teleorman; Ciulnița, Ialomița.
2980. Cine omoară un paingân, îi iartă Dumnezeu 7 păcate -- Broșteni, Suceava.

2981. Celui care omoară un păianjen mare, i se iartă 7 păcate, iar de omoară unul mic, numai trei.—Ioneanu.

2982. Păianjenele când îl vezi, să-l omori. că-ți iartă 7 păcate; iar dacă nu. te încarcă cu 7 păcate, căci țese mai mult decât Maica Domnului.—Vâlcea; Holda, Broșteni.

2983. Se ucid paingăni, crezându-se că cine ucide unu, îi iartă Dumnezeu zece păcate, de oarece a întrecut pe Maica Domnului, trăgând cel mai subțire fir de mătase. - Banca Tutova.

2984. Când omori un paingân cu dosul mâinei, ți se iartă un păcat. Tătăruși, Suceava.

2985. Dacă omori painjeni de cei cu picioare lungi, ți se iartă câte trei păcate de fiecare.—Țăpu, Tecuciu.

2986. Se crede că dacă se taie cineva la vreun deget, apoi e bine a pune pe locul tăiat painjenii. care stămpără curgerea sângelui. Bucovina.

2987. Palma stângă de te va mânca, ai să dai mâna cu cineva.—Stânca. Iași.

2988. Când te mănâncă palma stângă, ai să iei bani, iar cea dreaptă, ai să dai. Perieni, Tutova; Stânca, Iași; Ioneanu

2989. Când copilul de lăță ține palmele întinse, are să fie darnic, milostiv.—Stânca, Iași.

2990. A dormi cu palmele lipite și puse între picioare, e smen de sărăcie, cobe, piază rea. Maia, Ilfov.

2991. Nu-i bine ca mama să sărute pe copil pe palmă, că se face tâlhar.—Marian (Nașterea).

CCCCXLVII Pământ

2992. Când se cutremură pământul, atunci ori tremură coada celor doi pești. pe care se razimă pământul, ori se uită Dumnezeu la pământ cu mânie și el se cutremură de frică.—Broșteni, Suceava.

2993. Când se cutremură pământul, se uită Dumnezeu pe pământ și vede păcatele oamenilor.—Perieni, Tutova.

2994. Cutremurul de pământ provine din cauza femeilor neglijente, care între Filipi și Andrei lasă limbile la melițe și melițoaie, de se bat strigele cu ele, până se cutremură pământul.—Jud. Suceava.

2995. Cine poate pune urechea la pământ, când se cutremură pământul, aude oamenii de pe cea lume vorbind, vitele răgând, clopotele trăgând, etc.—Stânca, Iași.

2996. Pământul plutește pe o apă ce se întinde dincolo de poalele cerului.

2997. Când se cutremură pământul, se bat dracii în mijlocul lui, ori se întoarce pe cealaltă parte peștele pe care stă pământul.

2998. Dacă pământul se cutremură noaptea, e a belșug; ziua, a pagubă.—Țăpu, Tecuciu.

CCCCXLVIII. Pâne.

2999. Se crede că pânea plămădită de o femeie de un naturel iute, dospește foarte bine; de o femeie flegmatică, însă nu așa de bine.—Bucovina.

3000. Se crede că dacă intră cineva în casă, pe când se dă pânea în cuptor, și până la acel moment s'au dat multe pâni în cuptor, acela ce a venit, în viitor va avea multe cămeși: dacă însă până la momentul venirii lui, nu s'a dat încă nicio pâne, apoi că acela în viitor n'a avea nici o cămeșă.—Bucovina.

3001. Se crede că pentru ca să crească pânea bine în cuptor, trebuie a risipi un mușinoiu de furnici.—Bucovina.

3002. Când se face întâi pâne de grâu, se fac colăcei, se leagă de ciutură cu fir roșu și sporiș (o plantă), se scufundă ciutura cu ele, apoi școfându-le afară, se dau copiilor să le mănânce.—Catane, Dolj.

3003. Să nu dai altuia pânea ce-ți rămâne nemâncată, că-ți dai puterile.—Catane, Dolj; Adamești, Teleorman.

3004. În prima săptămână a postului mare nu se lasă plămădeala pânei peste noapte afară, căci se crede că Toader noaptea s'ar măzgăli în plămădeală, și nu s'ar găci pânea. — Bucovina

3005. Fărămăturile de pâne ce cad de la masă, să le dai în foc, în loc curat, ca să nu le calci, că păcătuești. — Jud. Suceava.

3006. Dacă s'a copt pâne și una, din întâmplare, a fost uitată în cuptor, apoi se crede că nu e bine ca dintrânsa să mănânce o copilă, căci la din contra ea ar fi uitată de flăcăi și nu s'ar mărită. — Bucovina.

3007. Să nu mănânci pâne uitată, că nu te mai însori, rămâi uitat ca pânea.

3008. Când rămâne pe masă vreo bucăică de pâne uitată, e semn că a rămas cineva flămând din acei cari au mâncat. — Hănțescu.

3009. Pânea care se aruncă la mireasă, în cele patru părți, e rea de friguri. — Vâlcea.

3010. Spre a avea autoritate asupra cuiva, se crede că trebuie a coace două pâni, dară punându-le pe ele cele întâiu în cuptor și scoțându-le cele de'năiu, și apoi a le pune undeva în altar ca să șadă acolo peste două duminici, însă văzute de nime, apoi să se ia acasă, să se cheme respectivii asupra cărora voește a-și câștiga influență, să-i cinstească și să li dea de gustat pâne de aceea. — Bucovina.

CCCCXLIX. Pântece.

3011. Când țipă copilul în pântecele mamei sale, sau va fi acel copil călugăr, sau un mare fălhar. — Per eui, Tutova.

CCCCL. Pânză.

3012. Dacă la lăsatul postului de toamnă nu se mănâncă toată demâncarea, să știi că le apucă ploaia cu pânza pe gard neurzită. — Vâlcea.

3013. Când se învălește pânza, pe sul, se înoadă o pană

de găină, ca pânza să meargă așa de ușor în stative, ca pana.—Jud Suceava.

3014. Când se învâlește pânza, să nu se lase a trece peste ea ori pe sub ea, vreun câne ori pisică, căci e rău de moarte.—Vâlcea.

3015. Când se nividește pânza, de vine musafir un bărbat, ajunge bălătura, iar de vine femeie, nu ajunge.—Broșteni, Suceava.

3016. Pânza pe care o ia vârtejul, când o înnâlbești, să nu o întrebunțezi la nimic, fiindcă e rău de moarte. Vâlcea.

3017. La finitul pânzei, dacă vrea femeia să știe ce are să nască, sau ce are să nască vreo vită, merge un băiat călare pe fuștei până la poartă, și dacă vede pe drum bărbat sau femeie întâiu, tot de acela sex va fi noul născut.—Broșteni, Suceava.

CCCCLI. Păpușoiu.

3018. Primăvara dacă se vor vedea sburând pe lângă casă mulți cărăbuși, e semn de mană în popușoi.—Stânca, Iași.

3019. Dacă primăvara este multă floare de jâr, toamna va fi bună recoltă de popușoi.—Straja, Bucovina.

3020. Dacă la arat găsești sub brazde mulți viermi și răme, e semn că popușoi vor crește frumoși.—Țăpu, Tecuciu.

3021. Dacă cărăbușul are picioare foarte păroase, apoi se crede că este bine a sămăna păpușoi, în care va fi belșug; dacă însă picioarele lui nu-s păroase, că nu vor rodi păpușoi.—Bucovina.

3022. Când plouă în timpul aratului păpușoilor, e semn sigur că în acel an n'are să fie mană în păpușoi. Iar dacă e secelă la arat, e semn că în acel an au să fie păpușoi cu imbelșugare.—Stânca, Iași.

3023. Marția Ciorilor.—La 22 Februarie, în Sân-Toader, ca să nu scoată ciorile porumbul, te scoli de dimineață, marți

să iei furca în brâu, să torci un fir cu ochii închiși. Îl înnozi cu mânele ta spate, tot cu oc ii închiși, zicând: «Nod gura ciorilor, a garoilor, și a toate lighioanele care scot porumbul». Îl iei apoi și il legi, cu ochii închiși, la fiarele coșului. Îl lași până se pune porumbul. Atuncia il iei de la coș și il pui la coarnele plugului (când o începe întâiu); după ce isprăvești, il arunci acolo într'un loc. — Catane, Dolj.

3024. În ziua de ajunul Bobotezei să pui grăunțe multe de păpușoi sub saltea sau lăicerul patului unde va sta popa, dacă voești să-ți crească paserile mulți pui. — Stânca, Iași

3025. Se crede că cum va fi timpul în ziua de 40 de sfinți, (19 martie), așa va fi el prin 40 de zile. Dacă pământul este atunci așa de înghețat, că durăesc căruțele, apoi se crede că păpușoi toamna se vor coace așa că turnându se ei în sisiac sau pod, vor durăi, cum au durăit atunci căruțele. — Straja, Bucovina.

3026. Se crede că de câte ori strigă prepelița, atât de scump va fi păpușoiul. — Bucovina.

3027. Când torc vara pe câmp, mergând la ghilit, ori într'allă parte, rău fac, că au să se ciuciuilească păpușoi pe câmp. — Țăpu, Tecuciu.

3028. Primăvara, după ce s'a sămănat păpușoiul, nu se astupă cahla, și se crede că la din contra păpușoiul va avea mult făciune. — Bucovina,

3029. Semincerii de păpușoi, după ce i-ai desfăcut, ciucălăii să-i asvârli în drum, căci de-i vei pune pe foc, toți păpușoi, vor face făciune. — Broșteni, Suceava; Bucovina.

3030. Ciucălăii sămânțarilor, desfăcuți de grăunțe, se aruncă în drum, ca vârful ciucălăilor, în vara viitoare, să fie bătut ca drumul. — Straja, Bucovina.

3031. Dacă la prășit iese și fire cu frunze albe, să le lași, că-s a noroc. — Țăpu, Tecuciu.

3032. Se zice că popușoșii cari se fac pe spicul păpușo-

ilor, ar fi împrumutul stăpânului, care împrumutând păpușoi, a dat mai mulți înapoi, din care cauză prisosesc păpușoi.—Straja, Bucovina.

3033. Dacă la cules găsiți știulețe roșii, e semn de o mare rușine.—Țăpu, Tecuciu.

3034. Păpușoiul roșu e bun de dat la vacile ce se năcăjesc să fete, și nu pot, că fată degrabă. — Stinca, Iași; Bunești, Suceava.

3035. Se crede că uscând cineva păpușoi în cuptor, și scoțându-i, nu e bine a lăsa câțiva ciucălăi acolo, și că dacă iarăș se face foc în cuptor, apoi Maica Domnului vâră mâna până'n col, în focul cuptorului, după acei păpușoi. — Bucovina.

3036. Cel care bate în pământ vreun par, fără trebuință, și nu-l scoate, pe lumea cealaltă îl va scoate cu ochii.—Ioneanu.

3037. Se crede că oamenii păroși sunt cu noroc. — Bucovina; Stânca, Iași.

3038. Părul des e semn de belșug pentru om.—Țăpu, Tecuciu.

3039. Se crede că oamenii cu părul creț, sunt mari minciנוși; acei cu părul roșu, sunt răi.—Bucovina.

3040. Omul cu părul roșu e răutăcios.—Stânca, Iași.

3041. Să nu aruncați părul în foc, că pie deși puterea. — Țăpu, Tecuciu.

3042. Nu-i bine să dai părul în foc să ardă, căci Maica Domnului aleargă plângând, ca să-l scoată, iar dracul râde.—Hânțescu

3043. Dacă dai părul în foc, când te lai, se repede Maica Domnului să-l ieie.—Tătăruși, Suceava.

3044. Părul ce-ți cade din cap să nu-l dai la gunoiu, că-l

ia vrăbiile de-și fac cuiburi, și te doare capul și-ți cade părul.—Sevastos (Călătorii).

3045. Dacă a aruncat cineva afară părul ce i-a ieșit la pieptănat din cap, apoi vrăbiile îl adună și-și fac din el cuib, iară pe respectivul apoi îl doare capul.—Bucovina.

3046. Când te tunzi strânge-ți părul și-l supune undeva să nu-l calce oamenii, că capeți durere de cap. Să nu-l pui pe foc, că iar te doare capul, iar când tai părul la fetele militele, să-l pui într'o baligă, că crește lung și frumos. — Coveluiu; Ioneanu.

3047. Părul când îl tunzi, să-l mături.—Ciulnița, Ialomița.

3048. E păcat să mături tu sau altul părul după ce te-ai tuns; trebuie să-l iei cu mâna și să-l duci în gard. — Țăpu, Tecuciu

3049. Femeia însărcinată care va culege în poală surcele ieșite din rânda, va face copilul cu părul creț.—Ioneanu.

3050. Să te păzești să nu-ți ieiie nimeni din păr, fără știre că ți se paște vârful cozilor.—Sevastos (Călătorii).

3051. Părul capului nu este bine a-l da cuiva, căci el se poate întrebuița la diferite farmece, cu care se poate face mult rău celui de la care s'a luat părul, de aceea pieptănându-se cineva, sau tunzându-și părul, este bine a-și arunca părul în foc.—Bucovina.

3052. Femeia însărcinată, dacă dă cu piciorul în mătă, câne sau alt animal asemenea, face copilul pârșos. De aceea trebuie să puie în scâldătoarea copilului păr de al animalului în care și-ar aminți că a dat cu piciorul.—Giulești, Suceava.

3053. Mama ingreunată să nu mănânce din oală, nici mă-măligă să lipărească, că naște copilul fără de pic de păr pe cap.—Stânca, Iași.

3054. Se crede că dacă se increțește unei copile părul la ceafă, va mai căpăta surori.—Bucovina.

3055. Ciuchii de păr de la ceafa copilului, care se for-

mează pentrucă stă mult culcat pe spate, nu e bine să-i taie mă-sa, căci îi arde casa copilului, când va fi gospodar, ci să se ducă cu el la nănașă-sa să i-l taie.—Jud. Suceava.

3056. Fetele se bucură când găsesc spelci, că li crește părul.—Țăpu, Tecuciu

3057. Când se tund copiii mici, e bine să bagi părul la rădăcina unui pom, ca să li crească lung ca pomul.—Catane, Dolj.

3058. Spre e face ca părul să crească lung, se ung fetele cu untură de ariciu.—Bucovina.

3059. Decă fetele mari dau cu salcie pe păr in ziua de Florii, li crește părul.—Catane, Dolj.

3060. In săptămâna brânzei să nu te speli la cap, căci se scutură burdufurile cu brânză în cap (adică faci mătreață) și-ți albește părul curând.—Ciulnița, Ialomița.

3061. Părul ce cade la pieptănatul femeilor sau la tunsul fetelor, se strânge și se pune într-un gard, lipindu-se o baligă peste el, ca să crească părul din cap.—Bursucani, Covurlui.

3062. Se crede că dacă voește cineva să-i crească părul, apoi îi bine să puie pe cineva să să-i râteze părul pe când crește luna, și anume de o persoană bine voitoare, și părul îi va crește frumos; dacă-i râtează cuiva părul o persoană sgârcilă sau rău voitoare, pe timpul scăderii lunei, apoi nu-i va crește părul.—Bucovina.

3063. Cine mănâncă sâmânță de tiugă (tivdă), îi cade părul.—Adamești, Teleorman.

3064. Nu-i bine să se leie o femeie sau o fată înaintea bărbatului, că nu-i mai crește părul.—Țăpu, Tecuciu.

3065. Să nu vii de la mort cu părul despletit, că-ți va cădea părul.—Hânțescu.

3066. Fetele să nu mănânce despletite, că li cade părul.—Ciulnița, Ialomița ; Catane, Dolj.

3067. Se crede că nu e bine ca o copilă să ia pe cap o

cușmă sau pălărie bărbătească, căci la din contra, va avea păr slab.—Bucovina.

3068. În ziua de sf. Toader se tund vitele în frunte ca să se facă frumoase; fetele se lau cu stroh de la vite, ca să li crească parul mare și frumos.—Broșteni, Suceava.

3069. La sf. Toader fetele mari se spală la cap cu iarbă mare, zicând: «Sfinte Toadere, fă ca coadele noastre să crească ca coamele cailor».—Ioneanu.

3070. La sf. Toader fetele se lau cu fân, ca să li crească părul, pronunțând cuvintele: «Toadere, sân Toadere, dă coșile fetelor, cât cozile iepelor» —Bursucani, Covurlui.

3071. În sara de sf. Toader, fetele își taie câte o șuviță de păr din cap și o pun sub o baligă, semi-uscată, zicând de nouă ori: «Toadere, sân Toadere, dă codița fetelor, cât codița iepelor».—Țăpu, Tecluciu.

3072. În ziua de sf. Toader fetele trebuie să se leie până în ziuă, ca să li crească părul, ca cozile cailor, că dacă n'ar face aceasta, atunci caii, pe care îi mână Toader la păscut, li-ar paște cozile. În acea zi se slobod caii la păscut.—Straja, Bucovina.

3073. Dacă îți-i frică de ceva, ia păr de la urs și te afumă, că-ți vine bine: uiți frica.—Adămești, Teleorman.

3074. Când ești spăriet de un câne, să te afumi cu păr de al lui.—Jud. Suceava.

3075. Dacă i se dă cuiva păr de capră sălbatecă, în mâncare, apoi capătă o pântecăraie care-i cauzează moartea.--Bucovina.

CCCCLIV. Parte

3076. Când ai noroiu în col și în genunche, ai parte de bivoli.—Catane, Dolj.

CCCCLV. Pască.

3077. Se zice că dacă paștele crește frumos, va fi un an bun. Bucovina.

3078. Aducându-se pasca de la biserică acasă la Paști, se

gustă mai întâiu din anaforă și apoi din crucea paștei. Care gustă mai întâiu din usturoiu și hrean, pe aceala nu-l mănâncă puricii.—Straja, Bucovina.

CCCCI.VI. Pasere.

3079. In ziua de Dragobete se insoțesc paserile.—Rudeni, Argeș.

3080. Paserile de casă, când se culcă de vreme, e a bine; când se culcă târziu, e a lipsă.—Bogdănești. Suceava.

3081. La muncă să nu arunci fărâmurile, ci să le dai la pui acasă, ca să crească mari.—Țăpu, Tecuciu.

3082. In seara lăsatului de post (toamna) să dai de mâncare multă la orățanii, ca să nu-ți mănânce bobotinele din grădină, vara.—Vâlcea.

3083. Paserile care nu au răsnită, nu-s bune de mâncat.—Holda, Suceava.

3084. In ziua de ajunul Crăciunului să postești până la ziua jumătate, că prinzi vara paseri, și să iai cu ochii închiși două paie, să le bagi în sobă.—Vâlcea.

3085. Să nu pui mâna pe puii unei păserele, căci vin furnicele de-i omoară, iar paserea îi părăsește.—Țăpu, Tecuciu.

3086. Tărățele și busuiocul din noaptea de sf. Vasile, sunt bune pentru paseri.—Vâlcea,

3087. Gâștile și gănele albe sunt privite ca sfinte.—Bogdănești. Suceava.

3088. Când paserile umblă cu aripile în pământ, trag a sărăcie.—Țăpu, Tecuciu.

3089. Dacă are cineva galițe mici, apoi se crede că nu e bine a le numără într'o zi de post, că apoi n'ar crește.—Bucovina.

3090. Paserea care va fi pupată de om, o mănâncă uliul.—Ioneanu.

3091. Cuibarul în care a scos gășca sau găina pui, nu se dă afară, ci se duce în pod, unde se ascunde, ca precum

nu-l vede pe el nimenea acolo, așa să nu vadă cioarele, țârcile și ulii, puii.—Straja, Bucovina.

3092. Puiul cu cinci degete nu se taie, că acela e norocul paserilor. Stânca, Iași

3093. Când se adună paserile și vrăbiile toamna pe la arie, iarna va fi mare și geroasă.—Jud. Suceava.

3094. În ziua de crăciun să mânânci întâiu carne de pasere, ca să fii ușor ca paserea pe vară.—În părțile noastre, fiecare își pregătește câteva păsărici.—Adamești, Teleorman.

3095. Dacă vrei să scapi orăteniile (paserile de curte) de boală, să iei sgură de la mașină, să le pui în gropan să bea de acolo apă, că li va trece — Cătane, Dolj.

3096. Când intră pasere sburătoare în casă, pe fereastră sau pe ușă, ea aduce o veste bună.—Jud. Suceava.

3097. Când mor din paseri, să se taie una din cele sănătoase și să se mânânce, căci afunzi celelalte nu vor mai muri —Ioneanu.

3098. Când te va murdări o pasere în sbor, ai să ai o supărare despre o pagubă mare. —Jud. Suceava.

3099. În ziua de sf. Haralambie (10 faur) se face colivă din care se păstrează spre a da paserilor când mor, să nu mai moară — Ioneanu.

3100. Să nu numeri luna paserile că-ți mor, de boală, ori îți pier.—Țăpu, Tecuciu.

3101. Nu e dat femeilor creștine să taie paseri, căci ar fi și ele ca femeile nebotezate.—Jud. Suceava.

3102. Ca să trăiască puii de păseri lunateci, adică puși și scoși în aceeași lună, când se pune cloșca, să se puie în cuibul ei surcele, câte ouă sunt. și o legătură mică cu meu, și după ce ies puii. să li dea din acel meu să mânânce sau să se puie într'un ciur cu atâtea surcele câți pui sunt și cu un cuțil, apoi să se cearnă ciurul cu toate acestea deasupra unui foc, și așa nu vor muri.—Ioneanu.

3103. Când paserile au pui mici, nu trebuie a vorbi de

dânsele, căci le mănă furnicile puii.—Grozești, Mehedinți.

CCCCLVII. Paști.

3104. În ziua de Paști desdimineață, înainte de a merge la biserică, se spală sătenii cu un ban de argint, ca să fie albi ca argintul și să aibă bani peste an, și cu un ou roșu, ca să fie roșii, ca oul cel roșu.—Straja, Bucovina

3105. Când vii dela Paști, e bine să intri în casă pe brazdă verde, că e bine de sănătate, și s'o iei în ziua de sf. Gheorghe, că e bună de vite, când li se împietrește ugerul. E bine să se ia cu capul și pielea goală. - Bucovina.

3106. În ziua de Paști nu e bine să doarmă omul, că apoi acel om e somnoros peste întreg anul, și vara îi plouă pologul.—Straja, Bucovina.

3107. Lumânările ce rămân dela Paști, să le aprinzi când pleacă dănații și fetele mari la horă, și să treacă printre ele, ca să se uite lumea la ei, ca la Domnul Hristos.—Cafane, Dolj.

CCCCLVIII. Pelin.

3108. În spre Rusalii, sara, trebuie să pui pelin sub cap; altfel Rusaliile descopăr casa și te iau.—Stânca, Iași.

3109. În ziua de Rusalii se pune pelin verde prin casă, ca să piară purecii.—Ioneanu

3110. În ziua de Rusalii se pune la brâu pelin și-l poartă toată ziua, iar noaptea se pune la cap și în așternut—Moldova.

3111. În ziua de Rusalii se pune pelin la brâu, ca să nu-i ia din căluș.—Cafane, Dolj.

3112. Pelinul strâns din ziua de Rusalii, e bun de afumat pe cel apucat de «cel rău» sau «ducă-se pe pustiu».—Țăpu, Tecuciu.

3113. În ziua de Mărina (17 Iulie) se culege pelin, din care se face apă de pelin, care este bună pentru subțierea obrazului.—Ioneanu.

CCCCLIX. Pernă.

3114. Când se răstoarnă pernele, are să se mărite fata din casa ceea. - Tătăruși, Suceava.

3115. Când băieții, de mici, nu șed cu capul pe pernă, îi semn că n'au să trăiască. Tătăruși, Suceava.

CCCCLX. Perzanie.

3116. Când o femeie însărcinată e în primejdie de a pierde, sau se sperie de ceva, se afumă cu nări de vulpe.—Bucovina (Marian. Nașterea).

3117. Când e o femeie în primejdie de perzanie, se spală icohana Maicei Domnului și i se dă apă de aceea de băut.—Marian (Nașterea).

3118. Se ia o coasă, se deschide o fereastră, prinde coasa de măsea, o pleacă puțin cu vârful în jos pe fereastră afară, toarnă apă de trei ori pe pânza coasei, astfel ca să se scurgă într'un vas și apoi din acea apă bea femeia de trei ori, iar cu restul o spală pe cap și pe corp. După aceea se leagă femeia peste pânzele cu «fort de învățătură» (la care s'au învățat copilele a toarce), și astfel legată trebuie să umble trei zile.—Marian, (Nașterea).

3119. Femeia care a pierdut, trebuie să fi fost legată de cineva, sau a pierdut pentru pacatele sale sau ale părinților.— Transilvania (Marian, Nașterea).

CCCCLXI. Pește.

3120. Fuior dela crucea popei la Bobotează, îi bun de pus la pânza volocului sau a mrejei, ca să tragă peștele, cum trag băieții după popă.—Jud. Suceava.

3121. Cine în ziua de Paști, când zice popa: Hristos a înviat, răspunde: «pește prind», acela prinde pește mult pe vară, dar și mare păcat face.— Stânca, Iași.

3122. Unele femei, când voesc să plece cu târbocul la râu să prindă pește, și dacă e duminică, iau furca în brâu, și iese la lume, forcând câteva firicele, cu scop ca cum se va miră lumea de ele, că lucrează duminică, așa să se mire

peștele de ele, și să iasă de pe la maluri să vie la târboc să-l vadă.—Adamești, Teleorman.

3123. Toată lemnăria de năpatcă să o furi, dacă vrei să ai noroc la prins pește.—Țăpu, Tecuciu.

3124. Când cineva se duce la prins pește, pe cel de 'ntăt lu ce-l prinde. îl dă prin păr sau barbă, ca să prinză atât de mult, cât păr e în çap sau barbă.—Rudeni, Argeș.

3125. Să scuipi în apă înainte de a începe prinsul peștelui.—Țăpu, Tecuciu.

3126. Femeia îngreunată să nu mânânce cap de pește, căci nu vorbește copilul curând.—Bursucani, Covurluiu.

3127. Femeia care mânâncă pește crud, va naște copii sprinteni.—Țăpu, Tecuciu.

3128. La sf. Paști, mânâncă mai înainte pește prins în a-junul Paștelor, că vei fi ușor peste tot anul.—Luncușoara.

3129. În ziua de Paști, mânâncă mai întâiu pește, ca să fii iute ca peștele, toată vara.—Rudeni, Argeș.

3130. Vineria cine mânâncă pește, îi curge sânge din nas vara.—Țăpu, Tecuciu.

3181. Când sar peștii după mușculițe, are să fie cald.—Parpanița, Vasluiu.

3132. Când visezi pește mărunțel, ai să ai noroc; iar de visezi prinzând pește mare, ai să ai o scârbă mare—Parpanița, Vasluiu.

CCCCLXII. Peteală.

3133. Dacă se încălcește peteala miresei, în casa ei n'are să fie Doamne ajută.—Sevastos (Nunța).

3134. Dacă vreo dușmancă fură din peteala miresei, nu-i a bine.—Sevastos (Nunța).

3135. Visând peteală în piept, îți va muri un copil sau o rudă.—Țăpu, Tecuciu.

CCCCLXIII. Peșitor.

3136. Fetele măturând casa în cășlegi, încep totdeauna de

la prag, crezând că făcând așa, vor sosi mai curând pețitori. Bucovina.

3137. Când intri într'o casă cu fete mari, trebuie să șezi, ca să șază pețitorii.—Jud Suceava; Hânțescu.

3138. Dacă vreo pasere sburând, se lovește de fereastra unei case, unde sunt fete mari, apoi se crede că în curând vor veni pețitori.—Bucovina.

3139. Să nu primești pețitorii la focmeală. nici întâia nici a doua oară, ci tocmai a treia, căci atunci e logodna mai cu înfrînșie. și viața casnică mai lungă.--Țăpu Tecuciu.

CCCCLXIV. Picingine.

3140. Miercuria și vineria să nu iei ouăle din cuiabar, că faci picingine pe obraz. — Jud. Suceava.

3141. Să nu mănânci din ceea ce au ciugulit găinele, căci faci picingine pe obraz.—Adămești. Teleorman.

CCCCLXV. Picior

3142. Când stai la masă, să nu huți picioarele, că huți pe dracu. — Holda, Suceava.

3143. Să nu legeni picioarele, că legeni pe dracu.--Sevastos (Călătorii); Bucovina.

3144. Să nu bagi picioarele pe sub masă, că ți se lungesc. —Țăpu, Tecuciu.

3145. Când treci peste piciorul cuiva, acela cade în horă la nunta ta —Catane. Dolj

3146. Când treci peste picioarele cuiva, din fugă, despășește-l, că-i merge rău.—Țăpu, Tecuciu.

3247. Se crede că acela cui i se bate vâna la pulpa stângă, va dolândi un prieten.—Bucovina

3148. Nu se umblă cu un picior încălțat și cu unul desculț, că umbli mult până te însori.—Jud. Suceava; Vâlcea.

3149. Când ești căsătorit, nu umblă cu un picior desculț și unu încălțat, că tragi a văduvie. Stânca, Iași.

3150. Când un copil începe să meargă întâiu în picioare,

locul de unde se ridică în sus, se laie împrejur ca un cerc, ca să taie piedica copilului, să poată merge ușor. — Ioneanu.

3151. Când ia mama copilul în brațe, nu e bine să l puie la picioare, căci toată viața lui va rămâneă tot la picioarele altuia. — Marian (Nașterea).

3152. Femeia care are un copil mic, spălându-și picioarele, să și le spele nu numai dela căpută, ci dela genunchi în jos, și apoi copilul ei va umblă curând. — Bucovina.

3153. Când cineva ieșind sau intrând undeva, își târâie picioarele, este urmat și de alții — Jud. Suceava.

3154. Femeia să se păzească să nu-i vadă bărbatul picioarele până la genunchi, că n'o mai iubește. — Sevastos (Călătorii).

3155. Când o fată vrea să se mărite, să fragă piciorul pe covorul pe care stă mireasa. — Jud. Suceava

3156. La «Isaia dănșește», de voește mireasa ca în vieța casnică să fie ea mai mare de cât bărbatul, să calce pe mire pe picior. — Sevastos, (Nunța)

3157. Se crede că nu e bine a arunca năsipul care se află 'n rânza gobailor tăiefe, jos, c'apoi acel ce calcă cu piciorul gol, capătă păducel la picior. — Bucovina.

3158. Păducelul se zice că se tămăduiește, dacă se pune coada culeșeriului în foc și apoi la bătucl. — Bucovina.

CCCCLXVI. Piciorug

3159. Să nu umbli cu vreun piciorug, prefăcându-te schiop, că-i a rău. — Țăpu, Tecuciu.

3160. Să nu umbli în catalige, că ți se lungesc picioarele, ori capeți slăbăciuni de picioare. — Țăpu, Tecuciu.

CCCCLXVII. Pieptene.

3161. De umbli cu pieptenele și nu te speli, apoi de vei atinge de față, ți se face crăpăcioasă (aspră). — Adameșli, Telemorman.

3162. Să nu dai cu mâna după pieptene pe la nas, că faci bube. — Vâlcea.

3163. Când te piepteni și-ți cade pieptenele din mână. e semn că vei păși ceva; însă dacă-l vei șterge îndată, de o pelică, nu-ți va fi nimic.—Hânțescu.

3164. «Plesniți» sunt la oameni, crăpături la limbă, și provin din faptul că te-a adăpat (ți-a dat otravă) de pe pieptene — Tâpu, Tecuciu.

3165. De sf. Dumitru nu se piaptănă, că-i primejdios de lupi — Stânca, Iași.

3166 Se zice că dacă a furat cineva un pieptene și moare, apoi ies pe dânsul o mulțime de păduchi.—Bucovina.

CCCCLXVIII. Pierdere.

3167. Dacă-ți pare rău de un lucru pierdut, nu-l mai găsești.—Catane, Dolj.

3168. Când pierzi ceva, să zici de mai multe ori, că-l găsești :

Scoate, drace, ce ai furat,
Că te bat cu mările,
până-ți iasă

-- Catane, Dolj.

CCCCLXIX. Piper.

3169 Când scapi piper pe masă, ai să umbli bătut --Tătăruși, Suceava.

3170. Când scapi piper pe masă, atâția pumni vei luă, câte fire ai scăpat.—Tătăruși, Suceava.

3171. Piperul din solniță dacă se varsă, e semn de sfadă. -- Jud. Suceava: Stânca; Iași; Rudeni, Argeș; Sevastos (Căltorii); Ioneanu.

3172. Se crede că spre a face ca să fie ceartă într'o familie, trebuie a presură piper pe jos.—Bucovina.

CCCCLXX. Pirostrii.

3173. Dacă după ce faci mămăliga, nu iei pirostriile de pe foc, ai să șezi în foc pe cea lume.—Tătăruși, Suceava.

CCCCLXXI. Pisică.

3174. Când cineva suflă în mâncarea pisicilor, li dă și lor din sufletul lui.—Rudeni, Argeș.

3175. De pisică să nu te prea îngrijești, căci ea se roagă să moară toți și să nu rămâie de cât o babă bătrână, ca să-ia mâncarea din mână. Ciulnița, Ialomița.

CCCCLXXII. Pistol.

3176. Când ți se sloboade pistolul la nuntă, e a rău.—Țăpu, Tecuciu.

CCCCLXXIII. Pistrui.

3177. Oamenii pistruiеji se spală cu apă în miezul nopții, când cântă cucușul, căci temându-se a nu fi luați drept e-vrei, li se pot înmulți petele. Pentru aceasta se feresc, ba mai mult se roagă și pentru perirea celor ce le au.—Țăpu, Tecuciu.

CCCCLXXIV. Pita.

3178. Ca să dospescă pita, după ce s-a frământat, se zică: «așa să-și aducă pita mea aminte de dospit, cum și-aduc aminte fetele de măritat».—Sabolciu.

CCCCLXXV. Pițigoiu.

3179. Când pițigoiul cântă pe lângă casă, face a frig. - Găinești, Sucenva.

CCCCLXXVI. Pitpalac.

3180. Un pitpalac să se țină închis în colivie numai trei ani, apoi să i se dea drumul, căci ținându-l mai mult, se face un păcat, care nu va fi iertat de Dumnezeu.—Ioneanu.

CCCCLXXVII. Plâns.

3281. La băieți să nu se pună mărgele la gât, căci făcându-se mari și îmbătându-se vreo dată, plâng până se trespesc.—Ioneanu.

3182. Dacă plânge vreun copil neconținut noaptea, apoi e bine a lua apă dela o fântână străină, zicând: «Eu las plânsorile aice și iau odihna», și apoi copilul nu mai plânge noaptea.—Bucovina.

3183. Când un copil are obtceiu de plânge noaptea, seara să i se pună faşa de a curmezişul drumului, ca vitele ce vin de la păşune, să treacă peste ea şi astfel încingând copilul cu ea, nu mai plânge. Sau să ia somnişor după tufe, care să lege la faşă, şi atunci nu mai plânge.—Ioneanu.

3184. Dacă un copil de la naşterea lui, plânge întruna o săptămână, aceasta e semn că-l bântuie duhurile necurate.—Ioneanu.

3185. Unde este un copil mic în casă, se crede că este bine a lăsa perdelele pe fereşti, căci la din contra întră plânsul priu fereastră, peste lumină şi copil, care apoi plânge neincetat.—Bucovina.

3186. După ce o femeie a născut, se face cruce de tăriţe de grâu. una în mijlocul casei, şi alta la uşă, 'şi cine intră zice: «Aci de casa de tăriţe să te apuci, iar de copil să nu te atingi». Aceasta se face ca copilul să nu plângă cât va fi mic.—Ioneanu.

3187. Când copilul este mic, să i iei faşa şi să o aşterni în drum, ca să treacă oile peste ea. Să laşi să insereze scutecele pe gard, ca nu mai plânge.—Mischi, Dolj.

3188. În cea de'năiu duminică de la naşterea unui copil, să i se dea de ma-să ţaţă pe pragul uşii, sa să nu capete la plâns arţag.—Ioneanu,

3189. Când copilul plânge prea mult, îşi face de cap. — Perieni, Tutova.

3190. Când se pun cârpele unui copil afară să se usuce, să nu le apuce sfinţitul soarelui, căci capătă copilul plâns prea mult; dacă însă le apucă afară, să le scuture pe foc, apoi să le aducă în casă.—Ioneanu.

3191. Când copiii mici plâng noaptea, se face seara «de muma pădurei».—Se ţine copilul în braţe, şi în umbra lui se dă cu toporul de trei ori, zicând vorbele acestea :

Fuşi năluca
prin preluca,

prin răzor,
printre răzor,
că te taiu cu ăl topor.

—Catane, Dolj.

3192. Când cineva ține seara vreun copil în brațe, să nu-l ridice în sus mai mult decât statura celui ce-l ține, căci noaptea va plânge mult.—Ioneanu.

3193. Cine plânge în ziua de ajunul Crăciunului sau a Bobotezei, va plânge tot anul—Hânțescu.

CCCCLXXVIII. Ploaie.

3194. Dumnezeu, când i-i gândul să ploaie, toacă'n cer, și cucușii aud, și de asta vestesc și ei moleșagul de cu seară.—Țăpu, Tecuciu.

3195. De aia nu mai plouă, că a început popii să se tundă.—Catane, Dolj.

3196. Ploile sunt legate prin farmecele țișanilor cari fac cărămidă, și mijlocul de a te dislega, e de a-i alungă—Apoi ovreii când intră la cușcă, se roagă să nu ploaie, căci când plouă, din fiecare sinagogă trebuie să moară un individ.—Țăpu, Tecuciu.

3197. Se crede că când intră jidovii în sărbătoarea cuștelor, va ploua.—Bucovina.

3198. Când se înneacă cineva, va ploua 40 de zile — Ioneanu.

3199. Dacă moare cineva de moarte năprasnică în păduri, la înmormântarea lui vor fi ploi mari.—Straja, Bucovina.

3200. Nu ședeă pe pragul ușii, că-ți va plouă la nuntă. Dacă ești bătrân, îți va plouă în ziua morții—Vâlcea.

3201. Să nu mânânci din oală, că-ți plouă la nuntă.—Bucovina; Catane, Dolj; Jud. Suceava.

3202. Se crede că dacă începe ploaia des dimineață, apoi nu durează lung.—Bucovina.

3203. Când începe ploaia de joi, ține două săptămâni; iar

de începe de sâmbătă, ține până celantă sâmbătă. -Sevastos (Călătorii).

3204. Se crede că dacă a început să ploaie sâmbătă, apoi ploaia va dură mult timp.—Bucovina.

3205. Fiind timp prea îndelungat secetă, atunci se scaldă o femeie grea într'o apă curgătoare sau se loarnă apă pe dânsa, și se crede că apoi va plouă.—Straja, Bucovina.

3206. Dacă plouă cu piatră, apoi se scoate cociorva și lopata de pâne și se pune cruciș înaintea pragului, iar toporul se înfinge în pământ, și cu aceasta se crede că va trece piatra.—Bucovina.

3207. Când plouă tare, să nu ții ferestrele deschise, căci trăsnește. Tătăruși, Suceava.

3208. Se crede că smulgându-se iarbă cu mâna, va urmă ploaie.—Bucovina; Jud. Suceava.

3209. Unii postesc ajunurile sărbătorilor de iarnă într'un fel anumit și apoi ei cred că ar putea întoarce grindina și ploaia.—Straja, Bucovina.

3210. Ploaie cu soare însemnează că sunt fete necinstite. Când plouă cu soare, băieții cântă veseli :

Fugi ploaie,
fugi ploaie,
că le-ajunge soarele,
și-ți laie picioarele. ,

--Țăpu, Tecuciu.

3211. Când plouă cu soare, se crede că sunt multe fete necinstite, și atunci băieții cântă așa :

Plouă, plouă
într'o casă nouă;
ouăle de lul,
fetele se . . .

—Jud. Suceava.

3212. Când nu plouă, să furi țiparele țiganilor cu care fac cărămida, și să le arunci în puțuri, căci ei leagă ploile. Să uzi țiganii pe cari-i vei întâlni în drum.--Țăpu, Tecuciu.

CCCCLXXIX. Ploșniță

3213. Când pui curpeni de fasole pe foc, atunci se fac ploșniți.—Tătăruși, Suceava.

3214. Dacă-și fac lăstunii cuib sub streșina casei, se fac ploșnițe în casă.—Straja, Bucovina.

3215. Când e lună nouă, nu se grijește casa, că se fac ploșnițe și alte juvini.—Broșteni, Suceava.

3216. Spre a se cotorisi de ploșniți, este bine a afumă în casă cu pipăruș, și apoi a vărui păreții cu un var amestecat cu terpenlină.—Bucovina.

3217. De ploșniți scapi dacă grijești casa și o văruești în lună nouă, în zilele de post, văruiind-o îndărăpt și molfăind ceva, precum coji de pâne, mălaiu, etc.—Broșteni, Suceava.

CCCCLXXX. Poame.

3218. Vara, când încep să se coacă poamele, să nu mânânce cineva pâna mai întâiu nu împarte, ca să mânânce morții și apoi viii.—Ioneanu

CCCCLXXXI. Pod.

3319. Când pocnește podul în colț, atunci nu-i bine --Tătăruși, Suceava,

CCCCLXXXII. Pom.

3220. Sara, înspre ajunul Crăciunului, femeia când face aluatul pentru turte, așa cu mânele ciucură dn aluat, se duce în grădină, pe la fiecare soi de pomi, însoțită de bărbatul său, care ține în mână un topor. Dacă ajunge de pildă la un măr, bărbatul zice: «Bre muiere, eu am să taiu mărul ista, că nu rodește de loc».—Femeia atunci zice: «Nu-l tăia, mă rog dumitale, că cum is mânele mele încărcate ciucură de aluat, așa și el (mărul), la anu are să rodească». — Așa se face la fiecare pom, și se zice că vara pomii rodesc vrăjmaș.—Stânca, Iași; Sevastos (Călătorii).

3221. La ajunul Crăciunului se leagă pomii cu paie, așa ca aceștia să cadă până la celalt ajun, pentru ca pomii să lege. —Bucovina.

3222. În noaptea Crăciunului să măтури coșul, să pui funinginea pe la rădăcinile copacilor, căci rodesc.—Vâlcea.

3223. Dacă copacul nu face roade, în sâmbăta Paștelor, cum frământași pasca, du-te cu mânele pline de aluat și le șterge de copaci, și de bună samă, au să rodească.—Sevastos, (Călătorii).

3224. Când un pom nu face roade, să-l îngăuri în ziua de sf. Gheorghe, căci atunci va face.—Vâlcea.

3225. Pentru ca să rodească copacii, din aluatul de pască ce l-ai ras de pe covată, faci câte un colăcel de fiecare copac ce nu rodește, și-l anini pe o crenguță.—Sevastos, (Călătorii).

3226. În ziua de 1 Marl să legi la fiecare pom roditor fir roșu, ca să facă poame multe pe vară. — Adamești, Teleorman.

3227. Se crede că dacă s'a desfăcut de grăunțe seminceri legați la olaltă, să se anine ei toamna pe pomi, care apoi în vara viitoare vor rodi.—Bucovina.

3228. În ziua de Maria Egipleanca (1 April), se sădesc pomii. — Broșteni, Suceava.

3229. Se crede că dacă sădesc doi inși pomișori, sau sămână sâmburi de poame, acei pomi vor face fructe în fiecare an; răsădiți, sămănați numai de unul, vor face fructe numai tot la doi.—Bucovina.

CCCCLXXXIII. Pomană.

3230. Să nu dai de pomană la țigani, că-ți fură cioara puii.—Covurluiu.

3231. Se dă de pomană un porc, căruia îi aprinde două lumânări la urechi și se udă copitele cu apă, căci dacă nu are apă, pe lumea cealaltă, rămătorul rămă și îi va găsi apă.—Ciulnița, Ialomița.

3232. Ori ce se dă omului de pomană, nu se pierde, ci le capătă în cealaltă lume îndărăt.—Marian, (Inmomântarea).

3233. Cine dă ață de pomană, face punte pe lumea cealaltă și trece în rai.—Ciulnița, Ialomița.

3234. Să nu dai borș cu flori de pomană, că pe lumea cealaltă, bei tot apă cu hospă și cu flori.—Covurluiu.

3235. Dacă se face pomană cu fruct alb, apoi se crede că primitorul trebuie să dea în schimb pâne și sare. Bucovina.

3236. Când se dă de pomană, să nu se dea peste gard, căci acea pomană nu este primită pe lumea cealaltă.—Ioneanu.

3237. Dacă nu faci pomană pe lumea asta, n'ai ce mânca pe lumea cealaltă.—Ciunița, Ialomița.

3238. Să dai rogojină de pomană, ca să ai cu ce-ți face adăpost, pe lumea cealaltă, când o fi vremea rea.—Ciunița, Ialomița.

CCCCXXXIV. Popă

3239. Când te întâlnești cu popa, îți merge rău.—Tătăruși, Suceava; Catane, Dolj; Adămești, Teleorman.

3240. Când îți iese popă înainte, are să te bată cineva.—Tătăruși, Suceava.

3241. De-ți va ieși popă înainte, trebuie să asvârli cu paie în urmă lui; altfel nu-ți merge bine.—Stânca, Iași.

3242. Când întâlnești la drum popă, svârle după el un șumuiog de fân. și să zici: «Ptiu, piei, drace».—Jud. Suceava.

3243. Să nu cumva să leși pe popă să sfârșească cu umblatul (zi întâiu, ajunuri, molifte), la tine, că-i a rău.—Țăpu, Tecuciu.

3244. În ajunul Bobotezei e rău de moarte dacă aperi pe popă de câni.—Ștefănești, Vâlcea.

3245. Când vine popa cu crucea la Bobotează, să arunci grăunțe de porumb înaintea lui, că-ți vor ouă găinele, iar când pleacă din casă, să măfuri după el, că nu vei avea pu-reci pe vară.—Sabolciu.

3246. Popa, dacă moare de moarte bună, merge în iad; iar dacă moare de moarte năprasnică, merge la raiu. Stânca, Iași.

3247. Când un popă hirotonisit vine acasă, îi iese preuteasa înainte cu sapă și lopată, ca să aibă parte de morți.—Maia, Ilfov.

3248. Dacă la o față mică îi cresc întâiu dinții de sus, ea se va face preuteasă, iar dacă copilului îi cresc întâiu dinții de sus, apoi el se va face preut.—Vâlcea.

3249. De mergi la drum și te întâlnești cu un preot, să treci prin dreapta lui, pentru a-ți merge bine.—Hânțescu.

CCCCLXXXV. Porc.

3250. Când umbli cu cleștele în lături, nu se ingrașă porcii.—Tătăruși, Suceava.

3251. Femeile nu mănâncă boașe de porci, când se scobesc, că fac copii boșorogi.—Țăpu, Tecuciu.

3252. Din ciur nu este bine a da grăunțe sau altceva la porci, c'apoi capătă linți.—Bucovina.

3253. Linții la porci se vindecă, dacă li se dă, jumătate de oră înainte de a-i tăia, să mănânce sămânță de cânepă.—Bucovina.

3254. Pentru boală de brâncă la porci, să pui o roată în par.—Jud. Suceava.

3255. Dacă te incalți în pat, îți vor muri porcii de brâncă.—Hânțescu.

3256. Să nu pisezi usturoiu sus: pe masă, pe brațe, pe pat că mor porcii de brâncă.—Țăpu, Tecuciu.

3257. La brâncă se dă brândușe din sân.—Bârlad. (Comunicată de d-l G. Tutoveanu).

3258. Broasca și gușterile prinse din martie, se dau porcilor când sunt bolnavi de gură.—Rudeni, Argeș.

3259. Să nu mănânci carne de porc în ziua de Crăciun, ca să piară porcii peste an.—Hânțescu.

3260. În zilele ciorcovilor nu se face nici o treabă, că mănâncă lupii porcii. Jud. Suceava.

3261. Să nu muncești în ziua de Ignat, că-ți rup porcii bulendrele de pe gard.—Țăpu, Tecuciu.

3262. La Ignat, dacă nu vezi și nu auzi porc lăindu-se, e bine ca să-ți înțepi degetul cu un ac, ca măcar să vezi sânge.—Vâlcea.

3263. Când porcii se joccă, sau sau se încură cu fân în gură, se strică vremea.—Rudeni, Argeș.

3264. Oamenii nu iese la coasă, dacă n'au văzut la Ignat sânge de porc negru. Dacă n'au văzut, înțepă creasta unui cocoș negru, ca să iasă sânge.—Ștefănești, Vâlcea.

3265. Când tai porcul de Ignat, să dai de pomană o strachină de făină și o mână de sare, ca să nu-ți piară porcii de boale.—Hănțescu.

3266. În ajunul Crăciunului copiii se mănjesec pe față cu sânge de porc.—Ștefănești, Vâlcea.

3267. Porcii care se taie la Crăciun, după ce se pârlesc, se crestează mai întâiu la ceafă, ca o cruce, apoi se presară sare, ca să fie carnea lui primită de Dumnezeu, când va da din ea de pomană, și să nu se strice.—Ioneanu.

3268. În ajunul Crăciunului popa citește molifta porcilor, ca să-i ferească de boale.—Ștefănești, Vâlcea.

3269. E bine ca la Crăciun, când se taie porcii, să te brezezi cu sânge, că e bine de bubat.—Vâlcea.

3270. La Crăciun, când se taie porci, se bagă mai întâiu căpățina în casă, cu râul înainte, ca să meargă treaba bine, și să aibă parte de porci.—Ioneanu.

3271. Când visezi porci, ți-a făcut cineva.—Parpanița, Vaslui.

CCCCLXXXVI. Porumbel.

3272. Dacă ai porumbei în curte, nu vorbi de ei în timpul mesei, căci fug și nu se mai întorc.—Moldova.

CCCCLXXXVII. Post.

3273. În ziua lăsatului de sec de brânză, vecinii și rudele își cer iertare unii dela alții, ca să intre curați în post. Ioneanu.

CCCCLXXXVIII. Prag.

3274. Pruncul, dacă are vreun tic, să-l alapteze mă-sa pe prag, când va locă la leturghie, și-i va trece.—Moldova.

CCCCLXXIX. Preuteasă.

3275. Să nu iubești sau să te însori cu o preuteasă, fiindcă ele-s afurisite de preuții lor.—Holda, Suceava.

CCCXC. Pricaz.

3276. Nu-i bine să furi sarea de la oi, căci se întâmplă pricaz.

3277. Vineria nu se loarce, pentru că se face pricaz.—Tălăruși, Suceava.

CCCXCI. Pricoliciu.

3278. Pricoliciu se zice că se face dacă sunt nouă frați născuți tot într'o lună: frațele al noulea e pricoliciu.—Transilvania.

3279. Pricoliciul, adică un om prefăcut în căne, însă—zice poporul—cu picioarele de nainte mai scurte și cu cele dinapoi mai lungi, se amestecă într'un hațic de lupi, umblând cu ei după prăzi de vite și chiar de oameni, mai ales după cei născuți din flori.—Alimănești, Ol.

CCDCXCII. Prietenie

3280. Când un căne trece printre doi prieteni, li se strică prieteșugul.—Moldova.

CCCXCIII. Primăvară.

3281. În dimineața zilei de sf. George, se pune pe la case verdeață, spre semn de primăvară.—Ioneanu.

3282. Când a cădea din sfeșnic o lumânare pe urma cui-va, aceluia mare primejdie i se vestește.—Țăpu, Tecuciu.

CCCXCIV. Privighitoare.

3283. Despre privighitoare se crede că a fost o femeie bogată, care avea niște câni răi: Togan și Griva.—Perieni, Tutova.

CCCCXCV. Probajeni.

3284. În ziua de Probajeni (6 August), se probăjenesc frunzele copacilor și câmpul.—Broșteni Suceava

3285. În ziua de Progaie, nu-i bine să probozești (huești) pe om.—Tătăruși, Suceava.

3286. Să te păzăști să nu fii probozit în ziua de Probejini, c'apoi tot anul ești probozit (finul de rău, ocărât).

CCCCXCVI. Prunc

3387. Pruncii să nu călărească pe câni, că atunci nu vor crește mari.

3288. Să nu treci peste prunci, că atunci nu vor fi oameni mari.—Luncușoara

CCCCXCVII. Puchini.

3289. Dacă te uiți nespălat în oglindă, faci puchini.—Țăpu. Tecuciu.

CCCCXCVIII. Puiu

3290. Nu e bine fala să tale pui, că se face băiat.

3291. Nu e bine să mânânci căpașina puiului, că cică o-mori pe tal'âu.—Catane, Dolj.

CCCCXCIV. Pupăză.

3392. Dacă auzi cântând pupăza dimineață și ești pe nemâncate, atunci te spurcă și-ți pute gura toată vara.—Vâlcea: Rudeni, Argeș; Parpanița, Vaslui.

3293. Când auzi de prima oară pupăza și n'ai mâncat, te a spurcat, și tot anul îți miroase gura a cuibar de pupăză. Covurlui.

3294. Când auzi pupăza cântând mai întâiu, de n'ai mâncat până atunci în acea zi, îți va miroși gura. Ca să nu îți miroase, bagă iute sare în gură.—Luncușoara.

3295. Dacă aude cineva pupăza cântând, apoi trebuie să se spele îndată pe față, că la din contra s'ar spurcă.—Bucovina.

3296 Când îți cântă pupăza întâiu, îți merge rău peste an.-- Jud. Suceava.

D Purece.

3297. Purecele ce vei prinde întâiu în luna lui Mart. nu trebuie ucis, că altfel te frig purecii pe vară.—Stânca, Iași; Rudeni, Argeș; Catane, Dolj.

3298. Dacă vrei să nu te mânânce purecii peste an, să nu li zici pe nume, nici să-i omori în luna lui Mart.—Vâlcea.

3299. Ca să scapi de pureci, pune bojii sau pelin, în casă, că toți purecii se vor strânge pe ei.—Catane, Dolj.

3300 De purice scapi numai dacă-i pui pe foc, de oarece omorât, o bucățică din trupul lui se face alt purece. — Țăpu, Tecuciu.

3301. La lăsatul postului să ieși seara în obor, și să chiolești, dacă vrei să scapi de pureci.—Catane, Dolj.

3302. La ajunuri, când se pregătește grâul cu mac, nu e bine a gustă din el înainte de cină, căci se crede că la din contra, acela ar fi mâncat de pureci prin întreg anul.— Bucovina.

3303 Nu este bine a se lucra miercuri după Paști, căci e rău de pureci.--Grindu, Ialomița

3304. Pentru a scăpa de pureci, taie în ziua de Paști coș negru, iar cuțitul mânjit de sânge, infinge-l după ușă, și purecii se vor strânge la el.—Grozești, Mehedinți.

3305. Când se lasă post la 1 Martie, să măluri prin casă, și să arunci gunoiul până la ziuă, pe la vecini, cu capul gol și desbrăcată până'n brâu, ca să se ducă purecii, și să zici de trei ori: «Marla la noi în casă, purecii la megieși».— Catane, Dolj.

3306. Dacă vara se pun pureci pe varză, ca să-l stârpești, dimineață pe întuneric, unul din ai casei, mai ales o fată, să cearnă cenușă peste varză, fiind însă în pielea goală.— Vâlcea.

DI. Pușcă.

3307. Când se descarcă pușca singură, are să se întâmple ceva.—Tătăruși, Suceava.

3308. Dacă-ți ruginește pușca neumblând cu ea, n'ai noroc la vânat. — Țăpu, Tecuciu.

3309. Pușcașii leagă o coadă de iepure la cucoșul puștii, ca că tragă vânatul la ei. — Jud. Suceava.

3310. Vânătorii pun în pușcă natură din ziua Paștelor, ca să tracă la ei vânatul. — Giulești, Suceava.

3311. Când merge pușcașul la vânat cu pușca descărcată, îi sar iepuri înainte. — Jud. Suceava.

3312. Cine la Bobotează își vără pușca în apă, va trage mult vânat la ea. — Broșteni, Suceava.

3313. Pușcă dacă visezi, vei primi o veste. — Țăpu, Tecuciu.

3314. Cine vrea să aibă pușca vrăjită, ca să tragă la ea orice vânat, să facă așa: să așine o icoană într'un copac, și în noaptea Invierii, când popa cântă „Hristos a înviat din morți», și trag clopotele la biserică, el să întindă pușca încercată spre icoana din copac, ca s'o împuște. Atunci, o femeie cu părul despletit, venită anume în apropierea copacului, să cadă în genunchi și să roage pe vânător să nu împuște icoana, că are să tragă vânatul la pușca lui. Vânătorul se mai prefacă că nu are încredere, și la urmă iartă icoana. — Pușca lui va fi vrăjită, dar femeia aceea va înnebuni în curând. — Bunești, Suceava.

DII. Pușchea.

3315. Se crede că spunând cineva lucruri viitoare, care n'ar fi bine să se întâmple, este bine a zice: „pușcheiu pe limbă“, și apoi aceste lucruri nu se vor întâmpla. — Bucovina.

DIII. Putină.

3316. Să nu cânți pe vrana de la puțină, ori de la poloboc, că-ți huește capul. — Țăpu, Tecuciu.

DIV. Puț

3317. Cine face puț. pe lumea asta, are apă pe lumea cealaltă.—Ciulnița, Ialomița.

DV. Răchită.

3318. În proorul (ajunul) sf. Gheorghe, se pun ramuri de răchită pe fereastră și la poartă, ca să se împrourească (anunțe) sosirea primăverii —Moldova.

3319. În spre ziua de sf. Gheorghe, se pune în stâlpii porții, răchită, în brazde, ca să prindă bucatele ca răchita —Jud. Suceava.

3320. Se crede că nu e bine a coase afară, până ce răchita n'a înfrunzit.—Bucovina.

DVI. Rachi.

3321. Rachiul vărsat din nebagare de seamă, însemnează pagube. — Ciulnița, Ialomița.

DVII. Răie.

3322. Când cineva are răie și se duce într'o casă, s'o spuie, că atunci nu se ia la nimeni. —Țăpu, Tecuciu.

DVIII. Raiu.

3323. Cine moare în ziua de Paști, merge de a dreptul în raiu, căci raiul în acea zi e deschis pentru oricine.—Stânca, Iași; Marian (Înmormântarea).

3324. Cine moare în săptămâna luminată, merge în raiu, căci raiul n'are porți atunci.—Broșteni, Suceava.

3325. Dacă s'a copleșit pâne și se scoate din cuptor, apoi gospodina aruncă în cuptor o bucată de lemn, un șumuiag de paie, sau alta ceva, crezând că astfel face cărare în raiu. —Bucovina.

DIX. Rândunică.

3326. Despre rândunică se crede că nu trebuie să o ucidem, nici să-i stricăm cuibul, căci moartea se așteaptă în acea casă —Perieni, Tutova.

3327. Cuibul de rândunică nu se strică, că pe urmă îți mor părinții și ele îți pun foc pe casă.—Stânca, Iași.

3328. Să nu strici cuibul rândunicăi, că te blestemă și mori.
—Catane, Dolj.

3329. La casă, când rândunica face cuib, e a bine.—Broșteni, Suceava.

3330. Rândurica e lucru curat la casa omului; deci nu trebuie să te atingi de nimic al ei, că-i păcat. — Tătăruși, Suceava.

3331. Când face rândunica cuib sub streșina sau înlăuntrul casei unde locuim, nu e semn bun, tot semn de puslietate; afară de coșări, saivante a. ș. unde nu locuiesc oameni; aici pot face. Adamești, Teleorman.

3332. Când ți se strâng rândunele multe pe lângă casă, toate-s cu priință.—Țăpu, Tecuciu.

3333. Când pe neașteptate intră vreo rândunică în casă, arată o bună prevestire.—Ioneanu.

3334. Când pui mâna pe rândunele, au să te usture ochii ori îți seacă mâna.—Tătăruși, Suceava.

3335. Când aude cineva primăvara o rândunică ciripind, apoi crede că va fi vorbit de rău peste an — Straja, Bucovina.

3336. Când vezi rândunele sburând pentru întâia dată în primăvară, ești sănătos peste an; iar de vezi întâiu stând și ciripind, tot anul te vorbesc oamenii de rău.—Sevastos (Căltorii); Bucovina.

3337. Primavara când vezi rândunele întâiu, se dă cu lărnă peste cap, ca să nu faci bureți (alunele) pe obraz, peste vară.—Giulești, Suceava.

3338. Când vezi rândunele întâia oară, primăvara, să iei două bucățele de lemn, să sufli asupra lor și să le svârli jos. Cine va face aceasta, mai ales dintre femei, poate să descâlcească (descurce) ori ce tort, cât de rău a fi el încălțit.—Holda, Suceava.

3339. Când vei vedea întâia oară numai o rândunică, atunci toată vara ai să fii singur.—Tătăruși, Suceava, Broșteni, Suceava.

3340. Când vezi rândunică întâiu primăvara, să cauți sub piciorul drept, și de-i găsi păr de oaie, ai să ai noroc la oi; iar de-i găsi alffel de păr, de acela soiu de vite ai să ai noroc.— Popeni, Tutova.

3341. Când vezi rândunică, să stai și să cauți sub piciorul drept și de-i găsi cărbune, ai să ai noroc. — Pădureni, Putna.

3342. Când vezi întâiu rândunele, și vei căută sub piciorul drept, ai să găsești parale.—Tătăruși, Suceava.

3343. Când vezi rândunelele întâiu primăvara, să te învârți în piciorul drept, de jur împrejur, de trei ori, și să întrebi, pe rândunică: «Rândunică, rândunică, ce face rândunica cea șchioapă?» După ce ți-a răspuns, să rădici călcâiul și să cauți sub el; de vei găsi un păr negru sau castaniu, ai să mori în linereță, ori de vei găsi un păr alb, ai să mori bătrân de tot, iar de va fi părul jumătate alb și jumătate negru, vei muri în cărunțeță.—Parpanița, Vaslui.

3344. Dacă vezi rândunică și ai stat, când vei porni, să pornești întâiu cu piciorul drept, ea-ți merge bine anul acela. — Pădureni, Putna.

3345. Când rândunica trece pe sub vacă, în loc de lapte dă sânge.—Broșteni, Suceava; Gămești, Suceava

3346. Dacă călătoresc rândunelele toamna, se ține de semn că se apropie iarna, iară dacă sosesc ele la noi, se crede că iarna a trecut și primăvara se apropie.—Bucovina.

DX. Rânză.

3347. Când calci în rânză de găină, faci bătături.—Tătăruși, Suceava.

3348. Femeile să nu mânânce rânză de păsări, căci li se întărește pântecul ca la băriași.—Țăpu, Tecuciu

DXI. Ras.

3349. Tatăl să nu rază pe fiul său, că e rău de moarte.—Vâlcea.

DXII. Răs.

3350. Copiii cari rād în somn, îi mângâie Maica Domnului. — Ioneanu.

DXIII. Răsădire.

3351. Să nu răsădești nimic, când e lună nouă, că fac viermi la rădăcină, și se usucă. — Țăpu, Tecuciu.

DXIV. Răspântii.

3352. Să nu fii la mijlocul nopții pe drum, mai ales la răspântii să nu stai, că te întâlnești cu Ucigă-l toaca, ori cu alte bale spurcate, ca ciuma, sfânta, și altele, și rămâi pocit, ori cazî la boală. — Adamești, Teleorman.

DXV. Rătăcire.

3353. Dacă cineva rătăcește noaptea drumul, în sat, aproape de sat, ori pe hotarul cunoscut, se susține că a călcat în urmă rea. — Sabolciu.

DXVI. Rață.

3354. Când cloșca scoale vreun pușu sau boboc de rață cu două capete, sau cu patru picioare, e rău de moarte. — Vâlcea.

3355. Rață să nu dai de pomană, căci nu mănâncă morții. — Ciulnița, Ialomița.

3356. Dacă rața clocește, apoi casa stăpânilor săi, peste pușină vreme, va rămâne pustie. — Vâlcea.

3357. Capul de rață nu se mănâncă, crezindu-se că la din contra respectivul va bea spirtoase așa cum a băut rața apă. — Bucovina.

3358. Dacă te spurcă bobocii de rață ori de găscă, tot anul ești vioiu. — Vâlcea.

3359. Sângele din gât de rățoiu, e bun pentru atacași. — Dămieniști, Roman.

3360. Limba rățoiului pusă în brâu, e bună de dragoste. — Vâlcea.

3361. Când îți fură cioara răluștele, pune un bolohan în cuptor, că nu le mai fură. — Jud. Suceava.

DXVII. Răsboiu.

3362. Intunecimele de lună și stelele cu coadă prevestesc răsboiu.— Broșteni, Suceava.

3363. Când sunt stele multe pe cer, e semn de răsboiu — Broșteni, Suceava; Stânca, Iași; Țăpu, Tecuciu.

3364. Cometa când se arată pe cer, aduce veste de vreun mare rezel, ori boală.—Bucovina.

3365. Dacă latră câinii uitându-se la lună, va urmà răsboiu.—Bucovina.

DXVIII Răsboiul de țesut.

3366. Războiul de țesut să nu-l așeze femeia în casă, că va țesă cu greu.—Bucovina.

DXIX. Ridiche.

3367. Ridichile să nu le răsădești cu degetul, că se fac subțiri ca degetul. ci să le înfiți în pământ cu trei degete.—Sevastos (Călătorii)

3368 Ca ridichile să fie mari, se crede că este bine a le răsădi cu trei degete.—Bucovina.

XXX. Roade

3369. Din sămânțuri să nu dai primăvara nimărui până ce nu-i pune tu întâiu din ele, că-ți dai norocul la roade și nu se fac.—Broșteni, Suceava.

3370 Ca să-ți dea pomii bune roade, botează-i la Bobotează.—Țăpu, Tecuciu.

3371. De se trag clopotele în ziua de Paști, toată ziua, roadele pământului se vor face bune.—Broșteni, Suceava.

3372 Când plouă la zilele mari, e anul rodos.—Rudeni, Argeș.

DXDI. Rofii.

3373. La lehză nu-i bine să meargă femeia când nu-i curată (în menstruații). căci copilul capătă o boală de cap numită rofii sau rochii. Dacă femeia necurată a intrat în casa

noului născut, trebuie să stringă copilul de nas și să-i spuie că nu-i curafă, și atunci de copil nu se prinde nimica.— Broșteni, Suceva.

3374. Lehuza, până a treia zi să nu culce copilul cu ea în pat, căci va căpăta rofii, și când va fi mare, lumea se va întoarce cu dosul cătră dânsul, precum se va fi întors și mă-sa prin somn.— Bucovina (Marian, Nașterea).

DXXII. Roua.

3375. Cine se va spăla pe față cu rouă în dimineața zilei de sf. Gheorghe, toată vara va fi sănătos și nu-i va ieși pe te pe față.— Ioneanu.

3376. Dacă ești bolnav de orice boală, în noaptea de sf. Gheorghe, și înaintea răsăririi soarelui, de te vei tăvăli prin rouă, vei scăpa.— Ciulnița, Ialomița.

DXXIII. Rudă.

3377. Rudele nu e bine să se ia, căci moare de «rudă rea». — Ciulnița, Ialomița.

3378. Dacă rudele se iau în căsătorie, atunci nu li merge bine, nu se alege nici praful de ei.— Vâlcea.

DXXIV. Rug.

3379. Să nu pui rug pe foc, căci coace ugerul vacilor.— Vâlcea.

DXXV. Rusalii.

3380. În ziua de Rusalii nu se lucrează absolut nimica; altfel te iau Rusaliele — Stânca, Iași.

3381. Dacă nu pui usturoiu și pelin la Rusalii, te ia din Rusalii.— Vâlcea; Stânca, Iași.

3382. În ziua de Rusalii se pune pelin la ușă, la icoane, la fereastră, și în toate părțile, ca să fie cei din casă păziți de Rusalii.— Ciulnița, Ialomița.

3383. Sara, în spre Rusalii, nu se lasă nici un lucru din casă afară, că pe urmă îl potcește Rusaliele.— Stânca, Iași.

3384. Când copilul e luat din Rusalii, joacă călușarii de nouă ori cu el în brațe și îi trece.— Vâlcea.

3385. Omul care e bun, vede când ies Rusaliile, cum zbor și cum chiulesc pe sus.—Stânca, Iași.

3385. În stratul Rusaliilor, stropește-ți vacile cu usturoiu, ca să nu li piară laptele.—Vâlcea.

DXXVI. Rușine.

3387. Se crede că aceea care visează raci fierți, va păți vre o rușine.—Bucovina.

3388. Un copil mic să nu se țină acoperit la față, căci făcându-se mare, va fi rușinos.—Ioneanu.

DXXVII. Sălbătăciune.

3389. Când sălbătăciunile intră în sat ziua, nu-i a bine.—Broșteni, Suceava.

DXXVIII. Salcâm.

3390. Se întâmplă că mai vezi și toamna câte o floare de salcâm printre frunze; aista-i semn de loamnă lungă.—Țăpu, Tecuciu.

DXXIX. Salcie.

3391. Dacă în ziua de Florii umbli încins cu salcie dusă la biserică, nu te mai doare mijlocul.—Ciulnița, Ialomița.

3392. Salcie dela Florii făcută cercuri și pusă la icoane, e bună să se aprindă când fulgeră și trăsnește, și este cineva singur în casă.—Ciulnița, Ialomița.

3393. Salcia se pune la ferești în zina de Blagoviștenie și în ziua de Florii. Salcia care ai pus-o, să n'o arunci, ci s'o pui la icoană, că-i bună pentru spor la albine.—Țăpu, Tecuciu.

3394. Din salcia de la Florii se fac cercuri și se pune pe pomi, ca să dea roade mai multe.—Ciulnița, Ialomița.

DXXX. Sămănat.

3395. Când un loc se ară pentru pus porumb, se ia doi pumni de porumb de cel pentru sămânță și se îngroapă la capul locului, zicându-se: nu îngrop boabele, ci ciorile, să nu mănânce porumbul.—Ioneanu.

3396. Bunavestire se zice că este ziua paserilor, în care se poate ară nu însă și sămână, căci la din contra paserile ar

măncă pânea de pe spic Se crede că dacă în acea zi va răsări soarele des-dimineată, primăvara va fi timpurie.—Straja, Bucovina.

3397. Nu sămână când e lună nouă, că atunci numai crește, dar puțin rod aduce.—Luncușoara

3398. Sămănatul se începe cu ochii închiși, ca paserile a-șa să nu vadă grăunțele pânei de pe spic, cum nu vede sămăntorul când începe a arunca sămânța.—Straja, Bucovina.

3399. Când te duci să sameni în grădină, să nu pui sămânța pe pământ nearat, că se fac păstările teioase, ci s'o pui pe pământ arat, că atunci îs fragede.—Sevastos, (Călătorii).

3400. Pentru ca paserile stricătoare să nu vatăme sămănturile, se ia la lăsatul de post, resturi de pe masă, și ieșind afară, se aruncă câte puțin în diferite părți, chemând odată cu aruncatul pe rând fiecare neam de pasere să mănânce. Tot în acest scop, se mai face, la lăsatul de post, o ață de cânepă, înodându-se cu mânele la spate și cu ochii închiși. Se fac nouă noduri, și în timpul lucrării se descântă un descântec.—Grozești, Mehedinți.

3401. Cel care sămână sămânța de micșunele, să fie cu gura plină de pâne, legat la mâna cu care sămână și să nu vorbească, ca să iasă florile bătute.—Ioneanu.

3402. Se crede că este bine a strânge ceva din primul o-măt, a-l topi și a stropi cu acea apă răsadul; și apoi purecii de pământ nu-l vor strică.—Bucovina.

3403. Se crede că nu e bine a pune sămânța {pregătită pentru sămănat, în saci de făină, căci la din contra acel fel de pâne, răsărind, va avea mult tăciune.—Bucovina.

3404. În ziua de Bobotează să botezi cu aghiazmă sămânța ce trebuie să o sameni.—Țăpu, Tecuciu.

3405. Se crede că nu este bine a da cuiva oareșicare sămânță, fiindcă la cel ce dă rodește mai mică.—Bucovina.

DXXXI. Sâmbătă.

3406. Sâmbăta să nu începi nici un lucru, că nu ajungi să-l isprăvești. - Jud. Suceava; Stânca, Iași.

3407. Sâmbăta să nu se mânânce de dimineață, căci în aceeași zi se împărlășește îngerul.—Ioneanu.

3408. Sâmbăta nu se unge nici se vâruște, căci la din contra s'ar unge cu lut gurile morților.—Straja, Bucovina.

3409. Sâmbăta să nu zici nimănu, văzindu-l îmbrăcat cu straie nouă: «porți sănătos», că-i dorești moartea.—Țăpu, Tecuciu.

3410. Dacă sâmbăta se croiește ceva tot în aceea zi să se și isprăvească, căci altfel e rău de boală. - Ioneanu.

3411. Când vremea rea începe sâmbăta, ține mult. - Jud. Suceava.

DXXXII. Sănătate

3412. Se crede că dacă în ziua anului nou este senin și ger, oamenii în anul viitor vor fi sănătoși; dacă însă în aceea zi va fi afară moale și păclă, apoi că vor urma boale.—Bucovina.

3413. În dimineața Paștelor, trebuie a se spăla întrebuintând un ou roșu și un ban de argint și se crede că apoi omul va fi în decursul anului roșu și sănătos ca oul cel roșu și va avea prisos în bani de argint. Bucovina.

3414. Se zice că cel ce se scaldă în Vinerea mare sau Paști, este sănătos peste tot anul.—Bucovina.

3415. Cucul, cocostârcii și cucoarele, se salută cu multă dragoste și sinceritate, asemenea și rândunelele, zicându-se: «sănătate, vieață nouă și la mulți ani, făcându-se în același timp și semnul sfintei cruci. - Fiuturele roșu e salutată cu mare bucurie zicându-se: «ca tine roș și sănătos».—Bosia, Iași.

3416. Femeile dacă au fost introduse în biserică, întorcându-se acasă, calcă pe vreun fier ce stă pus în prag, ca să se facă așa de tare și sănătos ca fierul. Bucovina.

DXXXIII. Sânger.

3417 Cu sânger să nu dai în bou, că sângeră.—Catane, Dolj; Jud. Suceava.

DXXXIV. Săptămâna Mare.

3418 Săptămâna mare (cea de lângă Paști). să nu prea spoiești, căci e rău de boale.—Ciulnița, Ialomița.

DXXXV. Săpun.

3419. De săpun, când îl faci, să nu te miri, că-ți curge sânge din nas. —Vâlcea.

3420. Să nu iei săpun dela nimeni din mână, că te cerți cu cineva.—Catane, Dolj.

3421. După ce faci săpunul și-l pui pe poliță și crapă singur, e rău de moarte.—Vâlcea.

3422. Să nu scapi săpunu în cenușă, că-i rău de pureci.—Țăpu, Tecuciu.

DXXXVI. Sărăcie.

3423. Când vilele sara nu trag acasă, și dacă se vără în ocoale străine, e semn de sărăcie.—Stânca, Iași.

3424. Dacă miaună mâța prin casă, face a sărăcie.—Țăpu, Tecuciu.

3425. Copilul care doarme cu fața în jos și cu partea de dinapoi ridicată în sus, acela e soiu rău, și frage a calicie.—Stânca, Iași.

4426. Cui îi place mai mult ca să-și puie mâna drept că-pătăiu, face a sărăcie.—Țăpu, Tecuciu.

3427. A dormi cu palmele lipite și puse între picioare, e semn de sărăcie. cobe, piază rea.—Maia, Ilfov.

3428. Blănille patului dacă le tai, să nu le pui pe foc, că e rău de sărăcie—Vâlcea.

3429. Copilul născut miercuri va trăi cam 30 de ani, și va fi sărăcăcios.—Țăpu, Tecuciu.

3430 Nu te spală cu apă din gură, că faci a sărăcie.—Stânca, Iași.

3431. Copiii cu părul sburlit și mîncăcioși, frag a sărăcie.
--Țăpu, Tecuciu.

3432. Cel ce mîncă din mîna, trage a sărăcie.—Vâlcea.

3433. Cel care mîncă prea mult, trage a sărăcie.—Ioneanu; Sevastos (Călătorii)

3434. Să nu flueri în casă, că faci a sărăcie.—Vâlcea.

3435. Dacă rășnești sara, aduci sărăcia în casă.—Stîncă, Iași.

3436. Cu vuvuitoarea să nu urli, că e rău de sărăcie.—Vâlcea.

3437. Nu e bine să jupoi (belești) nimic noaptea, că sărăcești.—Țăpu, Tecuciu.

3438. Cine pune vreun ou la foc să se coacă, în acel moment când îl pune să nu vorbească, cacii trage a sărăcie.—Ioneanu.

3439. Când sunt șobolani mulți, are să fie sărăcie.—Vâlcea.

3440. Când zvrocolacii mîncă soarele, e a sărăcie.—Țăpu, Tecuciu.

3441. Când găina ouă părăsitură, e a sărăcie.—Parpauia, Vaslui.

DXXXVII. Sărbătoare.

3442. În sărbători mari să nu strigi după niminea, ca să nu fii strigat tot anul.—Saboliciu.

DXXXVIII. Sare.

3443. Dacă pui sare pe capul unei femei măritate îngreunate, fără știința ei, și dacă ea în urmă pune mîna pe nas, atunci are să nască băiet, iar dacă pune mîna pe gură, are să nască fată.—Stîncă, Iași

3444. Când greșești și pui de două ori sare în mămăligă, e a strămutare.—Țăpu, Tecuciu.

3445. Din sare de ții se fură, nu-ți merge bine.—Broșteni, Suceava.

3446. Când îți fură sarea de la oi sau vaci, ele vor muri.—Ciulnița, Ialomița.

3447. Nu e bine să se fure sarea de la oi, căci e rău de pagubă.--Vâlcea; Stânca, Iași; Bucovina.

3448. Se crede că dacă se varsă sare pe masă, va fi cearță în casă.--Bucovina.

3449. Când dai sare pe foc, pe ceea lume o strângi cu genele ochilor—Stânca, Iași.

3450. Când dai sare din casă lunia, nu-i bine, că mor vitele.—Tătăruși, Suceava.

3451. Sare de-ți fură din casă, e pricaz și ai pagube pe urmă.—Stânca, Iași; Sevastos (Călătorii).

3452. Sara să nu dai sare, că i pagubă la vite.—Țăpu, Tecuciu.

3453. Când iei sarea de la vite lunia, nu-i bine.—Tătăruși, Suceava.

3454. Sarea care se pune la tăietură după capul porcului, e bună de friguri.—Vâlcea.

3455. Un bulgăraș de sare se pune în gură, sub limbă, la un om când moare; a treia zi se scoate din gură. O fărâmură cât de mică, dată în rachie, sau în altceva, în scurt timp omul moare, fără să știe de ce.—Giulești, Suceava.

3456. Rămășițele droburilor de sare de prin târlele vitelor, și mai ales a oilor, sunt socoite că aduc spor și izvor în casa care intră.—Sevastos (Nunța).

3457. Este o credință în popor, să nu ieie femeile sare în mână, că li asudă când cos.—Transilvania.

3458. Nu-i bine să umbli cu sare după ce ieși de la înviere, că asudă mâinile peste an.—Șarul-Dornei, Suceava; Rudeni, Argeș, Ioneanu.

DXXXIX. Sărindar.

3459. Cine plătește cinci sărindare preotului, găsește o casă pe lumca cealaltă.—Ciulnița, Ialomița.

DXL. Sburătoare.

3460. Buruiana sburătoare, e bună pentru boală de vite.— Prunișor, Mehedinți.

DXLI. Scăldătoare.

3461. În scăldătoarea noului născut trebuie să se puie: busuioc, ca să fie iubit ca busuiocul; bani de argint, ca vieața lui să fie curată ca argintul; bujor, ca să fie rumân ca bujorul; miere, ca să fie dulce la vorbă; pâne, să aibă îndesulare și să fie bun ca pânea; zahar, ca să-i fie vieața dulce; ou, să fie sănătos și întreg ca oul; lapte dulce, să fie alb ca laptele; aghiasmă să nu se apropie de el duhurile necurate.—Marian (Nașterea).

3462. În scăldătoarea noului născut se pune: lemnie (o plantă) ca copilul să umble degrabă în picioare; zdrevel, popchișor și cătușnică, ca să fie vârtosel; cânepă, ca să crească ca cânepa; untură de porc, ca să se ingrașe ca un purcel.—Mălini, Suceava.

3463. Se pune orz, porumb și flori, pentru ca copilul să aibă parte de cereale și să fie plăcut ca florile.—Ioneanu.

3464. În scăldătoarea unui copil mic se pune sare, ca să nu se opărească, și se sparge un ou în ea, ca să crească copilul și să se împlinească ca oul.—Ioneanu.

3465. Dacă copilul e spurcat, se scaldă în trei vineri în lapte muls de la trei vaci în trei vineri, de trei muieri iertate, adică bătrâne.—Bucovina (Marian, Nașterea).

3466. În scăldătoarea unui copil nebotezat, moașa își spală picioarele, ca copilul să umble curând în picioare și să fie iute la mers.—Ioneanu.

3467. Când se scaldă copilul nou născut, i se pune la cap unellele cu care ar trebui să se ocupe în vieață, ca să fie harnic și pricepător la toate. Dacă e băiat, i se pune cărți și condeie, ca să învețe bine.—Marian (Nașterea).

3468. Un copil adus acasă de la botez, se scaldă cu o oaie nouă, punându-se în apă o coardă de vioară, ca în vieața lui să cânte frumos. Ioneanu.

3469. Copilul nou născut se scaldă în apă calduță. pentru ca să nu devie desfrânat — Marian (Nașterea)

3470. Apa în care se scaldă copilul, se încălzește cu vreascuri culese de pe drumuri — Banat, Ungaria (Marian, Nașterea).

3471. Apa cu care faci scaldătoarea pruncului, să fie luată din fântână, râu, pârâu, înainte de a asfinți soarele, căci de-i face scaldătoarea pruncului cu apă luată după ce a asfințit soarele, copilul se îmbolnăvește. fiindcă după ce asfințește soarele, în apă se scaldă o mulțime de duhuri rele.— Holda, Suceava.

3472. Când se ia copilul din scaldătoare, se scuiță în urmă. ca să nu se ia necuratul de dânsul.— Bursucani, Covurlui.

3473. Scoțindu-se un copil din scaldătoare, se stupește în ea, ca tot răul să rămâie în scaldătoare. — Bucovina.

3474. Scaldătoarea copiilor nu-i bine s'o dai noaptea afară — Broșteni, Suceava.

3475. Scaldătoarea unui copil se crede că nu e bine a o vărsa afară, nici înainte de răsăritul, nici după apusul soarelui, că la din contra copilul va plânge.— Bucovina.

3476. Scaldătoarea noului născut să nu se arunce pe foc. — Transilvania Marian (Nașterea).

3477. Scaldătoarea copilului de la botez se varsă lângă un pom, pe un loc curat, ca copilul să nu fie obraznic, ci de treabă.— Straja, Bucovina.

3478. Ca să se ingrașe copilul. îi aruncă scaldătoarea în apropierea unui coteț -- Transilvania (Marian, Nașterea).

3479. Este bine a încreștă covala în care se scaldă un copil, la acel capăt unde se pune el cu capul, și turnând scaldătoarea afară, să se toarne pe acel capăt unde stau picioarele, și apoi copilul va umbla curând în picioare.— Bucovina.

3480. Copiii cei slabi este bine a-i scaldă într'o scaldătoare făcută din spini de holeră și apoi se înframează.— Bucovina.

3481. Oala în care se scaldă copilul nou născut, trebuie să fie nouă, pentru că precum sună oala cea nouă, așa și copilul să aibă voce curată, pătrunzătoare și plăcută.—Bucovina (Marian, Nașterea).

3482. Copiilor li place să se joace în apă, căci când se nasc, moașele în scaldătoare pun ouă de rață.—Ioneanu.

3483. În ziua de sf. Toader copiii se scaldă, și în scaldătoare se pune petricele și flori de fân, ca să fie sănătoși ca pafra și drăgostoși ca florile.—Ioneanu.

3484. Când se imprimăvărează, să nu te scalzi la rău, până nu vei gustă brânză proaspătă.—Adamești, Teleorman.

DXLII. Scânteie.

3485. Când sar scânteii din foc, au să-ți vie oaspeți.—Broșteni, Suceava; Stânca, Iași.

DXLIII. Scutec.

3486. Scutecele copiilor se pun la uscat pe o roată de car sau de trăsură, pentru ca copilul să fie ager și isteț.—Banat (Marian, Nașterea).

3487. Scutecele copiilor nu trebuie lăsate noaptea afară.—Broșteni, Suceava.

3488. Dacă pelințele copilului rămân noaptea afară, vin spiritele necurate și le pocesc.—(Marian, Nașterea).

DXLIV. Secetă.

3489. Când e secetă, ca să plouă, să omori broaște, ori să asvârli lingura ligăii în fântână, fără să te vadă cineva.—Vâlcea.

3490. Dacă treci cu mortul vre-o apă, faci a secetă.

3491. Secetele se întâmplă din cauza morților de om.

3492. În timp de secetă, flăcăii fură toaca de la biserică și o svârl în fântână, nespunând nimăru și lăsând pe alții să o scoată.—Țăpu, Tecuciu.

3493. Trei ani de secetă, aduc trei ani de boli și trei în urmă de răsboaie.—Țăpu, Tecuciu.

DXLV. Sicriu

3494. Când pocnește sicriul, nu-i bine. —Tătăruși, Suceava.

DXLVI. Sită.

3495. Să nu pui sita pe cap, că faci chelbe.—Broșteni, Suceava.

3496. Sita să nu o lași să doarmă prin sat.—Ciulnița. Ia-lomița.

3497. De împrumuți ciurul sau sită seara prin sat, s'o acoperi cu pestelca, sau altă ceva, că-i cu primejdie.—Covurlui; Broșteni, Suceava.

3498. Să nu te uiți prin sită, că faci bube.—Broșteni, Suceava.

DXLVII. Smântână.

3499. La sf. Gheorghe se pun brazde pe la porți și se scot budăile la pârâu, ca să se prindă smântână multă peste an. —Șarul Dornei, Suceava.

DXLVIII. Soare.

3500. Să te scoli înaintea soarelui, căci e păcat să răsară soarele peste tine dormind.—Leșpezi, Suceava.

3501. În timp de un an să nu apună soarele pe hainele copilului, că apoi capătă spaimă.—Marian (Nașterea).

3502. Hainele copilului nu se lasă în ogradă, după ce a asfințit soarele, ca să nu vâre zânele boale în ele.—Macedonia (Marian, Nașterea).

3503. Să nu măhuri duminică dimineață în fața soarelui, că colbăești fața slântului soare.—Covurlui.

3504. Când se uită copilul drept în soare, va fi prea iubitor.—Perieni, Tutova.

3505. Cine se uită cu ochii în soare, va duce frig iarna.—Țăpu, Tecuciu.

3506. Se zice că soarele, în mersul lui, e tras până la prânz de doi bivoli; până de-amiază, de un bou; până de-amiază în de seară, de o căprioară, iar până la asfințit, de

un iepure șchiop, apoi trece pe lumea cealaltă.—Țăpu, Tecuciu.

3507. Gozul din casă nu se aruncă în fața soarelui, ca să nu orbească care-l aruncă.—Sabolciu.

3508. După apusul soarelui nu se scoate copilul afară, căci i se poate întâmpla o nenorocire.—Marian, (Nașterea).

3509. Dacă se scaldă copilul după apusul soarelui, capătă plânsori și nu poate dormi.—Bucovina (Marian, Nașterea).

3510. Când soarele este aproape de sfințit, trebuie să stai până sfințește și apoi să începi lucrul.—Ciulnița, Ialomița.

3511. Când vor fi trei sori pe cer, e a sfadă între împărați.—Stânca, Iași.

DXLIX. Soc.

3512. Lemnul de soc nu-l arde nimeni, crezându-se că la din contra, respectivul ar avea durere de măsele.—Bucovina.

DI. Solniță.

3513. Chiperul și sarea din solniță de se varsă, te vei sfădi cu casnicii.—Brosteni, Suceava.

DI. Solomâzdra.

3514. Solomâzdra arsă în foc, făculă cenușă și dată cuiva în mâncare, învie și se înmulțește.—Giulești, Suceava.

DI.II. Somn.

3515. Dacă ia cineva legătura cu care se leagă la oaltă picioarele vreunui mort, și o aruncă în vreo casă, apoi dorm casnicii așa că se poate lua tot din casă; dacă însă furii leagă încă cu dânsa ușa, apoi casnicii nu se mai scoală, până ce nu vine cineva să deslege ușa.—Bucovina.

3516. Dacă dormi în sărbători mari, somnoros vei fi peste tot anu.—Iosif Stanca.

3517. Să nu dormi în ziua de Paști, căci îți fură dracul pasca.—Palten, Putna.

3518. În ziua de sf. Vasile cine va dormi, tot anul va dormi.—Ioneanu.

3519 Se crede că acela care are un somn ușor, este deștept la minte, iară cel ce doarme greu, acela îi cam bondolan.—Bucovina.

3520. De-i dormi în ziua de sf. Gheorghe, iei somnul oilor.—Covurluiu; Calane, Dolj; Țăpu, Tecuciu.

3421. În ziua de sf. Gheorghe nu e bine să dormi, căci acela care ar face-o aceasta, ar fi somnoros prin întreg anul, și pologul lui ar fi totdeauna plouat.—Straja, Bucovina; Palten, Putna.

3522. Copiii mici nu-i bine a-i lăsa să doarmă în timpul apusului soarelui, căci la din contra ei nu vor dormi noaptea.—Bucovina.

3523. Când copiii rād prin somn, vād pe Dumnezeu și pe Maica Domnului.—Broșteni, Suceava.

3524. Se crede că dacă zimbește un copil în somn, îngerii îi zic că ieu pe tatăl lui, iară dacă scâncește el, îngerii îi zic că ieu pe mama lui.—Bucovina.

3525. Nu se sărută copiii când dorm, că li iei somnul.—Giulești, Suceava.

3526. Nu-i bine să dormi la asfințitul soarelui, că te îmbolnăvești.—Tătăruși, Suceava.

3527. Să nu dormi mult, că te bolnăvești de gălbănare.—Adamești, Teleorman.

3528. Ca să dormi liniștit, și să nu ai visuri rele, să faci de trei ori semnul crucei pe pernă.—Jud. Suceava.

3529. De te culci pe partea dreaptă, atunci mâna dreaptă îți-i ferită de diavol și o poți scoate ca să-ți faci cruce cu dânsa.—Sevastos, (Călătorii).

3530. Dacă vrei ca să nu te prindă somnul de loc într'o noapte, să mânânci inimă de privighitoare, c'apoi nu îți-i somn nici ca cum în noaptea aceea.—Lipova, Vaslui.

3531. Când tresari prin somn, se apropie dracul de tine — Perieni, Tutova.

3532. Nu se cade să dormi cu fața'n sus, nici pe stânga.

că se suie diavolul pe tine și simțești o greutate strașnică, așa că măcar un deget nu poți mișcă și numai doară de-ți faci cruce cu limba în gură, atunci te poți trezi și ușură.--Sevastos (Călătorii).

3533 Când se ia cărbuni de la o casă cu copii mici, apoi se dă un cărbune înapoi peste prag, ca somnul să rămâie la copii.--Bucovina.

3534. Când te duci la o casă cu copil în leagăn, îi dai semn câte un fir din brâu, din blăuă, sau o codiță ceva, în sfârșit, din'cea ce ai. zicând: să doarmă bine ca mine, să crească mare și gras ca mine; iar de ești slab, zi-i: să fie gras, nu ca mine.—Sevastos (Călătorii).

3535. Se crede că dacă un copil noaptea nu poate dormi, apoi e bine a lua de la o scroafă cu purcei baligă de a purceilor, așa ca să nu simțească scroafa, și să se puie sub perina copilului și apoi el va dormi așa de bine, cum dorm purceii.—Bucovina.

3536. Când copiii plâng prin somn, să li zici: «lupușor, lupușor», și să li faci semnul crucei.—Broșteni, Suceava.

3537. Dacă un copil mic doarme ziua, iară noaptea plânge, apoi să i se deie apă din acea fântână din care apoi se ia apă și se face scaldătoare pentru copil și el apoi doarme noaptea.—Bucovina.

3538. În leagănul copilului să nu se culce altul. că-i ia somnul.—Broșteni, Suceava.

3539. Dacă un copil nu are somn, să i se țină scutecele la stele și a doua zi să-l înfașe cu ele, că-i va veni somnul.—Ioneanu.

3540. De copilul nu doarme, scaldă-l cu stroh sau cu somnoroasă și-i fă de plânsori.—Sevastos (Călătorii).

3541. Ca să doarmă bine un copil ce plânge noaptea, se ia două bucățele de măligă, se duce cu ele seara la culcușul găinelor și se zice de trei ori : găinelor, vă dau această mămăligă vouă și voi să dați somnul vostru (cutăruia). — După aceea se aruncă una din acele mămăliguși la găini,

iar acealaltă se pune în leagănul copilului.—Bursucani, Covurlui.

3542. Femeile care se duc la munci și dorm pe câmp, fac mai întâiu cruce locului unde dorm, ca să nu vie șoimărițele să le pocească, și când se scol, lasă în loc un semn, că de va fi ceva, să se lipească de acel semn, iar nu de ele. — Ioneanu.

DLIII. Sorb.

3543. Faptul că după ploaie se văd broaște, se atribuie *sorbului*, care pogorându-se asupra râului, ia apă împreună cu broaște.—Ctulnița, Ialomița.

DLIV. Soț (număr cu)

3544. Să nu faci paști, nici ouă roși fără soț, că nu-i bine.—Sevastos. (Călătorii)

3545. Când se dă vreo masă la ziua onomastică a vreunui flăcău, sau față mare, câtă ca numărul mesenilor să fie cu soț, căci altfel lănarul sau nu va avea vieață să se căsătorească, sau, căsătorindu-se, nu-i va trăi soția. — Ioneanu.

DLV. Spaimă

3546. Poporul crede că spăriindu-se de ceva, e bine să stupiască în sân, și apoi spaima nu-i va strică.—Bucovina.

3547. Se crede că dacă s'a speriat cineva de ceva, este bine ca să nu se culce îndată, să beie imediat apă și să rupă ceva gura cămeșii, ș'apoi spaima nu-i va strică.—Bucovina.

3548. Se crede că cel ce se sparie, să se afume cu stupurile sacalușurilor, ori să se afume cu cuiburi de rândunele și-i va frece spaima. Sau să se afume cu brazde strânse de la sf. George.—Bucovina.

3549. Când se sparie copilul de vreun câne, sau de vreo fiară, atunci se afumă cu păr de la acel animal.—Valahia Moravă (Burada); Moldova.

3550. Dacă se sparie vreun copil este bine a-l afuma cu

vreo bucătică de veșmânt bisericesc, sau cu cărbune căzut din cadelniță, sau a-i picură, pe când doarme el, cu o peniță ceva mir în ureche.—

3551. De asemenea să i se facă scaldătoare cu apă în care s'au fiert bețele care se aruncă în pomi, ca să cadă fructe jos. Bucovina.

3552. Se crede că copiii cari ziua s'au speriat de ceva, în noaptea următoare se vor uda în așternut.—Bucovina.

3553. Poporul crede că dacă-și pârlește cineva părul capului cu trișa (lumânarea de la Iordan sau Bobotează), apoi nu se sparie de lupi; iar dacă s'a speriat cineva, apoi să se afume cu putregaiu de răchită.—Bucovina.

DLVI. Spălat.

3554. Se crede că-i păcat a spăla rufele în cele două săptămâni după Bobotează, iar dacă trebuie să se spele numai de cât, apoi aceasta să nu se facă înainte de răsăritul soarelui.—Bucovina.

3555. Să nu te scoli dimineața cu spatele în sus, că e rău de ceartă.—Vâlcea.

DLVIII. Spinare.

3556. Dacă te mănâncă spinarea, ai să te îmbolnăvești.—Vâlcea.

DLIX. Spân.

3557. Fetele care torc, să foarcă tot caierul, ca să n'aibă bărbați spâni.—Țăpu, Tecuciu.

DLX. Spânzurat.

3558. Să nu pui mâna pe omul spânzurat, ci pune o căruță păcătoasă de tot sub el, laie-i ștreangul, îngroapă-l când o cădea din căruță în groapă. arde căruța cu care l-ai adus, svârle cosorul cu care ai tăiat ștreangul, că-i rău de te lipești ori păstrezi ceva cu care s'a alins spânzuratul.—Țăpu, Tecuciu.

3559. Din toate sinuciderile, numai spânzuralul se crede că se dăruește dracului.—Țăpu, Tecuciu.

DLXI. Spin.

3560. Când ți-a da un spin de porumbel ori măcieș, și-l scoți, să-l pui în păr, ca să nu-ți mai dea și altul.—Țăpu, Tecuciu.

DLXII. Spiriduș.

3561. De-i cloci ouă de stărchitură (ouăle mici de tot și cam moi, pe care le fac unele puice întâiu), sub moară și-i crește ce-a ieși din ele, îți crești spiriduși și aiștea, câți bani îi voi, îți aduc și niminea nu te poate bate, că numal îi chemi în gând; da după moarte a lor ești.—Covurlui.

3562. Alții mai cred că spiridușul este un ban cu putere de a aduce banii de la alții cari au mulți. Astfel de spiriduș zic ei, că se cumpără—Când îi lua niscaiva bani de la cel ce are spiriduș, când ajungi acasă, nu i mai găsești toți. Dar vai! de sufletul celui ce a avut.—Covurlui.

DLXIII. Splină.

3563. Bărbații să nu mănânce splină, că nu pot merge călare.—Țăpu, Tecuciu.

3564. Oamenii cari mănâncă splină de la animale, se in-splinează.—Ioneanu.

3565. Să nu mănânci splină de animal, căci ți se pune splina când vei alergă.—Grozești, Mehedinți.

3566. Splina porcului nu trebuie a fi mâncată de bărbați și copii, căci li se lungesc ori li cresc mustățile cât splina.—Țăpu, Tecuciu.

DLXIV Spor.

3567. Dacă te spurcă pițpalaca, îți ia sporul.—Vâlcea.

3568. Marția, Joia și Sâmbăta nu se începe nimic, căci nu-ți iese cu spor.—Țăpu, Tecuciu.

3569. Când cineva mănâncă cu cusătura sau carlea în sân, își mănâncă sporul.—Rudeni, Argeș.

3570. Când gurești în ziua de născut, să nu mănânci, că mănânci sporul.—Catane. Dolj.

3571. Când vezi craiu nou, dacă ai bani cu tine, e semn că vei spori.—Hănțescu.

3572. Când pleci cu sapa la prășit, să te închini, ca să ai spor.—Vâlcea.

DLXV. Sprinceană.

3573. Când te mănâncă sprinceana, atunci te doresc cei ce te iubesc.—Slânca. Iași.

3574. Când se bate sprinceana unei fele mari, ea bate în scânduri, crezând că așa se va usca cel ce se gândește la dânsa.—Ciulnița, Ialomița.

DLXVI. Stafie.

3575. Dacă la săpărea unui șanț pentru zidire, sau a unei gropi pentru fântână, sau pivniță, se va lua măsura înălțimei unui om lipit de perete, acela va fi șafia acestei construcții.—Jud. Suceava.

DLXVII. Stea.

3576. Poporul crede că fiecare om are o stea care la moartea lui cade de pe cer.—Bucovina.

3577. Fiecare copil capătă la nașterea sa o stea, și cât timp steaua căpătată lucește pe bolta cerului, până atunci trăește și individul, iar când îi cade steaua, i se curmă și zilele.—Marian (Nașterea).

3578. Când cade o stea de pe cer, a murit un om.—Vâlcea; Broșteni. Suceava.

3579. Când se vede căzând vreo stea, înseamnă moartea unui om, că credința în popor e că tot omul își are steaua.—Sabolciu.

3580. Să nu te miri că-s multe stele pe cer, sau să vestești pe cineva când pică o stea: și steaua la multe vede și face.—Țăpu, Tecuciu.

3581. Stea cu coadă roșie de se va vedea, războiul mare va fi.—Ciulnița, Ialomița.

3582 Stele mari cu coadă, vestesc războaie, boli cumplite, etc.—Țăpu, Tecuciu.

3583. O seamă de stele poartă în popor numele de co-moară, altele sfredelul; când sfredelul va cădea drept în co-moară, atunci aurul și argintul se vor vărsa pe toată fața pământului, și va fi vremea de apoi.—Dobrogea.

3583 b. Dacă dorește cineva ceva sara, pe când e cerul plin de stele, și într'acel timp cade o stea, apoi se crede că dorința i se va împlini.—Bucovina.

DLXVIII. Strachină.

3584 Când cineva dă o strachină de pomană, sau cu de împrumut, să n'o lese să se însereze, că nu se mai ouă gă-inele.—Țăpu, Tecuciu.

3585. Când pui strachina goală pe masă, nu-i bine.—Tătăruși, Suceava.

3586. Străchinile nespălate dacă le lași, îndată ce o vită se va râni, va face și viermi.—Țăpu, Tecuciu.

DLXIX. Strănut.

3587. Când strănuți, e a bine și ceea ce gândești atunci, se va isbândi.—Broșteni, Suceava.

3588 Se crede că dacă a strănutat cineva îndată după ce a spus ceva, zisele lui sunt adevărate și se vor împlini.—Bucovina.

3589 Pentru cel care strănută, e semn că va face veselie.—Ioneanu.

3590. Venindu-i cuiva să strănute și neputând, apoi se crede că va fi purtat de nas de cineva.—Bucovina.

3591. Cine strănută în sara de sf. Vasile, are noroc tot anul.—Adamești, Teleorman.

3592 Se crede că dacă strănută cineva sâmbătă diminea-ța, apoi n'a sfârși lucrul ce și l-a propus —Bucovina.

3593. Când strănută, este semn de chef și-și face omul cruce —Perieni, Tutova.

3594. Dacă strănută caii pe timpul când sunt în drum, este obiceiul a zice: «sănătos».—Bucovina.

DLXX. Strecurătoare.

3595. Cu strecurătoarea de brânză nu se trece pragul, nici găinele să beie din zăr, că pe urmă se întinde laptele și se face albăstriu.—Stânca, Iași.

DLXXI. Streșină

3596. Să nu smulgi trestie din stuhul din streșina casei, că faci a pustiu.—Țăpu, Tecuciu.

DLXXII. Strigoiu

3597. Dacă o mamă a avut șese fete după olaltă și toate trăesc, și a șaptea oară a căpălat iarăș o fată, cea de pe urmă trebuie să fie strigoaică.—Bucovina (Marian, Nașterea).

3598. Se crede că dacă la o casă sunt 7 feciori sau 7 fete, unul din ei sau ele trebuie să fie strigoii sau strigoaică.—Bucovina.

3599. Dacă un copil înlărcat, sugă țâța mamei sale pe furie, la o săptămână după înlărcare, apoi acel copil, după moartea lui, se face strigoiu.—Vâlcea.

3600. Copilul care se naște cu căiță pe cap, se crede că după moarte se va face strigoiu. De aceea, când moare, trupul lui se leagă cu rug și așa se pune în mormânt, apoi i se mai pune în ochi, în gură, în nas și în urechi ca să nu se mai facă strigoiu. Ioneanu.

3601. Se face strigoiu omul a cărui umbră i s'a luat cu trestia spre a fi clădită într'un zid.—Țăpu, Tecuciu.

3602. Mortul peste care pășește mâța, se face strigoiu.—Pădureni, Putna; Ciulnița, Ialomița.

3603. Se face strigoiu mortul sub care a trecut mâța sau vreun câne.—Țăpu, Tecuciu.

3604. Pune în gura și nasul mortului smirnă și tămâie, ca să nu se facă strigoiu.—Vâlcea.

3605. Să nu dai cucos peste groapă, că se preface mortul în strigoiu.—Țăpu, Tecuciu.

3606 Să nu lași mortul singur la priveghiu, că se face strigoiu.

3607. Dacă ai găsit pe vre'un mort desgrogat, lasă-l așa, că acela-i strigoiu și-i păcat de-l îngropi — Țăpu, Tecuciu.

3608 Se face strigoiu mortul căruia i s'a furat piedica. Piedica această se fură adese, fiind bună de farmece.—Țăpu, Tecuciu.

3609. Dacă un mort este lunatic și înziuat cu un frate al său care Irăește, i se împănează ochii, nasul, gura, urechile, cu meiu și pietricele, ca să nu se facă strigoiu; după ce-l îngroapă, se sloboade o pușcă pe deasupra mormântului. Aceasta se face ca să nu se ivească vre'o vrajbă între cei doi frați, pe lumea cealaltă.—Ioneanu.

3610. Se crede că acea casă unde este usturoiu, este sculită de strigoiu, căci aceia fug de usturoiu.—Bucovina.

3611. Strigoiul stă pe pământ până la miezul nopții.—Țăpu, Tecuciu.

3612. Strigoiul ci-că iese noaptea din groapă și vine pe la casa rudelor, li mănâncă ce găsește gata și le varsă făina din căpistere.—Catane, Dolj

3613. Dacă la șase săptămâni de la moartea cuiva, moare și o altă persoană, din familia celui de 'ntăiu mort, atunci acesta se desgroapă și dacă îl găsește cu fața în jos, se crede că este strigoiu, și îndată i se bate un par în inimă, pe care o și ia, și cu ea se ung toți membrii familiei, păzindu-se prin aceasta de a mai muri vreunul.—Ioneanu.

3614. Prin morminte nu e bine a face dese umblete, mai cu samă marți și sâmbălă noaptea, căci femeile ori bărbații care au fost strigoi, de au dus lapte și altele, se scoală și umblă prin morminți, fiind foarte păcătoase, nu au stare nici în mormânt de diavolul fiind purtate. fă-ți cruce și te roagă lui Dumnezeu și vor dispărea strigoi și diavolii și tu te vei întări, și nu-ți va fi nimic.—Luncușoara.

3615. Numai oameni cari sunt strigoi, numai aceia apar

după moarte; dar numai trupul e om, picioarele sunt ca la mânăz. Aceasta se poate dovedi, că în dimineața sf. Andreiu se văd pe drumuri și prin alte locuri o mulțime de urme ca de mânăz.— Holda, Suceava

3616. Pentru ca strigoii să nu iasă noaptea din mormânt și să umble pe la neamuri, după moarte îi bagă pietre și o undrea pe buric și atunci zice poporul că nu mai poate învia.—Socetu, Teleorman.

3617. Se zice că peste mormântul unui strigoiu, e cu neputință a face să treacă un armăsar negru, ori un gânsac.—Jud. Olt.

3618. Ca să se știe dacă un om s'a făcut strigoiu, se duce un cal, armăsar, și se trece peste mormânt; când calul nu vrea să treacă, dovadă că omul din acea groapă s'a făcut strigoiu.—Vâlcea.

3619. Mai ales în noaptea de Săn-Giorgiu strigoii umblă ca să ia laptele de la vaci, mâna din grâu și chiar pulerea dela oameni. Pentru aceea, în preasară, fiecare om pune în poartă și la ușa grajdului câte o clombă de rug, adecă măceș. ca semn că acolo nu pot intra strigoii. Cine în acea noapte stă în grajd, sub o grăpă cu colții de fier, acela vede strigoii când vin, și-i poate și apucă. Cine prinde în ziua Crucii un șarpe, îl omoară și-i pune în gură un sâmbure sau cățel de aiu, îl bagă sub pragul ușei, și așa aiul încolțește acolo în gura șerpelui, apoi aiul acela îl pui în pălărie. te sui în turnul bisericei, când vin oamenii la biserică, și ai darul de a vedeă și cunoaște pe strigoii.—Comuna Cugieru, Transilvania.

3620. Dacă la cel dintăiu șarpe pe care l-ai văzut înainte de sf. George, îi vei tăia capul cu un ban de argint, și îndată să-i pui în gură un cățel de aiu, în ziua de sf. George vei putea vedeă cu ochii pe strigoii când iau laptele de la vacile oamenilor.—Comuna Vestem, Transilvania.

3621. În ajunul sărbătorilor mari, ca în ajunul sfintelor Paști, dacă vei mănca câțiva căței de aiu, nu te teme că-ți va mănca strigele inima —Iosif Stanca.

3622. Când se naște un copil, se implântă în pragul ușii un cuțit și se pune în leagăn două ace pentru ca să se împiedice strigoii să nu se apropie să ia copilul.—Istria (Burađa).

DLXXIII. Studiniță.

3623. Dacă are cineva studiniți, adică o boală de gingini, în urma căreia pulrezesc aceștia și miroasă rău, este bine a fierbe cu apă nădușit într-o oală, cimbrisor, și să ție cât se poate ferbinte acel fel de apă în gură, de câteva ori, și apoi se va vindeca.—Bucovina.

DLXXIV. Stup.

3624. Dacă îi fură cuiva din fructul său din stupi, apoi nu-i merge bine.—Bucovina; Sevastos (Călăforii).

DLXXV. Stupit.

3625. Când te sparii, să-ți scuipi în sân, ca să nu te bolnăvești de frică.—Adamești, Teleorman.

3626. Se crede că pușcheul de pe limbă să pierde, dacă se stupește.—Bucovina.

3627. Când se lovesc doi inși în capete, să scuipe în sus, că altfel nu mai cresc.—Adamești, Teleorman.

3628. Se crede că dacă a căzut cineva jos și stupește pe locul unde căzuse, pe acel loc nu va mai cădea mai mult.—Bucovina.

3629. Când te stupi din greșală, e a bine.—Țăpu, Tecuciu.

3630. Să nu se scuipe om pe om căci pe lumea cealaltă se ling unul pe altul.—Ioneanu.

3631. Se crede că este bine înainte de a se apucă de un lucru greu, a stupi în palme.—Bucovina.

3632. Să nu scuipe cineva un câne, căci pe lumea cealaltă îl linge.—Ioneanu.

3633. Pierzând cineva vreun lucru și voind a ști în care parte de loc se află el, se stupește în palma stângă, iar cu muchia mâinei drepte se trânțește în stupit, și în care parte sare el, în acea parte se crede că se află lucrul pierdut.—Bucovina.

3634. Pe altul să nu scuipi, că-l vei linge pe lumea cealaltă.—Vâlcea.

DLXXVI. Sudalmă.

3635. Băetul care nu-i deprins să suduie măcar de mamă, se va însură cu mare greufate, că cică are mai multe coaste de femeie.

3636. Să nu sudui de lumânare, că n'ai parte la darea sfârșitului, de ea.—Țăpu, Tecuciu.

DLXXVII. Suflet.

3637. Sufletul mortului șade în ușa casei până pleacă la biserică, și de aceea se pune pânza în streșina casei.—Perieni, Tutova.

3638. Sufletul mortului șade în streșina casei până la trei zile. când se mătură.—Țăpu, Tecuciu.

3639. Sufletul omului mort șade 40 de zile în streșina casei.—Ciulnița Ialomîța.

3640. Se crede că sufletul mortului până ce n'a tras clopotele, stă încă pe pământ și mortul aude toate câte vorbesc în casă.—Bucovina

3641. În locul unde a murit cineva, în trei nopți se pune o strachină cu apă, pentru că să beie sufletul mortului, care vine acolo până la trei zile după îngropare.--Broșteni, Suceava.

3642. Sufletul omului umblă 6 săptămâni prin toate locurile pe unde a umblat el cât a trăit și apoi se duce la locul unde e ursat.—Catane, Dolj.

3643. Omul, după ce moare, îngerul îi poartă sufletul prin toate locurile pe unde a umblat cu trupul; după aceea se întoarce acasă și se pune pe streșină, unde șade trei zile; în timpul acesta venindu-i sete, zice îngerului: «vai îngerule, mult îmi este sete». Îngerul îi răspunde: du-te în casă și bea apă. Sufletul se duce, dar îndată iese afară și spune îngerului: n'am băut, căci mi s'a făcut mare scârbă văzând acolo un hoit mare. (Acel hoit e corpul lui). Atunci îngerul

li zice: vezi, în trupul acela ți-ai făcut tu vacul, și abia acum ai ieșit din el. De acest răspuns, sufletul este mai mult mahnit.—Ioneanu.

3644. Când cineva moare, mai multe suflete se strâng împrejurul lui de-l privesc și cei ce se duc de aprind câte o lumânare mortului, acele suflete mulțămesc acelei persoane.—Ioneanu.

3645. Omul dacă moare, sufletul lui umblă timp de 6 săptămâni pe unde a umblat cu trupul, apoi vine la mormânt, își adună tot ce i s'a dat până atunci de pomană, se suie pe cruce, apoi se înalță la cer. Dacă n'are cruce, șade pe mormânt până i se pune cruce, apoi se înalță.—Ioneanu.

3646. Îndată după moarte se anină un petec de pânză albă în strașina casei, pe care se zice că șede sufletul mortului până la ducerea lui la groapă.—Bivolari, Iași.

3647. Sufletul mortului trece prin 24 vămi ale văzduhului până ce ajunge în împărăția cerului. Marian (Înmormântarea).

3648. Poporul dă celui ce moare o lumină de ceară în mână, aprinsă, care se crede că dacă i-ar lipsi din mână, la ieșirea sufletului, ar fi o mare nenorocire, căci sufletul ar rămâne prin întuneric și nu și-ar putea afla calea ce duce spre raiu.—Bucovina.

3649. Când o persoană trage să moară, se lasă ferestrele și ușa casei deschise, să aibă pe unde ieși sufletul.—Ioneanu.

3650. Se crede că făcându-se înmormântarea cuiva la amiază, sufletul aceluia va avea destulă lumină în călătoria lui spre raiu.—Bucovina.

3651. Când se tîmâie un mort la mormânt, se ferește a se lăsa cărbuni pe el, căci îngreuiază sufletul mortului.—Ioneanu.

3652. Dacă ți-a murit vreun copil și n'ai apucat a duce colacii cumătrului, să-i duci când vei face praznic de 40 de zile, căci altfel sufletul copilului va fi ținut la opreală.—Jud. Suceava.

3653. Maica Domnului scoate sufletele păcătoșilor cu un

cârsnic de cânepă de toamnă, din iad, pe care-l sloboade de trei ori în iad, și acele suflete care nu s'au prins de cârsnic, nici a treia oară, sunt pierdute.—Bucovina.

3654. În spre Joi-mari se dă foc la gunoaie și se pune pe un scaun o cofă cu apă, pentru ca sufletele morților să se încălzească și să beie apă.—Jud. Suceava.

3655. La toate ajunurile sărbătorilor de iarnă, se pune pe masă două pâni, sare, pește, grâu și un pahar cu apă și se crede că noaptea vin familiații morți și mănâncă din acele bucate.—Bucovina.

3656. În ziua de Înălțarea Domnului, femeile care au în familie morți, impart azime calde, ceapă verde și rachiu pentru sufletele morților, crezându-se că în acea zi se înalță sufletele lor la cer, și să aibă merinde pe drum. Ioneanu.

DLXXVIII. Sugel.

3657. Când cârpești cămeși negre (murdare), faci sugel.—Tătăruși, Suceava.

3658. Să nu pui fusc pe foc, căci faci sugiuri la degete.—Vâlcea.

3659. Când iei ceva cu mâna din vârful măturei, ai să faci sugel.—Tătăruși, Suceava.

DLXXIX. Sughii.

3660. Când sughii, te pomenește cineva.—Broșteni, Tătăruși. Suceava; Ioneanu; Catane. Dolj; Rudeni, Argeș; Bucovina.

3661. Se crede că dacă cugetă cel ce sughii, la persoana care vorbește, înceată sughii.—Bucovina

3662. Când sughii, te doresc prietenii.—Perieni, Tutova.

3663. Când sughii, te vorbesc de rău.—Vâlcea.

3664. Când sughii tare, te vorbesc cineva de rău, iar când sughii ușor, te vorbesc de bine.—Stânca. Iași.

3665. Se crede că spre a face să încete sughii, este bine a scoate un fir de păr din o geană a ochiului.—Bucovina.

DLXXX. Suman.

3666. Când iei sumanul sau rocul prin dărăț, atunci pe loc îl pune sub picioare, că de nu, atunci în ziua aceea nu-ți merge bine.—Luncușoara.

DLXXXI. Supărare.

3667. Când spui că vine cineva, fără să vie, e semn că va veni supărat.—Bursucani, Covurluiu.

DLXXXII. Surcea.

3668. Femeia însărcinată care va culege surcele în poală, copilul ce-l va face, va avea pe corp niște pete de diferite mărimi.—Ioneanu.

DLXXXIII. Sedere.

3669. Când șezi (stai jos), să nu lași pe altul să șadă la spatele tău, că pe lumea ailaltă îl duci în spinare—Catane, Dolj.

DLXXXIV. Șele.

3670. Când sar fire din mătură, când mături, ia-le și le pune în brâu, ca să nu te doară șelele la secerat.—Țăpu, Tecuciu.

3671. Se crede dacă are cineva durere de șele, este bine ca ursul să-l calce, și apoi îi va trece durerea.

DLXXXV. Șerpe.

3672. Se crede că șerpele, mai înainte, umblă pe coadă, dară Dumnezeu l-a afurisit în raiu, ca el să se târâie pe pânțe și să păzească călcăiul omului, iar omul capul șerpelui.—Bucovina.

3673. Șerpele iese din pământ la cei 40 Mucenici, și intră în pământ în dimineața zilei de ziua Crucii.—Țepu, Tecuciu.

3674. Dacă șerpele nu ar fi văzut de nimeni 7 ani, se face balaur.—Iosif Stanca.

3675. Șerpele când trece drumul, îl doare capul.—Broșteni, Suceava.

3676. La Robotează, pruncii încunjură cu clopoșele casa, grajdurile și alte edificii, pentru ca să nu se apropie șerpilor.—Sabolciu.

3677. Să nu dormi duminică dimineața când auzi clopoșele la biserică, că trec șerpilor peste tine.—Covurluiu.

3678. Când pui la foc un șerpe viu și-l ții așa până mai se frige, atunci el scoate de sub solzii lui patru piciorușe.—Holda, Suceava.

3679. Șerpele are picioare, pe care le scoate numai când îl pui pe jaratec.—Țepu, Tecuciu.

3680. Când se măsură doi copii, să scuipe jos; dacă n'o scuipă, se măsoară șerpele cu el, și moare.—Catane, Dolj.

3681. Când găsești întâiu primăvara șerpe mort, îți pierzi puterile.—Țăpu, Tecuciu.

3682. Să nu ridici șerpele mort în sus dela pământ, că bate vântul șase săptămâni.—Goicea-mică, Dolj.

3783. Sunt femei care și otrăvesc bărbații, punându-li în mâncare zeamă de șerpe fierț.—Țăpu, Tecuciu.

3784. Cu nuia de alun omori șerpele, că alunu-i este naș.—Catane, Dolj.

3685. Șerpele prins în luna lui mart, e bun de leac.—Broșteni, Suceava.

3686. Dacă calci în os de șerpe, faci bătăluri.—Țăpu, Tecuciu.

3687. Pe șerpe nu se pune mâna, că ți se jupoaie palmele.—Stânca, Iași; Țăpu, Tecuciu.

3688. Când umbli desculț, să te păzești să nu calci în oase de șerpe, că de-ți va intra, de pildă în călcăiu, după câtăva vreme are să iasă prin vârful capului.—Holda, Suceava.

3689. Să nu pomenești șerpele în ziua de Alexii, că te mușcă vara.—Găinești, Suceava.

3690. În ziua de Măcinici (9 Martie), femeile încunjură casele cu cenușă, ca să nu poată intra șerpele în casă.—Ciulnița, Ialomița.

3691. În ziua de Măcinici (9 Martie), se arde răze prin casă, ca să fugă șerpii. Mamele ocolesc picioarele copiilor mici cu răza, ca să nu-i muște șerpii.—Catane, Dolj.

3692. Șerpele care-l vezi iarna undeva înghețat, nu e primit de pământ, din cauză că a mușcat vreun om.—Țăpu Tecuciu.

3693. Să nu zici «șerpe» în luna lui mart, căci toată vara îți iese în cale.—Vâlcea.

3694. Se crede că capul de rățoiu și de chișcar nu se mânăncă, având cap de șerpe. (La rățoiu, penele străvezii, ca solzii de pește; la chișcar, forma lui de șerpe și pistruii negrii de pe cap).—Țăpu Tecuciu.

3695. Cine nu ucide șerpele ce-i iese înainte, mare păcal face.—Stânca, Iași.

3696. Primăvara, cine vede șerpe întâiu, să-și dea osteneala să-l ucidă, căci omorându-l, îi ia puterea; iar de va scăpa, șerpele ia puterea omului.—Ioneanu.

3697. Primăvara, când vezi mai înainte șerpele, silește-te a-l omori, că de nu, alunci îți sugă sângele.—Luncușoara.

3698. Când vei vedea întâia dată un șerpe în luna lui mart, să-i tai capul cu o pară de argint, în gură să-i pui un cățel de usturoi, și să-i pui capul sub pridvorul unei biserici. La nouă zile, după ce l-ai pus în pământ sub pridvor, să cauți în locul acela, și ce buruiană va fi crescut din gura șerpelui, s'o iei, s'o porți cu tine ori și unde. Pe unde vei merge cu această buruiană, toate celelalte buruiene și copaci au să vorbească cu tine, și-ți spun de ce leac sunt bune, și cum le cheamă.—Holda, Suceava.

3699. Cine omoară în luna lui Martie un șerpe, să-i taie capul cu o pară, să-i puie un grăunte de usturoiu în gură și să-l îngroape. Firul de usturoi răsărit, să-l poarte la brâu în ziua de Paști, în biserică, căci va vedea toate femeile fermecătoare, care nu pot să intre în biserică, de oare ce au coarne. Diavolul stă în colț, și înseamnă în catastiful și pe pielea sa de bivoliță, pe femeile sulemenite, pe cele rele, pe cele de vorbesc, de râd, etc.—Vâlcea.

3700. Tot acel om va vedeă și femeile curve ; ele, când se închină la ușă, își pleacă capul, nu ea să se închine, ci să-i încapă coarnele.—Vâlcea.

3701. Dacă cinevă va puteă prinde un șerpe viu, până în sfinți, și-i va băgă un cățel de aiu și un ban de 10 cr. în gură și apoi îi va lăia capul și-l va păstră până în dimineața sfințelor Paști, când trebuie dus la biserică, în pălărie, atunci oamenii ce sunt sfrigoii vor veni la cel cu capul de șerpe și vor încercă să-l inceluiască dela el și-l vor ispiti, că de unde are el pana aceea așa frumoasă — Iosif, Stanca.

3702. Se crede dacă mușcă vreun șerpe pe om, apoi să intre pe loc în apă și se vindecă ; dacă însă șerpele bea apă înainte de ce a intrat cel mușcat în apă, apoi n'are leac.—Bucovina.

3703. Când te mușcă un șerpe, dacă apuci a beă apă mai înainte de a găsi șerpele apă, te vindecă de mușcătură.—Folțieni.

3704. Se crede că mușcatul se vindecă dacă se pune la mușcătură o piele de șerpe.—Bucovina.

3705. Șerpele care a mușcat peste an vreo vietate, ori pe un om, după ziua Crucii, când se strâng toate vietățile la iernat, el nu-și găsește borla, și iese la drum ; iar omul îi dă plata cuvenită, omorându-l.—Pădureni, Putna.

3706. Se crede că dacă se întâlnește un șerpe cu un om care fumează, acela fuge de acel om, neputând suferi fumul.—Bucovina.

3707. Se crede că șerpele ucis nu piere până la apusul soarelui.—Bucovina ; Moldova.

3708. Șerpele se scoate din om astfel ; leagă la ochi pe pătimaș, îl pune pe ceva să vie cu capul în jos deasupra unui ceainic cu lapte dulce fierț. Omul ține gura deschisă, și șerpele iese la lapte — Giulești, Suceava.

3709. Se crede că dacă se apropie de oameni dormind undeva în câmp, vreun șerpe, șopârlele îl trezesc, vârandu-se în sân și gădilindu-l.—Bucovina.

3710. Se crede că, când șueră șerpele, el atunci se află în vreo primejdie de moarte.—Bucovina.

3711. Orice casă are un șerpe; șerpele de casă îi blând și nu mușcă. El trăește în pereții casei. Să nu-l omori când îl vezi, că nu-i bine.—Broșteni, Suceava; Straja, Bucovina; Țăpu, Tecuciu.

3712. Când visezi șerpe, a doua zi are să bată vânt. —Hol-da, Suceava.

3713. Când visezi un șerpe, și l ai omorât, atunci ai omorât un dușman; iar dacă nu, atunci acel dușman tot te duș-mănește.—Popeni, Tulova.

3714. Când prinzi șerpe înainte de Paști, să-i tai capul cu un ban de argint, să-i bagi trei fire de aiu în gură, și în ziua de Paști să-l fii în sân la biserică, și vei vedea strigoii —Sabolciu.

DLXXXVI. Șoarece

3715. Când sunt șoareci mulți, are să fie belșug în acel an.--Parpanița, Vaslui.

3716. Să nu iei nimic dela omul mort, că-i păcat și iei șoarecii la tine acasă — Țăpu, Tecuciu.

3717. Șoarecile care va mânca nafură din ziua de Paști, se face liliac.—Broșteni, Suceava

3718. Dacă rod șoarecii un straiu al cuiva, îi semn rău de boală.—Bucovina.

3719. Să nu mânânci făină gogoloșilă din pod, că-i rău de șoareci.—Țăpu, Tecuciu.

3720. Dacă ți-a cere o femeie însărcinată și nui-i da, au să-ți roadă șoarecii lucruri din casă.—Sevastos (Călătorii); Bucovina.

3721. Din casă când ți se fură ceva, îți rod șoarecii toate lucrurile.—Broșteni, Suceava; Ciulnița, Ialomița; Sevastos, (Călătorii).

3722 Când strâng șoarecii mișuni (spice de grâu, pe care

le fac grămezi, și le învelesc cu pământ), e semn de iarnă grea.—Adamești, Teleorman.

3723. Când toamna sunt șoareci mulți, e semn că iarna va fi mare.—Stânca, Iași.

3724. La culesul păpușoilor. dacă cuiburile de șoarec vor fi pe pământ, iarna va fi goală de omăt, iar de va fi pe strujan sus, până acolo va fi omătul de mare. Giulești, Suceava.

DLXXXVII. Șopârlă.

3725. Șopârla a fost prima nevastă a șarpelui.—Țăpu, Tecuciu.

3726. Șopârlă să nu ucizi, că e păcat.—Stânca, Iași.

3727. Când vezi pe lângă tine o șopârlă, n'o ucide, că ea te vestește că vine șarpele.—Țăpu, Tecuciu.

3728. Când iese șopârla în drum, la mare nenorocire să se aștepte omul.—Stânca, Iași.

3729. Se crede că dacă se arde o șopârlă în foc, din cenușa ei se fac o mulțime de șopârle.—Bucovina.

3730. Șulumândrița este un fel de șopârlă foarte frumos împetriștată: neagră cu picături galbene, albe, verzi, roșii. De aceea o caută mult fetele mici, puindu-și mânele în calea ei, ca să treacă peste dânsese, căci cred că apoi se învață ușor la flori sau râuri de cămeși și fote.—Muntenia.

DLXXXVIII. Șuer.

3731. Se crede că nu e bine ca o fată să șuere, căci atunci ar plânge Maica Domnului.—Bucovina.

DLXXXIX. Tacâm.

3732. Hârburi de tacâmuri nu-i bine a le țineă în casă, că ar aduce nenorocire.—Bucovina.

DXC. Tăciune.

3733. Când tot fâsăie și nu ard tăciunii, fac a sărăcie. Se zice în glumă: Mamă, la vecin sunt o mulțime de tăciuni, și ard, la noi unu, și tot nu-i vine în gând să se aprindă.

3734. Când găsești și a doua zi făciuni nestânși, care au fost neacoperiți, nu-i lucru curat. Femeile torn apă peste ei și-i aruncă afară.—Țăpu, Tecuciu.

DXCI. Talpă

3735. Când te mănăncă tălpile, ai să joci.—Stânca, Iași.

3736. Când îți crapă tălpile, ți-i făcut.—Tătăruși, Suceava.

3737. În ziua de Paști, sculându-se oamenii din așternut, nu calcă pe pământul gol, ci pe ceva așternut, ca peste vară să nu-i usture tălpile.—Straja, Bucovina.

3738. Când gādili pe cineva la tălpi, nu crește.—Tătăruși, Suceava.

3739. Dacă șchioapătă vreun câne, purcel, mătă, etc., svârlind în ei, pune mâna cu care ai svârlit sub talpa piciorului, că li trece.—Țăpu, Tecuciu.

3740. Măncând cineva talpă de huhurez își pierde mîntea. Talpă de huhurez dau femeile necinstite bărbaților, spre a nu le persecută din cauza destrăbălării. Perieni, Tutova.

DXCII. Tămâie.

3741. Spre Alexi Boj, omul lui Dumnezeu, când ies jivinele din pământ (17 Mart), se ia o cătuie, se pune în ea jar, se pune peste ei tămâie, și se împrejură cu ea casa, clănțănind din clește. — Jivinele și cele rale nu se vor putea atunci apropia de casă, de cât numai până unde a ajuns fumul tămâiei.—Broșteni, Suceava.

3742. În joia Paștelui se ia un bulgăre de tămâie nefărâmat, se aprinde pe rând, cât se citește cele 12 evanghelii, și restul e bun de aprins în casă, pe când tună, ori trăsnește, și de afumat copii speriați.—Bolintinu-din-vale, Ilfov.

DXCIII. Târg.

2743. Femeia când pleacă cu marfă la târg, pune apă în ciur și zice: cum nu stă apa 'n ciur, așa să nu stea marfa mea.—Vâlcea

DXCIV. Taur

3744. Fetele mari să nu calce în borâncăituri de faur,

căci vor umblă fiăcăii după ele ca o tăuroaie. -- Ioneanu.

DXCV. Teiu.

3745. Teiul din biserică, dela Dumineca mare, este bine a-l pune în grădină, ca să rodească pepenii frumos.— Bucovina.

3746. În dimineața sfințelor Paști, dacă se vor duce, până în răsărit de soare, doi frați mai jos de 15 ani, la un teiu, și se vor desbrăca de toate hainele, și așa desbrăcați vor bell fiecare cu dinții, de trei ori, coajă de teiu, coaja aceea e bună de orice leac; ba cu ea se poate scăpa chiar de că-tănie, dar numai atunci e cu leac, dacă cei cari se duc nu vor vorbi la olaltă și nu se vor uita îndărăt, nici când se duc nici când se întorc spre casă.—Iosif Stanca.

DXCVI. Testicule.

3747. Dacă se naște copilul cu testicule mari, i se pune în scaldătoare o nucă mică, și scad. La fete se pune ca să nu li crească mari țâțele.—Marian (Nașterea).

3748. Când un copil se naște cu testicule mari, se zice că are apă în ele. În cazul acesta, ca să piară acea apă, se duce mă-sa la un puț de unde se bea apă, și toarnă apă dintr'o doniță, zicând: nu torn apă din doniță, ci pe cea din testiculele copilului meu.—Ioneanu

3749. Dacă se naște copilul cu boașele mari, să furi două nuci, cât se poate mai mici, și să le pui în oala în care se fierbe apa pentru scaldătoare, și scaldându-l în acea apă, boașele se vor face mici, precum trebuie să fie la un copil.—Folțiceni.

DXCVII. Toader.

3750. La sf. Toader să te scalzi cu iarbă mare, că se incură caii lui sf. Toader prin sat.—Vâlcea.

3751. În ziua de sf. Toader se tund vitele în frunte, să se facă frumoase; fetele se lau cu stroh, ca să li crească părul mare și frumos.—Broșteni, Suceava.

3752. Nu e bine să coși cu roșu pe Săn-Toader, că te omoară noaptea.—Catane, Dolj.

DXCVIII. Toamnă.

3753. Când cineva se scoală dela masă și nu-și ia scaunul dela masă, pe care a șezut, îl prinde toamna în porumbi.—Rudeni, Argeș.

DXCIX. Toiag.

3754. În locul unde a murit cineva, se arde trei zile toiag de ceară curată, pentru ca sufletul să aibă lumină, la caz dacă ar rătăci în drumul ce-l face la Dumnezeu, și chiar înaintea lui Dumnezeu trebuie să se prezinte cu lumânare.—Stânca. Iași.

DC. Topor.

3755. În spre duminică nu se lasă toporul împlântat în lemn, că au durere de cap cei din casă.—Giulești, Suceava.

3756. Coada de topor nu se pune pe foc, că-i rău de tăiețuri.—Broșteni, Suceava.

3757. Când bate piatra, infinge toporul în pământ, că-i bine.—Broșteni, Suceava.

3758. Toporul, secerea, etc., nu se lasă cu vârful în sus, că plânge Maica Domnului.—Țăpu, Tecuciu.

3759. Femeia însărcinată, care va călca cu piciorul pe vreun topor, va face copilul cu niște semne pe piept, ca creștăturile de topor.—Ioneanu.

DCI. Tort

3760. Cine toarce când fierbe tortul, se excrementează după moarte.—Țăpu, Tecuciu.

3761. În casa mirelui și a miresei să nu se toarcă, căci se întorc vorbele.—Vâlcea.

DCII. Traiu

3762. Când în ziua de nuntă va fi vreme rea, e semn de traiu rău la acei tineri.—Stânca, Iași.

3763. În ziua în care un copil împlinește anul, i se rupe turla, adică: se pune pe o doniță, în care să fie apă, și în ea o sticlă cu vin și bani de argint. Copilul stând pe doni-

lă, o persoană bătrână îi rupe turtă în cap, apoi se scot banii din doniță și se pun pe o tavă împreună și cu buchete de flori; după aceea se lasă copilul să se ducă singur la aceea tavă. De va pune mâna întâiu pe flori, în viață îi va plăcea florile, și va fi iubit ca ele; iar de va apuca întâiu banii, va avea mare noroc de bani. Turtă ruptă, se face mai multe bucățele și se împarte pe la asistenți pentru mâncare, ca să poată și copilul să ajungă vârsta acelu bătrân. În unele localități se obișnuiește aceasta până la trei ani.—Ioneanu.

3764. Când linerii fac vizită primăvara la părinți, și dacă pe drum vor găsi pâine, traiul lor are să fie bun și cu belșug.—Stânca, Iași.

3765. În seara când pelitorii se duc la o țată, după ce bea și ea din plosca cu vin, pe nevăgare de seamă pune în aceea ploscă o mică bucălică de lemn dintr'un jug, că de va lua în căsătorie pe flăcăul ce o peleşte, să fie amândoi nedespărțiți, ca doi boi într'un jug, și în viața lor să tragă deopotrivă în dreptate.—Ioneanu.

3766. Dacă din cele douăsprezece zile ale Babei Dochia îți alegi una, și se întâmplă că în aceea zi e vreme bună, e semn că peste an ai să trăiești bine, în ușor.—Stânca, Iași.

DCIII. Trăsnet.

3767. Să nu șezi în prag și să nu lași câinii să stea în prisă, când fulgeră, că trăsnește.—Catane, Dolj.

3768. Trăsnetul are forma unor limbi de foc.—Se povestește astfel: trăsnetul a intrat printr'un părete în odaie, și nu l-a găsit; a trecut prin ulța, până ce l-a găsit vâril sub pat, unde l-a ucis. Că limbile de foc urmăresc pe duhul ascuns, e faptul că dintre mai mulți oameni, de ce alege pe unul singur?—Țăpu, Tecuciu.

3769. Când cineva lucrează duminica, trăsnește.—Rudeni, Argeș.

3770. Când ai inel în deget și-i vremea rea, să nu sudui, că trăsnește.—Țăpu, Tecuciu.

3771. Lemnul afins de trăsnet nu e bine să se folosească la zidiri, și cu deosebire la case.—Iosif Stanca.

3772. Să nu stai când trăsnește, în dreptul ușei, nici în dreptul ferestei.—Țăpu, Tecuciu.

3773. În săptămâna sfintelor Paști nu e bine ca muierea să coase, căci atunci împarte sfântul Ilie trăsnetele.—Iosif Stanca.

3774. Găsesc agricultorii, la arat, la prășit, vârfuri de să geți, o specie de silex negru, lamelos, ce nu s'altceva decât resturi dintr'un trăsnet căzut pe acolo.—Țăpu, Tecuciu.

3775. Cel care este omorât de trăsnet, i se iartă toate păcatele și se duce drept în raiu.—Ioneanu.

DCIV. Tricolici.

3776. Tricolicii sunt niște dihăni, duhuri provenite din lupii cari au mâncat un om. Ei umblă până la miezul nopții.—Țăpu, Tecuciu.

DCV. Tunet.

3777. Când tună, pușcă sf. Ilie după draci — Broșteni, Suceava.

3778. Tunetul sunt vaețele scoase de durerile rele când Dumnezeu, la aprinderea făcietor, le găsește, când scapără, apoi le săgetează.—Țăpu, Tecuciu.

3779. Când tună, merge sf. Ilie la plimbare cu trăsura lui cea mare. Roatele au zimți pe ele, și mergând, sparg cerul, lăsând să curgă apa.—Țăpu, Tecuciu.

3780. Când tună toamna, sf. Ilie se întoarce cu carele de popușoi acasă.—Țăpu, Tecuciu.

3781. Când sf. Ilie trăsnește și fulgeră pe cer, lumea se închină, se aprinde tămâie și lumânări dela Paști în casă, ca să piară satana din prejor, căci trăsnetul cade asupra lui; atunci se poate întâmpla să trăsnească și pe cei din prejor.—Ioneanu.

3782. Tunetul de primăvară, pe când este încă omăt, se ține de semn că vara va fi grindină multă.—Straja, Bucovina.

3783. Primăvara unde va tună întâiu, acolo va și plouă întâiu.—Țăpu, Tecuciu.

3784. Când tună și fulgeră, să nu ții mâță și căne în casă, că se ascunde necuratul în ele, și poți fi și trăsniț.—Broșteni, Suceava; Bucovina.

3785. Când fulgeră și trăsnește, să aprinzi lumânarea dela Paști, că ești ferit de trăsnet—Covurluiu.

3786. Când auzi primăvara tunând întâia oară, să dai în cap de trei ori cu un fluier ori cu o piatră, și să zici:

Tunul ca ciurul,
capul ca fierul.

—Broșteni, Suceava.

2787. Când auzi mai înainte tunând în acel an, lovește cu o pietriță peste cap, că vei fi tare la cap și fără dureri.—Luncușoara.

3788. Când tună întâiu să te lovești cu o petricică în cap, ca să ți se facă capul tare.—Țăpu, Tecuciu.

3789. Când tună întâiu primăvara, se dă ușurel în cap cu un fier, ca să fie tare în cursul anului, ca fierul.--Jud. Suceava.

3790. Când auzi tunând întâiu, să te lovești cu ceva tare în cap, rostind de trei ori cuvintele: capul meu ca fierul.—Palten, Putna.

3791. Când auzi tunând întâia dată primăvara, să atingi fruntea cu muchea toporului, ca să-ți fie capul tare, și să nu te doară.—Covurluiu.

3792. Când tună întâiu primăvara, să dai la frunte cu argint, ca să fii ca argintul sănătos și curat tot anul. Catane, Dolj.

DCVI. Turbă

3793. Când un om omoară un câne turbat, să-l pârlască, și pe urmă să-și strângă gospodarul toate vitele, ca să a-fume pe toate cu fum dela cânele acela, că nu turbă nici o vită dintr'acele.—Bogza, R.-Sărat.

3794. Să nu dai nimic pe fereastră, căci e rău de turbare.
—Vâlcea.

DCVII. Turtă.

3795. Când cineva face turtă, și altul îi rănește vatra, se ceartă cineva din casă.—Rudeni. Argeș.

DCVIII. Turturică.

3796. Mai înainte de a-ți cânta turturica întâiu primăvara, să mânânci brânză cu smântână, că de nu, te-a spurcat, când ți-a cântat.—Popeni, Tutova.

3797. Dacă mânânci din mămăliga pe care a mâncat-o măța, vei tuși.—Țăpu, Tecuciu.

DCIX. Tusă.

3798. Când ai mânca vreun păr de măță, te apucă tusa și poți muri.—Țăpu, Tecuciu

DCX. Țarcă.

3799. Când cântă țarcă pe lângă casă, are să-ți vie oaspeți.—Broșteni, Suceava; Stânca, Iași; Tălăruși, Suceava.

3800. Primavara, înainte de a începe să mergi la vânat, să împuști o țarcă, ca să-ți curăți pușca, și să-ți meargă bine peste an.—Jud Suceava.

3801. De s'a învățat vreă coțofană de intră în coșar și mânâncă ouăle din cuibul găinilor, să înfigi o secere în fața coșărei, cu vârful în afară, că nu va mai da coțofana pe acolo.—Adamești, Teleorman.

3802. Când pui țarcă împușcată în gard, caii nu se îmbolnăvesc.—Folticeni.

3803. Țarca dacă o frigi și o mânânci, curăță stomacul de venin, și-i bun de leac pentru cei oftligoși.—Zorleni, Tutova; Parpanița, Vaslui.

DCXI. Țață.

3804. Fetele mari să nu mânânce lapte din figvă, că li cresc țățele cât figvele de mari.—Ioneanu.

3805. Fetele să nu sufle în fluier, căci li cresc țățele mari.—Fălliceni.

3806. Femeia să nu cânte din fluier, că-i cresc lungi gur-guiele dela țăță.—Țăpu, Tecuciu.

3807. Dacă unei femei până la trei zile nu-i vine țâță, a-cesta este semn că nu-i va trăi pruncul.—Ioneanu.

3808. Se crede că dacă i se dă copilului pentru prima oară de supt, să i se dea din partea dreaptă, căci la din contra, va fi stângaciu.—Bucovina; Holda, Suceava.

3809. Mama când dă întâiu țâță copilului, să nu-l ție pe mâna stângă, nici să-i dea din țâța stângă, ca să nu fie stângaciu.—Marian (Nașterea).

3810. Când unei femei care alăptează vreun copil, îi vine țâța și curge, se crede că copilul dorește de țâță, și trebuie să-i dea.—Ioneanu.

3811. Când pe patul unei lehuze s'ar pune o femeie care are copil de țâță, lehuza nu mai are lapte pentru copil.—Stânca, Iași.

3812. În cele 6 săptămâni dela nașterea copilului, nu e bine să șadă nimeni pe patul copilului și pe așternutul mamei, că i se umflă țâțele.—Marian (Nașterea).

3813. Femeile care alăptează copii și li se umflă vreo țâță, din care cauză simt dureri, să se ducă la latrină și să stoarcă în ea, zicând: «La ce ai poftit, aici găsești», căci îi va trece; sau să caute prin sare pisată nouă peri și să le pună în apă și să-i bea.—Ioneanu.

3814. Omul care omoară un orbete cu mâinile dindărăt, are leac să vindece femeile ce sufăr de țâță Ciulnița, Ialomița.

3815. Unui copil nou născut, să i se dea mai întâiu țâță de mă-sa, iar nu de altă femeie, ca în veiața lui să nu atârne de bucătura altuia.—Ioneanu.

3816. Copiii când sunt mici, să sugă țâță dela țigancă, ca să aibă mumă-sa țâță.—Cațane, Dolj.

3817. Nu e bine să dai țâță la copiii gemene ai altora, că-ți pierе țâța.—Ghidici, Dolj.

3818. Dacă o femeie nu face copii, o sug balaurii pe lumea cealaltă! De aceea trebuie măcar să-și puie țâța măcar că

n'are lapte, în gura unui copil, ca să-și mai ușureze din păcate. - Țăpu, Tecuciu.

3819. Pentru ca femeilor care au înfărcat copiii să li deie laptele înapoi, e bine să-și ungă țățele cu usturoiu și să întoarcă gura cămeșii la spate.— Bucovina.

3820 Când o femeie are copil mic, nu bagă usturoiu în sân, că-i coace țăța.— Rudeni, Argeș.

DCXII. Test

3821 A treia marță după Paști, e «Răpotinul țeștelor», și atunci se fac țestele.— Rudeni, Argeș.

DCXIII. Țesut.

3822. Se crede că ițele pentru stative, este bine să și le facă fata încă fiind lată; dacă însă s'a măritat și nu le-a făcut, apoi nu este bine să le facă.— Bucovina.

3823 Dacă toarce o femeie în a cărei vecinătate este un mort, și dacă între casa ei și a mortului este un pârâu, apoi nu-i strică nimica, dacă însă nu-i, apoi capătă amețală.— Bucovina.

3824. Se crede că nu e bine a toarce vineria, căci la din contra, ar căpătă cel ce toarce, rane în degete.— Bucovina.

3825. În prima săptămână a postului mare nu se țese, căci se crede că peste noapte ar veni Toader și ar încălci ițele.— Bucovina

3826. În dimineața ajunului sf. Gheorghe femeile scot toate sculele de țesut afară, ca să răsără soarele peste ele, să poată avea spor la lucru.— Ioneanu

3827. Dacă s'a umplut un fus, e bine a-l stupi, ca să nu se deoache.

3828. Dacă pică fusul jos la începutul torsului, atunci se zice că este minciunos și zice că nu s'a umpleă.— Bucovina.

3829. De împrumuți spata cuiva, când ți-o dă înapoi trebuie să o lege cu urioc; aceea-i plata spetei, altfel pe lumea cealaltă umbli să-i dai plata, și nu ți-o primește.— Sevastos (Călătorii).

3830. De se împrumută o spată, apoi se dă legată cu ață și se ia îndărăt tot așa, ca să nu rămâie ea goală ceea ce ar fi păcat.—Bucovina

3831. Când începi să forci, stupești fusul de trei ori, ca să se umple degrabă; iar după ce l-ai umplut, faci tot acelaș lucru, ca să nu se deoache și tot asemenea faci cu fusele și când le rășchii.—Sevastos (Călătorii).

3832. Dacă se începe de fors, este bine a stupi mai întâiu fusul de trei ori, ca să se umple degrabă.—Bucovina.

3833. Când urzești, de răpezi cumva urzitorul să treacă o rază, semn bun: ai să pui pânza mai lungă.—Sevastos (Călătorii).

3834. Marți nu-i bine a urzi pânza, c'apoi îi a năpaste.—Bucovina.

3835. Când ai urzit mai multe jârbiute decât îți trebuie, ca să-l depeni înapoi, te duci după urzitor, iar nu mai urzitorul îndărăpt, că nu-i bine. Sevastos (Călătorii).

3836. Când gătești de urzit, torni apă peste urzitor, ca să-l adăpi.—Sevastos (Călătorii).

3837. Dacă se gătește de urzit, se toarnă apa pe urzitor, ca să se șteargă lenea și ca țesutul să sporească, așa de repede, cum de repede merge minciuna prin sat și pana pe apă.—Bucovina.

3838. Când se sfârșește urzitul pânzei, atunci se toarnă apă jos pe fusul urzitoarei, ca să crească în vara viitoare cânepa frumoasă și să aibă pânza roșt de țesut. Luându-se tortul jos, de pe urzitor se ia el pe mână și se lovește cu el în ușa, ca să umble pânza la țesut cum umblă ușa; apoi se lovește cu el în cofa cu apă, ca pânza să sporească ca apa; apoi se lovește cu tortul în horn, ca să sporească țesutul cum iese fumul de curând în sus și în urmă se mai zice că pânza să meargă așa degrabă pe stative, cum merge minciuna prin sat.—Straja, Bucovina.

3839. Dacă intră pe limpul urzitului mai întâiu un bărbat în casă, atunci băătura ajunge; dacă însă o femeie, nu ajunge.—Straja, Bucovina; Broșteni, Suceava.

3840. Pe femeia care fură ceva din fuiorul care i se dă de tors, pe cea lume o vor înțepă toate țepile din fuior.—Straja, Bucovina.

3841. Spre a astupă gura dușmanilor, se leagă ațele, când se începe pânza de țesut.—Bucovina.

3842. Când pui la învățat pânza, dacă jârbiuțile vin sub fuscei, ajunge bătătura la pânză, iar de se întâmplă că vin deasupra, nu ajunge.—Sevastos (Călătorii); Bucovina.

3843. Când se începe pânza și se leagă ațele în noduri și se menește ca atunci să se mărite cutare față, când s'a deslegă nodul și se aruncă nodul în foc, apoi respectiva nu se mai mărită în veci.—Bucovina.

3844. Când femeile pun pânza pe sul, să nu vadă bărbații, căci la țesut i se moaie marginile. Lemnul după care s'au deșirat firele, se aruncă tocmai de unde s'a pus pânza pe sul, ca să se țese iute și fetele mari, care vor purta cămașa din acea pânză, se vor mări curând.—Ioneanu.

3845. Când așezi în război, mai întâiu să zici: «Doamne ajulă-mi» și să te închini, ca să isprăvești mai iute. Catane, Dolj.

3846. Când învălești pânza pe sul, după ce isprăvești, se ia sulu, se dă cu capul în doi țărushi pe care a slătut sulu și se zice:

Aici să fii strâmb,
și la războiu drept

Catane, Dolj.

3847. Când cade minciunoasa (trestia care cade întâiu după sul dintre fire) după sul, s'o iei în gură și s'o ștergi afară, că auzi pe cineva strigându-ți pe nume soțul ce ai să ai.—Catane, Dolj.

3848. Când se gătește pânza, e bine a legă spata cu câteva fire din capătul pânzei, ca să nu rămâie goală.—Bucovina.

3849. Înainte de a slobozi, nu e bine să treci peste războiu; e rău de moarte.—Catane, Dolj.

3850. Dacă se gătește de țesut, se toarnă apă pe tălpi.

ca să nu capete cel ce a țesut, bătători la picioare.--Bucovina.

3851. Când se isprăvește pânza, să imparți uruioc la origine, ca să te scoată pe lumea ailaltă din războiu.—Catane, Dolj.

3852. Când se gătește pânza, e bine a o scoate îndată din spată, că la din contra murind țesătoarea, rămâne cu gura deschisă.—Bucovina.

3853. Când o pânză se isprăvește de țesut, cei cari sufăr de venin, să stea lângă, ea când se taie și femeia care țesă, să zică: «nu taiu pânza, ci veninul lui cutare».—Ioneanu.

3854. Dacă s'a sfârșit pânza de țesut, și se taie ea de pe stative, apoi își acopăr toate femeile aflătoare în casă, capul cu basmale, crezând că la din contra, li s'ar tăia părul.—Bucovina.

3855. Când o femeie isprăvește de țesut și lasă sulul în laț, ceea ce a rămas se țese foarte iute, ca să se isprăvească curând, căci se zică că în timpul acela, Maica Domnului șede în genunchi lângă războiu și e păcat să o țină așa mult.—Ioneanu.

3856. La finitul pânzei, dacă vrea să știe ce are să nască vreo viță sau femeia de casă, un băieț merge călare pe fuștei până la poartă și dacă vede pe drum bărbat sau femeie, tot de acela sex va fi noul născut.—Jud. Suceava.

3857. Până nu ridici războiul, se aruncă apă pe sub el, că așa e bine.—Catane, Dolj.

3858. Se crede că dacă o fată, începând a toarce, răsuțește așa pe fus aproape de roală, apoi se mărită aproape de părinți; dacă departe de roata fusului, cam pe la mijlocul lui, apoi se mărită departe de părinți.

3859. După ce se ridică războiul din casă, trebuie să mături, că e păcat să stea Maica Domnului în genunchi.—Vâlcea.

DCXIV. Țigan.

3860. Când te întâlnești cu un țigan, îți merge bine.—Broșteni, Suceava; Tătăruși, Suceava.

3861. Țigan să nu botezi, că pe ceea lume te trage la iad.
—Stânca, Iași.

3862. Dacă pentru vreun mort se dă de pomană ceva la țigan, cel care dă, trebuie să dea cu piciorul în pământ, ca și el să fie martur de pomana ce dă țiganului, căci se crede că țiganul îi ia mirul și botezul și le aruncă în iad; iar dacă pământul este martur la pomana dată țiganului, se crede că e dată ca la un creștin.—Ioneanu.

DCXV. Țințar.

3863. Când te mânâncă țințarii--când ești pe un drum, ori într'o pădure, - zice că cel de'ntăiu care te-a mânca, să-l prinzi și să l mânânci, c'apoi nu te mânâncă țințar nici ca cum.—Lipova, Vaslui.

DCXVI. Țipar.

3864. Capul țiparului se taie, fiindcă e de șarpe.—Rudeni, Argeș.

DCXVII. Ud

3865. Să nu te urinezi asupra vântului, că te zăprești.—Jud. Suceava.

3866. Nu bea pietre roșii nici aramă, căci la bătrânețe nu vei mai putea ține udul.—Vâlcea.

3867. Pelița de pe rânza găinei se usucă și după ce se pisează, se dă în apa de băut, pentru oprirea udului la bărbat. —Bogdănești, Suceava.

3868. Cel care bea urină de om, se face pricorici; când însă se clătește cu puțină în gură, contra brânței, cu mare băgare de seamă, să nu înghită.—Ioneanu.

3869. Se crede că copiii slabi de nervi, cari se udă noaptea în așternut, udându-se în locul țărșului de care a fost priponit un buhaiu și punându-se țărșul iarăși la locul său, se vor vindecă de slăbiciunea lor.—Bucovina.

DCXVIII. Uitare.

3870 Când a murit un membru din familie, ca să-l uiți îndată, să te uiți prin sită în spre mormântul mortului; sau,

pe timpul înmormântării mortului, să-ți asvârlă cineva (ăr-nă dela mormânt pe spate, că iar il uiți degrabă.—Jud Suceava.

DCXIX. Ulcea.

3871. Copiii mici să nu se scalde în apă din ulcea, căci nu mai cresc: rămân ca ulcelele.—Vâlcea,

DCXX. Ulcior (vas).

3872. Să nu te speli duminica din ulcior, că sfoește. — Vâlcea.

3873. Când bei dintăiu din ulcior, să verși jos, ca să bea morții. — Catane, Dolj.

DCXXI Ulcior (la ochi).

3874. Nu-i bine să te uiți pe fereastră, de afară în casă, că faci ulcior la ochi.—Folțiceni.

3875. Când ai ulcior la ochi, să te uiți printr'un gât de ulcior, că-ți trece.—Țăpu, Tecuciu.

3876. Să nu te speli pe față din ulcior, că faci ulcioare la ochi. Ca să-ți treacă, să iei câinii și să ieși cu ei afară din curte, pe un loc și să dai cu pișat de al lor pe la ochi. — Vâlcea.

3877. Se crede că dacă are cineva ulcior la ochi și voește să se vindece curând, apoi trebuie să fure de undeva câteva fire de orz și apoi să le arunce în foc și să alerge afară împrejurul casei, ca să nu audă cum pocnește orzul în foc. —Bucovina.

DCXXII. Uliu.

3878. Când îi dă cu mătura pe pat, vine uliul la găini.—Tătăruși, Suceava.

3879. Să nu săruți puii, cât is mici, la plisc, că-i mănâncă uliul.—Țăpu, Tecuciu.

3880. Să nu mături vatra cu mătura, că vine uliul la găini. —Tătăruși, Suceava.

3881. Când dai cenușa afară, vineria și lunia, îi rău, că vine uliul la găini.—Tătăruși, Suceava.

3882. Când vine uliul la găini, să azvârli în el cu o măfura ră părăsită.—Broșteni, Suceava.

DCXXIII. Umbră

3883. Când te uiți pe umbra ta, ai să te temi noaptea.—Tătăruși, Suceava.

3884. Se crede că zidarii făcând vreun zid mare, măsură cu șfara lor umbra oarecărui trecător pe lângă ei, și o zidesc în zid, carele apoi nu trăește mult (omul).—Bucovina

DCXXIV. Unghie.

3885. Să nu-ți tai unghiile luna, marția și vineria, că uiți unde pui ceva, nu mai ții minte.—Adamești, Teleorman.

3886. Când tai unghiile miercuria și vineria, îi păcat. -- Tătăruși, Suceava; Țăpu, Tecuciu.

3887. Să nu se taie luna și vineria unghiile, că este rău de urit.—Ioneanu.

3888. Cine-și taie unghiile sâmbătoarea, aceluia îi fuge mintea.—Țăpu, Tecuciu.

3889. Unghiile nu se taie decât joia și sâmbăta; altfel, pe ceia lume le cauți prin gunoaie mari cât munții.—Stânca, Iași.

3890. Vineria, o copilă mai bătrână să nu-și taie unghiile, crezându-se că la din contra nu se va mărită de fel.—Bucovina.

3891. Să nu umbli cu mânele în buzunare, că-ți pică unghiile.—Țăpu, Tecuciu.

3892. Nu este bine a se tăia unghiile copilului mic, până ce nu împlinește un an, căci tăindu-i-le mai înainte, când va fi mare, se va face hoț.—Grindu, Ialomița; Ioneanu.

3893. La copiii mici să nu li tai unghiile până la trei ani, că se face hoț.—Vâlcea.

3894. Copiilor mici să nu li se taie unghiile, că nu au cu ce se apăra de necuratul.—Broșteni, Suceava.

3895. Când ai noite pe unghii, ai să te innoești cu ceva.—Broșteni Suceava; Bucovina; Ioneanu.

3896. Noițele de pe unghii sunt semne de noroc.—Țăpu, Tecuciu.

3897. Unghiile, când se taie, se pun în sân sau la pragul ușei, iar după ce moare, i se pun în sân, pentru că la a doua venire fiecare trebuie să dea unghiile apostolului Petru ca să-și facă trâmbițe din ele.—Marian (Inmormântarea).

3898. Când iai unghiile, pune-le la îndoitura cotului, că pe lumea ailaltă te întreabă Dumnezeu de ele.—Catane, Dolj.

3899. Când îți tai unghiile, să le pui în palmă, ca să le suflă, căci altfel, când îi muri și ți-i trage sufletul, îți vin în ochi.—Țăpu, Tecuciu.

3900. Când îți tai unghiile, să le strângi în poală și să le pui în sân, că pe ceia lume le strângi cu genele ochilor, de pe unde vor fi.—Broșteni, Suceava.

3901. Unghiile, dacă se taie, nu e bine a le da jos, ci a le strânge în palmă și apoi a le suflă, zicând să meargă în sânul lui Avram.—Bucovina.

3902. Cel care își taie unghiile dela mâni sau picioare, să nu le arunce, ci să le dea pe mâneca cămeșii, ca pe lumea cealaltă să le găsească.—Ioneanu.

3903. Să nu-ți lași unghia să cadă jos, ci s'o strângi și s'o suflă în vânt, ca să-ți crească mai frumoasă.—Țăpu, Tecuciu.

3904. Dacă dracul jupește teiu, adică dacă i se distramă cuivă pielea din prejurul unghiilor, apoi e bine a lua cenușa și făina ce rămâne pe vatra cuptorului după ce s'a dat în cuptor pânea, și a o da la cuptor cu dosul mânelor, așa ca vârfurile unghiilor să stea îndărăt, și apoi se va vindeca.—Bucovina.

3905. Să nu te uiți la cel ce se urinează, că ți se jupoaie degetele de la unghii.—Țăpu, Tecuciu.

3906. Nimeni să nu taie unghiile celor morți, că-i voramorți mânilor.—Vâlcea.

3907. O samă de inși nu taie unghiile celor morți, pentru
A. Gorovei, *Superstiții*.

că nar aveà cu ce se sui pe scări la cer.—Bucovina (Marian, În mormântarea).

DCXXV. Unt.

3908. Se crede că voind cinevã să facã unt, este bine să înceapã a-l bate din prag, și apoi se bate îndată.—Bucovina.

3909. Ca să se aleagã untul, cât bași smântâna, să zici:
Treci, cioarã, peste casã,
untul mi s'aleasã!

—Țăpu, Tecuciu.

DCXXVI. Unt-de-lemn.

3910. Unt-de-lemn de vei vãrsã, la o nenorocire te așteaptã.—Fãlțiceni; Sevastos (Cãlãtorii).

3911. Unt-de-lemn vãrsat din nebãgare de seamã, însemneazã pagubã; dar, ca să nu producã, trebuie sã-l presari cu sare.—Ciulnița, Ialomița.

DCXXVII. Urã

3912. Dacă se spurcã vreun cãne într'o grãdinã, la o casã unde este o falã mare, se credã că pentru acea falã, s'a trimis urã.—Bucovina

3913. Când te speli pe obraz cu apã din gurã, e rãu de urit.—Tãlãruși. Suceava.

3914. Dacă au prins oarecari oameni urã pe cinevã, apoi se poate colorosi de ea, dacă se iea dela stavila dela moarã nouã fãndurèle, să se puie să mocneascã în apã, să iee apã într'o țevie, să se ducã între acei oameni cari il urãsc și să verse apa lângã dãnșii, zicând: «Sã se propeascã ura oamenilor asupra mea, așã cum se oprește apa de stavila morii».—Bucovina.

3915. Când pleacã unul undevã și il urãști, să spargi în urmã-i o oalã, să se alegã praful, pulberea și poradichiu de el.—Vâlcea.

3916. Fetele nu se împodobesc cu mintã 'n cap, că la din contra acea falã și-ar atrage toatã ura asupra sa.—Bucovina.

3917. Dacă se ceartã doi, și apoi unul pãrãsește casa, și voește sã-i facã rãu celui de 'ntãiu, și închide porțița dupã

sine, cu spatele. apoi nime nu va veni la cel de întâiu și toți îl vor urî, iară dacă are fete de măritat, nime nu va veni să le ceară.—Bucovina.

3918. Să nu te uiți noaptea în oglindă, sau să fluieri, că e rău de uriciune.—Catane. Dolj.

3919 Unghiile, luna nu se taie, că-ți faci de urit.—Bursucani, Covurlui.

DCXXVIII. Ureche.

3920. Copilul cu urechile prinse jos, e copil de căpătat, sau are să fie om mare.—Stânca, Iași.

3921. Urechile de ți se înroșesc și-ți ard, te vorbește lumea.—Broșteni, Suceava.

3922. Când îți arde urechea dreaptă, te vorbește cineva de bine; când cea stângă, apoi te vorbesc de rău.—Bucovina.

3923 Când îți țiue urechea, ți-a dal dracul o palmă.—Petriceni, Tulova.

3924. Când îți țiue în ureche, te înjură cineva.—Grozești, Mehedinți; Stânca. Iași.

3925. Când îți țiue urechia, se zice că se rătăcesc morții.—Vâlcea.

3926. Dacă-i țiue cuivă într'o ureche și pune pe cineva să găcească în care ureche-i țiue, și gâcind acela, se crede că cel din urmă are pentru el devotament.—Bucovina; Țăpu, Tecuciu.

3927. Când îți piue vreo ureche. ori lemnele pe foc, atunci să știi că vrăjmașii te vorbesc de rău.—Vâlcea.

3928. Dacă îi bubuie cuivă în urechea stângă, este semn că va auzi o veste rea.—Bucovina.

3929. Dacă îi țiue cuivă în urechea stângă, este semn că va auzi o veste bună.—Bucovina.

3930. Când îți țiue urechea stângă, frumos, cu glas deschis, auzi o veste bună; când sună cu glas închis, veste rea.—Sevastos (Călători).

3931. Urechea dreaptă când țiuie, veste ai să capeți - Făl-ticeni.

3932. Celui care îi țiuie urechea dreaptă, oarecine îl vor-bește de rău ; iar de țiuie urechea stângă, îl vorbește de bi-ne, și atunci să-și muște umărul stâng, ca cel ce-l vorbește de rău, să-și muște limba și el, să nu-l mai poată grăi de rău. - Ioneanu.

3933. Când urechea vâjâie cuivâ, să se afume cu baligă lipită în ziua de Mărina. - Ciulnița, Ialomița.

3934. După ce a scăldat copilul, l-a înfășat și i-a spălat pe-lincele, mama se spală și ea în altă apă curată, și după a- ceea îi dă țâță, căci altfel îi curg urechile —Transilvania, Bu-covina (Marian, Nașterea).

3935. Femeia în poziție nu trebuie să mănânce maiu sau rânză de pasere sau de vită, căci se vor desbârna urechile copilului. - Bursucani, Covurlui.

3936. În ziua de Iordan, pe timpul sârțirii apei, este obi-ceiu de a aprinde niște petice, a căror rămășiți se strâng, crezându-se că ele ar fi de teac, când se afumă cu ele cei ce au junghiuri în urechi. - Bucovina.

3937. Ca un copil să trăiască, i se pătrunde urechea pe ca-re se naște ; apoi i se pune loriță. - Ioneanu.

3938. Când vii dela Florii, dela biserică, cu salcie, dă cu ea prin urechi, ca să nu te doară, și încinge-te peste brâu, ca să nu te doară șalele la secerat. - Catane, Dolj.

3939. Să nu zici colindul ori plugul după Bobotează, că îți curg urechile. - Țăpu, Tecuciu.

3940. Dacă asurzește cinevâ, e bine a țineâ genele unui vulpoiu câtvâ timp în urechi, și apoi îi va trece. - Bucovina.

3941. Femeia să nu iasă cu udul, cu copilul în brațe, că-i curg urechile. - Țăpu, Tecuciu.

DCXXIX. Urmă rea.

3942. Dacă calcă cinevâ în urmă rea, atunci se zice că el nu-și nimerește calea. - Straja, Bucovina.

DCXXX. Urs.

3943 Ursul se zice că ar fi fost fecior de popă. Când a ieșit Maica Precista la biserică, el a speriat-o orăcâind, și blăstămat fiind de ea, s'a făcut urs. Voinești, Muscel.

3944. Când auzi tunând întâia oară în anul acela, să te dai de trei ori peste cap, c'apoi te faci urs —Parpanița, Vaslui.

3945. Dacă ursul calcă pe cineva pe șele, e scutit de boale.—Transilvania (Marian, Nașterea); Jud. Suceava.

3946. Să te calce ursul și să-i spui țiganului ca să-l facă să se lese din ce în ce mai greu, ca să nu te doară mijlocul la secere.—Țăpu, Tecuciu.

3947. Poporul de aici, mai ales femeile, cum văd vreun țigan cu ursul, îl cheamă, să-l joace ursul și să-l vâre și în casă; și dacă o întrebi pentru ce, ea-ți răspunde: «așa-i ghine să hie numai jocuri și veselii în ograda mē, iar din casă ursul ni-o scos faptu, și d'ecū ari să ni meargă ghine.»—Ibănești, Tutova.

3948 Când visezi urs, înseamnă noroc.—Lipova, Vaslui.

DCXXXI. Ursită.

3949. Fetele de măritat, când se ridică de pe scaun, îl clătesc, ca să-și clătească «data» —Sabolciu.

3950. Cu busuioc dela popă se culcă fetele sub perină, ca să viseze pe ursit.—Ștefănești, Vâlcea.

3951. Numai lumânarea dela Ovidenii e bună de uilat în fântână, spre a-ți vedea soțul.—Țăpu, Tecuciu.

3952. Fetele de măritat să postească ajunurile Bobotezei (să ajune), și din mătăuzul popii să-și rupă un fir, că să-l pună noaptea sub perină, că-și vor vedea «data».—Sabolciu.

3953. Dacă fașa ce se dă unui copil de naș, la bolez, se brodește prea lungă, se va însurâ copilul bătrân, iar de va fi scută, se va însurâ tânăr.—Ioneanu.

3954. Se crede că o fată mare care postește întreaga zi a ajunului Crăciunului, până la miezul nopții, nici vorbește

vreun cuvânt, și privește atunci în oglindă, nu se vede pe sine, ci își vede acolo ursita.—Bucovina.

3955. În noaptea lui sf. Vasile, dacă ești flăcău sau fată, și voești a-ți vedea viitorul soț sau soție, e bine ca la ora 12 noaptea, când dorm apele și pietrele, să te inchizi singur în odaie, așează în spate și în față o oglindă mare, pune-le câte o lumânare în laturile lor, desbracă-te de toate hainele și de cămașă, apoi fixează-ți privirile într'un punct și oglinda fiind în față, și stând câtva timp așa cu privirea fixă în oglindă, vei vedea prin oglindă, fie soțul sau soția, care după puțin timp vei vedea și cine dintre soți vor muri întâiu.—Vâlcea.

3956. Flăcăul sau fata care voește să știe care îi va fi ursita, să ieie în sara anului nou obielele sau colțunii și să și le puie sub cap, și apoi se crede că va vedea, în acea noaptea, partea sa, în vis.—Bucovina.

3957. La sf. Vasile, fata mare se duce la boul de hăis, și dând cu piciorul în el, zice: «he, estimp; he, la anu; he, laălălant»; dacă se scoală la prima lovitură, se zice că se mărită anul ăsta, estimp, dacă nu, la anu, ori la celălalt.—Vâlcea.

3958. Flăcăul se duce cu mâinele la spate să numere 9 pari din gard, și al zecelea dacă va fi noduros, e bogată ursita; iar de este limpede, e săracă.—Vâlcea.

3959. În sara de ajunul lui sf. Vasile, când se pun fetele la masă, întâia bucătură o mestecă și o pun jos; cam pe la mijlocul mesei mai pun una, și la sfârșit alta. După masă le ia și le pune pe fereastră, afară, ca să le ureze băieții cu plugușorul, iar ursita lor să le vie în vis, și să li spuie dacă cel la care se gândesc, le-a luă sau ba.—Țăpu, Tecuciu.

3960. La vrăjitori, în seara lui sf. Vasile, cine înemerește oglinda, ia bărbat sau soție frumoasă și fudulă; cine înemerește cărbune; ia negru; cine înemerește ghem, ia bărbat gușat; cine înemerește porumb, îl ia bogat; cine făină sau sare, iar bogat. Sau ducându-se la parii gardului și numărându-i, din 7 în 7, și nimerind un par nejpuit, ia bărbat

bogat ; dacă parul e jupuit de coajă, ia bărbat sărac ; dacă parul e strâmb, îl ia cocoșat.—Vâlcea.

3961. In seara lui sf. Vasile, băiatul sau fata punând prima bucată ce voesc a o mânca pe mânecă, să iasă afară, și din cotro vor auzi câni lăfrând, dintr'acolo își vor lua soția sau soțul.—Vâlcea.

3962. La botez, când umblă preotul cu crucea, fetele și feciorii cari nu mănâncă și nu beau nimic până ce ies stelele pe cer, și atuncia numai o pogăciță cât fundul olului, tare sărată, își văd «data» în vis, imbiindu-i cu apă rece.—Iosif Stanca.

3963. Fetele mari, când vine popa cu botezul, pun mărgelile sub prag, să viseze noaptea viitorul soț. Asemenea și cu busuiocul de stropește popa cu el, îl pune sub cap, ca să viseze.—Vâlcea.

3964. Când moare o fată mare, rufăria i se coase cu ață neînodată, căci de o va înnodă, ursiul ei, ce eră să-l ia de bărbat, nu se va mai însura, și viceversa.—Ioneanu.

DCXXXII Ursitoare.

3965. Când un copil se naște, apar ursitoarele la fereastră ; de aceea se țin ușile și ferestrele deschise, și cea mai mare liniște în timpul facerii.—Ioneanu.

3966. Se crede că a treia zi după nașterea unui copil, sosesc pela miazănoapte ursitele, care apoi prevestesc viitorul noului născut.—Bucovina.

3867. A treia zi după nașterea unui copil, seara, se pune în casa unde el doarme, sare, vin și bani, căci în acea seară vin ursitoarele copilului să-l urseze, și să găsească ele de băut, de mâncat și bani de cheltuială.—Ioneanu.

3968. La ursitori, trebuie să fie totdeauna masă întinsă, ca să aibă ce mânca ; la caz de nu vor avea, ursește rău pe noul născut. -Ciulnița, lalomița.

3969. Opt zile dela nașterea unui copil, părinții lui să fie tot veseli, iar nu triști, căci se întristează ursitoarele, și cum

vor fi ele în acele opt zile, așa va fi și copilul în viață.—Ioneanu.

DCXXXIII. Urzică.

3970. Ca să scapi de pureci, apoi când mânânci întâiu și întâiu urzici, se iai zeama în care se opăresc urzicele și s'o lapezi afară din curte, cu o strachină, și să zici, de trei ori: «eu în casă, purecii afară».—Vâlcea.

DCXXXIV. Usturoiu.

3971. Dacă sameni usturoiu într'un an, apoi trebuie în fiecare an să sameni, că pe urmă nu-ți merge bine.—Stânca- Iași.

3972. Cine nu mânâncă usturoiu și ceapă, trei ani, va vedea cămările vântului.—Ioneanu.

3973. Dacă-ți vine miros de usturoiu pe câmp, să știi că-i vreun șerpe prin vecinătate.—Țăpu, Tecuciu.

3974. În ziua de sf. Andreiu (30 noiembrie) se ung țâțanile ușilor cu usturoiu, ca să nu se poată apropia duhurile necurate de casă.—Ioneanu

3975. Când se răsădește usturoiul, e bine a face aceasta într'o cușmă, și apoi căciuliile vor fi mari.—Bucovina.

3976. Toamna, când pui usturoiu în pământ, după ce l-ai gălit de pus, să se deie de-a tumba peste el, ca să crească căpăținile mari; tot pentru ca să crească căpăținele mari, trebuie să răsădești usturoiul din căciulă.—Sevastos (Călători).

3977. Cozile de usturoiu sau de ceapă, care au fost legate cunună, după ruperea usturoiului sau cepei, se aruncă în drum, crezându-se că apoi vor rodi acele legume în vara viitoare.—Bucovina.

DCXXXV. Ușă.

3978. Când ușa se deschide singură, are să-ți vină cinevă.—Broșteni, Suceava; Catane, Dolj; Vâlcea; Grozești, Mehedinți.

3979. Când trăsnește ușa, e semn că te vei mută din acea casă.—Bursucani, Covurlui.

3980. Trage cu usturoiu peste încălțăminte, ori pe picioare, dacă vrei să-ți vină șarpele.—Țăpu, Tecuciu.

DCXXXVI. Vacă.

3981. Ca să se alunge vacile, li se dă în tărățe un peștișor viu.—Bucovina.

3982. Vaca cu coada lungă, e bună de lapte. — Țăpu, Tecuciu.

3983. Dacă șede preutul, când umblă cu icoana sau cu crucea pe la casele creștinilor, apoi se crede că vacile voinde să fete, se vor culca.—Bucovina.

3984. Ca o vacă să facă vișel bălțat, să i se dea să mănânce brânză rămasă dela lăsatul secului de brânză.—Ioneanu.

3985. Pentru vaca care este a fată, se leagă într'un postav roșu, grâu, fămâie, piper și sare, și această legătură se leagă la coada vacii, pentru ca să nu se întoarcă, să nu se dioată și pentru ca strigoile să nu se apropie de ea.—Sabolciu.

3986. Se crede că în ziua în care a fatat o vacă, nu e bine a da nimica din casă, nici saraacului o bucată de pâne, căci la din contra, vaca nu primește vișelul să sugă.—Bucovina.

3987. Când cinevă bagă lemne în sobă cu capul cel subțire înainte, îi face vaca vișelul d'andaretele.—Rudeni, Argeș.

3988. Când vezi că o vacă are să rămână stearpă, atunci să-i dai tărățe și sare după turul izmenelor, că se va goni.—Vâlcea.

3989. Când fată vaca întâiu, se zice că este bine ca cârpele sau casa vișelului să se dea să le mănânce o cățea și vaca va face numai vișele și va avea lapte.—Grindu, Ialomița.

3990. Când o vacă, după ce a fatat, mănâncă casa în care a fost vișelul, se topește din picioare, până moare.—Rudeni, Argeș.

3991. Când vaca fată numai bouți, e semn de noroc în gospodărie.—Broșteni, Suceava.

3992. Să nu dai cu furca în vacă, căci face vișelul crăcanat.
—Țăpu, Tecuciu.

3993. Când cinevă a prins vreun sobol în luna lui martie, il dă vacilor, ca să se îngrașe.— Rudeni, Argeș.

3994. Când îți fată vaca doi vișei, e semn rău.—Țăpu, Tecuciu.

3995. Locul pe care-l naște vaca în urma vișelului, se îngroapă la izvor, ca să aibă lapte ca din izvor. Nu trebuie să se dea la câni, că se usucă vaca.— Giulești, Suceava.

3996 Să legi cordeluță roșie la coada vacii sau a calului sau a oricărui dobitoc frumos, dacă vrei să nu se deoache. — Jud. Suceava.

3997. Se zice că acea vacă care afară de cele patru țâțe, mai are încă alte mici, aceea e bună de lapte.—Bucovina.

3998. Cel care fierbe la foc o oală cu lapte dulce, să nu lingă lingura, cu care mestecă în el, căci seacă laptele din țâța vacii de la care a fost muls.—Ioneanu.

3999. Să nu lași să dea laptele în foc, căci seacă laptele vacii.—Țăpu, Tecuciu.

4000. Când o vacă este aproape să fete, se păzește, ca să-i ia curățitura, s'o îngroape, să n'o mânânce, căci atunci îi pere laptele.—Ioneanu.

4001. Nu pune lemnele pe foc de anderetele, că fată vacile vișei tot de anderetele.—Vâlcea.

4002. Dacă sf. Gheorghe cade în zile de post, în anul acela n'au vacile lapte.—Vâlcea

4003. Untul se sărează, pentru ca trecând vaca o apă, să nu piardă laptele.—Jud Suceava.

4004. Să nu lași mâța să treacă pe sub vacă, că-i pier laptele.—Țăpu, Tecuciu.

4005. Spre a avea lapte la vaci, este bine a lăsa seara în vreun vas, pâne și sare în fântână, care apoi scoțindu-se, se dă la vaci să mânânce.—Bucovina.

4006. Nu e bine să torni lapte pe urechea căldării, că nu mai dă lupte mult.—Catane, Dolj.

4007. Când fată vaca, i se dă tărățe amestecate cu boabe de porumb roșu, ca să-i vie lapte mai mult, mai iute.—Rudeni, Argeș.

4008. Când te duci să mulgi vaca, să ai apă în șistar, și spălându-i fățele, vars'o sub ea, că-i a spor la lapte.—Țăpu, Tecuciu.

4009. Ou de puică neagră ouată întâiu, se dă vacilor cu lapte, ca să facă laptele bun.—Găinești, Suceava.

4010. Când cinevă mănâncă colastră întâi, îi pune al casei apa în cap, ca să aibă vaca izvor de lapte.—Rudeni, Argeș.

4011. În ziua în care fată vaca, să nu dai nimic dela casă, că duce laptele.—Luncușoara.

4012. Dacă mai multe persoane mănâncă lapte dintr'un vas, nici una din ele să nu lase lingura jos, până nu isprăvește de mâncat, ca să aibă vaca dela care s'a luat laptele spor.—Ioneanu.

4013. Dacă dărâmi cuibul rândunecilor, îți moare vaca.—Moldova.

4014. Când trece liliacul pe sub vacă, ea crușește.—Găinești, Suceava.

4015. După ce mulgi vaca, să nu umbli cu foc ori să faci altceva, până când nu-ți speli mâinile, fiindcă-i coc fățele vacii.—Vâlcea.

4016. Dacă curge laptele cu sânge, când mulgi vaca, să știi că a trecut vreo rândunică pe sub vacă; atunci să mulgi vaca printr'o pietricică găurită, ca să-i treacă.—Țăpu, Tecuciu.

4017. Când ți se dă lapte, nu mulțămi, căci se bolnăvește vaca.—Moldova.

4018. Ca vaca să nu fie mușcată de șerpe, să o speli cu piele de ariciu.—Găinești, Suceava.

4019. Când o vacă se pierde dela pășune, și ca să n'o mănânce lupii, să se puie pe vatră trei cărbuni aprinși, apoi

să se acopere cu o oală, ca cum stau cărbunii acoperiți sub oală, așa să stea gura lupilor închisă; sau, se ieau doi piepteni și se bagă dinții unuia în dinții celui alt, astfel ca cum stau dinții pieptenilor încleștați unii în alții, așa să stea și gurile lupilor la vederea vacii.—Ioneanu.

4020. Când dă laptele în foc, să pui sare, ca să nu crape țâțele vacii.—Catane, Dolj; Rudeni, Argeș.

4021. Când cinevâ suflă în colastră, se spužește vaca la țâțe.—Rudeni, Argeș.

4022. Dacă crapă țâțele vacii, e bine a luă mămăligă care rămâne pe culișer, a o amestecă cu lapte și a unge țâțele, și apoi se vor vindecă Bucovina.

4023. După ce cinevâ mulge vaca, nu pune mânele la foc, până nu se spală, că crapa țâțele vacii.—Rudeni, Argeș.

4024. Nu-i păcat mai mare, decât când cinevâ ia mana vacilor.—Țăpu, Tecuciu.

4025. Dacă vaca, când o începe a mulge, se udă, se zice că este stricală și că i-a luat mana.—Bucovina.

4026. Când laptele dela vacă ți se întinde, i-a luat mana.—Țăpu, Tecuciu

4027. În stratul Rusaliilor sfopește-ți vacile cu usturoiu, ca să nu li piară laptele.—Vâlcea.

4028. Se crede că dacă o vacă dă mai puțin lapte ca de obicei, sau cevă crușit (roșetic), cinevâ i-a luat laptele. Bucovina.

4029. Când ți-a muri vițelul dela vacă, e semn că vacii i s'a luat mana.—Țăpu, Tecuciu.

4030. În ziua de ajunul Crăciunului, înainte de a se pune la masă, se ia din fiecare fel de bucate câte o bucățică și se pune în fânul așternut pe masă, sub prostire, care apoi se dau cu fânul, de mâncat la vaci, și se crede că apoi nimeni nu li poate luă mana.—Bucovina.

4031. Să arunci totdeauna o mână de lapte pe vacă, ca să nu-i iee nimeni mana.—Țăpu, Tecuciu.

4032. Apa cu care se clătește donița, după ce s'a deșertat laptele dintr'nsa, se toarnă pe gunoiu, c'apoi strigoaicele nu pot lua mana vacilor. Bucovina.

4033. Vacilor nu li se dă nume, ca fermecătoarele să nu știe numele și să nu li poată lua laptele. Straja, Bucovina.

4034. Se crede că este bine a se sculă în ziua de sf. Gheorghe, înainte de răsăritul soarelui și a presură împrejurul vacii mac, și făcând așa, nime nu va putea lua laptele dela acea vacă, așa cum nu-i nimene în stare să culeagă macul presărat.—Bucovina.

4035. Dacă vrei să nu-ți poată lua nimenea mana dela vacă, unge-i țâțele cu baligă de a ei.—Țăpu, Tecuciu.

4036. În presara sf. George se pune pe tomurluciu porților și porțitelor, apoi pela grajduri, brazde cu iarbă verde și crengi de răchită, crezându-se că făcându-se astfel, apoi ielele nu pot lua mana vacilor, iară strigoaicele nu pot strică somnul copiilor, visul felelor și norocul flăcăilor.—Bucovina.

4037. Dacă cineva cu farmece-și ia laptele dela vacă, apoi ia un brostac, pune-l într'o oală cu urină vacii, pripește-l pe lângă foc, că cel ce și-a luat laptele vacii, vine afară și-ți spune.—Vâlcea.

4038. Când fată o vacă, nu se împrumută nimic din casă, ca să nu se poată lua mana vacilor.—Bucovina.

4039. Româncele ce voesc ca vrăjitoarele și strigoaicele să nu iee mana dela vacile lor, incongiură în noaptea spre sf. Andrei vacile, mai ales pe cele mulgătoare, cu mac, după cum merge soarele, și încungiurându-le, presură sămânță tot de mac, pe jos, împrejurul lor.—Marian (Revista Familia, 1883).

4040. Dacă se infierbântă în foc o potcoavă de cal găsită, și se pune în doniță, apoi se toarnă apă și se clătește cu dânsa donița, nu este pericol ca cineva să ieie mana dela vacă.—Bucovina.

4041. Se crede că dela o vacă neagră strigoaicele nu pot lua laptele.—Bucovina.

4042. Vacilor cari se sângeră, să li se dea piatră vânăță și ștevie, ca să li treacă.—Vâlcea.

DCXXXVII. Vaca Domnului.

4043. Să nu omori vaca Domnului, că-i păcat.—Broșteni, Suceava.

4044. Când vezi vaca Domnului mergând pe o cărare lungă, e semn că ori vei face o călătorie mare, ori vei muri.—Țăpu, Tecuciu.

DCXXXVIII. Văduvie.

4045. Când te vei la miercuria, ai să rămâi vadană.—Tălăruși, Suceava; Sevastos (Călătorii).

4046. Când cineva umblă desculț de un picior, atâția ani are să stea văduvă, câți pași a făcut.—Rudeni, Argeș.

4047. Se crede că nu e bine a umbla numai cu un picior încălțat, căci va umbla și în vieață fără păreche, adică va rămâne văduv sau nu se va putea însură.—Bucovina.

4048. Femeia care și va dregi tulpanul din cap. va rămâne văduvă. Când unei femei măritate i se rupe cămașa în spate, e semn că-i va muri bărbatul.—Ioneanu.

4049. Dacă vezi în fântână, spre sf. Vasile, ori înviere, un om, și lângă el o scândură ieșind, să știi că rămâi vadană.—Țăpu, Tecuciu.

4050. Cine nu face ițe de față mare, nu mai face cătu-i lumea: rămâne văduvă.—Sevastos (Călătorii).

4051. Când torc femeile, nu pun caier peste caier, ca nu cumva să devină văduve și să le țină și un al doilea bărbat.—Straja, Bucovina.

4052. O fată mare se ferește a lua în căsătorie un bărbat văduv, sub cuvânt că pe lumea cealaltă ea va fi văduvă, căci bărbatul va avea de soție femeia de'nțai și vice versa. Ioneanu.

DCXXXIX. Vamă.

4053. La mort se leagă o pară la degetul mijlociu. ca să aibă cu ce plăfti cele nouă vâmi. - Ciulnița, Ialomița.

DCXL. Vânt

4054. Despre vânt să crede că este o hală sau balaur mare, care suflă numai pe o nare de nas, căci de ar sufla pe amândouă ar prăpădi tot pământul —Maidan. Banat.

4055. Când bate vânt mare, s'a pușcat, s'a spânzurat ori s'a aruncat cineva în apă; și-a făcut moarte cu mâna, zice poporul.—Iosif Stanca.

4056. Vânturile cari încep ziua, sunt mai mari și țin mai mult decât acele care încep noaptea.—Hânțescu.

4057. Să nu umbli iarna pe câmp, când baf vânturile, căci sunt vânturi rele, de cari, dacă pici la pat, Doamne ferește! —Țăpu. Tecuciu.

DCXLI. Vânzare.

4058. Să nu cumperi nimic, când cei cari-ți vând îi vezi că-ți vând de nevoie și rămân cu părere de rău, că nu-ți merge bine. Țăpu, Tecuciu.

DCXLIV. Vârcolaci

4061. Vârcolacii se zice că sunt câinii lui Dumnezeu, cari vor să mănânce luna, unde se află Cain și Abel —Covurluiu.

4062. Copiii cari mor neboțezafi, se fac zvârcolaci.—Ciulnița, Ialomița.

4063. Copiii neboțezafi merg în iad; când i se face lui Dumnezeu milă de dânșii, îi preface în vârcolaci și astfel umblă ei prin aer, până ce ajung la lună, de o mănâncă — Transilvania (Marian, Nașterea).

4064 Unii zic că vârcolacii se suie la lună sau la soare, pe ața ce s'a sucit într'o zi de duminică. iar alții cred că pe ața ce se toarce noaptea la lună.-- Botoșani.

4065. Omul care se face vârcolac, luându-și forma lupului merge și se amestecă cu un aitic de lupi. Dacă s'ar întâmpla ca să muște vr'un câne, pe vârcolac din aitic, astfel ca să-i facă sânge, arunci vârcolacul se transformă în om, însă cu păr pe corp.—Râioasa, Teleorman.

4066. Când pe lună o mânâncă vârcolacii, va fi războiu ori răsmeriță.—Broșteni, Suceava.

DCXLY. Vărsat.

4067. În ziua de sf. Vârvara (4 decembrie), copiii se îmbărburesc cu miere sau zeamă de dulceață, ca să fie feriți de vărsat, sau, de li va ieși, să fie dulce ca mierea.—Ioneanu.

4068. La «sabele bubatului» se face cruce la copii cu do-vleac, ca să nu zacă de vărsat.—Ștefănești, Vâlcea.

4069. În ziua de sf. Vârvara, copiii cari se îmbărburează, nu mânâncă fasole, că de li va ieși vărsat, să nu crească mare ca boabele de fasole.—Ioneanu.

DCXLVI. Vârtej.

4070. Se crede că vârtejurile de aer se ridică de duhurile cele necurate și apucându-l un astfel de vârtej pe vreun om, apoi trebuie să-l calicească.—Bucovina.

4071. Pe cine l a apucat vârtejul, până la anul moare.—Țăpu, Tecuciu.

4072. Peste cine va trece vârtej, îl pocește.—Ioneanu.

4073. Când vezi vârtej, să luți de el, că de dă peste tine, nebunești.—Broșteni, Suceava.

4074. Când vezi vârtej, să nu scupi, că Maica Domnului s'a pus în rămășag cu dracul, că n'are să găsească apă, și dacă stupi, vei fi dăruit dracului.—Țăpu, Tecuciu.

4075. Când vezi un vârtej, dă-i cu ho! și el se va risipi.—Ciulnița, Ialomița.

4076. Când vezi un vârtej, închide ochii și zi: «Păt, păt, bolbora», de două ori, și se va risipi.—Catane, Dolj.

DCXLVII. Vasile.

4077. La sf. Vasile, femeile se duc cu copiii la moașă, ca să-i dea de grindă. Se fac chefuri cu moașele, cari țin câte două zile și să chelluiesc sume mari.—Ștefănești, Vâlcea.

DCXLVIII. Vatră.

4078. Când mături cu mătura pe vatră, nu-i bine, că dă uliul la găini.—Tătăruși, Suceava; Stâncă, Iași.

4079. Să nu mături vatra, că n'ai noroc la paseri.—Țăpu, Tecuciu.

4080. Când ies furnicile în vatra focului, nu-i bine.—Tătăruși, Suceava.

4081. Mireasa când intră în casa mirelui, dacă se uită în vatră, va avea copii frumoși.—Ollenia (Sevastos, Nunta).

DCXLIX. Veveriță.

4082. Când te întâlnești noaptea cu o veveriță, are să-ți meargă rău în ziua aceea — Găinești, Suceava.

DCLI. Vedere.

4083. Copilul să se scalde numai dimineața, după răsăritul soarelui și seara mai înainte de a apune, ca să nu-i piară vederile, când se va face în vârstă.

4084. Când ouă vrea găină, să nu se uite cinevă la ea cum ouă, căci i se micșurează vederea.

4085. Fetele virgine, din periodul ce li-a venit întâia dată, se ung pe la ochi, ca să nu li piară vederea niciodată.—Ioneanu.

4086. Femeia care vrea să vadă până la adânci bătrânețe, să poarte măgele, inele și cercei.—Broșteni, Suceava.

4087. Femeile bătrâne, cari nu pot vedeă bine, poartă măgele la gât, ca să li vie vederea.

DCLII. Vidră.

4088. Inima de vidră crudă e bună pentru atacați, să mănânce.—Sabaoani, Roman.

DCLIII. Vie.

4089. În ziua de Ana-Foca, cine lucră la vie, i se usucă via.—Com. Cugieru, Transilvania.

4090. Cine ia un ou din seara Domnului Isus Hristos (Vinerea Paștelui), și-l ingroapă în vie, nu-i bate piatra viia în acel an.—Spătărei, Ialomița.

4091. Să scuturi coșul de funingine și să o duci în ziua de ajun la vie, ca să se încarce via de struguri, cum se încarcă coșul de funingine.--Catane, Dolj.

DCLIV. Vieață.

4092. Se crede că acei copii la cari se vede, în colul ochiului, carne roșie, nu vor trăi.—Bucovina.

4093. Când nevasta greșește croiala sau cusătura unei cămeși de ale bărbatului sau copilului, însemnează că ei vor trăi mult.—Vâlcea.

6094. Să nu întărci copilul în post, ori în zi de sec, că tot în sec are s'o ducă 'n vieață.—Țăpu, Tecuciu.

4095. Dacă cel uns cu untdelemn sfințit, deschide evanghelia la un loc unde se află cuvinte tipărite roșu, apoi se crede că va trăi.—Bucovina

4096. Ca să trăești mult, să pui un ciolan într'un par.—Țăpu, Tecuciu.

4097. Se crede că soacra cuiivă, carele vine ca oaspe într'o casă și află pe casnici tocmai șezând la masă, va trăi încă lung timp.—Bucovina.

4098. Este un gândăcel miștel, cât vârful acului, care se chiamă *pașli*. E roș și fraged. Dacă-l vezi de vreme, e semn că ai să petreci la Paștele ce vine. Țăpu, Tecuciu.

4099. Botează-ți fetița cu numele de Eva, iar băiatul cu acela de Adam. dacă vrei să aibă vieață lungă.—Moldova.

4100. Să nu se șteargă doi cu o pelică, că îmbătrânesc iute.—Țăpu, Tecuciu.

DCLV. Vierme.

4101. Pentru viermi la picior, sau în orice parte a corpului, se despică pielea cu pene cu tof dela un puiu negru și se pune la viermi.—Bogdănești, Suceava

DCLVI. Vin.

4102. Când la masă se varsă vinul din pahar, e semn de veselie.—Ioneanu

4103 Când din nebăgare de seamă vei vărsa un pahar cu vin, bucurie și câștig însemnează.—Ciulnița, Ialomița.

4104. Cacă la masă se varsă vin, e semn bun, iar dacă se varsă rachiu, e pagubă.—Grozești, Mehedinți.

4105. Când torni cuivâ vin sau rachiu în pahar, nu-i bine.—Broșteni. Suceava.

4106. Din vinul dela paus trebuie să guste întâiu preutul și apoi ceilalți creștini. căci se ușurează sufletul mortului.—Hântescu.

DCLVII. Vineri.

4107. Vineri nu se face leșie, nici se toarce, nici se coase, nici cămeși se spală, că e rău de pățanii.—Stânca, Iași.

4108. Vineria sau sfânta Vineri este o zi în care femeile se abțin dela multe lucruri, precum: pieplănatul, măfuraatul în casă, facerea de leșie...; căci crede că lucrând vreun lucru de acestea, li s'arată, adică femeia care lucră pătește ceva: o cuprinde vreo boală, îi coace vr'un deget, i se aruncă a-buba, etc.—Transilvania.

4109. Unele femei nu lucrează vineri, fiind rău de boală.—Ioneanu.

4110. Spre vineri nu se zolește, ca să fie ferit de primejdii.—Bucovina.

4111. Femeile nu cos vineria, ca să nu rămâie oarbe.—Moldova.

4112. Vineria nu se zolește, căci se crede că sf. Vineri apără de opărit.—Bucovina.

4113. Vineria nu se coase, nu se spală haine, nici se coace pită, pentru că vine Vineria.—Sabolciu.

4114. Vineri e bine de înțarcat copiii.—Țăpu, Tecuciu.

4115. Joi noapte să nu coși nici să torci dela miezul nopții înainte, că te apucă Vineria.—Sabolciu.

4116. Se crede că acela ce ține vinerile, este scutit de furtuni.

4117. Se crede că fetele cari postesc vinerile, se vor mărită mai curând.—Bucovina.

4118. În vinerile din postul mare și din postul Adormirei, nu se coase, că-ți coși necazurile de gospodărie.—Folticeni.

4119. În ziua de Vineria mare (sf. Paraschiva), nu se coase nimic, fiind rău de trăsnet, grindină și boale de ochi.—Ioneanu.

4120. În Vineria seacă, sau Vineria mare de lângă Paști, nu se dă nimic afară din ogradă, că nu e bine.—Moldova.

4121. Vineri, săptămâna patimilor, cei cari au curgere de sânge din nas, să se rază, că li va trece; iar cei cari au durere de cap, să se spele pe el, căci îi va scădea durerea.—Ioneanu.

4122. Cine se scaldă în Vineria seacă, înainte de a răsări soarele, acela nu mai are boale în oase.—Broșteni, Suceava.

DCLVIII. Vis.

4123. Când te culci numărând, ai să visezi ceva.—Tătăruși, Suceava.

4124. Toate visele visate sâmbătă noaptea spre duminică, se izbândesc.—Ioneanu.

4125. Visurile în spre duminică, nu se izbândesc.—Broșteni, Suceava.

4126. Când te scoli din somn, să nu te uiți pe fereastră, că uiți visurile.—Sevastos (Călători); Bucovina.

4127. Ca să nu mai visezi, să nu spui visele.—Bursucani, Covurlui.

4128. Dacă visează cineva că plânge, se va bucura.—Bucovina.

4129. Dacă doarme cineva pe perna care a zăcut un mort, va visă pe acel mort.—Bucovina.

4130. Dacă visezi un mort care te supără, dă a doua zi o ceapă de pomană, zicând: ține, de sufletul cutăruia.—Sevastos (Călători); Bucovina.

4131. Se crede că dacă i se arată cuivă prin vis o femeie străină, cerând apă, apoi o boală molipsitoare, care a luat chipul femeii, va veni asupra unui familiar de al visătorului și apoi acela va muri. — Bucovina.

4132. Se crede că dacă se visează cineva sburând, va spori în cinste.

4133. Mergând cu trăsura, visând, vei primi o știre supărăcioasă

4134. Dacă visezi că bați pe cineva, vei căpăta oaspeți.

4135. De visezi că vorbești cu vreun preot, vei avea o mare scârbă.

4136. Păduchi în vis, însemnează bani.

4137. Se crede că dacă visează cineva că mănâncă pâine proaspătă, i se va întâmpla ceva nepriincios.

4138. Se zice că dacă visează cineva ceva ce-și tâlcuește că este rău și împărtășește aceasta altei persoane, acea persoană se zice că ceea ce a visat este semn a bine și apoi acel vis se va împlini în bine. — Bucovina.

4139. Șerpele în vis, arată vânt; peștele, ploaie; ouăle arată zăpadă — Broșteni, Suceava.

DCLIX. Vită.

4140. Se crede că dacă sare vaca sau oaia, care este a fată, peste trunchiul sau penele dela lemnar, apoi fătul se naște cu buricul prin maiu, și nu trăește. — Straja, Bucovina.

4141. Când vezi că moare o vită, să n'o lași nelăiată, chiar dacă n'ai mănca-o, că-i păcat și pentru ea cuțitul e ca lumânarea pentru om. — Țăpu, Tecuciu.

4142. Se crede că dacă cumpără cineva o vită pentru tăiat, acea vită apoi va fi cu noroc. — Bucovina.

4143. Animale negre e bine să ții pe lângă casă, pentru că aduc noroc. — Bogdănești, Suceava.

4144. Dacă pierde vreo vită la vreun gospodar, și i rămân

ochii deschiși, apoi se crede că vor mai pieri și alte vite. Bucovina.

4145. Când ți-ai pus în gând să vinzi vreo vită, vinde-o cât mai curând, ca să nu te faci păgubaș de ea, ceea ce se întâmplă ușor.—Țăpu, Tecuciu.

4146. La praznice e foarte bine a pune la ușa grajdului zale (lanț), ca să treacă vitele peste ele —Luncușoara.

4147. Se crede că dacă cade ziua de sf. George într'o zi de post, atunci va fi pagubă în pripași, adică în miei și vite. —Straja, Bucovina.

4148. Când ai pagubă 'n vite, să iei său dela una și să-l pui în făină care o dai Țiganilor, spuind: «Nu dau făina, ci dau paguba din casa mea».—Țăpu, Tecuciu.

4149. Cine lucrează în joile după Paști și în zilele de Filipi, Dumnezeu poruncește lui sf. Petru să trimită din căței săi (lupi) să li ia câte o vită din curte.—Ioneanu.

4150. Se crede că înspre seara Crăciunului, a sf. Vasile, Bobotează și a Paștilor, vitele vorbesc între olaltă, și-și desfășinuesc unde se află comori ascunse în pământ, despre care se zice că ar arde în spre sara acelor zile.--Bucovina.

4151. Când iei burca de pe foc, să nu leși urma să steie multă vreme, că stai mult și bine cu vita în iarmaroc, până să vie unu să te întrebe.—Țăpu, Tecuciu.

4152. Ca să ți se vestească o vită furată, să tragi noaptea clopotul bisericei.—Bursucani, Covurluiu.

4153. Când mugesc vitele prin bătătură, au «bun». (Bunul e ceva bun de leac, dar nu se știe unde-l (în vitele).—Țăpu, Tecuciu.

4154. Când fată vreo vacă, cămașa vițelului o dă la căne să o mânânce, de este voia stăpânului ei să facă a doua oară vițel, iar de voește să facă vițică, o dă la o cățea. În locul unde a fătat vaca, se bate un țaruș în pământ, în capul căruia se pune lăncă și altele. Când țarușul se bate, se

zice: Când s'a face târg aice, atunci să se deoache vițelul meu. — Ioneanu.

4155. Se crede că vita nou fătată va fi harnică sau leneșă după cum este omul care a venit cel de'ntăiu la casă. — Bucovina.

4156. Să bagi de seamă vitele cu ce fel de păr îți priesc, și numai de părul acela să cumperi, că altfel nu-ți merge bine. — Țăpu, Tecuciu.

4157. În sara ajunului sf. Andreiu se descântă sare, se îngroapă sub pragul staulelor de vite, apoi a doua zi se scoate și se dă vitelor să lingă, ca să fie ferite de vrăjitoare. — Ioneanu.

4158. Dacă în dimineața de ajunul Crăciunului și mai cu samă al Bobotezei, vine în casă o femeie, vitele fătătoare vor față pui de parte femeiască; de va fi bărbat, de parte bărbătească. — Țăpu, Tecuciu.

4159. După ce un copil este botezat, adus acasă dela biserică, se pune pe o baligă de vacă din obor, apoi se duce mă-sa și-l ia de acolo. Aceasta se face ca să aibă copilul parte de vite. — Ioneanu.

4160. Cine țese sâmbătă seara, nu are noroc la vite. — Țăpu, Tecuciu.

4161. Se crede că nu este bine a cumpăra niște boi, la care ultima coastă despre deșert este mai scurtă, fiindcă ei n'ar fi buni de prăsilă. — Bucovina.

4162. În ziua de Paști să nu mănânci nici un fel de bucate, afară de pește, ca să nu ai nevoie la vite. — Ciulnița, Ialomița,

4163. Oamenii se întovărășesc cu vitele lor la plug. Înainte de a începe a ară, este uz ca să se arunce un ou cât se poate de sus, în aier, care dacă se sparge, când cade jos, este semn că și toăvrășia sau «sâmbria» lor cu vitele se va sparge curând. — Straja, Bucovina.

4164. Vineria după sf. Toader și în cea din urmă marți, să

se dea la ivte sare descântată, ca să nu li facă sf. Toader vreun rău.—Ioneanu.

4165. Când vine popa cu căldărușa la Bobotează, să faci două pâni, una mai mare și alta mai mică și să le bagi în țest. După ce s'au copt, pe a mai mică o oprești, ca s'o dai la vite, s'o mănânce, iar pe a mare s'o dai popii.—Catane, Dolj.

4166. Vita neagră, cu pete albe pe spinare, ține-o, că-i de spor.—Țăpu, Tecuciu.

4167. Când se vinde o vită, este bine a pișcă ceva păr din frunte și coadă și a-l păstră undevă și a zice că vinde numai vita iară nu și norocul.—Bucovina.

4168. Când vinzi o vită, păstrează un smoc de păr dela dânsa, ca să ai noroc la altele.

4169. Să nu dai luni boș, că-i rău de vite.

4170. Luni să nu dai cu împrumut sare, gaz, usturoiu, că-i rău de vite.

4171. Să nu mănânci bucăfca din frigare, că-ți mor vitele.

4172. Când pleci la iarmaroc cu vitele, ieși iute pe poartă, ca să se poată petrece mai iute.—Țăpu, Tecuciu.

4173. Să nu iei paie de ațătat focul din iesle, că-ți strechie vitele.

4174. Să nu ții ceaunul pe afară, c'apoi cu mare greu ier-nezi vitele.—Țăpu, Tecuciu.

4175. Când pleci cu o vită să o vinzi, dacă ea se balegă în curte, înainte de plecare, să știi că o vinzi.—Vâlcea.

4176. Să nu faci țevi cu vârtelnița noaptea, că-ți mor vitele.—Catane, Dolj.

4177. Dacă ai luat oala dela foc, ia-i pocrișul, că-ți mor vitele innădușite.—Țăpu, Tecuciu.

4178. Când cineva pierde vitele, atărnă o secure de lem-nele coșului, scoate trei cărbuni roșiți din foc și pune o oa-

lă cu gura la vale peste ei ; se mai ia pieptenii dăracului și-i încheștează unii cu alții, zicând : «Așa să stea încheștate gurile fiarelor selbatece». Astfel scapi vitele de primejdie — Creasna, Gorj

4179. Nu țineă hârburi prin bățatură, că zac vitele de picioare.—Țăpu, Tecuciu.

4180. Dacă ai pierdut niscaivă vite și le apucă noaptea în pădure, ca să nu ți le mânânce lupul, ia securea cu ochii închiși și pune-o pe coș, căci atunci și lupul va trece cu ochii închiși, când se va întâlni cu vitele și nu le va vedea, ca să le mânânce.—Copăcioasa, Gorj.

4181. Cine lasă gunoiul trei zile după ușă, vitele aceleia vor face viermi.—Țăpu, Tecuciu.

4182. Ziua sf. Apostol Filip (11 octombrie) și a sf. Chiriac se ține pentru apărarea vitelor de fiară răpitoare și de primejdii. Unii țin la Filipi o zi, alții însă trei Filipi de arândul.—Straja, Bucovina.

4183. Să nu mânânci din frigăre sara, că-ți mânâncă lupii vitele.—Palten, Putna.

4184. Aluatul și cântariul să nu-l lași să doarmă prin sat, că-ți mânâncă lupii vitele.—Cațane, Dolj.

4185. De dai sare sau oțel după asfințitul soarelui, îi cu primejdie pentru vite, din pricina lupilor.—Covurluiu.

4186. Să nu cauți vitele pierdute mâncând, că ți le mânâncă lupul.—Copăcioasa, Gorj.

4187. Sara nu e bine să dăpeni, că se dăpână vitele din bățatură.—Vâlcea.

4188. De ai prăpădit o vită, pune o piatră în tureatca unei ciobote și o leagă la gură, că-i ferită de jigăanii.—Covurluiu.

4189. În ziua de sf. George se aprind focuri vii la fiecare gospodar, iar mai ales pe la grajdurile vitelor. Focurile vii se fac așa, că se freacă un băț între două scânduri atâta timp, până ce se aprinde. Unii poartă atunci vitele lor prin foc, ca să nu fie mușcate de gângăanii.—Straja, Bucovina.

4190. Femeia care vrea să nu se atingă lupul de vitele sale, leagă un ac cu ață de mânușa doniței, și-l poartă atârnat de doniță, cât vrea.—Revista «Țară nouă», 1888.

DCLX. Viță.

4191. Cel care sădește vița de struguri, să sădească din furat, căci aceea va fi roditoare și cu câștig.—Ioneanu

DCLXI. Vițel.

3192. Unui vițel i se pune numele zilei în care e fătat, ca să trăiască.—Ioneanu.

DCLXII. Vorbă

4193. Ca să poată vorbi copilul degrabă, i se dă să mănânce pâne dela cerșitor. Bucovina (Marian, Nașterea).

4194. Când vorbești de cinevă, să tot te uiți pe la ușă.—Țăpu, Tecuciu.

4195. Când pomenești în vorbă pe cinevă, fără să vrei, e semn că acela te dorește și se gândește la tine—Stânca, Iași

4196. Când te ia gura pe dinainte și în loc să strigi pe cineva, îl botezi fel și chip, până nimerеști, e semn că mulți te îndrăgesc.—Țăpu, Tecuciu.

DCLXIII. Vrabie.

4197. La Crăciun se mănâncă vrăbii, căci se crede că-ți dă putere.—Slobozia, Vlașca.

4198. Când vrăbiile ciripesc mult în fața casei, fac a sfadă.—Țăpu, Tecuciu.

5199. Când cântă vrăbiile toamna, are să ploaie.—Parpanița, Vaslui.

4200. Când se scaldă vrăbiile și găinele în colb, are să ploaie.—Holda, Suceava.

DCLXIV. Vrăjitoare.

4201. Femeia care ia mana dela vaci, nu putrezește.—Holda, Suceava.

DCLXV. **Vraja.**

4202. Sara după cină, la ajunul Crăciunului, strânge fata din casă de pe masă, și ia toate lingurile în mână și iese cu dănsese afară, pe cari le scutură apoi în mână și ascultă din care parte latră câinii, crezând că dintr'acea parte vor sosi peștorii.—Bucovina.

4203. În presara anului nou, numără fetele cu ochii legați, parii din gard, până la nouă, iar pe al nouălea îl leagă cu un fir de lăneasă roșie, ca a doua zi să-l cunoască. Dacă parul cel legat este cu scoarță, apoi barbaful acelei fete va fi avut, iar dacă parul este cojit, atunci barbaful ei va fi sărac.—Straja, Bucovina.

4204. Seara în ajunul sf. Vasile, fetele pun într'un vas cu apă, o cracă de busuoc și una de măr, apoi o pară de argint cu punte, lăsându-le astfel până dimineață, ca noaptea să viseze pe tânărul ce va lua în căsătorie. Dacă împreună cu tânărul visează verdeață, va fi mult norocoasă, iar de va visa bivoli, acesta e semn rău și umblă după vrăjitoare să-i desfacă.—Ioneanu.

4205. Fetele cari voesc să știe când se vor mărită, merg în ziua de sf. Vasile în grajd, împing cu piciorul în vaca culcată, zicând: «în ist an»; de se scoală vaca, apoi se crede că respectiva se va mărită în acel an; dacă însă nu, o împinge iară, zicând: «la anu», etc., până se scoală vaca.—Bucovina.

4206. În presara anului nou, fetele își cearcă viitorul, așa: că slobod un ban, de sus, într'un sahan plin cu apă, după ce au făcut peste ea de patru ori semnul crucii. Dacă sare banul din sahan, atunci este semn că doritoarea de a ști viitorul se va mărită sau va muri în anul viitor, după cum se pune întrebarea. Dacă banul rămâne în sahan, atunci gândul ei nu se va împlini în acel an.—Straja, Bucovina.

4207. În seara de ajunul sf. Vasile, fetele mari pun pe o vatră arsă două fire de păr de porc ursite, unul cu numele fetei și altul cu al tânărului ce voește a lua în căsătorie, și

dacă firele de păr arzind, se împreună, atunci fata va lua în căsătorie pe acel lână, iar altfel, nu.—Ioneanu

4208. In dimineața de sf. Vasile fetele mari torn plumb topit în apă, ca să-și ghicească norocul.—Ioneanu.

2209. Seara, în ajunul Bobotezei, fetele mari pun o cracă de busuioc uscată pe ghizdurile puțului, apoi se gândesc la un flăcău pe care voesc al lua în căsătorie, și dacă dimineața va găsi acel busuioc umed, il va lua, iar altfel, nu.—Ioneanu.

4210. Seara, în ajunul Bobotezei, mai multe fete pun busuioc prin gard și dimineața al cui va fi cu brumă, aceea ia bărbat bogat, iar fără brumă, il va lua sărac --Ioneanu.

4211. In ajunul Bobotezei, fetele mari pun măregele ce port la gât, pe pragul ușii, ca să păsească preutul peste ele, când vine cu botezul, apoi le ia și le pun la gât, ca să se mărite curând.--Ioneanu.

4212. Fetele cred că dacă vor călca în ziua de Bobotează, după ce a sfințit preutul apa, în urma lui, apoi se vor mărita curând.—Bucovina.

4213. Sara, înainte de sf. Andreiu, se strâng mai multe fete și fac niște boțurile de aluat sau mămăligă cu unt sau oloiu, însemnându-se care a cărei sunt, și apoi se lasă în casă mâța casei și a căreia boțurile le mănâncă, de aceea se crede că se va mărita în acel an; dacă însă mâța nu mănâncă nici unul din acele boțurile, apoi nici una din acele fete nu se va mărita în acel an.—Bucovina.

4214. In ajunul sf. Andreiu, se pun în findă două străchini și sub una un ștergar, iar sub cealaltă o basmă; dacă ridică fata străchina cea cu ștergarul, apoi se crede că se va mărita; dacă cea cu basmaua, apoi se crede că nu se va mărita.—Bucovina.

4215. Fetele umblă pe la case, ascultând pe sub ferești ce se vorbește în casă; dacă aude zicându-se cuivă să șadă, crede că nu se va mărita în acel an; dacă aude ca cum se trimete pe cineva din casă, se crede că se va mărita. Stânca, Iași; Bucovina.

4216 Fata aruncă un papuc sau o ciobotă peste casă, și crede că mirele îi va sosi din acea parte a satului, în spre care este îndreptat vârful papucului. — Bucovina.

4217. Fata face două străchinuși de ceară. în mijlocul lor pune câte o luminiță, și pune aceste străchinuși în două margini opuse pe o strachină cu apă; aprinde luminile, pe care le a menit, una ea și alta flăcăul dorit, și dacă aceste străchinuși plutind pe apă, se întâlnesc, se crede că cei doi se vor lua, iar dacă nu se întâlnesc, nu se vor lua.—Bucovina.

4218 La zi întâi martie se ursesc prieteni și rude, cele nouă babe, câte una de persoană, numindu-se zilele în care să fie fiecare ursit, și cum va fi timpul (luminos, noros sau posomorit), în ziua unui ursit, așa îi va fi și inima lui tot anul.—Ioneanu

4219. Se crede că dacă o fată vrea ca un flăcău să vie și să o iee de soție, își ajunge scopul, dacă fură în sara sf. Andrei sau sf. Vasile, un răstean și învâlește focul de pe vatră cu dânsul, și apoi ieșind afară, îl aruncă peste casă.—Bucovina.

4220. Fetele cele mari, după ce isprăvesc de țesut pânza, se incalcă pe slobozitor și ies afară; numele ce-l va auzi strigându-se de cineva, acela va fi numele mirelui.—Stânca, Iași.

4221 Se crede că nu e bine a da cuivă un lucru avut pe sine la cununie, c'apoi i se dă aceluia și norocul, și apoi acel lucru se poate întrebuiți la diferite vrăji.—Bucovina.

4222. Flacăii și fetele cred că cucul li va spune ori de se vor însură sau mărită în acel an, sau mai târziu, și zic auzindu-l cântând: «Cucule, când mă voiu însură (sau mărită)?» Tace el, apoi se crede că se vor căsători curând; dacă însă cântă, apoi se ia seama de câte ori cântă, și zic că după atâția ani se vor căsători.—Bucovina.

4223. Se crede că o fată care voește să placă la flăcăi și să fie cea întâi în joc, trebuie să meargă într'o duminică

de fruct, cu mă-sa, îmbrăcate frumos, în câmp, ducând cu sine în traistă, pâne, sare și rachiu, și să sape acolo mătrăgună, iar în locul ei să puie acele lucruri; întrunindu se acasă, fata trebuie să ducă tot drumul mătrăguna pe cap, și să se ferească. atât la dus cât și la întors, de sfadă ori ocară. Intrebată de cineva ce duce, să nu spuie adevărul, căci atunci mijlocul acela n'ar mai ajuta nimic.—Bucovina.

4224. Ca să fie jucate mult, fetele fac aceste vrăji: Poartă cu ele o crenguță dela pomul de pe care s'a prins vreun roi.

4225. Vrăjesc pâne, zahar, și dau flăcăilor să mânânce.

4226. Într'o ulcică cu apă neincepută se pune busuioc, un ban de argint, și o coadă din pană de păun, și înainte de a merge la joc, se spală cu acea apă, iar busuiocul și pana de păun se pune în brâu.

4227. Înainte de a merge la joc, își încleștează mânilor, le pleacă jos și le calcă cu piciorul drept; apoi fata merge până la prag și iar le calcă cu piciorul drept.—Bucovina.

4228. Ca o fată să fie jucată de un anumit flăcău, și apoi luată de el de soție, fata ia într'o sâmbătă sara un cuțit și-l înfige, rostind niște versuri, în pământ, la un corn de casă, și crede că apoi flăcăul dorit, o va jucă și luă de soție.—Bucovina.

4229. Unii freacă câte o pisică la urechi, zicând: «Pisicuță miorlăită, dacă cutare va luă în căsătorie pe cutare, să te scuturi, să te bucuri, iar de nu, să stai pe loc ca turta 'n foc»; dacă pisica se scutură, se împlinesc cele ursite, iar de va sta locului, nu se împlinesc.—Ioneanu.

4230. Fata care voește să placă la un anumit flăcău, ia o ulcică, o întoarnă cu gura 'n jos și pune pe fundul ei câțiva cărbuni și rostește apoi o formulă anumită, și crede că făcând așa, își ajunge scopul.—Bucovina

4231. Fata care voește ca un flăcău să o iee de soție, ia o cheutoare dela cămeșă lui, se împresură cu ea de trei ori,

zicând : «Cum nu poate capul fără trup și trupul fără de cap. așa să nu poată cutare fără de mine». Și poartă cheutoarea tot una la sine, și crede că apoi flăcăul așa o va iubi, că o va lua de soție. — Bucovina.

4232. Unii au obiceiul că îmbracă anume ceva pe dos, ca să nu se prindă vrăjile. — Sevastos (Călători).

4233. Fetele poartă, între mărgelile la grumaz și «stupitul cucului», ca ele să placă și să joace — Bucovina.

4234. Fata care este în vrastă și nu-i cere mâna nici un tânăr, când vede pe cineva altoind vreun pom, se duce noaptea și fură acel altoiu, zicând : «Pe aceste două părți de pom de neam deosebit, nu vă las să vă uniți, că în locul vostru să mă unesc eu cu un alt altoiu de neam domnesc, căci așa a fost dat, și de Dumnezeu lăsat — Ioneanu.

DCLXVI. Vrăjitoare.

4235. Femeia care ia mană vacilor, nu putrezește. — Holda, Broșteni.

DCLXVII. Vreme

A.—Prevederea timpului în ajunul anului nou.

4236. Poporul își face la anul nou un propriu calindar spre a cunoaște tempestatea anului viitor, în următorul chip : În presara anului nou, se iau 12 găoci tot una de mari de ceapă, care se pun pe masă, și în ele câte puțină sare mare, pisată, și fiecăreia găoci i se dă numele unei din cele 12 luni ale anului. În dimineața anului nou, se cercă care din găoci are mai multă apă, crezindu-se că acele luni vor fi ploioase, iar care găoci vor fi uscate, că acele luni vor fi secetoase. — Bucovina.

B.—Semne de vânt și furtuni cu primejdie.

3237. Dacă sburdă vitele și boloncăesc, când se mână la apă, sau când se întorc, este seme că va fi o furtună mare. — Bucovina.

4238. Când visezi șerpe, are să fie vânt. — Holda, Broșteni ; Popeni, Tutova.

4239. Dacă mâțele sar și se joacă prin casă, este semn a furtună.—Bucovina.

4240. Când fulgeră fălăind (ca lumina dela un foc grozav), are să fie vânt și ploaie mare.—Parpanița, Vaslui.

4241. Când se roșesc nouri la apusul soarelui, e a vânt — Broșteni, Suceava.

4242. Când vitele mugesc și se uită în sus, e semn de cumpănă mare.—Broșteni, Suceava; Sevastos (Călători).

4243. Dacă dimineața, în perdea, oile se bat cap în cap, are să bată vântul în acea zi.—Stânca, Iași.

4244. Se crede că dacă se visează cai, va urmă o vreme vântoasă.—Bucovina.

C.—Semne de brumă.

4245. Se crede că dacă nă fi brumă până la Tăierea capului sf. Ioan Botezătorul, apoi nu va fi curând.—Bucovina.

4246. Când rupi călinele, bate bruma de vreme.—Sevastos (Călătorii).

4247. Se crede că dacă se călătoresc cucoarele în vreo zi, înainte de Ziua Crucii, în noaptea acelei zile va fi brumă.—Bucovina.

D. Semne de frig.

4248. Când se vără măța în sobă, sau în cuptor, îi a frig.—Sevastos (Călătorii); Holda, Suceava.

4249. Se crede că dacă sgrapțână măța la ușă, va urmă mare frig.—Bucovina.

4250 Toamna, când pițigoi, ciocârlanii vor țărâi pe lângă casă, ocoale, etc., e semn sigur că frig o să fie în scurt, și chiar omăt o să cadă.

4251. Dacă ies muștele și furnicile înainte de ziua sf. Alexie, e semn că va mai fi frig.—Bucovina.

4252 Când cântă huhurezul, are să fie frig.—Parpanița, Vaslui.

4253. Când zgârie mâța rogojina cu unghia, face a frig.—
Țăpu, Tecuciu.

E. Semne de ger.

4254. Dacă cântă cocoșul iarna spre sară, va fi ger.—Bu-
covina.

4255. Când iarna vrăbiile caută loc de aciuare pe sub stre-
șina casei, va fi ger.—Broșteni, Suceava; Parpanița, Vaslui.

4256. Dacă visezi pește, va fi ger. Bucovina.

4257. Când se înroșesc tare pirosteile în foc, are să fie
ger.—Zorleni, Tutova.

F.—Semne de ninsoare.

4258. Când visezi luptă. —Podul-Turcului, Tecuciu.

4259. Când visezi oi. —Holda, Suceava.

4260. Când asudă ferestrele. —Tătăruși, Suceava.

4261. Când umblă multe cioare sburând pe sus.—Holda,
Suceava.

4262. Când înfloresc florile toamna, are să ningă de grabă.
Holda, Suceava.

4263. Când se strâng mai multe vrăbii la un loc și zboa-
ră cu toate din loc în loc, iar când stau în copaci, cântă cu
sgomof și ciripesc, are să ningă.—Holda, Suceava.

G. Semne de viscol.

4264. Când sburdă oile, are să viscolească —Holda, Su-
ceava.

4265. Când stau multe vrăbii pe gunoiu și ciocotesc, are să
viscolească.—Parpanița, Vaslui.

4266. Când iarna vuește codrul tare, e semn de viscol. —
Stânca, Iași.

4267. Mățele de aleargă prin casă și se joacă, îi viscol --
Sevastos (Călătorii).

4268. Vântul tare de răsărit, aduce zloată.—Tătăruși. Su-
ceava.

H. Semne de secetă.

5269. Toamna de va tună și fulgeră, e semn că primăvara va fi secetoasă.—Stânca, Iași.

4270. Dacă răsare soarele cu urechi, va urma secetă.

4271. Dacă vara se fac vârtejuri de aer, va urma secetă.—Bucovina.

4272. Dacă este secetă mare, este bine a slobozi icoana Maicei Domnului în apa din fântână, unde să rămâie până a doua zi, și apoi de sigur va plouă.—Bucovina.

4273. Când se fac vârtejuri de vânt, are să fie secetă.—Dolhasca, Suceava.

4274. Când plouă în Vineria mare, are să fie anul secetos.—Valahia moravă (Burada)

4275. Când luna se arată roșie împrejur, are să fie secetă.—Dolhasca, Suceava.

4276. Când sunt mulți gândaci, e semn de secetă.—Țăpu, Tecuciu.

I.—Semne de vreme bună.

4277. Dacă cântă grierușii noaptea, este semn a vreme bună.—Bucovina.

4278. Când ies mulți liliaci, e semn de vreme bună.—Hânțescu.

4280. Dacă după ploaie norii se lasă în jos, de par'că ating dealurile, e semn de vreme frumoasă.—Hânțescu

4282. Când asfințește soarele în senin, va fi vreme bună. Holda, Suceava.

4283. Dacă își spală mâța fața și se uită prin fereastră, se zice că va fi vreme frumoasă.—Bucovina.

4284. Când se uită mâța la ușă, are să fie vreme bună.—Dolhasca, Suceava.

4285. Când soarele n'a asfințit încă peste tot, și a căzut rouă groasă, va fi vreme bună.—Holda, Suceava.

4286. Dacă umblă găinele pe când plouă, se zice că se va răsbună.—Bucovina.

4287. Când apele curgătoare huesc plăcut și lin, va fi vreme bună.—Holda, Suceava.

4288. Când răsare soarele frumos, are să fie vreme bună în acea zi.—Dolhasca, Suceava.

4289. Se crede că dacă se trec toate bucatele puse pe masă, va urmă un timp frumos.—Bucovina.

4290. Când cerul e senin spre miază-zi, are să fie vreme bună.—Dolhasca, Suceava.

4291. Când cântă cucușul la culcare, se îndreaptă vremea.—Holda, Suceava.

4292. Când se suie mâța pe fereastră și șede acolo mult, are să se îndrepte vremea.—Holda, Suceava.

4293. Când cânele se culcă pe omăt, are să fie cald.—Parpanița, Vaslui.

4294. Când cocostârcii slau pe șes, are să fie cald.—Dolhasca, Suceava.

4295. Când visezi foc, a doua zi are să fie cald.—Parpanița, Vaslui.

4296. Când zburdă mieii, are să fie cald.—Dolhasca, Suceava.

4297. Dacă după vreme rea, cade ceață, vremea se va îndrepta.—Hănțescu.

4298. Când sar peștii după musculițe, are să fie cald.—Parpanița, Vaslui.

4299. Când doarme mâța pe pat, are să fie cald.—Dolhasca, Suceava.

4300. Când mâța-și spală fața și se uită spre fereastră, e semn de vreme bună.—Sevastos (Călătorii).

4301. Când vrăbiile se scaldă în colb, vestesc vreme bună.—Broșteni, Suceava.

J.—Semne de schimbarea vremii.

4302. Când se scoală măța de pe pat și se trânteste în mijlocul casei, îi a moloșag.—Sevastos (Călătorii).

4303. Dacă măța se tologește drept în mijlocul casei, este semn că va fi moloșag.—Bucovina.

4304. Când pisica se linge, înșamnă moină.—Ciulnița, Ialomița.

4305. Când e ger și cânele se tăvălește, e semn că vremea se va muiă. Broșteni, Suceava; Stânca, Iași.

4306. Dacă cântă cocoșul într'o zi de iarnă neconținut, apoi se ține de semn că va urmă moloșag.—Bucovina.

4307. Slăninele din pod dacă încep a lăcrămă, e semn că vremea are să se moaie, și are să ningă sau are să ploaie.—Stânca, Iași.

4308. Când cânele se dă de-a tăvălucul pe omăt, are să se moaie vremea.—Jud. Suceava.

4309. Când iarna va sufla vânt din spre ocnă, vremea se moaie și omătul se topește.—Stânca, Iași.

4310. Când soarele călă napoi la asfințit, se va îndrepta vremea. Broșteni, Suceava.

4311. Când sboară ciorele în cărduri, ba în sus, ba în jos, ba se invârtesc, apoi se crede că se va schimbă vremea.—Bucovina.

4312. Când sboară vulturii lin, are să se schimbe vremea.—Zorleni, Tutova.

4313. Când arde funigenea de pe horn, se schimbă vremea.—Holda, Suceava.

4314. Dacă cântă cocoșul la amiazăzi, se va schimbă vremea.—Bucovina.

4315. Când cântă cocoșul înainte de miezul nopții, are să fie moloșag.—Holda, Suceava.

4316. Când cocoșii cântă întru una, se va schimbă vremea.—Broșteni, Suceava.

4317. Când se suie cocoșul în pătul devreme sara, și cântă, se va schimba vremea.

4318. Când luna-i în țarcalam, are să fie vreme rea. - Parpanița, Vaslui.

4319. Când se văd trei sori pe cer, are să fie vreme rea. - Parpanița, Vaslui.

L. - Semne de stricarea vremii.

4320. Când sfârșitul soarelui se face în nori, vremea se va strică. - Ciulnița, Ialomița.

4321. Când țărăesc vrăbiile, are să se strice vremea. - Tătărăuși, Suceava; Sevastos (Călătorii)

4322. Când vin vrăbii și ciocănesc la fereastră, arată vreme rea. - Jud. Suceava.

4323. Când paserile se isbesc iarna în ferești, sau se vără prin șuri, are să vremuiască. - Broșteni, Suceava

4324. Când trec ciocărele în stoluri mari, fac a vremea rea. Bogza, R-Sărat.

4325. Când sburdă vîetele, e semn că vremea se va strică. Broșteni, Suceava.

4326. Când porcul duce paie în gură și-și face bârlog, vestește vreme rea. - Jud. Suceava.

4327. Când muștile pișcă rău, e semn de vijelie. - Hănțescu.

4328. Când huește pădurea, îi semn că are să se strice vremea. Tătărăuși, Suceava.

4329. Când te mănâncă urechile, e a vreme rea. - Broșteni, Suceava; Tătărăuși, Suceava.

4330. Când fug negure în sus, are să se strice vremea. - Tătărăuși, Suceava.

4331. Când e ceață mare pe păduri, se va strică vremea. - Broșteni, Suceava.

4332. Când arde fundul ceaunului, va vremui. - Broșteni, Suceava; Tătărăuși, Suceava; Sevastos (Călătorii).

4333. Se crede ca dacă sare mâța prin casă, va urmă vreme rea.—Bucovina.

4334. Când ciocârlanul se isbește în fereastă, va fi vreme rea.—Broșteni, Suceava.

4335. Când se scaldă rațele pe uscat, se strică vremea.—Vâlcea.

4336. Dacă rățele scaldându-se în vreo baltă, aleargă sau se cufundă, apoi se crede că va urmă o vreme rea.—Bucovina.

4337. Când umblă muște pe lângă foc, mai ales țoabe, atunci se strică vremea.—Holda, Broșteni.

4338. Dacă il mânâncă pe cinevă spatele, se crede că va urmă vreme rea —Bucovina

4339. Când huește hornul, e semn că se strică vremea. -- Bursucani, Covurluiu.

4340. Când se aprinde funinginea dela gura cuptorului, are să vremuiască. —Jud. Suceava.

4341. Dacă vuesc făciunii aprinși în sobă, va fi vreme rea. —Bucovina.

4342. Când ies broaște și râme prin ogradă, va vremui. —Broșteni, Suceava,

4343. Dacă asudă fereștile, se va strică vremea.—Bucovina.

4344. Când furnicile ies prin casă, are să vremuiască.—Broșteni, Suceava.

4345. Când cântă cucuveicèle urit, pe vreme frumoasă, se va strică vremea.—Sevastos (Călătorii); Tătăruși, Suceava.

4346. Căciula, cojocul și cămașa să nu le întorci pe dos, că se întoarce vremea.—Vâlcea; Ciulnița, Ialomița.

4347. Se crede că dacă cinevă, de și a dormit noaptea destul de bine, cade de somn, va urmă o vreme rea.—Bucovina

4348. Când muștele ciripesc, porcii strâng străiuri, ciorile se strâng în stoluri și gărăesc sburând, când pițigoiiu cântă.

pășerile de uscat se scaldă în țarnă și se giugiulesc, când pisica se spală, câinii se joacă, purcii ciupec, când râmele ies pe uscat, caii se incură, sarea prinde asudeală, furnicile ies de-asupra mușuroiului, și rândunelele sbor la înălțimi mari, prevestesc că timpul se va schimba, începând ploii și furtună.—Ioneanu.

M. — Semne de ploaie.

Sunt semne că va plouă, când:

4349. Soarele arde tare.—Holda, Broșteni; Bucovina; Țăpu, Tecuciu.
4350. Soarele este ingrădit (gulerat).—Bucovina.
4351. E geană la răsărit, și nouri la sfințit.—Țăpu, Tecuciu.
4352. La sfințit soarele se uifă înapoi.—Bucovina.
4353. Când cerul e plin de nour.—Dolhasca, Suceava.
4354. Când sfârâie luleaua.—Vâlcea.
4355. Când broaștele și buratecii orăcăesc.—Dolhasca, Suceava; Bogza, R. Sărat.
4356. Când cântă bouul lui Dumnezeu.—Degerați, Mehedinți.
4357. Când visezi pește.—Țăpu, Tecuciu.
4358. Când se strâng multe cioare la un loc și croncănesc.—Dolhasca, Suceava; Bucovina.
4359. Când cântă cocoșii ziua.—Dolhasca, Suceava.
4360. Când se scaldă vrăbiile în colb.—Dolhasca, Suceava; Holda, Suceava.
4361. Când cântă vrăbiile loamna.—Parpanița, Vaslui.
4362. Când mâțele se ling pe cap.—Catane, Dolj.
4363. Când albinele joacă în aer.—Țăpu, Tecuciu.
4364. Când te mănâncă călcăile.—Țăpu, Tecuciu.
4365. Când rățele și găștele bat cu aripele în pământ.—Dolhasca, Suceava.
4366. Când se scaldă rățele în apă, bătând din aripi.—Bucovina.

4367. Când găinele se suie în pădul și se ciugulesc.—Lespezi, Suceava.

4368. Când cântă huhurezii.—Dolhasca, Suceava.

4369. Când cântă cucul seara.—Rudeni, Argeș.

4370. Când cântă mult hulubiii.—Dolhasca, Suceava.

4371. Când cântă pițigoii strânși la un loc.—Bucovina.

4372. Când cântă prigorea.—Parpanița, Vaslui.

4373. Când doi sau trei cocostârci se invârtesc în aer.—Bucovina.

4374. Când se bat doi berbeci cap în cap.—Mărginești, R. Sărat

4375. Când umblă cârduri de cocostârci.—Dolhasca, Suceava.

4376. Când te mănâncă unechile.—Ciulnița Ialomița; Holda, Suceava.

4377. Când faci bubușoare multe pe mâni.—Bogdănești, Suceava.

4378. Când îți asudă mânele.—Holda, Suceava

4379. Când rândunele zboară mereu pe aproape de casă.—Dolhasca, Suceava.

4380. Când oile sbiară și se bat.—Dolhasca, Suceava.

4381. Când broasca țâstoasă cărcăie în baltă. Vâlcea; Cătanu, Dolj.

4382. Când asudă fereștile.—Dolhasca, Suceava; Bucovina.

4383. Când se umezește sarea.—Holda, Suceava; Dolhasca, Suceava.

4384. Când se varsă solnița cu sare.—Țăpu, Tecuciu.

4385. Când se târâsc rămele pe pământ.—Dolhasca, Suceava.

4386. Când se scutură oile mereu.—Dolhasca, Suceava

4387. Când umblă furnicile pe drum.—Dolhasca, Suceava; Parpanița, Vaslui.

4388. Când ies furnicile din cuiburile lor și cară țără.—
Bucovina; Țăpu, Tecuciu.

4389. Când furnicile fac mușuroaie mici pe lângă drumuri.
—Bucovina.

4390. Când purecii mănâncă tare pe cineva.—Bucovina.

4391. Când arde sgura de pe fundul ceanului. Holda, Suceava.

4392. Când se văd scânteii pe fundul ceanului. Dolhasca, Suceava; Ciulnița, Ialomița; Broșteni, Suceava.

4393. Când arde ceanul vara.—Tătăruși, Suceava.

4394. Când oalele dau în foc —Bucovina.

4395. Când ard pirostiile pe foc —Țăpu, Tecuciu.

4396. Când scapără din senin.—Țăpu, Tecuciu.

4397. Când măța toarce.—Țăpu, Tecuciu.

4398. Când se linge măța Pădureni, Putna; Bucovina; Țăpu, Tecuciu.

4399. Când măța își ascute unghiile. Parpanița, Vaslui.

4400. Când fumul din hogaș se împrăștie pe pământ.—
Bucovina.

4401. Când luna e cu coarnele în jos.—Țăpu, Tecuciu; Maia, Ilfov; Broșteni, Suceava.

4402. Când fulgeră spre apus.—Bucovina.

4403. Când mascurii iau paie în bot.—Bucovina.

4404. Când fulgeră împrăștiețel, are să ploaie mai mult —
Holda, Suceava.

4405. Dacă plouă și se fac bulbuci, va plouă mai mult.
Bucovina.

4406. Dacă începe luna a plouă, plouă o săptămână; dacă
începe joia, ține două săptămâni.—Bucovina.

4407. Dacă a fost toată ziua înourat și a plouat, iară sara
arătându-se soarele roș înainte de apus, va dură timpul ploios
mai mult timp.—Bucovina.

4408. Dacă se arată, pe când plouă, curcubeu pe cer, apoi se crede că ploaia va înceta.—Bucovina.

4409. Când plouă tare și vrei să steie, să pui un topor afară în ploaie, cu ascuțișul în sus și să zici: «Cum stă toporul acesta cu ascuțișul în sus, așa să steie și ploaia».—Holda, Suceava.

4410. Când plouă, să bagi sare în foc, că stă ploaia.—Vâlcea.

4411. Dacă plouă multă vreme, e bine a arunca urzică aprinsă în fântână și ploaia va înceta.—Bucovina.

4412. Dacă vrea cineva ca să ploaie, să ieie o cruce dela un mormânt din țințirim, s'o puie în râu, iaz, lac, iar de-asupra să puie câțivă bolohani pe dânsa și s'o lese acolo și îndată începe a plouă. Câte zile va sta crucea în apă, atâtea zile va ploua. Dacă vrea să înceteze ploaia, atunci să ieie crucea din apă și s'o puie la loc de unde a luat-o.—Holda, Suceava.

4413. Când nu plouă, să torni apă pe căne.—Găinești, Suceava.

4414. Copiii cari au ochi verzi, să ia câte un mosor, să se uite prin el pe coș și apoi să sufle în foc, când este nor, că stă ploaia.—Catane, Dolj.

4415. Când nu plouă, să zgândărești furnicile în moșinoiu.—Găinești, Suceava.

N. Semne generale.

4416. Se crede că dacă este în ziua anului nou chidie, anul va fi roditor.—Bucovina.

4417. Dacă în ziua de sf. Trifon (1 Februar), căruia îi zic și «Trif cel nebun», nu este omăt, apoi se crede că se va pune; dacă însă atunci este omăt, apoi se va sparge.—Straja, Bucovina.

4418. Dacă vremea la Bobotează este geroasă, după ieșirea cu Iordanul se va muiă; dacă vremea a fost moloșagă, se va înăspri.—Broșteni, Suceava

4419. Cum va fi în ziua de sfinți (9 Mart), așa va fi toată primăvara.—Broșteni, Suceava; Straja, Bucovina.

4420. Se crede că cum e în ziua de Bunavestire, așa va fi și în ziua de Paști —Bucovina.

4421. Dacă în ziua de 40 de sfinți va îngheță și va fi frig e semn că va fi frig și va îngheță până în ziua de sf. Gheorghe.—Stânca, Iași.

4422. Cum va fi în ziua de Florii, așa va fi în ziua de Paști.—Stânca, Iași; Broșteni, Suceava; Bucovina.

4423. Cum va fi vremea în ziua de Ovidenie, așa va fi toată iarna.—Tătăruși, Suceava.

4424. Dacă în ziua de Măcinici va bate vântul, sa.: va fi liniște, aceeaș vreme va fi 40 de zile în urmă —Ciulnița, Ialomița; Ioneanu.

4425. Dacă tună după Simion Stălnicu, e semn de toamnă lungă.--Broșteni, Suceava.

4426. Când bufnița prin luna februar va cântă, e semn de primăvară timpurie.—Ciulnița, Ialomița.

4427. Dacă cântă pițigoii vesel în luna lui Faur, în curând se va disprămvără.—Bucovina.

4428. Dacă se vede pe la sfășitul iernei helgi cu blăni negre, va urmă curând primăvara; dacă au blăni albe, apoi va fi încă iarnă.—Bucovina.

4429. Poporul ține cântecul gaiței de semn că primăvara va fi frumoasă și nu vor urmă furtune cu nișgău.—Bucovina

4430. Se crede că dacă-și strică ursul bârlogul său în ziua de Întâmpinarea Domnului, cu toate că afară e frig, primăvara este aproape, dacă iese el în acea zi afară; însă dacă intră din nou în bârlog, cu toate că afară este frumos, va fi încă iarnă.—Bucovina.

4431. Când fulgeră și tună mult în luna iunie, atunci vara are să fie nouroasă.—Valahia moravă (Burada).

4432. Când primăvara vor înflori porumbeii (păduceii) vrăjmaș, e semn că anul acela are să fie zlotos. —Stânca, Iași.

4433. Dacă înfloresc trandafirii pe la sfânta Maria, toamna va fi lungă.—Bucovina.

4434. Când imbobocesc toamna liliicii, are să fie toamna lungă.—Holda, Suceava.

4435. Când înfloresc copacii spre toamnă, sau de se fac două rânduri de fragi, are să fie toamnă lungă.—Sevastos, (Călători).

4436. Dacă sboară toamna multe ațe de paingân, va fi toamna lungă —Bucovina.

4437. Când furnicile își fac moșinoaipe sus pe paiete de iarbă, iarna va fi geroasă.—Holda, Suceava

4438. Dacă se călătoresc cucoarele, apoi iarna nu va întârzi.—Bucovina.

4439. Când se fac scorușe multe, are să fie strașnică iarnă.—Holda, Suceava.

4440. Când o fi iăr mult, e semn de iarnă grea. Urechești. R.-Sărat.

4441. Dacă se scoate pitrișul toamna, și are rădăcină lungă, iarna va fi lungă.—Bucovina.

4442. Când înflorește vara, slirgoaia, iarna va fi călduroasă —Holda, Suceava.

4443. Când sunt șoareci mulți, are să fie iarnă grea —Vâlcea.

4444. Se crede că dacă iarna-i geroasă, vara va fi călduroasă. —Bucovina.

4445. Când asfințește soarele, se vede un sor; dacă acest sor se află în stânga soarelui, atunci are să fie frig; iar dacă-i în dreapta, atunci are să fie cald.—Parpanița, Vaslui

4446. Dacă va tună primăvara, pe când încă este omăt, apoi se crede că peste vară va fi multă grindină.—Bucovina.

4447. Se crede că cum va fi timpul patru zile după lună, nouă, așa va fi el întreaga lună.—Bucovina.

4448. Când iarna, pe timp de ger, oile nu vor mai mânca

cu poftă, ca pe orice timp de ger, e semn sigur că vremea are să se moaie în scurt; dacă însă oile, pe timp moale, vor începe a mânca cu poftă și iuțeață, e semn că vremea are să se înăsprească în curând. Stânca, Iași.

O. Pentru a preîntâmpina vremi grele.

4449. La Duminica mare se înfrunusețează casele cu ramuri de tei și se serbează, pentru zloți.--Straja, Bucovina.

4450. Când bate piatra, înfige toporul în pământ. că-i bine. - Broșteni, Suceava.

4451. Se crede că nu e bine a rupe călinele înainte de ziua crucii, căci la din contra, vor fi curând geruri.—Bucovina.

4452. Când cad negurele și în mult, pune o tivdă în foc, că pier.--Bursucani, Covurlui.

4453. A doua și a treia zi după sf. Petru o serbează sătenii, ca să fie feriți de zloață și gridină.—Straja, Bucovina.

4454. Fulgerile din timpul iernii sunt semne de zăpadă apropiată, de vânt sau de viscol. Hânțescu.

4455. Când o cântă cocoșii de cu seară, se strică vremea. Catane, Dolj.

4456. Când norii, în timpul verii, sunt ca berbecii, e semn de vânt; iarna, de zăpadă și de obicei, vestesc schimbarea vremii. Hânțescu.

4457. Când cântă stârcii, se schimbă vremea: bate vântul. —Catane, Dolj.

4458. Când stelele par mai mari ca de obicei, sau mai apropiate unele de altele, se va schimbă vremea.—Hânțescu.

4459. Când se incură boii, moinează.—Catane, Dolj.

4460. Când nu-ți arde focul, e semn că se încălzește vremea, ori face a moină.—Țăpu, Tecuciu.

4461. Când ciocârlanul își lasă ciocul pe spate, e semn că va fi moloșag.—Hânțescu.

4462. Când bate vântul din spre răsărit, are să fie zloață mare.—Catane, Dolj.

4463. Când la două sau trei zile după luna nouă, coarnele lunii sunt cam tocite, e semn că va plouă, iar dacă discul lunii e roșu de tot, va fi vreme rea.

4464. Când luna plină este curată și n'are pete vinele, nici țarcalan roșu împrejur, e semn de vreme bună, iar dacă are 2-3 cercuri împrejur și pete vinele, va plouă și va fi vreme urită.—Hânțescu.

DCLXVIII. Vremea de apoi

4465. Se zice că la vremea de apoi, Dumnezeu are să facă altă lume cu niște oameni așa de mititei, încât or întoarce 12 cu drugii un ou de găină.—Șipote, Iași.

4466. La vremea de apoi, poporul are credință că pe la tate vadurile vor fi mori și pe la toate răspintiile vor fi cârciume.—Roznov, Neamț.

4467. Oamenii de aici spun că așa au auzit din bătrâni: când vor fi crășme pe la toate răspintiile, când moșnegii vor lua în căsătorie fete și ilăcâii babe și când se vor face arături împrejurul satului, atunci va fi vremea de apoi.—Ruginoasa, Suceava.

DCLXIX. Vultur.

4468. Când sboară vulturii lin are să se schimbe vremea.—Zorleni, Tutova.

DCLXX. Zabale

4469. Dacă are cineva zabale în gură, apoi e bine a le șterge cu mânăca cămeșii sau a le atinge cu zăbalele cailor și se crede că se vor tămădui.—Bucovina.

4470. Cel care face zabale (caș) la gură, să bage coada unei linguri în foc, s'o încălzească, apoi să dea cu'ea pe la gură, că-i va trece.—Ioneanu.

4471. Să nu bei apă din ciutură, că faci zabale.—Țăpu, Tecuciu.

4472. Se zice că zabalele la gură se trec, dacă ia respectivul zabalele cailor în gură.—Bucovina.

4473. Faci zabale când bei apa cu cofa, iar nu cu ulciorul sau tinicheaua. —Țăpu, Tecuciu.

DCLXXI. Zânatec

4474. Doi copii născuți în aceeași zi sunt zânateci. Aceștia când se căsătoresc, sau moare vreunul, celălalt se bagă în fiarele dela coș.—Vâlcea.

DCLXXII. Zestre.

4475. Când se răstoarnă zestrea fetelor mari, semn este că au să se mărite.—Broșteni, Suceava; Stânca, Iași.

4476. Vasele de aramă, ce sunt destinate să se dea zestre la vreo fată mare, se țin pline cu fasole, porumb și altele, ca să aibă fata noroc de băiat bun —Ioneanu.

DCLXXIII. Ziua-crucii.

4477. În Ziua-crucii, se strâng fel de fel de buruiene și poame pentru leacul oricărei boale.—Jud. Suceava.

DCLXXIV. Zmău.

4478. Al-mai-rău, adică zmăul, șede ziua ascuns în bucoarea de nuc ori de alun, căci lui nu-i este iertat dela Dumnezeu a vedea lumina soarelui. Din acele butori iese seara în murgit și sboară în lume, ca să facă rele. El are solzi roșunzi ca cei de pește albi, cari nu ard în foc.—Maidan, Banat.

A D A U S.

Albeață.

4479. Să nu scuipi în fântână, în budăiu, că faci albeață.—
Țăpu, Tecuciu.

4480. Albeața la ochi, neînvechită, se lecuiește dacă se pi-
sează zahar de ghiață și de cafe, se presură în ochi ș'apoi
se pune petecă udă.—Bucovina.

4481. Este «unt de ou» (înșă cine-l poate face!) care vin-
decă de tot albeața.

4482. Pentru albeața se suflă la via scoica arsă și pisată,
iar la femei se stoarce țâță la ochi.

4483. Cuibarul de rândunică e bun de pus în ochi pentru
albeață.—Țăpu, Tecuciu.

Amețeală

4484. Tigva de om arsă în foc, e bună pentru amețeală.—
Găinești, Suceava.

Aplecate.

4485. Când ești bolnav de aplecate, să-ți freci cu scuipat
mâna.—Țăpu, Tecuciu.

Belitură

4486. Dacă bea cineva rachiu cu cărămidă arsă, scapă de
«beleală» sau belitură, (jupuitură de piele).—Țăpu, Tecuciu.

Belșug.

4487. Din ziua de Ajunul Crăciunului și până la Bobotează,
să nu mânânci pe afară c'apoi îi belșug anul acela.—Holda,
Suceava.

Beșică

4488 Dacă scuipi în foc, se fac beșici pe limbă.—Sabolciu.

Boală rea.

4489. Inima din corb, dacă o vei pune în horn să se usuce și o vei zdrobi și o vei da în mâncare ori băutura unui om, e bună de orice boală și cu deosebire la cei cu boală rea (nevoie). Iosif Stanca.

Bufniță

4490 Când bufnița, prin luna lui februar, va cântă, e semn de primăvară timpurie.—Ciulnița, Ialomița.

4491. În presara anului nou se face cercare care cereale vor rodi în anul viitor, în următorul chip: într'o strachină sau lavă, se pun atâția cărbuni aprinși, tot una de mari, câte feluri de cereale are să se sămene și fiecare cărbune se înseamnă cu numele de grâu, sacară, etc. A doua zi dimineață se caută care cărbune are mai multă cenușă, apoi se sămână de acel fel de cereale a cărei însămnânță are el, crezindu-se că acela fel va rodi mult în anul viitor; de acel care are mai puțină cenușă, sau nu se sămână de fel, sau foarte puțin, fiindcă se crede că puțin va rodi.—Bucovina.

Creștet

4492. Copilului care are două creștete, îi moare mama.—Catane, Dolj.

Fagure.

4493 E bine a da mai întâiu cuivă să guste din faguri și apoi să mânânce gospodarul, că făcând așa, va avea totdeauna faguri plini.—Bucovina.

Încălecare.

4494. Să nu încaleci pe stânga, că te doare inima.—Țăpu, Tecuciu

Inger.

4495. Când primește cineva capra la sf. Vasile, nu se apropie îngerul 50 de zile de acea casă.—Tătăruși, Suceava.

4496. Nu ridică degetul în sus către cer, vrând să arăți soarele ori luna, căci scoți ochii ingerilor.—Moldova.

4497. Cine-ți spune «bag sucala'n line», ori «bag frigarea», și se răstește, fuge ingerul dela el 40 de zile și-ți ia 7 păcate.—Țăpu, Tecuciu.

Innec.

4498. Când te duci întâiu la scădat în anul acela, să bagi o broască în sân, ca să nu te ineci.—Lipova, Vaslui.

Innecat.

4499. Noaptea, de e senin, și dacă ieși afară și întorcându-te în casă, vei spune că afară e senin, nu e bine, căci se zice că în nopțile când e senin, cei înnecați ies afară, și îndată ce-i spune aceasta, ei sar înapoi în baltă.—Buhociu, Bacău.

Jigodie.

4500. De jigodie se dă un proaspăt de vacă amestecat cu ardeiu de pe un pieptene.—Rudeni, Argeș.

Măcinici.

4501. În ziua de Măcinici (9 mart), toate gunoaiile se ard, ca să vie primăvara mai curând.—Ciulnița, Ialomița.

Mană.

4502. Pentru a lua mana (sporul) unui om, fermecătoarele în noaptea de sf. Gheorghe, caută un lup turbat, îl descântă și-i iau urletul, cu care urlet îi iau mana omului.—Slobozia, Vlașca.

Mânz

4503. De-i vedeă mânz, înainte de a fi văzut miel ori puiu, ai să fii gol tot anul; iar de-i vedeă miel sau puiu, din potrivă.—Bursucani, Covurlui.

4504. Să nu lași cămeșa mânzului acolo, că-ți mănâncă lupul pe mânz.—Țăpu, Tecuciu.

4505. Se leagă o lingură de gâtul mânzilor, ca să crească iute și să nu se deoache.—Maia, Ilfov.

Mărina.

4506. Sărbătoarea Mărina (17 Iulie) se ține, adică nu se lucrează absolut nimic în acea zi, fiindcă e rău de lovituri. —Vâlcea.

4507. Balega și mătura din ziua de Mărina, e bună de izbituri. —Vâlcea.

Mușcătură.

4508. Când te-a mușcat șerpele, să-ți strângi pielea pe dedesubtul mușcăturei cu o ață, și punga formată să o bați cu 7 bețe de alun. —Țăpu, Tecuciu.

4509. Când te mușcă un șarpe, trebuie să bei apă din 7 fântâni, c'apoi amintrelea nu-ți trece —Lespezi, Suceava.

4510. Mușcătura de câne se vindecă, dacă legăm peste rană un gologan de aramă de 1, 2, 5, 10 bani, puși după căutare, dați de stăpânul cu cânele. —Țăpu, Tecuciu.

Năjit.

4511. În noaptea de Mărina (17 Iulie) o femeie în pielea goală ia o baligă de bou și o izbește în gard; această baligă uscată, e bună pentru năjit. —Țăpu, Tecuciu.

4512. Baliga adunată în slănta Varvara, de femeie cu pielea goală, e bună de năjit. —Țăpu, Tecuciu.

4513. Când cineve toarnă apă din căldare pe toartă, acela se îmbolnăvește de năjit. —Rudeni, Argeș.

Nuiă.

4515. Cu o nuiă dacă vei scoate o broască din gură de șerpe, cu nuiăua aceia dacă vei face semn cătră nori, să se despărtească, se despărțesc. —Iosif Stanca.

Pălărie.

4516. Sâmbătă și marți seara să nu ieși afară fără pălărie. —Luncușoara

Părăsitură.

4517. Când ai o părăsitură (ou de găină mic) s'o svârli

peste casă, și să trași sama unde a picat, și să cauți ce va ieși din părăsitură, când a căzut; de-a fi șerpe, atunci mori, iar de-a fi ieșit puiu de găină, rață sau alt puiu de pasere.—după felul oului—atunci te îmbogățești. — Parpanița, Vaslui.

Picingine.

4518. Picingine se nasc din pricină că copiii pun mâna, când se joacă cu găinele pe la dos. Femeile, când caută găinile de ouă, se umplu pe mână și apoi pun mâna pe copii. Ele se tămăduesc cu oblojele de culcuș de vacă.—Țăpu, Tecuciu.

Picior.

4519. Să nu calci în tăvălitură de cal, că faci frântitură la picior.—Goicea mică, Dolj.

4520. Când cineva mănâncă de pe genunchi, il dor picioarele. — Rudeni, Argeș.

4521. Leagă la praznice picioarele mesei cu zale (lanț) și nu te vor durea picioarele, de te vei frecă cu ele.—Luncușoara.

Pierdere.

4522. Când ai pierdut ceva și nu-l mai găsești, dar știi că-i prin casă, înnodată o ață în nouă locuri, strâns, și apoi fă-te că le desnozi sau le deslegi. Firește că nu vei putea. La fiecare, zi: «grabă legătură, grabă călătură», și taie nodul, iar la al noulea adaugă: «ptiu, drace, ia-ți coada», și ai să-l găsești.—Țăpu, Tecuciu.

Pușchea.

4523. Când ai făcut pușchela pe limbă, să știi că pricina e că ai mâncat ce a mâncat și șoarecele. Leac pe pușchea se capătă așa: unul întreabă și altul răspunde:

- Ce ai pe limbă?
- O pușchea.
- Când ai făcut-o?
- Acum.
- Ptiu, acum să pieie.

Țăpu, Tecuciu; jud. Suceava

Râie.

4524. Cine o mănca dovlete, dela ajunul Crăciunului inna-
inte, răiază —Catane, Dolj.

Rast.

4525. Când fusceii dela capătul celalt al pânzii ajung la
două palme de ițe, pânza se taie; se pun băieții cu pânțe-
cele pe sulul de dinapoi și femeia începe să taie pe dinain-
tea ițelor, zicând: «Nu taiu pânza, dar taiu rastul copiilor»,
de trei ori. —Țăpu, Tecuciu.

Sânge.

4526. Omanul (iarbă mare) fiert în oțet, se întrebuințează
când corpul bolnavului e acoperit de sânge: boala sângelui
(darte). —Pătulele, Mehedinți.

Spăriete

4527. Cine vorbește pe întuneric, suferă de spăriete; fă-i
cu păr de urs, ori cu liliae, că scapă. —Țăpu, Tecuciu.

Speleă.

4528. Când cad spelcile din capul unei femei sau fete, e
semn că o dorește cineva. —Hănțescu.

Strachină.

4529. Să nu dumici în strachină goală, înainte de a pune
în ea ce ai de gând să pui, căci e rău de foamete. —Vâlcea.

Șoimane.

4530. În noaptea sân-Toaderului să nu te culci afară, și
toată săptămâna dinainte să nu umbli în cumpăna nopții,
că vine sân-Toader călare pe un cal alb, sare cu el pe tine
și te șoimănește. —Catane, Dolj.

Trimis.

4531. Să nu te excrementezi pe marginea drumului, căci
se poate întâmplă ca cineva făcând «de trimis» cuivă, să te
apuce pe tine și să te sgâlțâie —Țăpu, Tecuciu.

Țăst.

4532. Țăstul spart să nu-l arunci în drum sau în gunoaie, că faci buboaie.

4533. Țăstele făcute la Ropolin, se bagă'n apă ca să plouă

4534. Când femeile fac țăste, nu li da «buna-ziua», că li se sparg țăstele, ci li zi: «bun lucru, femei harnice».—Vâlcea

Ul:

4535. Să nu te uiți la cel ce «se duce afară», că faci ulcior.--Țăpu, Tecuciu.

4536. Când cinevă se spală din ulcior, face ulcior la ochi.
- Rudeni, Argeș.

4537. Dacă dai, ori iei ceva dela cinevă pe fereastră, faci ulcior—Țăpu, Tecuciu.

4538. Ulcioarele dela ochi sunt cauzate de mușcătura painjănelui; ele se vindecă tăindu-le gurguile cu ață tot de painjăn.—Țăpu, Tecuciu.

4540. Să nu speli vasele în apă în care fierbe ouă, căci ies bube pe țățele vacilor.—Vâlcea.

Vânzare

4541. Când vrei să vinzi un dobitoc, să speli nouă linguri, apa s'o pui pe ușă să cadă'n ciur și apoi în strachină și cu ea speli boul; apoi cu boul de funie și cu pielea goală dai ocol de trei ori casei.—Vâlcea.

Varză.

4542. Când bagi varză, să nu te piși, căci se trage zeama.--Vâlcea.

Vas.

4543. După ce moare și scaldă omul, se scot toate vasele și căldarea și le pune la răsărit cu gura 'n jos. Vâlcea.

Vită

4544. La Bobotează, când vii acasă, stropești toate vitele cu aiazmă, ca să fie ferite de boală.

4545. Când fată o vită întâiu, e bine să-i dai din corasla ei, pe apă, să aibă lapte ca izvorul; apoi vii dela pârâu cu apă și cu nisip.

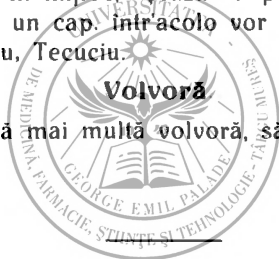
4546. Când uiți vitele neinchise în obor sau la câmp, înnoadă fiarele după coș, că nu ți le mânâncă fiarele sălbatece.

4547. Când pierzi din bălătură vreo vită, strig'o seara pe coșul casei, că va veni.

4548. Dacă fiind pe câmp cu vitele și din neglijență le vei pierde, atunci pune scuipat pe unghia degetului celui mare. Pe acest scuipat în mijloc, așează un paiu mic și încotro se va suci paiul cu un cap, într-acolo vor fi vitele, și mergând le vei afla. -- Țăpu, Tecuciu.

Volvoră

4549. Dacă iasă mai multă volvoră, să fie secetă, foamele. Vâlcea.

B.

Credinți despre animale.

După un chestionar întocmit de d-l N. W. Thomas, bibliotecar la British Museum, din Londra, am adunat un material privitor la credințe despre animale.

Credințele care urmează sunt culese din următoarele localități :

Perieni, jud. Tutova, comunicate de d. *G. Popescu* ;
Banca, jud. Tutova, comunicate de d. *Gr. Coalu* ;
Bosia, jud. Iași, comunicate de d. *I. T. Popovici* ;
Smulji, jud. Covurlui, comunicate de d. *E. Patriciu* ;
Slobozia, jud. Vlașca, comunicate de d. *Gruiu M Păunescu* ;
Bogdănești, jud. Suceava, comunicate de d. *V. Hudiță* ;
Tălăruși, jud. Suceava, comunicate de d. *Al. Vasiliu* ;
Găinești, jud. Suceava, comunicate de d. *P. Herescu* ;
Broșteni, jud. Suceava, comunicate de d. *S. T. Kirileanu* ;
Broșteni și alte localități din jud. Suceava, comunicate de d. *M. Lupescu* ;

Diferite localități din județele Roman, Bacău, Neamț, Suceava, Dorohoiu, Botoșani, Tecuciu, Ialomița, Dolj, R. Sărat, Putna, Constanța, Prahova, Tutova, Vaslui, Buzău, Teleorman, adunate de elevi ai gimnaziului din Roman, și comunicate de d. profesor *N. Apostol*

Iată acum chestionarul cu răspunsurile căpătate :

1.-*Despre cari animale (vite, paseri, insecte), se crede că e bine ori rău când le vezi?*

Approape în toată România este răspândită credința că nu-i a bine când întâlnești iepurele: când îți taie iepurele calea-

Cu toate acestea în Găinești, jud. Suceava, ar există credința că îți merge bine când îți iese iepurele înainte.

Toate fiarele selbatece prevestesc a bine, când îți ies înainte: lupul (Găinești, Banca, Smulți), ursul, vulpea (Găinești), pe când pe multe din animalele prietene omului nu-i bine să le întâlnești în cale.—Nu-i bine să vezi cal alb la Bobotează (Roman), pentru că nu se mai mărită fetele. Care fete? Ale tale (dacă le ai), acele din satul tău, sau toate fetele în general? Răspunsul e scurt și puțin lămuritor. Dar nu numai calul, ci și nevinovatul mânz, e un semn rău dacă-l întâlnești (Smulți); în unele locuri, însă, e rău când îl vezi în luna lui Mart (Fălciu).

Bivolul și porcul negru (jud. Suceava); porcul cu paie în gură (Roman); mielul negru, văzut întâiu primăvara (Smulți); mâța, când se spală pe bof (Roman); șoarecele, când ți taie drumul (Uniceni, jud. Roman), și cucul, (Perieni, Tutova), sunt semne rele. Și—cine ar putea crede?—cocostârcul, rândunica, cucoara, cari ni umplu inima de bucurie, când ni sosesc primăvara, sunt prevestitoare de rău, dacă le vedem, pentru prima dată, singuratece: un singur cocostârc, ori o singură rândunică (Piatra, Neamț). O singură cucoară arată vieață scurtă (Cuza-Vodă, jud. Roman).—În cârd văzute, cucoarele, îi semn bun: atâția ani vei trăi, câte cucoare vei vedea (Cuza-Vodă); de asemenea e a bine să vezi mai mulți cocostârci odată (Piatra-N., Pașcani, Suceava, Uniceni, Roman).

De cocostârci mai este legată și o altă credință: e bine când îi vezi pe sus, și e rău când îi vezi pe jos, căci te vor durea picioarele peste an (Smulți).

Vaca Domnului, buburuzul (Roman, Piatra, Pașcani); șopârta verde (Galbeni, jud. Roman), bobocii și mielul alb (Smulți) e bine când îi vezi.

Dacă te întâlnești cu porumbelul, îți merge bine (Colilia, Ialomița; Gârlești, Prahova; Scăești, Dolj; Lisa, Teleorman; Calfa, Constanța; Dimăcheni, Dorohoiu); iar cocori, când îți ies noaptea, prevestesc moartea (Bogdănești).

În cele mai multe localități, fluturele alb e semn bun, pe când în Piatra arată slăbiciune, iar în Tătăruși prevestește că vei fi cam bolnăvicios. Fluturele colorat (Piatra), și în special cel roșu (județele Roman și Suceava), e a bine, pe când cel galben, tot în jud. Suceava, e semn de boală.

2. *Despre cari animale se crede că aduc bine sau rău la casa unde se află ?*

În Băcești, jud. Roman, se crede că orice animal negru aduce bine la casa unde se află. În alte localități, se vorbește numai de anumite animale negre: câne negru (jud. Suceava și Roman), mîța neagră și cucuș negru (jud. Suceava; Bosia, jud. Iași). În Roman, Pașcani și Piatra se crede că e bine când îi vine la casă. mîța străină, iar prin jud. Suceava e considerat ca aducător de bine cănele străin care se oploșește la casa ta. În Slobozia, jud. Vlașca, se explică pentru ce cănele aduce bine: pentru că el se roagă să trăiască stăpânul ca să aibă cine să vadă de el.

Aduce bine la casa omului: cocostârcul (Bogdănești; Mănăstireni, jud. Botoșani), rîndunica (Bogdănești); pînii (Băcești), broasca făstoasă (Roman, Pașcani), șerpele de casă (Mănăstireni) și hulubii (Băcești).

E curios însă că în Băcești, jud. Roman, să fie credința că hulubul (porumbelul) aduce bine la casa unde se află, de oarece în alte localități din acelaș județ, și în județele vecine, Neamț și Suceava, hulubii sunt considerați ca de rău augur.

Acelaș lucru se petrece și cu pînul, care, pe când în Băcești e bine să-l ai la casă, în alte localități ale județului Roman, precum și în Boureni. Suceava, e de rău augur.

Gingașele și nevinovatele mierle (Bacău) și turturèle (Roman), aduc rău la casa unde se află, ca și picherea (bibilica), după credința răspîndită în Boureni și alte sate din jud. Suceava.

Orice animal roșu, bălțat, pripășit la casă, aduce rău. Așa se crede în Băcești, localitate care pare a fi veșnic în dușmănie cu restul țării, de oarece, mai pretutindeni cănele și mîța care se pripășesc la casa cuivă, aduc bine; și nicăeri nu se face deosebire între câinii și mîțele pripășite, după culoarea părului lor. De altfel, în Slobozia, jud. Vlașca, pisica e considerată ca de rău augur, la casă, pentru că ea zice: «să dea Dumnezeu să moară stăpânul, ca să mănânc tot ce este în casă».

În Dobrovăț, jud. Vaslui, și Dimăcheni, jud. Dorohoiu, viespele sunt considerate ca aducând rău la casă. Nicăeri nu se crede rău despre cal; cu toate acestea, prin jud. Iași se crede că nu e bine să ții la casa ta cal abraș, pentru că nouă cai după el trebuie să se ducă de sufletul dracului, adică să moară sau să fie furați.

3.—*Despre cari animale se crede că prevestesc moartea?*

Pretulindeni. la Români, este credința că cucuveica și cânele, când urlă, prevestesc moartea. Prin unele locuri, însă, se crede că cucuveica râde și plânge, și că numai plânsetul ei prevestește moartea.

Cânele, după cum se crede în Roman, prevestește moartea și când scurmă în fața casei.

Prevestitoare de moarte se mai crede a fi: găina, când cântă cucoșește; boul, când mușește spre sărbători mari (jud. Suceava); cucul, când intră în grădina unui om bolnav (jud. Suceava; Perieni), și liliacul (Bogdănești).

În Dobrovăț, Buhăși, Ghidigeni și Nicolești, sat din jud. Buzău, se cunoaște sub nume de *ceasornicul morții* o insectă ce se află pe peretele casei, și care prevestește moartea.

4.—*Despre cari animale se crede că prevestesc
bielșugul sau lipsa recoltelor?*

Răspunsurile sunt concise:

Este semn că anul va fi mănos, când furnicele ies devreme primăvara (jud. Suceava); când găinele se culcă seara devreme și se scoală dimineața târziu (Tătăruși, Bogdănești); când în timpul iernei, se arată stoluri numeroase de paseri (Perieni); când foamna vor fi găște sălbatece multe (Colilia); când șoarecele își face cuib pe o buruiană, mai sus dela pământ (Roman); când în ziua de Ovidenie oile își scutură lâna (Banca), și când se ivesc cărăbuși mulți (Cârligi, Smulți, Piatra, Roman, Băcești, Cuza-Vodă).

E semn de lipsă, când găinele se culcă târziu și se scoală cu noaptea în cap (Tătăruși, Bogdănești); când sunt șoareci mulți pe câmp (Boureni, Dobrovăț, Roman), sau grivani adică șoareci pestriți (Colilia).

5—*Cele din urmă spice la cules, au un nume de animale? Se spune că un animal oarecare trece pe câmp când grâul se apleacă la suflarea vântului?*

Prea puține răspunsuri am primit la această întrebare.

Prin jud. Roman, cele din urmă spice de grâu poartă numele de *iepure*, iar în Corod, jud. Tecuciu, când rămân cele din urmă fire la sapa popușoiului, se zice «*să prindem iepurele*».

În Slobozia, jud. Vlașca, cele din urmă spice de grâu se zic «*barba popii*».

În Mărgineni, jud. Neamț, când grâul se apleacă la suflarea vântului, se zice că *trece scorpia*, iar în Roman se zice că *trece rândunica*.

6—*Se crede că vei fi fericit ținând pe lângă tine, oarecari animale, paseri, etc. Se crede că trebuie să prinzi să saluți animalul pe care-l întâlnești întâia oară, primăvara? Sunt animale, ouă de paseri, etc., pe cari nu trebuie să le aduci la casa-ia?*

Cănele și cocostăreul aduc fericire, se crede prin jud. Roman. În comuna Smulți, jud. Covurluiu, se crede că trebuie să îți la casa ta, cal, cum îți scrie la zodie: ori balan, ori negru, ori altfel, căci numai așa îți merge bine; și tot acolo se crede că dacă aduci, la casa ta, măță din alt sat, aduci sărăcie.

Primul fluture trebuie prins, este credința în Colilia.

Pe cuc trebuie să-l saluți (cum?) când îl auzi sau îl vezi întâiu primăvara, este credința locuitorilor din Smulți, Colilia și Dobrovăț, iar prin jud. Roman, se salută cucoarele. Și pe când cucul se bucură de așa cinsle, pe barză trebuie să o scuipi, și să-i zici: «*frigurile mele în penele și în picioarele tale*». (Slobozia).

Primul șerpe ce vei vedea primăvara, trebuie ucis, ca să nu-ți ia puterea (Smulți), sau ca să nu mai vezi șerpi toată vara (Tătăruși, Dobrovăț și unele localități din jud. Neamț).

Vânătorii sunt mai cruzi în superstițiile lor: În cea întâiu zi de primăvară ei trebuie să ucidă orice pasere ar întâlni, pentru a avea noroc la vânat (Banca), iar prin jud. Suceava

un vânător, înainte de a-și începe campania, cată să ucidă o țarcă, pentru a-și desfunda pușca.

În Colilia se ucide grierul, iar prin jud. Roman, șoarecele.

În Smulți se crede că nu este bine să aduci la casă ouăle mici de găină, numite stârpitură, ci să le arunci peste casă, și de vor avea, în ele, chip de berbec, va fi bine, iar de vor avea chip de șerpe, va fi rău.

În Scăești, jud. Dolj, nu se aduce în casă ouă de rândunica și de cucuvea, iar în Roman, pe lângă ouăle de rândunele, nu se aduc nici acele de cucoară.

*7. — Ce însemnătate are culoarea albă în superstiții?
Animalele albe sunt privilegiate ca sfinte?*

La această întrebare se răspunde că în Scăești, jud. Dolj, în Dobrovăț, jud. Vaslui, și în Colilia, jud. Ialomița, culoarea albă este semnul virginității și al veseliei.

Prin Bogdănești, jud. Suceava, se răspunde că găștele și găinele albe sunt privilegiate ca sfinte. Nu se spune ceea ce ar fi necesar, prin ce se manifestează respectul către aceste obiecte sfinte.

În Smulți se crede că e bine când vezi întâiu, primăvara, pui albi de animale.

Oamenii din Elisabeta, comună în jud. Roman, cred că bolnavul care se visează îmbrăcat în alb are să se facă sănătos.

Sub formă de porumbel alb se arată sufletul omului, se crede în Perineni, jud. Tutova. De acea se și pune o bucată de pânză albă, deasupra ușei, în streșină.

Locuitorii din Bosia, își închipuiesc că holera, ciuma, anghina, apar sub forma unor femei îmbrăcate în alb.

8. — Sunt animale considerate, oarecum, ca sfinte, adică pe care nu trebuie nici să le ucizi, nici să le mânânci, nici chiar să le vezi; pe cari nu trebuie să le numești cu numele lor adevărat, și de cari nu trebuie să le atingi, de ele, de cuibul lor, etc.?

Se știe că aproape peste tot locul este credința că rândunica nu trebuie ucisă Cocostârcii și cucoarele se bucură de

asemenea, de oarecare considerație, și foarte rar se va găsi un Român care să le ucidă.

Cucuveaua și broasca sunt considerate chiar ca sfinte. prin jud. Roman, și este credința că cucuveaua nu trebuie ucisă.

9.— *Sunt animale cari se mânâncă numai odată pe an, sau cari se mânâncă odată pe an, cu mare ceremonie ?*

De prin județele Ialomița, Prahova, Vaslui, Tutova și Dolj, se răspunde că porcul, la Crăciun, și mielul, la Paști, se mânâncă cu mare ceremonie. În comuna Banca, jud. Tutova, când se taie porcul și se celănuește, îl pune cu capul la răsărit, îi face cruce cu cuțitul în frunte și zice «Doamne ajută să-l mâncăm cu sănătate».

De altfel, la toți Românii, porcul are o trecere deosebită, și de obicei se taie numai în ziua de Ignat, de unde și proverbul: «Porcul nu se îngrășă în ziua de Ignat».

În Slobozia, jud. Vlaşca, se mânâncă la Crăciun, vrăbii, cari se crede că dau putere.

10.— *Sunt animale care se mânâncă odată pe an, sau care se ucid la serbători? Sunt paseri ale căror ouă se distrug, sau animale care se ucid de obicei, sau pe cari se bat cu biciul?*

Șerpii, painjenii și șoarecii se ucid de obicei. Despre painjeni este chiar credința că Dumnezeu iartă păcatele celui care ucide un paingân.

În Roman se omoară culbecul fără casă, fiindcă iese șerpele.

Ouăle diferitelor paseri se distrug. Așa în Roman, se distrug ouăle părăsite de găină și ouăle de pupază, iar în Scăești, ouăle de cucuvea.

Pe când nicăeri, în Moldova, nimeni nu ucide un câne, din senin, în Muntenia este acest obicei. Așa, în Colilia, în prima zi a postului celui mare, luni dimineața, până la ceasurile 12, se ucid câinii.

În Roman, lăcustele se bat cu biciul.

11. *Se obișnuiește a plimbă animale sau oameni îmbrăcați cu piele de animale, în oarecari anolimpuri? Se ard cândva animale? Se vând insecte, etc. în orice anolimpuri? Se cumpăr paseri, etc. pentru a le pune în libertate?*

Este în de obște cunoscut că în spre sf. Vasile, flăcării se fac urși, capre, cai. Îmbrăcându-se în pieile acestor animale, sau imitând pielea lor. În Banca, în ziua de 1 Ianuar, se fac moșnegi. Îmbrăcându-se în piei de oaie.

Sunt animale care se ard.

Bursucul se arde de viu, în Băcești; în jud. Suceava sunt locuri unde cenușa țărcei (coțofenei) se dă în hrana cailor, pentru a-i îngrășa; în Cărligi, cănele turbat se omoară și se arde și în Coșula jud. Botoșani și Găgești, jud. Fălciu, se primblă animalele prin acest fum, pentru a le feri de turbăciune; iar în Corod, jud. Tecuciu, Știubei, jud. R.-Sărat și Stolniceni, jud. Suceava, toți ai casei trec prin acest fum.

În jud. Fălciu și Bacău, șerpele se pune în ceaun și se arde și cenușa se întrebuințează pentru a vindeca mușcătura de șerpe.

În multe locuri, prin Moldova, se cumpără peseri pentru a li se da drumu. De această favoare se bucură pișigoii (Banca), și turturelele (Corod), iar în jud. Roman, mai multe alte paseri.

12.—*Se crede că se capătă sănătate mâncând carnea oarecărui animale, lăsându-le să moară în mână sau atingându-le? La ce vrâslă trebuie să faci aceasta?*

Durerea de piept și lipitura se vindecă înghițând inimi crude de porumbel (Banca).

Se mănâncă carne de broască țăstoasă, pentru boală de piept (Urecheni, jud. Neamț).

Borș de carne de barză e bun contra unor boale (Smulți).

Oamenii cari au abuzat în tinerețe, mănâncă carne de cristel, uscată bine, ca să se mai ușureze (Bogdănești, Suceava).

Dacă omori un orbete cu mâna, e bun pentru femei, la curgerea tâtelor (Corod, Tecuciu).

Capetei putere și sănătate dacă omori țincul pământului, stringându-l de gât pe la spate (jud. Roman).

În Pașcani, jud. Suceava, se crede că e bine să ții în mână un stiglete, când moare, pentru că tremură și-ți trec frigurile.

13. De cari animale se servesc, în medicina populară și în fermecătorie, și în ce scop? Se crede că influența magică variază după anolimpul în care a fost ucis animalul?

Broasca de zemnic, pisată și amestecată cu lapte, usturoiu și păcură, e bună pentru vite bolnave, iar zeama de broască (âstoasă e leac pentru boale de stomac (Bosia).

Untul de lemn, în care s'a ținut o șopârlă, e bun pentru gâlci (Perieni, Tufova).

Mântușul (pește), e bun pentru scrofule (Bosia)

Gușterului i se taie capul în luna lui mart, cu o monedă de argint, și se întrebunțează la boale de gât (Scăești, Dolj).

Ariciul și bursucul, fierți în unt de lemn, e bun pentru reumatism; broaștele tăiate în două pentru boalele de gât; pielea de iepure pentru junghieri (județele Bacău, Roman și Suceava).

Porumbelii tăiați în două sunt buni pentru tifos (Iași).

Pielea de nevăstuică, uscată e bună pentru friguri (Roman).

În știucă se găsește un pește mic, pe care, de-l mănânci uscat, scapi de friguri (Roman).

Puiu negru dacă mănânci în luna lui mart, și se vindecă orice rană (Roman).

Fierea de porc e bună pentru friguri (Roman).

Buba neagră se vindecă punând peste ea pielea unui puiu cu pene cu tot; pentru viermi se face tot așa, dar puiu să fie negru (Bogdănești).

Pielea de pe rânza găinei, uscată și pisată, se dă de băut în apă, pentru oprirea udului la bărbat (Bogdănești).

În Tălăruși, jud. Suceava, se spintecă de vii căței și se pun la frânturi de oase, iar în Cârliги, jud. Neamț, cine are vreo rană la picior, spintecă un câțel fără ochi, cum îl fată

căteaua, și-l pune la rană; și tot aici pentru a vindeca răni-le se fierbe un șerpe de viu, în oală acoperită, și zeama se toarnă peste rană.

Cu gândaci de turbă, în Broșteni, jud. Suceava, se trage din cap beșica cea rea.

Cârțița servește la mai multe leacuri

Prin jud. Suceava, unele femei cari fac copii și le dor țatele, prind o cârțiță și o omoară, cu mânele la spate, crezând că astfel se vor lecul. În Slobozia, jud. Vlașca, este credința că dacă cineva este bolnav de cârțiță (bubă sub gât), se lecuște luând o cârțiță (un sobol), și omorînd-o între degete, la spate, pentru ca să nu vadă cârțița, căci dacă ar vede-o, nu se mai face bine. Iar prin jud. Roman se crede că e de ajuns să fi alins țincul pământului cu două degete, pentru ca să vindeci gălcele acelui pe care-l vei frecă la gât cu acele degete.

Multe animale se întrebuințează în fermecătorie

Ariciul, broasca, pielea de șerpe, găllejul de lup, liliacul, etc., se pun la contribuție de vrăjitoarele satelor.

Cu un cap de câine și mătă moartă, se face de urit în Perieni.

În Bosia se întrebuințează picioarele, limba și penele cului, în farmecele de dragoste.

Prinzi un liliac, îl pui sub oală, pe un moșinoiu de furnici, până-i rămâne numai oasele; dintre ele se alege numai laba, cu care se face de dragoste (Burdusaci, Tecuciu). Tot așa se face prin jud. Suceava, cu deosebire că dintre oase, rămâne unu în formă de greblă și altul în formă de țâpou; de atingi, pe cineva, cu grebla, moare după tine, iar de-l împungi cu furca, fuțe de tine de-și scoate ochii.

În Slobozia, jud. Vlașca, femeile lup caută turbat, îl descântă și-i iau urletul, și de acest urlet se servesc ca să ia sporul (mana) altuia. Aceasta se face, mai ales, în noaptea de sf. Gheorghie.

În Sarai, jud. Constanța, se taie capul șerpelui cu o monedă de argint, și i se pune în gură trei fire de ustusoiu, care incolțesc; le pui la pălărie, și în seara de sf. Gheorghie.

când vin vitele dela pășune, să le sui pe ceva înalt și vei vedea vrăjitorul sau vrăjitoarea.

În Pașcani se alungă piatra (grindina) cu pielea unei broaște prinsă în beciu, jupuită de vie, și aninată într'un capăt de băț de arin.

Prin unele părți din Moldova, cine vrea să ajungă la vreo demnitate, poartă în căciulă cap de pițigoiu.

14.—Se fac copturi (colaci, plăcinte, etc.) în formă de animale, sau care să poarte un nume de animal? Se vând animale făcute din pământ, etc?

Obiceiul de a face colaci în formă de porumbel, de pupază, e răspândit pretutindeni. Hulubii fac bucuria copiilor pe vremea Paștelor. În unele localități din județele Tutova, Tecuciu, Bacău, Suceava, Dorohoiu, Botoșani, Ialomița, se fac colaci și în formă de cloșcă cu pui, cocoș, etc.

În Colilia se fac și în formă de melci.

Animalele făcute din pământ se vând în unele locuri. În București, mai cu seamă, la Moși, se găsesc animale de lut, de toată naivitatea.

Prin jud. Roman și Bacău se vând cărțițe făcute din pământul moșinoaelor lor.

15.—Se crede că morții apar sub forma unor animale?

Credința e generală. Apar sub formă de mătă, capră și șap, se crede în județele Suceava, Tecuciu, R-Sărat și Prahova; în Dobrovăț se crede că apar cu trupul jumătate om și jumătate câne, și se numesc moroi, iar în comuna Banca, jud. Tutova, se crede că apar sub formă de bivoli, și se numesc strigoi.

Prin jud. Suceava se crede că copii morți nebotezați, moroi, se fac căței, mâși, și vin de miaună, sub fereastra mamei.

În Smulți se crede că morții se arată prin casa în care au locuit, sub formă de flutur.

16.—Se crede că vrăjitoarele iau forma unui animal?

Din mai multe localități din Moldova mi s'a răspuns «da», și atâta tot.

În comuna Burdusaci, jud. Tecuciu, se crede că vrăjitoarele iau forma de pasere.

17.—*Despre cari animale se crede că cunosc limba omenească?*

Aproape pretutindeni se crede că măța și cânele înțeleg ce spune omul; iar prin unele localități este convingerea că toate animalele cari trăesc la casa omului, îi înțeleg limba.

18.—*Despre cari animale se crede că iau forma omenească, sau că ar fi ființi omenești fermecate?*

În jud. Suceava se crede că rândunica, ciocârlia și cucul sunt ființi fermecate; aceiaș credință o au oamenii din Urecheni, jud. Neamț, despre momiță.

Despre oameni transformați în animale, prin blăstămul lui Dumnezeu sunt o multime de legende, dar cari nu intră în această rubrică.

19.—*Despre cari animale se crede că aduc copii, și de unde?*

Totdeauna am crezut că povestea cocostârcului care aduce copii, nu există la noi; primesc, însă, răspunsuri din Dobrovăț, jud. Vaslui, din Bogdănești și din alte localități din jud. Suceava, că în adevăr ar fi credința că cocostârcii aduc copii: «din țara unde trăiesc numai copii, unde a fi ea!».

20.—*Se povestește despre lele sau băieți lebede; despre străbuni în formă animală, sau cari aveau urechile, etc. de animal; sau despre femei care au născut animale, în loc de copii?*

Despre femei care au născut animale, sunt multe povești. Despre sf. Cristofor se spune că eră cu cap de câne.

Se povestește că unele femei nasc, în loc de copii, purcei, cari se numesc *crasnic*, adică drac; aceștia chiar cum se nasc, încep a țipă și a fugi prin casă. Babele dau foc la sobă, fac jăratec mult, și iau pe crasnic la goană prin casă, și

el, neavând alt loc de scăpare, sare în sobă, unde se arde (Perieni).

21.--*Sunt ceremonii la naștere, la nuntă, sau la moarte în care figurează un animal? Ce animal se mănâncă la masa dela nuntă?*

În scâldătoarea copilului se pun și pene de paseri, ca să fie copilul ușor ca paserile.

Pretutindeni, la nuntă, se mănâncă paseri: găini, mai ales, precum și carne de vită. În Colilia, găina dela masa de nuntă e vâpsită cu roșu.

22.--*Se pune în vârful caselor și altor așezări, un cap de animal, făcut din lemn sau din alt material? Se întrebă înțeează craniile pentru protecția caselor, a copiilor?*

Cap de cal mort se pune în capul părilor dela gard, pentru protejarea caselor. În unele locuri se face aceasta pentru a feri de deochi (Bosia, jud. Iași); în altele, ca să nu mănânce lupii dobitoacele (Găinești).

În Smulji se pune, pe casă, chipul unui cap de cal sau de cucoș. În Piatra-N., acest cucoș e de tablă.

În Holda, com. Broșteni, jud. Suceava, în vârful caselor, la cei mai chiaburi, se face din lemn sau din finichea, un cucoș și o găină. Cucoșul se așează într'o parte a vârfului casei, și găina de cealaltă parte.

În Perieni, când se ivește molima «holera găinelor», se spânzură, în țărșul porții, o găină moartă, zicând că fuge boala.

23.--*Ce animale se pun ca firme la hanuri sau ca sfârleze pe case?*

Se pun: cucoși (Bosia); cai, cucoși, urși, pisici, pești (Smulji), iepuri, vulpi, urși, oi, cocoși (Slobozia); lupi porumbei, pești, lei (Ialomița, Tecuciu, Constanța, Dolj); paseri (Bogdănești).

Ca sfârleze la case se pun, în Tătărșuși, figuri de cai.

24. *Sunt jocuri de copii sau ceremonii în cari să se imi-
teze animalele, sau căroră să li se dea nume animal?*

În cele mai multe din jocurile copiilor noștri figurează a-
nimalele. *De-a iepurașul, de-a mama gaia cu cloșca și puii,
de-a cucu în grădină, de-a lupul și oile*, etc., sunt jocurile
favorite.

Afară de acestea, sunt jocuri în care copiii își dau diferi-
te nume de animale.

25.—*Se crede că trebuie a îngropă animalele moarte
(pentru cauze superstițioase?)*

La această întrebare nu am primit nici un răspuns.

I N D I C E.

- Ac—I. 1671, 1858, 2254, 2280.
acoperemânt—II.
Adam—III, 539.
aguridă—IV.
ajun—V. 1500.
ajunul Crăciunului—21, 289.
alăptare—78, 385, 597, 893.
alb—3087.
albeață—4479 și următori.
albie—VI, 2315.
albină—VII, 1160, 3393.
albinărel—VIII.
aldămaș—IX.
Alexie—X.
aluat—XI, 2088.
alun—XII, 1674, 3684.
alună—1398.
alunică—3337.
aluniță—XIII.
amăgire—XIV.
amărăciune—XV.
ambisex—1060.
amețală—3823, 4484.
amorțire—XVI.
an bogat—1310
an mare—1597.
an nou—XXI.
an sărac—1310.
Ana (sf.)—XVII.
anafură—2384.
Andrieu (st.)—XVIII, 1268, 1966, urm.
animal—XIX, 57.
animal negru—56, 265, 2187, 2188, 4041, 4143.
animal care vorbește—53, 116, 335, 336, 1599, 4150.
Antehrist—XX.
anus—XXII.
apă—XXIII, 118, 160, 208, 286, 1404 urm., 1731, 2096, 2561 urm., 2862, 3471.
apă curgătoare—1708.
apă descântată—568.
apă moartă—112, 113.
apă neincepută—408, 409, 619, 1501.
apă prefecută în vin—116.
apă trecătoare—2190
aplecate—681, 4485.
arat—4163
arătură—1097.
argea—659.
argint—XXIV.
argint viu—1835.
arhanghei—XXV.
ariciu—XXVI, 3058, 4018.
arie—654.
arin—924.
aripă—XXVII, 2583.
armăsar—3617, 3618.
armată—XXVIII.
armean—XXIX.
armîndeni—XXX
arnici—128.
aruncat (ac)—10.
arvună—129.
asămănare—2249, 2536.
ascuțit—694.
asfințit—606.

- așchie—130. 1242.
 așternut—15.
 ață—XXXIV, 6, 8, 9, 14, 276, 880, 3233.
 augur—XXXV.
 aur—152.
 Avel—1926 urm.
 avere—153.
- Babă—136. 151.
 băiat—3.
 balaur—154, 3674.
 bale—XXXIX.
 baligă—XL, 207, 1262, 1437.
 ban—110, 159, 200, 201, 1484, 1730.
 2409, 2468, 2732.
 bani—60, 456, 724, 728, 933, 934, 956,
 1750, 1917, 1937 urm., 1957, 2346,
 2689, 2843, 2988, 3342, 3413, 4136.
 baniță—176.
 barabule—936.
 barbă—XLIII, 172.
 bărbănoc—2339.
 bardă—179.
 bândan—1886, 1890.
 bărdiță—2835.
 bărnă—180.
 barză—483, 816, 823, 824, 1422.
 bătaie—XLVI
 bătaie—986.
 bătătură—XLVII, 466, 3347, 3850.
 batistă—1230, 2712
 bătrâneță—XLVIII, 2417.
 băț—192.
 băutură—L, 417, 1571, 2368.
 beat—2135.
 belitură—1882, 4486
 belșug—LI, 22, 25, 739, 749, 941 1340,
 1529, 1612, 1627, 2086, 2132, 2577,
 2924, 2998, 3038, 3715, 4487.
 benchiu—1123, 1125
 beșică—250.
 beșină—251, 644, 685, 4488.
 bete—189, 252, 323.
 bețiv—193, 200 urm., 535.
 biserică—LV.
- bivol—3076.
 Blagoviștenie—LVI.
 Blajini—2941.
 blândă—256.
 blăstăm—LVIII, 1723.
 bliid—LIX, 2072, 2362.
 boală—LX, 4, 69, 74, 75, 81, 96, 103,
 158, 176, 341, 389, 436, 524, 568, 604,
 651, 814, 819, 841, 901, 909, 963,
 1028, 1273, 1321 urm., 1377, 1381,
 1387, 1516, 1668, 1695, 1874, 1926,
 1981, 2055, 2106, 2340, 3376, 3412,
 3418, 3493, 3556, 3718, 3945, 3946,
 4477
 bolă lumească—290.
 boală rea—4489.
 boașe—2589.
 bob—LXII, 1829.
 boboc—294, 2134.
 Boboteaza—75, 214, 296, 287, 941, 1659.
 bocet—LXIV, 2343.
 bogăție—LXV.
 boi gemeni—270, 271.
 boji—3299.
 bold—LXVI, 31.
 boia—415.
 bolnav—2382 urm.
 bolovan—3361
 boș—LXVII 388, 392, 396, 1628, 1952,
 2575, 3234, 4169.
 bostan—LXVIII, 362
 boșorog—3251.
 botez—LXIX, 1279, 2260, 2369, 2491.
 bou—LXX, 1809, 1810, 2242, 2325.
 brad—LXXI, 229, 230, 853, 924, 1032,
 2244, 2255.
 brâncă—332, 3254 urm., 3868.
 brândușă—2872, 5257.
 brânză—343, 3484, 3796.
 brâu—LXXIV, 2133.
 broască—LXXV, 93, 415, 1427, 1428,
 2243, 2548, 3258, 4498.
 brotăcel—1423.
 brumă, vezi vremea.
 bubă—LXXVI, 3162, 3498.

- bubă neagră—413.
 bubat—1305, 1306, 3269.
 bube dulci—868
 buboiu—315, 369, 4532
 bucate—416, 417, 778.
 buciom—2029.
 bucluc—417.
 bucurie—LXXIX, 1576, 1577, 2845.
 bufniță—4490.
 buhaiu—LXXX, 3899.
 bujor—422
 bumb—1736
 Bunavestire—22.
 buratec—LXXXII, 1432.
 buric—4140.
 buruiană—LXXXVI, 4477.
 busuioc—441 urm., 1219, 1676, 2854,
 3086.
 butoiu—419.
 butuc—445
 buză—LXXXVII, 2581.
 Căciulă—LXXXVIII, 2070, 3067.
 cadelniță—LXXXIX.
 cafea—XCI.
 cahă—458.
 caier—455, 4051.
 Cain—1926 urm.
 cal—XCIII, 493, 926, 1115, 1417, 1480,
 1622, 2334, 2794, 3082.
 călărie—3563.
 călătorie—XCIV, 816, 1962, 2020 urm.,
 2147, 2334, 2779, 4044.
 cald—569.
 căldare—XCV.
 căldură—507.
 calendar—4236, 4491.
 calicie—1889.
 călugăr—XCVII, 3011.
 călugăriori—2871.
 călușar—1416, 3384.
 cămașă—XCVIII, 131, 290, 1226, 1305,
 1787, 1953, 1972, 2153, 2272, 2283,
 2387.
 cană—XCIX.
 candelă—C.
 căne—CI, 45, 58, 79, 625, 776, 1210 urm.,
 1266, 1452, 1567, 2018, 2321 urm.,
 2493, 2502 urm., 2579, 2966, 2968,
 3014, 3074, 3280, 3287, 3365, 3632,
 3912, 4413, 4510.
 cănepă—CII, 797, 1798, 3258, 3888.
 cântăret—83, 2958.
 cântărire—1110, 1272 urm.
 cântec—104, 399, 595, 1215, 2090, 2144.
 cap—CIV, 58, 2391, 3054, 3316.
 cap de cal—476.
 căpac—626.
 căpăstru—627.
 căpătău—628.
 căpistere—629.
 capiște—415.
 capră—630, 3075, 4495.
 căprioară—631.
 cărăbuș—632, 3018, 3021.
 cărămidă—16.
 cărbune—CXII, 89, 280, 390, 1121, 1122,
 1419, 2840, 3341, 3533.
 cărcăiac—CXIII, 2506.
 cărcel—637.
 cărciumă—638, 1662.
 cărefumar—199.
 carne—CXVI, 2587.
 carpăn—642.
 cărpă—864, 1418.
 cărpeală—643, 2228.
 cărstel—644.
 carte—CXX, 2639, 2740.
 cărtiță—CXXI, 453, 2319.
 căruță—651.
 casă—CXXIII, 238, 239, 808, 2285 urm.,
 2385, 2394.
 căsătorie—91, 1724, 1725.
 căsmicie—247.
 castravete—CXXIV.
 caș—682, 1401.
 caș (la gură)—2068, 4469.
 câștig—457.
 catalige—3159.
 cătănie—3746.

- ceafă - 602, 683, 2223.
 ceaiu - 684.
 ceapă - CXXVIII, 2108, 2640, 2873, 4130.
 ceară - CXXIX.
 ceartă - CXXX, 1368, 2101, 2765, 3420, 3448, 3555, 3795.
 ceas bun - 2701.
 ceas rău - 1873, 2701.
 ceasornic - 698.
 ceață - 699.
 ceau - 700, 2006, 2010 urm.
 cel rău - 3122.
 cenușă - CXXXIV, 1123, 1304, 1989, 2305, 3690, 3881.
 cer - CXXXV, 273.
 cerb - 106, 715.
 cerc - 419, 716.
 cercel - CXXXVIII, 258, 4086.
 cernut - 272.
 chef - CXL.
 cheie - 719.
 chelbe - 3495.
 chelie - 723.
 chibrit - CXLII, 171, 2853, 2969.
 chidie - 4416.
 chiper - 693, 3513.
 chilie - 730.
 cicoare - CXLIV.
 cimbrisor - 3623.
 cinste - 1311, 2141, 4132.
 cioară - CXLV, 788, 1544, 1546, 2917, 3230, 3361.
 ciocan - 741.
 ciocan (hluj) - 705.
 ciocănitore - 742.
 ciocărlan - 4334.
 cioplitură - 743.
 ciorap - CXLIX, 1269.
 ciorom - 125.
 cisme - 732.
 ciubăr - 2273.
 ciudă - CLI.
 ciupercă - 749.
 ciur - CLIII, 381, 382, 409, 2532, 2882, 3252, 3497.
 ciurel - 789 urm.
 clește - 725, 3250.
 clopot - CLV, 70, 245, 590, 595, 1813, 1847, 2351, 2353, 2404, 2658.
 clopoțel sleit - 83.
 cloșcă - CLVI.
 cloșca (constelație) - 804.
 coadă - 805.
 coasă - 3118.
 coate - 2106.
 cociorvă - 806, 1106, 3206.
 cocoloș - 807.
 cocostârc - CLXI, 261, 1372, 1773, 2731.
 cocos, v. ciucoș.
 codiță - 441, 825.
 codobatură - 826.
 cofă - CLXIV, 137, 142 urm., 721, 2475.
 coji (de ouă) - 801.
 cojoc - 2434.
 colac - CXLX, 2370.
 colastră - 833.
 colind - 403, 3939.
 colivă - CXVII.
 cometă - 3364.
 comoară - CLXVIII, 150.
 copac - CLXIX, 1233, v. și pom.
 copcă - 854.
 copil - CLXXI, 136, 1198 urm., 1363 urm., 1960, 2160, 2358, 2518.
 copil din flori - 1270, 1984.
 corb - 908, 4489.
 cornișor - 909.
 coropișniță - 910.
 corp - CLXXV.
 cosciug - 918.
 cosit - 3264.
 coș - CLXXVI.
 cot - 921.
 coteț - 3478.
 color - 922.
 coțofană - 923 v țarcă.
 covată - 38, 1259, 2088, 3479.
 covățică - CI.XXXI.
 Crăciun - CLXXXII, 116, 2160
 craiu nou - CI.XXXIV, v. luna.

- crasnic—938.
 crâstel—929.
 creștere—72, 912 urm., 922, 1587 urm.,
 2058, 2160, 2261, 3287, 3871, 4492.
 crier—940.
 crivăț—941.
 croit—3410.
 cruce—CLXXXVIII.
 cuc—CLXXXIX, 57, 2030, 2327 urm.
 cucoară CXC, 1472.
 cucoș—CXCI, 482, 655, 1236, 2400,
 2855, 3194, 3304, 3605.
 cucuiu—599.
 cucuruz—230.
 cucuveică—CXCII, 2318, 4345.
 cuib—809 urm.
 cuibar—1530
 cuiu 641, 1020.
 culbec—CXCIV.
 culcat 2104.
 cumătru—2410.
 cumnat—2017.
 cumpărare de copii—859, 863.
 cununie—CXCIV, 94, 97, 732, 1921 urm.,
 2925 urm.
 cuptor—CXCVI, 2553.
 curcă—CXCVII, 781.
 curcubeu—CXCVIII, 826, 1673.
 cureă—1165.
 curechiu—574, 1063, 2494.
 curvar—1064, 2903.
 cusătură—14, 2412
 cusut—276, 1446, 2225, 2883, 3320.
 cutremur—CCI, 603, 2992 urm.
 cuțit—CCII, 1486, 1636, 1763, 1834,
 1853, 2369, 2564, 2865, 3304.
 cuțit (boală)—2797.

 Dalac—414.
 daltă—608.
 damblă—CCIII.
 danț—2168.
 dar—CCIV.
 dare (cevă din casă)—18, 21.
 dărnicie—1077.
 deget—CCVI, 2250, 2844.
 deochiu—CCVII, 23, 37, 806, 2648, 2642,
 2703.
 depănare—1129.
 desbinare (în căsnicie)—1552.
 descult—1130, 4046.
 desgropare—1131.
 deșteptăciune—CCXI, 432, 435.
 diavol—16, 1351, 1381, v. drac.
 dihanie—51, 1303.
 dihor—1136, 1523.
 dinte—CCXIII, 12, 15, 653, 1287, 1666,
 2312, 3248.
 Dochia,—1148.
 dohot—1189, 1268.
 doniță 88, 89
 dor—1492.
 dormit—60, 488, 606, 1233, 1235, 1364,
 1885, 2220, 2309, 2263, 2359, 3106,
 3500.
 dovleac 4068.
 dovlete—4524.
 drac—CCXV, 84, 152, 209, 765, 1454,
 1517, 1595, 1716, 1864, 1953, 1996,
 1997, 1999, 2070, 2078, 2112, 2187,
 2212, 2452, 2922, 3042, 3142, 3243,
 3531.
 drăgaica—99, 100.
 dragobete—CCXVI, 3079.
 dragoste—CCXVII, 39, 692, 970 urm.,
 3360.
 drum—1231.
 drum încrucșat—498.
 dubală—1841.
 dugheană—2169.
 duh bun—91, 1163.
 duh necurat—CCXIX, 1294.
 duh rău—90, 550, 2041.
 duminecă—CCXX, 372, 525, 536, 613,
 802, 1025, 1309, 1514, 2099.
 duminica mare—1827.
 Dumitru (sf.)—1340.
 Dumnezeu—2071, 2100, 2212.
 durere de cap—58, 605 urm., 677, 1963,
 2102, 3785.

- dușman—238, 370, 1985
 dușmănie—CCXXI.
 Eclipsă—3362.
 Eva—16.
 evanghelie—604, 616.
 evreu—3196, 3197, v. jidan
 Facere de bine—44.
 Fagure—1257, 4493.
 făină—CCXIII, 489, 928.
 falcă de cal—472.
 falcariță—1262.
 fântână—CCXXX, 86, 98, 367, 1216,
 1477, 1856.
 fapt—1277, 1278.
 Faraon—2939.
 farmec—CCXXVI, 74, 347, 365, 744,
 1515, 1698, 3196, 3608.
 fasole—387, 3213, 4069.
 fașă—322, 389, 1279.
 față—3.
 față—CCXXVIII, 1855.
 femeie—CCXXX, 13, 1505.
 fereastră—CCXXXII, 79, 1473, 2119, 49
 3874.
 fericire—1701.
 fiară sălbatecă—1301, 1332.
 fiare—1300.
 fier—CCXXXI.
 ființă omenească transformată în animal
 —2660.
 Filipi—CCXXXV, 702, 1972, 1989, 4149.
 fin—CCXXXIV.
 flăcău—1307.
 flămând—2007, 2062, 2082, 2863, 2864,
 3008.
 flecar—1308.
 floare—CCXXXVIII, 1525, 2418, 2569.
 floarea soarelui—618, 1425.
 Florii—CCXXXIX, 834.
 fluier—1081, 1318, 3805, 3806.
 fluierat—669, 1378.
 fluture—CCXLI, 3415.
 foame—1330, 2110.
 foamete—CCXI, III, 225, 1528, 1529,
 2099, 2454, 3529.
 foarfece—CCXLIV, 532, 695, 1759.
 foc—CCXLV, 19, 87, 111, 315, 371,
 375, 376, 391, 780, 781, 1081, 1084,
 1538, 1879, 2047, 2157, 2752, 1971,
 2190, 3476, 4001.
 foc nestâns—2448.
 foc viu—1278, 1358, 4189.
 Foca—1379.
 focuri (boală)—388, 2575.
 fotografie—CCXLVI.
 frământat—1391.
 frânghie—2658.
 frântură—1392.
 frate—1398.
 frate de cruce—1393.
 frică—2568, 3073, 3074.
 frig—CCL, 1383, 1696, 3179, v. vremea.
 frigare—1813.
 friguri—CCLI, 121, 366, 3009, 3454.
 fructe—CCLIII, 1440.
 frumuseță—98.
 frunte—2810.
 frupt—1443, 2066.
 frupt alb—3235.
 fudulie—131, 1446.
 fuior—CCLVI, 591, 1284, 3120.
 fulger—CC, VII, 572, 1296, 2155, 2766,
 urm.
 fum—CCLVIII.
 funie—427, 1847, 2555.
 funingine—1050, 1350, 3222.
 furcă—CCLIX, 1811, 2495, 2538, 2662,
 2786.
 furculiță—2865.
 furnică—CCLX, 226, 2967, 3085, 3093,
 furnicar—2838.
 furt—CCLXI, 283, 316, 443, 1071, 1448,
 1494, 1681, 1851, 2071, 2567, 2582,
 2583, 3123, 3166, 3721, 3749, 4191,
 4219, 4234, 4514.
 furtună—985, 1487, 1918, 2388, 4116,
 v. vremea.
 fus—CCLXIII, 1081, 1083, 2662, 3658,
 v. țesul.
 fustă—CCLXIV.

- Gădilire—1225, 2781.
 gaie—1385.
 găină—CCLXX, 233, 1643, 1688, 1833,
 2331, urm., 2388, 2400, 3087, 3245,
 3441, 3584, 4048.
 gălbănare—1560, 3527.
 gălbănuș—1560.
 gălceavă—448.
 gălci—CCLXVII, 2014, 2153.
 gândac—CCLXVIII, 35.
 gândaci de matasă—1127, 1566.
 gânsac—3617.
 gard—1567.
 găscă—CCLXX, 781, 2725, 3087.
 gât—CCLXXI, 197, 210, 211.
 geană—CCLXXII.
 gemeni—1579, 2626, urm., 3817.
 ger—1476. v. vremea.
 ghebos—881, 1585, 2571.
 ghem—CCLXXV, 913, 2819.
 Gheorghe (sf.)—216, 273.
 ghiță—1590.
 ghimpe—CCLXXVII.
 ghindă—225.
 ghizdole—1477.
 gingii—107, 1593.
 ghe—1594.
 gionț—1595.
 goană—1596.
 gospodărie—27.
 grădinărie—1597.
 graiu—1598, 1599.
 grâu—CCLXXXIV, 980, 1062, 1391,
 2692, 2804, 3302.
 grăunțe—383.
 graur—1532, 1616.
 greață—CCLXXXVI.
 greblă—1213.
 grier—CCLXXXVII.
 grindă—2357.
 grindină—CCLXXXVIII, 221, 1315, 1461,
 1603, 1793, urm., 1821, 2207 urm.,
 3209, 3757, 4090.
 groapă—CCLXXXIX, 2429.
 grumaz—1315.
 guler—1756.
 gunoiu—395, 775, 1304, 1805, 1641 urm.,
 2543, 2743, 2884, 3044, 3305.
 gură—CCXCI, 107, 1663, urm. 2077,
 2933, 3292 urm.
 gușă—CCXCII.
 gușter—1675.
 gutuii—255.
 gutunar—CCXIV
 guzan—168.
 Hamă—2227, 2278, 3501, 3502.
 ham—1682.
 Haralambie (sf.)—3099.
 helge—149, 2505.
 holțiu—2160.
 horn—CCXCVII.
 hotar—CCXCVIII.
 hoț—CCXCIX, 120, 2567, 3892, 3893.
 hrană—891.
 hrean—1694, 3978.
 huhurez—3740, 4252.
 huliub—CCCII, 2721.
 iad—6, 3246.
 iapă—1704.
 iarbă—625, 1827 urm. 3208.
 iarbă fierului—120, 1705.
 iarbă mare—3069, 3750.
 iarnă—735, 987, 1706.
 iască—1707.
 ibovnic—344, 1229.
 icoană—CCCVII, 1376, 2350, 2365, 2756.
 ied—1184, 1716.
 iedeș—2332.
 iele—CCXCIX, 86.
 iepure—141, 146, 499, 1620, 2527, 3309,
 3311.
 Ignat—3621 urm.
 Ilie (sf.)—41, 152, 1214, 1369, 1877, 2134,
 2207, 2210.
 incendiator—1361.
 inel—CCCX, 257, 258, 266, 1906, 2349,
 2360, 2452, 3770, 4086.
 inimă—977.

- insecte—1726.
 iscoadă—1727
 ițe—1728, 2281
 izbândă—1070.
 izbitură—87, 4507.
 izmene—8988.
- Îmbătrânire**—15, 77, 1729
îmbrăcăminte—CCCXV.
împrumut—CCCXVI, 5, 9, 52, 60, 751, 762, 1989.
împușcat—2952.
împușcată—1762.
încălecăre—4494
încălțat—1980.
încruciașat—66, 2882.
îndărăpt—65, 66, 111.
înfășat—1293.
înger—CCCXVIII, 1069, 1164, 1183, 2073, 4495, urm.
îngreunată—523, 2265, 2407, 2416, v. însârcinată.
înnibunire—2091.
înnec—99, 100, 1766, 3198, 4498.
înnecat—4499.
înrudire—1738.
însârcinată—123, 390, 427 urm., 450, 542, 1027, 1307, 2103, 2390, 2509 urm., 2523, 3052 v. îngreunată.
însurătoare—CCCXX
întîmpinare—1782.
întoarcere din drum—494, 495.
întorsură—192.
întărcare—CCCXXII, 515, 1135, 3599, 4094, 4114.
învălitoare—15.
învățătură—1788.
înviere—1689, 2158.
- Jâr** 3019.
Jidan, Jidov—CCCXV, 141, 142, 148, 205, 944.
jiganie—627.
judogie 4500.
joc—589, 3735, 4224 urm.
- joi**—CCCXXVI, 334, 773, 1025, 1374, 1603, 1630, 1740, 3203, 3568, 3889, 4149.
joi mare—70, 308, 410.
judecată—CCCXXVII.
jug—CCCXXVIII, 2264, 2401, 2804.
juncă—1835.
junghiu—CCCXXIX.
jurământ CCCXXX, 2535.
juvină—32 urm., 667, 2170.
- Lac necurat**—82.
lacadă—120, 1606, 1670.
lăcomie—5105.
lacrimă—1820, 2430, 2432.
lăcustă—CCCXXXII, 1258.
lăicer—2496
lampă—1824.
lână—CCCXXXIV.
lanț 1290.
lapte—CCCXXXV, 3595.
lapte acru—282.
lăstun—3217.
lături—3250.
lăutoare—440, 1307, 1238, 1245, 1772, 1953, 2269, 2886, 2957 urm., 3043, 3060 urm.
leac—281.
leagăn—914, 1192, 1850.
legume—1851.
lehuză—CCCXXXIX, 806, 1106, 1294, 2479.
lemn—656.
lemn cânesc—578.
lemnul Domnului—656.
lene—1863, 2213.
leșie—624, 2886.
leturghie—CCCXLI
liliac—CCCXLIII, 2525, 2726, 3717, 4014.
liliac (arbust)—1866.
lîmbă—CCCXLIV, 1241, 2572, 2578, 2657
lîmbar—CCCXLV, 1338.
lîmbrici—1881.

- lin 1882.
 lîndină - 1953.
 lingoare 253.
 lingură - CCCXLIX, 402, 1081, 1083, 1113, 1114, 1185, 1880, 1113, 2059, 2690.
 lînți - CCCL, 3252, 3253.
 lipitoare - 199, 1146.
 lipsă - 1527.
 logodnă - CCCLI, 247.
 lopată - 1213, 3206.
 luceafăr - CCCI.II.
 lucin - 1971.
 lumânare - 268, 1040, 1120, 1198, 1199, 1386 urm., 1911, 2158, 2236, 2258, 2352, 2374 urm., 3282.
 lumea cealaltă - 1290, 1302, 1352, 1359, 1477, 1478, 1494, 1732, 1825, 1826, 1845, 1915, 1921, 2060, 2222, 2407, 2409, 2480, 2481, 2596, 2828, 2995, 3231 urm., 3037, 3317.
 luminăruță - 2031.
 lună - CCCLV, 168, 768, 774, 847, 1624, 1648, 1926, 2149, 2835, 3215, 3351, 3365, 3397, 4066, 4464.
 lunatec - CCCLVI, 2786.
 luni - CCCLVII, 68, 160, 162, 392, 449, 770, 1307, 1382, 1643, 1739, 1784, 1530, 1760, 1939, 2066, 2081, 2295, 2684 urm., 2869, 2886, 2915, 3062, 3100, 3450, 3452, 3885.
 lup - CCCLVIII, 22, 143, 476, 639, 702, 1048, 1240, 1804, 1805, 1853, 1421, 1646, 2016, 2131, 2205, 2822, 3165, 3260, 3553, 4019, 4180 urm., 4502 urm.
 lut - 1881, 1992.
 Mac - 1993, 2206, 4084 urm.
 Machedon - 1995
 măcinat - 1618.
 Măcinici - 507, 1640, 4501.
 măgar - 1996.
 Maica Domnului - 179, 1187, 1849, 1997, 2204, 2982, 2983, 3035, 3042, 3043, 3350, 3731, 3758, 3855, 3859, 4074.
 maiu - 1752.
 mălaiu - 1252, 2752, 2962.
 mălin - 458.
 mălură - 1999.
 mămăligă - 241, 242, 382, 485, 577, 1881, 1999, 2065, 2086, 2205, 2948.
 mană - CCCLXVI, 20, 221, 228, 229, 230, 4502, v. vacă.
 mână - CCCLXVII, 14, 107, 195, 1391, 2251, 2274, 2856, 2425, 2428, 2471, 3334, 3426, 3457, 3458, 3907, 4378.
 mânăstire - 2056.
 mîncare - CCCLXIX, 1297, 1669, 2549, 2591 urm., 2670, 2734 urm., 2779, 2829, 3012, 3094, 3432.
 mîncă - 2128.
 mînie - CCCLXXI, 303.
 mîntuș - 2889.
 mînz - CCCLXXII, 187, 477, 478, 479, 1113, 1114, 1433, 4503 urm.
 măr - CCCLXXXIV, 289, 492, 1629, 2134, 2576.
 mărgel - CCCLXXIV, 1224, 1814, 3181, 4086, 4287, 4211.
 Mărina - 3113, 4506.
 mărire - CCCLXXV.
 mărîtat - 1652 urm., 1661, 2138, 3890, 4117, 4476.
 marți - CCCLXXVI, 102, 103, 301, 334, 486, 521, 772, 1374, 1603, 1742, 1757, 1843, 894, 2272, 2515, 2820, 3568, 3834, 3885, 4516.
 mărtisor - CCCLXXVII, 1282.
 Marțole - 2148.
 masă - 2156, 2964.
 măsele - CCCLXXIX, 1380.
 măsurătoare - 2988.
 mătrăgună - 2342, 4223.
 mătreață - 705, 1238, 3091.
 mătreață de cal - 2159.
 mătură - CCCLXXX, 318, 575, 624, 913, 1771, 1853, 2282, 2771, 3659, 3670, 3878 urm.
 măturat - 1968, 2292, 2868, 3136.

- măță—CCCLXXXI, 45, 58, 539, 624,
 776, 1210 urm., 2310, 2329, 2493,
 2727, 2858, 2895, 3014, 3424, 3608,
 3797, 4004, 4229, 4248.
- mățișoare—1315.
- mazere—293, 2204, 2437.
- melc—2570.
- melesteu—CCCLXXXIII.
- meliță—2954.
- mers—1288, 2212, 2275, 2308.
- micșunele—3401.
- miel—CCCLXXXVI, 478, 4508.
- miercuri—643, 675, 676, 1770, 1894,
 2221, 2869, 3140, 3303, 3429, 3886,
 4045.
- miere—22, 25.
- mijloc—733.
- minciună—CCCLXXXVIII, 1508.
- minciunos—602, 3039.
- mintă—2769, 3916
- minte—CCCLXXXIX, 13, 525, 2084.
- mințire—2057.
- mire—2231, 2253.
- mireasă—CCCXCI, 1683 urm., 1978,
 2257, 2839.
- miriște—2234.
- mirtă—2341.
- mititel (contrar lui urieș)—840.
- moalele capului—598.
- moară—285, 288, 1245, 1681, 1999,
 2235, 2256.
- moarte—CCCXCIV, 7, 54, 337, 346
 urm., 454, 521, 522, 537, 545, 546,
 549, 558, 563, 601, 662, 663, 674,
 738, 755, 862, 899, 902 urm., 925,
 964, 966, 975, 1007, 1014 urm., 1028,
 1062, 1079, 1298, 1390, 1393, 1504,
 1553, 1554, 1555, 1574, 1599, 1639,
 1640, 1709, 1711, 1724, 1725, 1728,
 1756, 1758, 1780, 1802, 1817, 1844,
 1857, 1858, 1668, 1871, 1907, 192,
 1945 urm., 1978, 2185, 2218, 2790,
 2803, 2956, 2972, 3014, 3016, 3115,
 3185, 3199, 3244, 3326 urm., 3343,
 3349, 3354, 3409, 3421, 3455, 3576
- urm., 3680, 3849, 4044, 4048, 4071,
 4131, 4492, 4543.
- moașă—327 urm., 2478.
- moleșniță—213.
- molie—1841, 2481.
- mormânt—94, 111.
- moroiu—CCCXCVI
- mort—14, 44, 80, 94, 110 urm., 206,
 575, 1299, 1329, 1662, 1689, 2050,
 urm., 2078, 2574, 2713 urm., 2837,
 2892, 3355, 3498, 3873, 3907.
- moși—2484.
- mucenici—CCCXCVIII.
- nuci—284.
- muma pădurii—CCCXCIX, 439, 3191
- murătură—CCCC, 2750.
- musafir—CCCCI, 727, 1095.
- muscă—CCCCII, 225, 1426, 1504.
- mușcă (la buză)—151.
- mușată—2750, 3566.
- mușcătură—CCCCIII, 571 urm., 2667,
 458.
- mușinoiu—341.
- musteriu—CCCCIV, 1662, 2169
- mutătoare—2003.
- muțenie—CCCCV, 1721.
- Natură—1867, 3310, 3717.
- năjit—107, 4511 urm.
- nalbă—220.
- nălucă—2512.
- năpărcă—2513.
- năpaste—CCCCVIII, 1843, 2005, 2011,
 2152.
- năpatcă—4514.
- nărav—2516.
- nas—CCCCX, 2833.
- năstrăvan—490, 2522
- naștere—CCCCXII, 240, 427, 430, 538,
 731, 825, 855 urm., 907, 993, 995,
 1018, 1082, 1226, 1272, 1358, 1508,
 1519, 1894, 2103, 2180, 2789, 2811,
 2953, 3018, 3443.
- nătâng—872, 878.
- navalnic—122.
- nebunie—1869, 4073.

- necinste—3210.
 necredință în căsnicie—556, 557.
 necuratul—886, 1487 v. drac.
 nedreptate 2646.
 negel—(CCCXIV. 2 23.
 negoț—CCCXV. 2762.
 negru (animal)—988, 3304.
 negustorie—508, 2507, 2508.
 nemâncate (pe) 57.
 nenulostive 103. v. iele.
 nenorocire—56, 736, 1710, 1730, 2659.
 neputință—CCCCXVI.
 nespalat—2092, 2093, 3289.
 nevastă—1888.
 nevăstuică—CCCCXVIII. 2501.
 ninsoare—213, 2670. v. vremea.
 noapte—CCCCXX. 86, 88, 80, 2167,
 2414, 2422, 2795, urm., 3437, 3487,
 3488.
 nod—2412.
 noiță—2355, 2744. urm., 4515.
 nor—4515.
 noroc—CCCCXXI. 31, 40, 43, 129, 172,
 423, 445, 512, 518, 640, 661, 725, 926,
 1311, 1473, 1659, 2092, 2095, 2217,
 2802, 2940, 2955, 3081, 3037, 3340,
 3341, 3591, 3896, 3948, 4143, 4167,
 4168.
 nuc—CCCCXXII. 2247.
 nucă—CCCCXXIII. 3747, 3749.
 nuiă—4515.
 nume—278, 862, 879, 901.
 nuntă—CCCCXXIX. 169, 640, 830, 1017,
 1284, 1507, 1508, 2096, 2255, 2264,
 2653, 2826, 3114.
 oaie—CCCCXXV. 807, 1160, 1161, 1289,
 1306, 2150, 2470, 3340, 3520.
 oală—CCCCXXVI. 751, 931, 1247, 1839,
 1939, 2963, 3481, 3915.
 oală cu unt—449.
 oaspete—CCCCXVII. 298, 551, 552, 923,
 1009, 1010, 1360, 1470, 2089, 2179,
 2180, 2975, 2976, 3485, 3799, 3978,
 4184.
 oboroc—782, 783.
 obraz—1248, 1481, 2157, 2869, 2870,
 3118.
 ochi—CCCCXXX. 167, 688, 1087, 1088,
 1090, 1320, 1497, 2385, 2454, 2677,
 2787, 2845, 2846, 3334.
 oftigă 630, 1702, 1703, 2177, 2893, 2894,
 3859, 3903.
 oglindă—CCCCXXXIII. 373, 1137, 1138,
 1217, 1990, 2095, 2364, 2736, 3289.
 ologeală—132.
 om—2905.
 om bătrân—27.
 om tânăr—26.
 oman—4526.
 omăt—215, 2906. v. vremea.
 omor—2159, 2477, 2917.
 opincă—1173.
 orbalț—2908.
 orbete—3818.
 orbire—3507.
 orz—3877.
 os—1250.
 osânză—2908.
 Osie (sf.)—1971.
 ospăț—2369, 2380.
 otova—2026.
 otrava—1472, 3688.
 oțet—2910.
 ou—CCCCXL. 46, 375, 386, 401, 492,
 781, 785, 792, 991, 992, 1115, 1153,
 1190, 1191, 1429, 1439, 1483, 1496,
 1517, 1518, 1561, 1583, 1632, 1672,
 1785, 1786, 1816, 1958, 2046, 2224,
 2367, 2499, 2840, 2681 urm., 2776,
 2806, 2873, 3104, 3110, 3413, 3438,
 3482, 4009, 4090, 4139, 4540.
 păcat—CCXXLI. 9, 108, 119, 216, 368,
 462, 539, 594, 600, 690, 681, 811, 1354,
 1355, 1627, 1643, 1655, 1694, 1708,
 1792, 1804, 1862, 1877, 1951, 2000,
 2001, 2056, 2420, 2439, 2455, 2953,
 2977 urm., 3005, 3119, 3121, 3180,
 3706, 3775, 3818, 4043.
 păducel—3157, 3158.
 păduche—CCCCXLIII. 1430, 1963, 2254,
 2256, 3166, 4136.

- pagubă CCCXI.IV, 654, 750, 952, 954, 1362, 4160, 1551, 1658, 1974, 2043, 2056, 2132, 2162, 2165, 2218, 2924, 2954, 2998, 3098, 3321, 3451, 3911, 4104, 4148.
- pahar - 2380.
- paingân - CCCXXV, 225, 2859, urm., 4538.
- pălărie - 3067, 4516.
- palma - CCCXLI, 16, 159, 181, 297, 2070, 2843, 3687.
- pământ - CCCXVII, 119, 539.
- pană - 371, 888, 1676, 2433, 3013.
- pândă - 1727.
- pâne - CCCXVII, 214, 357, 1145, 1249, 1376, 2370, 2741, 2772, 2948, 3325, 4137.
- pâne (recolta) - 1325.
- pantece - 3011, 3348.
- pânză - CCCCI, 484, 526.
- papuc - 553, 571, 2849.
- păpușă - 23, 1267, 2788.
- păpușoi - CCCCLI, 632, 2019.
- par - 3036.
- păr (arbor) - 172, 1384, 2582, 2698.
- 2713, urm., 3431, 3549.
- păr (de porc) - 458.
- păr (de cap) - CCCCI.III, 1778, 2268, 2479, 2751, 2848.
- părăsitură - 4517.
- păresini - 46.
- parte - 3076.
- pască - CCCCI.V, 232, 2027, urm., 2367.
- pascăraș - 188, 607.
- pasăre - CCCCLVI, 235, 236, 660, 2123, 2127, 3024, 3137, 3415.
- Paști - CCCCLVII, 98, 164, 244, 488, 497, 2048, 2122, 2166.
- Paștele vitelor - 2028.
- pat - 272, 2282, 3498.
- pelin - CCCCI.VIII, 609, 3299, 3381, 3382.
- pelincă - 1668, 1746, 2810.
- pepene - 813, 1085, 1478, 2494, 3745.
- perjă - 4111.
- pernă - CCCCI.IX, 13, 2304, 2418, 2438, 2435.
- pește - CCCCLXI, 36, 105, 214, 1411, 1448, 2180, 2181, 2122, 2123, 2511, 2570, 3981, 4139, 4162.
- peteală - CCCCLXII, 2708.
- Petru (sf) - 1964, 2208.
- pețitor - CCCCLXIII, 1846.
- piatră - 238, 598, 1818.
- picingine - CCCCLXIV, 471, 1238, 2740, 2945, 4518.
- picior - CCCCLXV, 487, 817, 818, 877, 2275, 2276, 451, urm.
- piciorug - 8159.
- picurat (din streșină) - 20.
- piele - 1564.
- pieptene - CCCCLXVII, 35, 377, urm., 1967, 2851.
- pieptănat - 1966, 2270, 2515.
- pierdere - CCCCLXVIII, 4522.
- pierzanie - CCCCLX, 1490, 2059.
- piție - 911.
- piper - CCCCLXIX.
- pirostrii - 2284, 3173.
- pisică - CCCCLXXI, 402, 1452.
- pistol - 3176.
- piștru - CCCCLXXIII.
- pișat - 1159, 1649, 2239, 2306, 2857, 3876.
- pișat (în pat) - 1856 urm.
- piță - 3178.
- pitpalac - 3180, 3567.
- pițgoiu - 3179.
- plâns - CCCCLXXVII, 874, 1040, 1575, 1578, 1914, 2185, 2136, 2138, 2307, 2430, 2517, 2874, 2904, 3475, 3509.
- plante care vorbesc - 3698.
- plesniți - 3164.
- pleșuv - 2206.
- plete - 2572.
- ploaie - CCCCLXXVIII, 29, 33, 350, 356, 474, 488, 1227, 1465, 1471, 1520, 1715, 1943, 2474, 2826, 2952, 4139.
- plop - 853.
- ploscă - 198.

- ploșniță - CCCCLXXIX, 204, 668, 1987, 1989.
 poală - 1891, 2084.
 poamă - 699.
 poame - 3218.
 poartă - 2369.
 poceală - 1718.
 pod - 110, 3219.
 poftă - 2094, 2538.
 pom - CCCCLXXXII, 834, 927, 1642, 1647, 3370, 3394.
 pomană - CCCCLXXXIII 101, 117, 236, 310, 342, 1599, urm., 2910, 2301, 2426, 3355.
 popă - CCCCLXXXIV, 139, 140 urm., 622, 795, urm., 1410, 1526, 1571, 1877, 2409.
 porc - CCCCLXXXV, 520, 1047, 1176, 1808, 1801 urm., 2549, 2585, 2720, 2231.
 porumb - 220.
 porumbel - 1221, 3272.
 post - 2273.
 potcoavă - 794, 1277, 2777.
 potir - 617.
 poveste - 1751.
 prag - 163, 450, 459, 1660, 2092, 2514, 2580, 3274.
 prăpastie - 2393.
 praznic - 1130, 1647.
 prepeliță - 3026.
 preut - 262, 499, 591, 2352, 2365, 4135.
 preuteasă - 3275.
 pricaz - 157, 3276, 3277, 3451.
 pricolici - CCCXCII, 3868.
 prietin - 3147, 3280.
 primăvară - 57, 3251.
 primejdie - 466, 1313.
 pripas - 2219.
 prispă - 185, 1660.
 privityitoare - 3223, 3530.
 Probajeni - CCCXCIV.
 Procopiu - 1456.
 promoroacă - 217.
 prost - 2578.
 prosteală - 13.
 prostie - 311.
 prun - 1140.
 prună - 410, 1898, 1634.
 prunc - 3287.
 puchini - 3289.
 puică - 1153.
 puiu - 125, 478, 756 urm., 2729, 3290.
 pulpă - 2337.
 pumn - 81.
 pupat - 63.
 pupăză - CCCXCIX, 57.
 purcel - 342.
 purece - D, 928, 1866, 1953, 2215, 3078, 3109, 3247, 3402, 3122, 370.
 pustietate - 3356.
 pustiu - 544.
 pușcă - DI, 2755, 3500.
 pușchea - DII, 1873, 3626, 4523.
 putere - 1667, 2079, 3003, 3041, 3681, 4197.
 puțină - 3316.
 putregaiu - 2828.
 puț - 3317.
 Rac - 158, 3367.
 răchită - DV, 3553.
 racliu - DVI 198, 198 urm., 1181, 1397, 2101.
 răgușeală - 1988.
 răie - 1953, 3324.
 raiu - DCIII, 3246.
 rândunică - DIX, 212, 261, 488, 1372, 1418, 1419, 1420, 2530, 2792 urm., 4013, 4016, 4483.
 rânză - DX.
 rapân - 237, 1953.
 ras - 3349.
 răs - 3350.
 răsădire - DXIII.
 răsărit - 1655.
 răsmeriță - 1933.
 răspintie - 1413, 1414, 1489, 1623, 1670, 3352.
 rast - 4525.

- rășchitor—2661.
 rășnire—2435.
 rătăcire—3458.
 rață—DXVI.
 răutăcios—559, 3040.
 războiu—DXVII, 1933, 3493, 3581, 4066.
 reumatism—122.
 ridiche—DXIX
 roade DXX.
 roată—1621, 3254.
 rod—2940.
 rofii—DXXI, 1860.
 rogojină—3238.
 rohmani—1941, 2042.
 roiu—126.
 roșeață—1887.
 roșu—543
 rouă—DXXII, 216, 1438.
 rudă—DXXIII.
 rufe—62, 2481.
 rug 3379.
 rumegătură—376.
 rus—1822, 1823.
 Rusali DXXV, 595, 609, 3108 urm.
 rușine—DXXVI, 3033.
- Sac—427, 1515.
 săcară—218.
 sădire—1239.
 saftă—172
 sălbăticiune—3389.
 salcâm—3390.
 salcie—DXXIX, 3059, 3938
 sămănat—DXXX, 231, 292 urm., 593,
 675, 703, 937, 1605, 1606 urm.
 sămințuri—3369
 sămbătă—DXXXI, 76, 101 urm., 334
 486, 520 urm., 1514, 1743 urm.,
 1758, 1760, 2093, 2240, 2272, 2783,
 2314, 3203, 3204, 3508, 3592, 3889,
 4424, 4125, 4516.
 sănătate—DXXXII, 67, 70, 75, 96, 368,
 519, 604, 742, 821, 988, 1322 urm.,
 1743 urm., 1759, 2642, 2689, 3386,
 3376.
- sânge—2347, 2519, 3282 urm., 3419,
 4526.
 sânger—3417.
 sănziană—2685.
 săpun—DXXXV, 1128
 săptămâna mare—3418.
 săracie—DXXXVI, 2, 299, 311, 547,
 704, 854, 997, 1291, 1568, 1466,
 1699, 2012, 2035, 2072 urm., 2101,
 2913, 2922, 2990, 3080, 3783, 3088.
 sărat—2075.
 sărbătoare—524, 803, 1585, 3442.
 sare—DXXXVIII, 169, 693, 775, 1376,
 1482 urm., 2965, 2971, 3276, 3294,
 3515, 3911, 4164.
 sărindar—3459.
 sărutare—446.
 săburătoare—3460.
 scăldat, scăldare—72, 96, 99, 106, 682,
 1404, 2237, 4498.
 scăldătoare—DXLI, 77, 108, 269, 405,
 924, 1020, 2293, 2528, 3414,
 4083.
 scănteie—1360, 2389, 3485.
 scârbă—554, 3132, 4135.
 schimbare de sex—1061.
 scobire între dinți—12.
 scoică—4482.
 serâncioab—2978.
 scroafă—2540, 2545.
 scrobeală—1125.
 scuipat—161, 2879, 4455, 4488.
 scutec—DXLII
 seara—85, 87, 89, 1656 urm.
 sec (zi de)—701, 788, 1737, 1783.
 secerat—1612, 1614.
 secere—2452.
 secetă—DXLIV, 425, 1062, 1943, 3205,
 3212, v. vremea.
 semincer—3029, 3080, 3227.
 semmțuri—2757
 semn bun—555, 681, 684, 827, 961,
 962, 1328, 1559, 1977, 2002, 2875,
 3332, 4104.
 semn rău—55, 180, 346, 354, 560,

- 664, 827, 828, 960, 1008, 1550, 1682,
1712, 1824, 2186, 2334, 2338, 2348,
3171, 3331, 3994.
- semne pe trup—128.
- sfadă—1, 5, 33, 726, 1013, 1255, 1347,
urm., 3171, 3172, 3511, 3515.
- sgârcit—177, 2034.
- sicru—2388, 2494.
- Simion (sf.)—218.
- sineală—283.
- singuratec—822.
- sită—DXLVI, 789 urm., 1260, 1536,
1892, 2882.
- sitișcă—1837.
- smântână—3499.
- smeoaică—1286.
- soacră—1683, 2257.
- soare—DXLVIII, 374, 399, 864, 1222,
1651 urm., 1669, 1692, 1899, 2068,
2102, 2821 urm., 2836, 2884, 3190,
3471, 3522, 3526, 3826, 4083, 4270,
urm., 4407, 4445, 4495.
- soc—1380, 3512.
- solniță—3513.
- solomâzdră—3514.
- somn—DLII, 889, 1295, 2220, 2454.
- sorb—3543.
- soț (număr cu)—DLIV, 2370.
- spaimă—DI.V, 153.
- spălat—107, 260, 536, 2514, 3430, 3554.
- spălătoare 603.
- spân—3557.
- spânzurat—DI.X, 2476, 2655.
- spăriete—4527.
- spârnel—2259.
- spată—v. țesut.
- spate 3555.
- spelcă—3056, 4528.
- spui—477, 2890, 3430, 3560.
- spinare—3556.
- spiriduș—DLXIX, 1153 urm.
- splină—DLXIII, 805.
- spor—DLXIV, 47, 1366.
- sporîș—3002.
- springeană—DI.XV,
- stafide—1045.
- stafie—3575.
- stancă—734, 2857.
- stânga—2083.
- stângaci—3908, 389.
- stârlici—2279.
- staroste—2778.
- stărpire—105.
- stea—DLXVII, 1333, 1930, 2770, 3362,
3363.
- strachină—DLXVIII, 931, 1185, 1189,
4529.
- străin—924.
- straiu—2850.
- strămutare—3414.
- strâns—582.
- strănut—DI.XIX, 722, 2271.
- strat—2396.
- strecurătoare—3595.
- streșină—3596.
- strigoaică—2994.
- strigon—DLXII, 49 urm., 1087.
- strună—1223.
- studenită—3623.
- stup—23, 95, 3624.
- stupit—DLXXV, 1842.
- sudalmă—DLXXVI.
- suflet—DLXXVII, 6, 1319, 1343, 1714,
2431, 4106.
- sugel—DLXXVIII.
- sughiț—DLXXIX.
- suman—3666.
- supărare—45, 95, 418, 1577, 2217, 2845,
2877, 3667.
- surcă—3049, 3668.
- Șchiop—147.
- șele—DLXXXIV, 1022, 1317.
- șerpe—DLXXXV, 36, 1191, 1412, 1431,
1732, 2344, 2485, 2784, 2758, 3069,
3725, 3793, 3980, 4018, 4139, 4509,
4517.
- șezut (anus)—63, 2309.
- șoarece—DLXXXVI, 246, 1145, 1379,
1485, 1807, 1776, 4523.
- șoimane—4530.

- șoimăriță — 88.
 șopărlă — DLXXVII.
 știucă — 947.
 suier — 3434, 3731.
- Tabac — 1397.
 tacâm — 3732.
 tăciune — 2354.
 tăciune (mălură) — 1600, 1605 urm.,
 3028, 3403.
 tăietor — 1370.
 tălhar — 319, 1111, 1689, 1800, 2991,
 3011.
 talpă — DXCI.
 tămâie — DXCII, 32, 1487, 2361.
 tămâioară — 967.
 tărățe — 2025, 3086.
 târg — 3743.
 taur — 3744.
 tăvălitură (de cal) — 186, 187.
 teiu — DXCV, 924.
 testicule — DXDVI.
 tichie — 1087.
 tigvă — 3804, 4484.
 tinerțe — 2417.
 tisă — 1503.
 tiugă — 3063.
 toacă — 3492.
 toaca în cer — 989.
 Toader (sf.) DXCVII, 3068 urm.,
 8826.
 toait — 1275.
 toamnă — 3161, 3753.
 toiag — 3754.
 topor — DC, 1637, 1638, 2537, 2588,
 2554.
 tors — 1826, 1893, 1932, 3557, 4051,
 v. țesut.
 tort DCI, 3118, 3388.
 trau — DCII, 1256, 1260.
 trandafir — 2525.
 trântitură — 465, 468, 477, 911.
 trăsnet — DCIII, 642, 1387, 3207.
 trăsură — 4138.
 trepădare — 38.
 trestie — 2268.
 tricolici — 3776.
 Trif — 1973.
 Trifan (sf.) — 221.
 trifoiu — 2753.
 trimis — 4531.
 troscot — 1436.
 trufandale — 2120, 2126.
 tulpan — 4048.
 tunet — DCV, 41, 605, 1208, 1992,
 turbă — 79, 575, 576, 1297, 2019, 3793.
 turnare îndărăpt — 65, 66.
 turtă — 3755.
 turturică — 3796.
 tusă — 3797.
- Țăpoiu — 1213.
 țară — DCX, 25, 203, 2856.
 țâst — 3831, 4532 urm.
 țată — DCXI, 1464, 3747, 5482.
 țesut — DCXIII, 1779, 1801.
 țigan — DCXIV, 141, 142, 752, 1089,
 2917, 3198, 3230.
 țigancă — 3816.
 țigară — 170, 171, 887.
 țințar — 3862.
 țipar — 3864.
 țuică — 2965.
- Ud (urină) — DCXVII, 3905.
 uger — 8105.
 uitare — 1734, 2063, 2065, 2124, 2125,
 2124, 2129, 2230, 3871, 3885.
 ulcică — 404, 3871.
 ulcior (la ochi) — DCXXI, 412.
 ulu — DCXXII, 701, 788, 1522, 1547,
 1569, 1643, 2013, 3091.
 umblet — 895 urm.
 umbră DCXXIII, 1359, 1375.
 umflătură — 472.
 unghie — DCXXIV, 1414 urm., 1690,
 2151, 4539.
 unt — DCXXV, 1117, 1216, 4003.
 untdelemn — DCXXVI,
 unt de ou 4481.

- untură de porc 1286.
 ură - DCXXVII. 511.
 ureche - DCXXVIII. 621, 718, 1177, 1251, 3934 urm., 4329.
 urieș 840.
 urit - 1657, 1842, 2469, 3887.
 urmă rea - 3942
 urmași - 431.
 urs - DCXXX, 1421, 2241, 3073, 3671, 4430.
 ursită DCXXXI.
 ursitoare - DCXXXII.
 urzică - 3970, 4411.
 usturoiu - DCXXXIV, 28, 49 urm., 218, 1119, 1268, 2109, 2526, 3070, 3255, 3371, 3610, 3819, 3820, 3980, 4027.
 ușă - DCXXXV, 2696, 2852.
 Vacă - DCXXXVI, 355, 833, 1100, 1480, 1656, 1828 urm., 2397, 2719, 3034, 3345, 3379, 3386, 4540.
 vaca Domnului - DXXXVII. 218.
 vădană - 1228.
 văduv - 1024, 1781.
 văduvie - DCCCVIII, 2076, 2223, 3449.
 vamă - 2409, 4053.
 vânat - 2103, 2754.
 vânt - DCXL, 273, 473, 793, 1542, 2873, 3682, 3712, 3865, 3972, 4139, vezi vremea
 vânt în nas - 78.
 vânzare - 129, 173, 1462, 2067, 4058, 4541.
 vârcoiac - DCXLIV, 1933, 2149.
 vărsat - DCXLV.
 varză - 1244, 3306, 4542.
 vas - 68, 69, 80, 84, 501, 501, 4543.
 Vasile (sf.) - 213.
 vătămătură - 583.
 vatră - DCXLVIII, 1506, 1522, 1523, 2076.
 vârtej - DCXLV, 1196, 1197.
 vedere - DCLI, 729
 venn - 208, 3803.
 veselie - 4102
 veste 626, 754, 1006, 1576, 1660, 2973, 2974, 3096, 313, 3298 urm., 4138.
 veveriță - 4082
 vidră - 4088.
 vie - DCLIII, 221, 400, 1635.
 vieață - DCLIV, 839 urm., 958, 984.
 vieață lungă - 321, 331, 506, 640, 829, 1475, 1739, 1812, 2825.
 vieață scurtă - 72, 225, 686, 687, 1628, 1643, 2087, 2108, 3351, 4101
 vigaj - 2313.
 vin - DCLVI, 169, 198, 198, 1062, 1754.
 vindere de copil - 2413.
 vineri - DCLVII, 157, 440, 444, 643, 660, 668, 675, 676, 1522, 1563, 1644, 1826, 1830, 1894, 2269, 2687, 2699, 2869, 2883, 2886, 2971, 3130, 3140, 3277, 3824, 3885, 3886.
 vineria Paștelor - 590.
 vineria seacă - 67, 227.
 vis - DCLVIII, 26, 95, 96, 135, 174, 175, 178, 275, 473, 484, 570, 674, 689, 815, 1129, 1286, 1371, 1388, 1611, 1753, 1778, 2139, 2141, 2392 urm., 2539, 2765, 2904, 3132, 3135, 3271, 3313, 3367, 3712, 3948.
 viscol - v. vremea
 vită - DCXIX, 31, 33, 35, 37, 51, 105, 157, 236, 271, 476, 639, 709, 832, 929, 1250, 1300, 1315, 1334, 1367, 1413, 1589, 1707, 1827, 1931, 2100, 2028, 2324, 2773, 3423, 3450 urm., 3586, 4544 urm.
 voinic - 436.
 volvoră - 4549.
 vorbă - DCLXII, 529, 873, 1312, 1502, 3126
 vorbă bună - 3922.
 vorbă rea 1314 urm., 1670, 1875, 2039, 2111, 2870, 2949, 8335, 3336, 3663, 3664, 3922
 vrabie DCLXIII, 1102, 1467, 2685, 3044, 3045.
 vrajă - DCLXV, 442, 988.
 vrajbă - 2192.
 vrăjitoare - 4201, 4236

vreme – DCLXVII, 360, 513, 734, 999, zăpadă – 4189
 urm 1457 urm. 1568, 1697, 1749, zăpis – 16
 1933, 2197 urm., 2498, 2812, 3263 zbenghiu – 1123, 1125
 vremea de apoi – 564, 1521, 3116, 3436, zestre – 2788, 4475.
 3940, 4468. zgaibă – 1809.
 Zabale – DCLXX ziua Crucii – 158, 411, 4477.
 zăhar – 1140 zile (vieată) – 8.
 zânatoc – 4474. zmau – 4478.
 zvârcolac 4440, v. vârcolac

GLOSAR.

Prescurtări :

- subst.*, substantiv
s. m., substantiv masculin
s. f., substantiv feminin.
s. a, substantiv ambigen.
vb., verb
adj., adjectiv.
adv., adverb.
pr., pronume.
num., numeral.

numărul arală no de ordine al credințelor din volum.

- a** prep.; ac dacă găsești, e a sărăcie, 2; calci a rău, 1469; toți ies cu lumânări a mână, 1302 în mână.
ac s. a; *ac cu urechi*, 3 ac de cusut.
acaref s. a.; 1361 – ecaref, clădirile din cuprinsul unei gospodării.
acatist s. a.; 1916 - o rugăciune specială.
aciulare s. f.; *loc de aciulare*, 4255 adăpost, refugiu.
acreală s. f.; 17 – acrime, substanță care înțepă la limbă.
acri vb.; ca să fi se acrească borșul, 302 – să devie acru.
adăpă vb.; dacă crezi că cineva te-a adăpat, 288 și-a dat să bei doctorii speciale. farmece; 3164 = a da o-travă cuiva.
aduce vb.; nu-și aduce aminte. 429 nu-și amintește.
afară adv.; cel ce se duce afară, 4535 – la comoditate.
- află** vb.; acel care află un fir de tri-foiu, 2753 găsește.
afundă vb.; când se afundă steagul în rău, 75 se da alund, se cufundă.
aitic subst.; *aitic de lupi*, 4065 potaie.
aiu subst.; 3619 – usturoiu.
ajun s. a.; 2142 (Explicația în text).
ală s. f.; 154 balaur.
alăptă vb.; 893 – a dà țâță.
albie s. f.; 19 covată, copaie.
albinărel s. m.; 30 o pasere.
albitură s. f.; spală gospodina albiturile, 1227 = rufăria.
aldămaș s. a.; când bei aldămaș, 31 faci cinste cu un păhar de vin, când ai făcut o negustorie: ai vândut o vită.
alege vb.; când ai vreo neînțelegeră cu cineva, plătește 12 leturghii, pomerindu-i numele lui, că se alege la un fel, 1865 se hotărăște.

- Alexi** s. m. Alexi Boji, 32, 34, 36
Sf. Alexie, omul lui Dumnezeu, sâr-
bătoare care cade la 17 Martie. Se
mai zice: *bofiile*.
- alipi** vb. se iea o broască vie și se
alpește de bubă, 414 se așează lân-
gă bubă, se apropie, se lipește.
- aluat** s. a. lăină de grâu pregătită
cu apă, pentru facerea pâinii.
- alungă** vb. ca să se alunge vacile,
3981 să se gonească
- alunele** s. f. 43 mici excrescențe
pe pielea omului de culoare închi-
să, de obicei negre, pe care u-
neori crește și păr.
- aluniță** s. f. XIII -aluneă, alunele
- amar** adj. cine postește lunile și le
lasă, amar de el, 2081 va fi greu
de el.
- amări** vb. „vineria și miercurea să
nu rupi castraveți din acei cari
au ieșit întâiu, că se amărăse”, 676
devin amari.
- amărăciune** s. f. 2893 supărare,
intristare.
- amintrelea** adv. 4509 alintineri.
- amû** adj. 786 acuma.
- amurtă** vb. să nu amurtă mâinile,
2471 să nu asude.
- amuți** vb. nu e bine să amuți cănele,
563; *noaptea să n'amuți cănele*, 563
să nu-l îndemni să sară asupra cui-
vă, chiar asupra unei ființe imagi-
nare; să nu-l asmuți
- an** s. m. *an mare*, 1597 an bisext
- anapoda** adv. toate vor merge a-
nopoda, 2402 fără rânduială.
- anevoie** adv. când vrei să sameni
bob, să nu-l pui pe loc nesăpat, că
ierbe anevoie cu greu, limp inde-
lungat: (fata) *se mărită anevoie* 1054
cu greu, lărziu.
- apă neincepută** 408, 619: in des-
cănțe și alte leacuri, se întrebui-
nțează apă neincepută, pe care o
aduce cineva, dela izvor, dela fân-
lână sau dela râu, fără să vorbească
cu nimeni, și fără să fi gustat din
ea.
- apă sfințită** 109 aiazmă; în Mol-
dova: *aghiasmă*.
- aplecă** vb. să nu bei apă după ce
ai mâncat castraveți, că *ți se aplecă*,
681 capeți dureri prin stomac,
greață
- aprins** adj. „când verși cutia cu
chibrituri pe jos, e semn de-o *sfadă
aprinsă*”, 726 violentă, vie.
- apucă** vb. *când un copil e apucat de
boală grea*, 901 când e cuprins, când
cade bolnav; *se apucă la rămășag*,
1197- se prinde rămășag; *copilul
măe când se apucă și se deoache*, 1117
Expresiunea „se apucă”, este im-
proprie în această propoziție. *a se
apucă* să facă un lucru, însemnează
a începe să-l facă, în mod conștient
cu voință; un copil care capătă
boala deochiului, nu este în ase-
menea condiții, *dacă nu-i dă de
lucru (necuratului), apoi se apucă de
capul celui ce..* 1154 caufă să-i facă
rău.
- arândul**; „mai multe nopți de arân-
dul”, 689 mai multe nopți conse-
cutive.
- arătare** s. f. când ouă găina ou cu
vine într'insul, este o *arătare*, 1496
monstruoasă.
- arde** vb. când îți ard obraji, 2870 -
se rumenesc
- argea** s. f. *la ridicarea argelii unei
case*, 659 a acoperemântului.
- aricioaică** s. f. 120 - femela ari-
ciului.
- arie** s. f. *nu e bine să se puie casa
pe locul unde a fost arie*, 654 -locul
pe care nu au mai fost șirele de
cereale care s'au treerat.

- aripi** vb. *copilul se aripește*. 123 = căpătă un fel de boală, din pricina căreia nu mai are aslămpăr; dă mereu din mâni și din picioare.
- armindenii** s. m. 127 - la 1 Maiu se prăznuiește Sf. Irimia; atunci se serbează *armindenul* numit și *armindin*. *arminden*, *armendin*, ba chiar și *bănin* și *pînin*. În Banat și Transilvania, este obiceiul de a se pune în ajunul acestei zile, înaintea fiecărei case, câte o ramură verde de stejar, sau altă esență și această ramură se numește *arminden*.
- arniciu** subst 128 - fire de bumbac.
- arvună** s. f. 129; în Moldova: *arvondă*
- ascuți** vb. când mâța își *ascute urechile* 4399 le întinde ca să audă mai bine.
- astruca** vb după ce s'a *astrucat în mormânt* mortul. 2471 s'a *vărit în mormânt*
- astupă** vb. unde-i copil mic în o casă, trebuie noaptea *astupate ferestrele*, 889 acoperite cu ceva, prin care să nu pătrundă lumina; învălește focul pe vatră, *să astupe gura bărbatului*, 1046 să n'o certe, să n'o ocărăscă; spre a *astupă gurile rele*, 1670 a face să nu mai vorbească de rău cineva
- așternut** s. a. *li se așterne o scoarță sau alt așternut* 1033 pânzătură care se poate așterne pe jos.
- atinge** vb. *se atinge vitele cu mâțișoare sfințe*, 1315 se apropie mâțișoarele de vite: *femeia de care nu se atinge bărbat*, 1861 - care nu are relațiuni sexuale cu bărbatul
- aținea** vb. *să te ații la un pericol*, 420 - să te aștepti că ți se va întâmplă un pericol.
- auzi** vb. nu e bine a întrebuința pelințele unui copil ca obiele, că
- la din contra *se va auzi copilului din gură*, 1663 îi va miroși gura.
- avalma** adv. Alexandru' Machedon a *umblat de avalma* în iad, 1995 pretulindeni.
- avea** vb. dacă se va da apă din vasul în care beau porumbii, *celor ce se au rău la olaltă* cari nu trăiesc bine, sunt în dușmănie.
- azimă** s. f. 1031 un fel de pâne.
- Băiat** s. m. copiii se vând numai celor ce li trăiesc *băieții* 903: *băieții* este înțelesul generic de copii: *băieți și fete*.
- baiera** s. f. să faci nod în *baiera*, 399 - cingătoare.
- baigul** vb. cei ce suferă de trică sau *băiguesc noaptea*, 1870 vorbesc în neștire, aiuresc.
- baiu** s. a. *nu ai baiu de deochiat*, 23 = nu ai nici o grijă că te va putea deochia cineva.
- bălărie** s. f. cine se lă vineria, li cresc toate buruienile și *bălăriile* în grădină, 440 = plantele selbatice, cari nu au nici o întrebuințare.
- bălos** adj. *copii băloși*, 2570 - cărora li curg balele.
- baltă** s. f. 70 lac, iaz. - Prin *baltă*, pe alocurea, se înțelege chiar și o apă curgătoare, nu numai una stătătoare.
- bântui** vb. cine *mă bântuie pe mine noaptea*, 689 - cine mă neliniștește, mă tulbură; casă *bântuiță de nenorociri*, 56 casă în care se întâmplă deseori nenorociri: *bântuită de primejdu*, 2028: il bântuie duhurile necurate, 3184.
- barabulă** s. f. 936 cartoflă.
- barbă** s. f. 1615 = spicele de grâu impletite, se numesc barba lui Dumnezeu, 1614 - un peticel de grâu numai cât cuprinzi cu brațul

- se numește barba lui Dumnezeu; 1616 -cele din urmă spice de grâu, se numesc barba lui Dumnezeu.
- bărnă** s. f. când trăsesc *bărnela* dela casă, 180 -grinzile din cari e construită casa de lemn.
- bărdan** s. a. 1886 -burtă.
- bârlog** subst. 4430 = viziuna ur-sului
- bârneț** s. a. să-i arunci *bârnețu* în coarne, 1184 -cingătoare din jurul capului.
- barză** s. f. 483 -în Moldova -co-costărc sau cucostărc.
- bată** s. f. cu *betele* dela bolețul unui copil să nu se incingă mă-sa, 189 -fășii de pânză cu care se înfașă pruncii; când botezi nu da *bete* lungi, 252; când cineva vede un mânăz își lasă *betele* să atârne, 479 -cingători, cu care se împrejură mijlocul corpului.
- bătătorit** adj. când vrei să samena, să nu le pui pe *loc bătătorit*, 292 -loc nelucrat, nesăpat, nepregălit pentru cultură
- băta** s. f. când se întâmplă de-ți bate cineva nevasta cu *băta*, 184 -ciomag, băț gros.
- bate** vb. dacă în ziua de Bobotează va *bate vântul*, 941 -va suflă vântul; își *bate joc*, 1181 -il iea în răs; *bate piatra*, 1629 cade grindină dacă *bați roadele de păreți*, 1633 -arunci când ți se va *bate geana*, 1575 -se va clăi; i *se bate* cuivă *fruntea* 2749 -se clatină; *bate pe teighea* bani stricați, 2507 -fixează banii cu un cuiu
- bătut** s. m. să nu bați cu bote de brad, că te imbolnăvești ori tu, ori *bătutul*, 341 = cel care e bătut de un altul.
- băutor** adj. acela-i *om băutor*, 209 iubit de băutura.
- bațai** vb. *femeia care se bățae*, 1288 -care merge legănându-se; când cineva vede întâiu codobatura dând din coadă, *bățae* și el ca ea, *toată vara*, 826 -face mișcări repezi.
- beldie** s. f. barabulele nu se pun la lună nouă, pentrucă ar dudăi *beldiile* lor în sus, 936 -hlujul vre-țului.
- beleală** subst. 4486 o hoală, ju-puială.
- beli** vb. vor *beli cu dinții* coaja de leiu, 3746 -vor jupoia.
- belitură** s. f. 1882 -o hoală -ju-puială.
- benchiu** s. a. ca să nu se imbol-năvească copilul de deochiu, să-i faci un *benchiu* cu cenușă albă, 1123. Benchiul se face astfel: se unge cu stupit buricul degetului arătător dela mâna dreaptă, se moaie astfel în cenușă, apoi se aplică degetul pe frunte și urma ce o lasă cenușă pe frunte, este benchiul.
- berbeleac** subst. copiii se dau *de-a berbeleac*, 481 -peste cap, de-a tumba.
- beteag** adj. cloștile, când se pun pe ouă, trebuie a calculă așa ca puii să nu iasă în ziua de Buna-vestire, c'apoi ar fi *beteagi*, 766 -schilozii.
- beteșug** s. a. copii cu *beteșug*, 2577 -defect corporal.
- Blagoviștenie** s. f. 255 sârbăloa-rea Bunavestirea, care cade la 25 Martie.
- blândă** s. f. 256 o boală de piele: urticaria.
- blid** s. a. să nu legi cu sârmă un *blid* stricat, 263 -vas de lut, în spe-cial strachina; când ți-ar crăpă *blidele*, 264, spre a vindecă vreo vilă de deochiu, să se lase *blidele*

- nespălate, 1116 vasele din care se mănâncă.
- boală** s. f. *boală lumească*, 290 -si-filis
- boandă** s. f. 1398 îmbrăcăminte un fel de cojocel fără mâneci.
- boare** s. a. testicule.
- boci** vb. femeia care *bocește* bine 295 care plânge în urma mortului. Sunt femei de meserie „bocitoare” cari „bocesc bine” - au un talent deosebit de a boci și știu bocetele pentru fiecare categorie de mort: copii, adolescenți, însurați, văduvi, etc.
- bobotină** s. f. 3082.
- boeri** vb. nu se poate *boeri*. 296 nu poate să fie boer; boer om deosebit de țărani, om care umblă îmbrăcat cu „haine nemțești”
- boghêt** adj. pui *boghêt*. 757 cu garnitură de pene lungărete în jurul urechilor.
- bojiile**. 35, v. Alexi Boji
- bolând** adj. *copil bolând*, 2573 proslănac.
- bolbora** când vezi un vârtej, închi de ochii și zici „pâl, pâl, bolbora”. 4075
- bold** s. a. 11, 144 ac cu gămălie.
- boleșniță** s. f. 272 epidemie de boale. 4544 boală.
- bolfe** s. f. 415 umfături la gât.
- boli** vb. va tot *boli*, 968 va fi bolna. *ai să bolești* anul acela de durere de picioare, 818 *ai să suferi*, *ai să fii bolnav*
- bolnăvicios** adj. *ai să îți bolnăvicios* anul acela, 819 *ai să suferi* adeseori de boale.
- bolnăvie** s. f. 274 boală cronică
- bolohan** s. m. 3361 bolovan
- boncăi** vb. dacă sburdă vitele și *boloncăesc*, 4237 răg într’un mod deosebit, vesele
- boncălui** vb. vitele *boncăluiesc*, 2324 răg mai trăgănat.
- bondolan** adj., 3519 greu la minte.
- borti** vb. o samă de, mame *bortesc* și băieților o ureche. 621 fac *bostă*.
- bostan** s. m. 311 -dovleac.
- bostănărie** s. f. 1479 -locul unde se cultivă pepenii
- bof** s. a. ca să și se acrească *borșul*, dă cu făcălețul pe la *botul* plodurilor, 203 gura copiilor.
- bofă** s. f. *bote* de brad, 341 -brad. 2538 măciucă
- boteza** vb. când în loc să strigi pe cineva, *il botezi* fel și chip. 1496 îi dai diferite nume.
- boturèle** subst. 4213 -diminutiv plural dela *bot*.
- brabete** s. m. 2123 vrabie
- brado** s. m. 1602 colăcei cu o formă specială
- brâncă** s. f. îți vor muri porcii de *brâncă*, 342 boală de porci - în Moldova se zice „brâncă” numai la boala porcilor, ceea ce în Țara muntească se numește „brâncă”. cu înțeles de boală la oameni; în Moldova se zice „orbalt” (erizizel).
- brâncă** s. f., ca să nu-i *dea brânci* în apă. 1195 să nu-l împingă să cadă în apă
- brau** s. a plur *brăie*. 334, 335 -fașie de împletitură sau țesătură. cu care se înlinge mijlocul; când se face *brăul popii* pe cer, e semn că va sta ploaia, 1057 *curcubeu*
- brazdă** s. f. cine are multe *brazde* n *palmă*, 298 încrețiturile pielii din palmă.
- breza** vb. când se laie porcii, să te *brezezi* cu sânge, 3209 -să te ungi pe frunte să te faci breazi.
- briscă** s. f. până la Sânziene să nu turtești prună, să nu le lai cu *briscă*. 1634 cuțit, buricar.

- brodi** vb. dacă faşa se brodeşte prea lungă, 3953 se nimereşte. se în-
lâmplă.
- broţacel** s. m. 424 o specie de
buratec.
- bubă** s. f. 371 - umflătură pe o parte
a capului; *bubă neagră*, 413 - bubă
primejdioasă; *bube rele*, 412: bubă
rea este o boală mai grea decât
bubă ordinară; se naşte din deochi;
bube dulci, 868, se fac de obicei
pe faţă şi pe barbă, şi sunt un fel
de egzemă.
- bubat** s. a în zilele Filipilor înţepi
bubatul, când îi coase, 1306 - bubele:
la 4, 5, 6 Decembrie se zic „zilele
bubatului”, 370
- buboiu** s. a. 369 bubă, umflătură pe
o parte a corpului.
- bubos** adj. 373 cel ce are bube
- bubui** vb. dacă-i *bubui*e cuiwă în u-
reche, 3928 - vâjăie tare.
- buburuză** s. f. cand fierbe mămăliga
din ceauri şi pică o *buburuză*, 2011 -
fărâmatură.
- bucate** subst. când umblă negosto-
rii după *bucate*, 416 = când umblă
să cumpere cercele. (Se întrebui-
nţează numai la plural); omul
care varsă din *bucate* ori băutură
417 din mâncările cari se servesc
la masă
- bucătură** s. f. când îţi cade *bucă-
tura* din mână la masă, 2111 - bu-
cala de mâncare.
- buciumă** vb. 2029 - a cântă din bu-
cium.
- buclucaş** adj. omul care varsă din
bucate ori din băutură, pe masă. e
semn de *buclucaş*, 417 om care
umblă după buclucuri, care caută
ceartă cu toată lumea.
- budăiu** s. a. 3499 = vas de lemn în
care se pune lapte la prins; 4479
cilindru de lemn care se pune
- deasupra unui izvor, şi se tran-
sformă în fântână, puţ.
- buhaiu** s. m. 420 - taur.
- bulboană** s. f. 1169 = loc adânc în-
tr'o apă curgătoare sau într'un lac,
unde se înecă adeseori oameni
- buleandă** s. f. 276 - haină, îmbră-
minte fără valoare.
- bumb** s. m. 1736 = nasture.
- bun** subs. 4151 - o parte neştiută din
corpul vitelor, bună de leac.
- burcă** s. f. când iei *burca* de pe foc,
4151 - făina de popuşoi cernută, se
opăreşte cu apă, se amestecă bine
şi apoi se pune pe vatra arsă, după
ce s'a curăţit de cenuşă. Pe vatră
se presară ceva făină. ca să nu se
lipească. Se presară şi pe deasu-
pra, şi apoi se înveleşte cu spuză
şi se lasă până se coace. Unii pun
dedesupt şi deasupra foi de hrean
sau de nuc.
- buruiiană** s. f. buruiiana smăului,
439 - o plantă.
- bufoare** s. f. 4478 - scorbură.
- butuc** s. m. 445 - o bucată de lemn.
- burduf** s. a. *burdufurile* cu brânză.
3060 = beşić de bou.
- burduv** s. a. când luna e cu *bur-
duvul* în jos, 1943 - partea convexă.
- burete** s. m. să nu faci *bureţi* pe
obraz, 3337 - alunele.
- burlăcie** s. f. 2076 - burlac = neinsu-
rat, becher
- buşile** adv. umblă de-a buşile, 2842
= în mâni şi pe genunchi, se tă-
răşte.
- Căchiet** adj. 1965 - nebun.
- cădeă** vb. ca să-ţi *cadă găinele la
cloceală*, 794 - ca să voiască să stea
la clocit; acela pe capul căruia a
căzut *beleaua*, 439 - acela care su-
feră de boala de care vrea să se
vindece. dacă *cade ziua de Sf. Ge.*

- orge* într'o zi de post, 4147; urmările aceluia jurământ vor cădea pe piatră. 1818 piatra va trage consecințele; mâinile copilului mic nu se sărută, că pe urmă îi cad urite, 2038 - le urăște; cazi la boală, 3352 - te îmbolnăvești.
- cadelniță** s. f. 454 unellă bisericască, în care se pune jăratec și mirodenii, cu care preotul afumă prin biserică.
- cahlă** s. f. 458 - porțiunea din coșul (hogeagul) casei, în care se așează astupătoarea sobei; însăș astupătoarea.
- calcă** vb. e mare păcal să *calci ceara*, 691 să calci pe ceara cu care sunt ceruite podelele unei case: va *calca cuvântul* părinților, 877 va face altfel de cum îl povățuiesc părinții, când luna mergând, în drumul ei *calcă o stea*, 1930 dispăre sub lumina lunii.
- căiță** s. f. copilul care se naște în *căiță*, 2703 pelița care înfășoară copilul în pântecel mamei.
- căldărușă** s. f. 1224 - vasul în care este apa sfințită cu care umblă popa.
- cale** s. f. vorbăreț din *cale afară*, 1308 = foarte mult, peste măsură.
- calici** vb. nu e bine a răspunde, căci ar putea *să se calcească*, 1159 va putea căpăta o infirmitate corporală: cel ce va cosi noaptea, *se va calici* cu instrumentul, 2679 se va tăia, se va rani.
- călină** s. f. 932 - fructul arborului numit călin (*Viburnum opulus*).
- călugărior** s. m. 2871 o floare.
- cămeșă** s. f. 131 - cămașă în Moldova și Bucovina se zice: cămeșă, plur. cămeși; *copilul născut în cămeșă*, 2704 căiță.
- cămeșuică** s. f. 536, diminutiv de la cămeșă.
- cană** s. f. 536 - vas pentru lichide; *căni*, 118 - plur. dela cană; mai este și forma *cane*
- canepă** s. f. 431; este „câneapă de vară”, care nu face sămânță, și „câneapă de toamnă”, care poartă sămânță, și se mai numește „haldani”.
- canon** vb. dacă un bolnav *se canonește* prea greu, 2435 - se chinu-ește să moară.
- canos** adj. copilul va fi *canos la inimă*, 542 - va fi cu inima ca de câne: răufăcios
- cântă** vb. se zice când *cântă gățul* că acela va bea, 197 - băutura, trecând prin gățiță, face un mic zgomol, gățgăie.
- cântători** s. m. de după asfințitul soarelui până în *cântători*, 253 - până la vremea când cântă cocoșii când se face ziua.
- cap** s. a. *de capul lui să fie*, 347 - raul care îți l-a dorit, să se rever-se asupra lui: să te dai de trei ori *de-a curu'n cap*, 357 = să te dai peste cap, de-a lumba.
- capac** s. a. culbecii își leapadă *capacul*, 1021 = coaja, casa în care stă.
- capăt** s. a. nu *ies la capăt* bun, 1901 nu reușește.
- căpătăiu** s. a. copiii cari nu stau cu capul *pe căpătăiu*, 628 - ceea ce se pune sub cap pentru a dormi.
- căpătat** adj. *copil de căpătat*, 392⁽¹⁾ născut în neleguire.
- căpătuială** s. f. 2686 căpătat, dobândit pe gratis.
- căpiă** vb. oile *căpiază*, 282⁽¹⁾ - căpăta boală: se invătesc.
- căpistere** s. f. 629 - covată. albie.
- capiste** s. f. când intri într'o *capis-*

- te. 415 loc în care se păstrează osemintele celor morți
- căprior** s. m. când cineva face o casă nouă, după ce i-a așezat *căpriorii*, 657 lemne lungi cari servesc la construirea unei case.
- căpușă** s. f. 824 = insectă. Se mai numește: *chicheriță, goandă, bătucel, muscă de cal.*
- căpușnic** s. a. 2728 = o plantă.
- cărăbuș** s. m. 632 = insectă care se mai numește: găinușă, gândac de prun, buzar, humbăr, grângoașă, babă, ciormen (*Melontha vulgaris*).
- carăi** vb. când umblă cioarele *cărăind*, 734 = croncânind, făcând sgomot.
- cărcăiac și cărcăiag** s. m. 685 miriapod: Scolopendra și Lithobius forficatus.
- cărcăitor** adj. găini *cărcăitoare*, 1538 care cărcăie.
- carcel** s. m. să nu mănânci *cărcei dela vișa de vie*, că te apucă *cărceii* 637 — *cărcelul* este frunza degenerată, în formă de spirală, cu care se acată vișa; *cărceii* sunt dureri de stomac sau de intestine
- cariu** s. m. acesta este lemnul *cărilor*, 656 = insectă care vatamă lemnul (*Anobium pertinax*.)
- carpi** vb. să nu *cârpești* miercuria și vineria, 643; să nu *cârpești*, pe altul, 259 = să nu repari haina cu care e îmbrăcat cineva.
- cârsteiu** s. m. 644 — pasere care se se mai numește *cârstel, crâstel, cristel, cristeu, cărsteu, crastaiu și creșteț* (*Crex pratensis*).
- cărstnic** s. a. 3653 = uneltă de prins pește
- cărtiță** s. f. 453, 649, 650 animal fără ochi, care umblă pe sub pământ: orbeț, sobol; când cineva e holnav de *cărtiță*, 649 o hoală; bubă sub gât.
- cărunteț** s. f. vei muri în *cărunteț*, 3343 în timpul bărbăției, între tinerețe și bătrânețe.
- cărunți** vb. când un om a *cărunțit* 837 i-a înălbit părul, a devenit cărunț.
- casă** s. f. în locul unde se îngroapă *casa unei lăuze*, 2707 = placenta
- căsan** s. m. ca să umble copilul mai bine, îl iea unul din *căseni*, 897 unul dintre acei cari locuiesc în casă.
- casnic** s. m. să nu ucidă pe *casnici*, 458: te vei sfădi cu *casnicii*, 698 acei cari locuiesc în casă
- castravete** s. m. 675 pepene (*Cucumis sativus*).
- caș** s. m. faci *caș la gură*, 1669 un fel de spuzeală
- cășlegi** subst. 3136 = limpul când nu se postește.
- cătă** vb. când ți-a tot *cătă* cănele în ochi, 569 — când se va uita mult în ochii tăi: când *soarele cată înapoi la asfințit*, 4310 = razele soarelui se răsfrâng pe cer.
- catălig** s. s. 3159 = piciorug.
- cătănie** s. f. 3746 instituția armatei.
- cătușnică** s. f. 3462 = o plantă.
- cățel** s. m. *cățel de aiu*, 3119, *cățel de usturoiu*, 3638 = o despartitură a căciuliei de usturoiu.
- cățule** s. f. 32 = vas special, de metal, pentru afumat
- căuș** s. a. 329 vas de lemn cu care se măsură făina, fasole, etc.
- căutat** adj. crezând că apoi ele (fețele) vor fi *căutate*, și jucate de flăcăi, 973 vor fi în vază, luate în considerație.
- căzni** vb. *se căznește*, și se așeze în cap 2597 se încearcă și nu

- reuşeşte; *la moarte va căzni* mult până să-şi dea sufletul, 1805—se va chinui.
- căznit** adj. pe cea lume *va fi căznită* cu sucirea gâtului, 1826 = torturată.
- căzută** s. a. vineria femeile să nu facă leşie, că e rău de *căzută*, 2886 = riscă să cadă adeseori.
- ceas rău**, 806 = boală pricinuită de duhuri necurate.
- cel rău** nici *cel rău* nu se porte apropia de ea, 1112 = o boală ca şi *ceas rău*
- cealaltă** pr. 3208 cealaltă.
- cerător** s. m. 10 = persoană care cere ceva dela altul.
- cerceel** s. m. *cercei de fier*, 1138 = lanţ.
- cere** vb. nimeni nu va veni să-*te ceară* (pe fete), 3917—să le petească.
- cerne** vb. să-i pui (puii dela cloşcă) în sită, şi să-i *cerni* pe vatra cu foc, 789—să simulezi că *cerni*, fiind puii în sită.
- cernuşcă** s. f. fructul unei plante.
- ceteţ** s. m. 2797=cetitor.
- ceva** pr. se pun într'un ou, care se strică *ceva*, 1415—se strică puţin, se sparge, ca să i se facă o gaură; dacă dimineaţa apa din colifa a ami crescut *ceva*, 652—in mică cantitate.
- chef** s. a. când ţi se varsă cofa cu apă chiar la fântână, *face a chef*, 721=a veselie; după cum va vedeă cinevă întâiu dimineaţa un om leneş sau harnic, aşă-i *va fi cheful* toată ziua, 720=dispoziţia de lucru.
- chel** adj. 723=fără păr pe cap.
- chelbe** subst. 3496=chelier.
- chicot** s. a. să *dat chicot*, 1533—să strigi.
- chilie** s. f. *chilta* unde a căzut copilul cand s'a născut, 2400=camera, odaia.
- chiorî** vb. 1320=a orbl.
- chioti** vb. 3301=a chiui, a striga.
- chiotoare** s. f. 917=aşa cu care se leagă la gât cămaşa; *chiotorie dela casă*, 2636=incheieturile grinzilor.
- chip** s. a. vede *chipul* celui ce a dat foc, 1361=imaginea; nu este bine să se lase a se lua *chipul*, 1390—a se fotografia; când umblă D-zeu pe pământ, a venit în *chipul unui cerşitor*, 894—înlăţişare, formă; ceasornicul îi un *chip de drac*, 698—specimen.
- chiper** subst. *chiperul* şi sarea de se varsă, 693=piperul negru, care se pisează şi se pune în solniţă.
- chirei** vb. (copilul) *se chirceşte*, 2311—nu se desvoltă.
- chiscuă** vb. *chiscuie* puii. 769=ţipă, fac şgoi not mic; piuie.
- chistruiu** adj. pistruiu, cu pete mici pe obraz.
- chisoiu** s. m. 17=un fel de pisălog de lemn, cu care se zdrobeşte a gurida; chilug, cum se zice în Moldova.
- chişcar** s. m. 3694 un peşte; ţipar.
- chită** s. f. câte cucoare îi vedeă primăvara întâiu, atâtea *chite* de cânepă ai să faci, 979: chita este un mănunchiu de 12 mânuşi de cânepă: mânuşa este o unitate de măsură specială pentru cânepă.
- chitie** s. f. *chitia dracului*, 730=commandacul de pus pe cap.
- cică**, 2212=prescurtare din: zice că.
- cicia** adj. moaşa duce copilul la fereastră şi zice: uită-te la lume, *cicia, cicia!*, 1900=ar însemna „frumos”.
- cimbrişor** subst. 3523= o plantă
- cinsti** vb. când aduci o femeie să

- alăpteze copil mic o hrănește și o *cînstește*, 893.—ii arăți considerație.
- ciocă** s. f. 2857 stăncuță.
- ciocare** s. m. 2552 ițari
- ciobotă** s. f. 2273 ciobotă, ghetă.
- ciocan** s. m. leșie cu *cenușă de ciocani*, 705 ciocălău, cocean.
- ciocănitoare** s. f. 742 pasere: ghi-onoaie, căjarătoare (Picus marlius).
- ciocni** vb. dacă *se ciocnesc sitele*, 1260 se lovesc una de alta, se ating.
- ciocotii** vb. când stau mai multe vrăbii pe gunoii și *ciocotesc*, 4295 cîripesc sgomolos.
- ciondăni** vb. însurății hojma *se vor ciondăni*, 1255 vor fi în neînțelegeri, se vor cerlă
- cioplit** adj. *lemn cioplit*, 656 lemn cari au fost tăiate pe laturi, dându-li-se formă de muchi.
- ciorap** s. m. 844—colțun
- cioroiu** s. m. 125 măsculinul dela cioră.
- cirocvi** subst. in zilele *carcavilor*, 3260—sărbători la 16, 18, 19 și 20 iunie
- ciucălău** s. m. 3029—știuletele de porumb după ce i s'au luat boabele.
- ciuchiu** s. m. *ciuchiu de păr* dela ce, fa copilului, 3055 șuvițe mici încălcite, bătătorite.
- ciuciul** vb. au să se *ciuculească păpușoi* pe câmp, 3027—frunzele au să se invărtească in formă de cilindri.
- ciucură** subst. cu mânele *ciucură de aluat*, 32—pline de aluat.
- ciuda** s. f. 747 sărbătoare la 6 Septembrie.
- ciugul** vb. să nu mănânci din ceea ce au *ciugulit* găinele, 3141 au ciupit.
- ciupăi** vb. apa in care *se ciupăește pruncul*, 76—in care se scaldă *Cin-pă* este *albie*, vasul de lemn in care se scaldă copiii.
- ciurcele** plur. dela *ciurcă* s. f. 769 surcele, bucățele dela lemnele cari se taie.
- ciurel** s. a 789 ciur mai mic
- ciutură** s. f. 1170 vas aninat de lanțul care se vără in fântână și se scoate apă.
- clădi** vb. dacă voeșle cineva să-și *clădească casă*, 652—să-și zidească, construiască.
- clădire** s. f. după ce s'a ales locul pentru *clădirea casei*, 652 locul pe care se va clădi casa.
- clanță** s. f. *clanța ușii*, 2408—clam-pă, incuietoare.
- clănțani** vb. se imprejură casa *clănțânind din clește*, 32—lovind cele două părți ale cleștelui, pentru a le face să sune
- clăți** vb. când femeia *clățește cămăși*, 523 când spală; dacă i se *clățește cuișă geana*, 1576 se bate, se mișcă; apa cu care *se clățește donița*, 4032 se spală, se curată; a *clăti scaunul*, 3940—a clătină.
- clevețit** adj. cea casă va fi *clevețită*, 846—criticată.
- cloceală** s. f. ca să-ți cadă găinele la *cloceală*, 794 să cadă cloște.
- clocitor** adj. *găini clocitoare*, 1533—care clocește.
- cloșă** s. f. 804—cloșcă.
- coadă** s. f. cea fată in lotdeauna va fi la *coadă*, 1276—cea din urmă.
- cobi** vb. copiii cari plâng mult, *cobesc a moarte*, 2307—prevestesc că vor muri.
- coclorvă** s. f. 1106 uneltă de lemn cu care se trage focul in vatră.
- cocoloș** s. m. *cocoloș de brânză*, 807 brânza făcuță bulgăre. In Moldova se zice *boț*: căți *cocoloși* sunt in mămăligă, 2017 boțuri.

- cocostărc** s. m. 261 barză. In Moldova se zice *cucostărc*.
- cocoșete** adv. 1551 = ca cocoșul
- cocoșii** vb s'a *cocoșit o găină*, 869 a fost călcată de cocoș
- codi** vb nu este bire a se mai *codi prin casă*, 800 a întârziă, a pierde vremea.
- codobatură** s. f. 826 pasere (Molacilla alba).
- coji** vb. același *se va coji pielea*, de pe față, 291 = pielea se va desface in mici bucățele, cari vor cădea.
- colac** s. m. omul cari are doi colaci in creștetul capului, 2751 care are părul răsucit în două părți
- colăcer** s. m. apa din donița o toarnă peste picioarele cașilor *colăcerilor*, 1030 = flăcăi cari au un anumit rol la nunțile țărmești.
- colăstră** s. f. 833 = laptele cel în lăiu pe care-l dă vaca după ce a fătat. In Moldova: *coraștă*
- colb** s. a. 730 = pulberia de pe drum, praf.
- colbăi** vb *colbăești* fața sfântului soare, 3533 = arunci praf.
- colindă** vb. o minciună mare care să se *colinde* multă lume, 853 să se răspândească prin multe părți ale lumii.
- colivă** s. l. grâu fierț, care se întrebuițează la înmormântări, și se duce la biserică, la diferite ocazii
- colț** s. m. *colț de lup*, 1981 = o hoală.
- colțun** s. m. 845 = ciorap.
- copale** s. f. *copaia* de mălaiu, 1788 = covata de făină.
- coperi** vb. *coperit cu omăt*, 215 = a coperit de zăpadă
- copil** s. m. 2614 băiat.
- coraslă** subst. 4545, v. *colastră*.
- cordeluță** s. f. 3996 = panglicuță.
- corn** s. a. se pune in costoroabe, la toate patru *cornuri*, câte un ban. 661 — la toate patru unghiurile casei; cînd *luna e cu coarnele în sus* 1943 vîrturile.
- coropișniță** s. f. 910 insectă care se mai numește *chifteriță*, *rucică*, *șerac* (Gryllotalpa vulgaris).
- costoroabă** s. f. 661 lemnul așezat pe furcile casei, și pe care se sprijină căpriorii
- coșūr** s. a. 3381 pătul pentru porumb.
- coț** s. a. să nu mănânci *din coate*, 2106 stînd in coate.
- cotcodărei** vb. *găina cotcodăcește*, 1540 = cîntă, după ce s'a ouat.
- coteț** s. a. 3478 cotineată.
- cotorosi** vb. *de gîndaci* de casă se poate *cotorosi*, 563 poți scăpa de ei.
- cotofană** s. f. 923 paserea numită in Moldova: țarcă.
- covată** s. f. 926 vas de lemn in care se framîntă pîne, și care la săteni servește și ca leagăn pentru copii, și ca vas de scîldat copiii
- craoă** s. a. *craoă de busuioc*, 448 crenguță; *craoă* pe care cîntă cucul în lăiu, 909 ramura de copac.
- craoană** s. f. 2667 = o bucată de lemn, despicață la un capăt și formînd, cu ramurile, un unghiu.
- craclumă** s. f. 4466 cărciumă.
- craiu** s. m. *craiu nou*, 1937 lună nouă.
- crăpăcios** adj. *piele crăpăcioasă*, 3161 aspră.
- crăpănos** adj. *piele crăpănoasă*, 682 piele crăpafă, cu epiderma zgăriață.
- crasnic** s. m. 938 drag.
- crastel** s. m. 939 v. cîrstel.
- crășmă** s. f. 4467 cărciumă.
- creșcut** s. a. să nu se pună un co-

- pil în leagănul altuia. căci ia *crescutul* aceluia copil. 814 - putere de creștere.
- creștă** vb. *porcii se creștează la ceafă* ca o cruce. 3267 se fac două tăieturi în cruciș
- crește** vb. dacă dimineață *apa* din cofiți a mai *crescut* ceva. 652 - s'a mai înmulțit; dacă se ține un mort mai multe zile și *trupul lui* începe a *crește*. 2456 - se umflă.
- creștet** s. a. *creștetul capului*. 609 vârful capului
- crier** s. m. 940 creier
- crijmă** s. f. ducându-se un copil la biserică este obiceiul a se infrumuseță *crijmele*. 3:4 - pânza în care înfășoară copilul, când, la botez, îl scoate din cristelniță.
- croncănit** subst. *croncănitul ciorilor*. 736 - sgomotul ce-l fac când zboară
- cruce** s. f. *crucile drumului* 408. 1415 locul unde se încrucișează drumurile
- cruși** adv. 622 în formă de *cruce*
- cruși** vb. vaca se *crușește*. 4014 sloboade lapte cu sânge.
- crușit** adj. *lapte crușit*. 4028 amestecat cu sânge.
- cucoară** s. f. 979 cocor În Moldova, pentru a se indica această pasere, se întrebuintează femininul *cucoară*, atât la singular cât și la plural. Cuvântul masculin *cucoar* se aude foarte rar
- cucoș** s. m. 56 cocoș nu-i bine să mănânci *grăunțe fierte sau cucoși*. 384 - Grăunțele de popușoi (porumb) se pun pe vatră fierbinte și și se prefac în *cucoși* sau *cucoșei*, cum se zice în Moldova; *floricelile* se zice în Muntenia; *cucoșul puștii*. 3309.
- cucoșește** adv. 1530 ca *cucoșul*
- cuculiat** adj. *pui cucuieți*. 757 cu cucuiu în cap - cu moț de pene.
- cucuiu** s. a. când un copil se lovește la cap să foarne în acel loc apă, ca să nu-i iasă *cucuiu în cap*, 599 umflătură care se face după o lovitură la cap.
- cucuruz** s. m. când *brazii fac cucuruzi* mulți, 230 fructele bradului.
- cucuveică** s. f. 1014 - pasere: *cucuveaua cucumeaua* (Athene noctua).
- cuib** s. a. *cuibul găinilor*, 794 - cuibar.
- cuibar** s. a. 759 - locul unde se ouă paserile domestice.
- culbec** s. m. 1021 - melc.
- culeșer** s. m. 3158 - melesteu, făcăleț.
- culișer** s. m. 4022 idem.
- cum** adv. *nici ca cum*. 3530 - nici de fel, de loc.
- cumătru** s. m. 327: persoana care boalează și părintele pruncului bolezat, sunt între ei *cumătri*, o înrudire care se ține în seamă.
- cumpănă** s. f. să nu umbli în *cumpănă noaptea*. 4530 - la miezul nopții.
- cumpnit** s. a. il faci *să-și piatră cumpnatul* umblând nebunatic, 1869 - a pierde uzul dreptei judecăți.
- cur** s. a. să te dai de trei ori *de-a curu'n cap*. 357 - peste cap. de-a lumba.
- cură** vb. când îți *cură sângele* din nas. 2521 curge; dacă la botez *cură vreo lumină*. 1914 - se scurge o lumânare
- curat** adj. *apele sunt curate* și sfinte 286 - spiritele necurate nu locuesc în ape; când calul trage într'un loc unde începe să bală cu copita, să știi că de desupt *nu-i curat*. 464 - locul acela este în stăpânirea unui spirit necurat, al dracului. dacă vrei să nu-ți mai vie o boală avută, aruncă scaldăturile la un *loc curat*. 269 - loc pe care nu se aruncă murdăriile, precum la rădăcina pomilor, etc.; fata se spală cu

apa cu care s'a spalat limba clopotului, și va fi așa de *curată ca și clopotul*, 71—inocentă, cu sufletul neprihănit; când sameni grâu, să fii *curat de noaptea*, 1607 să nu fi avut relațiuni sexuale în timpul nopții.

curățenie s. f. cei cari petrec pe un mort, sar peste un foc spre semn de *curățenie*, 111—purificare.

curechiu subst. 614, 1668. etc. varză

curge vb. dacă *curg lumina*le nunilor, 1040 dacă se scurg lumânările; câtă șperlă în vatră, atâtea *oua să curgă* din găina noastră, 1535 -- să iasă.

curgere s. f. îi va merge rău în *curgerea anului*, 502 în timpul anului.

custură s. f. taie-i gura cu *custura*, 586 un fel de cuțit.

cuscă s. f. Evreii când intră la *cuscă*, 8196 o locuință improvizată în care mănâncă Evreii la sărbătorile de toamnă

cușmă s. f. 453 căciula *ca să iasă puii cușmă'n cub*, 757 să iasă toți puii în același timp

Dă vb. să o omori cu călcăiul și *să-i dai* și cu talpa 910. să o lovești; *să nu-i dea brânci*, 1195. să nu-l împingă să cadă; îi *vor da spini* în picioare, 477 îi vor intra spini; este pacat *a da cu ceară* prin casă, 890 a unge podelele cu ceară, a cerui; când cineva e bolnav, și are credință că *i-a fost dat*, 81; când ți-ar crăpa blidele, fătă ca să le atingi, să te fereșii, că cineva *ți-a dat*, 264 după credința poporului boala se poate trimete cuivă, prin diierile farmece; cel ce trimete boala, se zice

că *țiți dă*—(*Datul și faptul* au anumite descăntece); *lupii dau* asupra oamenilor 1970 - se năpustesc *să dai ocol casei*, 2485 - să încunjuri *să dai chiot*, 1533 - să strigi; când o femeie *dă cu copilul de necaz*, 1687 - întâmpină o greutate, o nevoie; îi *vor da pace*, 1610 nu se vor atinge; un fir de lână roșie *dă-l prin sare*, 1598 - moaie-l, introduce-l în sare; să infingi o secere în fața coșerei, *că nu va mai da coșofana* pe acolo, 38 l nu va mai intra înăuntru

dalac s. f. 414 - buba care infectează sângele și produce moarte.

dambiagiu s. m. 1072 - paralizat.

damblagit adj. *omul damblagit*, 1078 paralizat

dănac s. m. 70 etc. flacău, cavalerii satelor.

dănele subst. 1720 ielele.

dărac subst. 4178 unelă pentru preparat lână de tors.

dată s. f. ielele de măritat, când se ridică de pe scaun, îl clătesc ca să și clătească *data*, 3949 - ursită

de prop dacă comorile ard *de cu seară*, 843 dela începutul serii; copilul care *de mic* e deșteptat, 300

din copilărie; să nu măтури cu mâinile *de pâne*, 1600 cu mânele scoase din aluatul din care faci pâne; când sameni grâu, să fii *curat de noaptea*, 1607 din timpul nopții (să nu fi avut relații sexuale în timpul nopții); i minți pe cei de ai morți, 2057 pe cei care îi ai morți. Români *de loc*, 1793 din localitate; când auzi *de primu oară pupăză*, 3293 pentru prima oară; a lunci *de loc* îl pui sub picioare, 3556 îndală imediat

demâneale adv. la anul nou, *de demâneale*, 61 foarte de dimineață

- deplin**: s'a lecut, dar nu *pe deplin*. 1028—nu complet.
- desbărâ** vb. 200— a face pe cineva să se lase de un obicei, de o patimă.
- descălci** vb. poate să *descălcească orice tort*. 3338— să descurce.
- descărcă** vb. când *se descarcă pușca*, 3307—se sloboade.
- desfăcă** vb. semincerii de oăpușoi, după ce i-ai *desfăcat*. 3029— ai scos grăunțele de pe știulete
- desface** vb să nu împănzi copacul, când vrei să-l *desfaci*. 852 - să-l despici, să-l desparti în două; *îți desface* ce ți-i făcut, 1515 strică un farmec.
- deslegare** s. l. cerându-i *deslegare blăstămelor*, 279— cerând iertare și acel care a blăstămat, se ridică blăstămul.
- desniță**, 1951 - desdimineață
- despol** vb. să prinzi un liliac să-l *despoli de piele*, 1874 - să-l jupoi.
- destrămătură** subst 525 - lână vâpsilă
- desvăli** vb. dacă lucrează cineva greu și *i se desvălește mâna*. 2055 i se zdruncină mușchii.
- deşert** adj. dacă un copil leagănă un leagăn *deşert*, 855 gol; de-ți iese înainte *cu deșertul*, 139 cu un vas gol
- dește**. plural dela *deget*.
- deșteptat** adj. copilul care *de mic e deșteptat*, va muri 900 deștept, inteligent.
- dihanie** s. f. 51 -fiară selbatecă.
- dihor** s. m. 1136 un animal care mănâncă paserile din curte.
- dimineață** s. f. cum n'am mâncat eu *diminețele* agiunurilor, 703 în timpul dimineații.
- din** prep. să nu mănânci *din* cote, 2106 stând în cote.
- dicată** (se), 3985—se deoache.
- discos** s. a. sărută banul ce-l dă la *discos*. 165— pe care-l pune în falgerul pe care-l ține preotul în biserică, anume ca să primească ofrandele creștinilor.
- disdimineață**, 47, și
- disdimineață** adv. 47—foarte de dimineață
- dobândi** vb. *va dobândi miros* la gură, 1665 il va mirosi gura.
- dobitoc** s. a. se crede că.....*dobitoacele* vorbesc. 116; cap de cal se pune în par, ca să nu mănânce lupii *dobitoacele*. 476 animale domestice
- dohot** s. a. 1189—păcură
- doi** num. o femeie se mărită *al doilea*, 94 - a doua oară.
- doniță** s. f. *donița cu apă* din care se bea, 85 vas în care se ține apă, în Moldova se zice: *cofă*.
- dos** s. a. când caii vor stă cu *dosul* spre gard, 475 cu partea posterioară.
- dospi** vb. pânea nu se va *dospi*, 357 nu va crește, după ce a fost frământată.
- dovleac** s m 315 bostan, se zice în Moldova.
- dovlete** s. m. 4524 dovleac.
- drăcoai** s. f. 2596 drăcoaică
- drăcuil** adj. cuiul *drăcuil* dela casă, 1020 pe care meșterul l-a dat dracului.
- drăgaica** s. f. 99 sg sărbătoare care, în Moldova, se zice Sânziene și se ține la 24 iunie.
- dragobete**, s. a. 1215—sărbătoare care se ține la 24 februarie.
- drege** vb. când se duc *să dreagă mortul*, 2309 infing un mestecău în mormânt, pun țărățe acolo, aprind călți
- drept** adj cine va vedea cerurile

- deschise în noaptea de Bobotează. *va fi drept înaintea lui Dumnezeu*. 711 *va fi socotit în rândul dreptilor*.
- drug** s. m. 4465 un lemn rotund ; lung.
- drum** s. a nu *va face* în acel an *nici un drum*. 483; *vei face drumuri*, 485 *vei călători*.
- dubulă** s. f. 1841 lăbăceală.
- dubit** adj. pieile *dubite*. 1841 lăbăcite.
- ducăuș** adj. înțoarce cloșca cu oborocul, în sara când pui. *impresur*, de trei ori, ca să nu-ți *fie ducăușă*. 782 - să nu se ducă din curte prin alte părți.
- duce** vb. *va duce frig* iarna. 3505 *va simți frigul*.
- dudăi** vb. *ar dudăi beldiute* în sus, 936 *ar crește ca dudăuț*.
- dugheană** s. f. 288 prăvălie.
- duhoare** s. l. capeți *duhoare* în gură, 1671 miros.
- dulce** adj. dacă cineva mănâncă de dulce 1531 de frupt.
- dumică** vb. să nu *dumici* în strachina goală, 4529 a pune în strachină bucăți mici de pâne.
- dumicat** s. a. când îți cade *dumicatul* din mână, 2078 bucata de mâncare.
- după** prep. când *linerii însurăței pornesc după zestre*. 496. pleacă să aducă zestre.
- durăl** vb. *durăesc căruțele* 3926 *durăesc*. fac șgomot trecând.
- Estimp** adv. 3957 în anul curent.
- Făcăleț** s. a. 302 instrumentul de lemn cu care se amestecă mămălița. În Moldova: melesteu
- face** vb. când urlă cănele. *face a sărăcie*. 547 - *prevestește sărăcia; face a moarte*. 549. *vacile aceluia vor face bouți*, 928 - vor fătă; să omori căței *înainte de a face ochi*, 541 = înainte de a li se deschide ochii; *nu va face* în acel an *nici un drum*. 483 *nu va călători*; *te faci* că-i tai (puii) la gât, 787 *te prefaci*, *simulezi*; *făcându-i-se cuivă rău*, 909 = imbolnăvindu-se; găina *face ou*, 1517 *se ouă*: când copilul plânge prea mult, *își face de cap*, 318¹.
- face** s. f. să nu amăgești pe nimeni, când vrei să dai cuivă *de facere de bine*. 44 *binefacere*. îndatorire, ajutor; *facere ușoară*, 2548; să nu moară *din facere*, 2265 *naștere*.
- fălăi** vb. când *fulgeră fălăind*, 424¹ *ca lumina dela un foc grozav*.
- falcariță** s. f. 1262 = o boală
- fapt** s. a. 1277 *farmece*
- făsa** vb. *focul când făsa*, 1348: când focul nu arde cu ilacără, ci mocnește, *face* un mic zgomot, se zice că *făsa*.
- fășă** s. f. 392 *fășie de pânză* cu care se înfășoară copilul; *bete*.
- făt** s. m. *fătul* ce ar fi avut să-l nască viu, 2596 *pruncul*.
- fedeleș** s. a. 932 *vas de lemn*, în formă ovală, pentru lichide.
- fel**; *fel* și chip, 4196 în diferite chipuri
- femeiușcă** s. f. *femeiușcă de cocostărc*, 812 *femela*.
- ferecat** adj. *ferecat* în lanțuri, 2939 *încălușat*.
- feri** vb. ca să *feresti răzoarele* cu legume de mușuroaiele cârțițelor. 65¹ - să aperi, să iai măsuri să nu fie atacate; să știi că ți-e dușman, și să *te feresti de el*, 1251 - să te păzești; *se feresc oamenii* de lucru luni după amiază, 1720 *evită de a lucra*
- ferit** adj. vitele să fie *ferite* de toate

- relele, 51. — nici un rău să nu se apropie de ele.
- feștel** vb. când cănele *se feșteleşte* înaintea scării. 555 se murdărește, se excrementează
- filigean** s. a. 196 feligean; vas mic pentru băut; ceașcă.
- fin** s. m. 323, și
- fină** s. f. 827 copilul botezat de cineva, îi este *fin, fină*.
- fire** s. f. toată *firea se sburlește*. 1232 = natura, elementele naturii.
- firmitură** s. f. 907. — fărâmatură
- flecă** s. m. 1308 cel care vorbește mult, vrute și nevrute.
- floare** s. m. să nu dai *borș cu flori* de pomani, 810 — La suprafața borșului se face un fel de muregăiu, care se numește *floare, flori*; de *copiii din flori*, nu se prind farmecele, 1270 bastarzi.
- floarea soarelui** s. f. 618 planta (Helianthus arvensis).
- fluieră** vb. să nu *fluieri* în casă în zi de vineri, 669 să nu *sueri*.
- foc** s. a *foc viu*, 1278 carbuni aprinși; va ieși pe copil un fel de *foc*, numit *foc viu*, 1358 o boală, niște bubușoare roșietice, cari se mai numesc *focuri*, 398; fetele amorezate.... ca să-i iasă *focul dela inimă*, 2009. — să nu mai suferi din cauza dragostei; *foc viu*, 4189 se freacă un băț între două scânduri până se aprinde.
- Foca** s. m. 1376 sărbătoare păgănească. se serbează la 22 iulie; nu se lucrează, că e rău de foc.
- foloșină** subs. 2670 fulgi mari de zăpadă.
- fonfă** vb. toate le *fonfăește* și nimic nu pornește, 1308 se laudă că face toate.
- frânge** vb. *se frânge în două* 369 se rupe în două, cu mâna; dacă *se frânge scutul*, 1724 se rupe.
- frantură** s. f. 1392 o boală: sculament.
- frige** vb. în casa unde șede vreo cloșcă pe ouă, nu *se frig* ouă, 756 nu se coc. *te frig purecii*, 3297 te pișcă mulți.
- frumusele** subst. 1720 iele.
- frupt** s. a *fruptu alb*, 248 laptele și preparatele lui; dacă-i fură cuivă din *fruptul său din stupi*, 3624 rodul stupului, mierea
- fulgerătură** s. f. 1453 o boală
- fumegar** s. a la 4) de sănți se face *fumegar* și încolțo se abale fumul... 1817 se dă foc la o grămadă de gunoaie.
- furori** subst. a *face furori* 300, nu-i o expresie cunoscută în popor, înseamnă: a atrage atenția asupra lui, a fi admirat în societate.
- furtunatic** adj. copilul va fi *furtunatic*, 1748 neasim; păraf, iubitor de aventuri
- furcă** s. f. *furca dela pieptul unei găini*, 2333 osul dela piept ieduşul.
- Gadil** vb. *se gădilește*, 1295 se g. dila
- gale** s. f. 1335 pasere prevestitoare de ploaie; se mai numește *caie, puhoier, uligan, șorecar, heie* (Milons regalis).
- gălbănușe**, s. a când găinele fac ouă cu două *găbenușe*. 234 gălbănușuri
- găleavă** s. f. 448 neînțelegere, sfadă, ceartă.
- galiță** s. f. 3085 pasere de curte.
- gânganie** s. l. s. nu la-i să-ți caute doi în cap, că faci și mai multe *gânganii*. 623 — păduchi.
- găoaie** s. f. *găoci de ceapă* 4236

- ceapă făiată în jumătăți și scobilă, ca să rămăie ca o găoace.
- gătej** s. a. copiii au obiceiul de a lua câte un *gătej* aprins și-l învârtesc, 1357 vreasă ramură uscată de copac
- găti** vb. *se gătește* pentru o petrecere. 300. își face toaleta. se infrumusează; trei le înăcrește (pe borș), trei le oțătește, trei *pe masă te gătește*, 305. te prepară ca să îi bun de mâncal; (gerul) *ne gătește cu* [frigul lui, 1651] = ne doboară, ne face să-l simțim; *să nu gătești hainele sămbăla*, 1743 = să nu le isprăvești de lucrat.
- gătlan** s. m. *gătlan* de lup, 22 gătlej.
- gătos** adj. *oameni gătoși*, 211 = cu gătița dezvoltată.
- găvan** s. a. să nu îți lingura de *găvan*, 1886 partea cu excavație a lingurei.
- gavât** s. m. 305 = lup.
- găză** s. f. 218 = insectă.
- geană** s. f. e geană la răsărit, 4351 = lumina slabă.
- gemene** adj. plugul tras de doi *boi gemeni*, 270 născuți odată, de aceeaș vacă; 2629 doi copii născuți în aceeaș zi, în acelaș sat; *fructe de gemene*, 1579 îngemănate; copii gemeni, 1579 = născuți odată de aceeaș mamă
- gheață** subst. *zahar de gheață* 448C zahăr candel.
- ghebos** adj. 1586 cocoșal
- ghioc** s. a. ghiocile ouălor. 2940 cojile. (Pronunță : *ghi-oc*).
- ghiorăi** vb. când îți *ghiorăie gâtul*, 210 = face un mic zgomot când trece pe gât, gâlgăie.
- ghizdele** subst. 441 = lada de lemn care stă deasupra unei lănlăni; ghizduri.
- ghizduri** subst. 4200, v. ghizdele.
- gingină** s. f. *gingini*. 1146 gingii
- glie** s. f. *glie de iarbă verde*, 244 brazde
- glistir** s. a. 9480 = clistir.
- goană** s. f. când vrei să faci *goană* cu mulți oameni 1596 = vânătoare.
- gobac** s. f. 3157 = pasere de curte.
- gogoloșit** adj. *fână gogoloșită*, 3719 = făcută gogoloși.
- gol** adj. de-i vedeă mână, ai să îi *gol* tot anul. 478 = prost îmbrăcat, lipsit de haine; femeile să nu se ducă *cu capul gol* la biserică, 600 = cu capul descoperit, neîmbrodite: *mămăligă goală*, 2036 = numai mămăligă, fără alb adaos de mână care
- golan** adj. 1779 = sărac fără avere.
- goli** vb. plosca o *golesc* de bucurie, 1657 = o lasă goală îi beau tot conținutul.
- gorăi** vb. când *gorăie cioara*, 737 = căraie.
- gorgoasă** s. f. 2628 = fructă cu un sămbure.
- goz** s. a. în ziua de Paști nu se țipă *gozul* din casă, 1645 = gunoiul.
- grăpă** vb. coarnele boilor cari *grăpează*, 593 cari grapă, trag grapa.
- greși** vb. copiii cari *se greșesc în pat* 439 = se urinează.
- greu** adj. *femeie grea*, 1394 = însărcinată.
- griji** vb. *casele se grijesc* todeauna la sfârșitul lumii, 667 = se curățesc.
- groapă** s. f. *groapă* de îngropare, 674 = mormânt.
- grohăi** vb. 1808, porcul *grohăie*.
- gropan** s. a. groapă în care se pune apă ca să bea paserile
- gros** adj. *groasă*, 2180 însărcinată.
- grozav** adj. femeile *se tem grozav*, 719 = foarte mult.
- grozăvente** s. f. 942 faptă înfloritoare, grozavă.

- grumaz** a. s. durere de *grumazi*, 1315—gâlci.
- gudură** vb. când *se gudură cănele*, 551 se alintă, se bucură, face gîngășii înaintea stăpânului
- gulie** s. f. 422 rădăcină de lubercule, precum e bujorul.
- gură** s. f. mireasa dă soacrei ca dar, o cămeșă *fără gură*, ca să nu aibă gura'n casă, 534 o cămeșă fără gaura prin care se vără capul ca soacra să nu vorbească mult, să nu cicălească pe noră.
- guraliv** adj. copilul care tot țipă mult, va fi *guraliv*, 875=vorbăreț; pentru a legă gura'guralivei, 365.
- gureș** adj. 1308 - *bun de gură*, vorbăreț.
- gurguiu** s. a. *gurguiul fâtelor*, 3806 =sfârcul; *gurguile ulcioarelor*, 4538 =capul, vârful bubei.
- guri** vb. gura cămeșii nu *se gurește* sâmbălă, 521 nu se faie, nu se croește; când *gurești* în ziua de ntăju 8570 faci gura cămeșii.
- gușter** s. m. 1675 un animal, și o boală de gât
- gutunar** s. a. 1676- -guturau.
- Hăis** adv. *boul de hăis*, 3967 din partea slângă.
- haitic** s. a. *haitic de lupi*, 3279 poltaie, mai mulți la un loc.
- hală** s. f. balaur mare, 4054.
- halal**; *halal* de cel ce le găsește (comorile). 843 -este fericit, va fi bine de el.
- haliciu** s. a. 1595 proiectil de pușcă de vânătoare.
- harb** s. a. 1367 sfărămătură dintr'un vas de lut; ciob.
- harțag** s. a. când vezi pe cinevă că-ți *caută* pururi *harțag*, 2130 pricină de ceartă.
- hat** s. a. despărțire între două porțiuni de pământ: o fâșie îngustă de de pământ, acoperită cu iarbă.
- helge** s. f. 33, 149 un animal mic, de culoare albă. În Moldova: nevăstluică.
- hleiu** s. a. 1832 un fel de lut.
- hogeag** s. a. 1458 coșul, pe care iese fumul din sobă. Plur. *hogege* și *hogeaguri*
- hojma**; în surăteii *hojma* se vor ciondăni, 1255- înr'una.
- holdă** s. f. când găsești șerpi prin holdă, 2244 lan. bucată de pământ sămănat.
- holeră** s. f. spini de *holeră*, 3480 o plantă.
- hori** vb. fetele beau apă sfințită, ca să poată *hori*, 595- să poată cântă.
- horn** s. a. stălpul *hornului*, 764 coșul de deasupra vetrii, dar în interiorul casei.
- hospă** s. f. sau *hoaspă*; să nu dai borș cu flori de pomană, că pe ceea Jume bei *tot apă cu hospă* și cu flori, 310 Pielita fasolelor și altor leguminoase, se zice *hospă*.
- huhurez** s. m. 1695 o pasere de noapte
- hui** vb. *huește*, 1158, 1347 *vuiește*; îți *huește capul*, 3316; nu-i bine să *huești* pe om, 3285 să-l cerți, să-l ocărăși.
- hulpav** adj. când mama e îngreunată, să nu se uite *hulpav* la vreo lighioană, 2633 cu prea multă atenție.
- hulub** s. m. 1698 porumbel.
- huscă** s. f. *huscă de sare*, 458 un bulgăre de sare, în formă conică, compus din sare care mai întâiu a fost preparată pentru a se putea rade în pulbere fină.
- huț**; vb. când stai la masă, să nu *huți picioarele*, că huți pe dracu, 3172 să nu le huțani, să nu le le-

- geni. să nu faci cu ele mișcări la dreapta și la stânga.
- Iarbă** s. f. *iarba fierului*, 120 = plantă fantastică și căreia poporul îi atribuie puteri supranaturale. Sub acest nume se cunoaște și o plantă reală. *Vincetoximum off.*, care se mai numește și *rânduniță*.
- iarmaroc** s. a 4172 = bălcu, zi de lărg
- ibovnic** s. m 334 amant, draguț
- iele** subst. 86 ființi supranaturale cari pricinuesc oamenilor nenumărate soiuri de boale.
- iertă** vb. slădiții se duc de se *iertă* 279 - își cer iertare unul altuia.
- iertat** adj *muieri iertate*, 3465 - care nu mai au relațiuni sexuale
- iesla** s. f. *iesla boilor*, 336 partea grajdului în care stă mâncarea în Moldova se întrebuintează plur. *iesle*.
- iesi** vb copilul *iese bețiv*, 193 devine, se alege bețiv; vinerea și miercuria să nu rupi castraveți din acei cari au *ieșit întâiu*, 676 cari au apărut întâiu din pământ: castraveți să nu-i pui în pământ miercuri sau vineri, că *ies amari*, 675 se fac amari, când *ieși afară* cu udul. 2306- te urinezi; copilul zămislit spre o sărbătoare *iese ghebos*, 1585 se naște ghebos; orice lucru vei începe, nu *iese la capăt* bun, 1901 nu se slărșește cu bine; nu scoate vorba în sat, că nu *ți-a ieși nimica* (vânătă), 1596; când anu-i mare, *iese prost grădinăriile*, 1597 nu au belșug.
- Ignat** s. m. 1286: în ziua de 20 decembrie se ține sărbătoarea numită Ignat. În această zi se taie porcii pentru Crăciun.
- imaș** a 748 pământ de pascătoare.
- inimă** s. f. pe *inima nemâncată*, 1426 pe nemâncate, cu stomacul gol; inima căruții. 651 = lemnul care leagă osia de dinapoi a carului. În Oltenia: *inimoiu*.
- iscă** vb ca nu cumvâ *să se isce sfadă'n casă*, 133 - să se nască, să se ivească.
- iscoadă** s. f. 1727 pândă, vânătoare.
- iscusit** adj. *fată iscusită* la țesut. 433 pricepută, cu talent
- Ispas** s. a. 39 sărbătoarea numită Înălțarea Domnului, care se prăznuiește la 40 zile după Paști.
- ispiti** vb. îl *vor ispiti* că de unde are el pana aceea așa frumoasă, 3701 vor cercelă vor cercă să alle.
- ista** pr. 3220 aista, acesta.
- istef** adj. *băiat istef* la învățatură. 433 inteligent, care învață lesne
- iute** adj *borsul să fie iute* și acru ca focul, 309 să aibă țărime, putere; copilul care tot țipă mic, va fi gură și slădăreț, dar *iute*, când o crește, 875 - violent. activ; copilul *ca să vorbească iute*, 873 - în curând să se lege o lingură de gâtul mănuzului, *ca să crească iute*, 1113 - curând; cel care o pune, să stea *iute jos*, 762 repede, în grabă; dacă cucoarele *trec iute* înapoi, vine și iarna tot iute, 987 devreme
- izbandi** vb visele *se izbândesc*, 4124 - se împlinesc.
- izbi** vb să nu lucrezi în nouă joi și nouă marți după Paști, că *te izbește cu foc*, 1374 te trăsnește
- izbitură** s. f. 87 o boală contra căreia se întrebuintează descântecul „de izbitură“.
- izvor** s. a. să dai din livadă, ca și dela stână, oricui ar veni de a cere, că atunci Dumnezeu îți dă spor și *izvor*, 243 belșug

- imbărburi** vb. 4067— a unge, pe față, cu miere sau altceva.
- îmblă** vb. 28— a umblă.
- îmbrăcământ** s. a. a se prinde un cucoș și se îmbracă în *îmbrăcămîntul* cu care a venit cel nou născut pe lume, 2400 cămeșa în care se naște un copil.
- îmbucă** vb. când *îmbuci* de două ori mămăligă, 1086— când vâri în gură de două ori.
- îmbucătură** s. f. 2112— bucala de mâncare din gură.
- îmbucaf** s. a. când oala este cu gura spre tine, e rău de *îmbucaf*, 2827.
- îmbumbă** vb. a *îmbumbă* gura cămeșii până sus, 517— a vâri toți bumbii în borțile lor, a încheia toți nasturii.
- împănă** vb. să nu *împănezi* capacul, 852— să nu bați pene în capac.
- împestrit** adj. *ouă împestrate*, 2908— ouă incondeiate de Paști.
- împiedecat** adj. *găini împiedecate*, 1499— cu picioarele legate; copil cu *limba împiedecată*, 2572— cu greutate la vorbă: cu frâu la limbă.
- împlântă** vb. dacă vine o broască în casă, o *împlântă* în țăpușă, 348— o înfige.
- impleă** vb. *împlând* cineva borșul, 303— umplând borșul: punând în puțină ingredientele necesare pentru a se prepară borșul.
- împlini** vb. na. cucule banul. că *ți-am împlinit anul*, 957— isprăvit serviciul, completat; *să se împlinească copilul* ca oul, 4464— să se încăleze să se îngrășe.
- împovorat** adj. *femeie împovorată*, 2635— însărcinată.
- împrăștiă** vb. nu se dă nimic din casă, ca să nu se *împrăstie gospodăria*, 928— să nu se risipească.
- împrăștiator** adj. 2034— risipitor, contrar lui *șgârcil*.
- împroșcă** vb. 1790— a răspândi un lichid sub formă de stropi.
- împroua** vb. *să se împrouască soseala primăverii*, 3348— să se vestească.
- împușcată** s. f. 1762— o plantă.
- în prep** să-i meargă *în plin*, 489— să aibă succes: se căznește să se așeze *în cap*, 2597— să se așeze pe creștetul capului.
- înăcri** vb. *se înăcrește borșul*, 304— devine acru; *înăcrește*, borșule, *înăcrește*, 305— înăcrește-te (imperativ).
- înăcrit** adj. să nu cumvă să moi un băț în scuipat, și apoi să-l pui în furnicar, și pe urmă, *înăcrit* cum... 1472— îmbibat cu mirosul de furnicar.
- învădi** vb. *să nu se înădească casă nouă* de alta veche, 663— să nu se alipească.
- înainte** adv. *ii stă înainte* o călătorie lungă, 480— în curând va face o călătorie.
- înapoi** adj. se aruncă *înapoia* capului, 619— în spre spate, în dosul omului.
- încelul** vb. 3701— a înșelă, a amăgi.
- încea** vb. vaca străină *înceată de a da mult lapte*, 1831— încețează.
- încelți** vb. să nu te încelți, 1047— încalți.
- înciotoră** vb. *cămeșa copilului nu se înciotoră*, 519— nu se prinde cheotoarea.
- încirei** vb. (copilul) *se încircește*, 881— nu se mai desvolla.
- încinge** vb. (oul) se scuipă de trei ori și *încingându-l* în cenușă, 1534— vărându-l în cenușă.
- încleșta** vb. își *încleștează mâinile*, 4277— prinde degetele unele între altele.

- încrestă** vb. a *încrestă* covata, 3479
a face o tăietură drept semn
- încrucișat** adj. cu *ochii încrucișați*,
66. *șasi*; *drum încrucișat*, 493 drum
care se întretaie cu altul.
- încungiura** vb. este bine a *încun-*
giura casele cu frița, 1386 a face
ocol în jurul caselor.
- încutura** vb. *porcii se încură* cu paic
în gură, 3263 aleargă, fug.
- încurca** vb. când *se încurcă ața*, 1446
— se înoadă; se amestecă de nu
poți coase.
- încurcat** adj. *buricul încurcat* pe după
gât, 427 — învălătucit în jurul gă-
lului.
- îndătină** vb. *îndăținează femeile* a
arunca o lingură, 309 — au *datina*,
obișnuesc.
- îndemănat** adj. 434 abil, price-
put la orice lucru.
- îndeplini** vb. nu-i bine să desgropi
morlul, până nu *îndeplinește patru-*
ani dela moarte, 113 — *împlinește*.
- îndestulare** s. f. va avea *îndestulare*
de pâine și sare, 325 — va avea din
belșug.
- înfinge** vb. să le *înfingi* la țâțana por-
ții, 267 să le infigi, împlinți.
- înrunta** vb. să nu tai mămăliga din
frunte, că *te înruntează altul*, 2004
te bravează.
- înrupă** vb. *se înrupă*, 1770 — măn-
năncă de frupl.
- îngăimat** adj. când ai să le duci
undevă, sau voești să începi un
lucru, și *ești îngăimat*, neștiind dacă
îți va merge bine. 2194 ești ne-
hotărât, nesigur.
- îngăuri** vb. când un pom nu face
roade, *să-l îngăuri*, 3224 să-l gă-
urești.
- îngemănat** adj. lucruri *îngemănate*,
1580 alipite una de alta.
- înghinat** adj. perjă *înghinată*, 2628
— îngemănată
- îngrădit** adj. când *soarele este în-*
grădit, 4950 gulerat.
- îngrecat** adj. *femeie îngrecată*, 1581
— însărcinată.
- înmuia** vb. și *se înmoaie mânele*,
2050 se moaie
- înneca** vb. dacă *vreun copil mic se*
înnecă cu vreun fel de bucate, 2109
i se oprește în înghițitoare.
- înnof** adv. trece apa *înnof*, 100 — în-
nolând.
- înnumăra** vb. cine va vedeă co-
cori, *să-i înnumere*, 984 — *să-i nu-*
mere.
- înnumărătoare** s. f. 2929 numă-
rare.
- înserat** s. a. *pe inserate*, 348 la vre-
mea când se inserează.
- însplina** vb. *oamenii cari mănâncă*
splina dela animale, *se însplinează*
3564 — *capătă boală de splină*.
- întălnitură** s. f. *apa dela întălnitură*
74 locul unde se întălnesc două
ape curgătoare, confluență.
- întărită** vb. *frigul se întărită*, 1149
se ambiționează.
- întina** vb. *copilul nu se va întina* în
pat, 871 murdări.
- întoare** vb. *copilul mic să nu se*
pupe la șezut, căci când se va face
mare, *va întoare dosul* la cel ce
l-a pupat, 63 — *va fi nerecunoscă-*
tor, ingrat; cum am *întors cămașa*,
așa să se întorcă X. dela jâță, 1787
să se întarce; ca să nu se *în-*
toarcă logodna, 1893 să nu se des-
facă; nu e bine să *întorcă* cineva
pe altul *dela moarte*, 2303 să-l scape
de moarte; să nu *întorci buhaiul*
iarna, 421 = o specie de castrare.
- întorsuri** s. a. 192 o boală.
- înturna** vb. *trântitura se întornă*,
dacă se calcă în udul unui cal,

- 468 se oprește de a se desvoltă, se vindecă; *înturnându-se miru dela cununu*, 97 întorcându-se, venind înapoi; când ești pornit la drum, și *te-ai înturnat înapoi*; 495—te-ai întors din cale.
- înturnat** adj. un copil *înturnat dela lăță*, 136—copil care după ce a fost întărcat este lăsat iarăși să sugă.
- întepat** s. a. e rău de *întepat*, 1797 o boală (junghiu?).
- întepenire** s. a are pe talpa roții cuie mari, ce-i slujesc la *întepuire*, 706 fixarea pe loc
- învălătuci** vb. crijele care *se învălătucesc* împrejurul luminilor, 324 se înfășoară.
- învălătucit** adj. *pânză învălătucită*, 484 făcătă val.
- învăli** vb. să nu *învălești focul*, 781—să nu acoperi locul cu cenușă; când *se învălește pânza* pe sul, 3014 se rulează.
- învarti** vb. copilului *i se învarte buricul* pe după gât, 429 *i se răsucește*, *i se învâltocește*, *i se împelicește*.
- însăilătură** s. f. 1735 fire de ață cu care s'a însăilat
- înzuiat** adj. dacă un mort este lunatic și *înzuiat* cu un frate al său 3609—născul în aceeași zi din săptămână.
- își** va fi bine primul sau *își* va petrece bine, 494 va petrece bine.
- Jălui** vb. dacă te doare capul și *te jălui*, 1963 te jăluești.
- jâr** subst. 3019 fructul fagului
- jertfă** s. f. sărută banul ce-l dă la discos, crezând că numai atunci este primită *jertfa* lui, 165 darul care se dă la biserică.
- Jidai** s. m. 1791. și
- Jidov** s. m. 1791) Evreu.
- jigăanii** s. a. 627—animale.
- jigodie** subst. 4500—o boală de câni, jigaraie.
- jivină** s. f. 35—juvină.
- joacă** s. f. *in joacă* să nu se bată copiii mici cu palmele peste fâlpale picioarelor, 915—in glumă, când te joci cu copiii.
- joară** vb. femeia împovărată nu *joară*, 2535=jură.
- joii mari** s. f. 711—joia ultimă din Păresimi.
- joie** vb. când se vede *jusindă uero comară*, 844—jucând flacăra unei comori; să ai parale în pungă, dacă vrei ca toată luna să *te joii* cu ele 932 să ai parale în bieșug; când vișezi noaptea că *te joii cu o femeie*, 1286—că ai relațiuni sexuale; când *îți joii un ochiu*, 2874—se mușcă, se clătina.
- jocăuș** adj. 926 jucător, dansator.
- jumoli** vb. când tai un cocoș, *să-i jumoli* din penele aripelor, 994—să-i jumulești, să-i smulgi
- jumuli** vb. 1558—a smulge penele.
- jurământ** s. a. îi citește preotul rugăminta de deslegarea *jurămintilor* ce pot fi asupra lui, 1819—blăstăme, afurisenii.
- jurat** adj. când un mort se găsește neputrezit, se crede că-i *jurat*, 1819—blăstămat, afurisit.
- juvină** s. f. 32, 667 animal de dimensiuni mici, insectă.
- La** prep. îmbrăcămintea nu trebuie luată *la purtare* 1744 nu trebuie să începi a o purta
- lăcată** s. f. 120—lacăt
- lăcrămă** vb. slăbina din pod dacă începe a *lăcrămă*, 4347 a picură din ele.
- lăneață** s. f. 4243 lână, strămătură.
- lapăd** vb. nu *lapăd* fir roșu, ci *lapăd*

- roșiață. 1593; când moare cineva din saț, sau din rude, apa scoasă să se *lapede*, 114; așchiile dela tronul mortului, să se *lapede* pe apă, 130—a lepădă, a arunca.
- lăptă** vb. 890—a alăptă.
- lapte** s. m. *lapte acru*, 282—din laptele de oaie se prepară un lapte îngroșat, cu gust acriu, care se numește „lapte acru“.
- lăsă** vb. *frigurile îl vor lăsă*. 1396—se va vindecă de friguri; *te vei lăsă de lucru*, 1909—vei încetă de a lucră; omul care *lasă un nărav*, 2516—se vindecă de nărav; când se *lasă un fir de păr* din cap pe frunte, 2848—atărnă pe frunte; când în față ți se *lasă paingăni* mici, 2857—atărnă sprijiniți de fir; când se *lasă post* la 1 Martie, 3305—se începe.
- lăsat** subst. *lăsatul secului* de brânză, 589—ultima zi în care se mănăncă brânză, înainte de începutul postului.
- lafure** s. f. dacă ți se sloboade brăul, când mergi pe drum, ață și alți că tot *umbli laturile*, 345 nu ești credincios în căsnicie.
- lături** subst. *lături din spălături*, 1796 apă murdară; când umbli cu cleștele în *lături* nu se ingrașă porcii, 3250—diferitele resturi dela bucătărie, care se dau hrană porcilor.
- lăță** vb. fiind pericol să se *lățească focul*, 1386—să se înlindă.
- leacă** subst. o leacă, 31, 84 puțin, nițel.
- lecul** vb. se poate *lecui*, 977—se poate vindecă, are leac.
- legă** vb. să te *legi* cu un fulpan la gât, 757—să te înfășori în jurul gâtului; *nucile nu vor legă*, 2786—nu se vor fecundă; a *legat gura vecinilor*, 365 a făcut un farmec; *figa-nii leagă plotte*, 3212—fac o vrajă ca să nu ploaie.
- legătoare** s. f. *legătoarea* dela colțuni, 845—jartieră; se servesc de broască și de liliac, pentru a face *legături pentru bolnavi*, 363—cataplasme.
- lehuză** s. f. 328 femeia care a născut, lăuza.
- lemn** s. a. *lemn de căne*, 578—un arbust: mălița (*Ligustrum vulgare*).
- lemnar** s. a. 4140 lemnul mai gros pe care se așează lemnele la tăiat, trunchiu.
- lemnie** s. f. 3462—o plantă.
- lepădă** vb. *vitele ce ar fi să lepede*, 832—să avorteze.
- leuca** s. f. 651—lemnul care sprijină loitra sau draghinele carului de capetele osiilor.
- libără** s. f. 1726—o insectă.
- lighioaie** s. f. așa să nu mănăncă nicio *lighioaie* roadele, 703—insectă vătămătoare.
- limbar** s. m. 1388 și
- limbarită** s. f. 1880—o boală.
- limpede** adj. ies *ouăle limpezi*, 774 fără putere de germinare.
- linchi** vb. *măța linchește* din bucate, 2184 mănăncă pe furis.
- lingoare** s. a. 255—lingoare, tifos.
- linți** subst. când dau femeile la porci mănecare din poală atunci *carnea are să facă linți*, 1891 cisticerci.
- lip** subst. 2443—murdărie pe trup.
- lipi** vb. în donița în care se bea apă, noaptea, să se stângă seara trei cărbuni, ca să nu se *lipească ceva* de ea, 89—să nu fie influențată de un spirit necurat, care poate da boale; să se *lipească lumea de vin*, 199—să placă vinul; se *lipește toate blăstămele* de el, se prind. cade sub puterea blăstămului.

- lipit** s. a. să nu calci pe prispă până nu s'a uscă *lipitul*, 185 lutul cu care este lipită prispa.
- lipitură** s. f. 689 o boală
- lipsit** adj. cine n'are bani atunci (la anul nou), va fi tot *lipsit*, 60 va duce lipsă tot anul.
- loc** s. a. atunci acea (băta) *de loc* să o rupă, 184=imediat; (cocoarele) nu mai află drumul lor și *rămân locului*, 983=rămân pe loc: se serbează de Români *de loc*, 1793 din localitate; să îngroape *locul* în care s'a zemislit copilul, 2621=placenta.
- lozie** s. f. 1316 o specie de salcie.
- lua** vb. nu se pot *lua în căsătorie*, 1363 - nu se pot căsători împreună; nu-l *va lua nimeni într'o seamă*, 2107 - nu va avea considerație
- luat** s. a. are *obiceiul luatului*, 1481 =a furatului.
- luat** adj. *luat din iele*, 86 cuprins de boala din iele; imbracămințea nu trebuie *luată la purtare*, 1744 - nu trebuie să începi a o purta.
- lucin** s. m. 1971=o serbătoare, 17 octombrie.
- lucra** vb. *să nu lucrî*, 1991; *se lucră*, 51 -să nu lucrezi, se lucrează
- lucru** s. a. să nu se apropie *lucrul slab* de dânsii, 317 spirit necurat.
- lumeț** adj. dacă are cinevă strungă, se zice că este *lumeț*, 1339=iubitor de femei
- lumină** s. f. 165 - lumânare de dus la biserică.
- luminărită** s. f. 2031=o plantă.
- luminat** adj. *săptămâna luminată*, 3324=săptămâna care incepe din duminica Pastelor.
- luminică** s. f. 4217 lumânărică, lumânare mică.
- lunatec** adj. *copii lunateci*, 1945 născuți în aceeaș lună; *pui de pa-*
- seri luataeci*, 3102 puși și scoși în aceeaș lună
- lung** adv. cel ce le va purta (albiturile) să trăiască *lung*, 1739 = mult timp, dacă începe ploaia de dimineață, nu durează *lung*, 3202.
- lungi** vb. dacă lași silișca nespălată, *se lungeste laptele*, 1837 se trage, se întinde
- Măcinici** subst. 507 sărbătoarea „Sfinții”, care se ține la 9 martie.
- mai** prep. îl ții așa, până *mai se frige*, 3678 = până e aproape să se frigă.
- maiu** s. a. 1762 - instrument de lemn cu care se bate rufăria când se spală
- mălaiu** subst. cupaia de *mălaiu*, 1788 = făină de popușoiu; în ajunu Crăciunului se ung pâenele și *mălaiele* cu murulală, 927 = un fel de pâne făcută din făină de păpușoiu.
- mălură** s. f. 1998 făciune. un parazit al grăului.
- mama** s. f. *mama pădurii*, 439 - o plantă care se mai numește „floarea șarpelui” și „cucurez de pădure” (*Lathraea squamaria*); v. și *mușna pădurii*.
- mămăligă** s. f. *mămăligă* necernută, 383 făcută din făină necernută
- mană** s. f. *mană la albine*, 20 = belșug, roadă multă; *mana vacii*, 2024 laptele, fructul vacii; 221 o boală a viței de vie. 228 = spumă albă-gălbui care se vede, primăvara, pe ape curgătoare; 229 - nori gălbui cari se ridică de pe pădurile de brazi; 230 un praf galbăn, care se face pe cucuruz (fructul bradului).
- mănat** adj. îi *mănat de Dumnezeu*, 2100 - trimis, îndemnat să vie.
- mănoș** adj. săcările vor fi *mănoșe*, 218 - imbielșugale, cu rod mult.

- mancă** vb. când *când te mânăncă palma*, 159; când *te-a mânca ceața*, 683
vei avea mâncărime; *te mânăncă purecii*, 3296 te pișcă. te supără.
- mănios** adj. are să fie *mănios* tot anul. 746 - în ciudat, rău dispus.
- mântui** vb. *se mântue de năluca cea rea*. 2512 nu mai vede arătarea, nu-l mai urmărește viziunea.
- mănuș** s. m. 2889 = un pește.
- măruntaie** subst. 1411 intestine, măruntaie.
- mare** adj. *an mare*, 1397 an bisext; copiii născuți în zile mari, 2588 zi însemnată, sărbătoare.
- mărgea** s. f. *mărgelele de curcan*, 1052 = boabele roșii pe care le au curcarii pe nas.
- mărit** subst. își fac fetele de *mărit*, 102 fac vrajă de mărit.
- mărțișor** s. a. la una *mărit* să iei un *mărțișor* înainte de răsăritul soarelui, 1282 - o rămurică de salcie înflorită.
- masă** s. f. să nu te ștergi pe *masa te pânză*. 251 fața de masă, pânzătura care se așterne pe masa de mâncare.
- maslu** s. a. 666 rugăciuni speciale pe care le face numai preutul.
- mățăuz** s. a. 3952 = sfiloc, mănunchiu de busuioc cu care stropește preotul cu aiazmă.
- măț** s. m. cui i-s dragi *mății*, 2172 pui de măță, de pisică.
- mățâ** s. f. 56 pisică.
- mățisor** subst. v. mărțișor.
- măzgală** vb. se crede că Toader s'ar *măzgală* în plămădeală, 3004 s'ar murdări.
- melesteu** s. a. 34 instrumentul de lemn cu care se mestecă mămăliga, făcâleț.
- merge** vb. *Îți va merge rău*, 486 nu vei avea reușită; ca să-i *meargă în pin*, 489 să aiă succes; când ești pornit la drum, și te-ai întors înapoi, *ai să mergi rău*, 495 și se va întâmpla o neplăcere pe drum: copilul care *merge la școală*, 646 urmează cursurile școlii; când *nu-ți merge bine* într'o casă, 666 când nu ți se îndeplinesc dorințele.
- mestecău** s. a. 230 melesteu, făcâleț.
- meșteșugit** adj. băț *meșteșugit lucrat* 40 = lucrat artistic, cu ornamente.
- mezin** s. m. 909 cel din urmă copil într'o familie
- miauna** vb. 2329, *mățele miaună*.
- miez** s. m. pe la *miez de noapte*. 712 = la miezul nopții; *miezu-i-păreții*. 1531 = miezul păsării.
- mișloc** s. a. să nu te doară *mișlocul* la secere, 733 - partea de jos a trunchiului omenesc, șalele.
- miștos** adj. *copil miștos*, 1133 cu multă minte, inteligent.
- minună** vb. o minună mare. care să colinde multă lume și s'o *minuneze*, 753 lumea să se minuneze. să considere minciuna ca o minune.
- miorlăit** adj. *pisicuță miorlăită*, 4229 care miorlăie. miaună.
- mirean** s. m. 935 cel care nu e călugăr
- miroi** s. m. 2804 - mire
- mistui** vb. spre a fi ferit de *focul care mistuește* casa vecinului, 1376 distruge, consumă.
- mișuni** subst. 3722 spice de grâu pe care șoarecii le fac grămezi.
- miftel** s. m. comorile îs lăsate de urieși. când i-au alungat *miftelii*, 840 oameni pitici, despre cari se spune că au locuit cândva pe pământ.
- moale** subst. *moalele capului*, 598 creștetul.

- moale** adj. în viața conjugală îi va fi *moale*, 2798—va avea traiu bun. în acea zi va fi afară *moale*, 3412 vreme dulce.
- mocni** vb. se iea apă neincepută, și pune înfransa piele dela un ciur *să mocnească*, 409—să stea liniștită, netulburată; se pun mai multe rămurele de lemnul Domnului *să mocnească la foc*, 234C—să fiarbă încet.
- moghilă** s. f. 2601 =movilă.
- moină** s. f. 4460=limp moale după frig.
- moină** vb. când se incură boii. *moinează*, 4459—se îndulcește vremea.
- moleșniță** s. a. 213—vreme moale, când în timpul iernei e cald și zăpada se topește.
- moflăi** vb. a mânca ceva încet, a lene, cu gura închisă.
- molid** s. m. 340=o specie a brașdului.
- moloșag** subst. 4461—vreme caldă, în timpul iernii
- moș** s. m. *moși de vară*, 224—sărbătoare. ziua morților.
- moș** s. m. mama care păstrează buricul și *moșul* copilului, 435 șuviță de păr din frunte
- mucl** subst. nucile vor rămânea tot cu *mucl*, 2966—nu se vor fecundă.
- muieros** adj. 2136—muieralec.
- mumă** s. f. *muma pădurii*, 2489—o ființă închipuită, care face rău oamenilor.
- murgit** subst. *seara, în murgit*, 4478 când amurgește. la crepuscul.
- mușuială** s. f. *mușuială* de făină de grâu, 927 făină de grâu mușuială cu apă.
- mușcă** s. f. omul ce poartă *mușcă la buză*, 451—fire de păr pe cari unii oameni, cari poartă barba rasă, le lasă la mijlocul buzei: copilul cu *mușca pe nas*, n'are să trăiască mult, 2500—o vână veșnic neagră.
- musculița** s. f. 451, v. mușcă.
- mustui** vb. melesteul cu care a *mustuit* borș, 304 cu care a amestecat, în pulină, ingrediente din care se face borșul.
- mușcă** vb. *albinele mușcă*, înțepă.
- mușinoiu** s. a. 3001—mușinoiu, moșiroiu.
- mută** vb. *să-și mute încălțăminte* din picioare, 2620=să-și schimbe încălțăminte de pe un picior pe altul.
- mutătoare** s. f. 2003—o plantă (Bryonia).
- Năcăjl** vb. să n'ai grijă că *te-or năcăji frigurile*, 366—că vei suferi de friguri.
- năduși** vb. ca să nu se *nădușească mânele*, 2048=să nu asude.
- naframă** s. f. 2082=batistă.
- natură** s. f. 1867=anaforă.
- naiba** s. f. 1158=una din numirile dracului.
- năjit** s. a. 107=o boală, durere de urechi.
- nalbă** s. f. 220=o plantă (Malva)
- nălucă** s. f. 2512=arătare, viziune.
- nălucl** vb. *dacă i se nălucește cuivă ceva*, 2512=dacă i se pare că vede ceva.
- năpatcă** s. f. 3123 cărsnic, instrument de prins pește
- năprasnic** adj. *moarte năprasnică*, 3199=violentă neașteptată.
- nărâmat** s. a. se pune un scul de *nărâmat* și o cărpă, 1602.
- nărav** s. a. se desvață de *năravul beției*, 212—patima, viciul: *ii înveți (boii) cu nărav*, 334 cu deprinderi rele.
- nătâng** adj. 872—incăpăținat.
- năvalnic** subst. 1220 buruiană aducătoare de dragoste (Scolopendrium off.)

- nebunatic** adj. îl faci să-și peară cumpătul, umblând *nebu.natic*. 1869 ca un nebun
- neArcăitor** adj. *găina necărcătoare*. 1533 = care nu cărcăie.
- neAz** s. a. 2112 = mânia, ciuda.
- neCernut** adj. mămăligă *necernută*. 383 - făcută din făină care nu a fost trecută prin sită.
- neCloitor** adj. găini *neclocitoare*. 1533 = care nu clocesc
- neCuraț** s. m. *necuratul*, 115¹¹ = dracul
- neCuraț** adj. seara *apa-i necurață*. 85 - influențată de spiritele necurate: moașa se șterge de cămeșa lehuzei, să nu rămâie *necurață* și pe cealaltă lume. 328.
- neCurați** vb. copiii cari se *necurătesc*. 326 - cari își fac necesitățile, se escremențează.
- neDat** adj. carul lui e lucru sfânt, dumnezeesc, *nedat lumii să-l vadă*. 706 - nepermis să fie văzut de lume.
- negru** adj. când cărpești cămești ne- gre. 3657 murdare.
- neInceput** adj. v. apă neincepută.
- neInvelit** adj. foc *nelvelit*, 1381 - neacoperit cu cenușă.
- neMâncat** adj. cel care vede, pe *nemâncate*, un animal. 57 înainte de a fi mâncat. când cineva pune ouăle sub o cloșcă, *nemâncat*, 767 = id.
- neMântuit** adj. nu e bine să vii cu *caierul nemântuit*. 455 neisprăvit
- neMilostive** s. f. 103 = ieie.
- neOuăre** adj. *găini neouătoare*, 1533 care nu se ouă
- nePriincios** adj. se va întâmplă *cevă nepriincios*, 4137 neprielnic. nefavorabil.
- nePriment** adj. strânge peteci de la *noară case neprimente*. 863 nouă gospodari cari nu sunt căsătorii a doua oară.
- neSăpat** adj. să sameni bob pe loc *nesăpat*. 292 nelucrat, bălătorit.
- neȘtiut** adj. dacă intră cineva pe *neștiute* în casa unei femei care se trudește de facere. 2563 fără să știe că femeia se trudește de facere
- neTrebnic** adj. *cânele* a fost *netrebnic*. 564 - nu a fost câne rău.
- nevăȘtuică** s. f. 2501 helge, un animal.
- nevoie** s. f. bogat *nevoe mare*, 296 foarte bogat, îi va merge *nevoe mare* de rău, 502 îi va merge foarte rău. 4489 boală rea.
- nici ca cum** adv. nu poate *nici ca cum* să se întilnească cu oamenii. 740 - nici într'un chip.
- nici când** adv. 282 nici odată.
- nimeri** vb. dacă se *nimeresc mănă- rite* prea sărate, 2075 dacă se întâmplă.
- ningău** subst. vor urmă furtune cu *ningău*, 4429 cu ninsoare, *zăpadă nisca* adv. când îi luă *rusca bani*, 1156 ceva bani. o sumă oarecare.
- noduros** adj. molidul de aceea îi *noduros*. 340 cu noduri, cu cioturi.
- Oală** s. f. te prinde *ca din oală*. 1480 fără multă greutate.
- oarecare** adv. să nu poată umbla *oarecare timp*, 894 câtva timp.
- oboroș** s. a. 782 - vas de lemn, care servește ca unitate de măsură pentru cereale.
- obrinti** vb. *buba se obrintește*. 40.0 se înrășește boala.
- obrejanie** subst. 398 schimbarea la față, sărbătoarea dela 6 august.
- ocărit** adj. ca să nu fie *de ocărit* că a stat mult, 697 = să nu fie expus a fi certat, dojenit.
- ocnă** s. f. când iarna va suflă vânt *din spre ocnă*, 4309 dela sud

- ocol** s. a. să dai *ocol casei*, 2485 să o inconjuri.
- ogradă** s. f. 35— curte în jurul casei.
- ol** s. a. 2833=oaia.
- olaltă** adv. dacă se va da apă din vasul în care beauporumbii celor ce se au rău la *olaltă*, 1221=cari sunt în neînțelegere, în dușmănie; în trei seri *după olaltă*, 1204 - una după alta, consecutive; copaci crescuți la *olaltă*, 1256 - din aceeași, tulpină: pe timpul când se află la *olaltă* - cât sunt împreună.
- olog** vb. cel care șeade jos, va *ologi*, 132 va deveni olog, nu va putea umbla.
- oltuan** s. a. 848 - altoiu.
- om** s. f. în ziua de *ajunul Crăciunului*, dacă-ți vine în casă *om*, 2818 - bărbat.
- oman** subst. 4526 - plantă: iarbă mare.
- omăt** subst. 215 - zăpadă.
- opăreală** s. f. să te ferești de *opărea*, 1850 - să nu fii opărit.
- opări** vb. să nu se *opărească copilul*, 3464 copiii fac o roșeață supărătoare între picioare, subsuoară sau la anus.
- orăcăi** vb. când auzi *broasca orăcăind*, 362 cântând; *ursul orăcăind*, 3943 = mormăind.
- orariu** s. a. 2448 - ceas, ornic.
- orăntie** s. f. 3082 - pasere de curte.
- orbalt** s. a. 2908 - o boală: brâncă.
- orbete** s. m. 3714 = cârtiță.
- osânză** s. f. osânză de porc, 2909 - grăsime de pe burtă.
- Osie** s. m. Sfântul Osie, 1971 - sărbătoare, la 17 octombrie.
- ostrov** s. a. 740 - insulă.
- otavă** s. f. 2026 = fân din iarbă coșită a doua oară, toamna.
- ouător** adj. găini *ouătoare*, 1533 - care se ouă.
- Păcișele** subst. *păcișele de in*, 2908 - ceea ce rămâne în peria cu care se perie fuiorul scos din ragila.
- păclă** s. f. 216 - ceață, negură.
- păducel** s. m. *păducel la picior*, 3167 = o boală.
- păduche** s. m. *păduche de lemn*, 656 - ploșniță, stelniță.
- păgani** vb. se *păgânește*, 1301 - devine păgân, necredincios.
- păgubitor** adj. *zile păgubitoare*, 1895 = zile, în care dacă lucrezi, vei suferi pagube.
- paingân** s. m. 25 - painjen.
- paIU** s. f. *paiele de chibrit*, 729 - chibrituri.
- păli** vb. dacă la facere, pe femeie *o pălește de ursită*, 2399 - se manifestă boala.
- pane** s. f. încotro lună întâiu, într'acolo are să fie *pane multă* anul acela, 249 = recoltă îmbielșugată.
- pântecuraie** s. f. 3075 = diaree.
- păpușoiu** s. m. 632 - porumb, cucurez.
- pâr** s. m, *pâr la deget*, 1485 - o boală.
- părăi** vb. *chibritul părăie* 171 - face un mic sgomot în timpul cât arde.
- părăsif** adj. *ciur părăsif*, 409 - care nu se mai întrebuițează; *ou părăsif* 1538 - mic și moale.
- părăsitură**, s. f. ou din părăsitură, 1517 - ou părăsif; 4517 = ou mic de găină.
- păresimi** subst. 45 - mijlocul postului mare.
- pârli** vb. când omori vreun căne turbat, să smulgi pâr înainte de a-l *pârli*, 580 înainte de a-l pune pe loc; se *pârlește* când va umbla prin soare, 864 i se întunecă pielea, se innegrește.
- parte** s. f. când e craiu nou, atunci la *partea călugărească* se cântă marile tropar 935 la călugări, la

- tagma călugărească; *parte bărba tească*, 2619 - sex masculin; *parte femeiască*, 3634 - sex feminin; *ai parte de bivoli*, 3076 reușești în creșterea bivolilor; *parte de dinapoi*, 3425 dosul omului
- păstăios** adj. fructe păstăioase, 2573 fructe în păstăi.
- paște** vb. *ți se paște vârful cozilor*, 3050 - se desfac vârfulurile firilor de păr și oarul nu mai crește
- paști** subst. 4098 un gândăcel.
- pat.** când vezi un vârtej, închide ochii și zi: „*păt, păt, bolbora*“, 4076.
- patimă** s. f. *patima beției*, 205 - viciul; băieții mici, cu buricul afară, au *patimă* spre boli, 436 - sunt predispuși să se îmbolnăvească.
- pătimaș** s. m. 212 omul supus unei patimi, unui viciu.
- pătimi** vb. cel ce *pătumește de durerea șelelor*, 1022 suferă; dacă a pătimit de vreo boală, 1028 a suferit.
- pătrunde** vb. i se *pătrunde urechea*, 3937 - se găurește.
- paus** subst. din vinul dela *paus*, 4107 slujbă religioasă.
- păzit** adj. *păzite de grindină*, 221 neexpuse a fi bătute de grindină.
- pe** prep. *pe* inserate, 348 la vremea când se înserează; când umbra negustorii după bucate *pe* sărbători, 416 *pe* timpul sărbătorilor; va fi certat *pe* întreg anul, 696 în cursul întregului an
- pecingini** subst. 471 o boală a gurii.
- pepene** s. m. 678 castravete
- perdeă** s. f. 4243 - adăpost pentru vite.
- perjă** s. f. 411 fructul porcului. (În Moldova este o mare deosebire între *perjă* și *prună*: la *perje*, sămburile se desface de carnea fructului, pe când la *prune*, sămburile este aderent de carne).
- pescăraș** s. m. 188 o pasere de haltă (Alcero ispida).
- peste** prep. *vei avea bani peste toată luna*, 168 - în timpul întregii luni; se pune o huscă de sare *peste noapte*, 458 - pe timpul nopții; *peste an*, 3298 - în cursul anului.
- pestelcă** s. f. 751 pânzătura pe care o pun femeile, pe dinainte, peste rochie, șorț.
- pesti** vb. cât *pestește* apa pe streșină și cât *pestește* apa în ciur, 2546 - cât timp se poate țineă, cât timp poate sta.
- peteală** s. f. 2708 beteală.
- petec** s. a. casa nouă nu se văruește toată, ci se lasă câte un *petec nevăruiț*, 662 - o bucățică din părete.
- petecel** s. a. un *petecel* de grâu neșecerat, 1612 o bucățică de pământ sămănat cu grâu.
- peticel** s. a. 1614 v. *petecel*.
- piatră** subst. 1629 grindină.
- piază** s. f. va face în acel an multe călătorii cu *pieze rele*, 816 greutatea de întâmpinat, neplăceri
- pic** subst. un *pic* de colivă 835 cantitate mică.
- pică** vb. când îți *pică brăul*, 334 - cade de pe tine; când i o *pică* popii *cărbunii* din cadelniță, 454; dacă îți *pică un dinte*, 1142; să *pică trei picături* de lapte, 2624 să picure.
- picingine** subst. 4518 - o boală de gură, pecingini.
- piciorug** s. a. 3157 catalige.
- picur** s. a. când căldarea va fi plină, vor *pică* din ea trei *picure* pe pământ, 1928 - picături.
- pieire** s. f. 135 - pierdere, nenorocire.
- piept** s. a. ca să uite copilul de *piept* 1785 - de țată.

- pierdere** vb lehuza *perde laptele*, 1859—nu mai are lapte în țată; când ți se desleagă fusta pe drum, e semn că *vei pierde*, 1490 *vei avorta* il faci să-și *piardă cumpătul*, 1809—să iasă din minți.
- pierdut** adj. *copu pierduți*, 1194 = a-vortați.
- pier** vb. când *piere calul*, 459 *moare*; ca să *piară dracul* din prejurul ei, 1186 să dispară: îi va *pieri țâța*, 1464 nu mai aveă lapte: să-i *piară petele de pe față*, 1856—să dispară: își *mor vederile*, 2896 le *pierzi*: își *mor paserile de boală ori îți pier*, 3100 *dispar* se rătăcesc.
- pierzanie** s. f. 3117 *avort*.
- piție** s. f. 911 o mâncare, răcitură.
- pisoiu** s. m. când cinevă dă vreun cătel sau *pisoiu*, 567 = puiu de pisică.
- pișcă** vb. când le *pișcă șoarecele* în casă, 1485—când *șoarecele mănâncă cevă: îi-a pișcat* cinevă *din haine*, 2813 *ți-a furat*: *a pișcă păr* din irunte, 4167 a țâă puțin.
- pișcat** adj ouăle tale sunt *pișcate* de străini, 785 *din ale tale a furat* vreun străin.
- pită** s. f. 4113 *pâne*
- pitpalac** s. m. 3180 = *prepețiță*.
- piu** vb. *piuie puiu* mereu, 767—*țipă*: *dacă-ți piuie vreo ureche*, 3927—*țiuie*.
- pizmă** s. f. dacă are o femeie *pizmă* pe alta, 1266 *ură*, *invidie*
- plămădeală** s. f. 3004 *lăină* pregătită pentru a face *pâne*.
- plesni** vb când *ai plesnit o găină* sau un c.ne, 2042 *lovit*
- plesniță** s. f. 3164 o *crăpătură* la limbă.
- pleșuv** adj. 2206 *fără par* pe cap, *chel*.
- plin** adj. de întâlnești în cale pe cinevă *cu plin*, 138 *cu cota* (donița) *plină*: *să-i meargă în plin*, 489—să aibă succes
- plocon** s a. 1508—*dar*, *cadou*.
- plod** s. a. *ploduri rele*, 995—*copii răi*: da cu făcălețul pela *botul plodurilor* 302—*a copiilor*: *plod de mătă*, 2185 *puiu de mătă avortat*.
- ploșniță** s. f. 204 *păduche* de lemn stelniță.
- poamă** s. f. femeia care merge *legănându-se*, nu prea e *poamă bună*, 1288—nu e lucru bun, e ștregăriță.
- poame** subst. când încep a se coace *poamele*, 3218—*fructele*.
- poceală** s. f. 1718 v. *poci*.
- poci** vb. să nu treacă prin răspântia drumului: *căci îl pocește*, 498 *spiritele necurate îi dau o boală*, îi *fac un rău*.
- pocit** adj. *flecar gureș*, *pocit în gură*: să nu crezi că-i om dcreabă, 1308—*care vorbește vrute și nevrute*, și uneori se *implinește răul* ce-l spune asupra altuia.
- pocni** vb. *degetele pocnesc*, 1080 *fac un șgomot sec*, când le *intinzi*.
- pocriș** s. a. oale acoperite cu *pocriș* 778 *capac de lut*.
- podbeal** s. m. *podbal*, o plantă (Tusosilago farfara).
- podală** s. f. se ia din grâu și se aruncă în *podală*, 2692—*tavan*, *sufit*
- podgorean** s. m. *podgoreni*, 221—*oamenii dela podgorii*, *cultivatorii* de vii.
- podoabă** s. f. de ai asemenea *podoabă* (ploșniți) în casă, 932 *pacoste*, *lucru rău*. Cuvântul *podoabă* e luat în sens ironic.
- pogoace** s. f. 2529 un *tel de plăcintă*.
- pogăciță** s. f. 3962 *diminutiv dela pogace*.
- poloboc** s a. 716 *boloboc*
- polog** s. a. vara îi plouă *pologul*, 3106—*iarbă cosită și împrăștiată în brazde*.

- pom** s. m. toți *potii* pădurilor, 713
arborii nefrucliferi.
- pomeni** vb. când sughiți. te *pome-
nește* cineva 3660 -vorbește de tine.
- popchișor** subs. 3462.-o plaiță.
- porni** vb. când linerii insurăței *por-
nesc după zestre*, 496 -pleacă: toate
le fonăește și nimic nu *pornește*
1308 -incepe.
- pornit** adj. când ești *pornit la drum*,
495 -plecat.
- posteuă** s. f. 651 -un lemn cu care
se ridică și se sprijină arul.
- potale** s. f. o *potaiă de câni*, 587-
mai mulți câni la un lnc.
- potă** vb. 3383- a pocî
- potir** s. a. sfântul *potir*, 617 -vasul
din biserică în care se în-sfintele
taine.
- potlog** s. a. *potlogul* ce a rămas de
la opinci, 1173 -bucală de piele.
- potrivi** vb. să *potrivesți* totdeauna
când este craiu nou, să ai parale
în pungă, 932 -să ai precauțiunea
de a avea parale.
- poziție** s. f. femeia în *poziție*, 123
-însărcinată.
- prăjeală** s. f. se face *prăjeală* cu
falca de cal găsită, 472 -se face
doflorie prăjindu-se falca
- prăsi** vb. să nu *prăsească* cineva
porumbi la casă, 1700 -să nu lese
să se adune, să se înmulțească.
- prăsilă** s. f. prăsilă cailor, 2700
-creșterea, cultura cailor.
- prăznui** vb. *joile* după Paști se *prăz-
nuesc*, 1794 -se serbează; nu se lu-
crează î. acele joi.
- prelins** adj. să puie o oală nouă,
plină cu apă neincepută, și dacă
dimineața *oala va fi prelinsă*, 663
dacă pe marginea din afară a oalei
vor fi urme de apă precum le lasă
apă care se scurge dintr'un vas.
- preluă** s. f. poiană, dumbravă.
- presară** s. f. în *presară anulul nau-
709* în spre seara, în ajunul.
- presără** vb. *presără-i făina* pe prag,
489; când se cernă făin cu care se
presară mirii peste cap, 1260 se
presară, se răspândește în mici
cantități.
- pricaz** s. a. 3276 -rău augur. ghi
nion.
- pricoliciu** s. m. 3278 -ființă din
mitologia poporului: om prefăcut
în căne
- pricoricu** s. m. cel care bea urină
de om, se face *pricoricu*, 3868
- prii** vb. să bagi de seamă *vitele* cu
ce fel de păr îți *priesc*, 4156 -la ce
fel de vite ai noroc.
- priință** s. f. când se strâng rân-
dunele multe pe lângă casă, *toate-s
cu priință*, 3332 -binev. iloare, a-
ducătoare de bine.
- primi** vb. de *primești bani* luna, e
semn bun, 160 -ți dă cineva.
- primilia** subst. să nu stai nici la
vânturat, nici *la primitii*, sub lopată,
1998 -când se felezuește, adică se
mătură pleava de pe vravul de ce-
reale, deasupra căruia se vântură
cerealele.
- prin** prep. dacă vede cineva lună
nouă și are bani la sine, *prin în-
treaga lună* va avea bani, 933 -în
cursul întregii lunii; copilul *prin
toată viața* lui, 1914 -în tot timpul
vieții; dacă poartă cineva un ou
subsuoară *prin nouă luni*, 1154
limp de nouă luni.
- prinde** vb. să nu se *prindă* de cel
care bea, nimic, 82 -să nu capele
nici un rau: să știi că ai să *prinzi
o mare veste*, 626 -ai să ații, se *prin-
de frate de cruce*, 1393 -se face, se
înfrățește; strănută și *prinde putere*,
858 -capătă putere, se întărește
dacă cineva e *prins de friguri*, 1407

- =bolnav de friguri; copil cu *limba prinsă*, 2578 cu frâu la limbă; dacă vrei ca să nu te *prindă somnul*, 3538 =să nu te cuprindă. apuce.
- pripas** s. m. va fi pagubă în *pripași* 4147 progenitură: mici, viței, mânzi
- pripăși** vb. când ți se *pripășește vreo pășere* străină prin curte. 235 se rătăcește.
- priveghia** vb. trebuie a *priveghia* în noaptea aceea, 712 a nu dormi. a fi atent.
- priveghiu** s. a. cine spre ziua de Bobotează *stă de priveghiu* noaptea 710 de priveghere. nedormind.
- probaje**. și
- probăjeni** subst. 3284 sărbătoarea schimbarea la față (6 august)
- probăjeni** vb. *se probăjenesc frunzele* copacilor și câmpul. 3284 înceleză de a crește. de a se desvolta. ajung la maturitate. se coc.
- probăzi** vb. nu-i bine să *probăzești pe om*. 3285 să-l ocărăși, să-l cert. să-i faci observații.
- proptiile** subst. 1456 sărbătoare (8 iulie).
- promoroacă** s. f. 217 ghiață, brumă prinsă pe arbori și pe alte lucruri.
- promorocit** adj. *busuiocul promorocit* 441 cu promoroacă pe el.
- proor** subst. în *proorul Sf. Gheorghe*. 3348 în ajunul.
- prost** adv. când anu-i mare, *ies prost grădinăriile*. 1597 dau recoltă slabă.
- prosteală** s. f. 13 stare de imbecilitate, râmolisment.
- prune** s. m. 2400 băiat.
- pruncă** s. f. 2400 fată.
- puhoiiele** subst. *puhoiiele la ochi*, 1884 o boală: slăbirea vederii.
- pune** vb. când ai omori broaște, *se pune ploaie*. 350 încep ploile: *s'a*
- pus rămășag*. 1149 s'a prins rămășag; *i se pune ca o piatră pe piept*. 1172=i se lasă o greutate; *fi se pune splina* când vci alergă. 3565 simți durere la splină.
- purcede** vb. *părul purcede* din două locuri a capului. 1778 are rădăcina: nevasta a purces îngreunată. 2539 =a rămas grea.
- purtă** vb. cînd peștii pe cari stă pământul *poartă cozule*, 1065 mișcă; se ia oul și *se poartă* prin șperlă, 1535- se vără de câteva ori și se scoate.
- pușcă** vb. să nu *puști* cucii. 975; când iese din biserică, *să puște*, 2801 să împuște.
- pușchea** s. f. 4523 și
- pușcheu** s. a. *pușcheul* de pe limbă. 1878 pușchea, o bubușoară pe limbă.
- puturos** adj. omul se cunoaște de-i harnic ori *puturos*, 2037—leneș.
- puti** vb. *pute gura*, 955—miroase rău.
- Racii** vb. să-i *răcâi* potecile de ciulinii. 1498 să curățe.
- răcănel** s. m. 424 o specie de buratec, brofăcel.
- răgaz** subst. *nu mai ai răgaz de oaspeți*. 1470 nu ai liniște, îți viu mereu oaspeți.
- răia** vb. cine o mănăcă dovlele dela ajunul Crăciunului înainte, *răiază*, 4524 capătă răie.
- rămător** s. m. 1980 -porc.
- rană** s. f. să nu mănânce cineva *într'o rană* 2371 răzimal pe o parte a corpului. (În Moldova. *râlă*).
- râncăi** vb. când ți-a veni buhaiul de *s'a rîncăi* la poartă. 420 va rage
- rânză** s. f. 3347 pipolă
- râpăgă** vb. acest car. spre a nu

- răpăgă** în mersul său, 706 spre a nu aluneca.
- rapăn** subst. 237 o boală a pielei.
- rărunchiu** s. m. 2482 rinichiu.
- răsăreală** s. f. e rău de răsăreală. 2401 o boală.
- răsărire** s. f. *înaintea răsăririi soarelui*, 3376 răsăritului.
- răsbună** vb. dacă umblă gainele pe când plouă. se zice că *se va răsbună*, 4285 se va face vreme bună.
- răscruce** s. f. *răscrucile drumului*, 678 unde se întâlnesc două drumuri, răspânii.
- răsmirlă** s. f. 4066 revoluție, răsccoală.
- răspântie** s. f. 339, v. răscruce.
- răsleți** vb. *puu se răsleşte de cloșcă*, 801 se despart, se rătăcesc, *mintă de ceu ce se răsleşte*, 2769 = ale cărei ramuri să răsliă.
- răst** subst. 4525 o boală.
- răstean** s. a. 4219 lemnul care se pune la jugul boilor.
- răstii** vb. *cu cuțitul asupra altuia să nu te răstești*, 1068 să nu ameninți cu cuțitul.
- răsură** s. f. căpisterea cu *răsură*, 629 răsături.
- răschira** vb. seara nu se răschirează ața pe răschitoare, 133 = se aranjează, se orânduiește.
- răschitoare** s. f. 824 uneltă pe care se răschirează tortul pentru țesut.
- rășniță** s. f. paserile cari nu au *rășniță*, 3083 rânză, pipotă.
- rătează** vb. dacă latăl sau muma *rătează părul* copilului, 673 = scurtează. taie cu foarfecele; *fagurii de miere să-i rătezi* în ziua de Sf. Ilie, 1257 să-i scurtezi la partea de desubt.
- răzor** s. a. 650 strat, fâșie de pământ pe care se cultivă legumele.
- risipi** vb. *s'a risipit vreo casă*, 2394 s'a dărâmat.
- roadă** s. f. tot anul să ai în casa belșug și *roadă bună*, 244 spor: *roadele pământului* se vor face bune, 245 = recoltele.
- robi** vb. când nuntașii dela două nunți se iau la bătaie. și care învinge, *robește bradul celuiilalt* 2791 îl ia, îl cucerește.
- roc** s. a. 3666 haină, surtuc.
- roditor** adj. *semințe roditoare* 231 care germinează bine.
- rodos** adj. *an rodos*, 3872 = imbielșugat.
- rofi** subst. 1060 o boală la copii.
- rofi** subst. 3373 = rofi.
- roi** subst. *vremea roitului*, 21 timpul când ies roii din stupi.
- romanism** s. f. 122 = reumatism.
- roșeață** s. f. *roșiață la gingii*, 1593 năjit, o boală; *roșeață în nas*, 1887 o boală.
- roșiță** s. f. să-i atârni la gât nouă *roșițe dintr'o țigvă* de tălv, 581 bucați subțiri tăiate din țigvă.
- rudă** s. f. 110 neam.
- rumegătură** s. f. *rumegătură de sfredel* nu se pune pe foc, 376. fărâmurile de lemn cari ies din locul în care intră sfredelul.
- rupe** vb. când *se rupe mămăliga* în două, 485 = se desface.
- ruptură** s. f. când se rupe mămăliga în două, vei face drumuri încotro îți arată *ruptura* ei 485 crăpătura dintre cele două bucați.
- rusalii** subst. 595 sărbătoarea care cade la 50 zile după Paști.
- Săc** subst. *zi de săc*, 1737 zi de post.
- săcărie** s. f. 1202 fructul unei plante.
- sădi** vb. când *sădești ceapă*, 685 = răsadăști, plantezi.

- saftea** s. f. 172 cei întâi bani pe care-i incasează, într-o zi, un negustor.
- sahan** subst. 3236 castron, vas pentru supă.
- sălbătăciune** s. f. 55 animale sălbatece.
- sămânță** s. f. *găină bună de sămânță*, 1510 - din ale cărei ouă ies pui.
- sămbră** s. f. 4163 tovarășie care o fac oamenii cu vitele la plug
- sămț** s. m. 1602 = Sfinți, sărbătoarea dela 9 martie.
- sămzânii** subst. 733 Sinzienile, sărbătoarea dela 24 iunie.
- sănger** subst. 8417 - un arbust.
- săngeră** vb. boul *săngeră*. 3417 = capătă o anumită boală.
- săpuni** vb. să nu *săpunești* țoșca. 2754 - și nu speli cu săpun.
- săsa** vb. 2705 - sgomol care se face prin dinți, când se leagănă un copil
- saș** s. a. nu vei avea *saș*. 2829 - nu te vei sătura.
- săvârșire** s. f. *pe timpul săvârșirii tainei botezului*, 321 *pe timpul când se efectuează*.
- sberia** vb. sberi ca boul, 806 *ragi*
- sburda** vb. dacă *sburdă vitele*. 4237 - aleargă vesele.
- sburli** vb. toată *firea se sburlește*, 1230 - toată natura se revoltă.
- scădea** vb. îi va *scădea durerea*, 4121 se va micșură, se va ușură.
- scalcior** s. m. 2123.
- scăldături** subst. copilul care merge la școală, să nu treacă prin gunoaie și *scăldături*, 646 - apa în care s'a scaldat cineva.
- scăncei** vb. 3524 copiii când plâng incetșor.
- scânteiu** s. a. 1755 scânteia.
- scăpa** vb. a *scăpa de friguri*, 1423 - a se vindeca.
- scăpara** vb. când *scăpără* pentru prima oară, 612 = când fulgeră.
- scăpat** subst nu e bine să mănânc în *scăpatul soarelui*, 374 la apusul soarelui
- scăpăta** vb. când *scăpăta soarele*, 2068 = apune
- scapatat** subst. *scăpătatul soarelui*, 1903 apusul.
- scărbă** s. f. când scur.nă cănele în tindă, ai să ai *scărbă*, 554 - intristare, supărare (Nu însemnează desgust).
- scărbi** vb. dacă i-a murit cuivă cinevă și nu-l poate uită, *scărbindu-se* tot una, 2475 - fiind mereu trist, supărat.
- scărciu** subst. 635 leagăn de frânghie.
- scărnăvi** vb. când vezi un *câne scărnăvindu-se*, 1619 - murdărindu se.
- schiauna** vb. când *schiaună cănele*, 549 se jalește, plânge lătrând.
- schimba** vb. *și va schimba bărbatul*, 717 se va divorța.
- scoate** vb. se poate *scoate dela moart* 207 se poate scăpa din primejdia de muri, nu *scoate vorba* în sal. 1596 nu răspândi vestea.
- scoartă** s. f. 1033 covor de lână.
- scobi** vb. a se *scobi între dinți* 12 a scoate dintre dinți; *să scobești pământul*. 1419 = să scurmi, să faci o gaură; *purceii se scobesc*, 3251 - se castrează.
- scodoli** vb. când *te scodolești* cu acul *printre dinți*, 1671 scobești.
- scopi** vb. când vezi ceva frumos, *să scopești*, 1099 = să scuipi.
- scormoni** vb. umblă *scormonind* după mâncare. 1528 scurmând.
- scorni** vb. trebuie să se *scornească o minciună* mare 753 - să se inventeze.
- scoruș** s. m. 4439 fructul arborului *scoruș*.
- scrâncioab** s. a. 2978 dulap, în care se dă lumea de Paști.

- scrăni** vb. să nu *scrănești*, 1188— a frecă dinții, unii de alții, și a produce un sgomol special.
- scripcă** s. f. 1223 vioară.
- scuipi** vb. 1878 = a scuipă.
- scurmă** vb. când *scurmă* cânele în prispă, 554 —când face găuri cu laba.
- scurge** vb. i se *scurge* în gură bali-gă de cal, 207 = se sloarce deasupra gurii ca să curgă pe gât.
- scutee** s. a. 389 bucată de pânză mai grosuță, care se pune sub copil, înainte de a-l înfașura în pelinci.
- scuti** vb. vor fi *scutite de ură*, 1218 aparate, dispensate; ca să fie *scutiți de foc*, 1369 apărați, feriți; mamele *scutesc fiecare cămeșă nouă* a unui copil, adică lasă să cadă un cuțit cu vârful în jos printrînsa.
- scutură** vb. cînd *scuturi* apa des-cântață pe un *câne* și el *se scutură*, 568 = face mișcări repezi, ca să se scurgă apa de pe el; cînd *se scutură* corpul vreunei persoane fără voie, 1186 —cînd îl cuprind fiori.
- sec** adj. tot *în sec* are s'o duca în vieață, 4094 —în lipsă, în nevoi. *vas sec*, 501 gol.
- sfădăreț** adj. *vecina sfădăreață*, 365 = care se slădește cu vecinii, se ceartă.
- sfădi** vb. 279 —a se certă.
- sfădit** s. m. *sfădiții* se duc de se iartă, 279 = cei cari sunt slădiți.
- sfârșal** vb. după ce *s'a sfârșit pânza* de țesut, 1779 = s'a isprăvit; cînd *bolnavul* nu stă cu capul pe pernă, e semn că *se sfârșește*, 2304 moare.
- sfârșit** s. a. cînd soarele este aproape de *sfârșit*, 1899 de aslințit.
- sfeștanie** s. f. 221 = slujbă religioasă, sfințirea apei.
- sfinți** vb. cînd *sfințește soarele*, 1609 — asfințește, apune.
- sfinții** subst. 215 sărbătoarea dela 9 martie. Mucenicii
- sforul** vb. cînd *sforăiesc caii*, 474; cînd cănele *sforăiește*, 558 = respiră sgomotos.
- sfredel** s. a. 376 uneltă cu care se găurește.
- sfredeli** vb. i se *sfredelește* un corn, 1835 — se face gaură cu sfredelul.
- sgaibă** s. f. 1809 un fel de exemă.
- sgalția** vb. poate să *te sgâlție*, 4531 — să te cuprindă fiori.
- sgrăpțănă** vb. *sgrăpțănă mâța* la ușa, 4249 șgărie.
- simbrie** s. f. 2646 = leafă.
- singuratec** adj. cînd vezi înăia oară primăvara, numai un singur co-costărc, vara aceia ai să fii *singuratec*, 822 neîncunjurat de multă lume.
- sisiac** s. a. 3025 — coșar, pătul de păisral păpușoi.
- sitișcă** s. f. 1837 = vas cu o sită la fund, prin care se strecoară laptele.
- slei** vb. să *te sleiască cositorul*, 398 = se fac unele vrăji turnând în apă cositor topit, „sleind cositorul”.
- slobod** adj. vaca umblând slobodă, 1836 liberă.
- slobozi** vb. dacă *ți se sloboade brăul*, 345 = se desprinde în jurul trupului; în acea zi *se slobod caii la păscut*, 3072 = se lasă caii slobozi pe câmp, ca să pască; *se sloboade pistolul*, 3176 —iea foc.
- slobozitor** s. a. 4220 o parte din care se compune răsboiul de țesut.
- slujbă** s. f. duminică dimineață, *în timpul slujbei*, 1514 în timpul serviciului religios.
- smănei** vb. *smăncește* necuratul ciu-lura în puț, 1170 — smuncește, a-runcă brusc.
- sminti** vb. dacă se va *sminti* ceva din fructul oilor, 2817 = se va fură, se va ascunde.

soiu s. a. *fiecare soiu de pomi*, 3220 =specie.

somn s. m. 2889—un pește.

somnisor subst. să ia *somnisor* după tufe, 3181.

somnoroasă s. f. 3540—o plantă.

somoldoc subst. un *somoldoc* de lână nespălată, 2405—smoc, legătură de lână.

sor s. m. când vor fi *trei sori* pe cer, 8511; când *zșiințește* soarele. se vede *un sor*, 4445.

spălător s. m. 574—călți cu care spală blidele.

spân adj. *om spân*, 2905. fără păr, în barbă și mustați

sparge vb. *buboiu* care am *vrea să spargă*, 369—să se deschidă ca să curgă; *să se spargă toate neajunsurile*, 2468—să înceteze: *dacă este omăt, se va sparge*, 4417—va începe a se topi.

spăriește subst. 4527—spărietură.

spârnul subst. copilul care se naște cu *spârnul* în frunte, 2259.

spelcă s. f. 3056—ac de cap.

spetează s. f. *spetezele carului*, 651—lemnșoarele care, împreună cu carâmbul sau dricul, alcătuiesc loitra sau draghinele unui car.

spită s. f. *spițele carului*, 651—lemnșoarele cari unesc obada de butucul roții.

spițâlnic s. a. 2032—sfredel.

spoi vb. la casa unde a murit cineva, nu se *spoișete* o săplămână 2299.—nu se *vâruește* casa

sporiș subst. 3002—o plantă.

sporitor adj. așa să fie găina mea de ouătoare, ca cenușa în spor de *sporitoare*, 1534.

spurcă vb. primăvara, cel care vede pe nemâncate, un animal întâiu născut, precum un vițel, un mânz, etc., sau aude cântul cucului sau al pupezei, *se spurcă*, 57; jugul boi-

lor nu-i bine a-l lăsa peste noapte afară, ca să nu se *spurce căni* pe el, 1809—să nu se murdărească: *dacă s'a spurcat copilul*, mâncând de frupt în postul mare, 892.

spurcat s. m. când te doare vârful limbei, ai mâncat ceva cu *spurcat de șoarec*, 1876—murdărie.

spurcat adj. o femeie, cât este lăuză, este *spurcată*, 1853—sub stăpânirea duhurilor rele.

spuzi vb. *te spuzești*, 1343=faci pe buze un fel de arsurii.

sta vb. îi *stă înainte o călătorie* lungă, 480—e pe cale de a face o călătorie; când urlă cănele, femeia să întoarcă papucii pe dos, că *stă îndată de urlat*, 553—încetează de a mai urla; e semn că va *sta ploaia* 1057—va înceta.

stămpi vb. cucul cântă până la Sânt-Petru și apoi *stămpește* de a mai cânta, 948—încetează.

stancă s. f. 734—ceucă, cioancă.

stânge vb. a *stânge cărbuni*, 89—ai arunca în apă, când sunt aprinși.

stăpâni vb. nu poți să *stăpânești vorba*, 1502—nu poți să faci.

stârc s. m. 4457—barză, cocostârc.

stârlieci subst. când zaci și-ți iese stârlieci pe trup, 2279—

stârlice adj. găinele cari fac *ouă stârlice*, 1519—părăsile.

stârni vb. când se *stârnește furtună*, 2598—se pornește, începe.

stârpi vb. cine omoară broasca, îi *stârpește vaca*, 355—se împuținează laptele vacii și apoi nici nu mai dă lapte.

stârpitură s. f. *ouă de stârpitură*, 1155—ouăle mici pe cari le fac unele puice; femeile nasc *stârpituri* 1519—copii slabi, debili.

stârv s. a. 564—cadavru, hoit

sterp adj. *femeie sterpă*, 2525—care nu are copii.

strafide s. f. 1045 stafide.

straiu s. a. 1736—haină.

strâmb adj. *a măsurat strâmb* ogorul. 2440—nedrept, fals; cei cari voesc *să jure strâmb*, 1818 pe nedrept.

strâmb z. a. când se naște un copil și pică pe mâna stângă, va trăi numai cu *strâmbul*, 2045—va face nedredtăți.

strămută vb. dacă la vreo nevestă îi mor copiii, unul după altul, li *strămută numele*, 862 li schimbă.

strămutare s. f. când greșești și pui de două ori sare în mămăligă, e *strămutare*, 3444 schimbare de domiciliu, de locuință.

strânge vb. toți purecii *se vor strânge* pe el. 3299—se vor adună.

strâns subst. 582—o boală, colici.

strat s. a. 703 v. răzor, *stratul porci-lor*, 799 poată, coțel.

strechia vb. *strechie vitele*, 4173—devin nebunatece, neastâmpărate.

stretenie subst. 20 stratenie, sărbătoarea Înlimpinarea Domnului (2 februarie).

strica vb. *ielele ar strică* pe om, 1720—l-ar vălămă: *oul nu se strică*, 2683—nu se descompune, nu se împuțeste.

stricăciune s. f. ca cântatul găinii să nu fie de *stricăciune* pentru casnici. 1557—aducător de rele.

striga vb. moroiți până la al șaptelea an tot *strigă* în fiecare noapte botez, 2482 cer să fie botezați.

strigă s. f. se bat *strigele*, 2994 strigoii.

strigoaie s. f. 1513 stirigoaie, o plantă.

stroh subst. 3068—scuturătură de lân.

strujan s. m. 3724 hlujul porumbului.

strungă s. f. *strungă între dinți*, 1139—răritură.

stuchi vb. 1196 a stupi, a scuipă.

studiniță s. f. 3623—boala de gingii.

stupi vb. 1091=a scuipă.

stupit s. m. 978=scuipat; *stupitul cucului*, 4233—ouăle unui fluture, pe care la depune ca un inel, în jurul rămurelelor de pomi.

stupuș s. a. 1835—astupuș, dop.

sucală s. f. 1812—uneltă care servește la depănat, pentru tors.

suci vb. așa ce *s'a succit*, 4064—ră-sucit.

sudui vb. 691—a injură.

sugăciu s. m. când pe un *sucagiu* îl mănâncă buzele, 447 om căruia îi place băutura.

sugel, 1084 și

sugiū subst. 1083 o boală la degete.

supune vb. când te tunzi, *strânge-ți părul și-l supune* undevă. 3046—îl strânge, îl ascunde.

suveică s. f. 619—uneltă care servește la țesut.

svârli vb. 568, 608 a aruncă.

svistanie s. f. 2473 sfeștanie, slujbă preutească.

ședea vb. cât *va ședeă acest busuioc în pernă*, 1830=cât va stă; va ședea nemăritală.

șezut s. a. copilul mic să nu se pupe *la șezut*, 68 anus.

șfară s. f. 2655=sfoară.

șip s. a. 202=sficlă, garafă.

șir s. a. de trei ori *în șir*, 722—una după alta, consecutiv.

șoimări vb. bea șoimărițele din apă și *șoimărește* pe cel ce bea la urmă, 88—îi dă boala „din iele”.

șoimăriță s. f. 88=iele.

șperlă subst. 1535—cenușă; în special partea mai grasă din cenușă, care stă deasupra părții fine.

- ștevie** subst. 4042 = stevie, o plantă.
- ștuflete** s. m. 706 = ciucălău, corpul conic pe care stau boabele de porumb.
- șueră** vb. 30 - a flueră.
- șuhărie** s. f. 1677 = gufurau.
- șulumândriță** s. f. 3730 o specie de șopârlă.
- șumuiag** s. a. *șumuiag de paie*, 659. *șumuiag de miriște*, 2235 = mănunchiu.
- Tăciune** s. m. când ieși un *tăciune* pentru foc, 634 = bucătică de lemn care nu a ars complet; *face grăul tăciune*, 1600 mălură, ciupercă dăunător grăului.
- tăia** vb. balele ce curg la un copil, să se *tai* duminică dimineața, 155 = să se facă un leac ca să înceteze.
- taină** s. f. pe timpul *săvârșirii tainei botezului*, 321 misterul botezului.
- tălângi** vb. este bîre a *tălângi* cu un clopot, 1975 a sună din clopot. (Talangă clopot de tablă care se pune la gâtul vitelor).
- talcui** vb. 4138 a explica, a interpreta.
- tămădul** vb. 287 = a vindeca.
- tămăia** vb. când se *tămăie* un mort, 3651 se tămăiază.
- taman** adv. se va bate *taman* ca boii, 1805 întocmai ca.
- tâmp** adj. copil *tâmp* la minte, 2573 = idiot.
- tărăș** s. m. 264 stîlpul porții.
- tarboc** s. a. 3122 uneltă de prins pește.
- tărgui** vb. 2507 a neguța, a cumpăra.
- tărăș** s. m. 659 o specie de brad pitic.
- tăvăli** vb. pe locul unde s'a *tăvăli* un cal, 466 unde s'a trântit, s'a răsturnat; *te vei tăvăi* prin rouă 3376.
- tăvălitură** s. f. 186 = locul unde se tăvălește un cal; 471 = buboae pe călcăiul piciorului.
- tăvăluș** s. m. când cănele se *dă de-a tăvăliu* pe omăt, 4308 = se rostogolește, se tăvălește.
- tăuroaie** s. f. 3744 femela taurului, vaca.
- tele** pr. picioarele tele, 823 = tale.
- țienă** subst. are cu ce trăi în țienă, 843 în liriște, în mulțumire.
- țicni** vb. 65 = a fi multămit de o stare de o situație sufletească.
- țidvă** s. f. sămânță de *țidvă* 3063 o specie de dovleac, țatarcă.
- țigvă** s. f. *țigvă de om*, 4484 craniu.
- țină** s. f. *țina* de pe corp, 2443 = ne-curățenia.
- țipări** vb. nici *mămăliga* să *țipărească*, 3053 a apăsa cu lingura peste mămăliga, când o răstoarnă din cean.
- țingă** s. f. v. *țidvă*.
- țoale** subst. 3275 o plantă.
- țologi** vb. nu este bine a călca în locul unde s'a *țologit* calul, 471 = s'a trântit, s'a răsturnat.
- țomurluciu** s. m. 4036 țumurug, stîlp de poartă.
- tortiță** s. f. i se pătrunde urechea, apoi i se pune *tortilă*, 3937 cercel mic, ușor.
- trăgăciu** adj. *vitele trăgăce*, 1189 trîgătoare.
- trăgână** vb. lucrul se va *trăgână*, 1908 nu se va isprăvi curând.
- trage** vb. *tragi* a iarnă, 452 chemi iarna când urlă cănele. *trage a pustietate*, 544 prevestește o nenorocire; când *calul trage într'un loc* 464 vrea să se ducă, să se oprească la un loc; când *trage cănele pe nări*, 558 sforăie; când ți s'a pișă cănele pe părete, însemnează că *unul din soți nu prea trage cu casa*, 556 nu e credincios în căsnicie;

- a tras cu pușca*. 1763 -a impușcal; dacă bea găina din lapte, *se trage laptele*. 1833=se întinde; toată lumea *va trage la vită*, după cum se uită cu drag la mireasă. 2653-vita va avea culare, se vor prezenta mulți amatori să o cumpere; *trage cu usturoiu* peste încălțăminte. 3980 o unge cu usturoiu.
- trainic** adj. dacă la vreo nevastă îi mor copiii, le strămută numele în urs....ca să fie *trainici*. 862 să trăiască; nici o însurătoare cu farmeci nu-i *trainică*. 2784 durabilă.
- trântitură** s. f. 187 bătătură la picioare.
- treabă** s. f. femie căreia i se desleagă și cade fusta, dă a înțelege că *nu-i prea de treabă*. 1491 corectă credincioasă în căsnicie.
- treanță** s. f. 2485 sdreanță, cârpă, pelecă.
- treacător** adj. apă *treacătoare*. 2190 un râu peste care trebuie să treci la o călătorie.
- trece** vb. când îmbraci cîmășă nouă, *treci* prin ea bani. 518. să *treci* de trei ori un fier prin ea, 519 să leși să treacă; femeia care naște înăiu băiat, taie polele cămeșii cu care a născut și le dă la fete mari să *treacă* de nouă ori *prin ele*. 533- să le puie de nouă ori pe trupul lor; dacă vrei să-ți *treacă frigurile*. 1427- să te vindeci *pușcheiul* de pe limbă *se trece*. 1878 se vindecă; penfrucă deochiul mănăncă mațele deochiatului, de aceea *trece prin el*. 1126 are diaree; precum *se trece sunetul clopotelor*, așa să se treacă și semnul lui N. 2590 dispăre. dacă *se trec toate bucatele* puse pe masă. 4289 se consumă.
- treceere** s. f. spre *a avea* cu cuvântul *trece* la toți. 974 a li luat în considerație.
- trecut** adj. dacă lumânarea unuia e mai *trecută* ca a celuiilalt. 2376 consumată mai mult.
- tremura** vb. *tremurându-se pământul*. 608 cutremurându-se.
- trepădare** s. f. 38-diaree, pântecărie
- trif** și
- trifan** subst. 1973, 221 sârbătoare care cade la 1 februarie.
- triță** s. f. 3553-lumânarea dela Iordan sau Bobotează.
- troacă** s. f. 1688, 2885-copăie, albă, covală.
- troahnă** s. f. 1680 guturaiu.
- tron** s. a. *tronul mortului*. 130-sicriul.
- troscot** subst. 1486-o plantă.
- trunchiu** s. a. *trunchiul unde se taie lemnele*. 619-o bucată de lemn mai groasă, pe care se reazămă lemnele când se taie.
- tufă** s. f. gogoși de *tufă*. 1524-de alun.
- turbă** vb. *cănele turbă*. 576; *cănele turbează*. 575.
- turnă** vb. *apa se toarnă*. 105-se varsă, se aruncă; când *se toarnă un clopot*. 753 i se dă forma din *substanță lopită*
- turnătură** s. f. 1278-fapt în cărere; se spală dintr'o *turnătură de apă*. 2053 din apa turnată în o singură dată.
- tuspatru** num. 238-foate patru.
- Țapoș** adj. să te ferești de boul cu *coarnele țapoșe*. 393 aduse pe spatele, aplecate.
- țareă** s. f. 25-coțofană.
- țarcalam** 4318 și
- țarcalan** s. a. 1934 cerc în jurul lunii.
- țarină** s. f. ca să nu strice grindina *țarinei*. 1794-ogorului.
- țărnă** s. f. 3387-pământ

- ȚĂRUȘ** s. m. 267 - bucală de lemn scurlă și ascuțită, care se înfinge în pământ.
- ȚĂRNI** vb. *fășnește în sobă*, -se vără grabnic.
- ȚĂȚĂ** s. f. ii va pieri *fățfa*, 1464 = ii va încetă laptele.
- ȚĂȚĂNĂ** s. f. *fățfana* porții. 267 - fierul pe care se reazămă poarta pe stâlp, și în jurul căruia se învârt.
- ȚEST** s. a. 1924 = un fel de strachină în care se coace pâne.
- ȚINE** vb. să nu întorci *buhaiul* iarna, că nu *ține*. 421 nu reușește castrarea; copiii crescând, *vor ține la un loc*, 528 - se vor solidariza; ca un copil *să țină mui mult la tată*, 530 să-l iubească mai mult; să toarne din acea fiertură *afăla într'o lingură, cât ține unghia mezinului*, 909 - cât poate să se ție pe unghie, *se ține ca semn*, 968 - se consideră; ziua de sf. Ilie *o țiu oamenii*, 1369 o serbează; *să se ție pui de cloșcă*, 1537 să nu se despartă de cloșcă; are să mai ție mult timp ploaia, 2474 are să dureze; acela ce *ține vinerile*, 4116 le serbează.
- ȚINGĂLĂU** s. m. 595 clopoțel
- ȚINTĂ** s. f. când *privește* cinevă *țintă la un loc*, 2847 = privește fix.
- ȚINTERM** 4412, și
- ȚINTIRIM** s. a. 2487 - cimilir
- ȚIPA** vb. a *țipă afară*, 76; nu se *țipă cenșa* din vatră, 1523 se aruncă.
- ȚIUI** vb. când îți *țiuțe urechea*, 1177 când se face în ureche un sgomol ascuțit și trecător.
- ȚOABĂ** s. f. 4337 o muscă
- ȚOALĂ** s. f. 1757 haină
- ȚOȚĂ** s. f. 2754 geantă de vânătoare.
- ȚURȚUR** s. m. *furtunii de ghiță* dela streșina casei, 592 apa înghetată sub forma unor săgeți
- Ucigă-l crucea**, 655 și
- ucigă-l foacă**, 3352 dracul.
- UCI** subst. să nu umbli după *ucisul* grierilor din casă, 1827.
- UDĂTURĂ** s. f. iără a gusta din *udătură*, 2086 bucatele afară de mămăligă.
- UD** subst. udul unui cal, 468 urina.
- UDĂ** vb. *copiii cari se udă*, 326; când *se udă cănele*, 557 se urinează.
- UIȚĂ** vb. *te uiți* în oglindă, 373 te privești
- UL-IOARĂ** s. f. 4473 ulcică (pronunțat: *ul-ci-oară*).
- ULCIOR** s. a. *ulcioarele* dela ochi. 429 - bube care se fac pe pleoapele ochilor.
- ULIU** s. m. erete.
- ULTUIȚ** adj. pomi *ultuiți*, 847 altoiți.
- UMBLA** vb. *umbu lăturile*, 345 nu ești credincios în căsnicie; când *umbă cioarele*, 734 sboară; când îți țiese cu cofa goală înainte, ai să *umbli bătut*, 828 ai să fii mereu bătut; *va umbă după însurătoare*, 1909 va călă să se însoare: la naștere, dacă-l pune moașa pe copil pe o camașă de a tatălui, *va umbă mai mult după tată-său*, 1226 il va iubi; dacă ți ruginește pușca, *neumbând cu ea*, 3308 neîntrebuintând-o.
- UMBLAT** subst. să nu lași pe popă să sfârșească cu *umblatul* la line, 3243.
- UMBLĂTOR** adj. cum este de *umbătoare* țiganca, așa să fie și copilul de umblător, 898.
- UMBIET** s. f. prin morminte nu e bine a face dese *umbiete*, 3614 - primblări.
- UMFLĂ** vb. *apa se umflă*, 77 fierbe în clocote.

- umplea** vb. să *umpli borș*, 301- să prepari borșul; când *se umpe lumânarea*, 1917 se îngrămădește ceara topită în jurul muclei.
- una** num. poartă cheutoarea *tot una* la sine 4281 intru *una*, neconținut.
- unerop** subst. 1984 apă foarte fierbinte.
- urci** s. a. 536 ulcior, vas de lut.
- ureche** s. f. cine ține cleștele de *urechi*, 725- de găurile dela extremitățile cleștilor.
- urii** subst. gunoiul măturat seara din casă, să nu se dea tot seara afară, căci e rău de *urii*, 1657. face să fii *urii*, neiuibit.
- urmaș** s. m. acei copii nu vor avea *urmași*, 431 moștenitori.
- urșat** adj. 3642 ursit, menit.
- ursii** vb. *ursindu-se* astfel fiecare lemn, 656 dându-se o anumită destinație.
- urzi** vb. ariciul a *urzit* pământul, 119 = a creat, a început.
- Vac** s. a. *ți-ai făcut vacul*, 3673 ai trăit.
- vacă** s. f. 4044, și
- văcuță** s. f. *văcuța domnului*, 218- insectă.
- vad** s. a. 4466 locul pe unde se poate trece o apă fără pod.
- vadană** s. f. 1228 văduvă.
- vadră** s. f. 112 - puțină.
- val** s. a. *va avea multe valuri* în vieată, 2702 = va întimpină multe greutăți, primejdii.
- vale** s. l. își fac fetele de mărit pe *vale*, 102; dacă te vei spăla pe cap, *în vale*, 610; cojile ouălor să le dai pe *vale*, 2941 apă curgătoare.
- vană** s. f. 2298 albia în care se spală sau se scaldă.
- vânt** s. a. a *lua vânt în nas*, 78 a căpăta o anumită boală.
- vârcolac** s. m. când pe lună o mănâncă *vârcolacii*, 1933 - animal fantastic, care produce eclipsă de de lună.
- vârșă** vb. când *verși candela*, 537 - o răstorni din greșeală; să *verși borșul*, când găsești în puțină grieri, 1628 - să-l arunci afară.
- vartol** adj. ca să fie *copilul vartol*, 3462 voinic robust.
- vătăjel** s. m. 1307 - flăcăr care are un anumit rol la nuntă
- vătămătură** s. f. 588 - o boală.
- văzdoagă** s. f. 324 o floare de grădină (*Tagetes patula*)
- vesti** vb. ca să *ți se vestească o vătă* furată, 4152 - să afli despre ea, unde se găsește.
- viermănos** adj. *măr viermănos*, 289 sîrjit de viermi, în care s'a desvoltat un vierme.
- vigaj** s. a. *vigajuri* de căruță. 2313 urme de căruță.
- vină** s. f. orice *vină* va lace, 184 greșeală.
- viță** s. f. 408 animal domestic.
- viță** s. f. buboiul are nouă *vițe*, 407 rădăcini.
- viu** adj. *cărbune viu*, 388; *fac viu*, 1278 aprins.
- volvora** s. f. 4549 = volbură; o plantă.
- vorbăreț** adj. 1308 = care vorbește mult.
- vorbit** adj. *va fi vorbit* de cineva 175 criticat.
- vrăciul** vb. 184 a fermecă.
- vrajbă** s. f. *vrajbă* tot în capul celui ce *ți-a dat*, se duce, 264 raul care *ți l-a dorit acela*, care *ți-a trimes* faptul.
- vrăjmaș** adv. să pui bostani, că se fac *vrăjmaș de mulți*, 312 foarte mulți; omul pe care-l *latră cănele vrăjmaș*, 559 - cu furie; vor urlă lupii *vrăjmaș*, 1987.

vrăstă s. f. luna își desface cornul
in *vrăste*. 1944 -crestături, ondulații
vrau s. a. te apucă ploaia cu *vraul*
pe arie, 2120 -vravul.
vrej subst. *vreji de mazere*, 2437=
lăstari.
vremui vb. *are să vremuiască*, 1050=
are să se înăsprească vremea, va
fi vreme rea.

Zabale subst. 4472=fierul care se
pune în gura calului; 4469 =o a-
fecțiune la colturile gurei.

zăceală vb. când *zaci*, 2279 =ești, stai
bolnav. *zace de vărsat*, 4608=e
bolnav de vărsat.

zaharicale subst. 1087=cofeturi,
bomboane, lucruri dulci.

zale subst. 4146=lanț.

zămislî vb. *copilul zămislit*, 1585
conceput

zănatec adj. doi copii născuți în a-
ceeaș zi sunt zănateci. 4474.

zăpri vb. să nu te urinezi asupra
vântului, că te *zăprești*. 3865 =
te se

oprește udul, capeți o boală.

zău subst. 1817 formulă de jură-
mânt

zbenghiu s. a. 1125 v. benchiu

zdreanță s. f. 317 bucată din o
haină.

zdrevel subst. 3482 =o plantă.

zdrobi vb. 698 =a sfărâmă, a dis-
truge.

zgândări vb. când nu pioară, să
zgândărăști furnicile în moșinoiu.
4415 să răscolești.

zloată s. a. 1815 grindină; îți mer-
ge bine și *din zloată în zloată dai*,
1768 din bielșug în bielșug.

zoală subst. miercuria nu se spală
cămeși, că pe ceea lume bei *zoala*,
2221 zoile.

zoi subst. 608 apa necurată care
a servit la spălat.

zoi vb. 1793 a spăla rufe.

Zvârcolac s. m. 1932 -vârcolac.

Zvarli vb. 141 -a asvârli, a arunca.

